

Onroerenderfgoeddecreet en -besluit

Vlaanderen
is erfgoed

versie 2 - 6 april 2016

Agentschap
Onroerend
Erfgoed

www.onroerenderfgoed.be

Inhoudstafel

1. Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013
(gecoördineerde versie - 2014)

2. Memorie van Toelichting bij het Onroerenderfgoeddecreet

3. Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014
(gecoördineerde versie - 2016)

Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013

(gecoördineerde versie - 2014)

Inhoudsopgave

HOOFDSTUK 1. INLEIDENDE BEPALINGEN	2
HOOFDSTUK 2. DEFINITIES.....	2
HOOFDSTUK 3. INSTANTIES EN ACTOREN VAN HET ONROERENDERGOEDBELEID.....	5
Afdeling 1. Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed.....	5
Afdeling 2. Erkenning als onroerendergoedgemeente.....	5
Afdeling 3. Erkenning als intergemeentelijke onroerendergoeddienst.....	6
Afdeling 4. Erkenning als onroerendergoeddepot.....	6
Afdeling 5. Aanduiding als erkende archeoloog.....	6
Afdeling 6. Aanduiding als erkende metaaldetectorist.....	6
Afdeling 7. Kwaliteitslabel onroerendergoedondememers.....	7
HOOFDSTUK 4. INVENTARISSEN.....	7
HOOFDSTUK 5. ARCHEOLOGIE.....	9
Afdeling 1. Algemene beginselen	9
Afdeling 2. Verplichtingen zakelijkrechthouders en gebruikers van archeologische arte- facten en archeologische ensembles	10
Afdeling 3. Code van goede praktijk.....	11
Afdeling 4. Archeologisch onderzoek bij vergunningsplichtige ingrepen in de bodem	11
Afdeling 5. Archeologisch onderzoek met het oog op wetenschappelijke vraagstellingen.....	17
Afdeling 6. Evaluatie	18
HOOFDSTUK 6. BESCHERMINGEN EN ERFGOEDLANDSCHAPPEN.....	18
Afdeling 1. Beschermingsprocedure	18
Afdeling 2. Wijzigen en opheffen van een besluit tot definitieve bescherming	22
Afdeling 3. Informatie over beschermde goederen.....	25
Afdeling 4. Rechtsgevolgen van een bescherming	25
Afdeling 5. Erfgoedlandschappen.....	29
HOOFDSTUK 7. ONROERENDERGOEDRICHTPLANNEN.....	29
HOOFDSTUK 8. BEHEER VAN ONROEREND ERFGOED.....	30
HOOFDSTUK 9. PRIJZEN.....	31
HOOFDSTUK 10. FINANCIERING ONROERENDERGOEDZORG	31
Afdeling 1. Subsidies	31
HOOFDSTUK 11. HANDHAVING	33
Afdeling 1. Handhavingsbeleid Onroerend Erfgoed.....	33
Afdeling 2. Sancties	33
Afdeling 3. Raadgeving, aanmaning en vaststelling	37
Afdeling 4. Rechterlijke herstelmaatregel.....	38
Afdeling 5. Bestuurlijke maatregelen.....	41
Afdeling 6. Minnelijke schikking.....	47
Afdeling 7. Diverse bepalingen	48
HOOFDSTUK 12. WIJZIGINGS-, OPHEFFINGS-, OVERGANGS- EN INWERKINGTREDINGSBEPALINGEN.....	48
Afdeling 1. Wijzigingsbepalingen	48
Afdeling 2. Opheffingsbepalingen.....	55
Afdeling 3. Overgangsbepalingen	56
Afdeling 4. Inwerkingtreding	62

Artikel 1.1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 1.2. Dit decreet wordt aangehaald als: het Onroerendergoeddecreet van [...].

HOOFDSTUK 2. DEFINITIES

Art. 2.1. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° administratieve overheid: de federale overheidsbedrijven, het Vlaamse Gewest, de openbare instellingen die ervan afhangen, de publiekrechtelijke en privaatrechtelijke instellingen die belast zijn met taken van openbaar nut en de andere besturen die onderworpen zijn aan het administratief toezicht van het Vlaamse Gewest;
- 2° agentschap: de entiteit die door de Vlaamse Regering belast is met de beleidsvoorbereiding, de beleidsuitvoering, de beleidsmonitoring en de beleidsevaluatie inzake onroerend erfgoed;
- 3° algemene landschapszorg: het stimuleren van het behoud, het herstel en de ontwikkeling van cultuurhistorische, fysisch-geografische en esthetische landschapswaarden en van typische landschapskenmerken waaronder kleine landschapselementen;
- 4° archeologie: het bestuderen van overblijfselen en voorwerpen of een ander spoor van menselijk bestaan in het verleden, alsook de bestaansomgeving van de mens, waarvan het behoud en de bestudering bijdragen tot het reconstrueren van de bestaansgeschiedenis van de mensheid en haar relatie tot de natuurlijke omgeving en ten aanzien waarvan opgravingen, ontdekkingen en andere methoden van onderzoek betreffende de mensheid en haar omgeving betekenisvolle bronnen van informatie zijn;
- 5° archeologisch artefact: een roerend goed dat van algemeen belang is wegens de archeologische erfgoedwaarde;
- 6° archeologisch ensemble: het geheel van archeologische artefacten en onderzoeksdocumenten afkomstig van een archeologisch onderzoek;
- 7° archeologisch onderzoek: het gebruik van technieken en methoden waarmee archeologische sites, archeologische zones of delen ervan worden opgespoord en onderzocht met inbegrip van archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen;
- 8° archeologisch vooronderzoek: het gebruik van wetenschappelijke methoden en technieken waarmee doelbewust archeologische artefacten en archeologische sites worden opgespoord en gewaardeerd zonder de erfgoedwaarden in situ wezenlijk aan te tasten, te onderscheiden in archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem met mogelijks enig effect op de erfgoedwaarden in situ zoals de aanleg van proefsleuven, proefputten, vlakken of andere intrusieve methoden met grondverzet en archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem zonder aanwending van grondwerkzaamheden of activiteiten die enig effect hebben op de erfgoedwaarden in situ. Voorbeelden van archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem zijn veldprospectie, luchtfotografische prospectie, geofysische prospectie en archivalisch onderzoek;
- 9° archeologische opgraving: het gebruik van wetenschappelijke methoden en technieken waarmee doelbewust de ondergrondse, aan de oppervlakte of onder water aanwezige archeologische artefacten en archeologische sites worden opgespoord, vrijgelegd en door opgraving worden onderzocht en waarbij de archeologische artefacten en onderzoeksdocumenten archeologische ensembles vormen;
- 10° archeologische site: een onroerend goed dat ondergronds, aan de oppervlakte of onder water aanwezig is, met inbegrip van de archeologische artefacten die er integrerend deel van uitmaken, van algemeen belang wegens de archeologische erfgoedwaarde;
- 11° archeologische zone: zone waar op basis van waarnemingen en wetenschappelijke

- argumenten onderbouwd kan worden dat ze met hoge waarschijnlijkheid archeologische waarde heeft;
- 12° archeoloog: een natuurlijke persoon of rechtspersoon die archeologisch vooronderzoek of archeologische opgravingen uitvoert;
- 13° beheer: het geheel van maatregelen, werkzaamheden en handelingen die erop gericht zijn de erfgoedwaarden van een onroerend goed in stand te houden of te herstellen;
- 14° beschermd cultuurhistorisch landschap: een cultuurhistorisch landschap dat voorlopig of definitief beschermd is overeenkomstig hoofdstuk 6;
- 15° beschermd goed: een beschermde archeologische site, een beschermd monument, een beschermd cultuurhistorisch landschap of een beschermd stads- of dorpsgezicht;
- 16° beschermd monument: een monument dat voorlopig of definitief beschermd is overeenkomstig hoofdstuk 6;
- 17° beschermd stads- of dorpsgezicht: een stads- of dorpsgezicht dat voorlopig of definitief beschermd is overeenkomstig hoofdstuk 6;
- 18° beschermde archeologische site: een archeologische site die voorlopig of definitief beschermd is overeenkomstig hoofdstuk 6;
- 19° bestuursdwang: het handelen vanwege de inspecteur Onroerend Erfgoed tegen wat in strijd is met de bij of krachtens dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan gestelde verplichtingen;
- 20° beveiligde zending: een van de volgende betekeniswijzen:
- a) een aangetekende brief;
 - b) een afgifte tegen ontvangstbewijs;
 - c) elke andere door de Vlaamse Regering toegelaten betekeniswijze, waarbij de datum van kennisgeving met zekerheid kan worden vastgesteld;
- 21° code van goede praktijk: geschreven en publiek toegankelijke regels met betrekking tot de uitvoering van en de rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en met betrekking tot het gebruik van detectoren en de bij de betrokken beroepscategorieën algemeen aanvaarde regels van goed vakmanschap;
- 22° cultuurhistorisch landschap: een begrensde grondoppervlakte met een geringe dichtheid van bebouwing en een onderlinge samenhang waarvan de verschijningsvorm en de samenhang het resultaat zijn van natuurlijke processen en van maatschappelijke ontwikkelingen van algemeen belang wegens de erfgoedwaarde;
- 23° erfgoedelementen: de structurele en visuele componenten die de eigenheid van het onroerend erfgoed bepalen en die de waarden vormen die aan de grondslag liggen van een bescherming;
- 24° erfgoedkenmerk: typologie, stijl, cultuur, datering, materiaal, biologische soort, thema of ander kenmerk;
- 25° erfgoedlandschap: een gebied dat wegens de erfgoedwaarde overeenkomstig de geldende regelgeving opgenomen is in een ruimtelijk uitvoeringsplan op basis van een onroerenderfgoedrichtplan of vastgestelde inventaris;
- 26° erfgoedwaarde: de archeologische, architecturale, artistieke, culturele, esthetische, historische, industrieel-archeologische, technische waarde, ruimtelijk-structurende, sociale, stedenbouwkundige, volkskundige of wetenschappelijke waarde waaraan onroerende goederen en de cultuurgooderen die er integrerend deel van uitmaken hun huidige of toekomstige maatschappelijke betekenis ontleen;
- 27° gebruiker: de natuurlijke persoon of rechtspersoon die houder is van een zakelijk of persoonlijk recht, met uitsluiting van de eigenaar, blote eigenaar, erfpachthouder, opstalhouder of leasinggever;
- 28° handelingen: werkzaamheden, wijzigingen of activiteiten met gevolgen voor erfgoedwaarden;
- 29° inspecteur Onroerend Erfgoed: de ambtenaar die belast is met de hem door dit decreet toegewezen handhavingstaken, aangesteld door de leidend ambtenaar van de entiteit die door de Vlaamse Regering belast is met de handhaving van de regelgeving inzake onroerend erfgoed op het grondgebied van het Vlaamse Gewest of een gedeelte ervan;

- 30° intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst: een intergemeentelijke dienst die ter uitvoering van dit decreet met betrekking tot het onroerend erfgoed beleidsuitvoerende taken opneemt;
- 31° inventaris: een oplijsting van onroerende goederen en gehelen van onroerende goederen met erfgoedwaarde;
- 32° kleine landschapselementen: lijn- of puntvormige elementen, met inbegrip van de bijbehorende vegetaties, waarvan het uitzicht, de structuur of de aard al dan niet het resultaat zijn van menselijk handelen en die deel uitmaken van het landschap zoals bermen, bomen, bronnen, dijken, grachten, houtkanten, hagen, holle wegen, hoogstamboomgaarden, perceelsrandbegroeiingen, sloten, struwelen, poelen, veedrinkputten en waterlopen;
- 33° landschap: een deel van het grondgebied, zoals dat door de menselijke bevolking wordt waargenomen en waarvan het karakter bepaald wordt door natuurlijke en/of menselijke factoren en de wisselwerking daartussen;
- 34° landschapsatlas: de inventaris van de relictien van de traditionele landschappen waarin de landschapskenmerken weergegeven worden als ze een erfgoedwaarde hebben;
- 35° last onder dwangsom: de door de inspecteur Onroerend Erfgoed opgelegde last die ertoe strekt de overtreder onder dreiging van aantasting van zijn vermogen aan te zetten de gevolgen van de inbreuk ongedaan te maken of verdere inbreuk of herhaling van de inbreuk te voorkomen;
- 36° lijninfrastructuur en haar aanhorigheden: het geheel van infrastructuur en haar omgeving bedoeld voor verkeer en vervoer van mensen, zaken en goederen en berichten. De lijninfrastructuur omvat autowegen, waterwegen en waterlopen, spoorwegen, luchthavens, havens, pijpleidingen, elektriciteitsleidingen, infrastructuur ten behoeve van telecommunicatie, leidingen voor het vervoer en de verdeling van aardgas, drinkwater en brandstoffen en leidingen voor het verzamelen en vervoeren van afval- en hemelwater. Onder aanhorigheden worden alle uitrusting, voorzieningen en infrastructuur verstaan die nodig of nuttig zijn voor het beheer en de exploitatie van de lijninfrastructuur;
- 37° metaaldetectorist: een natuurlijke persoon of rechtspersoon die met behulp van een metaaldetector archeologische artefacten of archeologische sites opspoor;
- 38° monument: een onroerend goed, werk van de mens of van de natuur of van beide samen, met inbegrip van de cultuurgooderen die er integrerend deel van uitmaken, inzonderheid de bijhorende uitrusting en de decoratieve elementen van algemeen belang wegens de erfgoedwaarde(n);
- 39° onroerend erfgoed: het geheel van archeologische sites, monumenten, cultuurhistorische landschappen en stads- en dorpsgezichten;
- 40° onroerenderfgoeddepot: een bewaarplaats met een onderzoeksruimte waar in gecontroleerde omstandigheden archeologische ensembles, archeologische artefacten of onderdelen van beschermd erfgoed, afkomstig uit het Vlaamse Gewest, worden bewaard en beheerd;
- 41° onroerenderfgoedgemeente: een gemeente die ter uitvoering van dit decreet met betrekking tot het onroerend erfgoed beleidsuitvoerende taken opneemt;
- 42° onroerenderfgoedondernemer: een natuurlijke persoon of rechtspersoon die een of meer disciplines uitoefent in of diensten levert aan de onroerenderfgoedsector;
- 43° overgangszone: een begrensde grondoppervlakte die de erfgoedwaarde van een archeologische site, monument, cultuurhistorisch landschap of stads- en dorpsgezicht ondersteunt;
- 44° SARO: de strategische adviesraad opgericht bij het decreet van 10 maart 2006 houdende de oprichting van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed;
- 45° stads- of dorpsgezicht: een geheel van een of meer monumenten en/of onroerende

goederen met omgevende bestanddelen zoals beplantingen, omheiningen, waterlopen, bruggen, wegen, straten en pleinen, van algemeen belang wegens de erfgoedwaarde;

46° VCRO: Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening;

47° zakelijkrechthouder: de eigenaar, blote eigenaar, erfpachthouder, opstalhouder of leasingsgever.

HOOFDSTUK 3. INSTANTIES EN ACTOREN VAN HET ONROERENDERFGOEDBELEID

Afdeling 1. Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed

Art. 3.1.1. Er wordt een onafhankelijke Vlaamse adviescommissie voor het onroerend erfgoed opgericht, hierna Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed te noemen.

De Vlaamse Regering kan de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed onderverdelen in afdelingen.

De Vlaamse Regering:

- 1° bepaalt de samenstelling, de kennis die over de verschillende disciplines aanwezig moet zijn, de organisatie en de werking;
- 2° benoemt de leden en de plaatsvervangers;
- 3° stelt de nodige middelen ter beschikking.

De voorzitter, de leden en de plaatsvervangers worden benoemd voor een termijn van vier jaar. Hun mandaat kan twee maal verlengd worden met een nieuwe termijn van vier jaar.

Art. 3.1.2. Het secretariaat van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed wordt uitgevoerd door het secretariaat van de SARO. De Vlaamse Regering kan de nadere regels daarvoor bepalen.

Art. 3.1.3. De Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed stelt haar huishoudelijk reglement op en legt het ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering voor.

Art. 3.1.4. De Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed verstrekt adviezen:

- 1° in de gevallen en rekening houdend met de termijnen, vermeld in dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan;
- 2° op verzoek van de Vlaamse Regering of haar gemachtigde of de SARO over een aangelegenheid die binnen het toepassingsgebied van dit decreet valt binnen de door de aanvrager vermelde termijn;
- 3° uit eigen beweging aan de Vlaamse Regering of aan de SARO over een aangelegenheid die binnen het toepassingsgebied van dit decreet valt of over de afstemming van de onroerendergoedzorg met andere beleidsvelden.

De Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed bezorgt de adviezen aan de SARO tegelijk aan de Vlaamse Regering.

Afdeling 2. Erkenning als onroerendergoedgemeente

Art. 3.2.1. De Vlaamse Regering kan een gemeente erkennen als onroerendergoedgemeente.

De Vlaamse Regering bepaalt:

- 1° de erkenningsvoorwaarden;
- 2° de nadere regels voor de erkenning en de duur, de schorsing en de intrekking ervan;
- 3° de nadere regels voor de toekenning van de bevoegdheden die in het kader van dit decreet aan de onroerendergoedgemeente kunnen worden toegekend.

Afdeling 3. Erkenning als intergemeentelijke onroerendergoeddienst

Art. 3.3.1. De Vlaamse Regering kan een intergemeentelijke dienst opgericht overeenkomstig het decreet van 6 juli 2001 houdende intergemeentelijke samenwerking erkennen als intergemeentelijke onroerendergoeddienst.

De Vlaamse Regering bepaalt:

- 1° de erkenningsvoorwaarden;
- 2° de nadere regels voor de erkenning en de duur, de schorsing en de intrekking ervan.

Afdeling 4. Erkenning als onroerendergoeddepot

Art. 3.4.1. De Vlaamse Regering kan een depot erkennen als onroerendergoeddepot.

De Vlaamse Regering bepaalt:

- 1° de erkenningsvoorwaarden;
- 2° de nadere regels voor de erkenning en de duur, de schorsing en de intrekking ervan.

Art. 3.4.2. Het depot van het agentschap is van rechtswege erkend als onroerendergoeddepot.

Art. 3.4.3. Met de in dit decreet bedoelde erkenning wordt gelijkgesteld een erkenning in een andere lidstaat van de EU dan wel in een staat, niet zijnde een lidstaat van de EU, die partij is bij de overeenkomst inzake de Europese Economische Ruimte, welke op basis van onderzoeken een beschermingsniveau biedt dat ten minste gelijkwaardig is aan het niveau dat met de erkenning door dit decreet wordt nagestreefd.

Afdeling 5. Aanduiding als erkende archeoloog

Art. 3.5.1. De Vlaamse Regering kan een natuurlijke persoon of rechtspersoon aanduiden als erkende archeoloog.

De Vlaamse Regering bepaalt:

- 1° de erkenningsvoorwaarden;
- 2° de nadere regels voor de erkenning en de duur, de schorsing en de intrekking ervan en de administratieve beroepsprocedure.

Art. 3.5.2. Het agentschap is van rechtswege aangeduid als een erkend archeoloog.

Art. 3.5.3. Met de in dit decreet bedoelde erkenning wordt gelijkgesteld een erkenning in een andere lidstaat van de EU dan wel in een staat, niet zijnde een lidstaat van de EU, die partij is bij de overeenkomst inzake de Europese Economische Ruimte, welke op basis van onderzoeken een beschermingsniveau biedt dat ten minste gelijkwaardig is aan het niveau dat met de erkenning door dit decreet wordt nagestreefd.

Afdeling 6. Aanduiding als erkende metaaldetectorist

Art. 3.6.1. De Vlaamse Regering kan een natuurlijke persoon of rechtspersoon aanduiden

als erkende metaaldetectorist.

De Vlaamse Regering bepaalt:

- 1° de erkenningsvoorwaarden;
- 2° de nadere regels voor de erkenning en de duur, de schorsing en de intrekking ervan en de administratieve beroepsprocedure.

Art. 3.6.2. Elke archeoloog die erkend is overeenkomstig artikel 3.5.1 of 3.5.2 is van rechtswege een erkende metaaldetectorist.

Art. 3.6.3. Met de in dit decreet bedoelde erkenning wordt gelijkgesteld een erkenning in een andere lidstaat van de EU dan wel in een staat, niet zijnde een lidstaat van de EU, die partij is bij de overeenkomst inzake de Europese Economische Ruimte, welke op basis van onderzoeken een beschermingsniveau biedt dat ten minste gelijkwaardig is aan het niveau dat met de erkenning door dit decreet wordt nagestreefd.

Afdeling 7. Kwaliteitslabel onroerendergoedondernemers

Art. 3.7.1. De Vlaamse Regering kan een kwaliteitslabel toekennen aan onroerendergoed-ondernemers.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.

HOOFDSTUK 4. INVENTARISSEN

Art. 4.1.1. De Vlaamse Regering stelt minstens de volgende inventarissen geheel of gedeeltelijk vast:

- 1° de landschapsatlas;
- 2° de inventaris van archeologische zones;
- 3° de inventaris van bouwkundig erfgoed;
- 4° de inventaris van houtige beplantingen met erfgoedwaarde;
- 5° de inventaris van historische tuinen en parken.

Art. 4.1.2. De Vlaamse Regering bepaalt de criteria voor het opnemen en schrappen van een onroerend goed in een in artikel 4.1.1 vermelde inventaris.

Art. 4.1.3. De Vlaamse Regering onderwerpt de vast te stellen inventaris aan een openbaar onderzoek van zestig dagen dat minstens wordt aangekondigd door:

- 1° een bericht op te hangen in elke gemeente waar een onroerend goed gelegen is, dat opgenomen is in de vast te stellen inventaris;
- 2° een bericht op de website van elke gemeente waar een onroerend goed gelegen is, dat opgenomen is in de vast te stellen inventaris;
- 3° een bericht in het Belgisch Staatsblad;
- 4° een bericht in ten minste drie dagbladen die in het Vlaamse Gewest worden verspreid;
- 5° een bericht op de website van het agentschap.

De berichten, vermeld in het eerste lid, vermelden minstens:

- 1° het voorwerp van het openbaar onderzoek;
- 2° de begin- en einddatum van het openbaar onderzoek;
- 3° de plaats waar de inventaris ter inzage ligt of geraadpleegd kan worden;
- 4° de website waarop de inventaris te raadplegen is;
- 5° het adres waar opmerkingen en bezwaren over feitelijkheden dienen toe te komen of kunnen worden afgegeven.

Tijdens het openbaar onderzoek:

- 1° ligt de inventaris, vermeld in het eerste lid, ter inzage of is raadpleegbaar bij het agentschap;
- 2° is de inventaris te raadplegen op de website van het agentschap;
- 3° kunnen opmerkingen en bezwaren over feitelijkheden worden ingediend en afgegeven bij het agentschap.

De opmerkingen en bezwaren worden uiterlijk de laatste dag van de termijn, vermeld in het bericht, aan het agentschap per beveiligde zending bezorgd.

Met opmerkingen en bezwaren die laattijdig aan het agentschap worden bezorgd, moet geen rekening worden gehouden.

De Vlaamse Regering wint over de inventaris en de opmerkingen en bezwaren afkomstig van het openbaar onderzoek advies in bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed. Dit advies wordt uitgebracht binnen een vervaltijd van dertig dagen, ingaand de dag na deze van de ontvangst van de adviesvraag. Als deze termijn wordt overschreden, mag aan de adviesvereiste worden voorbijgegaan. De termijn van dertig dagen kan door de Vlaamse Regering eenmalig worden verlengd met dertig dagen op vraag van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de adviesprocedure.

De Vlaamse Regering stelt na het advies van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed de inventaris vast. De Vlaamse Regering kan de nadere regels voor de vaststelling van de inventarissen en het openbaar onderzoek bepalen.

Art. 4.1.4. De Vlaamse Regering kan een vastgestelde inventaris actualiseren of er onroerende goederen aan toevoegen of uit verwijderen. Voor de betrokken onroerende goederen wordt een openbaar onderzoek georganiseerd onder de voorwaarden en in de vorm vastgesteld in artikel 4.1.3.

Art. 4.1.5. De ambtenaren die daarvoor aangewezen zijn door de Vlaamse Regering hebben voor het onderzoek naar de erfgoedelementen en de erfgoedkenmerken toegang tot de onroerende goederen die opgenomen zijn in een vastgestelde inventaris als vermeld in artikel 4.1.1, en tot de onroerende goederen die in aanmerking komen voor opname in een inventaris als vermeld in artikel 4.1.1 met uitzondering van particuliere woningen en bedrijfslokalen.

Art. 4.1.6. De vastgestelde inventarissen bevatten over elk onroerend goed dat erin opgenomen is minstens de volgende gegevens:

- 1° een georeferencieplan waarop het onroerend goed nauwkeurig wordt aangeduid;
- 2° de benaming van het geïnventariseerde onroerend goed;
- 3° een beschrijving op basis van de erfgoedkenmerken.

De Vlaamse Regering kan de gegevens die voor elk onroerend goed in een vastgestelde inventaris moeten worden opgenomen nader omschrijven of uitbreiden.

Art. 4.1.7. Alle onroerende goederen die opgenomen zijn in een vastgestelde inventaris als vermeld in artikel 4.1.1 en alle beschermde onroerende goederen worden georeferencied op een publiek te raadplegen GIS-laag. De Vlaamse Regering kan de nadere regels daarvoor bepalen.

Art. 4.1.8. De opname van een onroerend goed in een vastgestelde inventaris vormt, uitgezonderd als het een eigen werk, daad of activiteit van een administratieve overheid betreft, geen weigeringsgrond voor eender welke vergunning of machtiging.

Art. 4.1.9. Elke administratieve overheid neemt zo veel mogelijk zorg in acht voor de erf-

goedkenmerken van onroerende goederen die opgenomen zijn in een aan een openbaar onderzoek onderworpen vastgestelde inventaris als vermeld in artikel 4.1.3.

De administratieve overheid geeft in al haar beslissingen over een eigen werk of activiteit met directe impact op geïnventariseerd erfgoed aan hoe ze rekening heeft gehouden met de verplichting vermeld in het eerste lid.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor die motiveringsplicht en zorgplicht.

Dit artikel doet geen afbreuk aan strengere voorschriften voor beschermde goederen.

Art. 4.1.10. Als voor het verwijderen van een onroerend goed opgenomen in de vastgestelde inventaris bouwkundig erfgoed of van een onroerend goed, opgenomen in de vastgestelde inventaris van houtige beplantingen met erfgoedwaarde een vergunning vereist is, wint de vergunningverlenende overheid advies in bij het agentschap. Als de vergunningverlenende overheid een onroerenderfgoedgemeente is, wint deze het advies in van een deskundig medewerker van de eigen diensten of de intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst waar de gemeente deel van uitmaakt. Dat advies is onderworpen aan de algemene procedurevoorschriften en termijnen die gelden voor andere adviezen die ingewonnen moeten worden binnen de toepasselijke vergunningsprocedure.

De Vlaamse Regering kan daarvoor de nadere regels bepalen.

Art. 4.1.11. Iedereen die voor eigen rekening of als tussenpersoon een geïnventariseerd goed, overeenkomstig artikel 4.1.1, verkoopt, verhuurt voor meer dan negen jaar, inbrengt in een vennootschap, een erfpacht of een opstalrecht overdraagt of op andere wijze de eigendomsoverdracht met een vergeldend karakter van het goed bewerkstelligt, vermeldt in de onderhandse of authentieke akte dat het onroerend goed opgenomen is in een van de vastgestelde inventarissen, vermeld in artikel 4.1.1, en de rechtsgevolgen die aan de opname verbonden zijn door een verwijzing naar hoofdstuk 4 van dit decreet in de akte op te nemen.

Als de instrumenterend ambtenaar een onderhandse akte in een authentieke akte dient op te nemen, waarbij de eerste niet beantwoordt aan de voorschriften van het eerste lid, dan wijst hij de partijen bij de opmaak van de akte op het eerste lid.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels voor de informatieplicht bepalen.

HOOFDSTUK 5. ARCHEOLOGIE

Afdeling 1. Algemene beginselen

Onderafdeling 1. Passiefbehoudsbeginsel

Art. 5.1.1. Het is verboden archeologische artefacten, archeologische sites en archeologische ensembles te ontsieren, te beschadigen of te vernielen.

Onderafdeling 2. Metaaldetectie

Art. 5.1.2. Het is verboden zonder erkenning als metaaldetectorist of in afwijking van de code van goede praktijk met metaaldetectoren archeologische artefacten en archeologische sites op te sporen.

Onderafdeling 3. Archeologisch onderzoek

Art. 5.1.3. Het is verboden zonder toelating van het agentschap en zonder melding aan het agentschap of in voorkomend geval aan de erkende onroerenderfgoedgemeente een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem, een archeologische opgraving of graafwerken uit te voeren met de bedoeling archeologische sites op te sporen en vrij te leggen of archeologische artefacten uit hun originele context te verwijderen.

Onderafdeling 4. Toevalsvondsten

Art. 5.1.4. Iedereen die, op een ander moment dan bij het uitvoeren van een archeologisch vooronderzoek, een archeologische opgraving of het gebruik van een metaaldetector, een roerend of onroerend goed vindt waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat het archeologische erfgoedwaarde heeft, is verplicht daarvan binnen drie dagen aangifte te doen bij het agentschap. De Vlaamse Regering kan de nadere regels daarvoor bepalen.

In voorkomend geval brengt het agentschap de zakelijkrechthouder en de gebruiker van de betrokken percelen, als ze niet de vinder zijn, en de gemeenten waar de vondsten worden gedaan ervan op de hoogte dat er vondsten zijn gedaan die vermoedelijk archeologische erfgoedwaarde hebben en wat de rechtsgevolgen daarvan zijn.

De zakelijkrechthouder, de gebruiker en de vinder moeten tot de tiende dag na de aangifte:

- 1° de archeologische artefacten en hun vindplaats in onveranderde toestand bewaren;
- 2° de archeologische artefacten en hun context tegen beschadiging of vernieling beschermen;
- 3° de archeologische artefacten en hun context toegankelijk maken voor onderzoek door het agentschap.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels daarvoor bepalen.

Na het onderzoek, vermeld in het derde lid, 3°, kan het agentschap de termijn van tien dagen inkorten of verlengen. Het agentschap brengt de zakelijkrechthouder en de gebruiker daarvan per beveiligde zending op de hoogte. Na het verstrijken van de termijn zijn de zakelijkrechthouder, de gebruiker en de vinder niet langer onderworpen aan het passiefbehoudsbeginsel voor archeologisch erfgoed voor wat betreft de gemelde vondst.

Afdeling 2. Verplichtingen zakelijkrechthouders en gebruikers van archeologische artefacten en archeologische ensembles

Art. 5.2.1. De zakelijkrechthouders en de gebruikers van een archeologisch ensemble moeten het:

- 1° als een geheel bewaren;
- 2° in goede staat behouden;
- 3° beschikbaar houden voor wetenschappelijk onderzoek.

De zakelijkrechthouder die het beheer van een archeologisch ensemble toevertrouwt aan een erkend onroerenderfgoeddepot voldoet aan de verplichtingen, vermeld in het eerste lid.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels daarvoor bepalen.

Art. 5.2.2. De zakelijkrechthouder of de gebruiker van een archeologisch artefact of van

een archeologisch ensemble, dat afkomstig is uit het Vlaamse Gewest, meldt binnen dertig dagen elke wijziging van bewaarplaats of zakelijkrechthouder aan het agentschap. De Vlaamse Regering kan daarvoor de nadere regels bepalen.

Art. 5.2.3. De zakelijkrechthouder of de gebruiker van een archeologisch artefact of van een archeologisch ensemble, dat afkomstig is uit het Vlaamse Gewest, meldt minstens dertig dagen voorafgaand aan het buiten het Vlaamse Gewest brengen ervan zijn voornemen daartoe aan het agentschap. De Vlaamse Regering kan daarvoor de nadere regels bepalen.

Afdeling 3. Code van goede praktijk

Art. 5.3.1. De Vlaamse Regering stelt een code van goede praktijk vast voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en voor het gebruik van metaaldetectoren.

Afdeling 4. Archeologisch onderzoek bij vergunningsplichtige ingrepen in de bodem

Onderafdeling 1. Verplichtingen vergunningsaanvrager

Art. 5.4.1. Een bekrachtigde archeologienota zoals vermeld in artikel 5.4.8 wordt bij de aanvraag van een stedenbouwkundige vergunning met ingreep in de bodem toegevoegd in volgende situaties:

- 1° aanvragen met betrekking tot percelen die gelegen zijn in een voorlopig of definitief beschermde archeologische site;
- 2° aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 100 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 300 m² of meer bedraagt en waarbij de betrokken percelen geheel of gedeeltelijk gelegen zijn in archeologische zones, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones;
- 3° aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt en waarbij de percelen volledig gelegen zijn buiten archeologische zones, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones.

Voor de toepassing van het eerste lid, 2° en 3°, op terreinen zonder kadastraal nummer geldt de totale oppervlakte van de hele werf van het te vergunnen werk.

De aanvrager van een stedenbouwkundige vergunning wordt van die verplichting vrijgesteld:

- 1° indien de aanvraag betrekking heeft op een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt, zoals vastgesteld door de Vlaamse Regering;
- 2° indien de aanvraag betrekking heeft op werkzaamheden binnen het gabarit van bestaande lijninfrastructuur en haar aanhorigheden;
- 3° indien de aanvrager een natuurlijke persoon of privaatrechtelijke rechtspersoon is, de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem minder dan 5000 m² beslaat, en de betrokken percelen volledig gelegen zijn buiten woongebied of recreatiegebied en buiten archeologische zones opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones en buiten beschermde archeologische sites.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels voor deze vrijstellingen bepalen.

Voor de toepassing van het derde lid, 3°, op terreinen zonder kadastraal nummer geldt de totale oppervlakte van de hele werf van het te vergunnen werk.

De aanvrager van een stedenbouwkundige vergunning met ingreep in de bodem kan een archeologienota indienen die in het kader van een vorige vergunningsaanvraag is bekrachtigd, als de stedenbouwkundige vergunning betrekking heeft op hetzelfde perceel of dezelfde percelen en als de ingreep in de bodem van de te vergunnen werken overeenkomt met de ingreep in de bodem van de werken omschreven in de bekrachtigde archeologienota.

Art. 5.4.2. Een bekrachtigde archeologienota zoals vermeld in artikel 5.4.8 wordt bij de aanvraag van een verkavelingsvergunning toegevoegd in volgende situaties:

- 1° aanvragen met betrekking tot percelen die gelegen zijn in een voorlopig of definitief beschermde archeologische site;
- 2° aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 300 m² of meer bedraagt en waarbij de betrokken percelen geheel of gedeeltelijk gelegen zijn in archeologische zones, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones;
- 3° aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt en waarbij de percelen helemaal buiten de archeologische zones, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones, liggen.

Voor de toepassing van het eerste lid, 2° en 3°, op terreinen zonder kadastraal nummer geldt de totale oppervlakte van de werf van de te vergunnen verkaveling.

De aanvrager van een verkavelingsvergunning wordt van die verplichting vrijgesteld indien de aanvraag betrekking heeft op een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt, zoals vastgesteld door de Vlaamse Regering.

De aanvrager van een verkavelingsvergunning kan een archeologienota indienen die in het kader van een vorige vergunningsaanvraag is bekrachtigd, als de verkavelingsvergunning betrekking heeft op dezelfde percelen en als de ingreep in de bodem van de te vergunnen werken overeenkomt met de ingreep in de bodem van de werken omschreven in de bekrachtigde archeologienota.

Art. 5.4.3. De aanvrager van een stedenbouwkundige vergunning met ingreep in de bodem of van een verkavelingsvergunning stelt een erkend archeoloog aan om de in artikelen 5.4.1 en 5.4.2 vermelde bekrachtigde archeologienota te verkrijgen.

Onderafdeling 2. Verplichting vergunningsverlener

Art. 5.4.4. De verlener van de stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning neemt, behoudens in de gevallen omschreven in artikel 5.4.1, derde lid, en artikel 5.4.2, derde lid, het naleven van de bekrachtigde archeologienota en van dit decreet op als voorwaarde in de vergunning. De werken in de bekrachtigde archeologienota overeenkomstig artikel 5.4.8 en in de bekrachtigde nota overeenkomstig artikel 5.4.16 worden geacht te zijn vergund.

Onderafdeling 3. Verplichtingen aangestelde erkende archeoloog – Archeologisch voor- onderzoek met ingreep in de bodem

Art. 5.4.5. Als het onmogelijk of juridisch, economisch of maatschappelijk onwenselijk is om voorafgaand aan het aanvragen van de stedenbouwkundige vergunning of verkave-

lingsvergunning een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem uit te voeren,

dient de erkende archeoloog de resultaten van het archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem bij het agentschap in als te bekrachtigen archeologienota overeenkomstig onderafdeling 7 en volgt verder de procedure omschreven in die onderafdeling.

Art. 5.4.6. §1. De door de initiatiefnemer aangestelde erkende archeoloog meldt per beveiligde zending aan het agentschap of in voorkomend geval aan de erkende onroerenderfgoedgemeente het voornemen om een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem uit te voeren.

De melding bevat minstens de volgende gegevens:

- 1° de naam en het adres van de initiatiefnemer;
- 2° het erkenningsnummer van de erkende archeoloog;
- 3° de woonplaats of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog;
- 4° de locatie van het archeologisch vooronderzoek met in voorkomend geval de kadastrale gegevens van de betrokken percelen;
- 5° de aanleiding voor het archeologisch vooronderzoek;
- 6° de voorgestelde uitvoeringswijze.

De Vlaamse Regering kan de in de melding op te nemen gegevens nader omschrijven of uitbreiden.

Het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem mag slechts worden aangevat na het verstrijken van de termijn, vermeld in paragraaf 2.

§2. Het agentschap of in voorkomend geval de erkende onroerenderfgoedgemeente kan het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem weigeren of er voorwaarden aan koppelen en meldt dit in voorkomend geval binnen vijftien dagen na ontvangst van de melding aan de door de initiatiefnemer aangestelde erkende archeoloog.

§3. Als het agentschap of in voorkomend geval de erkende onroerenderfgoedgemeente het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem weigert of er voorwaarden aan koppelt, kan de initiatiefnemer een georganiseerd administratief beroep instellen bij de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering kan over het beroepsschrift advies inwinnen bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.

Art. 5.4.7. Het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem moet worden uitgevoerd overeenkomstig de voorgestelde uitvoeringswijze in de melding, de eventuele voorwaarden van het agentschap of de erkende onroerenderfgoedgemeente en de code van goede praktijk.

Onderafdeling 4. Verplichtingen aangestelde erkende archeoloog – Indienen archeologie- nota

Art. 5.4.8. Na het beëindigen van het archeologisch vooronderzoek bezorgt de door de initiatiefnemer gemachtigde archeoloog een archeologienota aan het agentschap per beveiligde zending. Die archeologienota bevat minstens de volgende gegevens:

- 1° een georeferencieplan waarop de betrokken percelen, de precieze plaats van het archeologisch vooronderzoek en de geplande werken nauwkeurig worden afgeleid;
- 2° de resultaten van het archeologisch vooronderzoek;
- 3° een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen met in voorkomend geval een programma hierover;
- 4° in voorkomend geval de noodzakelijke competenties die de uitvoerders van de voorgestelde maatregelen moeten bezitten;

5° in voorkomend geval een kostenraming en de geschatte duur van de voorgestelde maatregelen;

6° in voorkomend geval een gemotiveerd voorstel over het bewaren of deponeren van het archeologisch ensemble dat het resultaat is van het archeologisch vooronderzoek en de archeologische opgraving.

De archeologienota kan:

- 1° voorzien in een fasering van de in voorkomend geval uit te voeren archeologische opgravingen;
- 2° voorzien dat delen van de kadastrale percelen waar de ingreep in de bodem is gepland van archeologische opgraving worden vrijgesteld.

De Vlaamse Regering kan de in de archeologienota op te nemen gegevens nader omschrijven of uitbreiden.

Onderafdeling 5. Verplichtingen aangestelde erkende archeoloog – Bekrachtiging archeologienota

Art. 5.4.9. Binnen een vervaltijd van eenentwintig dagen na de ontvangst van de archeologienota bekrachtigt of weigert het agentschap de archeologienota of koppelt er voorwaarden aan. Het agentschap bezorgt de gemotiveerde beslissing per beveiligde zending aan de initiatiefnemer en de erkende archeoloog. Als deze termijn wordt overschreden, wordt de archeologienota geacht bekrachtigd te zijn. De Vlaamse Regering kan daarvoor de nadere regels bepalen.

De initiatiefnemer kan tegen de bekrachtiging, tegen de voorwaarden waarvan de bekrachtiging afhankelijk wordt gemaakt of tegen de weigering van de bekrachtiging van de archeologienota een georganiseerd administratief beroep instellen bij de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering kan over het beroepsschrift advies inwinnen bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.

In voorkomend geval geldt de bekrachtigde archeologienota als toelating voor de in de nota omschreven archeologische opgraving in de mate dat de vergunde werken, vermeld in artikelen 5.4.1 en 5.4.2, overeenstemmen met de werken zoals omschreven in de bekrachtigde archeologienota. De Vlaamse Regering kan de nadere regels daarvoor bepalen.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels over het verspreiden van de informatie uit de bekrachtigde archeologienota ten aanzien van alle belanghebbenden.

Onderafdeling 6. Verplichtingen aangestelde erkende archeoloog – Uitvoeren bekrachtigde archeologienota

Art. 5.4.10. De erkende archeoloog meldt in voorkomend geval de aanvang van de archeologische opgraving aan het agentschap en in voorkomend geval aan de erkende onroerenderfgoedgemeente. De Vlaamse Regering kan de nadere regels daarvoor bepalen.

Art. 5.4.11. De archeologische opgraving, beperkt tot de zone die daadwerkelijk verstoord wordt door de geplande ingreep in de bodem, moet worden uitgevoerd overeenkomstig de voorwaarden van de bekrachtigde archeologienota en de code van goede praktijk. Bij verkavelingsdossiers heeft de opgraving betrekking op de volledige zone die voor ontwikkeling in aanmerking komt en op het volledige projectgebied.

Onderafdeling 7. Procedure bij de onmogelijkheid of de onwenselijkheid om voorafgaand aan het aanvragen van de vergunning een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem uit te voeren

Art. 5.4.12. In het geval dat er alleen een archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem plaatsvond omdat een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem onmogelijk of juridisch, economisch of maatschappelijk onwenselijk was voorafgaand aan het aanvragen van de stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning bezorgt de door de initiatiefnemer aangestelde erkende archeoloog een archeologienota aan het agentschap per beveiligde zending. Die archeologienota bevat minstens de volgende gegevens:

- 1° de naam en het adres van de initiatiefnemer;
- 2° het erkenningsnummer van de erkende archeoloog;
- 3° de woonplaats of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog;
- 4° de locatie van het archeologisch vooronderzoek met in voorkomend geval de kadastrale gegevens van de betrokken percelen;
- 5° de redenen en motivering waarom het vooronderzoek voor het indienen van de vergunning beperkt wordt tot een vooronderzoek zonder ingreep in de bodem;
- 6° de resultaten van het archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem;
- 7° een georeferentieplan waarop de betrokken percelen, de precieze plaats van het archeologisch vooronderzoek en de geplande werken nauwkeuring worden afgeleid;
- 8° de voorgestelde uitvoeringswijze van het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem.

De Vlaamse Regering kan de in de archeologienota op te nemen gegevens nader omschrijven of uitbreiden.

Art. 5.4.13. Binnen een vervalttermijn van eenentwintig dagen na de ontvangst van de archeologienota bekrachtigt of weigert het agentschap de archeologienota of koppelt er voorwaarden aan. Het agentschap bezorgt de gemotiveerde beslissing per beveiligde zending aan de initiatiefnemer en de erkende archeoloog. Als deze termijn wordt overschreden, wordt de archeologienota geacht bekrachtigd te zijn. De Vlaamse Regering kan daarvoor de nadere regels bepalen.

De initiatiefnemer kan tegen de bekrachtiging, tegen de voorwaarden waarvan de bekrachtiging afhankelijk wordt gemaakt of tegen de weigering van de bekrachtiging van de archeologienota een georganiseerd administratief beroep instellen bij de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering kan over het beroepschrift advies inwinnen bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.

In voorkomend geval geldt de bekrachtigde archeologienota als toelating voor het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem. De Vlaamse Regering kan de nadere regels daarvoor bepalen.

Art. 5.4.14. De erkende archeoloog aangesteld door de initiatiefnemer, meldt de aanvang van het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem, opgenomen in de bekrachtigde archeologienota zoals omschreven in artikel 5.4.12 aan het agentschap en in voorkomend geval aan de erkende onroerenderfgoedgemeente. De Vlaamse Regering kan de nadere regels daarvoor bepalen.

Art. 5.4.15. Het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem moet worden uitgevoerd overeenkomstig de uitvoeringswijze in de bekrachtigde archeologienota, de eventuele voorwaarden van het agentschap en de code van goede praktijk.

Art. 5.4.16. Na het beëindigen van het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem bezorgt de erkende archeoloog een nota aan het agentschap. Die nota bevat minstens de volgende gegevens:

- 1° de resultaten van het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem;
- 2° een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen met in voorkomend geval een programma hierover;
- 3° in voorkomend geval de noodzakelijke competenties die de uitvoerders van de voorgestelde maatregelen moeten bezitten;
- 4° in voorkomend geval een kostenraming en de geschatte duur van de voorgestelde maatregelen;
- 5° in voorkomend geval een gemotiveerd voorstel over het bewaren of deponeren van het archeologisch ensemble dat het resultaat is van het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem en de archeologische opgraving.

De nota kan:

- 1° voorzien in een fasering van de in voorkomend geval uit te voeren archeologische opgravingen;
- 2° voorzien dat delen van de kadastrale percelen waar de ingreep in de bodem is gepland van archeologische opgraving worden vrijgesteld.

De Vlaamse Regering kan de in de nota op te nemen gegevens nader omschrijven of uitbreiden.

Art. 5.4.17. Binnen een vervalttermijn van eenentwintig dagen na de ontvangst van de nota bekrachtigt of weigert het agentschap de nota of koppelt er voorwaarden aan. Het agentschap bezorgt de gemotiveerde beslissing per beveiligde zending aan de initiatiefnemer en de erkende archeoloog. Als deze termijn wordt overschreden, wordt de nota geacht bekrachtigd te zijn. De Vlaamse Regering kan daarvoor de nadere regels bepalen.

De initiatiefnemer kan tegen de bekrachtiging, tegen de voorwaarden waarvan de bekrachtiging afhankelijk wordt gemaakt of tegen de weigering van de bekrachtiging van de nota een georganiseerd administratief beroep instellen bij de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering kan over het beroepschrift advies inwinnen bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.

In voorkomend geval geldt de bekrachtigde nota als toelating voor de in de nota omschreven archeologische opgraving in de mate dat de vergunde werken, vermeld in artikel 5.4.3, overeenstemmen met de werken zoals omschreven in de bekrachtigde archeologienota. De Vlaamse Regering kan de nadere regels daarvoor bepalen.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels over het verspreiden van de informatie uit de bekrachtigde nota ten aanzien van alle belanghebbenden.

Art. 5.4.18. De erkende archeoloog meldt de aanvang van de archeologische opgraving aan het agentschap en in voorkomend geval aan de erkende onroerenderfgoedgemeente. De Vlaamse Regering kan de nadere regels daarvoor bepalen.

Art. 5.4.19. De archeologische opgraving, beperkt tot de zone die daadwerkelijk verstoord wordt door de geplande ingreep in de bodem, moet worden uitgevoerd overeenkomstig de voorwaarden van de bekrachtigde nota en de code van goede praktijk.

Onderafdeling 8. Verplichtingen aangestelde erkende archeoloog – Archeologierapport

Art. 5.4.20. De erkende archeoloog bezorgt binnen twee maanden na het beëindigen van de opgraving een archeologierapport aan het agentschap per beveiligde zending. Dat archeologierapport omvat minstens de volgende gegevens:

- 1° een beknopte beschrijving van de uitgevoerde werken en de resultaten;

- 2° een beschrijving van de verdere aanpak;
- 3° een gemotiveerd voorstel over het bewaren of deponeren van het archeologisch ensemble als dat de voorstellen die erover geformuleerd zijn in de archeologienota, wijzigt of aanvult.

Onderafdeling 9. Verplichtingen aangestelde erkende archeoloog – Eindverslag

Art. 5.4.21. De erkende archeoloog bezorgt binnen twee jaar na het beëindigen van de archeologische opgraving per beveiligde zending een eindverslag aan het agentschap overeenkomstig de code van goede praktijk, vermeld in artikel 5.3.1.

De erkende archeoloog publiceert het eindverslag. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.

De eindverslagen van de archeologische opgravingen worden digitaal ontsloten. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.

Afdeling 5. Archeologisch onderzoek met het oog op wetenschappelijke vraagstellingen

Art. 5.5.1. Erkende archeologen kunnen archeologisch vooronderzoek of archeologische opgravingen uitvoeren met het oog op weloverwogen en gedocumenteerde wetenschappelijke vraagstellingen.

Art. 5.5.2. De erkende archeoloog sluit met de zakelijkrechthouders van de betrokken onroerende goederen een overeenkomst die de vergoeding voor eventuele schade, de bestemming van het archeologisch ensemble en de verwachte duur van het onderzoek regelt.

Art. 5.5.3. §1. De erkende archeoloog vraagt aan het agentschap een toelating om een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem of een archeologische opgraving met het oog op wetenschappelijke vraagstellingen uit te voeren.

De aanvraag tot toelating bevat minstens de volgende gegevens:

- 1° het erkenningsnummer van de erkende archeoloog;
- 2° de woonplaats of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog;
- 3° de locatie van het archeologisch vooronderzoek met in voorkomend geval de kadastrale gegevens van de betrokken percelen;
- 4° de wetenschappelijke vraagstellingen en het belang van het wetenschappelijk onderzoek;
- 5° de voorgestelde uitvoeringswijze;
- 6° de overeenkomst, vermeld in artikel 5.5.2;
- 7° de motivatie waarom onderzoek primeert op behoud.

De Vlaamse Regering:

- 1° kan de in de aanvraag op te nemen gegevens nader omschrijven of uitbreiden;
- 2° bepaalt de nadere regels voor het aanvragen en het afleveren van de toelating.

§2. Als het agentschap de toelating voor het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem of voor de archeologische opgraving met het oog op wetenschappelijke vraagstellingen weigert of er voorwaarden aan koppelt, kan de erkende archeoloog een georganiseerd administratief beroep instellen bij de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering kan over het beroepschrift advies inwinnen bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.

Art. 5.5.4. De erkende archeoloog meldt aan het agentschap de aanvang van het archeo-

logisch vooronderzoek met ingreep in de bodem en de archeologische opgraving met het oog op wetenschappelijke vraagstellingen. De Vlaamse Regering kan daarvoor de nadere regels bepalen.

De erkende archeoloog bezorgt binnen twee maanden na het beëindigen van het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem of de archeologische opgraving een archeologierapport aan het agentschap per beveiligde zending. Dit archeologierapport omvat minstens:

- 1° een beknopte beschrijving van de uitgevoerde werken en de resultaten;
- 2° een beschrijving van de verdere aanpak.

De erkende archeoloog bezorgt binnen twee jaar na het beëindigen van het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem of de archeologische opgraving een eindverslag aan het agentschap per beveiligde zending overeenkomstig de vastgestelde code van goede praktijk.

De erkende archeoloog publiceert het eindverslag. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.

De eindverslagen van het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem en de archeologische opgravingen met het oog op wetenschappelijke vraagstellingen worden digitaal ontsloten. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.

Afdeling 6. Evaluatie

Art. 5.6.1. §1. De Vlaamse Regering evalueert jaarlijks de effectiviteit van dit hoofdstuk. Het evaluatierapport wordt ter informatie voorgelegd aan het Vlaams Parlement.

In het rapport, vermeld in het eerste lid, komen ten minste een beschrijving en beoordeling van de sterktes en te verbeteren punten, de kansen en de moeilijkheden bij archeologisch onderzoek en de financiering ervan.

§2. De bevoegde administratie binnen het homogene beleidsdomein waaraan de beleidsondersteunende opdrachten inzake onroerend erfgoed worden toevertrouwd, legt jaarlijks een rapport aan de Vlaamse Regering voor. Voor de opmaak van het rapport kan de bevoegde administratie binnen het homogene beleidsdomein waaraan de beleidsondersteunende opdrachten inzake onroerend erfgoed worden toevertrouwd, het advies inwinnen van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed. In dit rapport komen ten minste de volgende elementen aan bod:

- een overzicht van het aantal vooronderzoeken en opgravingen alsook de duur ervan;
- een overzicht van de resultaten van deze onderzoeken;
- een overzicht van de voorgestelde en goedgekeurde maatregelen uit de archeologienota;
- de financiële implicaties van het archeologisch onderzoek en de werking van het archeologisch solidariteitsfonds.

HOOFDSTUK 6. BESCHERMINGEN EN ERFGOEDLANDSCHAPPEN

Afdeling 1. Beschermingsprocedure

Onderafdeling 1. Voorlopige bescherming

Art. 6.1.1. De Vlaamse Regering kan een archeologische site, monument, cultuurhisto-

risch landschap, stadsgezicht of dorpsgezicht, desgevallend met inbegrip van een overgangszone, beschermen.

Art. 6.1.1/1. De beschermingsvoorschriften kunnen geen beperkingen opleggen die werken of handelingen absoluut verbieden of onmogelijk maken die overeenstemmen met de plannen van aanleg of de ruimtelijke uitvoeringsplannen van kracht in de ruimtelijke ordening, noch de realisatie van die plannen en hun bestemmingsvoorschriften verhinderen.

Art. 6.1.2. De door de Vlaamse Regering daartoe aangewezen ambtenaren hebben voor het onderzoek naar de erfgoedwaarden toegang tot de archeologische sites, monumenten, cultuurhistorische landschappen en stads- en dorpsgezichten die in aanmerking komen voor bescherming. Tot particuliere woningen en bedrijfslokalen hebben ze evenwel alleen toegang tussen negen uur en eenentwintig uur en met machtiging van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg. De machtiging wordt gevraagd bij eenzijdig verzoekschrift overeenkomstig artikel 1025 tot en met 1034 van het Gerechtelijk Wetboek.

Art. 6.1.3. De Vlaamse Regering wint voorafgaand aan de voorlopige bescherming het advies in bij de colleges van burgemeester en schepenen van de betrokken gemeentebesturen en de departementen of agentschappen van de Vlaamse overheid bevoegd voor ruimtelijke ordening, woonbeleid en onroerend erfgoed, leefmilieu, natuur en energie, mobiliteit en openbare werken en landbouw en visserij. Deze adviezen worden uitgebracht binnen een vervaltermijn van dertig dagen, ingaand de dag na deze van de ontvangst van de adviesvraag. Als deze termijn wordt overschreden, wordt het advies geacht gunstig te zijn. Aan deze adviesvereiste kan worden voorbijgegaan in geval van dringende noodzakelijkheid.

De Vlaamse Regering wint voorafgaand aan de voorlopige bescherming het advies in bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed. Dit advies wordt uitgebracht binnen een vervaltermijn van zestig dagen, ingaand de dag na deze van de ontvangst van de adviesvraag. Als deze termijn wordt overschreden, wordt het advies geacht gunstig te zijn. Aan deze adviesvereiste kan worden voorbijgegaan in geval van dringende noodzakelijkheid.

Art. 6.1.4. §1. De Vlaamse Regering stelt het besluit tot voorlopige bescherming vast.

§2. Het besluit tot voorlopige bescherming bevat minstens de volgende gegevens:

- 1° in voorkomend geval de kadastrale gegevens van het perceel of de percelen waarop de onroerende goederen zich bevinden;
- 2° de vermelding of het een bescherming van een archeologische site, monument, cultuurhistorisch landschap of stads- of dorpsgezicht betreft met, in voorkomend geval, een overgangszone;
- 3° de benaming van het beschermde onroerend goed;
- 4° een beknopte wetenschappelijke beschrijving;
- 5° de erfgoedwaarden;
- 6° de erfgoedelementen en de erfgoedkenmerken;
- 7° de toekomstige beheersdoelstellingen die de optimale verwezenlijking van de erfgoedwaarden omschrijven die aanleiding gegeven hebben tot de bescherming;
- 8° de bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud;
- 9° in voorkomend geval de bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud in de overgangszone.

Bij elk besluit tot voorlopige bescherming worden de volgende bijlagen gevoegd:

- 1° een georeferentieplan waarop het beschermde goed en, in voorkomend geval, de overgangszone nauwkeurig worden afgetekend en waarop de plaats van aanplakking van het bericht over het openbaar onderzoek wordt aangeduid;
- 2° een fotoregistratie van de fysieke toestand van het beschermde goed;
- 3° in voorkomend geval een lijst met de cultuurobjecten die integrerend deel uitmaken van het beschermde goed inzonderheid de bijhorende uitrusting en de decoratieve ele-

menten.

De Vlaamse Regering kan de gegevens die in elk besluit tot voorlopige bescherming of in de bijlage moeten worden opgenomen, nader omschrijven of uitbreiden.

Art. 6.1.5. Het besluit tot voorlopige bescherming wordt na de kennisgeving, vermeld in artikel 6.1.6, bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.

Art. 6.1.6. Het besluit tot voorlopige bescherming van een archeologische site, monument of stads- of dorpsgezicht wordt met bijlagen per beveiligde zending aan de zakelijkrechtshouders ter kennis gebracht.

Het agentschap hoort, op hun verzoek, de zakelijkrechtshouders.

De zakelijkrechtshouders die overeenkomstig het eerste lid, van het besluit tot voorlopige bescherming op de hoogte gebracht zijn:

- 1° brengen de gebruikers en de eigenaars van de cultuurobjecten per beveiligde zending op de hoogte van het besluit tot voorlopige bescherming binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de kennisgeving. Die verplichting wordt in de beveiligde zending vermeld;
- 2° brengen het agentschap per beveiligde zending op de hoogte van de eventuele verkoop, overdracht van het eigendomsrecht of overdracht van een ander zakelijk recht, waarbij de nodige stavingsdocumenten gevoegd zijn, binnen een termijn van tien dagen, die ingaat op de dag na de kennisgeving. Die verplichting wordt in de beveiligde zending vermeld. De nieuwe zakelijkrechtshouders worden op hun beurt, overeenkomstig het eerste lid, op de hoogte gebracht van het besluit tot voorlopige bescherming.

Art. 6.1.7. Het besluit tot voorlopige bescherming wordt per beveiligde zending aan de betrokken gemeenten bezorgd voor een openbaar onderzoek van dertig dagen.

De betrokken gemeenten openen het openbaar onderzoek uiterlijk dertig dagen na de ontvangst van het besluit tot voorlopige bescherming door:

- 1° een bericht over het openbaar onderzoek op te hangen op de plaats die aangeduid is op het plan dat als bijlage bij het besluit tot voorlopige bescherming is gevoegd;
- 2° een bericht te publiceren op de website van de betrokken gemeenten.

De besluiten tot voorlopige bescherming van een cultuurhistorisch landschap worden ook aangekondigd door een bericht in ten minste drie dagbladen die in de betrokken gemeenten worden verspreid.

De gemeenten melden aan het agentschap de datum waarop zij het openbaar onderzoek openen. Het agentschap publiceert een bericht over het openbaar onderzoek op zijn website.

De berichten, vermeld in het tweede en derde lid, vermelden minstens het volgende:

- 1° het voorwerp van het openbaar onderzoek;
- 2° de begin- en einddatum van het openbaar onderzoek;
- 3° de plaats waar het besluit tot voorlopige bescherming en het beschermingsdossier ter inzage liggen;
- 4° het adres waarop opmerkingen en bezwaren per beveiligde zending kunnen worden ter kennis gebracht.

Tijdens het openbaar onderzoek:

- 1° liggen het besluit tot voorlopige bescherming en het beschermingsdossier ter inzage bij de betrokken gemeenten en het agentschap;
- 2° kunnen opmerkingen en bezwaren per beveiligde zending aan de betrokken gemeenten ter kennis worden gebracht;

3° kunnen de betrokken gemeenten een hoorzitting organiseren.

De betrokken gemeenten stellen een proces-verbaal op waarin de opmerkingen, de bezwaren en in voorkomend geval een advies en het verslag van de hoorzitting worden opgenomen en sluiten het openbaar onderzoek af. Binnen een ordetermin van vijftien dagen na het afsluiten van het openbaar onderzoek bezorgen ze het proces-verbaal per beveiligde zending aan het agentschap.

Als de gemeente het openbaar onderzoek niet opent binnen de vooropgestelde termijn van dertig dagen, is het aan het agentschap dit openbaar onderzoek op te starten en af te ronden binnen de termijn, vermeld in artikel 6.1.9.

Art. 6.1.8. De Vlaamse Regering wint over de voorlopige bescherming het advies in bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed als er overeenkomstig artikel 6.1.3, tweede lid, omwille van dringende noodzakelijkheid geen voorafgaand advies werd gevraagd. Dit advies wordt uitgebracht binnen een vervaltermijn van zestig dagen, ingaand de dag na deze van de ontvangst van de adviesvraag. Als deze termijn wordt overschreden, wordt het advies geacht gunstig te zijn.

Art. 6.1.9. §1. Vanaf de dag van ontvangst, vermeld in artikel 6.1.6, zijn op de onroerende goederen, vermeld in het besluit tot voorlopige bescherming, gedurende een termijn van maximaal negen maanden de rechtsgevolgen van een bescherming voorlopig van toepassing.

§2. De Vlaamse Regering kan die termijn eenmalig met maximaal drie maanden verlengen.

Het besluit tot verlenging van de voorlopige bescherming van een archeologische site, monument of stads- of dorpsgezicht wordt aan de zakelijkrechthouders per beveiligde zending ter kennis gebracht overeenkomstig artikel 6.1.6.

Art. 6.1.10. De rechtsgevolgen van een besluit tot voorlopige bescherming zijn van toepassing:

- 1° op de zakelijkrechthouders vanaf de kennisgeving, vermeld in artikel 6.1.6;
- 2° op de gebruikers en de eigenaars van de cultuurobjecten vanaf de kennisgeving door de zakelijkrechthouders, vermeld in artikel 6.1.6;
- 3° op iedereen vanaf de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad, vermeld in artikel 6.1.5.

Art. 6.1.11. Het besluit tot voorlopige bescherming vervalt van rechtswege als de Vlaamse Regering binnen de termijn, vermeld in artikel 6.1.9, geen besluit tot definitieve bescherming genomen heeft.

Onderafdeling 2. Definitieve bescherming

Art. 6.1.12. De Vlaamse Regering kan over de definitieve bescherming advies inwinnen bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed.

Art. 6.1.13. De Vlaamse Regering stelt het besluit tot definitieve bescherming vast.

Art. 6.1.14. Het besluit tot definitieve bescherming bevat minstens de volgende gegevens:

- 1° in voorkomend geval de kadastrale gegevens van het perceel of de percelen waarop de onroerende goederen zich bevinden;
- 2° de vermelding of het een bescherming van een archeologische site, cultuurhistorisch landschap, monument of stads- of dorpsgezicht betreft met, in voorkomend geval, een overgangszone;
- 3° de benaming van het beschermde onroerend goed;

- 4° een beknopte wetenschappelijke beschrijving;
- 5° de erfgoedwaarden;
- 6° de erfgoedelementen en de erfgoedkenmerken;
- 7° de beheersdoelstellingen die de optimale verwezenlijking omschrijven van de waarden die aanleiding gegeven hebben tot de bescherming;
- 8° bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud;
- 9° in voorkomend geval bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud in de overgangszone.

Bij elk besluit tot definitieve bescherming worden de volgende bijlagen gevoegd:

- 1° een georeferentieplan waarop het onroerend goed nauwkeurig wordt afgeleid;
- 2° een fotoregistratie van de fysieke toestand;
- 3° in voorkomend geval een lijst met de cultuurobjecten die integrerend deel uitmaken van het onroerend goed;
- 4° een document waarin het agentschap zich uitsprekt over de ingediende bezwaren en opmerkingen en in voorkomend geval over de uitgebrachte adviezen en het verslag van de hoorzitting.

De Vlaamse Regering kan de gegevens die in elk besluit tot definitieve bescherming of in de bijlagen zijn opgenomen, nader omschrijven of uitbreiden.

Art. 6.1.15. Het besluit tot definitieve bescherming wordt na de kennisgeving, vermeld in artikel 6.1.16, bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.

Art. 6.1.16. Het besluit tot definitieve bescherming van een archeologische site, monument of stads- of dorpsgezicht wordt met bijlagen per beveiligde zending aan de zakelijkrechthouders ter kennis gebracht.

De zakelijkrechthouders die, overeenkomstig het eerste lid, van het besluit tot definitieve bescherming op de hoogte gebracht zijn:

- 1° brengen de gebruikers en de eigenaars van de cultuurobjecten per beveiligde zending op de hoogte van het besluit binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de kennisgeving. De beveiligde zending vermeldt die verplichting;
- 2° brengen het agentschap per beveiligde zending op de hoogte van de eventuele verkoop, overdracht van het eigendomsrecht of overdracht van een ander zakelijk recht, waarbij de nodige stavingsdocumenten gevoegd zijn, binnen een termijn van tien dagen, die ingaat op de dag na de kennisgeving. Die verplichting wordt in de kennisgeving vermeld. De nieuwe zakelijkrechthouders worden op hun beurt, overeenkomstig het eerste lid, op de hoogte gebracht van het besluit.

Art. 6.1.17. Het besluit tot definitieve bescherming wordt per beveiligde zending ter kennis gebracht van de gemeenten op het grondgebied waarvan het beschermde goed ligt.

Art. 6.1.18. De rechtsgevolgen van een besluit tot definitieve bescherming zijn van toepassing:

- 1° op de zakelijkrechthouders vanaf de kennisgeving, vermeld in artikel 6.1.16;
- 2° op de gebruikers en de eigenaars van de cultuurobjecten vanaf de kennisgeving door de zakelijkrechthouders, vermeld in artikel 6.1.16;
- 3° op iedereen vanaf de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad, vermeld in artikel 6.1.15.

Afdeling 2. Wijzigen en opheffen van een besluit tot definitieve bescherming

Onderafdeling 1. Wijziging of opheffing van een besluit tot definitieve bescherming

Art. 6.2.1. De Vlaamse Regering kan een besluit tot definitieve bescherming in de volgende gevallen geheel of gedeeltelijk wijzigen of opheffen:

- 1° de erfgoedwaarden van het beschermde goed zijn onherstelbaar aangetast of verloren gegaan;
- 2° een verplaatsing van het beschermde goed is noodzakelijk voor het behoud ervan;
- 3° de gehele of gedeeltelijke wijziging of opheffing is vereist omwille van het algemeen belang;
- 4° het goed beheer vereist de toevoeging van gegevens zoals vermeld in artikel 6.1.14, 7° tot en met 9°.

Art. 6.2.2. De Vlaamse Regering kan in een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan een bescherming geheel of gedeeltelijk wijzigen of opheffen als dit vereist is omwille van het algemeen belang.

Art. 6.2.3. De gehele of gedeeltelijke wijziging of opheffing van een besluit tot definitieve bescherming in de gevallen, vermeld onder artikel 6.2.1, 1° tot en met 3°, gebeurt onder de voorwaarden en in de vorm vastgesteld voor de bescherming in artikel 6.1.2, 6.1.5, 6.1.6, 6.1.7, 6.1.13, 6.1.15, 6.1.16, 6.1.17 en 6.1.18.

De wijziging van een besluit tot definitieve bescherming dat betrekking heeft op een geval zoals vermeld in artikel 6.2.1, 4°, kan gebeuren als de eigenaar een schriftelijke toestemming geeft en als het advies van de Commissie wordt gevraagd. Indien de eigenaar geen schriftelijke toestemming geeft, dan gebeurt de wijziging onder voorwaarden en in de vorm vastgesteld voor de bescherming in artikel 6.1.2, 6.1.5, 6.1.6, 6.1.7, 6.1.13, 6.1.15, 6.1.16, 6.1.17 en 6.1.18.

Onderafdeling 2. Voorlopige wijziging of opheffing van een besluit tot definitieve bescherming

Art. 6.2.4. De Vlaamse Regering wint over de voorlopige wijziging of opheffing van het besluit tot definitieve bescherming advies in bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed. Dit advies wordt uitgebracht binnen een vervalt termijn van dertig dagen, ingaand de dag na deze van de ontvangst van de adviesvraag. Als deze termijn wordt overschreden, wordt het advies geacht gunstig te zijn. De termijn van dertig dagen kan door de Vlaamse Regering eenmalig worden verlengd met dertig dagen op vraag van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed.

Art. 6.2.5. Het besluit tot voorlopige wijziging of opheffing bevat minstens de volgende gegevens:

- 1° het opschrift van het besluit dat gewijzigd of opgeheven wordt;
- 2° de datum van bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van het besluit dat gewijzigd of opgeheven wordt;
- 3° in voorkomend geval de kadastrale gegevens van het perceel of de percelen waarop het beschermde goed zich bevindt;
- 4° de redenen van wijziging of opheffing;
- 5° in geval van wijziging een beschrijving van de impact op de erfgoedwaarden, een beschrijving van de impact op de beheersdoelstellingen, een beschrijving van de impact op de bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud en, in voorkomend geval, een beschrijving van de impact op de bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud in de overgangszone;
- 6° de aanduiding van de te registeren en te documenteren erfgoedwaarden die verloren gaan;
- 7° in geval van gedeeltelijke of volledige opheffing de eventuele verplichting om het

beschermde goed te verplaatsen of om onderdelen met erfgoedwaarde in een erkend onroerenderfgoeddepot te plaatsen;

- 8° in geval van opheffing vanwege een verplaatsing als vermeld in artikel 6.2.1, 2°, de maatregelen die nodig zijn voor de ontmanteling, de verplaatsing en de heroprichting op een geschikte plaats.

Bij elk besluit tot voorlopige wijziging of tot gedeeltelijke opheffing worden de volgende bijlagen gevoegd:

- 1° een georeferentieplan waarop het beschermde goed na wijziging of gedeeltelijke opheffing nauwkeurig wordt afgeleid en waarop de plaats van aanplakking van het bericht over het openbaar onderzoek wordt aangeduid;
- 2° een fotoregistratie van de fysieke toestand van het beschermde goed;
- 3° in voorkomend geval een lijst met de cultuurobjecten die integrerend deel uitmaken van het beschermde goed.

De Vlaamse Regering kan de gegevens die in elk besluit tot voorlopige wijziging of opheffing of in de bijlagen zijn opgenomen, nader omschrijven of uitbreiden.

Onderafdeling 3. Definitieve wijziging of opheffing van een besluit tot definitieve bescherming

Art. 6.2.6. Het besluit tot definitieve wijziging of opheffing bevat minstens de volgende gegevens:

- 1° het opschrift van het besluit dat gewijzigd of opgeheven wordt;
- 2° de datum van bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van het besluit dat gewijzigd of opgeheven wordt;
- 3° in voorkomend geval de kadastrale gegevens van het perceel of de percelen waarop het beschermde goed zich bevindt;
- 4° de redenen van wijziging of opheffing;
- 5° in geval van wijziging een beschrijving van de impact op de erfgoedwaarden, een beschrijving van de gevolgen voor de beheersdoelstellingen, een beschrijving van de gevolgen voor de bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud en, in voorkomend geval, de gevolgen voor de bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud in de overgangszone;
- 6° de aanduiding van de te registeren en te documenteren erfgoedwaarden die verloren gaan;
- 7° in geval van opheffing de eventuele verplichting om het beschermde goed te verplaatsen of om de onderdelen met erfgoedwaarde in een onroerenderfgoeddepot te plaatsen;
- 8° in geval van opheffing vanwege een verplaatsing als vermeld in artikel 6.2.1, 2°, de maatregelen die nodig zijn voor de ontmanteling, de verplaatsing en de heroprichting van het onroerend goed op een geschikte plaats.

Bij elk besluit tot definitieve wijziging of tot gedeeltelijke opheffing worden de volgende bijlagen gevoegd:

- 1° een georeferentieplan waarop het beschermde goed na wijziging of gedeeltelijke opheffing nauwkeurig wordt afgeleid en waarop de plaats van de aanplakking van het bericht over het openbaar onderzoek wordt aangeduid;
- 2° een fotoregistratie van de fysieke toestand van het beschermde goed;
- 3° in voorkomend geval een lijst met de cultuurobjecten die integrerend deel uitmaken van het beschermde goed;
- 4° een document waaruit de behandeling van de bezwaren blijkt.

De Vlaamse Regering kan de gegevens die in elk besluit tot definitieve wijziging of opheffing of in de bijlagen zijn opgenomen nader omschrijven of uitbreiden.

Art. 6.2.7. Tot de vaststelling van het besluit tot definitieve wijziging of opheffing blijven de rechtsgevolgen van het vorige besluit tot definitieve bescherming van kracht. De rechtsgevolgen van een besluit tot wijziging of opheffing zijn van toepassing:

1° op de zakelijkrechthouders vanaf de kennisgeving, vermeld in artikel 6.1.16;

2° op de gebruikers en de eigenaars van de cultuurgoederen vanaf de kennisgeving door de zakelijkrechthouders, vermeld in artikel 6.1.16;

3° op iedereen vanaf de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad, vermeld in artikel 6.1.15.

Afdeling 3. Informatie over beschermde goederen

Onderafdeling 1. Databank van beschermde goederen

Art. 6.3.1. Het agentschap stelt een databank van beschermd onroerend erfgoed digitaal beschikbaar. Deze databank bevat de voorlopige en definitieve erkennings-, rangschikings- en beschermingsbesluiten en de wijzigings- en opheffingsbesluiten genomen bij toepassing van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg en hoofdstuk 6 van dit decreet.

Het agentschap dat door de Vlaamse Regering belast is met de handhaving houdt een databank bij van elk proces-verbaal dat wordt opgemaakt voor inbreuken en misdrijven op dit decreet, het verdere gevolg dat aan die processen-verbaal wordt gegeven en de uitvoering van eventuele herstelmaatregelen. Deze databank en de inhoud ervan worden beschouwd als een bestuursdocument, vermeld in artikel 3, 4°, van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur. Onverminderd hoofdstuk II, afdeling IV, van voormeld decreet van 26 maart 2004 krijgen de personen, vermeld in artikel 6.4.8, eerste lid, op eerste verzoek onmiddellijk toegang tot de benodigde documenten uit deze databank.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen voor de op te nemen informatie in de databanken, vermeld in het eerste en tweede lid, voor de integratie van beide databanken en voor beveiligingsmaatregelen.

Onderafdeling 2. Herkenningsteken

Art. 6.3.2. Er kan een herkenningsteken worden aangebracht op beschermde goederen.

De Vlaamse Regering stelt de modellen van het herkenningsteken voor beschermde archeologische sites, beschermde monumenten, beschermde cultuurhistorische landschappen en beschermde stads- en dorpsgezichten vast.

Afdeling 4. Rechtsgevolgen van een bescherming

Onderafdeling 1. Actiefbehoudsbeginsel

Art. 6.4.1. De zakelijkrechthouders en gebruikers van een beschermd goed behouden het in goede staat door de nodige instandhoudings-, beveiligings-, beheers-, herstellings- en onderhoudswerken.

Art. 6.4.2. De Vlaamse Regering stelt de algemene voorschriften voor instandhouding en onderhoud vast. Deze zijn slechts van toepassing voor zover zij niet afwijken van de bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud opgenomen in het beschermingsbesluit.

Onderafdeling 2. Passiefbehoudsbeginsel

Art. 6.4.3. Het is verboden beschermde goederen te ontsieren, te beschadigen, te vernielen of andere handelingen te stellen die de erfgoedwaarde ervan aantasten.

Onderafdeling 3. Handelingen aan of in beschermde goederen

Art. 6.4.4. §1. Handelingen aan of in beschermde goederen opgelijst door de Vlaamse Regering of opgenomen in het beschermingsbesluit waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning, geen milieuvergunning overeenkomstig het decreet van 28 juni 1995 betreffende de milieuvergunning of geen vergunning, geen toelating, geen machtiging, geen ontheffing of geen afwijking overeenkomstig het Bosdecreet van 13 juni 1990 of het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu vereist is, kunnen niet worden aangevat zonder toelating van het agentschap of, in voorkomend geval, van de erkende onroerenderfgoedgemeente waar het beschermde goed ligt tenzij zij zijn vrijgesteld in een overeenkomstig artikel 8.1.1 goedgekeurd beheersplan.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor het aanvragen en afleveren van de toelating.

§2. Als voor handelingen aan of in beschermde goederen een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning vereist is, wint de vergunningverlenende overheid in eerste aanleg advies in bij het agentschap overeenkomstig de procedurebepalingen van de VCRO. Dit advies heeft de gevolgen als omschreven in artikel 4.3.3 en 4.3.4 van de VCRO. Het advies toetst de voorliggende handelingen aan het actief- en passiefbehoudsbeginsel alsook aan de bepalingen van het individuele beschermingsbesluit van het betrokken onroerend erfgoed.

§3. Als voor handelingen aan of in beschermde goederen een milieuvergunning overeenkomstig het decreet van 28 juni 1995 betreffende de milieuvergunning vereist is, wint de vergunningverlenende overheid in eerste aanleg advies in bij het agentschap overeenkomstig de procedurebepalingen van het decreet van 28 juni 1995 betreffende de milieuvergunning.

Als voor handelingen aan of in beschermde goederen een vergunning, toelating, machtiging, ontheffing of afwijking overeenkomstig het Bosdecreet van 13 juni 1990 of het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu vereist is, wint de overheid die de vergunning, toelating, machtiging, ontheffing of afwijking verleent in eerste aanleg advies in bij het agentschap overeenkomstig de procedurebepalingen van het Bosdecreet van 13 juni 1990 of het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.

Het advies van het agentschap, vermeld in het eerste en tweede lid, toetst de voorliggende handelingen aan het actief- en passiefbehoudsbeginsel alsook aan de bepalingen van het individuele beschermingsbesluit van het betrokken onroerend erfgoed.

Het advies van het agentschap, vermeld in het eerste en tweede lid, heeft de volgende rechtsgevolgen:

1° als uit het advies blijkt dat het aangevraagde strijdig is met direct werkende normen binnen het beleidsveld onroerend erfgoed of als dergelijke strijdigheid manifest reeds uit het aanvraagdossier blijkt, wordt de vergunning, toelating, machtiging, ontheffing of afwijking geweigerd of worden in de aan de vergunning, toelating, machtiging, ontheffing of afwijking verbonden voorwaarden waarborgen opgenomen met betrekking tot de naleving van de regelgeving betreffende het onroerend erfgoed. Onder “direct werkende normen” wordt verstaan: supranationale, wetskrachtige, reglementaire of beschikkende bepalingen die op zichzelf volstaan om toepasbaar te zijn, zonder dat verdere reglementering met het oog op precisering of vervollediging noodzakelijk is;

2° als uit het advies blijkt dat het aangevraagde onwenselijk is in het licht van doelstellingen of zorgplichten die gehanteerd worden binnen het beleidsveld onroerend erfgoed kan de vergunning, toelating, machtiging, ontheffing of afwijking worden geweigerd. Onder “doelstellingen of zorgplichten” wordt verstaan: internationaalrechtelijke, Europeesrechtelijke, wetskrachtige, reglementaire of beschikkende bepalingen die de overheid bij de uitvoering of de interpretatie van de regelgeving of het voeren van een beleid verplichten tot de inachtneming van een bepaalde doelstelling of van bepaalde voorzorgen, zonder dat deze op zichzelf beschouwd voldoende juridisch duidelijk zijn om onmiddellijk te kunnen worden uitgevoerd.

Art. 6.4.5. De cultuurgoederen die opgenomen zijn in een besluit tot bescherming van een monument, mogen niet buiten het monument worden verplaatst zonder toelating van het agentschap. De Vlaamse Regering kan de nadere regels daarvoor bepalen.

Art. 6.4.6. Als het agentschap of de erkende onroerenderfgoedgemeente de toelating toekent, weigert of er voorwaarden aan koppelt, kan de aanvrager, het agentschap of iedere belanghebbende een georganiseerd administratief beroep instellen bij de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering kan over het beroepsschrift advies inwinnen bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed.

Elke instantie die een administratief beroep behandelt over een beslissing tot toekenning of weigering van een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning; een milieuvergunning overeenkomstig het decreet van 28 juni 1995 betreffende de milieuvergunning; een vergunning, toelating, machtiging, ontheffing of afwijking overeenkomstig het Bosdecreet van 13 juli 1990 of het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, wint advies in bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed in zoverre het verzoekschrift middelen opwerpt over het advies van het agentschap, vermeld in artikel 6.4.4, §2 en §3, of de behandeling van dat advies door de vergunningverlenende overheid. De Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed bezorgt het advies overeenkomstig de procedurebepalingen van de betreffende decreten aan de Vlaamse Regering of de instantie die het administratief beroep behandelt. Als het uitvoeren van de vergunning ernstige schade kan toebrengen aan een beschermd goed, kan de Vlaamse Regering het advies van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed bindend verklaren.

Het administratief rechtscollege dat jurisdictionele beroepen behandelt over beslissingen tot toekenning of weigering van een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning; een milieuvergunning overeenkomstig het decreet van 28 juni 1995 betreffende de milieuvergunning; een vergunning, toelating, machtiging, ontheffing of afwijking overeenkomstig het Bosdecreet van 13 juli 1990 of het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu kan advies inwinnen bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed als het verzoekschrift middelen opwerpt over de toekenning of weigering van een toelating van handelingen aan of in beschermde goederen.

De Vlaamse Regering regelt de administratieve beroepsprocedure en adviesprocedure,

vermeld in het eerste, tweede en derde lid.

Art. 6.4.7. De sloop van een beschermd monument is verboden.

De Vlaamse Regering kan een toelating verlenen voor de gedeeltelijke sloop van een beschermd monument en voor de gehele of gedeeltelijke sloop of voor het optrekken, plaatsen of herbouwen van een gebouw of constructie in een beschermd stads- en dorpsgezicht als dat de erfgoedwaarde ervan niet wezenlijk aantast. De toelating vermeldt de voorwaarden waaronder de sloop en het optrekken, plaatsen of herbouwen van het gebouw of de constructie worden toegelaten.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels daarvoor bepalen.

Onderafdeling 4. Informatieplicht met betrekking tot publiciteit

Art. 6.4.8. Iedereen die voor eigen rekening of als tussenpersoon een beschermd goed verkoopt, verhuurt voor meer dan negen jaar, inbrengt in een vennootschap, een erfpacht of een opstalrecht overdraagt of op andere wijze de eigendomsoverdracht met een vergelijkend karakter van het goed bewerkstelligt, vermeldt in de hieraan verbonden publiciteit dat het onroerend goed beschermd is en de rechtsgevolgen die aan de bescherming verbonden zijn.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels vaststellen voor de vorm en de modaliteiten van de vermeldingen in de publiciteit en voor de vrijstelling van deze bepalingen voor bepaalde vormen van publiciteit.

Onderafdeling 5. Informatieplicht onderhandse en authentieke akten

Art. 6.4.9. Iedereen die voor eigen rekening of als tussenpersoon een beschermd goed verkoopt, verhuurt voor meer dan negen jaar, inbrengt in een vennootschap, een erfpacht of een opstalrecht overdraagt of op andere wijze de eigendomsoverdracht met een vergelijkend karakter van het goed bewerkstelligt, vermeldt in de onderhandse of authentieke akte dat het onroerend goed beschermd is en de rechtsgevolgen die aan de bescherming verbonden zijn door een verwijzing naar hoofdstuk 6 van dit decreet en het beschermingsbesluit in de akte op te nemen. De instrumenterende ambtenaar meldt de overdracht aan het agentschap.

Als de instrumenterende ambtenaar een onderhandse akte in een authentieke akte dient op te nemen, waarbij de eerste niet beantwoordt aan de voorschriften van het eerste lid, dan wijst hij de partijen bij de opmaak van de akte op het eerste lid. De partijen kunnen geen vordering tot vernietiging inroepen als de inbreuk op de informatieplicht is rechtgezet bij de authentieke akteverlening en de informatiegerechtigde in deze akte verzaakt aan de vordering tot nietigverklaring op basis van een inbreuk op de informatieplicht.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels voor de informatieplicht bepalen.

Onderafdeling 6. Onteigening

Art. 6.4.10. De Vlaamse Regering kan om redenen van algemeen nut overgaan tot onteigening van een beschermd goed als dat dreigt te vervallen, te worden beschadigd of te worden vernield.

De Vlaamse Regering kan het gemeentebestuur of een autonoom gemeentebedrijf op het grondgebied waarvan het beschermd goed ligt, de toestemming verlenen om tot die onteigening over te gaan.

Afdeling 5. Erfgoedlandschappen

Art. 6.5.1. Op basis van de onroerenderfgoedrichtplannen, vermeld in artikel 7.1.1, of van een vastgestelde inventaris, vermeld in artikel 4.1.1, kunnen in ruimtelijke uitvoeringsplannen erfgoedlandschappen worden afgebakend.

Art. 6.5.2. Iedereen die werken en handelingen verricht of daarvoor de opdracht verleent, neemt zo veel mogelijk zorg in acht voor de erfgoedwaarden van een erfgoedlandschap, zoals bepaald in het plan dat van toepassing is.

De Vlaamse Regering kan hierover de nadere regelen bepalen.

Art. 6.5.3. De administratieve overheid mag geen werkzaamheden en handelingen ondernemen, noch toestemming of een vergunning verlenen voor een activiteit die een erfgoedlandschap geheel of gedeeltelijk kan vernietigen of die een betekenisvolle schade kan veroorzaken aan de erfgoedwaarden ervan.

De administratieve overheid moet in al haar beslissingen over eigen werken, over het verlenen van een opdracht daarvoor of over een eigen plan of verordening die een erfgoedlandschap nadelig kunnen beïnvloeden:

- 1° voorkomen dat aan erfgoedwaarden ervan, zoals bepaald in het onroerenderfgoedrichtplan dat van toepassing is, schade wordt veroorzaakt;
- 2° betekenisvolle schade aan de erfgoedwaarden zo veel mogelijk beperken door schadebeperkende maatregelen te nemen.

De administratieve overheid geeft in al haar beslissingen aan hoe ze rekening heeft gehouden met de verplichtingen van dit artikel.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.

Art. 6.5.4. Deze afdeling doet geen afbreuk aan strengere voorschriften voor beschermde goederen.

HOOFDSTUK 7. ONROERENDERFgoedRICHTPLANNEN

Art. 7.1.1. De Vlaamse Regering kan per thema of gebied een onroerenderfgoedrichtplan opstellen. De Vlaamse Regering kan daarvoor de nadere regels bepalen.

Art. 7.1.2. Een onroerenderfgoedrichtplan biedt onder andere op basis van de gegevens die opgenomen zijn in een inventaris als vermeld in artikel 4.1.1 vanuit de erfgoedwaarden een visie op de toekomstige ontwikkeling van de betrokken onroerende goederen binnen het thema of gebied, verduidelijkt de aandachtspunten uit het onroerenderfgoedbeleid en formuleert beheers- en ontwikkelingsdoelstellingen.

Art. 7.1.3. Een onroerenderfgoedrichtplan kan te allen tijde geheel of gedeeltelijk worden herzien. De Vlaamse Regering kan daarvoor de nadere regels bepalen.

Art. 7.1.4. De onroerenderfgoedrichtplannen zijn de sectorale voorstellen voor inrichtingsplannen en ruimtelijke uitvoeringsplannen.

Art. 7.1.5. Aan een onroerenderfgoedrichtplan kan een actieprogramma worden gekoppeld. De Vlaamse Regering kan daarvoor de nadere regels bepalen. De Vlaamse Regering verbindt er zich toe een actieprogramma uit te voeren.

Een actieprogramma onroerend erfgoed somt de instrumenten en middelen op die ter beschikking staan van de administratieve overheden en die vanuit onroerenderfgoedopsporing nuttig of noodzakelijk zijn om de toekomstvisie, aandachtspunten en beheersdoelstellingen uit het onroerenderfgoedrichtplan te verwezenlijken.

HOOFDSTUK 8. BEHEER VAN ONROEREND ERFGOED

Art. 8.1.1. §1. Om de beheersdoelstellingen te verwezenlijken, kan voor onroerend erfgoed en erfgoedlandschappen door de zakelijkrechthouder of de gebruiker een beheersplan worden opgesteld.

De Vlaamse Regering kan onroerende goederen aanwijzen waarvoor de opmaak door de zakelijkrechthouder van een beheersplan verplicht is.

Het agentschap kan een beheersplan goedkeuren.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de opmaak, de goedkeuring, de aanpassing en de uitvoering van beheersplannen.

§2. Als het agentschap de goedkeuring van een beheersplan weigert of er voorwaarden aan koppelt, kan de aanvrager ervan een georganiseerd administratief beroep instellen bij de Vlaamse Regering.

De Vlaamse Regering kan over het beroepschrift advies inwinnen bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.

Art. 8.1.2. De opmaak en de uitvoering van een beheersplan voor onroerend erfgoed en erfgoedlandschappen kunnen worden begeleid door een beheerscommissie.

De Vlaamse Regering kan onroerende goederen aanduiden waarvoor de oprichting van een beheerscommissie verplicht is.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de oprichting, de samenstelling en de werking van beheerscommissies.

Art. 8.1.3. Als voor een onroerend goed naast een beheersplan als vermeld in artikel 8.1.1 ook een beheersplan in het kader van het Bosdecreet van 13 juni 1990 of van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu wordt opgesteld, worden alle beheersdoelstellingen voor dat onroerend goed in één plan geïntegreerd.

De Vlaamse Regering kan daarvoor de nadere regels bepalen en afwijken of in een aanvulling voorzien van wat daarvoor is voorzien in dit decreet, in het Bosdecreet van 13 juni 1990 of in het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.

HOOFDSTUK 9. PRIJZEN

Art. 9.1.1. De Vlaamse Regering kan prijzen toekennen voor verwezenlijkingen op het gebied van onroerend erfgoed.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.

HOOFDSTUK 10. FINANCIERING ONROERENDERFGOEDZORG

Afdeling 1. Subsidies

Art. 10.1.1. De Vlaamse Regering kan binnen de perken van de daartoe op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap beschikbare kredieten:

- 1° samenwerkingsovereenkomsten sluiten met erkende intergemeentelijke onroerenderfgoeddiensten, Regionale Landschappen en erkende onroerenderfgoeddepots en in het kader daarvan subsidies toekennen;
- 2° beheersovereenkomsten sluiten met de zakelijkrechthouder of de beheerder van een archeologische site, monument, een of meer percelen in een cultuurhistorisch landschap, stads- of dorpsgezicht of erfgoedlandschap en in het kader van de beheersovereenkomst subsidies toekennen;
- 3° projectsubsidies toekennen.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.

Afdeling 2. Premies

Art. 10.2.1. De Vlaamse Regering kan binnen de perken van de daartoe op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap beschikbare kredieten:

- 1° premies toekennen voor werkzaamheden aan of in beschermde goederen en in erfgoedlandschappen;
- 2° meerjarenpremieovereenkomsten sluiten voor grote en langdurige werken aan of in beschermd onroerend erfgoed en erfgoedlandschappen;
- 3° premies toekennen voor de opmaak van een beheersplan overeenkomstig artikel 8.8.1, §1;
- 4° premies toekennen voor beheer van beschermd onroerend erfgoed en erfgoedlandschappen;
- 5° premies toekennen voor het beheer van onroerend erfgoed waarvoor een beheersplan is goedgekeurd overeenkomstig artikel 8.1.1;
- 6° premies toekennen voor maatregelen ten behoeve van de algemene landschapszorg, opgenomen in een goedgekeurd actieprogramma onroerend erfgoed;
- 7° premies toekennen bij een buitensporige directe kost van de verplicht uit te voeren archeologische opgraving zoals opgenomen in de bekrachtigde archeologienota of de bekrachtigde nota.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.

Art. 10.2.2. De premies van het Vlaamse Gewest voor werkzaamheden aan of in beschermd bouwkundig erfgoed bedragen minstens:

- 1° als de premienemer een natuurlijke persoon of een privaatrechtelijke rechtspersoon is: 32,5% van de voor subsidie in aanmerking komende werkzaamheden;
- 2° voor werkzaamheden aan gebouwen toebehorend aan een gemeente of OCMW en aan gebouwen bestemd voor een erkende eredienst: 80% van de voor subsidie in aanmerking komende werkzaamheden.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.

Afdeling 3. Archeologie

Onderafdeling 1. Archeologisch vooronderzoek en archeologische opgraving

Art. 10.3.1. Tenzij het anders overeengekomen is, worden de kosten van het archeologisch vooronderzoek en de archeologische opgraving gedragen door de aanvrager van de stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning zoals bedoeld in artikel 5.4.1 en 5.4.2.

Onderafdeling 2. Toevalsvondsten

Art. 10.3.2. De kosten van onderzoek na een toevalsvondst als vermeld in artikel 5.1.4 worden gedragen door het Vlaamse Gewest.

Art. 10.3.3. De zakelijkrechthouder of de gebruiker van een onroerend goed kunnen een vergoeding vorderen voor schade ten gevolge van de verplichtingen, vermeld in artikel 5.1.4, als de schade voortvloeit uit de verlenging van de termijn van tien dagen en als de totale termijn dertig dagen overschrijdt.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden en de procedure van de schadevergoedingsplicht.

De zakelijkrechthouder en de gebruiker kunnen geen schadevergoeding vorderen als ze de toevalsvondst niet overeenkomstig artikel 5.1.4 hebben gemeld.

Onderafdeling 3. Archeologisch solidariteitsfonds

Art. 10.3.4. De Vlaamse Regering kan een archeologisch solidariteitsfonds erkennen als het minstens voldoet aan de volgende voorwaarden:

- 1° het archeologisch solidariteitsfonds wordt opgericht in de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk;
- 2° zowel natuurlijke personen als privaatrechtelijke en publiekrechtelijke rechtspersonen kunnen lid worden van het archeologisch solidariteitsfonds;
- 3° het archeologisch solidariteitsfonds legt zijn leden, op straffe van uitsluiting, de betaling van een bijdrage op waarvan de berekeningswijze overeengekomen wordt tussen het archeologisch solidariteitsfonds en de Vlaamse Regering. De bijdrage is afhankelijk van de mate waarin het lid als initiatiefnemer of als aannemer van diensten of werken voor rekening van derden activiteiten uitvoert die gepaard gaan met bodemingrepen;
- 4° het archeologisch solidariteitsfonds vergoedt zijn leden of de natuurlijke personen of rechtspersonen waarvoor zijn leden optreden als architect, aannemer van werken of erkende archeoloog, voor een deel van de kosten die gepaard gaan met archeologische opgravingen die worden uitgevoerd in overeenstemming met afdeling 4 van hoofdstuk 5. De voorwaarden hiervan worden opgenomen in een overeenkomst tussen het archeologisch solidariteitsfonds en de Vlaamse Regering.

Art. 10.3.5. Een erkend archeologisch solidariteitsfonds ontvangt, binnen de beschikbare begrotingskredieten, een toelage van het Vlaamse Gewest die onder andere kan worden aangewend voor de werking van het fonds. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de berekeningswijze van de toelage op basis van een rapporteringsmechanisme, de wijze van toekenning en uitbetaling en controlemaatregelen.

HOOFDSTUK 11. HANDHAVING

Afdeling 1. Handhavingsbeleid Onroerend Erfgoed

Art. 11.1.1. Met inachtneming van de prerogatieven van de bevoegde overheden is de Vlaamse Regering belast met de coördinatie en de inhoudelijke invulling van het handhavingsbeleid inzake Onroerend Erfgoed.

De Vlaamse Regering stelt daartoe een handhavingsprogramma Onroerend Erfgoed vast op grond van een ontwerp, opgemaakt door de gewestelijke entiteit die door de Vlaamse Regering belast wordt met de handhaving van dit decreet. Het handhavingsprogramma blijft gelden zolang het niet geheel of gedeeltelijk wordt herzien.

Het handhavingsprogramma bepaalt de handhavingsprioriteiten van de gewestelijke entiteit die door de Vlaamse Regering belast wordt met de handhaving van dit decreet. Het kan ook aanbevelingen bevatten inzake de handhaving van het Onroerend Erfgoed op gemeentelijk niveau en de samenwerking met en tussen de betrokken beleidsniveaus.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen voor de inhoud, de opstelling en verspreiding van het handhavingsprogramma Onroerend Erfgoed.

Art. 11.1.2. Jaarlijks stelt de gewestelijke entiteit die door de Vlaamse Regering belast wordt met de handhaving van dit decreet een handhavingsrapport Onroerend Erfgoed op.

Het handhavingsrapport Onroerend Erfgoed omvat minstens de volgende onderdelen:

- 1° een algemene evaluatie van het in het afgelopen kalenderjaar gevoerde handhavingsbeleid inzake Onroerend Erfgoed;
- 2° een specifieke evaluatie van de inzet van de afzonderlijke handhavingsinstrumenten;
- 3° een overzicht van de gevallen waarin, binnen de gestelde termijn, geen uitspraak werd gedaan over de beroepen tegen besluiten houdende bestuurlijke maatregelen;
- 4° een evaluatie van de beslissingspraktijk van de parketten inzake het al dan niet strafrechtelijk behandelen van een vastgesteld misdrijf Onroerend Erfgoed;
- 5° een inventaris van de inzichten die tijdens de handhaving werden opgedaan en die kunnen worden aangewend ter verbetering van de regelgeving, beleidsvisies en beleidsuitvoering inzake Onroerend Erfgoed;
- 6° aanbevelingen voor de verdere ontwikkeling van het handhavingsbeleid inzake Onroerend Erfgoed.

De gewestelijke entiteit deelt het rapport mee aan de Vlaamse Regering.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de inhoud, de opstelling en de verspreiding van het rapport.

Afdeling 2. Sancties

Onderafdeling 1. Basisbepalingen

Art. 11.2.1. De in artikel 11.2.2, 1° tot en met 8°, en artikel 11.2.2, eerste lid, 11°, bepaalde misdrijven worden gestraft door de strafrechter. De in artikel 11.2.4 bepaalde inbreuken worden gestraft met een exclusieve bestuurlijke geldboete. De in artikel 11.2.2, eerste lid, 9° en 10°, bepaalde misdrijven worden bestraft door de strafrechter of met een alternatieve bestuurlijke geldboete.

Onderafdeling 2. Misdrijven Onroerend Erfgoed

Art. 11.2.2. De volgende handelingen of nalatigheden worden bestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot vijf jaar en met een geldboete van 26 euro tot 400.000 euro of met een van die straffen alleen:

- 1° het slopen van een in de vastgestelde inventaris bouwkundig erfgoed opgenomen onroerend goed zonder over de daartoe vereiste uitvoerbare stedenbouwkundige vergunning te beschikken;
- 2° het niet naleven van de bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud van een voorlopige of definitieve bescherming of het niet naleven van de verplichtingen, vermeld in artikel 6.1.4, §2, eerste lid, 8° en 9°, artikel 6.1.14, eerste lid, 8° en 9°, en artikel 6.2.5, eerste lid, 7° en 8°;
- 3° het uitvoeren van overeenkomstig artikel 6.4.4, 6.4.5 of 6.4.7 aan een toelating, stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning onderworpen handelingen zonder of in strijd met de toelating, de stedenbouwkundige vergunning of de verkavelingsvergunning;
- 4° het uitvoeren van de handelingen, vermeld in artikel 5.1.3, zonder uitvoerbare toelating of melding, of in strijd met de voorwaarden of maatregelen van de toelating, de melding, de bekrachtigde archeologienota of de bekrachtigde nota;
- 5° het niet aangeven van een toevalsvondst overeenkomstig de bepalingen van artikel 5.1.4 of het niet naleven van de verplichtingen bepaald in dit artikel;
- 6° het niet naleven van het actiefbehoudsbeginsel, vermeld in artikel 5.2.1, 6.4.1 en 6.4.2;
- 7° het niet naleven van het passiefbehoudsbeginsel, vermeld in artikel 5.1.1 en 6.4.3;
- 8° het in stand houden van schade aan erfgoedwaarden, veroorzaakt door de misdrijven, vermeld in dit lid;
- 9° het voortzetten van handelingen in strijd met het stakingsbevel, bepaald in artikel 11.5.5, tenzij het stakingsbevel ondertussen ingevolge het uitblijven van de bekrachtiging, vermeld in artikel 11.5.5, §3, is vervallen;
- 10° het gebruiken van detectoren in strijd met de bepalingen van artikel 5.1.2;
- 11° het toestaan of aanvaarden door de zakelijkrechthouder dat een van de misdrijven, vermeld in dit lid, wordt gepleegd of in stand gehouden.

De minimumstraffen zijn een gevangenisstraf van vijftien dagen en een geldboete van 2.000 euro of een van die straffen alleen als een misdrijf als vermeld in het eerste lid wordt begaan binnen een termijn van twee jaar na de uitspraak van een in kracht van gewijsde gegaan vonnis of arrest houdende veroordeling wegens een van de misdrijven, vermeld in het eerste lid.

Art. 11.2.3. De dagvaarding is maar ontvankelijk na de overschrijving in het hypotheekkantoor van het gebied waar de goederen liggen. Elke eindbeslissing die in de zaak gewezen is, wordt op de kant van de overgeschreven dagvaarding of van het overgeschreven exploit ingeschreven op de wijze, vermeld in artikel 84 van de Hypotheekwet.

Een afschrift van de dagvaarding en de eindbeslissing wordt verstuurd aan de gemeente.

Onderafdeling 3. Inbreuken Onroerend Erfgoed

Art. 11.2.4. §1. De volgende handelingen of nalatigheden worden bestraft met een exclusieve bestuurlijke geldboete van maximaal 10.000 euro:

- 1° het niet naleven van de informatieplichten, vermeld in artikel 4.1.11, 6.4.8, 11.4.5, §2, tweede en derde lid, en artikel 11.5.9, §2;
- 2° het niet bezorgen door de aangestelde archeoloog van een archeologienota, bedoeld in artikel 5.4.10 en artikel 5.4.14, het niet bezorgen van een nota, bedoeld in artikel 5.4.18,

- het niet melden van de aanvang van een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem bedoeld in artikel 5.4.16 en het niet melden van de aanvang van een archeologische opgraving, bedoeld in artikel 5.4.12 en artikel 5.4.20;
- 3° het niet naleven van de plicht tot kennisgeving aan de gebruikers en de eigenaars van cultuurgoederen, vermeld in artikel 6.1.6, tweede lid, 1°, en artikel 6.1.16, tweede lid, 1°;
- 4° het niet melden van een voornemen tot verkoop van een archeologisch artefact of van archeologisch ensemble.

Een exclusieve bestuurlijke geldboete kan worden opgelegd aan alle deelnemers aan de inbreuk. Zij wordt vermeerderd met de opdecimen die van toepassing zijn voor de strafrechtelijke geldboeten. De hoogte van de bestuurlijke geldboete wordt afgestemd op de ernst van de inbreuk en eventuele verkregen vermogensvoordelen.

§2. Voor de toepassing van dit decreet worden schendingen van artikel 6.5.2 gelijkgesteld met inbreuken, zonder dat zij aanleiding kunnen geven tot het opleggen van een bestuurlijke geldboete.

§3. Op vraag van de vermoedelijke overtreder, kan de boete worden opgelegd met uitstel van tenuitvoerlegging gedurende een proefperiode die niet minder dan een jaar en niet meer dan drie jaar mag bedragen. Aan dit uitstel kan de voorwaarde worden gekoppeld van het feitelijk herstel van de door de inbreuk veroorzaakte schade in een originele, goede staat binnen de termijn van de proefperiode.

Het uitstel wordt van rechtswege herroepen als gedurende de proeftijd een nieuw misdrijf of een nieuwe inbreuk in de zin van dit decreet is gepleegd, met een veroordeling tot een straf of het opleggen van een bestuurlijke geldboete tot gevolg.

Als het aan het uitstel gekoppelde feitelijk herstel niet of niet volledig werd uitgevoerd binnen de proefperiode, kan de inspecteur Onroerend Erfgoed besluiten tot het herroepen van het uitstel. Deze beslissing wordt genomen met inachtneming van de procedure, vermeld in artikel 11.2.5, met dien verstande dat het voornemen tot herroeping van het uitstel aan de overtreder moet worden meegedeeld binnen het jaar na afloop van de proefperiode.

Art. 11.2.5. §1. Na de ontvangst van een verslag van vaststelling bedoeld in artikel 11.3.4 of een proces-verbaal, bedoeld in artikel 11.3.3, waaruit het bestaan van een inbreuk blijkt, kan de inspecteur Onroerend Erfgoed binnen een termijn van zestig dagen de vermoedelijke overtreder of overtreiders per beveiligde zending op de hoogte brengen van het voornemen om een bestuurlijke geldboete op te leggen. De vermoedelijke overtreder wordt uitgenodigd om binnen een termijn van dertig dagen die volgt op de betekening van dit bericht schriftelijk zijn verweer mee te delen. De mededeling wordt vergezeld van het verslag of proces-verbaal waarop het opleggen van een bestuurlijke geldboete berust.

Tevens wordt de verzoeker erop gewezen dat hij mondeling zijn schriftelijk verweer kan toelichten. De vermoedelijke overtreder richt daartoe aan de inspecteur Onroerend Erfgoed een aanvraag binnen dertig dagen na de betekening.

De inspecteur Onroerend Erfgoed, bedoeld in deze paragraaf, mag nooit zelf de auteur zijn van het verslag of het proces-verbaal van vaststelling. Hij kan deze laatste wel verzoeken om aanvullende inlichtingen te verstrekken, of zelf bijkomende vaststellingen verrichten.

§2. Binnen een termijn van negentig dagen na de betekening van het bericht beslist de inspecteur Onroerend Erfgoed over het opleggen van een bestuurlijke geldboete. Deze beslissing wordt per beveiligde zending aan de vermoedelijke overtreder betekend binnen een termijn van tien dagen na de dag waarop zij werd genomen. Het verstrijken van één van deze termijnen maakt het opleggen van een bestuurlijke geldboete voor de inbreuk, zoals

ze bleek uit het verslag van vaststelling of het proces-verbaal, onmogelijk.

§3. Met inachtneming van de bepalingen van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen vermeldt de beslissing minstens het eventueel opgelegde bedrag, de beroepsmogelijkheden en de voorwaarden van het beroep, alsmede de termijn waarbinnen en de manier waarop de exclusieve bestuurlijke geldboete moet worden betaald.

§4. Binnen een termijn van dertig dagen, te rekenen vanaf de datum waarop de in paragraaf 2 bedoelde beslissing van de inspecteur Onroerend Erfgoed aan de vermoedelijke overtreder ter kennis wordt gebracht, kan deze daartegen zijn beroep instellen bij de rechtbank van eerste aanleg van de plaats waar de goederen gelegen zijn. Dit beroep heeft

schorsende werking. De rechtbank doet uitspraak over de geldigheid van de bestuurlijke geldboete. Zij kan daarenboven zelf een beslissing nemen over het bedrag ervan en een uitstel van tenuitvoerlegging verlenen in de zin van artikel 11.2.4, §3.

§5. De vordering tot betaling van de bestuurlijke geldboete verjaart na verloop van vijf jaar te rekenen vanaf de datum waarop de in paragraaf 2 bedoelde beslissing is opgenomen. De verjaring wordt gestuit op de wijze en onder de voorwaarden bepaald in de artikelen 2244 en volgende van het Burgerlijk Wetboek.

Bij gebrek aan voldoening van de bestuurlijke geldboete en toebehoren vaardigt de inspecteur Onroerend Erfgoed een dwangbevel uit. Het dwangbevel wordt gevisieerd en uitvoerbaar verklaard door de ambtenaar die daartoe is aangewezen door de Vlaamse Regering.

Het dwangbevel wordt betekend bij gerechtsdeurwaardersexploot of ter kennis gebracht per beveiligde zending.

Op het dwangbevel zijn de bepalingen van deel V van het Gerechtelijk Wetboek van toepassing.

§6. Voor de toepassing van dit artikel wordt de betekening per beveiligde zending geacht te zijn geschied op de derde werkdag na de afgifte ter post.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen ter uitvoering van dit artikel.

Onderafdeling 4. Alternatieve bestuurlijke geldboete voor bepaalde misdrijven

Art. 11.2.6. §1. Bij de vaststelling van een misdrijf in de zin van artikel 11.2.2, eerste lid, 10° of 11°, bezorgt de verbalisant samen met het proces-verbaal een schriftelijk verzoek aan de procureur des Konings, waarin deze laatste gevraagd wordt zich uit te spreken over de al dan niet strafrechtelijke behandeling van het misdrijf in de zin van artikel 11.2.2, eerste lid, 9° of 10°. De verbalisant bezorgt, voor zover als mogelijk, de procureur des Konings tevens een overzicht van zowel de vroegere als de tegelijkertijd met het misdrijf in de zin van artikel 11.2.2, eerste lid, 9° of 10°, vastgestelde andere misdrijven en inbreuken, bepaald door dit decreet.

§2. De procureur des Konings beschikt voor een beslissing over het verzoek over een periode van honderdtachtig dagen, te rekenen vanaf de dag waarop hij het proces-verbaal heeft ontvangen. Voor die periode verstreken is, kan ze gemotiveerd eenmalig verlengd worden met een aanvullende periode van maximaal honderdtachtig dagen. Van die verlenging stelt de procureur des Konings de inspecteur Onroerend Erfgoed onmiddellijk in kennis. Tijdens die periode van honderdtachtig dagen, eventueel verlengd met een aanvullende periode van maximaal honderdtachtig dagen, kan er geen bestuurlijke geldboete worden

opgelegd.

§3. De procureur des Konings deelt zijn beslissing mee aan de inspecteur Onroerend Erfgoed.

Een beslissing houdende strafrechtelijke behandeling sluit het opleggen van een bestuurlijke geldboete uit. Een beslissing houdende geen strafrechtelijke behandeling van het misdrijf in de zin van artikel 11.2.2, eerste lid, 9° of 10°, houdt het verval van de strafvordering met betrekking tot deze misdrijven in, maar laat de strafvordering met betrekking tot andere misdrijven onverminderd bestaan, zelfs in geval van eenheid van opzet.

Het verzuim om een beslissing te nemen binnen de termijnen, bepaald in paragraaf 2, heeft dezelfde gevolgen als een beslissing houdende geen strafrechtelijke behandeling.

§4. Een alternatieve bestuurlijke geldboete kan worden opgelegd aan alle deelnemers aan de inbreuk. Zij bedraagt maximaal 50.000 euro.

Een opgelegde alternatieve bestuurlijke geldboete wordt vermeerderd met de opdecie-men die van toepassing zijn voor de strafrechtelijke geldboeten. De hoogte van de bestuurlijke geldboete wordt afgestemd op de ernst van het misdrijf en eventuele verkregen vermogensvoordelen. Artikel 11.2.4, §3, is van overeenkomstige toepassing.

De bestuurlijke geldboete wordt opgelegd en ingevorderd overeenkomstig artikel 11.2.5, met dien verstande dat de termijn van zestig dagen waarbinnen de vermoedelijke overtreder op de hoogte dient te worden gebracht van het voornemen om een bestuurlijke geldboete op te leggen, eerst aanvangt na ontvangst van de beslissing, bedoeld in paragraaf 3 of na het verstrijken van de termijnen, bedoeld in paragraaf 2, verlengd met een periode van twintig dagen.

Afdeling 3. Raadgeving, aanmaning en vaststelling

Onderafdeling 1. Raadgeving en aanmaning

Art. 11.3.1. Als bevoegde personen vaststellen dat een inbreuk onroerend erfgoed of een misdrijf onroerend erfgoed dreigt op te treden, kunnen zij alle raadgevingen geven die zij nuttig achten om dat te voorkomen.

Onder bevoegde personen, vermeld in het eerste lid, worden begrepen, de personen bedoeld in onderafdeling 2 en 3, en de personeelsleden van het departement en de agent-schappen die behoren tot de beleidsdomeinen Ruimtelijke Ordening, Wonen en Onroerend Erfgoed, die worden aangewezen door de Vlaamse Regering.

Art. 11.3.2. Als de in artikel 11.3.1 bedoelde bevoegde personen bij de uitoefening van hun respectieve opdrachten een inbreuk onroerend erfgoed of een misdrijf onroerend erfgoed vaststellen, kunnen zij de vermoedelijke overtreder en eventuele andere betrokkenen aanmanen om de nodige maatregelen te nemen om de inbreuk of het misdrijf te beëindigen, de gevolgen ervan geheel of gedeeltelijk ongedaan te maken of een herhaling ervan te voorkomen.

De aanmaning wordt altijd bevestigd in een geschrift, aan alle betrokkenen betekend per beveligde zending.

Als de adressant van de aanmaning, desgevallend na rappel, nalaat om de gevraagde maatregelen te nemen binnen het daartoe bepaalde tijdsbestek, geldt een aangifteplicht van het misdrijf of de inbreuk bij de inspecteur Onroerend Erfgoed.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen ter uitvoering van deze onderafdeling.

Onderafdeling 2. Vaststelling van misdrijven onroerend erfgoed

Art. 11.3.3. Onverminderd de bevoegdheden van de agenten en de officieren van gerechtelijke politie zijn de inspecteur Onroerend Erfgoed en de andere door de Vlaamse Regering aangewezen ambtenaren van het Vlaamse Gewest, bevoegd om de misdrijven omschreven in dit hoofdstuk op te sporen en vast te stellen door een proces-verbaal. Hetzelfde geldt voor de personeelsleden van de gemeenten of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, daartoe aangesteld door het college van burgemeester en schepenen overeenkomstig de door de Vlaamse Regering bepaalde voorwaarden. De processen-verbaal waarin de misdrijven omschreven in dit hoofdstuk worden vastgesteld, gelden tot bewijs van het tegendeel.

De agenten, officieren van de gerechtelijke politie en ambtenaren, vermeld in het eerste lid, hebben toegang tot de beschermde goederen, erfgoedlandschappen en archeologische sites en tot onroerende goederen waar zich archeologische artefacten kunnen bevinden, om alle nodige opsporingen en vaststellingen te verrichten.

Als die verrichtingen de kenmerken van een huiszoeking dragen, mogen ze alleen worden uitgevoerd op voorwaarde dat de politierechter daartoe een machtiging heeft verstrekt.

Om misdrijven omschreven in dit hoofdstuk op te sporen en vast te stellen in een proces-verbaal, krijgen de inspecteurs Onroerend Erfgoed de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings.

Een afschrift van het proces-verbaal wordt altijd gericht aan de vermoedelijke overtre-ders, de inspecteur Onroerend Erfgoed, het agentschap en de gemeente op wiens grondgebied deze handelingen werden uitgevoerd of waar dit gebruik plaatsvond.

Onderafdeling 3. Vaststelling van inbreuken onroerend erfgoed

Art. 11.3.4. De in artikel 11.3.3 genoemde verbalisanten kunnen, bij de vaststelling van een inbreuk onroerend erfgoed zonder samenloop met een misdrijf onroerend erfgoed, een verslag van vaststelling opstellen, dat zij onmiddellijk bezorgen aan de inspecteur Onroerend Erfgoed. Artikel 11.3.3, tweede en derde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

Een afschrift van het verslag van vaststelling wordt altijd gericht aan de vermoedelijke overtredders, de inspecteur Onroerend Erfgoed, het agentschap en de gemeente op wiens grondgebied deze handelingen werden uitgevoerd of waar dit gebruik plaatsvond.

Wordt in samenhang met de inbreuk onroerend erfgoed tegelijkertijd een misdrijf onroerend erfgoed vastgesteld, dan wordt de vaststelling van de inbreuk onroerend erfgoed opgenomen in het proces-verbaal, bedoeld in artikel 11.3.3.

Afdeling 4. Rechterlijke herstelmaatregel

Art. 11.4.1. §1. Naast de straf beveelt de rechtbank op vordering van de inspecteur Onroerend Erfgoed het integrale herstel van de door het misdrijf veroorzaakte schade.

§2. Het integrale herstel strekt primair tot het feitelijke herstel in een originele, goede staat. Als het beschermde goed, het erfgoedlandschap, de archeologische site, het archeologisch

ensemble, het archeologisch artefact of het in een vastgestelde inventaris opgenomen onroerend goed ingevolge het misdrijf geheel of gedeeltelijk vernietigd is, wordt de gehele of gedeeltelijke reconstructie bevolen, zo nodig op een andere locatie, gebruikmakend van historisch verantwoorde technieken, materialen en beplantingen.

In geval van gehele of gedeeltelijke reconstructie beveelt de rechtbank op vordering van de inspecteur Onroerend Erfgoed de betaling van een aanvullende vergoeding voor de schade die niettegenstaande de gehele of gedeeltelijke reconstructie blijvend is opgelopen door het algemeen belang ingevolge de vernietiging van erfgoedwaarden. De vordering van de inspecteur Onroerend Erfgoed bevat een met redenen omklede begroting van de schade.

De gehele of gedeeltelijke reconstructie, bedoeld in deze paragraaf, kan worden aangevuld met of zelfs vervangen worden door complementaire maatregelen, in de mate waarin deze dienstig zijn om het niveau van erfgoedwaarden, bestaande voor het plegen van het misdrijf, opnieuw te benaderen door de opwaardering van de resterende erfgoedwaarden.

§3. Als geen feitelijk herstel in een originele, goede staat mogelijk is en een gehele of gedeeltelijke reconstructie, al dan niet aangevuld met of vervangen door complementaire maatregelen, volgens het met redenen omklede oordeel van de inspecteur Onroerend Erfgoed evenmin mogelijk is of minstens niet opportuun is, beveelt de rechter een integraal herstel door de vergoeding van de schade die het algemeen belang heeft opgelopen door de vernietiging van erfgoedwaarden, zo nodig aangevuld met maatregelen die verdere schade moeten voorkomen, zoals de vrijwaring van een verstoorde archeologische zone door een archeologische opgraving of de staking van een schadeverwekkende activiteit.

De vordering van de inspecteur Onroerend Erfgoed bevat een met redenen omklede begroting van de schade. De Vlaamse Regering kan de nadere regels daarvoor bepalen.

§4. Als de herstellenvordering strekt tot het feitelijke herstel in een originele, goede staat of een gehele of gedeeltelijke reconstructie, heeft de herstellenvordering van de inspecteur Onroerend Erfgoed altijd voorrang op de herstellenvordering van de stedenbouwkundige inspecteur of het college van burgemeester en schepenen op grond van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009.

Art. 11.4.2. De rechtbank kan een termijn bepalen van maximaal drie jaar voor de vrijwillige uitvoering van de opgelegde herstelmaatregel, en kan op vordering van de inspecteur Onroerend Erfgoed ook een dwangsom bepalen per dag vertraging of per vastgestelde inbreuk.

De opgelegde schadevergoeding is onmiddellijk betaalbaar.

Art. 11.4.3. §1. De inspecteur Onroerend Erfgoed kan ook voor de burgerlijke rechtbank het integrale herstel vorderen, vermeld in artikel 11.4.1, en dit ongeacht of de te herstellen schade veroorzaakt is door misdrijven onroerend erfgoed dan wel inbreuken onroerend erfgoed.

§2. Met behoud van de toepassing van afdeling 5 kan de inspecteur Onroerend Erfgoed, met het oog op de vrijwaring van met ernstige en imminente vernieling, beschadiging of ontsiering bedreigd onroerend erfgoed, de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg verzoeken om voorlopige instandhoudingsmaatregelen te bevelen, in voorkomend geval op straffe van een dwangsom per dag vertraging of per vastgestelde inbreuk.

Voor maatregelen, vermeld in het eerste lid, hoeft geen termijn voor vrijwillige uitvoering te worden verleend als de vereiste spoed zich daartegen verzet.

§3. De dagvaarding of het exploit tot inleiding van het geding is maar ontvankelijk na

de overschrijving in het hypotheekkantoor van het gebied waar de goederen liggen. Elke eindbeslissing die in de zaak gewezen is, wordt op de kant van de overgeschreven dagvaarding of van het overgeschreven exploit ingeschreven op de wijze, vermeld in artikel 84 van de Hypotheekwet.

Een afschrift van de dagvaarding, het exploit tot inleiding van het geding of de eindbeslissing wordt per beveiligde zending aan de gemeente betekend.

Art. 11.4.4. §1. Als de opgelegde herstel- of instandhoudingsmaatregelen niet binnen de door de rechter bepaalde uitvoeringstermijn worden uitgevoerd, beveelt het vonnis of arrest altijd dat de inspecteur Onroerend Erfgoed ambtshalve in de uitvoering ervan kan voorzien in de plaats en op kosten van de veroordeelde.

§2. De kosten die verbonden zijn aan de ambtshalve uitvoering, vermeld in paragraaf 1, kunnen ook worden verhaald op de houder van een zakelijk recht op het goed dat het voorwerp uitmaakte van het vonnis of arrest.

Op voorwaarde dat de titel van de houder van het zakelijk recht al was overgeschreven vóór de overschrijving van de dagvaarding of het gedinginleidend exploit, vermeld in artikel 11.2.3 en 11.4.3, §3, en de houder van het zakelijk recht met betrekking tot het goed dat het voorwerp heeft uitgemaakt van de ambtshalve uitvoering, vreemd is aan de noodzaak tot herstel, blijft het verhaal evenwel beperkt tot de verrijking die de houder van het zakelijk recht ingevolge de uitvoering van de opgelegde herstelmaatregel heeft verkregen.

§3. De kosten die verbonden zijn aan de ambtshalve uitvoering, vermeld in paragraaf 1, worden gewaarborgd door een wettelijke hypotheek, die zich uitstrekt tot alle zakelijke rechten die toebehoren aan de veroordeelde, vermeld in paragraaf 1, en die ingeschreven, vernieuwd, verminderd of geheel of gedeeltelijk wordt doorgehaald overeenkomstig hoofdstuk IV en V van de Hypotheekwet van 16 december 1851. De hypotheek wordt ingeschreven op voorlegging van een afschrift van de rechterlijke beslissing waarin de herstel- of instandhoudingsmaatregelen worden opgelegd, niettegenstaande beroep of verzet.

In geval van een verhaal als vermeld in paragraaf 2 kan naast de wettelijke hypotheek, vermeld in het eerste lid, een wettelijke hypotheek ingeschreven worden op alle zakelijke rechten van de houder van een zakelijk recht op het goed dat het voorwerp uitmaakt van de opgelegde maatregel, vermeld in artikel 11.4.1, §2, eerste lid, of 11.4.3, §2, tenzij zijn titel al was overgeschreven vóór de overschrijving van de dagvaarding of het gedinginleidend exploit, vermeld in artikel 11.2.3 en 11.4.3, §3, en hij met betrekking tot het goed dat het voorwerp heeft uitgemaakt van de ambtshalve uitvoering, vreemd is aan de noodzaak tot herstel. In dit laatste geval strekt de wettelijke hypotheek zich alleen uit tot het onroerend goed dat het voorwerp uitmaakt van de opgelegde maatregel, voor een bedrag dat de verrijking die de houder van het zakelijk recht ingevolge de uitvoering van de opgelegde herstelmaatregel heeft verkregen, niet mag overstijgen.

Art. 11.4.5. §1. De veroordeelde brengt de inspecteur Onroerend Erfgoed onmiddellijk per beveiligde zending op de hoogte van de vrijwillige uitvoering van de herstelmaatregel. Daarop maakt de inspecteur Onroerend Erfgoed onmiddellijk en na controle ter plaatse een proces-verbaal van vaststelling op.

De inspecteur Onroerend Erfgoed bezorgt per beveiligde zending een afschrift van het proces-verbaal van vaststelling aan de gemeente, de veroordeelde en de houders van zakelijke rechten op het onroerend goed dat het voorwerp uitmaakte van de herstelmaatregel.

Behoudens bewijs van het tegendeel geldt alleen het proces-verbaal van vaststelling als bewijs van het herstel en van de datum van het herstel.

§2. Het proces-verbaal van vaststelling, vermeld in paragraaf 1, wordt overeenkomstig artikel 84 van de Hypotheekwet van 16 december 1851 ingeschreven op de kant van de inschrijving van de dagvaarding of het exploit tot inleiding van het geding, vermeld in artikel 11.2.3 en artikel 11.4.3, §3.

Zolang de inschrijving, vermeld in het eerste lid, niet is gebeurd, moet de instrumenterende ambtenaar naar aanleiding van een akte, strekkende tot de overdracht van een zakelijk recht, in een afzonderlijke akte er melding van maken dat voor het onroerend goed bij uitvoerbaar rechterlijk bevel, een verplichting werd uitgesproken om een herstelmaatregel uit te voeren. In die akte wordt ook vermeld dat de nieuwe zakelijkrechthouder de verbintenis aangaat om de opgelegde herstelmaatregel uit te voeren, onverminderd de verplichting van de veroordeelde, en dat de inspecteur Onroerend Erfgoed gemachtigd wordt om, bij verzuim van de nieuwe zakelijkrechthouder om zich van die plicht te kwijten, ook op zijn kosten tot uitvoering van de opgelegde maatregel over te gaan.

De instrumenterende ambtenaar stuurt een afschrift van die akte naar de inspecteur Onroerend Erfgoed, en is ertoe gehouden de grosse af te leveren op zijn verzoek.

Afdeling 5. Bestuurlijke maatregelen

Onderafdeling 1. Basisbepalingen

Art. 11.5.1. Voor de toepassing van deze afdeling wordt de betekening per aangetekende zending met ontvangstbewijs geacht te zijn geschied op de derde werkdag na de afgifte ter post.

Art. 11.5.2. Een stakingsbevel kan uitsluitend door de inspecteur Onroerend Erfgoed worden ingetrokken of in omvang worden beperkt, zowel ambtshalve als op verzoek van belanghebbenden. De inspecteur Onroerend Erfgoed kan daarnaast toelating of bevel geven tot het uitvoeren van maatregelen tot beveiliging van de aanwezige erfgoedwaarden. Het bevel neemt de vorm aan van een besluit als vermeld in onderafdeling 3 of 4.

Art. 11.5.3. Wie besluit tot toepassing van bestuursdwang of last onder dwangsom, is ook bevoegd deze beslissing te wijzigen of in te trekken, zowel ambtshalve als op verzoek van belanghebbenden.

Buiten de beroepsmogelijkheden bepaald in deze afdeling, is de intrekking of wijziging slechts mogelijk als het doel van de bestuurlijke maatregel werd bereikt, ingeval van gewijzigde omstandigheden die een bijsturing van de opgelegde maatregelen noodzakelijk maken of in de gevallen, bedoeld in artikel 1133 van het Gerechtelijk Wetboek.

Bestuursdwang en last onder dwangsom kunnen niet gelijktijdig worden toegepast ten aanzien van dezelfde persoon. In afwijking van het vorige lid kan een besluit tot toepassing van bestuursdwang te allen tijde worden vervangen door een besluit tot oplegging van een last onder dwangsom of omgekeerd.

Art. 11.5.4. Een bestuurlijke maatregel mag geen afbreuk doen aan het gezag van gewijsde van een overeenkomstig dit hoofdstuk eerder tussengekomen rechterlijke beslissing.

Onderafdeling 2. Stakingsbevel

Art. 11.5.5. §1. De ambtenaren, agenten of officieren van gerechtelijke politie, vermeld in artikel 11.3.3, kunnen mondeling ter plaatse de onmiddellijke staking van de handelingen bevelen als ze vaststellen dat die handeling voldoet aan de materiële omschrijving van een misdrijf of inbreuk als vermeld in artikel 11.2.1 of daarvan het gevolg is. Een dergelijk

stakingsbevel is een preventieve maatregel, gericht op het voorkomen van misdrijven of schade aan erfgoedwaarden.

Als de ambtenaren, agenten of officieren van gerechtelijke politie, vermeld in het eerste lid, ter plaatse niemand aantreffen, wordt ter plaatse een schriftelijk bevel tot onmiddellijke staking op een zichtbare plaats aangebracht, of wordt het stakingsbevel alsnog mondeling gegeven tijdens een verhoor van de overtreder.

§2. Het proces-verbaal van de vaststelling wordt binnen acht dagen per beveiligde zending betekend aan de initiatiefnemer, de architect en de persoon of aannemer die de handelingen uitvoert. Als het bevel de staking van het gebruik van een goed betreft, wordt het proces-verbaal op dezelfde manier ter kennis gebracht van de persoon die het goed gebruikt.

Tegelijkertijd wordt per beveiligde zending een afschrift van het proces-verbaal verzonden naar de gemeente op het grondgebied waarvan de handelingen zijn uitgevoerd of waar het gebruik plaatsvond en naar de inspecteur Onroerend Erfgoed.

§3. Tenzij het stakingsbevel werd gegeven door een bevoegde ambtenaar van het agentschap, belast met de handhaving van dit decreet, moet het stakingsbevel op straffe van

verval binnen acht dagen na de betekening van het proces-verbaal door de inspecteur Onroerend Erfgoed worden bekrachtigd. Die bekrachtiging wordt binnen twee werkdagen per beveiligde zending verzonden naar de personen, vermeld in paragraaf 2.

§4. Elke belanghebbende kan in kort geding de opheffing van de maatregel vorderen tegen de inspecteur Onroerend Erfgoed, die optreedt namens het Vlaamse Gewest. De vordering wordt gebracht voor de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg in het ambtsgebied waarin de handelingen zijn uitgevoerd of het gebruik plaatsvond. Deel IV, boek II, titel VI, van het Gerechtelijk Wetboek is van toepassing op de inleiding en de behandeling van de vordering.

Art. 11.5.6. De ambtenaren, agenten of officieren van gerechtelijke politie, vermeld in artikel 11.3.3, zijn gerechtigd tot het nemen van alle maatregelen, met inbegrip van verzegeling, inbeslagname van materiaal en materieel, om het bevel tot staking, de bekrachtigingsbeslissing of, in voorkomend geval, de beschikking in kort geding onmiddellijk te kunnen toepassen.

Onderafdeling 3. Bestuursdwang

Art. 11.5.7. §1. De inspecteur Onroerend Erfgoed kan beslissen om bestuursdwang toe te passen. Deze beslissing wordt op schrift gesteld. De schriftelijke beslissing wordt een besluit genoemd.

§2. De bestuurlijke maatregelen, genomen in het kader van bestuursdwang, kunnen strekken tot:

- 1° de voorlopige instandhoudingsmaatregelen, vermeld in artikel 11.4.3, §2;
- 2° het feitelijke herstel in een originele goede staat of de gehele of gedeeltelijke reconstructie, vermeld in artikel 11.4.1, §2, eerste lid.

§3. Het besluit bevat minstens:

- 1° de kadastrale omschrijving van het onroerend goed dat het voorwerp is van de inbreuk en de identificatie van de houders van zakelijke rechten op het goed;
- 2° een vermelding van de voorschriften die worden of werden geschonden;
- 3° een overzicht van de vaststellingen inzake de inbreuk of het misdrijf;
- 4° een omschrijving van de opgelegde bestuurlijke maatregelen;

5° de vermelding dat tegen het besluit houdende de bestuurlijke maatregelen in beroep kan worden gegaan, alsook een omschrijving van de procedure om in beroep te gaan.

Het besluit wordt betekend bij gerechtsdeurwaardersexploot of per beveiligde zending aan de overtreder en aan de rechthebbenden op de zaak ten aanzien waarvan bestuursdwang zal worden toegepast.

Een afschrift van het besluit wordt aan de gemeente gezonden.

§4. In het besluit wordt een termijn bepaald waarbinnen de overtreder en belanghebbenden de tenuitvoerlegging kunnen voorkomen door zelf de bevolen maatregelen uit te voeren. De uitvoeringstermijn kan zo nodig worden gefaseerd per maatregel.

De dag na de betekening neemt de termijn een aanvang.

Als de vereiste spoed zich daartegen verzet, hoeft geen termijn te worden verleend.

§5. De inspecteur Onroerend Erfgoed kan het besluit uitvoerbaar verklaren niettegenstaande het beroep, vermeld in artikel 11.5.8. Hij vermeldt in de beslissing de redenen van hoogdringendheid die daartoe noodzaken.

§6. Als de situatie dermate spoedeisend is dat de inspecteur Onroerend Erfgoed de beslissing tot toepassing van bestuursdwang niet tevoren op schrift kan stellen, zorgt hij alsnog zo spoedig mogelijk en op straffe van verval uiterlijk binnen vijf werkdagen na het nemen van de beslissing voor de opschriftstelling en de betekening van de beslissing tot toepassing van bestuursdwang, met opgave van de redenen van hoogdringendheid die een voorafgaande betekening onmogelijk maakten. De beslissing tot toepassing van bestuursdwang is in dat geval altijd uitvoerbaar niettegenstaande het beroep, vermeld in artikel 11.5.8.

§7. Als hij een beroep bedoeld in artikel 11.5.8 kennelijk gegrond acht en dit niet zal leiden tot belangrijke schade aan erfgoedwaarden, kan de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg van het ambtsgebied waarin de bestuurlijke maatregelen moeten worden uitgevoerd, op verzoek van de belanghebbende het uitvoerbaar karakter van het besluit van de inspecteur Onroerend Erfgoed opschorten.

§8. Het besluit wordt binnen een termijn van twee maanden overgeschreven in het hypotheekkantoor van het gebied waar het onroerend goed ligt. De beslissing, vermeld in artikel 11.5.8, §1, en de rechterlijke eindbeslissing, vermeld in artikel 11.5.8, §4, worden binnen een termijn van twee maanden nadat ze zijn gewezen, ingeschreven op de kant van deze overschrijving op de wijze, vermeld in artikel 84 van de Hypotheekwet van 16 december 1851.

§9. De beslissing tot toepassing van bestuursdwang en elke andere beslissing die in de zaak gewezen is, zijn tegenwerpelijk voor alle belanghebbenden, die de gevolgen ervan moeten dragen.

Art. 11.5.8. §1. Tegen de beslissing tot toepassing van bestuursdwang kan door de vermoedelijke overtreder beroep worden ingesteld bij de Vlaamse Regering of de door haar aangewezen ambtenaar. Dat beroep kan strekken tot het ongedaan maken van de beslissing tot toepassing van bestuursdwang of tot de matiging of modulering van de erin opgelegde maatregelen, en heeft schorsende werking behoudens in de gevallen bedoeld in artikel 11.5.7, §5 en §6.

Het beroep is alleen ontvankelijk als het wordt ingesteld bij een met redenen omklede brief binnen een termijn van dertig dagen, die de dag na de betekening van het besluit aanvangt. Als de verzoeker gehoord wil worden, maakt hij daarvan melding in zijn be-

roepschrift. Het beroepschrift wordt per beveiligde zending betekend.

§2. Binnen een termijn van negentig dagen na de betekening van het beroepschrift wordt er uitspraak over gedaan. Mits hiervan kennis wordt gegeven aan de vermoedelijke overtreder en de inspecteur Onroerend Erfgoed, kan deze termijn eenmalig worden verlengd met negentig dagen. Bij gebrek aan een tijdige beslissing vervalt de beslissing tot bestuursdwang.

De beslissing over het beroep wordt binnen vijf werkdagen verstuurd per beveiligde zending aan de persoon die beroep instelde, de inspecteur Onroerend Erfgoed en de gemeente op wiens grondgebied de bestuurlijke maatregelen moeten worden uitgevoerd. De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen met betrekking tot dit beroep.

§3. De dag na de betekening van de beslissing tot verwerping van het beroep begint de termijn opnieuw te lopen, met aftrek van de dagen die al verstreken waren op het ogenblik van het instellen van het beroep.

§4. De beslissing over het beroep is van rechtswege uitvoerbaar. Elke belanghebbende kan de opheffing of wijziging van de in laatste administratieve aanleg opgelegde maatregel vor-

deren tegen de inspecteur Onroerend Erfgoed, die optreedt namens het Vlaamse Gewest. De vordering wordt gebracht voor de rechtbank van eerste aanleg van het ambtsgebied waarin de bestuurlijke maatregelen moeten worden uitgevoerd.

De overtreder die een besluit niet heeft bestreden met een administratief beroep, wordt geacht te hebben verzaakt aan zijn recht de opheffing of wijziging ervan te vragen voor de rechter.

Art. 11.5.9. §1. De overtreder brengt de inspecteur Onroerend Erfgoed onmiddellijk per beveiligde zending op de hoogte van de vrijwillige uitvoering van de opgelegde maatregelen. Daarop maakt de inspecteur Onroerend Erfgoed na controle ter plaatse een proces-verbaal van vaststelling op.

De inspecteur Onroerend Erfgoed zendt per beveiligde zending een afschrift van het proces-verbaal van vaststelling aan de gemeente, de overtreder en de houders van zakelijke rechten op het onroerend goed dat het voorwerp uitmaakte van de opgelegde maatregelen.

Behoudens bewijs van het tegendeel geldt alleen het proces-verbaal van vaststelling als bewijs van uitvoering van de maatregelen en van de datum van uitvoering.

§2. Zolang op het onroerend goed, ten gevolge van een uitvoerbare beslissing als vermeld in artikel 11.5.7 of 11.5.8, een verplichting rust om maatregelen als vermeld in artikel 11.5.7, §2, uit te voeren, moet de instrumenterend ambtenaar naar aanleiding van een akte van eigendomsoverdracht hiervan melding maken in een afzonderlijke akte. In deze akte wordt ook vermeld dat de nieuwe zakelijkrechthouder de verbintenis aangaat om de opgelegde maatregelen uit te voeren, onverminderd de verplichting van de overtreder, en dat de inspecteur Onroerend Erfgoed gemachtigd wordt om, bij verzuim van de nieuwe zakelijkrechthouder om zich van die plicht te kwijten, ook op diens kosten tot uitvoering van de opgelegde maatregelen kan overgaan.

De instrumenterend ambtenaar stuurt per beveiligde zending een afschrift van die akte aan de inspecteur Onroerend Erfgoed, en is ertoe gehouden de grosse af te leveren op diens verzoek.

Art. 11.5.10. §1. Elke overtreder aan wie het besluit, vermeld in artikel 11.5.7, en in voorkomend geval, de beslissing, vermeld in artikel 11.5.8, werd betekend, is hoofdelijk gehou-

den tot de kosten die verbonden zijn aan de toepassing van bestuursdwang, met inbegrip van de kosten voor de voorbereiding ervan.

Het besluit en de beslissing maken hiervan melding.

§2. De kosten, vermeld in paragraaf 1, kunnen ook worden verhaald op de houder van een zakelijk recht op het goed dat het voorwerp uitmaakte van de bestuursdwang.

Op voorwaarde dat de titel van de houder van het zakelijk recht al was overgeschreven vóór de overschrijving van het besluit, vermeld in artikel 11.5.7, §7, en hij met betrekking tot het goed dat het voorwerp heeft uitgemaakt van de beslissing tot toepassing van bestuursdwang, vreemd is aan de noodzaak tot herstel, blijft het verhaal evenwel beperkt tot de verrijking die de houder van het zakelijk recht ingevolge de toepassing van de bestuursdwang heeft verkregen.

§3. De kosten, vermeld in paragraaf 1 en 2, worden gewaarborgd door een wettelijke hypotheek, met overeenkomstige toepassing van artikel 11.4.4, §3. De hypotheek wordt ingeschreven op voorlegging van een afschrift van het besluit of de beslissing over beroep.

Art. 11.5.11. §1. De inspecteur Onroerend Erfgoed die bestuursdwang heeft toegepast, kan van de overtreder bij dwangbevel de verschuldigde kosten, verhoogd met de invorderingskosten, invorderen. Het dwangbevel wordt gevisieerd en uitvoerbaar verklaard door de daartoe door de Vlaamse Regering aangewezen ambtenaar en wordt op kosten van de overtreder bij deurwaardersexploot betekend.

§2. Binnen een termijn van dertig dagen na de dag van betekening van het dwangbevel kan de overtreder dat dwangbevel aanvechten door dagvaarding van het Vlaamse Gewest voor de beslagrechter van het arrondissement van de plaats waar de goederen liggen.

Het aanvechten van dat dwangbevel schorst de tenuitvoerlegging van het dwangbevel. Op verzoek van de inspecteur Onroerend Erfgoed namens het Vlaamse Gewest kan de beslagrechter voorafgaand aan de behandeling van het verzet de schorsing van de tenuitvoerlegging opheffen.

Als hij het beroep in de zin van artikel 11.5.8 kennelijk gegrond acht, kan de beslagrechter de schorsing, vermeld in het tweede lid van deze paragraaf, handhaven tot aan de definitieve uitspraak over dat beroep.

Art. 11.5.12. Tenzij de tenuitvoerlegging gebeurt met expliciete of impliciete instemming van de zakelijkrechthouder en de gebruiker van het onroerend goed dat het voorwerp uitmaakt van de beslissing tot toepassing van bestuursdwang, is uitvoering in de plaats en op kosten van de overtreder alleen mogelijk door een gerechtsdeurwaarder na voorafgaande betekening van het uitvoerbare besluit, vermeld in artikel 11.5.7 of, als beroep werd ingesteld tegen het besluit, na voorafgaande betekening van het besluit en de beslissing, vermeld in artikel 11.5.8.

Het eerste lid geldt niet in de omstandigheid, vermeld in artikel 11.5.7, §6, in welk geval de tenuitvoerlegging wordt nagestreefd op mondelinge instructie van de inspecteur Onroerend Erfgoed door de personen die daartoe door hem zijn aangewezen.

Om aan een beslissing tot toepassing van bestuursdwang uitvoering te geven, hebben personen die daartoe zijn aangewezen door, naar gelang het geval, de gerechtsdeurwaarder of de inspecteur Onroerend Erfgoed, toegang tot elke plaats als dat redelijkerwijs voor de vervulling van hun taak nodig is.

Art. 11.5.13. Tot de bevoegdheid tot toepassing van bestuursdwang behoort het verzege-

len van gebouwen, terreinen en wat zich daarin of daarop bevindt en het meevoeren en opslaan van voor bestuursdwang vatbare zaken, als de toepassing van bestuursdwang dat vereist.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de bewaring en de teruggave van de meegevoerde zaken aan de rechthebbenden.

Onderafdeling 4. Last onder dwangsom

Art. 11.5.14. De inspecteur Onroerend Erfgoed is bevoegd om aan de overtreder een last onder dwangsom op te leggen. De beslissing tot het opleggen van een last onder dwangsom wordt een besluit genoemd.

Artikel 11.5.7, §2 tot en met §5, en §7 tot en met §9, zijn ook van toepassing op het besluit, vermeld in het eerste lid.

De inspecteur Onroerend Erfgoed stelt de dwangsom in het besluit vast op een bedrag ineens, op een bedrag per tijdseenheid waarin de last niet is uitgevoerd of per overtreding

van de last. De inspecteur Onroerend Erfgoed kan een bedrag vaststellen waarboven geen dwangsom meer wordt verbeurd.

Een dwangsom wordt pas verbeurd na de betekening van het uitvoerbare besluit, vermeld in het eerste lid, in voorkomend geval samen met de beslissing over het beroep.

Art. 11.5.15. §1. Tegen de beslissing tot het opleggen van een last onder dwangsom kan beroep worden ingesteld bij de Vlaamse Regering of de door haar aangewezen ambtenaar. Dat beroep kan strekken tot het ongedaan maken van de last onder dwangsom, tot de matiging of modulering van de ingevolge de last onder dwangsom door de overtreder uit te voeren maatregelen, of tot de aanpassing van de voorwaarden van de dwangsom.

Het beroep is alleen ontvankelijk als het wordt ingesteld bij een met redenen omklede brief binnen een termijn van dertig dagen, die de dag na de betekening van het besluit aanvangt. Als de verzoeker gehoord wil worden, maakt hij daarvan melding in zijn beroepschrift.

§2. Artikel 11.5.8, §2, §3 en §4, en artikel 11.5.9 zijn van toepassing op deze onderafdeling.

Art. 11.5.16. De inspecteur Onroerend Erfgoed kan het verschuldigde bedrag, verhoogd met de op de invordering vallende kosten, invorderen op grond van de uitvoerbare dwangsomtitel.

Art. 11.5.17. De rechtbank van eerste aanleg of, als dat een andere rechtbank is, de rechtbank die de last onder dwangsom heeft gemoduleerd, kan op verzoek van de overtreder de last opheffen, de looptijd ervan opschorten voor een bepaalde termijn of de dwangsom verminderen in geval van blijvende of tijdelijke gehele of gedeeltelijke onmogelijkheid voor de overtreder om aan zijn verplichtingen te voldoen. De overtreder dagvaardt daartoe de inspecteur Onroerend Erfgoed, die optreedt namens het Vlaamse Gewest.

Art. 11.5.18. De vordering tot betaling van verbeurde bedragen verjaart na verloop van zes maanden na de dag waarop de bedragen zijn verbeurd.

De verjaring wordt geschorst door faillissement en ieder ander wettelijk beletsel voor invordering van de dwangsom.

Afdeling 6. Minnelijke schikking

Art. 11.6.1. De inspecteur Onroerend Erfgoed kan met de overtreder, overtreders of andere belanghebbenden een minnelijke schikking aangaan onder de volgende voorwaarden:

- 1° de misdrijven of inbreuken, gepleegd op het onroerend goed waarop de minnelijke schikking betrekking heeft, hebben geen blijvende vernietiging van erfgoedwaarden veroorzaakt die een begroot bedrag van 50.000 euro overstijgt;
- 2° het voorwerp van de minnelijke schikking is in overeenstemming met artikel 11.4.1;
- 3° de minnelijke schikking doet geen afbreuk aan het gezag van gewijsde van een overeenkomstig dit hoofdstuk tussengekomen rechterlijke beslissing;
- 4° de minnelijke schikking omvat een dwangsom bij niet-tijdige uitvoering van de schikking. Artikel 11.5.16 tot en met 11.5.18 zijn van overeenkomstige toepassing. De akte, vermeld in artikel 11.6.2, wordt daarbij beschouwd als dwangsomtitel;
- 5° de termijn voor uitvoering van het feitelijke herstel, gefaseerd waar nodig, bedraagt maximaal acht jaar. De termijn voor de betaling van de schadevergoeding voor vernietiging van erfgoedwaarden bedraagt maximaal twee jaar;
- 6° de zakelijke rechten op het onroerend goed waarop de minnelijke schikking betrekking heeft, behoren toe aan een of meer personen, die zich door de minnelijke schikking verbinden.

Art. 11.6.2. De minnelijke schikking wordt opgenomen in een akte, verleden door de leidende ambtenaar van de entiteit die door de Vlaamse Regering belast wordt met de handhaving van dit decreet. Die akte wordt ondertekend door de inspecteur Onroerend Erfgoed en door de overtreder of overtreders of andere belanghebbenden, met wie de minnelijke schikking wordt aangegaan. Tenzij het anders bepaald wordt door dit decreet, voldoet ze aan dezelfde vereisten en is ze op dezelfde wijze uitvoerbaar als de akten, verleden conform de Wet op het Notarisambt. De leidende ambtenaar is gemachtigd om deze akten te verlijden, er authenticiteit aan te verlenen en er uitgiften van af te leveren.

Mits schriftelijke toestemming van de leidende ambtenaar, vermeld in het eerste lid, kan de akte verleden worden door de instrumenterende ambtenaar, vermeld in artikel 11.4.5, §2, tweede lid. De akte maakt melding van deze toestemming.

De akte wordt binnen een termijn van twee maanden overgeschreven in het hypotheekkantoor van het gebied waar het onroerend goed gelegen is.

De kosten voor de opmaak, registratie en overschrijving van de akte vallen ten laste van de personen met wie de minnelijke schikking werd aangegaan.

Art. 11.6.3. §1. De akte, vermeld in artikel 11.6.2, bepaalt altijd dat de inspecteur Onroerend Erfgoed ambtshalve in de uitvoering kan voorzien in de plaats en op kosten van de persoon met wie de minnelijke schikking wordt aangegaan, in het geval de minnelijke schikking niet binnen de opgelegde termijnen wordt uitgevoerd.

Als de minnelijke schikking met meerdere personen wordt aangegaan, staan zij ten aanzien van de inspecteur Onroerend Erfgoed hoofdelijk in voor bedoelde kosten, onverminderd de rechten en plichten die zij onderling kunnen doen gelden.

§2. Tenzij anders bepaald in de akte, vermeld in artikel 11.6.2, worden de kosten die verbonden zijn aan de ambtshalve uitvoering, vermeld in paragraaf 1, gewaarborgd door een wettelijke hypotheek, die zich uitstrekt tot alle zakelijke rechten die toebehoren aan de personen die de minnelijke schikking zijn aangegaan. De hypotheek wordt ingeschreven, vernieuwd, verminderd of geheel of gedeeltelijk doorgehaald overeenkomstig de hoofdstukken IV en V van de Hypotheekwet van 16 december 1851. Bij de inschrijving wordt

een afschrift van de akte, vermeld in artikel 11.6.2, voorgelegd.

Art. 11.6.4. §1. Artikel 11.4.5 is van toepassing op deze afdeling, met dien verstande dat het proces-verbaal van vaststelling wordt overgeschreven op de kant van de overschrijving, vermeld in artikel 11.6.2, derde lid.

§2. De correcte en integrale uitvoering van de minnelijke schikking, met inbegrip van de betaling van verschuldigde bedragen, wordt bevestigd in een door de inspecteur Onroerend Erfgoed af te leveren certificaat. De Vlaamse Regering stelt de nadere regels voor het opstellen en het afleveren van dit certificaat vast.

§3. De uitvoering van de minnelijke schikking, bevestigd in het certificaat, dooft elk verder recht op herstel of vergoeding van schade, geleden door het algemeen belang naar aanleiding van de inbreuken of misdrijven, omschreven in de akte, vermeld in artikel 11.6.2.

Art. 11.6.5. De uitvoering van handelingen overeenkomstig de maatregelen, besloten in een minnelijke schikking, kunnen nooit leiden tot het verval van het recht om voor deze handelingen een premie aan te vragen volgens de normaal geldende regels.

Afdeling 7. Diverse bepalingen

Art. 11.7.1. De maatregelen, krachtens dit hoofdstuk begrepen in een uitvoerbare rechterlijke of bestuurlijke beslissing of minnelijke schikking, zijn nimmer vergunnings-, meldings- of machtigingsplichtig op grond van dit decreet of de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009.

HOOFDSTUK 12. WIJZIGINGS-, OPHEFFINGS-, OVERGANGS- EN INWERKINGTREDINGSBEPALINGEN

Afdeling 1. Wijzigingsbepalingen

Onderafdeling 1. Wijziging van het Bosdecreet van 13 juni 1990

Art. 12.1.1. Aan artikel 20 van het Bosdecreet van 13 juni 1990, gewijzigd bij het decreet van 18 mei 1999, wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Overeenkomstig artikel 6.4.4, §3, van het decreet van [...] betreffende het onroerend erfgoed wordt voor het verlenen van een machtiging zoals vermeld in het eerste lid, die betrekking heeft op een handeling aan of in beschermde goederen zoals bedoeld in dat decreet, advies gevraagd aan de entiteit die door de Vlaamse Regering is belast met de beleidsuitvoering inzake onroerend erfgoed.”.

Art. 12.1.2. Aan artikel 25 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 mei 1999, wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Als voor een bosreservaat naast een beheersplan als vermeld in het eerste lid ook een beheersplan in het kader van het Onroerenderfgoeddecreet van [...] moet worden opgesteld, worden alle beheersdoelstellingen voor dat onroerend goed in één beheersplan geïntegreerd. De Vlaamse Regering bepaalt daarvoor de nadere regels.”.

Art. 12.1.3. Aan artikel 43 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 18 mei 1999 en gewijzigd bij de decreten van 22 april 2005, 30 april 2004 en 7 december 2007, wordt een

paragraaf 7 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§7. Als voor een onroerend goed naast een beheersplan als vermeld in paragraaf 1, 2 en 3 ook een beheersplan in het kader van het Onroerenderfgoeddecreet wordt opgemaakt, worden alle beheersdoelstellingen voor dat onroerend goed in één beheersplan geïntegreerd. De Vlaamse Regering bepaalt daarvoor de nadere regels.”.

Art. 12.1.4. Aan artikel 44, §2, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 mei 1999, wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Overeenkomstig artikel 6.4.4, §3, van het decreet van [...] betreffende het onroerend erfgoed wordt voor het verlenen van een machtiging zoals vermeld in het eerste lid, die betrekking heeft op een handeling aan of in beschermde goederen zoals bedoeld in dat decreet, advies gevraagd aan de entiteit die door de Vlaamse Regering is belast met de beleidsuitvoering inzake onroerend erfgoed.”.

Art. 12.1.5. In artikel 50 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 mei 1999, wordt na het eerste lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Overeenkomstig artikel 6.4.4, §3, van het decreet van [...] betreffende het onroerend erfgoed wordt voor het verlenen van een machtiging zoals vermeld in het eerste lid, die betrekking heeft op een handeling aan of in beschermde goederen zoals bedoeld in dat decreet, advies gevraagd aan de entiteit die door de Vlaamse Regering is belast met de beleidsuitvoering inzake onroerend erfgoed.”.

Art. 12.1.6. In artikel 81 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 mei 1999, wordt tussen het vierde en het vijfde lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Overeenkomstig artikel 6.4.4, §3, van het decreet van [...] betreffende het onroerend erfgoed wordt voor het verlenen van een machtiging zoals vermeld in het vierde lid, die betrekking heeft op een handeling aan of in beschermde goederen zoals bedoeld in dat decreet, advies gevraagd aan de entiteit die door de Vlaamse Regering is belast met de beleidsuitvoering inzake onroerend erfgoed.”.

Art. 12.1.7. Aan artikel 97 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 mei 1999, wordt een paragraaf 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§3. Overeenkomstig artikel 6.4.4, §3, van het decreet van [...] betreffende het onroerend erfgoed wordt voor het verlenen van een machtiging zoals vermeld in de paragrafen 1 en 2, die betrekking heeft op een handeling aan of in beschermde goederen zoals bedoeld in dat decreet, advies gevraagd aan de entiteit die door de Vlaamse Regering is belast met de beleidsuitvoering inzake onroerend erfgoed.”.

Onderafdeling 2. Wijzigingen van het decreet van 19 april 1995 houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfs- ruimten

Art. 12.1.8. In artikel 4, vijfde lid, van het decreet van 19 april 1995 houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten wordt punt 2° opgeheven.

Art. 12.1.9. In artikel 11 van hetzelfde decreet wordt punt 4° opgeheven.

Onderafdeling 3. Wijzigingen van het decreet van 22 december 1995 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996

Art. 12.1.10. In artikel 42, §2, van het decreet van 22 december 1995 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996, laatst gewijzigd bij het decreet van 29 april 2011, wordt punt 2° opgeheven.

Art. 12.1.11. In artikel 71, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “zoals bedoeld in artikel 11, §8, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten” vervangen door de woorden “als vermeld in artikel 10.2.1, 1°, van het Onroerenderfgoeddecreet van [...]”.

Onderafdeling 4. Wijzigingen van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu

Art. 12.1.12. Aan artikel 25, §3, van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, gewijzigd bij de decreten van 19 juli 2002 en 19 mei 2006, wordt een vijfde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Overeenkomstig artikel 6.4.4, §3, van het decreet van [...] betreffende het onroerend erfgoed wordt voor het verlenen van een ontheffing zoals bedoeld in §3, 2°, van dit artikel, die betrekking heeft op een handeling aan of in beschermde goederen zoals bedoeld in dat decreet, advies gevraagd aan de entiteit die door de Vlaamse Regering is belast met de beleidsuitvoering inzake onroerend erfgoed.”.

Art. 12.1.13. Aan artikel 34, §1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 juli 2002 en 19 mei 2006, wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Als voor een onroerend goed naast een beheersplan als vermeld in het eerste lid ook een beheersplan in het kader van het Onroerenderfgoeddecreet van [...] wordt opgemaakt, worden alle beheersdoelstellingen in één beheersplan geïntegreerd. De Vlaamse Regering bepaalt daarvoor de nadere regels.”.

Art. 12.1.14. Aan artikel 35, §2, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 juli 2002 en 19 mei 2006, wordt een zesde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Overeenkomstig artikel 6.4.4, §3, van het decreet van [...] betreffende het onroerend erfgoed wordt voor het verlenen van een ontheffing zoals vermeld in het vierde en het vijfde lid van paragraaf 2 van dit artikel, die betrekking heeft op een handeling aan of in beschermde goederen zoals bedoeld in dat decreet, advies gevraagd aan de entiteit die door de Vlaamse Regering is belast met de beleidsuitvoering inzake onroerend erfgoed.”.

Art. 12.1.15. In artikel 49, §2, eerste lid, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 12 december 2008, wordt de zinsnede “het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg” vervangen door de zinsnede “het Onroerenderfgoeddecreet van [...]”.

Art. 12.1.16. In artikel 56 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 juli 2002 en 19 mei 2006, wordt tussen het vijfde en het zesde lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Overeenkomstig artikel 6.4.4, §3, van het decreet van [...] betreffende het onroerend erfgoed wordt voor het verlenen van een afwijking zoals vermeld in het eerste lid van dit ar-

tikel, die betrekking heeft op een handeling aan of in beschermde goederen zoals bedoeld in dat decreet, advies gevraagd aan de entiteit die door de Vlaamse Regering is belast met de beleidsuitvoering inzake onroerend erfgoed.”.

Onderafdeling 5. Wijzigingen van het decreet van 3 februari 1998 houdende vaststelling van het wapen van privépersonen en instellingen

Art. 12.1.17. In artikel 2 van het decreet van 3 februari 1998 houdende vaststelling van het wapen van privépersonen en instellingen, gewijzigd bij de decreten van 10 maart 2006 en 27 april 2007, wordt punt 5° vervangen door wat volgt:

“5° de commissie: de Vlaamse Heraldische Raad;”.

Art. 12.1.18. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 10 maart 2006 en 27 april 2007, wordt een hoofdstuk III/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Hoofdstuk III/1. Vlaamse Heraldische Raad”.

Art. 12.1.19. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 10 maart 2006 en 27 april 2007, wordt in hoofdstuk III/1, ingevoegd bij artikel 12.1.18, een artikel 8/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 8/1. Er wordt een Vlaamse adviescommissie voor heraldiek opgericht onder de benaming Vlaamse Heraldische Raad.”.

Art. 12.1.20. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 10 maart 2006 en 27 april 2007, wordt in hetzelfde hoofdstuk III/1, een artikel 8/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 8/2. De Vlaamse Regering:

- 1° bepaalt de samenstelling, organisatie en werking van de Vlaamse Heraldische Raad;
- 2° benoemt de leden en plaatsvervangers van de Vlaamse Heraldische Raad;
- 3° stelt de nodige middelen ter beschikking van de Vlaamse Heraldische Raad;
- 4° stelt een huishoudelijk reglement vast na de Vlaamse Heraldische Raad te hebben gehoord.”.

Art. 12.1.21. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 10 maart 2006 en 27 april 2007, wordt in hetzelfde hoofdstuk III/1, een artikel 8/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 8/3. Het secretariaat van de Vlaamse Heraldische Raad wordt uitgevoerd door het secretariaat van de strategische adviesraad opgericht bij het decreet van 10 maart 2006 houdende oprichting van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed. De Vlaamse Regering kan daarover nadere regels bepalen.”.

Art. 12.1.22. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 10 maart 2006 en 27 april 2007, wordt in hetzelfde hoofdstuk III/1, een artikel 8/4 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 8/4. De Vlaamse Heraldische Raad verstrekt adviezen in de gevallen en rekening houdend met de termijnen, vermeld in dit decreet.”.

Onderafdeling 6. Wijzigingen van het decreet van 8 december 1998 houdende diverse bepalingen naar aanleiding van de begrotingscontrole 1998

Art. 12.1.23. In artikel 1 van het decreet van 8 december 1998 houdende diverse bepalingen naar aanleiding van de begrotingscontrole 1998 wordt de zinsnede “artikel 11, §8, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten” vervangen door de zinsnede “artikel 10.2.1, 1°, van het Onroerenderfgoeddecreet van [...]”.

Onderafdeling 7. Wijzigingen aan het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van varend erfgoed

Art. 12.1.24. In artikel 2 van het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van varend erfgoed, gewijzigd bij het decreet van 10 maart 2006, wordt punt 5° vervangen door wat volgt:

“5° de commissie: de Vlaamse Commissie voor Varend Erfgoed.”.

Art. 12.1.25. Aan hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 10 maart 2006, wordt een hoofdstuk VI toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Hoofdstuk VI. Vlaamse Commissie voor Varend Erfgoed”.

Art. 12.1.26. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 10 maart 2006, wordt in hoofdstuk VI, toegevoegd bij artikel 12.1.25, een artikel 14 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 14. Er wordt een Vlaamse adviescommissie voor het varend erfgoed opgericht onder de benaming Vlaamse Commissie voor Varend Erfgoed.”.

Art. 12.1.27. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 10 maart 2006, wordt aan hetzelfde hoofdstuk VI een artikel 15 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 15. De Vlaamse Regering:

- 1° bepaalt de samenstelling, organisatie en werking van de Vlaamse Commissie voor Varend Erfgoed;
- 2° benoemt de leden en plaatsvervangers van de Vlaamse Commissie voor Varend Erfgoed;
- 3° stelt de nodige middelen ter beschikking van de Vlaamse Commissie voor Varend Erfgoed.”.

Art. 12.1.28. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 10 maart 2006, wordt aan hetzelfde hoofdstuk VI een artikel 16 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 16. Het secretariaat van de Vlaamse Commissie voor Varend Erfgoed wordt uitgevoerd door het secretariaat van de strategische adviesraad opgericht bij het decreet van 10 maart 2006 houdende oprichting van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed. De Vlaamse Regering kan hierover de nadere regels bepalen.”.

Art. 12.1.29. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 10 maart 2006, wordt aan hetzelfde hoofdstuk VI een artikel 17 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 17. De Vlaamse Commissie voor Varend Erfgoed stelt haar huishoudelijk reglement op en legt het ter goedkeuring voor aan de Vlaamse Regering.”.

Art. 12.1.30. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 10 maart 2006, wordt aan hetzelfde hoofdstuk VI een artikel 18 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 18. De Vlaamse Commissie voor Varend Erfgoed verstrekt adviezen in de gevallen en rekening houdend met de termijnen, vermeld in dit decreet.”.

Onderafdeling 8. Wijzigingen aan het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang

Art. 12.1.31. Artikel 3, §2, van het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang wordt vervangen door wat volgt:

“§2. Op de roerende goederen die reeds beschermd zijn op grond van Vlaamse regelgeving of regelgeving van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest inzake onroerend erfgoed, en die ook zijn opgenomen in de lijst, zijn artikel 8 tot 10 van dit decreet slechts van toepassing als de Vlaamse Regering dit uitdrukkelijk bepaalt.”.

Onderafdeling 9. Wijzigingen aan het decreet van 10 maart 2006 houdende de oprichting van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed

Art. 12.1.32. In artikel 6, eerste lid, van het decreet van 10 maart 2006 houdende de oprichting van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed, gewijzigd bij het decreet van 18 november 2011, wordt de zinsnede “de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, vermeld in het decreet van 3 maart 1976 houdende bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, of een van haar afdelingen” vervangen door “de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed”.

Onderafdeling 10. Wijzigingen aan het decreet van 16 juni 2006 betreffende het oprichten van de Vlaamse grondenbank en houdende wijziging van diverse bepalingen

Art. 12.1.33. In artikel 20, §3, van het decreet van 16 juni 2006 betreffende het oprichten van de Vlaamse Grondenbank en houdende wijziging van diverse bepalingen wordt punt 3° opgeheven.

Onderafdeling 11. Wijzigingen aan het decreet van 27 april 2007 houdende vaststelling van het wapen en de vlag van de provincies, gemeenten en districten en de Vlaamse Gemeenschapscommissie

Art. 12.1.34. In artikel 3, §3, eerste lid, van het decreet van 27 april 2007 houdende vaststelling van het wapen en de vlag van de provincies, gemeenten en districten en de Vlaamse Gemeenschapscommissie worden de woorden “de afdeling Heraldiek van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen” vervangen door de woorden “de Vlaamse Heraldische Raad”.

Onderafdeling 12. Wijzigingen aan het decreet van 29 juni 2007 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2007

Art. 12.1.35. In artikel 18 van het decreet van 29 juni 2007 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2007 wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

“De ontvangsten die voortvloeien uit herstellvorderingen, dwangsommen, administratieve geldboeten, recuperatie van de kosten van een ambtshalve uitvoering en van alle ontvangs-

ten die voortvloeien uit de toepassing van andere handhavingsmaatregelen op grond van het Onroerenderfgoeddecreet van [...] worden toegewezen aan de DAB Herstelfonds, vermeld in artikel 6.1.56 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009. De ontvangsten van de DAB Herstelfonds kunnen tevens aangewend worden voor het verrichten van uitgaven die betrekking hebben op de handhaving van het Onroerenderfgoeddecreet van [...].”.

Onderafdeling 13. Wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende het grond- en pandenbeleid

Art. 12.1.36. In artikel 3.2.21, tweede lid, van het decreet van 27 maart 2009 betreffende het grond- en pandenbeleid worden punt 3° en punt 4° opgeheven.

Onderafdeling 14. Wijzigingen aan het decreet van 18 december 2009 houdende bepalingen tot begeleiding van de derde aanpassing van de begroting 2009

Art. 12.1.37. In artikel 34 van het decreet van 18 december 2009 houdende bepalingen tot begeleiding van de derde aanpassing van de begroting 2009 wordt paragraaf 1 vervangen door wat volgt:

“§1. Vanaf het werkingsjaar 2009 worden de volgende decreten uitgevoerd binnen de perken van de op de begroting goedgekeurde kredieten:
1° het decreet van 28 april 1998 betreffende het Vlaamse integratiebeleid;
2° het Onroerenderfgoeddecreet van [...].”.

Onderafdeling 15. Wijzigingen aan de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening

Art. 12.1.38. Aan artikel 2.2.2, §1, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening wordt een vijfde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Als een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan een overzicht bevat van de geheel of gedeeltelijk gewijzigde of opgeheven erkennings-, rangschikkings- en beschermingsbesluiten genomen bij toepassing van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg en het Onroerenderfgoeddecreet van [...] dan worden er in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan in voorkomend geval de gegevens vermeld in artikel 6.2.5 van het Onroerenderfgoeddecreet van [...] opgenomen met uitzondering van de aanduiding van de plaats van de aanplakking van het bericht over het openbaar onderzoek op het gegeoreferencieerde plan.”.

Art. 12.1.39. Aan artikel 2.2.7, §2, van dezelfde codex wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Als in het ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan een erkennings-, rangschikkings- of beschermingsbesluit genomen bij toepassing van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg of het Onroerenderfgoeddecreet van [...] geheel of gedeeltelijk wordt gewijzigd of opgeheven, wordt het ontwerp per beveiligde zending aan de natuurlijke personen en rechtspersonen die houder zijn van het recht van eigendom, erfpacht, opstal, leasing of vruchtgebruik van de betrokken beschermde onroerende goederen ter kennis gebracht. Die personen stellen de gebruikers in kennis van het ontwerp

van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan binnen een termijn van dertig dagen, ingaand de dag na deze van de kennisgeving. Ze stellen de administratie per beveiligde zending in kennis van de eventuele verkoop, overdracht van het eigendomsrecht of overdracht van een ander zakelijk recht, vergezeld van de nodige stavingsdocumenten, binnen een termijn van tien dagen, ingaand de dag na deze van de kennisgeving. Deze verplichting wordt in de beveiligde zending vermeld. De nieuwe eigenaars worden op hun beurt van het ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan in kennis gesteld.”.

Art. 12.1.40. Aan artikel 2.2.8 van dezelfde codex wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Als in het definitief vastgestelde gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan een erkennings-, rangschikkings- of beschermingsbesluit genomen bij toepassing van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg of het Onroerenderfgoeddecreet van [...] geheel of gedeeltelijk wordt gewijzigd of opgeheven, wordt het ontwerp per beveiligde zending aan eigenaar, blote eigenaar, erfpachthouders, opstalhouder en leasinggever van de betrokken beschermde onroerende goederen ter kennis gebracht. Die personen stellen de gebruikers in kennis van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan binnen een termijn van dertig dagen, ingaand de dag na deze van de kennisgeving. Ze stellen de administratie per beveiligde zending in kennis van de eventuele verkoop, overdracht van het eigendomsrecht of overdracht van een ander zakelijk recht, vergezeld van de nodige stavingsdocumenten, binnen een termijn van tien dagen, ingaand de dag na deze van de kennisgeving. Deze verplichting wordt in de beveiligde zending vermeld. De nieuwe eigenaars worden op hun beurt van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan in kennis gesteld.”.

Art. 12.1.41 In artikel 3.1.2, §1, van dezelfde codex worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punten 1°, 4° en 7°, worden opgeheven;

2° er wordt een punt 13° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“13° het Onroerenderfgoeddecreet van [...]”.

Art. 12.1.42. In artikel 4.7.16, §1, tweede lid, van dezelfde codex wordt de zinsnede “of in artikel 11, §4, vierde lid, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- of dorpsgezichten” opgeheven.

Afdeling 2. Opheffingsbepalingen

Art. 12.2.1. De volgende regelingen worden opgeheven:

1° de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen;

2° het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, het laatst gewijzigd bij het decreet van 27 maart 2009;

3° het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij de decreten van 18 mei 1999, 28 februari 2003, 10 maart 2006 en 27 maart 2009;

4° het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, gewijzigd bij de decreten van 18 mei 1999, 8 december 2000, 21 december 2001, 19 juli 2002, 13 februari 2004, 10 maart 2006, 16 juni 2006 en 27 maart 2009.

Afdeling 3. Overgangsbepalingen

Onderafdeling 1. Lopende beschermingsprocedures

Art. 12.3.1. De onder het stelsel van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium en het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg begonnen beschermingsprocedures worden voortgezet overeenkomstig voormelde decreten. Als op het moment van de inwerkingtreding van hoofdstuk 3, afdeling 1, van dit decreet het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen nog niet ter kennis werd gebracht, wordt het advies tijdens de voorlopige bescherming aan de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed gevraagd.

Onderafdeling 2. Oude beschermingsbesluiten

Art. 12.3.2. De besluiten tot bescherming als monument genomen bij toepassing van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen of het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten behouden hun rechtskracht tot zij overeenkomstig dit decreet worden gewijzigd of opgeheven.

Ten aanzien van deze beschermingsbesluiten gelden de algemene voorschriften voor instandhouding en onderhoud vastgesteld overeenkomstig artikel 6.4.2 voor zover zij niet afwijken van de bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud opgenomen in het beschermingsbesluit en de gevolgen die dit decreet verbindt aan een bescherming als monument.

De Vlaamse Regering kan een beschermingsbesluit als vermeld in het eerste lid omzetten in een bescherming als archeologische site, cultuurhistorisch landschap of stads- en dorpsgezicht en er de rechtsgevolgen van een bescherming als archeologische site, cultuurhistorisch landschap of stads- en dorpsgezicht overeenkomstig dit decreet aan koppelen.

Art. 12.3.3. De omzetting van een besluit tot definitieve bescherming gebeurt onder de voorwaarden en in de vorm vastgesteld voor de bescherming in artikel 6.1.2, 6.1.5, 6.1.6, 6.1.7, 6.1.13, 6.1.15, 6.1.16, 6.1.17 en 6.1.18.

Art. 12.3.4. De Vlaamse Regering wint voorafgaand aan de voorlopige omzetting advies in bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed.

Art. 12.3.5. Het besluit tot voorlopige omzetting bevat minstens de volgende gegevens:

1° het opschrift van het besluit dat omgezet wordt;

2° de datum van bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van het besluit dat omgezet wordt;

3° in voorkomend geval de kadastrale gegevens van het perceel of de percelen waarop het beschermde goed zich bevindt;

4° de redenen van omzetting;

5° een beschrijving van de impact op de beheersdoelstellingen, een beschrijving van de impact op de bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud.

Bij elk besluit tot omzetting worden de volgende bijlagen gevoegd:

1° een gegeoreferent plan waarop het beschermde goed na omzetting nauwkeurig wordt afgetekend en waarop de plaats van aanplakking van het bericht over het openbaar onderzoek wordt aangeduid;

2° een fotoregistratie van de fysieke toestand van het beschermde goed;

3° in voorkomend geval een lijst met de cultuurobjecten die integrerend deel uitmaken van het beschermde goed.

De Vlaamse Regering kan de gegevens die in elk besluit tot omzetting zijn opgenomen, nader omschrijven of uitbreiden.

Art. 12.3.6. Het besluit tot definitieve omzetting bevat minstens de volgende gegevens:

- 1° het opschrift van het besluit dat omgezet wordt;
- 2° de datum van bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van het besluit dat omgezet wordt;
- 3° in voorkomend geval de kadastrale gegevens van het perceel of de percelen waarop het beschermde goed zich bevindt;
- 4° de redenen van omzetting;
- 5° een beschrijving van de impact op de beheersdoelstellingen, een beschrijving van de impact op de bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud.

Bij elk besluit tot definitieve omzetting worden de volgende bijlagen gevoegd:

- 1° een georeferentieplan waarop het beschermde goed na omzetting nauwkeurig wordt afgeleid en waarop de plaats van de aanplakking van het bericht over het openbaar onderzoek wordt aangeduid;
- 2° een fotoregistratie van de fysieke toestand van het beschermde goed;
- 3° in voorkomend geval een lijst met de cultuurgoederen die integrerend deel uitmaken van het beschermde goed;
- 4° een document waaruit de behandeling van de bezwaren blijkt.

De Vlaamse Regering kan de gegevens die in elk besluit tot definitieve omzetting of in de bijlagen zijn opgenomen nader omschrijven of uitbreiden.

Art. 12.3.7. Tot de vaststelling van het besluit tot definitieve omzetting blijven de rechtsgevolgen van het vorige besluit tot definitieve bescherming van kracht. De rechtsgevolgen van een besluit tot omzetting zijn van toepassing:

- 1° op de zakelijkrechthouders vanaf de kennisgeving, vermeld in artikel 6.1.16;
- 2° op de gebruikers en de eigenaars van de cultuurgoederen vanaf de kennisgeving door de zakelijkrechthouders, vermeld in artikel 6.1.16;
- 3° op iedereen vanaf de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad, vermeld in artikel 6.1.15.

Art. 12.3.8. De besluiten tot bescherming als landschap genomen in toepassing van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapzorg behouden hun rechtskracht tot zij overeenkomstig dit decreet worden gewijzigd of opgeheven.

Ten aanzien van deze beschermingsbesluiten gelden de algemene voorschriften voor instandhouding en onderhoud vastgesteld overeenkomstig artikel 6.4.2 voor zover zij niet afwijken van de bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud opgenomen in het beschermingsbesluit en de gevolgen die dit decreet verbindt aan een bescherming als cultuurhistorisch landschap.

De Vlaamse Regering kan een beschermingsbesluit als vermeld in het eerste lid omzetten in een bescherming als archeologische site, monument of stads- en dorpsgezicht en er de rechtsgevolgen van een bescherming als archeologische site, monument of stads- en dorpsgezicht overeenkomstig dit decreet aan koppelen.

De omzetting van een besluit tot definitieve bescherming gebeurt onder de voorwaarden en in de vorm vastgesteld in de artikelen 12.3.3 tot en met 12.3.7.

Art. 12.3.9. De besluiten tot bescherming als stads- of dorpsgezicht in de zin van artikel 2, 3°, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorps-

gezichten voor de wijziging bij het decreet van 22 februari 1995, de besluiten als stads- of dorpsgezicht in de zin van artikel 2, 3°, eerste streepje, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten na de wijziging bij het decreet van 22 februari 1995 behouden hun rechtskracht tot zij overeenkomstig dit decreet worden gewijzigd of opgeheven.

Ten aanzien van deze beschermingsbesluiten gelden de gevolgen die dit decreet verbindt aan een bescherming als stads- en dorpsgezicht.

De Vlaamse Regering kan een beschermingsbesluit als vermeld in het eerste lid omzetten in een bescherming als archeologische site, monument of cultuurhistorisch landschap en er de rechtsgevolgen van een bescherming als archeologische site, monument of cultuurhistorisch landschap overeenkomstig dit decreet aan koppelen.

De omzetting van een besluit tot definitieve bescherming gebeurt onder de voorwaarden en in de vorm vastgesteld in de artikelen 12.3.3 tot en met 12.3.7.

Art. 12.3.10. De besluiten tot bescherming als stads- of dorpsgezicht in de zin van artikel 2, 3°, tweede streepje, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten behouden hun rechtskracht tot zij overeenkomstig dit decreet worden gewijzigd of opgeheven.

Ten aanzien van deze beschermingsbesluiten gelden de algemene voorschriften voor instandhouding en onderhoud vastgesteld overeenkomstig artikel 6.4.2 voor zover zij niet afwijken van de bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud opgenomen in het beschermingsbesluit en de gevolgen die dit decreet verbindt aan een bescherming als overgangszone bij een monument.

De Vlaamse Regering kan een beschermingsbesluit als vermeld in het eerste lid omzetten in een bescherming als cultuurhistorisch landschap en er de rechtsgevolgen van een bescherming als cultuurhistorisch landschap overeenkomstig dit decreet aan koppelen.

De omzetting van een besluit tot definitieve bescherming gebeurt onder de voorwaarden en in de vorm vastgesteld in de artikelen 12.3.3 tot en met 12.3.7.

Art. 12.3.11. De besluiten tot bescherming als archeologisch monument of als archeologische zone genomen bij toepassing van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium behouden hun rechtskracht tot zij overeenkomstig dit decreet worden gewijzigd of opgeheven.

Ten aanzien van deze beschermingsbesluiten gelden de algemene voorschriften voor instandhouding en onderhoud vastgesteld overeenkomstig artikel 6.4.2 voor zover zij niet afwijken van de bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud opgenomen in het beschermingsbesluit en de gevolgen die dit decreet verbindt aan een bescherming als archeologische site.

De Vlaamse Regering kan een beschermingsbesluit als vermeld in het eerste lid omzetten in een bescherming als monument, cultuurhistorisch landschap of stads- en dorpsgezicht en er de rechtsgevolgen van een bescherming als monument, cultuurhistorisch landschap of stads- en dorpsgezicht overeenkomstig dit decreet aan koppelen.

De omzetting van een besluit tot definitieve bescherming gebeurt onder de voorwaarden en in de vorm vastgesteld in de artikelen 12.3.3 tot en met 12.3.7.

Onderafdeling 3. Premies

Art. 12.3.12. De aanvragen voor een premie overeenkomstig het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg en het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium die bij het agentschap per beveiligde zending ter kennis werden gebracht voor de inwerkingtreding van hoofdstuk 10, afdeling 2, worden afgehandeld overeenkomstig de regels die golden voorafgaand aan die datum.

Onderafdeling 4. Beheersplannen beschermde landschappen en erfgoedlandschappen

Art. 12.3.13. De herwaarderingsplannen goedgekeurd overeenkomstig het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten en de beheersplannen opgemaakt overeenkomstig het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg behouden hun rechtskracht tot zij overeenkomstig dit decreet worden gewijzigd of opgeheven. Ten aanzien van deze beheersplannen gelden alle gevolgen die dit decreet verbindt aan de beheersplannen, vermeld in hoofdstuk 8.

Onderafdeling 5. Vergunningsaanvragen en beroepsprocedures

Art. 12.3.14. Behoudens andersluidende bepalingen is dit decreet vanaf de datum van inwerkingtreding van toepassing op alle toelatings-, vergunnings- en beroepsprocedures, vermeld in dit decreet, in de stand waarin zij zich bevinden.

Beslissingen van het agentschap tot toekenning of weigering van een machtiging of schriftelijke vergunning voor werken waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning vereist is betreffende beschermde monumenten, constructies binnen beschermde stads- en dorpsgezichten, beschermde landschappen, beschermde archeologische monumenten en beschermde archeologische zones, genomen voor de inwerkingtreding van hoofdstuk 6 van dit decreet, worden bekendgemaakt en kunnen worden uitgevoerd en bestreden overeenkomstig de regels die golden voorafgaand aan die datum.

Als er in de in het tweede lid omschreven gevallen voor beschermde monumenten en constructies binnen beschermde stads- en dorpsgezichten bij het instellen van het georganiseerd administratief beroep bij de Vlaamse Regering overeenkomstig artikel 11, §4/1, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten nog geen advies van de expertencommissie is verleend en hoofdstuk 3, afdeling 1, is al in werking getreden, wint de Vlaamse Regering het advies in van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed. Dit advies heeft de gevolgen als omschreven in artikel 11, §4/1, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten en de bijhorende uitvoeringsbesluiten.

Aanvragen voor de in het tweede lid opgesomde machtigingen en vergunningen die bij het agentschap werden betekend voor de inwerkingtreding van hoofdstuk 6 van dit decreet, maar waarover het agentschap nog niet heeft beslist als het hoofdstuk 6 in werking treedt, worden behandeld overeenkomstig de regels die golden voorafgaand aan die datum. De beslissingen worden bekendgemaakt en kunnen worden uitgevoerd overeenkomstig de regels die golden voorafgaand aan die datum. Die genomen beslissingen kunnen worden bestreden overeenkomstig artikel 6.4.6, eerste lid.

Meldingen van werken betreffende niet als monument beschermde constructies binnen beschermde stads- of dorpsgezichten waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning vereist is, overeenkomstig artikel 11, §4, derde lid, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, voor de inwerkingtreding van hoofdstuk 6 van dit decreet, worden behandeld overeenkomstig de procedureregels die golden voorafgaand aan die datum. Als het college van burgemeester en schepenen van oordeel is dat er voor de aangemelde werken een machtiging vereist is, gelden de regels

overeenkomstig het tweede, derde en vierde lid van dit artikel.

Beslissingen van het college van burgemeester en schepenen tot toekenning of weigering van een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning waarin een machtiging of vergunning geweigerd of verleend wordt voor werken betreffende beschermde monumenten, constructies binnen beschermde stads- en dorpsgezichten, beschermde landschappen en beschermde archeologische monumenten en beschermde archeologische zones, genomen voor de inwerkingtreding van hoofdstuk 6 van dit decreet, worden wat die werken betreft bekendgemaakt en kunnen uitgevoerd en bestreden worden overeenkomstig de regels die golden voorafgaand aan die datum.

Aanvragen bij het college van burgemeester en schepenen voor een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning waarin ook moet geoordeeld worden over werken betreffende beschermde monumenten, constructies binnen beschermde stads- en dorpsgezichten, beschermde landschappen, beschermde archeologische monumenten en beschermde archeologische zones en die betekend werden voor de inwerkingtreding van hoofdstuk 6 van dit decreet, maar waarover het college nog niet heeft beslist bij de inwerkingtreding van hoofdstuk 6 van dit decreet, worden behandeld overeenkomstig de procedureregels die golden voorafgaand aan die datum. De beslissingen worden bekendgemaakt en kunnen worden uitgevoerd overeenkomstig de regels die golden voorafgaand aan die datum. Die genomen beslissingen kunnen worden bestreden overeenkomstig artikel 6.4.6, tweede lid.

Beslissingen van de deputatie tot toekenning of weigering van een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning waarin een machtiging of vergunning geweigerd of verleend wordt voor werken betreffende beschermde monumenten, constructies binnen beschermde stads- en dorpsgezichten, beschermde landschappen en beschermde archeologische monumenten en beschermde archeologische zones, genomen voor de inwerkingtreding van hoofdstuk 6 van dit decreet, worden bekendgemaakt en kunnen worden uitgevoerd en bestreden overeenkomstig de regels die golden voorafgaand aan die datum.

Als er in de in het vorige lid omschreven gevallen voor beschermde monumenten en constructies binnen stads- en dorpsgezichten bij het instellen van het beroep bij de deputatie nog geen advies van de expertencommissie is verleend en hoofdstuk 3, afdeling 1, is al in werking getreden, wint de Vlaamse Regering het advies in van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed. Dit advies heeft de gevolgen als omschreven in artikel 11, §4/2, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten en de bijhorende uitvoeringsbesluiten.

Beroepsdossiers betreffende de in het vorige lid opgesomde stedenbouwkundige vergunningen en verkavelingsvergunningen die bij de deputatie werden betekend voor de inwerkingtreding van hoofdstuk 6 van dit decreet worden behandeld overeenkomstig de procedureregels die golden voorafgaand aan die datum. Die genomen beslissingen kunnen worden bestreden overeenkomstig artikel 6.4.6, derde lid.

Beslissingen over schriftelijke vergunningen om archeologische opgravingen, prospecties met ingrepen in de bodem en graafwerken uit te voeren en om detectoren te gebruiken met de bedoeling onroerende archeologische monumenten op te sporen en vrij te leggen en roerende archeologische monumenten te verzamelen of uit hun originele context te verwijderen, genomen overeenkomstig het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium voor de inwerkingtreding van hoofdstuk 5 van dit decreet, worden bekendgemaakt en kunnen worden uitgevoerd en bestreden overeenkomstig de regels die golden voorafgaand aan die datum.

Aanvragen voor schriftelijke vergunningen voor de in het vorige lid omschreven ingrepen die werden betekend voor de inwerkingtreding van hoofdstuk 5 van dit decreet

worden behandeld, bekendgemaakt en kunnen worden uitgevoerd en bestreden overeenkomstig de regels die golden voorafgaand aan die datum.

Onderafdeling 6. Ankerplaatsen en erfgoedlandschappen

Art. 12.3.15. De ankerplaatsen definitief aangeduid overeenkomstig het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg worden beschouwd als een vaststelling van de landschapsatlas als vermeld in hoofdstuk 4 van dit decreet en als onroerenderfgoedrichtplannen als vermeld in hoofdstuk 7 van dit decreet.

De ankerplaatsen voorlopig aangeduid overeenkomstig het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg kunnen overeenkomstig dat decreet definitief worden aangeduid.

Art. 12.3.16. De erfgoedlandschappen afgebakend overeenkomstig het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg worden beschouwd als erfgoedlandschap in de zin van dit decreet.

Onderafdeling 7. Inspecteurs Onroerend Erfgoed

Art. 12.3.17. De ambtenaren, vermeld in artikel 14 en 15 van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, artikel 30 tot en met 32 en 37 van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium en artikel 40 en 42 van het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, behouden hun respectieve bevoegdheden van opsporing, vaststelling, herstellvordering en uitvoering van gerechtelijke titels met overeenkomstige toepassing met afdelingen 3 en 4 zolang de inspecteurs Onroerend Erfgoed nog niet zijn benoemd.

Zodra de inspecteurs Onroerend Erfgoed benoemd zijn, nemen zij de bevoegdheden van de ambtenaren, vermeld in het eerste lid, over. Zij zetten de herstellvorderingen voort

die door de daartoe gemachtigde ambtenaren reeds werden ingeleid bij het parket of ahangig gemaakt bij de burgerlijke rechter, en dragen zorg voor de uitvoering van gerechtelijke titels, gewezen onder gelding van de decreten, vermeld in het eerste lid, en de wetten en de decreten die vervangen zijn door de bedoelde decreten.

De stakingsbevelen, regelmatig gegeven en gehandhaafd onder gelding van de decreten, vermeld in het eerste lid, verkrijgen dezelfde rechtsgevolgen als omschreven in hoofdstuk 11, afdeling 5, onderafdeling 2.

Onderafdeling 8. Inventaris bouwkundig erfgoed

Art. 12.3.18. De bestaande reglementaire gevolgen van de inventaris bouwkundig erfgoed, vastgesteld door de administrateur-generaal van het agentschap Onroerend Erfgoed op basis van artikel 12/1 van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten blijven van kracht totdat hoofdstuk 4 van dit decreet en dit artikel in werking treden.

De laatste vaststelling van de inventaris bouwkundig erfgoed bij besluit van de administrateur-generaal van het agentschap Onroerend Erfgoed op basis van artikel 12/1 van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten voorafgaand aan de inwerkingtreding van hoofdstuk 4 van dit decreet, geldt als vaststelling overeenkomstig artikel 4.1.1. Artikel 4.1.9 is op deze inventaris enkel van toepassing voor de goederen die aan een openbaar onderzoek overeenkomstig artikel 4.1.3 zijn onderworpen.

Onderafdeling 9. Informatieplicht met betrekking tot publiciteit en onderhandse en authentieke akten

Art. 12.3.19. Artikel 4.1.11 en 6.4.9 zijn pas van toepassing op de onderhandse en authentieke akten afgesloten na de datum van inwerkingtreding van het decreet.

Onderafdeling 10. Bestaande reglementaire bepalingen

Art. 12.3.20. De bestaande reglementaire bepalingen die onder het toepassingsgebied van dit decreet vallen en niet zonder voorwerp noch in tegenstrijd zijn met dit decreet, blijven van kracht totdat ze worden gewijzigd, opgeheven of vervangen door besluiten genomen ter uitvoering van dit decreet.

Afdeling 4. Inwerkingtreding

Art. 12.4.1. Dit decreet treedt in werking op een door de Vlaamse Regering per artikel te bepalen datum.

Art. 12.4.2. Hoofdstuk 5 en artikel 12.2.1, 3°, treden in werking op de datum bepaald in het besluit houdende de vaststelling van lijst van aangeduide erkende archeologen.

Memorie van Toelichting bij het Onroerenderfgoeddecreet

Vorbereidende documenten

MEMORIE VAN TOELICHTING

INLEIDING

1. Onroerend erfgoed

Het Vlaamse onroerend erfgoed is het resultaat van eeuwen menselijke activiteit. Het is de ruimtelijke en materiële neerslag van eeuwen socioculturele en economische gebruiken. Zo bevat het Vlaamse cultuurlandschap nog altijd de sporen van vroegere bewoners, zoals ruimtelijke gehelen met landschapselementen, archeologisch en bouwkundig erfgoed. Dit erfgoed brengt het verleden dichtbij en maakt de geschiedenis levend. Erfgoed is een collectief bezit, dat wij hebben gekregen van de generaties van gisteren en eergisteren. Wij zijn er vandaag rentmeester van en het is onze plicht het aan de generaties van morgen en overmorgen door te geven. Daarom is het van het grootste belang deze erfgoedwaarden duurzaam te behouden en te beheren.

De concepten en acties voor dit 'behouden en beheren' zijn de voorbije decennia veranderd van een meer individuele of instrumentele benadering van één erfgoedelement naar de huidige en toekomstige maatschappelijke betekenis van onroerend erfgoed. Zoals het leefmilieu de randvoorwaarde vormt voor biodiversiteit, vormt onroerend erfgoed één van de randvoorwaarden voor de leefkwaliteit en de culturele sterkte van onze samenleving. Het originele karakter van het onroerend erfgoed in Vlaanderen heeft een niet onbelangrijke toeristische en economische waarde, dat meer aandacht verdient. Buitenlandse bezoekers ervaren de Vlaamse kunststeden in de eerste plaats als gezellige en aangename vakantiebestemmingen in een aantrekkelijk uniek historisch kader.

Onroerend erfgoed is een betekenisvolle bron van informatie over tijdperken, beschavingen en het dagelijkse leven in vroegere tijden. Het is van wezenlijk belang voor de kennis en de beleving van de geschiedenis van Vlaanderen. Verloren en ongedocumenteerde erfgoedwaarden betekenen daarom een onherroepelijk verlies van onschatbare en onvervangbare waarde. Gelet op de kwetsbaarheid en de uniciteit van de onroerenderfgoedwaarden en de waardevolle informatie die ze bevatten, zijn het duurzaam behouden en het beheren van de erfgoedwaarden opdrachten van algemeen belang en een uiting van beschaving.

2. Doelstellingen en beginselen van het onroerenderfgoedbeleid

Voor het huidige en toekomstige onroerenderfgoedbeleid baseert Vlaanderen zich op beginselen en doelstellingen uit internationale verdragen en de huidige regelgeving:

- het duurzaamheidsbeginsel: algemeen en universeel geldend beginsel, dat refereert aan het VN-rapport 'Our Common Future' (1987) van de 'Brundtlandcommissie' en dat tijdens de VN-Conferentie over Milieu en Ontwikkeling (UNCED) in 1992 in Rio de Janeiro verder is uitgewerkt in de 'Verklaring van Rio' en de Agenda 21. Duurzame ontwikkeling wordt omschreven als "een ontwikkeling die tegemoetkomt aan de noden van het heden zonder de behoeftievoorziening van de toekomstige generaties in het gedrang te brengen". De hierna genoemde Conventie van Faro noemt in artikel 5 erfgoedbescherming als centrale factor in de doelstellingen van duurzame ontwikkeling;
- het algemeen zorgbeginsel en voorkomingsbeginsel: het algemeen zorgbeginsel geeft aan dat eenieder die redelijkerwijze kan vermoeden dat door zijn/haar toedoen schade aan het onroerend erfgoed wordt toegebracht, de nodige maatregelen moet nemen om die schade te voorkomen, te beperken en te remediëren. Voor archeologie betekent het voorkomingsbeginsel dat gestreefd moet worden naar het behoud in situ, eerder dan behoud ex situ;
- het voorzorgbeginsel: het voorzorgbeginsel verwijst vooral naar zorg voor datgene wat (nog) onbekend of onzeker is. Het betekent dat men niet hoeft te wachten op

een wetenschappelijke bevestiging of onderzoek om bij indirecte aanwijzingen, bv. bij archeologische sporen of bij vermoeden van schade, iets effectief als dusdanig te beschouwen, bv. als onroerend erfgoed of schade. Uit voorzorg moet er bij vaststelling van mogelijke sporen er vanuit worden gegaan dat er dus sprake is van archeologische sporen. Bij het vermoeden dat een beheermaatregel schade kan berokkenen, wordt aangenomen dat ze effectief schade berokkent;

- het veroorzakersbeginsel: dit beginsel is voor alle aspecten van onroerend erfgoed toepasbaar (bv. herstellen van schade). Voor archeologie wordt dit beginsel gehanteerd bij de financiering van het archeologisch beheer, waarbij dit beginsel gebaseerd is op de overweging dat het behoud van het archeologisch patrimonium slechts op doeltreffende wijze kan worden verzekerd, als de lasten en kosten hiervan ook worden toegerekend aan en gedragen door de veroorzaker van de schade/vernietiging van het archeologische patrimonium;
- het integratiebeginsel: het integratiebeginsel houdt onder meer in dat de beginselen en bepalingen van het onroerend erfgoedbeleid, ook in andere beleidsdomeinen (bv. leefmilieu, openbare werken enzovoort) een essentiële rol moeten krijgen. Hiermee onderstreept de Vlaamse decreetgever het groot gewicht, dat aan onroerend erfgoed moet worden toegekend.

3. De erfgoedconventies van de Raad van Europa

Verskillende internationale verdragen vestigen de aandacht op het belang van de diverse aspecten van het (onroerend) erfgoed. Zo tekent de Raad van Europa in conventies, verklaringen, conferenties, resoluties en aanbevelingen het beleidskader uit voor het behoud en het beheer van het Europese erfgoed. België ratificeerde bij de Raad van Europa de conventies van Granada, Firenze en Valletta, en bereidt de ratificatie van de conventie van Faro voor.

Alle erfgoedconventies zijn door de Vlaamse Regering ondertekend. Dit impliceert dat de regering ook de impliciete verplichting onderschrijft, dat er een beleid moet worden uitgestippeld om het behoud van onroerend erfgoed te verzekeren. Daarbij wordt meer en meer de erkenning van de betekenis voor de hele gemeenschap benadrukt. Beschermen wordt daarbij slechts beschouwd als een van de mogelijke instrumenten. Het gaat in totaliteit over het duurzaam behouden en beheren van erfgoedwaarden voor de toekomstige generaties en het bewust maken van de burgers voor de waarde van dit erfgoed.

Het verdrag voor de bescherming van het architecturale patrimonium van Europa (Granada, 3 oktober 1985)

Het verdrag van Granada behelst de bescherming van het bouwkundig erfgoed. De definities en doelstellingen hiervan zijn analoog aan die van de UNESCO-Conventie (UNESCO: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) van 1972 betreffende de bescherming van het cultureel en natuurlijk Werelderfgoed.

Het verdrag beklemtoont in de eerste plaats het belang van een wettelijke regeling omtrent het behoud van het bouwkundig erfgoed, zoals de opzet van beschermingsprocedures en bepalingen omtrent het toekennen van vergunningen tot slopen, bouwen en verbouwen. Daarnaast benadrukt het verdrag ook de cruciale rol van wetenschappelijk onderzoek, het inventariseren en het behoud van monumenten. Het verdrag strekt tot slot tot het bevorderen van een beleid betreffende bescherming en valorisatie van het patrimonium op het grondgebied van de aangesloten landen, het affirmeren van een Europese solidariteit omtrent het behoud van het patrimonium en het bevorderen van de internationale en -regionale samenwerking.

De Vlaamse regelgeving houdt op heden al ruimschoots rekening met de aanbevelingen van dit verdrag. Toch blijven bepaalde punten bijzondere aandacht vergen, zoals de goede verhouding tussen monumentenzorg en landschapszorg, alsook met de andere aspecten van de leefomgeving, zoals de ruimtelijke ordening en de zorg voor het leefmilieu. Ook het zoeken naar nieuwe functies voor monumenten, het regelen van toegankelijkheid en het sensibiliseren van de bevolking blijven meer dan ooit een uitdaging. Een bijzonder actueel aandachtspunt blijft tot slot de economische betekenis van de monumentenzorg: enerzijds brengt zij kosten met zich mee voor onderhouds- en restauratiewerken, anderzijds schept zij daardoor ook werkgelegenheid. In dit verband wordt gewezen op het belang van een gedegen beroepsopleiding van gespecialiseerde vak- en ambachtslui.

Het Europese verdrag voor de bescherming van het archeologisch erfgoed (La Valletta, 16 januari 1992)

Nog voor er in Vlaanderen effectief een wettelijke regelgeving in werking ging, werd op Europees niveau een nieuw verdrag ter bescherming van het archeologisch patrimonium goedgekeurd. Dit Verdrag van Valletta herzag de uit 1969 daterende Conventie van Londen en gaat in essentie over het behoud en de bescherming van het archeologisch erfgoed van Europa. Dit erfgoed is immers van wezenlijk belang voor de kennis van de geschiedenis van de mensheid.

Het verdrag stelt voorop dat archeologisch erfgoed best wordt bewaard op de plaats waar het zich in de bodem bevindt (het zogenaamde behoud in situ). Wanneer dit niet mogelijk is, moet er steeds zorg voor worden gedragen dat het aanwezige archeologische materiaal niet vernietigd of onherroepelijk verstoord wordt. In het geval een opgraving noodzakelijk is, voorziet het verdrag ook in een aantal basisregels inzake deponering en bewaring van het aangetroffen materiaal.

Het verdrag beklemtoont de maatschappelijke waarde van het archeologisch erfgoed en pleit voor een degelijke afstemming tussen archeologie en ruimtelijke ordening, waarbij participatie en samenwerking tussen archeologen, stedenbouwkundigen en planologen moeten resulteren in een betere bescherming. Daarnaast preciseert de memorie van toelichting van het verdrag, dat op basis van artikel 6 diegene, die verantwoordelijk is voor een ontwikkelingsproject ook de financiële lasten voor de financiering van archeologische opgravingen, onderzoek en publicaties moet dragen. Het Verdrag van Valletta beklemtoont het publieke karakter van het archeologisch erfgoed en vormt een institutioneel kader voor pan-Europese samenwerking.

De Vlaamse regelgeving houdt vandaag al rekening met een groot aantal elementen uit het verdrag, maar er zijn nog aandachtspunten, bijvoorbeeld op het vlak van het zorg- en veroorzakersbeginsel. Het zorgprincipe houdt in dat de eigenaar de plicht heeft om met zorg om te gaan met het archeologisch erfgoed dat zich in de ondergrond bevindt. Het veroorzakersbeginsel legt de kosten voor het noodzakelijke archeologische onderzoek als gevolg van ontwikkelingsprojecten bij de verantwoordelijken van deze projecten. Deze visie strookt ook met de bepalingen van de 'UNESCO recommendation concerning the Preservation of Cultural Property endangered by Public or Private Works' (19 november 1968) en 'recommendation No. R (89) 5' van de Raad van Europa.

Het Europese landschapsverdrag (Firenze, 20 oktober 2000)

De Europese Landschapsconventie kan beschouwd worden als de belangrijkste katalysator van het landschapsbeleid in Europa. Het beoogt de bevordering van de bescherming, het beheer en de inrichting van het landschap en tracht een Europese samenwerking op het vlak van landschapszorg tot stand te brengen. Vanuit de idee dat het landschap een belangrijke factor voor de levenskwaliteit van de burger is, heeft het verdrag betrekking op

het volledige Europese grondgebied, dat niet alleen natuurlijke en rurale gebieden maar ook stedelijke omgevingen omvat. Het betreft zowel landschappen die als uitzonderlijk worden beschouwd, als alledaagse en gedegradeerde landschappen. Het verdrag hecht dus niet enkel belang aan het behoud en de ontwikkeling van historische landschappen, maar ook aan het herstel van verstoorde landschappen of de vormgeving van nieuwe landschappen. Het gaat dan bijvoorbeeld om bebouwde perifere landschappen, havenlandschappen en andere landschappen.

De Europese landschapsconventie is het eerste internationale verdrag dat exclusief handelt over alle aspecten van het Europese landschap. De conventie beperkt zich dus niet tot het erfgoed- of cultuurhistorische aspect. Anders gezegd is een brede ('holistische') definitie van het landschap de sleutel tot een succesvolle implementatie van het verdrag in het nationale of regionale beleid en de regelgeving. Het verdrag benadrukt immers dat het landschap als een facet door de werkelijkheid en over de verschillende sectoren heen loopt.

Een aantal elementen van het verdrag zijn echter nog niet in het beleid of de regelgeving opgenomen. Dit decreet biedt de kans een aantal bepalingen van het verdrag verder te implementeren. Hier moet wel al opgemerkt worden dat de volledige implementatie van het verdrag een gezamenlijke opdracht is, waarbij alle sectoren een inspanning moeten leveren. Alleen dan kan het verdrag echt doorwerken in het Vlaamse beleid. Het verdrag is een verdere stimulans voor de ontwikkeling van een ruimere visie op landschap, het beleid betreffende algemene landschapszorg en de relatie met andere beleidsdomeinen zoals ruimtelijke ordening, natuur, leefmilieu, landbouw en toerisme. Deze aanpak vergt doorgedreven overleg, bestuurlijke samenwerking en publieksparticipatie.

Kaderconventie over de bijdrage van het culturele erfgoed aan de samenleving (Faro, 27 oktober 2005)

Als kaderconventie kadert deze conventie letterlijk de vorige drie erfgoedconventies van de Raad van Europa. De conventie beschrijft waarom en voor wie de zorg voor het erfgoed belangrijk is en in welke mate die zorg bijdraagt tot een verhoogd welzijn van de gehele maatschappij. Daarnaast wordt het nieuwe begrip 'erfgoedgemeenschap' gedefinieerd als een groep personen die waarde hecht aan specifieke aspecten van cultureel erfgoed die zij, in het kader van publieke actie, wenst te behouden en aan toekomstige generaties over te dragen. De zorg voor erfgoed wordt niet langer aan eigenaarschap gekoppeld. Wel bestaat er een gedeelde verantwoordelijkheid voor het erfgoed. Hier is een belangrijke taak voor het middenveld weggelegd.

Het verdrag gaat ervan uit dat erfgoed een mensenrecht is. Het recht op erfgoed houdt ook de plicht in het eigen erfgoed en dat van anderen, te respecteren. Het doel van de kaderconventie is het erkennen van de 'waarde' van cultureel erfgoed voor de samenleving. Er wordt van uitgegaan dat het erkennen van het publieke belang van erfgoed kan bijdragen aan de kwaliteit van de leefomgeving, een duurzame economische ontwikkeling en meer sociale en territoriale cohesie.

De nakende ratificatie van deze kaderconventie zal België en Vlaanderen ertoe verplichten het publieke belang van erfgoedbescherming te erkennen, de waarde van erfgoed te erkennen en te verhogen en erfgoedstrategieën aan te nemen. Verscheidene concepten en artikelen uit deze kaderconventie zijn al opgenomen in de Vlaamse regelgeving, zoals het Cultureel-erfgoeddecreet. Gelet op het sterk vernieuwend karakter van deze conventie, is verdere implementatie nodig, onder meer voor wat betreft het nieuwe concept van de erfgoedgemeenschappen, de bepalingen betreffende de democratisering van erfgoed en het zorgplichtbeginsel. Het Onroerenderfgoeddecreet geeft uitvoering aan dit beginsel.

4. De bestaande decreet- en regelgeving in het Vlaamse Gewest

De grondwetsherzieningen van 1970, 1980 en 1988 hebben geleid tot de regionalisering van de bevoegdheden voor monumenten en landschappen. Anders dan in de overige gewesten, wordt binnen het Vlaamse Gewest de bescherming en het beheer van monumenten, stads- en dorpsgezichten, landschappen en het archeologisch patrimonium geregeld door afzonderlijke decreten en bijhorende uitvoeringsbesluiten. Per beschermingsvorm gelden specifieke procedures en rechtsgevolgen ten aanzien van eigenaars en zakelijk gerechtigden en zijn ook andere premiereregelingen, toezichts- en strafbepalingen van toepassing. Om een antwoord te bieden op nieuwe maatschappelijke behoeften zijn deze afzonderlijke decreten in de loop van de jaren meermaals gewijzigd en uitgebreid.

Wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, gewijzigd bij decreten van 14 juli 1993, 6 juli 1994 en 16 april 1996

De oorsprong van de wet van 1931 lag in de wens om monumenten en landschappen te beschermen omwille van "s lands schoonheid". Hiertoe werd het mogelijk om monumenten en landschappen waarvan het behoud omwille van de wetenschappelijke, de historische of de esthetische waarde van nationaal belang is, bij koninklijk besluit te rangschikken en onder de bescherming van de staat te plaatsen. Van deze wet zijn op heden enkel de bepalingen inzake onteigening en het verbod tot aanbrengen van publiciteit nog van toepassing.

Decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012

Het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten geldt als de grote doorbraak van de monumentenzorg in Vlaanderen. In tegenstelling tot de wet van 1931 voorzagt dit decreet in een beschermingsmogelijkheid voor ruimere bebouwde gehelen en in een regeling voor het beheer van het architecturaal patrimonium. Tevens werd in de zorg voor dit patrimonium ook aandacht besteed aan de omgeving van het monument.

De laatste jaren heeft het Monumentendecreet een aantal belangrijke toevoegingen gekend, die tegemoet komen aan maatschappelijke verwachtingen en evoluties. Zo zijn o.a. de samenstelling, organisatie, bevoegdheden en werking van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen (KCML) gemoderniseerd en is de vaststelling van de inventaris van het bouwkundig erfgoed geregeld.

In het kader van administratieve vereenvoudiging werd voor werken aan stads- en dorpsgezichten een meldingsplicht ingevoerd en de machtiging voor stedenbouwkundig vergunningsplichtige werken aan beschermde monumenten en stads- en dorpsgezichten geïntegreerd in de stedenbouwkundige vergunning. Bijkomend werd de mogelijkheid gecreëerd om een administratief beroep in te stellen bij weigering van een machtiging.

Ook voor het beheer werden de voorbije jaren de mogelijkheden uitgebreid. Het opmaken van herwaarderingsplannen geeft een basis voor het toekennen van onderhoudspremies aan beschermde stads- en dorpsgezichten en streeft het ontwikkelen van een omvattende toekomstvisie voor deze gehelen na. Om bij langdurige en grote werken de hoge kosten over meerdere jaren te kunnen spreiden werd de mogelijkheid tot het afsluiten van meerjarige subsidiëringsovereenkomsten ingeschreven.

Decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij decreten van 18 mei 1999, 28 februari 2003, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 18 november 2011

Medio 1993 kwam het Vlaamse decreet houdende de bescherming, het behoud, de instandhouding, het herstel en het beheer van het archeologisch erfgoed, alsook de organisatie en de reglementering van archeologische opgravingen tot stand. De huidige regelgeving stelt daarnaast onder meer een zorgplicht in voor eigenaars en gebruikers van terreinen met archeologische erfgoedwaarden en koppelt het gebruik van metaaldetectoren aan het vergunningstelsel.

In 2009 werd een beroepsprocedure voor geweigerde opgravingsvergunningen toegevoegd.

Decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, gewijzigd bij decreten van 18 mei 1999, 8 december 2000, 21 december 2001, 19 juli 2002, 13 februari 2004, 10 maart 2006, 16 juni 2006 en 27 maart 2009

Na ruim 60 jaar herzag het Landschapsdecreet de wet van 7 augustus 1931, die kan beschouwd worden als de eerste relevante landschapswetgeving in Europa. Het in deze wet opgenomen instrumentarium werd als te statisch en te restrictief ervaren. Sinds 1996 is het mogelijk om d.m.v. beheersmaatregelen in positieve zin aan landschapszorg te doen. Deze activering van de landschapsbescherming was een essentieel vernieuwend element in het wettelijk stelsel dat de landschapszorg regelt.

Het Landschapsdecreet onderging sindsdien twee belangrijke inhoudelijke wijzigingen, die beide tegemoet komen aan de bepalingen van het Europese Landschapsverdrag. De decreetswijziging van 2001 voerde maatregelen voor algemene landschapszorg in. Het opschrift van het Landschapsdecreet werd ook in die zin aangepast. Bedoeling is dat landschapszorg integraal wordt aangepakt en dus ook buiten beschermde gebieden gebeurt (aandacht voor landschappen in het algemeen en niet langer enkel en alleen beschermde landschappen). De landschapsatlas en de landschapskenmerkenkaart kregen een juridische grondslag. De decreetswijziging van 2004 voerde een tweede spoor in voor de bescherming van landschappen via een tweestappenprocedure, met name de aanduiding van ankerplaatsen (stap 1) en de planologische vertaling ervan in erfgoedlandschappen (stap 2). De eerste stap is intussen volop op gang gebracht, met de tweede stap is er, onder meer door de eigenheid van langdurige planprocessen, minder ervaring. Met het instrument ankerplaatsen-erfgoedlandschappen werd in 2004 een brug geslagen met de ruimtelijke ordening en kreeg de integratie van de landschapszorg in het ruimtelijke ordeningsproces stilaan vorm.

5. Naar één decreet voor het onroerend erfgoed: doelstelling

De huidige wet-, decreet- en regelgeving voor onroerend erfgoed kwam eerder organisch tot stand. Het wetgevend kader bestaat uit een wet en drie afzonderlijke decreten, die weliswaar volgens eenzelfde logica zijn opgebouwd, maar desondanks geen eenvormig beleid toelaten op het vlak van inventarisatie, bescherming, beheer en handhaving van het onroerend erfgoed. Daarbij komt dat het onroerend erfgoed niet gebaat is bij een unidisciplinaire benadering van de verschillende erfgoedvormen. Ondanks de grote diversiteit in het onroerend erfgoed in Vlaanderen, is er nood aan een omvattende benadering van het onroerend erfgoed, waarbij alle onroerend erfgoedvormen evenwaardig worden behandeld, evenwel met aandacht voor de grote variatie aan onroerend erfgoed in Vlaanderen. Ten slotte is het ook zaak de bepalingen van de Europese erfgoedconventies verder te implementeren en de onderlinge samenhang te bewaken.

Hoewel het onroerenderfgoedbeleid al in zekere zin op deze verdragen is geïnspireerd, houdt de ratificatie van deze verdragen de ambitie in dat de principes en bepalingen maximaal doorwerken in de Vlaamse regelgeving en het Onroerenderfgoeddecreet in het bijzonder. De gemeenschappelijke aandachtspunten van de conventies van Faro, Firenze, Valletta en Granada betreffen de toepassing van het zorg- en behoudsbeginsel, het voeren van een geïntegreerd erfgoedbeleid, waarbij bijzondere aandacht uitgaat naar een grondige afstemming met het beleidsveld ruimtelijke ordening, alsook het belang van participatie van de bevolking in de besluitvorming. Op termijn zal dit het draagvlak voor erfgoedzorg, bij burgers, organisaties én overheden verbreden.

De visies en instrumenten voor het behoud en beheer van onroerend erfgoed leggen in de huidige regelgeving het accent bij de individuele en sectorale benadering van één erfgoedtype. De voorbije jaren groeide de overtuiging dat deze aanpak niet volstaat en dat het onroerend erfgoed niet los kan worden gezien van de historische leefomgeving. Onroerenderfgoedzorg vraagt daarom een totaalbenadering, waarbij emotionele betrokkenheid bij en ruimtelijke verankering van de historische leefomgeving wordt verzekerd. Deze totaalbenadering vraagt een bijzondere aandacht in het toekomstige Vlaamse onroerenderfgoedbeleid. In het Onroerenderfgoeddecreet wordt daarom een delicaat evenwicht nagestreefd tussen enerzijds het behoud van een sterk sectoraal instrumentarium en anderzijds een maximale afstemming met andere betrokken beleidsvelden, zoals ruimtelijke ordening, cultuur, toerisme, leefmilieu en landbouw. Dezelfde redenering geldt voor het beheer van het onroerend erfgoed, waarbij inspanningen voor de duurzame instandhouding niet enkel gestimuleerd, maar ook financieel gehonoreerd worden.

Voor elk onroerend erfgoedtype bestaat momenteel een eigen handhavingssysteem, onderling sterk verschillend qua instrumenten en procedures. Ook laten de instrumenten een snel en daadkrachtig optreden met garanties op integraal herstel slechts in beperkte mate toe. Daarom streven we naar een eigen daadkrachtig en efficiënt handhavingssysteem dat rekening houdt met de specifieke noden en karakteristieken van het onroerend erfgoed.

6. De belangrijkste krachtlijnen van het Onroerenderfgoeddecreet

Harmonisering van de bestaande versnipperde regelgeving betreffende onroerend erfgoed

Het beschermings- en beheersinstrumentarium wordt als onmisbaar ervaren en heeft zijn verdiensten door de jaren heen bewezen. Het blijft van groot belang dat monumenten, stads- en dorpsgezichten, archeologische sites en landschappen verhoogde bescherming kunnen genieten door middel van een welomschreven beschermingsstatuut en dat het beheer financieel gestimuleerd wordt. De verschillende soorten procedures en statuten worden maximaal op elkaar afgestemd.

Verankering van de cyclus onderzoeken – inventariseren – beschermen – beheren – ontsluiten – handhaven

Het decreet biedt een wettelijk kader om het instrumentarium juridisch te verankeren. De instrumenten beslaan het brede veld van onderzoek, inventarisatie, vaststelling, bescherming en beheer, toezicht en handhaving, maar hebben ook betrekking op flankerende maatregelen.

Het onderzoek is erop gericht hiaten in de kennis en de verschillende erfgoedinventarissen op te vullen. Door het vaststellen van de inventaris kan aan bepaalde items van onroerend erfgoed een juridisch statuut gegeven worden en kan het zorgbeginsel worden toegepast. Beschermen van onroerend erfgoed stelt de meest verregaande zorgplicht in de zin van een toelatingsverplichting in. De rechtsgevolgen volgen dan uit de algemene decretaal bepaalde beschermingsvoorschriften en het beschermingsbesluit zelf. Het beheren van be-

schermd onroerend erfgoed gebeurt bij voorkeur planmatig en wordt met het premiestelsel gestimuleerd. Voor de opmaak en uitvoering van beheersplannen worden financiële stimuli gecreëerd. Behalve de inzet van de klassieke beheersinstrumenten zijn specifieke initiatieven ten aanzien van lokale besturen of naar andere beleidsvelden aan de orde. Behoudens deze acties schept het decreet ten behoeve van het behoud en de instandhouding van de erfgoedwaarden een basis voor het toezicht en de handhaving van het onroerend erfgoed, alsmede de organisatie en de reglementering van de registratie, het onderzoek en de publieke ontsluiting ervan.

Voorts is het essentieel om een correct afwegingskader te scheppen over wat bewaard dient te worden voor de volgende generaties. De bestaande instrumenten worden door middel van een strategisch beleid op elkaar afgestemd. Het decreet biedt de basis voor een volwaardig geïntegreerde beschermingsstrategie waarbij onderzoek, inventarisatie, bescherming, beheer, ontsluiting en handhaving naadloos op elkaar aansluiten. Een langetermijnvisie over de onroerenderfgoedzorg, die middels onroerenderfgoedrichtplannen wordt gerealiseerd, is noodzakelijk om een maatschappelijk relevant, coherent en vernieuwend kader voor onroerenderfgoedzorg uit te tekenen.

Strategische beleidsplanning

Het onroerend erfgoed in Vlaanderen kan pas duurzaam beschermd en passend beheerd worden door een continu beleidsproces van kennisopbouw, visieontwikkeling en actieplanning. Deze beleidsbepaling resulteert concreet in de inzet van middelen en specifieke uitvoeringsinstrumenten. Aan de inzet van instrumenten, die niet noodzakelijk sector-eigen zijn, is telkens een bestuurlijk, juridisch, financieel en communicatief luik verbonden. Een belangrijk aandachtspunt vormt het versnellen en het vereenvoudigen van procedures en het sluiten van partnerschappen met andere beleidsvelden en besturen.

De vernieuwde strategie betreft vooral de mate waarin de sectorale doelstellingen op andere belangen kunnen worden afgestemd en de wijze waarop de sectorale ambities effectief te verwezenlijken zijn. Essentieel is dat het hiertoe ontworpen instrumentarium niet alleen toelaat in te spelen op (al dan niet ruimtelijke) ontwikkelingen, die vanuit diverse sectoren aangestuurd worden, maar verder ook de mogelijkheid biedt om de eigen beleidsprioriteiten in specifieke aandachtsgebieden of betreffende welbepaalde thema's effectief op het terrein te realiseren.

Het instrumentarium kent dus zowel een toepassing vanuit onroerend erfgoed als een meer geïntegreerde met andere sectoren. Bij dit laatste staat de doorwerking van de sectorale belangen op de voorgrond, in die zin dat ze volwaardig in overweging worden genomen bij de plan- en besluitvorming. Deze doorwerking richt zich zowel op een inbreng bij de opmaak van ruimtelijke bestemmingsplannen, als op initiatieven aangaande inrichting en beheer. Het toekomstige instrumentarium past zich bijgevolg in de bestaande ruime waai van planfiguren en -instrumenten in, waarmee een geïntegreerd en slagkrachtig erfgoedbeleid wordt gerealiseerd.

Flexibele en vereenvoudigde financieringsvormen

Het behoud van het beschermde erfgoed voor de toekomst kan enkel worden verzekerd door een kwaliteitsvol beheer. Om dit te verwezenlijken werd doorheen de jaren de noodzaak van een degelijk financieel stimuleringsbeleid ervaren. De huidige premiestelsels voor de verschillende onroerenderfgoedvormen zijn echter niet gestroomlijnd en worden in het voorliggende decreet vereenvoudigd.

Het decreet verzekert het uitbouwen, uniformiseren en vereenvoudigen van de bestaande financieringsregelgeving. Daarnaast bouwt het decreet het bestaande kader voor meerjari-

ge financiering verder uit tot een stelsel van planmatige en structurele financiële ondersteuning. Tot slot creëert het Onroerenderfgoeddecreet de mogelijkheid een archeologiefonds te erkennen. Door dit archeologiefonds komt Vlaanderen volledig tegemoet aan artikel 6 van het Verdrag van Valletta.

Vergroten betrokkenheid lokale niveau

Traditioneel wordt het onroerenderfgoedbeleid grotendeels centraal door de Vlaamse overheid aangestuurd. De afstand tussen het Vlaamse beleid en de burger lijkt hierdoor somsodeloos groot. Beslissingen betreffende onroerend erfgoed worden soms als directief of als onvoldoende gedragen ervaren. Het draagvlak voor dergelijke beslissingen is uiteraard gering. Bovendien gaan belangrijke kansen op lokaal niveau verloren. Door meer mogelijkheden en stimuli te creëren voor een onroerenderfgoedbeleid op het gemeentelijke en intergemeentelijke niveau geeft het Onroerenderfgoeddecreet invulling aan draagvlakverbreding en de creatie van een erfgoedreflex op alle bestuurlijke niveaus.

De administratie Onroerend Erfgoed: ambassadeurs van het onroerenderfgoedbeleid

Ons onroerend erfgoed heeft het potentieel om mensen samen te brengen. Het Canvas-programma Monumentenstrijd heeft in 2007 bewezen dat erfgoed een grote aantrekkingskracht heeft. Ook lokt Open Monumentendag elk jaar een half miljoen bezoekers. Toch zijn er nog grote uitdagingen en is er nood aan een groter draagvlak bij eigenaars en gebruikers van (beschermd) onroerend erfgoed.

De uitvoerende taken van het beleidsveld Onroerend Erfgoed, met uitzondering van de handhaving, worden sinds 1 juli 2011 waargenomen door één agentschap. Deze meer krachtige en zichtbare entiteit kan hierdoor een betere dienstverlening bieden aan overheden, eigenaars, gebruikers en middenveld. Kortom aan de erfgoedbeheerders.

Het nieuwe decreet biedt een tweede opportuniteit om het partnerschapsmodel tussen administratie en erfgoedbeheerders te verbeteren. Door duidelijke en eenvormige bepalingen inzake inventarisatie, bescherming, beheer, ontsluiting en sensibilisering (i.t.t. de huidige verschillende decreten), kunnen de ambtenaren van de administratie Onroerend Erfgoed nog meer worden ingezet als oplossingsgerichte en proactieve ambassadeurs van het erfgoedbeleid.

Implementatie van de conventies van de Raad van Europa, in het bijzonder het Verdrag van Valletta over de bescherming van het archeologisch erfgoed

Op 8 oktober 2010 ratificeerde België bij de Raad van Europa het Verdrag van Valletta. De ratificatie van dit verdrag zal een impuls geven aan het Vlaamse archeologiebeleid. Het Verdrag van Valletta vormde al in 1993 het uitgangspunt van het Archeologiedecreet. Door het nieuwe Vlaamse engagement ten aanzien van dat verdrag dienen de principes van Valletta uitdrukkelijker te worden ingevoerd, namelijk het principe van het behoud in situ van de archeologische erfgoedwaarden en het veroorzakersprincipe. In de gevallen waar het bodemarchief echter dreigt te verdwijnen, is grondig documenteren, onderzoeken en ontsluiten van de verworven informatie de voorwaarde. Conform het verdrag voorziet het decreet in de mogelijkheid om beschermingsmaatregelen uit te vaardigen en om het archeologisch erfgoed en archeologisch onderzoek geïntegreerd te behouden en te financieren.

Vernieuwde visie op handhaving

Het bestaande handhavingsinstrumentarium is niet alleen onderling verschillend, maar ook verouderd en incompleet. Het gevolg hiervan was dat de handhaving zijn doel vaak voorbij schoot, zowel op het vlak van preventie van inbreuken als het vrijwaren van door

inbreuken bedreigde erfgoedwaarden. Dit decreet behoudt het instrumentarium van het decreet van 3 maart 1976, maar vult het op essentiële punten aan met nieuwe instrumenten.

Het principe blijft dat erfgoedwaarden maximaal moeten worden hersteld, maar de overtreders kan voortaan ook gedwongen worden om de door de inbreuk veroorzaakte onherstelbare schade aan deze waarden te vergoeden met een financiële compensatie, los van de eigenlijke bestraffing. Deze compensatie wordt afgemeten aan de reël toegebrachte onherstelbare schade, en niet aan de objectieve zwaarte van de inbreuk. Subjectief kleinere inbreuken kunnen bijgevolg voortaan leiden tot een belangrijke financiële aansprakelijkheid, met naar verwachting een sterk ontradend effect tot gevolg.

Naast de tragere gerechtelijke handhaving, wordt een snellere bestuurlijke handhaving geïntroduceerd. Instrumenten zoals bestuursdwang en last onder dwangsom, die in Nederland gemeengoed zijn en ook in het Vlaamse Milieuhandhavingsdecreet ten dele reeds zijn opgenomen, laten de bevoegde overheid toe voor elke inbreuk de meest geëigende procedurele weg te bewandelen. In urgente gevallen, waarin een onmiddellijk handelen noodzakelijk is om met onherroepelijk verlies bedreigde erfgoedwaarden veilig te stellen, kan de overheid voortaan uitvoerbare maatregelen opleggen zonder zich voorafgaandelijk tot de rechter te moeten wenden, uiteraard met de nodige waarborgen voor de rechtsbescherming van de burger.

Nieuw is eveneens het instrument van de minnelijke schikking. Hierbij wordt bewust gekozen voor een flexibel instrument dat enkel strekt tot een minnelijke en dus snellere afwikkeling van de burgerlijke gevolgen van de inbreuk, los van de gevolgen die het parket aan het plegen van deze inbreuk wenst te verbinden. De minnelijke schikking heeft belangrijke voordelen voor alle partijen, en is inzake uitvoerbaarheid en waarborgen evenwaardig aan een gerechtelijke of bestuurlijke beslissing.

Tot slot versterkt het decreet de waarborgen op terugbetaling door de overtreders of de eigenaar van door de overheid in functie van het vrijwaren van erfgoedwaarden gemaakte kosten, door een veralgemeende mogelijkheid tot het inschrijven van een wettelijke hypotheek, en de verplichting voor nieuwe eigenaars om naar aanleiding van de eigendoms-overdracht de verbintenis op zich te nemen de reeds bevolen herstelmaatregelen uit te voeren, onverminderd de verplichtingen van de overtreders.

TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Artikel 1.1

Aangezien in dit decreet naast gewestmateries ook gemeenschapsaangelegenheden (cultuurgoederen en roerende archeologische artefacten) worden behandeld, verwijst dit eerste artikel zowel naar de gemeenschaps- als naar de gewestbevoegdheid.

Met betrekking tot de cultuurgoederen (die integrerend deel uitmaken van een beschermd goed) maakt het Vlaamse Gewest gebruik van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Dit staat de gewesten toe een gemeenschapsaangelegenheid te regelen op voorwaarde dat de aangenomen regeling noodzakelijk is voor de uitoefening van de gewestbevoegdheid, dat die aangelegenheid zich leent tot een gedifferentieerde regeling en dat de weerslag van die gewestbepalingen op de gemeenschapsaangelegenheid slechts marginaal is. Het Grondwettelijk Hof oordeelde in een arrest van 17 maart 2010 dat voldaan was aan deze vereisten om wat de cultuurgoederen betreft gebruik te maken van dit artikel 10.

Met het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie werd het archeologisch patrimonium in zijn geheel aan het beleidsveld onroerend erfgoed toegekend.

Het varend erfgoed wordt niet behandeld in dit decreet. Enerzijds omwille van de eigenheid van het varend erfgoed ten opzichte van het onroerend erfgoed. Anderzijds omdat het varend erfgoed in zijn geheel een gemeenschapsmaterie uitmaakt. Ook de heraldiek wordt niet behandeld in dit decreet.

Artikel 1.2

Voor de aanhaling van het decreet wordt gekozen voor ‘Onroerenderfgoeddecreet’. We gebruiken hiervoor de recentste taalregels van de Nederlandse Taalunie (<http://woordenlijst.org/leidraad/6/>). Een onroerend erfgoeddecreet zou immers betekenen dat het decreet zelf onroerend is. Bovendien zijn de begrippen ‘onroerend’ en ‘erfgoed’ geen gelijkwaardige elementen en is er geen sprake van een ‘klinkerbotsing’. Het aaneenschrijven is een logisch gevolg van de geldende taalafspraken. Dit geldt ook voor de begrippen onroerenderfgoedzorg, onroerenderfgoedondernemer, onroerenderfgoeddienst en andere.

Hoofdstuk 2. Definities

Artikel 2.1

Er wordt vertrokken vanuit twee centrale definities, nl:

- onroerend erfgoed: het geheel van monumenten, archeologische sites, cultuurhistorische landschappen en stads- en dorpsgezichten;
- en erfgoedwaarde: de archeologische, architecturale, artistieke, culturele, esthetische, historische, industrieel-archeologische, technische, ruimtelijk-structurerende, sociale, stedenbouwkundige, volkskundige of wetenschappelijke waarde waaraan onroerende goederen en de cultuurgoederen die er integrerend deel van uitmaken hun huidige en/of toekomstige maatschappelijke betekenis ontleenen.

Het onroerend erfgoed vormt het meest tastbare deel van het cultuurarchief van Vlaanderen. Het omringt ons, we komen er dagelijks mee in aanraking. Het is het meest wezenlijke, het minst abstracte deel van onze culturele identiteit. Als nalatenschap van vorige generaties vormt het een belangrijk deel van ons collectief geheugen en geweten. Het is dan ook onze plicht om dit erfgoed respectvol te beheren, te meer omdat het onroerend erfgoed intrinsiek en existentieel deel uitmaakt van onze leefomgeving. Onroerend erfgoed is daardoor niet zomaar op te delen in kleinere eenheden. Elk gebouw kent immers een archeologisch verleden of verhaal en elk archeologisch spoor heeft zijn plaats in het landschap. Het behoud en beheer van onroerend erfgoed verdient daarom een benadering binnen eenzelfde juridische context.

In voorliggend ontwerp van decreet wordt onroerend erfgoed naar aard gedifferentieerd (bouwkundig, archeologisch of landschappelijk). De voorbije decennia werden de verschillende onroerenderfgoedelementen op zeer diverse manieren gedefinieerd. De meest courante definities zijn te vinden in de conventies van intergouvernementele organisaties, namelijk de UNESCO-Conventie betreffende het Werelderfgoed (Parijs, 16 november 1972), de Europese Conventie voor de bescherming van het architecturaal erfgoed van Europa (Granada, 3 oktober 1985), de Europese Conventie betreffende de bescherming van het archeologisch erfgoed (La Valletta, 16 januari 1992) en de Europese Landschapsconventie (Firenze, 20 oktober 2000).

Wat betreft de gebruikte definities hebben de charters van de niet-gouvernementele International Council on Monuments and Sites (ICOMOS), zoals het internationale charter betreffende de bescherming en restauratie van monumenten en sites (Venetië, 1964) of het charter betreffende de bescherming en beheer van het archeologisch erfgoed (Lausanne, 1990), een belangrijke richtinggevende en morele waarde.

De gehanteerde definities in de verschillende charters en conventies zijn gelijkaardig, maar zijn niet identiek. Ze kunnen dan ook niet zonder meer naar het Onroerenderfgoeddecreet vertaald worden. Omdat in de charters en conventies slechts één aspect van het onroerend erfgoed behandeld wordt, missen deze documenten vaak een holistische benadering ten aanzien van het onroerend erfgoed. Bij de opmaak van een conventie voor één aspect van onroerend erfgoed ontstond immers vaak de behoefte de definitie zo ruim mogelijk in te vullen. Deze werkwijze zorgde ervoor dat eenzelfde begrip verschillende betekenissen kan hebben. Terwijl het begrip ‘site’ onder ‘architectonisch erfgoed’ in de UNESCO-Conventie en de Conventie van Granada verwijst naar archeologische vindplaatsen, duidt datzelfde begrip ook bouwwerken en gebouwen aan onder ‘archeologisch erfgoed’ in de Conventie van La Valletta. De conventies kenmerken zich bovendien door een historisch groeiprocess. Zo komt het principe van duurzame ontwikkeling van onroerend erfgoed voor het eerst aan bod in de Europese Landschapsconventie (2000). De Europese Landschapsconventie bevat daarnaast een breed holistisch begrippenkader voor alle onroerend erfgoed. Daarom werden gedateerde definities in functie van dit decreet herbekeken.

De afweging om onroerend erfgoed te behouden of in stand te houden door middel van inventarisatie, bescherming, beheer, toezicht en handhaving is afhankelijk van de mate waarin het genoemde onroerend erfgoed over erfgoedwaarde beschikt. Deze waarde wordt ruim omschreven. Onder erfgoedwaarde wordt archeologische, architecturale, artistieke, culturele, esthetische, historische, industrieel-archeologische, technische, ruimtelijk-structurerende, sociale, stedenbouwkundige, volkskundige of wetenschappelijke waarde begrepen. Het opnemen van de omschrijving ‘architecturale’ lijkt een cirkelbeweging, wanneer bij beleidsuitvoering bijvoorbeeld een monument wordt beschermd omwille van zijn architecturale waarde. De brede invulling van deze definitie maakt het echter mogelijk een monument ook omwille van bv. zijn archeologische waarde te beschermen.

- 1° administratieve overheid: wat betreft de zorg voor het onroerend erfgoed geeft de administratieve overheid in al haar beslissingen het goede voorbeeld. Onder het begrip administratieve overheid worden ook federale overheidsbedrijven, die in het Vlaamse Gewest werkzaam zijn, begrepen;
- 2° agentschap: behoeft geen commentaar;
- 3° algemene landschapszorg: naast de beschermde cultuurhistorische landschappen of de erfgoedlandschappen, verdient ook het algemene landschap in Vlaanderen onze aandacht. Met een aantal stimulerende maatregelen wordt een kwaliteitsvolle leefomgeving beoogd. Met dit decreet wordt het mogelijk om een beroep te doen op een betoelaging in het kader van de ‘maatregelen voor algemene landschapszorg’. In tegenstelling tot de erfgoedlandschappen gaat het hier niet zozeer om ruimtelijke gehelen, maar ook om individuele elementen en kenmerken, die een ruimtelijk-structurerende betekenis hebben (bv. een waardevolle dreef, een houtkant, een historisch dijklichaam enzovoort). Deze maatregelen kunnen onder meer door onroerenderfgoedverenigingen, zoals Regionale Landschappen, worden geoperationaliseerd;
- 4° archeologie: het decreet definieert ‘archeologie’ als wetenschap, die overblijfselen van oude culturen bestudeert teneinde het verleden te reconstrueren. Dergelijke overblijfselen, waarvan door de mens vervaardigde gebruiksvoorwerpen een belangrijk deel

uitmaken, worden vaak bij archeologische opzoekingen of archeologische opgravingen gevonden. Daarbij zijn niet alleen de objecten zelf bruikbaar voor wetenschappelijk onderzoek, maar (vooral) ook de gegevens over de context waarin zij worden aangetroffen. De definitie valt samen met internationaal erkende definities van archeologie. Het beoefenen van de wetenschap ‘archeologie’ heeft in het kader van de uitvoering van dit decreet wel altijd een maatschappelijke finaliteit. Het beoefenen van archeologie of het verwerven van kennis vormt in uitvoering van dit decreet geen doel op zich. Of anders, ‘archeologie’ als wetenschap staat ten dienste van de hele samenleving en de erfgoedgemeenschap(pen);

- 5° archeologisch artefact: de gewestelijke bevoegdheid voor archeologisch erfgoed beperkt zich tot onroerende archeologische goederen. Roerend archeologisch erfgoed blijft dus gemeenschapsmaterie, dat op basis van het organisatiebesluit van 3 juni 2005 aan het beleidsdomein ruimtelijke ordening, woonbeleid en onroerend erfgoed werd toegewezen. Een archeologisch artefact is roerend en maakt al dan niet deel uit van een archeologisch ensemble;
- 6° archeologisch ensemble: een archeologisch ensemble omvat zowel de materiële bronnen als de opgravingsdocumenten afkomstig van een archeologisch onderzoek binnen het Vlaamse Gewest. Vanuit het onroerenderfgoedbeleid wordt hier bewust gekozen voor de vrijwaring en het behoud van het unieke en ondeelbare karakter van deze ensembles in plaats van voor de individuele roerende archeologische goederen die zonder het opgravingsarchief niet in hun oorspronkelijke ruimtelijke context kunnen worden gesitueerd. Voor zakelijkrechthouders van een archeologisch ensemble geldt het actiefbehoudsbeginsel. Indien de zakelijkrechthouder niet wil of kan instaan voor het actief behoud van het ensemble, kan hij toch aan het actiefbehoudsbeginsel voldoen door het archeologisch ensemble toe te vertrouwen aan een erkend onroerenderfgoeddepot of het onroerenderfgoeddepot van het agentschap;
- 7° archeologisch onderzoek: de archeologie kent als wetenschap een grote verscheidenheid aan onderzoeksmethoden en -strategieën, die vaak een sterk interdisciplinair karakter kennen. Diverse aspecten van de archeologische theorie en methoden zijn ontleend aan principes van de culturele en fysische antropologie, de aardwetenschappen, quartaire geologie, biologie, kunstgeschiedenis en linguïstiek. Voor het op wetenschappelijke wijze dateren van archeologische vondsten, de archeometrie, worden natuurkundige en chemische methoden toegepast. De interdisciplinaire ontwikkeling leidde tot moderne subdisciplines als de geoarcheologie, de archeozoölogie en de archeobotanie.

Bovendien moet een vindplaats in zijn geheel systematisch in kaart worden gebracht om zoveel mogelijk informatie te verwerven over omgeving en organisatie van de vroegere cultuur. Hiervoor kan de archeologie onder meer gebruik maken van veldprospectie, boorkartering, (lucht)fotografie, geofysisch onderzoek en het global positioning system.

De bekendste techniek is zonder meer de archeologische opgraving;

- 8° archeologisch vooronderzoek: een archeologisch vooronderzoek wordt altijd door een erkende archeoloog uitgevoerd. Een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem (boringen, proefsleuven, proefputten enzovoort) is daarnaast onderworpen aan een melding. Voor archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem (bureauonderzoek, luchtfotografische prospectie, geofysisch onderzoek enzovoort) volstaat de erkenning. Door middel van een vooronderzoek evalueert een erkende

archeoloog het terrein. Deze evaluatie geeft altijd de aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed aan en omschrijft de maatregelen die genomen moeten worden om dit archeologisch erfgoed te vrijwaren. Een mogelijke maatregel kan erin bestaan de waargenomen archeologische sporen en resten ter plaatse te behouden en – in voorkomend geval – te beschermen. De erkende archeoloog heeft daarom tot taak de waargenomen erfgoedwaarde niet wezenlijk aan te tasten;

- 9° archeologische opgraving: een archeologische opgraving is een gestructureerde set van technieken om in de bodem, aan de oppervlakte of onder water aanwezige materiële resten (zoals artefacten, architectonische structuren en dergelijke) en andere sporen van menselijke activiteit of aanwezigheid te traceren en te bestuderen, teneinde wetenschappelijke vraagstukken betreffende het menselijke verleden te kunnen beantwoorden. De locatie waar een opgraving plaatsvindt of heeft plaatsgevonden wordt in het jargon ‘site’ genoemd. Wanneer een archeologische site of zone niet wordt opgegraven, maar wordt behouden of beschermd, blijven de materiële resten in de bodem of onder water. In dat geval spreekt men van materiële resten in situ. Wanneer er wel archeologische opgravingen plaatsvinden en de materiële resten als archeologisch ensemble worden bewaard, spreekt men van ex situ. Op basis van de Conventie van Valletta primeert binnen het Vlaamse archeologiebeleid altijd het behoud in situ boven opgravingen en het ex-situbehoud in onroerenderfgoeddepots;
- 10° archeologische site: archeologische sites zijn omwille van hun erfgoedwaarde van algemeen belang. Ze kunnen zich zowel ondergronds, aan de oppervlakte als onder water bevinden. In tegenstelling tot archeologische zones, waar het vermoeden van archeologische erfgoedwaarde op basis van waarnemingen en wetenschappelijke argumenten voldoende grond is voor aanduiding, zijn bij de archeologische sites de aanwezige erfgoedwaarden deels of volledig gekend en eventueel ook beschreven;
- 11° archeologische zone: zone waarvan, op basis van waarnemingen en wetenschappelijke argumenten, de aanwezigheid van archeologische erfgoedwaarde ondergronds, aan de oppervlakte of onder water kan worden vermoed;
- 12° archeoloog: in functie van kwaliteitsvol archeologisch onderzoek, wordt in het kader van dit decreet het begrip ‘archeoloog’ gedefinieerd. Een archeoloog is een natuurlijk persoon of rechtspersoon, die op basis van een voltooide wetenschappelijke studie over archeologische kennis beschikt en aan de hand van materiële overblijfselen het verleden probeert te reconstrueren. Iedere archeoloog gevestigd in het buitenland die voldoet aan de in het land van vestiging geldende voorwaarden om als archeoloog archeologisch onderzoek te kunnen uitvoeren, wordt op basis van dit decreet als ‘archeoloog’ beschouwd;
- 13° beheer: in de onroerenderfgoedzorg geldt ‘beter voorkomen dan genezen’. Deze gulden regel geldt voor alle vormen van het onroerend erfgoed. Vanuit deze visie primeert regulier onderhoud en beheer door de in de definitie opgenomen maatregelen, werken en handelingen, boven restauratie;
- 14° beschermd cultuurhistorisch landschap: behoeft geen commentaar;
- 15° beschermd goed: behoeft geen commentaar;
- 16° beschermd monument: behoeft geen commentaar;
- 17° beschermd stads- of dorpsgezicht: behoeft geen commentaar;

- 18° beschermde archeologische site: behoeft geen commentaar;
- 19° bestuursdwang: het decreet voert nieuwe bestuurlijke handhavingsmaatregelen in, waaronder de bestuursdwang. De onroerenderfgoedinspecteur kan op basis van deze maatregel optreden tegen datgene wat wordt gedaan, gehouden of nagelaten en in strijd is met de krachtens het decreet gestelde verplichtingen. Bestuursdwang onderscheidt zich van andere bestuurlijke sancties door zijn directe karakter. Met de bestuursdwang bewerkstelligt de overheid een feitelijke toestand die zoveel mogelijk in overeenstemming is met de van overheidswege gestelde voorschriften;
- 20° beveiligde zending: het invoeren van de term ‘beveiligde zending’ maakt het mogelijk dat de communicatie tussen de overheid en de burger op termijn geheel via elektronische weg kan verlopen. Een beveiligde zending is immers een aangetekende brief, een afgifte tegen ontvangstbewijs of “elke andere door de Vlaamse Regering toegelaten betekeniswijze waarbij de datum van kennisgeving met zekerheid kan worden vastgesteld”. Het is de bedoeling dat de Vlaamse Regering op basis van die laatste machtiging vormen van beveiligd elektronisch verkeer aanwijst. In het bijzonder kan daarbij worden gedacht aan het elektronisch toesturen van documenten aan de hand van een digitaal certificaat;
- 21° code van goede praktijk: behoeft geen commentaar;
- 22° cultuurhistorisch landschap: de definitie van ‘cultuurhistorisch landschap’ is gebaseerd op de definitie van ‘landschap’ in het Landschapsdecreet van 1996. Dit begrip is minder holistisch, dan het begrip ‘landschap’ uit de Europese Landschapsconventie van 2000, dat in het decreet onder de definitie ‘landschap’ wordt gedefinieerd;
- 23° erfgoedelementen: behoeft geen commentaar;
- 24° erfgoedkenmerk: behoeft geen commentaar;
- 25° erfgoedlandschap: voor het beheer van zones die in een onroerenderfgoedrichtplan zijn opgenomen en die na de processen binnen ruimtelijke ordening als afwegingskader worden meegenomen en vervolgens als erfgoedlandschap worden afgebakend, voorziet het decreet in een betoelaging. De finaliteit in deze is immers het verzekeren van beheer en handhaving van belangrijke onroerenderfgoedwaarden door het beleidsveld onroerend erfgoed. Voor het subsidiabel maken van het beheer van deze waarden is een decretale basis binnen het Onroerenderfgoeddecreet noodzakelijk. Ze worden immers verankerd door instrumenten en middelen buiten het beleidsveld onroerend erfgoed. Naar analogie met het huidige Landschapsdecreet voorziet het decreet vanuit dit oogpunt in het concept ‘erfgoedlandschappen’. Omdat de opname van onroerend erfgoed door derden financiële gevolgen heeft voor het beleidsveld onroerend erfgoed is deze opname altijd het gevolg van een initiële beslissing van het beleidsveld onroerend erfgoed. Bij het concept ‘erfgoedlandschappen’ ligt het accent bij een geheel van erfgoedelementen en -waarden. Het gaat steeds om grotere ruimtelijke gehelen, die vanuit onroerenderfgoeddoelpunt belangrijk zijn;
- 26° erfgoedwaarde: indien een onroerend goed over een of meerdere van deze erfgoedwaarden beschikt, kan dit goed beschouwd worden als onroerend erfgoed. Bij inventarisatie en bescherming van onroerend erfgoed is het cruciaal te refereren aan de erfgoedwaarde(n) van het goed in kwestie en deze erfgoedwaarde(n) ook nader toe te lichten. De erfgoedwaarde(n) moet(en) daarom nauwkeurig en waarheidsgetrouw worden weergegeven.

- De meeste waarden omschreven in deze definitie zijn waarden die al werden opgenomen in het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten en/of in het decreet van 16 april betreffende de landschapszorg. Deze waarden blijken vandaag nog zeer actueel te zijn en blijven dus bruikbaar om de erfgoedwaarde van een onroerend goed te duiden. Bijkomend werden de archeologische, architecturale, technische, stedenbouwkundige en ruimtelijk-structurende waarden toegevoegd. Deze eerste waarde werd toegevoegd gezien ook het archeologisch erfgoed dient begrepen te worden onder het onroerend erfgoed. De architecturale waarde werd toegevoegd om de specificiteit van het bouwkundig erfgoed te kunnen duiden. De stedenbouwkundige en ruimtelijk-structurende waarde hebben tot doel om ook de erfgoedwaarde van landschappen i.k.v. ruimtelijke groei en opbouw van de historische leefomgeving te benoemen en uit te leggen. Deze laatste waarde wordt al gebruikt in de huidige regeling m.b.t. behoud van erfgoedlandschappen;
- 27° gebruiker: behoeft geen commentaar;
- 28° handelingen: in functie van een rechtszekere handhaving wordt het begrip ‘handelingen’ duidelijk gedefinieerd;
- 29° inspecteur Onroerend Erfgoed: behoeft geen commentaar;
- 30° intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst: behoeft geen commentaar;
- 31° inventaris: behoeft geen commentaar;
- 32° kleine landschapselementen: de definitie van kleine landschapselementen is nuttig in functie van het beter begrijpen van het begrip ‘algemene landschapszorg’. Kleine landschapselementen zijn niet alleen gekende vegetatieve elementen, zoals hagen, houtkanten, drevén en andere, maar ook klein historisch erfgoed, zoals bruggetjes, hekkens, veldkruisen, muurtjes en andere;
- 33° landschap: dit begrip is holistischer dan het begrip ‘cultuurhistorisch landschap’ en sluit aan bij de definitie ‘landschap’ uit de Europese Landschapsconventie van 2000. Landschap wordt omschreven als een deel van het grondgebied dat door de bevolking wordt waargenomen en waarvan het karakter bepaald wordt door natuurlijke en/of menselijke factoren en de wisselwerking daartussen. Deze Europese definitie is veel ruimer en omvat ook industriële gebieden, havenlandschappen, stads- en dorpsgezichten en andere. Voorliggend decreet geeft de voorkeur aan het behoud van het begrip ‘stads- en dorpsgezichten’ als stedelijk landschap, waardoor ‘landschap’ een andere invulling krijgt;
- 34° landschapsatlas: de landschapsatlas is een inventaris en bevat de relictten van de traditionele landschappen waarbij de landschapskenmerken weergegeven worden voor zover deze een erfgoedwaarde hebben. De atlas beoogt de achterstand, die de kennis over het landschap met de cultuurhistorische erfgoedwaarden in de loop van decennia opgelopen had in vergelijking met de natuurwetenschappelijke en ecologische informatie, in te halen. De atlas is dus complementair met en in vele gevallen versterkend aan andere landschapsinventarissen zoals de Biologische Waarderingskaart;

35° last onder dwangsom: het decreet voert nieuwe bestuurlijke handhavingsmaatregelen in, waaronder de last onder dwangsom. De dwangsom is een indirect of onrechtstreeks drukmiddel. De dwangsom is geen schadevergoeding of strafrechtelijke sanctie, maar een drukmiddel van burgerlijke aard met concreet effect indien het bedrag voldoende hoog is;

36° lijninfrastructuur en haar aanhorigheden: het geheel van infrastructuur en haar omgeving bedoeld voor verkeer en vervoer van mensen, zaken en goederen en berichten. Het omvat autowegen, waterwegen en waterlopen, spoorwegen, luchthaven, havens, pijpleidingen, elektriciteitsleidingen, infrastructuur ten behoeve van telecommunicatie, leidingen voor het vervoer en de verdeling van aardgas, drinkwater en brandstoffen en leidingen voor het verzamelen en vervoeren van afval- en hemelwater. Onder aanhorigheden worden alle uitrusting, voorzieningen en infrastructuur verstaan die nodig of nuttig zijn voor het beheer en de exploitatie van de lijninfrastructuur;

37° metaaldetectorist: de definitie van ‘metaaldetectorist’ wordt ingevoerd in functie van een erkenning als metaaldetectorist. Iedere metaaldetectorist gevestigd in het buitenland die voldoet aan de in het land van vestiging geldende voorwaarden om als ‘metaaldetectorist’ met behulp van een metaaldetector archeologische artefacten of archeologische sites op te sporen, wordt op basis van dit decreet als ‘metaaldetectorist’ beschouwd;

38° monument: artikel 2, 2°, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten omschreef een monument oorspronkelijk als: “een onroerend goed, werk van de mens of van de natuur dat van algemeen belang is omwille van zijn artistieke, wetenschappelijke, historische, volkskundige, industrieel-archeologische of andere sociaal-culturele waarde inbegrepen de zich erin bevindende roerende zaken onroerend door bestemming”. De formulering “roerende zaken onroerend door bestemming” zorgde echter voor interpretatiemoeilijkheden. Deze juridische constructie bleek moeilijk hanteerbaar en kon tot ongewenste situaties leiden. Zo zou de bescherming van een hoevegebouw impliceren dat ook de levende veestapel mee beschermd werd. Ook kon de eenvoudige wilsbeschikking van de eigenaar om de bestemming van een kunstvoorwerp te wijzigen door het weer roerend te maken, de bescherming van het goed teniet doen. De definitie moest een andere wending krijgen en meteen ook in overeenstemming gebracht worden met de definitie van monumenten zoals opgenomen in artikel 1, 1°, van de Conventie van Granada van 1985¹: “alle bouwwerken van opmerkelijk historisch, archeologisch, artistiek, wetenschappelijk, sociaal of technisch belang met inbegrip van de bijbehorende uitrusting”². Uiteindelijk kwam de nieuwe definitie van een monument tot stand³: “een onroerend goed, werk van de mens of van de natuur of van beide samen, dat van algemeen belang is omwille van zijn artistieke, wetenschappelijke, historische, volkskundige, industrieel-archeologische of andere sociaal-culturele waarde, met inbegrip van de cultuuroederen die er integrerend deel van uitmaken, inzonderheid de bijhorende uitrusting en de decoratieve elementen”.

¹ Ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen naar aanleiding van de begrotingscontrole 1998, *Parl. Str.* VI.Parl. 1997-98, nr. 1129/1.

² Conventie van Granada van 3 oktober 1985 betreffende het behoud van het architectonische erfgoed van Europa, CETS, nr. 121. Deze conventie werd door België bekrachtigd op 8 juni 1992 en is in werking getreden op 8 november 1993. Wet van 8 juni 1992 houdende goedkeuring van het Europees Verdrag ter bescherming van het bouwkundig erfgoed van Europa, opgemaakt te Granada op 3 oktober 1985, *B.S.* 29 oktober 1993.

³ Artikel 3, decreet van 8 december 1998 houdende diverse bepalingen naar aanleiding van de begrotingscontrole 1998, *B.S.* 26 januari 1999.

De mogelijkheid om ook roerende goederen die integrerend deel uitmaken van een onroerend goed mee te beschermen, wordt in dit decreet behouden.

Goederen onroerend door hun aard en goederen onroerend omdat ze blijvend verbonden zijn met het onroerend goed, maken onlosmakelijk deel uit van het beschermde onroerend goed en zijn automatisch mee beschermd:

- alles wat met de grond verbonden is of daaraan vastzit (artikel 518 B.W., bijvoorbeeld een trap);
- roerende voorwerpen met gips, kalk of cement bevestigd (artikel 525 B.W., bijvoorbeeld een balkon);
- roerende voorwerpen die je niet kan losmaken zonder ze zelf of het gedeelte van het erf waaraan ze verbonden zijn te breken of te beschadigen (artikel 525 B.W., bijvoorbeeld balkenconstructies, vloeren, glasramen);
- spiegels, schilderijen en andere sieraden wanneer het houtwerk waaraan zij verbonden zijn van het beschot deel uitmaakt (artikel 525 B.W.);
- beelden wanneer zij geplaatst zijn in een opzettelijk daarvoor gemaakte nis (artikel 525 B.W.).

Daarnaast kunnen ook cultuuroederen mee beschermd worden. Dit begrip moet een ruime interpretatie krijgen. Daar staat tegenover dat enkel cultuuroederen die werkelijk integrerend onderdeel uitmaken van een monument in een beschermingsbesluit zullen opgenomen worden. Er zal dus steeds een beoordeling in concreto moeten plaatsvinden. Niet alle waardevolle voorwerpen aanwezig in een monument maken er immers integrerend deel van uit. Het lijkt vanzelfsprekend dat tussen de cultuuroederen en het monument een ‘werkelijke band’ moet bestaan. Deze werkelijke band tussen cultuurogoed en onroerend goed geldt in de volgende gevallen:

a) totaalconcept:

- de cultuuroederen zijn samen ontworpen/vervaardigd met en voor het gebouw, zij maken deel uit van het totaalconcept, bijvoorbeeld: artnouveauwoning met volledig intact bewaard interieur ontworpen door de architect, of: het gebouw is specifiek ontworpen voor de zich erin bevindende cultuuroederen, zoals een huismuseum. Het totaalconcept is aantoonbaar aan de hand van bronnenmateriaal;

b) cultuuroederen met intrinsieke erfgoedwaarde én verbondenheid onroerend goed:

- het cultuurogoed is omwille van zijn artistieke, wetenschappelijke, historische, volkskundige, industrieel-archeologische of andere sociaal-culturele waarde van algemeen belang én zijn historische verbondenheid met het gebouw kan aangetoond worden aan de hand van bronnenmateriaal (archiefstuk aankoop, fotomateriaal, historische beschrijvingen interieur enzovoort), bijvoorbeeld: schilderij van onmiddellijke omgeving onroerend goed, specifiek op vraag van eigenaar en voor het onroerend goed vervaardigd, het schilderij an sich beschikt eveneens over intrinsieke waarde;
- het cultuurogoed is gerelateerd aan de functie van het gebouw, het cultuurogoed is omwille van zijn artistieke, wetenschappelijke, historische, volkskundige, industrieel-archeologische of andere sociaal-culturele waarde van algemeen belang én zijn historische verbondenheid met het gebouw kan aangetoond worden aan de hand van bronnenmateriaal (archiefstuk aankoop, fotomateriaal, historische beschrijvingen enzovoort), bijvoorbeeld: oude motoren, machines, die onderdeel uitmaken van een industrieel-archeologisch goed;
- cultuuroederen die deel uitmaken van het levenswerk van een belangrijk persoon. Het leven en werken van deze persoon in het gebouw dient tevens aan de grondslag van de bescherming te liggen, bijvoorbeeld: bescherming van een kunstenaarswoning, inclusief cultuuroederen.

Uiteindelijk betekent dit, dat in toepassing van het Onroerenderfgoeddecreet het aantal beschermde cultuurobjecten veeleer beperkt zal zijn;

39° onroerend erfgoed: de huidige wet-, decreet- en regelgeving voor wat onder de noemer onroerend erfgoed valt, is geleidelijk en eerder organisch tot stand gekomen. De benadering van het onroerend erfgoed was bij het tot stand komen van de verschillende voorgaande wetten en decreten objectgericht. De visies en instrumenten voor het behouden en beheren van het onroerend erfgoed leggen in de bestaande regelgeving het accent op een individuele en sectorale benadering van één erfgoedtype (bouwkundig erfgoed, archeologisch erfgoed of landschappen). De voorbije jaren groeide langzaam de overtuiging dat, naast deze aanpak, het onroerend erfgoed niet los kan worden gezien van de historische leefomgeving. Er is met andere woorden nood aan een multidisciplinaire benadering van het onroerend erfgoed waarbij alle onroerenderfgoedtypes evenwaardig worden behandeld, zonder de grote variatie aan onroerend erfgoed en de noden die daaraan verbonden zijn uit het oog te verliezen. Daarom wordt in voorliggend decreet het onroerend erfgoed nog steeds naar aard gedifferentieerd (archeologische site, monument, landschap en stads- en dorpsgezicht);

40° onroerenderfgoeddepot: een onroerenderfgoeddepot is een bewaarplaats met een onderzoeksruimte, waar in gecontroleerde omstandigheden onder meer archeologisch erfgoed, archeologische artefacten of onderdelen van beschermd erfgoed, worden bewaard en beheerd. Een onroerenderfgoeddepot is bij voorkeur een permanente instelling, die toegankelijk is voor het publiek;

41° onroerenderfgoedgemeente: behoeft geen commentaar;

42° onroerenderfgoedondernemer: behoeft geen commentaar;

43° overgangszone: in functie van een effectieve bescherming van het Werelderfgoed beveelt het World Heritage Committee onder punt 104 van zijn 'Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention' de creatie van bufferzones aan. Ook op Vlaams niveau is het creëren van een bufferzone of overgangszone bij beschermd onroerend erfgoed aan te bevelen. Een overgangszone geeft, binnen het kader van de bescherming van een onroerend goed, aan een aangrenzend gebied bijzondere of aanvullende voorschriften waardoor de bescherming beter kan worden gewaarborgd. De overgangszone sluit onmiddellijk aan bij het beschermd onroerend erfgoed. Een overgangszone heeft een belangrijke visueel-ruimtelijke component en/of omvat gebieden of voorwerpen, die een belangrijke functionele drager zijn voor het beschermde onroerend erfgoed. Kenmerkende voorbeelden zijn de windvang van een windmolen of de aangrenzende percelen bij een defensieve dijk, waardoor het dijklichaam beter kan beschermd worden tegen riviererosie. Details over de grootte, kenmerken en voorschriften van overgangszones worden in de bescherming van het onroerend erfgoed opgenomen;

44° SARO: behoeft geen commentaar;

45° stads- of dorpsgezicht: het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten bevatte tot 1995 één omschrijving van een stads- en dorpsgezicht: een groepering van een of meer monumenten en/of onroerende goederen met omgevende bestanddelen zoals onder meer beplantingen, omheiningen, waterlopen, bruggen, wegen, straten en pleinen, die vanwege haar artistieke, wetenschappelijke, historische, volkskundige, industrieel-archeologische of andere sociaal-

culturele waarde van algemeen belang is. Vanaf 1995 werd er een tweede betekenis aan toegevoegd: de directe, er onmiddellijk mee verbonden visuele omgeving van een monument die door haar beeldbepalend karakter de intrinsieke waarde van het monument tot zijn recht doet komen en wel door haar fysieke eigenschappen de instandhouding en het onderhoud van het monument kan waarborgen. Het nieuwe decreet maakt het nu mogelijk om bij een monument een overgangszone mee te beschermen waardoor deze tweede omschrijving overbodig wordt;

46° VCRO: behoeft geen commentaar;

47° zakelijkrechthouder: behoeft geen commentaar.

Hoofdstuk 3. Instanties en actoren van het onroerenderfgoedbeleid

Het erkennen van goed vakmanschap en een kwaliteitsvolle onroerenderfgoedzorg vormt de steunpijler bij het responsabiliseren van besturen en van de burger.

Afdeling 1. Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed

Artikelen 3.1.1, 3.1.2, 3.1.3 en 3.1.4

Momenteel functioneert de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen als technische adviesraad. Daarnaast bestaat de technische expertencommissie voor het onroerend erfgoed, die een onafhankelijke afhandeling waarborgt van bezwaarschriften en beroepsprocedures van verleende machtigingen in het kader van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten. Beide raden kunnen voor hun secretariaat een beroep doen op de bevoegde Vlaamse administratie. Beide raden worden samengevoegd tot de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed. De Vlaamse Regering bepaalt de samenstelling, noodzakelijke kennis, organisatie en werking van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed. Bij deze samenstelling zal zij rekening houden met een evenwichtige spreiding tussen experts betreffende onroerenderfgoedzorg en vertegenwoordigers met deskundigheid uit het middenveld. De Vlaamse Regering kan ervoor opteren de commissie onder te verdelen in afdelingen, waarbij elke afdeling rechtsgeldig advies kan uitbrengen.

Omwille van de administratieve vereenvoudiging wordt er doelbewust gekozen om één Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed op te richten. Deze commissie verstrekt adviezen over aangelegenheden binnen het toepassingsgebied van dit decreet. De adviezen hebben betrekking op de thema's bouwkundig erfgoed, archeologie en landschap. Deze commissie waarborgt tevens een onafhankelijke afhandeling van de adviezen bij de bezwaarschriften en beroepsprocedures van in het kader van dit decreet verleende adviezen en toelatingen. De commissie levert geen strategische adviezen, maar uitsluitend technische adviezen in het kader van het Onroerenderfgoeddecreet. De commissie is geen juridisch orgaan en beslecht dus ook geen geschillen. De commissie kan wel aanbevelingen formuleren vanuit haar adviespraktijk. Het secretariaat van de commissie wordt samen met dit van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed (SARO) gehuisvest.

De taken en rol van de 'oude' Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen blijven behouden ten aanzien van de heraldiek en het varend erfgoed. Deze taken worden in de toekomst respectievelijk door de Vlaamse Heraldische Raad en de Vlaamse Commissie voor Varend Erfgoed opgenomen.

Hierna volgt een gestructureerde vergelijking tussen de taken van de 'oude' Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen en de 'nude' Expertcommissie met de taken van de toekomstige Commissie.

Adviezen Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed

<p>Onroerenderfgoeddecreet</p> <p>Algemene opdracht</p> <p>Art. 3.1.4. De Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed verstrekt adviezen:</p> <p>1° in de gevallen en rekening houdend met de termijnen, vermeld in dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan;</p> <p>2° op verzoek van de Vlaamse Regering of haar gemachtigde of de SARO over een aangelegenheid die binnen het toepassingsgebied van dit decreet valt binnen de door de aanvrager vermelde termijn;</p> <p>3° uit eigen beweging aan de Vlaamse Regering of aan de SARO over een aangelegenheid die binnen het toepassingsgebied van dit decreet valt of over de afstemming van de onroerenderfgoedzorg met andere beleidsvelden.</p>	<p>Voorafgaande regelgeving</p> <p>Algemene opdracht KCML</p> <p>Art. 3. §1. (Monumentendecreet) De Koninklijke Commissie verstrekt adviezen:</p> <p>1° in de gevallen en rekening houdend met de termijn, bepaald in dit decreet en in het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, in het decreet van 21 december 1994 houdende vaststelling van het wapen en de vlag van de provincies en gemeenten, in het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, in het decreet van 3 februari 1998 houdende vaststelling van het wapen van privépersonen en instellingen en in het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van varend erfgoed;</p> <p>2° op verzoek van de Vlaamse Regering of van de strategische adviesraad, opgericht bij het decreet van 10 maart 2006 houdende oprichting van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed, over een aangelegenheid die valt binnen het toepassingsgebied van voormelde decreten, binnen de door de aanvrager vermelde termijn;</p> <p>3° uit eigen beweging aan de Vlaamse Regering of aan de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed over elke aangelegenheid die valt binnen het toepassingsgebied van voormelde decreten of over de coördinatie van de onroerend erfgoedzorg met andere beleidsvelden. De adviezen aan de strategische adviesraad worden tegelijkertijd bezorgd aan de Vlaamse Regering.</p>
--	--

<p>Inventarissen</p> <p>Verplicht advies</p> <p>Art. 4.1.3. De Vlaamse Regering wint over de inventaris en de opmerkingen en bezwaren afkomstig van het openbaar onderzoek advies in bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed.</p> <p>Administratief beroep archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem</p> <p>Facultatief advies</p> <p>Art. 5.4.8. §3. Als het agentschap of in voorkomend geval de erkende onroerenderfgoedgemeente het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem weigert of er voorwaarden aan koppelt, kan de initiatiefnemer een georganiseerd administratief beroep instellen bij de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering kan over het beroepschrift advies inwinnen bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.</p> <p>Administratief beroep bekrachtiging archeologienota</p> <p>Facultatief advies</p> <p>Art. 5.4.11. De initiatiefnemer kan tegen de bekrachtiging, tegen de voorwaarden waarvan de bekrachtiging afhankelijk wordt gemaakt of tegen de weigering van de bekrachtiging van de archeologienota een georganiseerd administratief beroep instellen bij de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering kan over het beroepschrift advies inwinnen bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.</p> <p>Art. 5.4.15. De initiatiefnemer kan tegen de bekrachtiging, tegen de voorwaarden waarvan de bekrachtiging afhankelijk wordt gemaakt of tegen de weigering van de bekrachtiging van de archeologienota een georganiseerd administratief beroep instellen bij de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering kan over het beroepschrift advies inwinnen bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.</p>	<p>Inventarissen</p> <p>Geen advies</p> <p>Administratief beroep archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem KCML</p> <p>Verplicht advies</p> <p>Art. 6. §1. (Archeologiedecreet) Het is verboden zonder voorafgaande en schriftelijke vergunning van het agentschap archeologische opgravingen of graafwerken met de bedoeling archeologische monumenten op te sporen en vrij te leggen, uit te voeren. Indien de vergunning wordt geweigerd, opgeschort of ingetrokken, kan de aanvrager tegen deze beslissing beroep instellen bij de regering die uitspraak doet na de commissie te hebben gehoord.</p> <p>Administratief beroep schriftelijke vergunning KCML</p> <p>Verplicht advies</p> <p>Art. 6. §1. (Archeologiedecreet) Het is verboden zonder voorafgaande en schriftelijke vergunning van het agentschap archeologische opgravingen of graafwerken met de bedoeling archeologische monumenten op te sporen en vrij te leggen, uit te voeren. Indien de vergunning wordt geweigerd, opgeschort of ingetrokken, kan de aanvrager tegen deze beslissing beroep instellen bij de regering die uitspraak doet na de commissie te hebben gehoord.</p>
---	---

<p>Art. 5.4.19. De initiatiefnemer kan tegen de bekrachtiging, tegen de voorwaarden waarvan de bekrachtiging afhankelijk wordt gemaakt of tegen de weigering van de bekrachtiging van de nota een georganiseerd administratief beroep instellen bij de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering kan over het beroepschrift advies inwinnen bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.</p>	
<p>Administratief beroep toelating archeologisch onderzoek met het oog op wetenschappelijke vraagstellingen</p>	<p>Administratief beroep schriftelijke vergunning archeologisch onderzoek met het oog op wetenschappelijke vraagstellingen KCML</p>
<p>Facultatief advies</p> <p>Art. 5.5.3. §2. Als het agentschap de toelating voor het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem of voor de archeologische opgraving met het oog op wetenschappelijke vraagstellingen weigert of er voorwaarden aan koppelt, kan de erkende archeoloog een georganiseerd administratief beroep instellen bij de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering kan over het beroepschrift advies inwinnen bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.</p>	<p>Verplicht advies</p> <p>Art. 6. §1. (Archeologiedecreet) Het is verboden zonder voorafgaande en schriftelijke vergunning van het agentschap archeologische opgravingen of graafwerken met de bedoeling archeologische monumenten op te sporen en vrij te leggen, uit te voeren. Indien de vergunning wordt geweigerd, opgeschort of ingetrokken, kan de aanvrager tegen deze beslissing beroep instellen bij de regering die uitspraak doet na de commissie te hebben gehoord.</p>
<p>Advies over voorlopige bescherming</p> <p>Verplicht advies</p> <p>Art. 6.1.3. De Vlaamse Regering wint voorafgaand aan de voorlopige bescherming het advies in bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed. Dit advies wordt uitgebracht binnen een vervaltermijn van zestig dagen, ingaand de dag na deze van de ontvangst van de adviesvraag. Als deze termijn wordt overschreden, wordt het advies geacht gunstig te zijn. Aan deze adviesvereiste kan worden voorbijgegaan in geval van dringende noodzakelijkheid.</p>	<p>Advies over voorlopige bescherming</p> <p>Geen advies</p>

<p>Art. 6.1.8. De Vlaamse Regering wint over de voorlopige bescherming het advies in bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed als er overeenkomstig artikel 6.1.3, tweede lid, omwille van dringende noodzakelijkheid geen voorafgaand advies werd gevraagd. Dit advies wordt uitgebracht binnen een vervaltermijn van zestig dagen, ingaand de dag na deze van de ontvangst van de adviesvraag. Als deze termijn wordt overschreden, wordt het advies geacht gunstig te zijn.</p>	
<p>Advies over definitieve bescherming</p> <p>Facultatief advies</p> <p>Art. 6.1.12. De Vlaamse Regering kan over de definitieve bescherming advies inwinnen bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed.</p>	<p>Advies over definitieve bescherming KCML</p> <p>Verplicht advies</p> <p>Art. 5. §8. (Monumentendecreet) De Vlaamse Regering kan, de Koninklijke Commissie gehoord, monumenten en stads- en dorpsgezichten van de ontwerpen van lijst schrappen.</p> <p>Art. 7. (Monumentendecreet) De Vlaamse Regering, de Koninklijke Commissie gehoord, stelt het besluit tot definitieve bescherming van de op de ontwerp van lijst voorkomende monumenten en stads- en dorpsgezichten vast.</p> <p>Art. 7. §7. Landschapsdecreet Na afloop van de in de §1, §2, §3 en §4 van dit artikel bepaalde procedure wordt het dossier aan de Commissie voor een met redenen omkleed advies verzonden.</p> <p>Art. 8. §6. (Landschapsdecreet) De Vlaamse regering kan, nadat de Commissie gehoord is, het besluit tot voorlopige bescherming als landschap bij gemotiveerd besluit geheel of gedeeltelijk opheffen.</p> <p>Art. 9. (Landschapsdecreet) De Vlaamse regering stelt, nadat de Commissie gehoord is, de definitieve bescherming vast van de in het besluit tot voorlopige bescherming vermelde goederen.</p>

	<p>Art. 19. (Archeologiedecreet) De Vlaamse Regering besluit, na advies van de commissie, tot opheffing van de inschrijving op de ontwerpen van lijst of tot inschrijving op de lijst van de beschermde archeologische monumenten en zones.</p>
<p>Wijzigen en opheffen beschermingsbesluit</p>	<p>Wijzigen en opheffen beschermingsbesluit KCML</p>
<p>Verplicht advies</p>	<p>Verplicht advies</p>
<p>Art. 6.2.4. De Vlaamse Regering wint over de voorlopige wijziging of opheffing van het besluit tot definitieve bescherming advies in bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed.</p>	<p>Art. 9. (Monumentendecreet) De Vlaamse Regering besluit, de Koninklijke Commissie gehoord, tot het opheffen of wijzigen van het besluit tot bescherming van een monument of stads- of dorpsgezicht.</p> <p>Art. 23. (Archeologiedecreet) De Vlaamse Regering besluit, na advies van de commissie, tot het geheel of gedeeltelijk opheffen of wijzigen van de lijsten van beschermde archeologische monumenten en zones.</p> <p>Art. 13. (Landschapsdecreet) De gehele of gedeeltelijke opheffing of de wijziging van het besluit tot bescherming als landschap gebeurt onder de voorwaarden en in de vorm, vastgesteld voor de bescherming.</p>
<p>Administratief beroep toelating niet vergunningsplichtige werken</p>	<p>Administratief beroep machtiging niet vergunningsplichtige werken Expertencmissie</p>
<p>Facultatief advies</p>	<p>Verplicht advies</p>
<p>Art. 6.4.6. Als het agentschap of de erkende onroerenderfgoedgemeente, de toelating toekent, weigert of er voorwaarden aan koppelt, kan de aanvrager, het agentschap of iedere belanghebbende een georganiseerd administratief beroep instellen bij de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering kan over het beroepschrift advies inwinnen bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed.</p>	<p>Art. 11. §4/1. (Monumentendecreet) Indien het agentschap de aanvraag voor een machtiging voor machtigingsplichtige werken waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning vereist is, afwijst, dan kan de aanvrager een georganiseerd administratief beroep instellen bij de Vlaamse Regering.</p>
	<p>De Vlaamse Regering wint over het beroepschrift het advies in van een door haar samengestelde expertencommissie.</p>

<p>Administratief beroep toelating vergunningsplichtige werken</p>	<p>Administratief beroep toelating vergunningsplichtige werken Expertencmissie</p>
<p>Verplicht advies</p>	<p>Verplicht advies</p>
<p>Art. 6.4.6. Elke instantie die een administratief beroep over een beslissing tot toekenning of weigering van een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning behandelt, wint advies in bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed in zoverre het verzoekschrift middelen opwerpt over het advies van het agentschap vermeld in artikel 6.4.4, derde lid, of de behandeling van dat advies door de vergunningverlenende overheid.... Als het uitvoeren van de vergunning ernstige schade kan toebrengen aan een beschermd goed, kan de Vlaamse Regering het advies van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed bindend verklaren.</p>	<p>Art. 11. §4/2. (Monumentendecreet) Indien de deputatie zich dient uit te spreken over een administratief beroep tegen een beslissing houdende de toekenning of de weigering van een stedenbouwkundige vergunning, dan wint zij het advies in van de expertencommissie, vermeld in §4/1, tweede lid, indien het beroepschrift middelen opwerpt tegen het advies van het agentschap, vermeld in §4, vierde lid.</p>
<p>Jurisdictioneel beroep toelating vergunningsplichtige werken</p>	<p>Jurisdictioneel beroep toelating vergunningsplichtige werken Expertencmissie</p>
<p>Facultatief advies</p>	<p>Facultatief advies</p>
<p>Art. 6.4.6. Het administratief rechtscollege dat jurisdictionele beroepen behandelt over beslissingen tot toekenning of weigering van een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning kan advies inwinnen bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed als het verzoekschrift middelen opwerpt over de toekenning of weigering van een toelating van handelingen aan of in beschermde goederen.</p>	<p>Art. 11. §4/3. (Monumentendecreet) De Raad voor vergunningsbetwistingen kan bij het behandelen van jurisdictionele beroepen over beslissingen houdende de toekenning of weigering van een stedenbouwkundige vergunning het niet-bindend advies inwinnen van de expertencommissie, vermeld in §4/1, tweede lid, in zoverre het verzoekschrift middelen opwerpt inzake de toekenning of de weigering van een machtiging.</p>
<p>Administratief beroep goedkeuring beheersplan</p>	<p>Administratief beroep goedkeuring beheersplan</p>
<p>Facultatief advies</p>	<p>Geen georganiseerd administratief beroep</p>
<p>Art. 8.1.1. §2. Als het agentschap de goedkeuring van een beheersplan weigert of er voorwaarden aan koppelt, kan de aanvrager ervan een georganiseerd administratief beroep instellen bij de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering kan over het beroepschrift advies inwinnen bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed.</p>	

Onteigening	Onteigening KCML
Geen advies	Verplicht advies Art. 4. (Wet 7 augustus 1931) Wanneer er voor een gerangschikt gebouw of monument zou gevaar bestaan voor verval of zware beschadiging, zo het in het bezit blijft van zijn eigenaar, mag de Koning, op aanvraag of na advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen machtiging verlenen tot onteigening ten algemenen nutte hetzij door de Staat, hetzij door de gemeente. Art. 34. (Landschapsdecreet) Ingeval het definitief beschermd landschap, het erfgoedlandschap of een gedeelte ervan in gevaar komt als het in bezit blijft van één of meerdere eigenaars, kan de Vlaamse Regering, nadat de Commissie is gehoord, in die mate tot de onteigening ten algemene nutte van die onroerende goederen beslissen.
Herkenningsteken	Herkenningsteken KCML
Geen advies	Verplicht advies Art. 10. §3. (Monumentendecreet) De bij besluiten beschermde monumenten komen in aanmerking voor het aanbrengen van een herkenningsteken. De Vlaamse Regering bepaalt, de Koninklijke Commissie gehoord, het model van dit herkenningsteken.

In tegenstelling tot de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed beschikt de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed niet over rechtspersoonlijkheid. De SARO brengt verplicht advies uit over voorontwerpen van decreet en beschikt over een brede opdracht waarbij ze niet alleen reactief kan optreden, maar ook proactief en anticiperend op beleidsthema's verbonden met de beleidscyclus. De SARO functioneert als een deskundig klankbord waaraan de beleidsdrager nog onuitgewerkte ideeën voorlegt. Ook het Vlaams Parlement kan een beroep doen op de SARO. De Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed kan advies uitbrengen bij individuele dossiers, zoals bescherming en beroepen bij toelatingen. De focus van de technische adviezen van de Commissie is vooral gericht op beleidsuitvoering, waarbij de opportuniteit van een bescherming of advies vanuit de erfgoedwaarden van het onroerend goed wordt onderzocht.

Afdeling 2. Erkenning als onroerenderfgoedgemeente

Artikel 3.2.1

Het Onroerenderfgoeddecreet vormt een uitgelezen kans om binnen het beleidsveld onroerend erfgoed het subsidiariteitsbeginsel in te vullen en een erfgoedreflex op het lokale niveau te creëren. Het ontwikkelen van een erfgoedreflex op gemeentelijk niveau – dicht bij de individuele burger – zal bovendien het draagvlak voor het onroerenderfgoedbeleid verbreden. Bevoegdheden die doelmatig door de gemeenten verricht kunnen worden, horen eigenlijk niet door een hoger niveau te worden opgenomen. De uitoefening van bevoegdheden op een hoger niveau dient op overtuigende motieven te steunen. We streven er daarom naar om de lokale besturen meer bevoegdheden te verlenen en zo de onroerenderfgoedzorg dichter bij de burger te brengen. Ze krijgen een verregaande bevoegdheid voor wat betreft het beheer van beschermd en geïnventariseerd erfgoed en het beheer van de omgeving van het beschermd erfgoed. Een door de Vlaamse overheid erkende onroerenderfgoedgemeente kan dus adviezen en toelatingen betreffende al dan niet beschermd onroerend erfgoed verlenen.

Naast het eigen onroerenderfgoedbeleid kunnen de gemeenten die dit wensen de in dit decreet geformuleerde beheerstaken bij beschermd onroerend erfgoed, zoals het formuleren van adviezen en toelatingen, opnemen. Ook kunnen ze meldingen behandelen voor archeologisch vooronderzoek (indien niet traject ‘wetenschappelijk archeologisch onderzoek’). In functie van eenheid van het beleid behoudt het Vlaamse Gewest in voorkomend geval enkel bij ruimtelijk en financieel ingrijpende beslissingen zijn beheerstaak betreffende adviezen en toelatingen. Op basis van duidelijk bepaalde criteria, opgemaakt en bewaakt door de Vlaamse Regering, kunnen de gemeenten hiervoor een erkenning krijgen als onroerenderfgoedgemeente. Deze criteria dienen als leidraad om de mogelijkheid van de gemeenten om deze beheerstaken op te nemen en af te toetsen. Ze houden de aanwezigheid van een duidelijke beleidsvisie voor onroerend erfgoed in, samen met het beschikken over voldoende gekwalificeerd personeel en het uitdrukkelijk opnemen van de bevoegdheid door het college van burgemeester en schepenen.

De erkende onroerenderfgoedgemeenten kunnen op vrijwillige basis aanvullend op het Vlaams niveau een eigen onroerenderfgoedbeleid ontplooien en krijgen hiertoe alle ruimte vanwege de Vlaamse overheid. Omdat deze initiatieven vrijblijvend zijn, genereert de Vlaamse overheid geen bijkomende plan- of proceslasten, die de inzet van financiële stimuli kunnen rechtvaardigen. Daartoe bakent de Vlaamse overheid haar taken en verantwoordelijkheden duidelijk af. Verder impliceren subsidiariteit en uitbouw van het lokale niveau dat het centrale niveau zich terughoudend opstelt bij het ontplooien van zijn activiteiten. Dit betekent dat de Vlaamse overheid blijft inzetten op de inventarisatie en de bescherming van het onroerend erfgoed en het preventief archeologisch onderzoek.

Afdeling 3. Erkenning als intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst

Artikel 3.3.1

Sommige gemeenten kunnen de toegekende bevoegdheden en taken aangaande onroerend erfgoed zelfstandig opnemen. Andere gemeenten kunnen een intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst (m.n. een intergemeentelijk samenwerkingsverband) oprichten. Deze entiteit kan onder bepaalde voorwaarden zowel beleidstaken als medebewindstaken, zoals het beoordelen van sloopaanvragen van onroerend erfgoed op de vastgestelde inventaris en het verlenen van toelatingen bij ruimtelijk en financieel minder ingrijpende beslissingen, voorbereiden voor de betrokken lokale besturen. Artikel 12 uit het decreet van 6 juli 2001 houdende intergemeentelijke samenwerking is hiervoor bepalend: “De ge-

meenten beslissen over de beheersoverdracht overeenkomstig de statuten van het samenwerkingsverband.”. Onder beheersoverdracht wordt verstaan: het toevertrouwen, door de deelnemende gemeenten aan het samenwerkingsverband, van de uitvoering van door hen genomen beslissingen in het kader van zijn doelstellingen, in die zin dat de deelnemende gemeenten zich het recht onttrekken zelfstandig of samen met derden dezelfde opdracht uit te voeren.

Deze intergemeentelijke samenwerkingsverbanden kunnen zich laten erkennen onder voorwaarden, die de Vlaamse Regering zal bepalen. De minimale erkenningsvoorwaarden kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op de omvang van de regio en bevolkingsaantallen.

Afdeling 4. Erkenning als onroerenderfgoeddepot

Artikelen 3.4.1, 3.4.2 en 3.4.3

Het deponeren van de vondsten en van de opgravingsdocumentatie garandeert het behoud ex situ van het opgegraven bodemarchief. Ook de vaak delicate en tijdelijke opslag van onderdelen (zoals decoratieve elementen) van monumenten tijdens langdurige beheerswerken (zoals restauraties) of het opslaan van seizoengebonden constructies verdient de nodige aandacht. Het beheren van dergelijke onroerenderfgoeddepots wordt aan randvoorwaarden onderworpen, op basis waarvan het onroerenderfgoeddepot kan worden erkend. De vast te stellen bijzondere erkenningsvoorwaarden zullen onder andere rekening houden met de aard en het materiaal van de gedeponeerde objecten, zoals steen, hout, metaal, papier en andere. Op basis van deze verscheidenheid kan eventueel een volledige of gedeeltelijke erkenning van het onroerenderfgoeddepot worden overwogen. De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast, die betrekking kunnen hebben op de aanvraag, de toekenning, de duur, het toezicht, de schorsing, de intrekking van de erkenning of andere aspecten van het onroerenderfgoeddepot. Deze nadere regels zullen worden afgestemd met de toekenningsvoorwaarden voor een kwaliteitslabel aan collectiebeherende verenigingen in het kader van het cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008. Door de erkenning en de mogelijkheid tot subsidiëring van onroerenderfgoeddepots komt het Vlaamse Gewest volledig tegemoet aan artikel 4, 3°, van het Verdrag van Valletta. Dit artikel geeft aan dat Vlaanderen zich ertoe verplicht maatregelen toe te passen voor de fysieke bescherming van het archeologische erfgoed door de inrichting van passende bewaarplaatsen voor archeologische overblijfselen die van de oorspronkelijke vindplaats zijn verwijderd.

Afdeling 5. Aanduiding als erkende archeoloog

Artikelen 3.5.1 en 3.5.2

Om het Verdrag van Valletta te implementeren is het noodzakelijk een nieuw archeologisch traject uit te denken. Eén van de voorwaarden om kwaliteitsvol met het archeologisch erfgoed om te gaan is het inschakelen van de personen die over de juiste kennis en vaardigheden beschikken. Momenteel wordt de kwaliteitstoets door het agentschap voor elke uitvoerder telkens opnieuw in het kader van de opgravingsvergunning verricht. Archeologen moeten immers bij elke aanvraag tot archeologische opgraving aantonen dat zij voldoende gekwalificeerd zijn en/of de nodige ervaring hebben. Voortaan is er een eenmalige erkenning.

Een erkende archeoloog is iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon die onder door de Vlaamse Regering aangenomen voorwaarden als dusdanig aangeduid is. Ook erkende onroerenderfgoedgemeenten en erkende onroerenderfgoeddiensten kunnen zich als erkende archeoloog laten aanduiden. Deze aanduiding als erkende archeoloog richt zich

uitsluitend tot uitvoerders van archeologische vooronderzoeken en archeologische opgravingen. Immers, het uitvoeren van archeologische opgravingen of graafwerken vereist de nodige voorzorg en kennis. Het vrijleggen van archeologische sites of het verzamelen van archeologische artefacten door ze uit hun originele context te verwijderen, is een eenmalige operatie, die in de beste omstandigheden dient te gebeuren. Het erkennen, los van specifieke opdrachten en projecten, biedt de mogelijkheid kwaliteitsvol werk aan de hand van een code van goede praktijk te waarderen. Voor disciplines en activiteiten waarvoor binnen het archeologisch werkveld een grote vraag is naar een dergelijke erkenning, zoals archeologische opgravingen, zal de Vlaamse Regering aangeven dat deze disciplines en activiteiten conform de vastgestelde code van goede praktijk moeten worden uitgevoerd.

Op basis van algemene criteria, zoals relevante ervaring, kennis van materialen en opleiding kan een archeoloog als erkende archeoloog worden aangeduid. Deze aanduiding zal de erkende archeoloog toelaten specifieke activiteiten uit te voeren. Het werken met een erkenningsstelsel, en het voorzien in de mogelijkheid om erkende archeologen te schorsen of erkennen in te trekken, heeft tot gevolg dat er voldoende toezicht is op kwaliteitsvol werk. Hierdoor wordt het vakmanschap en de kwaliteit van uitvoering verankerd en erkend.

De Vlaamse Regering zal de erkenningsvoorwaarden verder uitschrijven. Deze zullen zoals in het besluit van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende de bescherming van het archeologisch patrimonium minstens betrekking hebben op kwalificaties en ervaring en zullen in overeenstemming worden gebracht met de Europese Dienstenrichtlijn. De Vlaamse Regering zal eveneens de erkenningsprocedure uitwerken. Zo zal de erkenning kunnen ingetrokken worden als de archeoloog niet langer voldoet aan de erkenningsvoorwaarden of als uit de archeologienota's en eindverslagen blijkt dat er niet volgens de code van goede praktijk te werk is gegaan. Een gelijkaardige regeling bestaat in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. De Brusselse Hoofdstedelijke Regering erkent “volgens de voorwaarden en procedure die ze vaststelt, de natuurlijke of rechtspersonen, publiek of privaat, die ertoe gemachtigd zijn opgravingen of peilingen uit te voeren”. Omwille van haar decretale opdracht bij o.m. toevalsvondsten is het agentschap van rechtswege een erkend archeoloog.

Artikel 3.5.3

De voorgelegde regels voor archeologisch onderzoek hebben betrekking op een dienstenactiviteit in de zin van de richtlijn 2006/123/EG, de zogenaamde Dienstenrichtlijn. De diensten hebben immers een economisch karakter (er wordt gewoonlijk een vergoeding betaald die de economische tegenprestatie vormt voor de betrokken diensten en de tegenprestatie is reëel en effectief). Aangezien er een erkenning vereist is om de diensten te mogen verrichten, worden er eisen gesteld aan de uitoefening van deze diensten en moeten deze getoetst worden aan de Dienstenrichtlijn.

Met de erkenningsregeling (voor archeologen, metaaldetectoristen en depots) wordt de uitoefening van de dienstenactiviteit afhankelijk gemaakt van een vergunningsstelsel. De Dienstenrichtlijn beschouwt als vergunningsstelsel immers elke procedure die voor een dienstverrichter de verplichting inhoudt bij een bevoegde instantie stappen te ondernemen ter verkrijging van een formele of stilzwijgende beslissing over de toegang tot de uitoefening van een dienstenactiviteit. Een vergunningsstelsel impliceert dus dat een bevoegde instantie een beslissing neemt over de toegang tot of de uitoefening van de dienstenactiviteit wat hier het geval is.

Krachtens de Dienstenrichtlijn is het bestaan van een vergunningsstelsel enkel geoorloofd wanneer het de volgende eigenschappen heeft:

- niet discriminerend: het stelsel mag geen direct of indirect onderscheid maken op basis van nationaliteit of statutaire zetel van de dienstverrichters;
- noodzakelijk: het betreffende vergunningsstelsel dient gerechtvaardigd te worden om dwingende redenen van algemeen belang;
- evenredig: het nagestreefde doel mag niet door een minder beperkende maatregel (bijvoorbeeld een aanmeldingsplicht) worden bereikt, met name omdat een controle achteraf te laat zou komen om werkelijk doeltreffend te zijn.

Naast het vergunningsstelsel als geheel moeten de individuele vergunningsvoorwaarden ook getoetst worden aan verschillende criteria. Zo moeten zij niet-discriminatoire, gerechtvaardigd om dwingende redenen van algemeen belang, duidelijk, ondubbelzinnig, objectief, openbaar, transparant en toegankelijk zijn. De vergunning mag, in beginsel, geen beperkte geldigheidsduur hebben, de selectie uit de gegadigden moet waarborgen van onpartijdigheid en transparantie bieden en de vergunningsprocedure moet duidelijk en openbaar zijn.

De lidstaten hebben, krachtens het Europees verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed, de plicht een rechtsregeling uit te werken voor de bescherming van het archeologisch erfgoed, meer bepaald door middel van procedures die de toelating en de controle van de opgravingen bepalen en erop toe te zien dat het destructief archeologisch onderzoekwerk enkel door gekwalificeerde personen die hiertoe uitdrukkelijk gemachtigd zijn, wordt uitgevoerd.

Het behoud van het historisch en cultureel erfgoed, dat het archeologisch erfgoed omvat, maakt deel uit van het algemeen belang (overweging 40 bij de Dienstenrichtlijn) en houdt voorafgaande beschermingsmaatregelen in met als doel de kans op onomkeerbare schade of definitief verlies van archeologische gegevens uit te sluiten.

Het staat dus vast dat een erkenningsregeling omwille van het algemeen belang gerechtvaardigd is. Ook bij het verder uitwerken van de erkenningsvoorwaarden en -procedure, door de Vlaamse Regering, wordt het kader van de Dienstenrichtlijn gehanteerd. De eisen of de controles waaraan een erkenning onderworpen is, mogen niet overlappen met gelijkwaardige of gezien hun doel in wezen vergelijkbare eisen en controles waaraan de dienstverrichter al in een andere of dezelfde lidstaat onderworpen is. Daarom wordt in de wetgeving een bepaling ingevoegd die stelt dat er kan onderzocht worden in welke landen van de Europese Unie of Europese Economische Ruimte er reeds een erkenningsregeling bestaat die hetzelfde beschermingsniveau biedt waardoor de erkenningsprocedure hier sneller kan verlopen. Voor de overeenstemmende eisen zal de individuele aanvrager immers niet meer moeten aantonen dat hij hieraan voldoet, het erkenningsdocument uit het buitenland volstaat dan samen met de eventuele bijkomende eisen in het Vlaamse Gewest. In het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest wordt ook gewerkt met erkende archeologen. Het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 3 juli 2008 betreffende de erkenning van archeologische vorsers bepaalt de erkenningsvoorwaarden en -procedure. Ook in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest hebben archeologen met een erkenning in buitenland toch nog een erkenning in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest nodig. Er zou dan ook met de drie gewesten werk kunnen worden gemaakt van administratieve samenwerking onderling en met de andere lidstaten. De contactpunten in de lidstaat van (eerste) vestiging moeten de bevoegde instanties bijstaan om vast te stellen welke eisen gelijkwaardig of in wezen vergelijkbaar zijn met de op zijn grondgebied geldende eisen.

In het uitvoeringsbesluit zal bij de erkenningsvoorwaarden tevens vermeld worden dat elk studiebewijs dat bij of krachtens een wetskrachtige norm, een Europese richtlijn of een internationale overeenkomst als gelijkwaardig wordt erkend met één van de geëiste diploma's voor de toepassing van het besluit hiermee gelijkgesteld wordt.

Afdeling 6. Aanduiding als erkende metaaldetectorist

Artikel 3.6.1

Een van de voorwaarden om kwaliteitsvol met het archeologisch erfgoed om te gaan is het inschakelen van personen die over de juiste kennis en vaardigheden betreffende metaaldetectie beschikken. Momenteel is metaaldetectie enkel toegelaten binnen vergunde archeologische opgravingen door personen met archeologische kwalificaties. Voortaan is er een eenmalige erkenning voor metaaldetectoristen.

Een erkende metaaldetectorist is iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon die onder door de Vlaamse Regering aangenomen voorwaarden als dusdanig aangeduid is. Deze erkenning van metaaldetectorist richt zich uitsluitend tot natuurlijke personen of rechtspersonen die met behulp van een metaaldetector archeologische artefacten of archeologische sites opsporen. Immers, het niet gedocumenteerd opsporen van metalen archeologische artefacten, is een drastisch verlies aan archeologische informatie. Dit dient dus in de beste omstandigheden onder deskundige archeologische begeleiding te gebeuren. Erkenning biedt de mogelijkheid aan metaaldetectoristen hun hobby in overleg met de bevoegde administratie voor archeologie kwaliteitsvol uit te voeren.

Op basis van algemene criteria, zoals leeftijd, onderschrijven van een code van goede praktijk en verplichte melding van vondsten, kan een metaaldetectorist een erkenning, beperkt in tijd, ontvangen, die hem toelaat specifieke activiteiten uit te voeren. Het werken met een erkenningsstelsel en het voorzien in de mogelijkheid om erkende metaaldetectoristen te schorsen of erkenningen in te trekken, heeft tot gevolg dat er voldoende toezicht is op het uitvoeren van een hobby, die binnen brede lagen van de bevolking leeft. Op die manier wordt deze passie met het professionele archeologische werkveld gedeeld.

De Vlaamse Regering zal de erkenningsvoorwaarden verder uitschrijven. Deze zullen in overeenstemming worden gebracht met de Europese Dienstenrichtlijn. De Vlaamse Regering zal eveneens de erkenningsprocedure uitwerken. Zo zal de erkenning kunnen ingetrokken worden als de metaaldetectorist niet langer voldoet aan de erkenningsvoorwaarden of als uit de vondstmeldingen blijkt dat er niet volgens de code van goede praktijk te werk is gegaan. Een gelijkaardige regeling wordt momenteel in Zweden uitgewerkt.

Artikel 3.6.2

Omdat werken met een metaaldetector onderdeel is van de aangewende archeologische methoden en technieken door een erkende archeoloog, is elke erkende archeoloog van rechtswege een erkende metaaldetectorist.

Artikel 3.6.3

Cf. toelichting bij artikel 3.5.3.

Afdeling 7. Kwaliteitslabel onroerenderfgoedondernemers

Artikel 3.7.1

Iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon kan onder de door de Vlaamse Regering aangenomen voorwaarden als blijkt van waardering een kwaliteitslabel krijgen. Het labelen, los van specifieke opdrachten en projecten, biedt een stimulans voor kwaliteitsvol werk

aan de hand van een code van goede praktijk. Voor disciplines en activiteiten waarvoor een grote vraag is naar een dergelijke erkenning, zoals boomchirurgie, zal de Vlaamse Regering aangeven dat deze disciplines en activiteiten conform de vastgestelde code van goede praktijk een kwaliteitslabel kunnen krijgen.

Bij de uitwerking zal er in het erkenningssysteem rekening gehouden worden met bestaan- de normeringen en erkenningen, zoals voor architecten en aannemers. Tevens kan voor de uitwerking van het kwaliteitslabel voor ondernemers een beroep worden gedaan op de geactualiseerde beroepsprofielen voor de erfgoedsector.

Hoofdstuk 4. Inventarissen

Artikel 4.1.1

De inventarissen vormen de basis voor de strategische beleidsvoering inzake het onroerend erfgoed. De inventarissen geven een feitelijk overzicht van het voorkomen van de onroerenderfgoedwaarden in Vlaanderen.

Het Vlaamse Gewest beheert meerdere inventarissen voor onroerend erfgoed. De inventarissen hebben elk betrekking op een specifieke vorm van onroerend erfgoed en verzekeren de kennisopbouw en -verspreiding betreffende het onroerend erfgoed.

Het decreet geeft aan de volgende vijf inventarissen een rechtsgrond:

- de inventaris van gekende archeologische zones brengt zones in het Vlaamse Gewest in kaart waar archeologen op basis van waarnemingen en wetenschappelijke argumenten onderbouwen dat er waarschijnlijk archeologische onroerend goederen aanwezig zijn die nog voldoende goed bewaard zijn om van wetenschappelijk of cultuurhistorisch belang te zijn. De begrenzing van elke archeologische zone is digitaal vastgelegd en opgenomen in een inventaris;
- de inventaris van het bouwkundig erfgoed brengt relict en gehelen van bouwkundig erfgoed in Vlaanderen in kaart, zoals gebouwen van alle mogelijke typologieën, gebouwengroepen, complexen, bijhorende interieurs en interieurelementen, infrastructuur, klein erfgoed, straatmeubilair, monumentale beeldhouwwerken, maar ook straten, gehuchten en stadswijken;
- de inventaris van historische tuinen en parken brengt historische tuinen en parken in Vlaanderen in kaart;
- de inventaris houtige beplanting met erfgoedwaarde brengt houtige gewassen (bomen en struiken) en historisch cultuurgroen met erfgoedwaarde in Vlaanderen in kaart. De inventarisgegevens worden ruimtelijk vertaald naar een GIS-laag (GIS: geografisch informatiesysteem);
- de landschapsatlas is een inventaris van de relict van de traditionele landschappen. De opgenomen relict kunnen zeer divers van aard zijn en getuigen in vele gevallen van een wordingsgeschiedenis. De relict geven aan waar de historisch gegroeide landschapstructuur tot op vandaag herkenbaar gebleven is. In de landschapsatlas zijn punt- en lijnrelict opgenomen, evenals relictzones en ankerplaatsen. Een ankerplaats is een gebied dat behoort tot de meest waardevolle landschappelijke plaatsen, dat een complex van gevarieerde erfgoedelementen is die een geheel of ensemble vormen, dat ideaal-typische kenmerken vertoont vanwege de gaafheid of representativiteit, of ruimtelijk een plaats inneemt die belangrijk is voor de zorg of het herstel van de landschappelijke omgeving. Het inventarisatieproject is opgestart in 1995 en het resultaat werd in 2001 gepresenteerd als een databank met daaraan gekoppelde GIS-lagen.

Binnen elk van deze inventarissen kunnen verschillende deelinventarissen, zoals bijvoorbeeld kerkelijk erfgoed, bestaan.

De inventaris van het bouwkundig erfgoed werd, conform de desbetreffende bepalingen van het Monumentendecreet, voor de eerste maal vastgesteld op 14 september 2009 door de administrateur-generaal van het Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed (VIOE), met de intentie om deze jaarlijks opnieuw vast te stellen. Deze eerste vaststelling betrof ruim 66.000 van de 77.000 geïnventariseerde goederen. De tweede vaststelling op 20 september 2010 betrof ruim 69.000 van de 78.000 geïnventariseerde goederen. Op 9 november 2011 werd de inventaris voor de derde maal vastgesteld.

Naar analogie met deze vaststelling laat het decreet toe de vijf vermelde inventarissen geheel of gedeeltelijk vast te stellen. Het gedeeltelijk vaststellen laat onder meer toe om een of meerdere ankerplaatsen of andere items uit de landschapsatlas te laten vaststellen. Door het introduceren van het zorgbeginsel in artikel 4.1.9 treedt het vaststellen van ankerplaatsen in de plaats van het aanduiden van ankerplaatsen, zoals deze in het Landschapsdecreet van 1996 werd opgenomen.

Het vaststellen van de inventarissen vormt tevens een eerste beleidsmatig waardeoordeel bij het uittekenen van het onroerenderfgoedbeleid. Opname in een of meerdere vastgestelde inventarissen verleent aan elk van de erfgoedtypes een juridisch statuut. Door de vaststelling spelen de inventarissen een rol in het proces van afweging en besluitvorming (zie artikel 4.1.9). Het vastgestelde onroerend erfgoed vormt dan één van de vele afwegingselementen. De vaststelling garandeert dat de erfgoedwaarden bij de start van het besluitvormingsproces geagendeerd worden en bij alle bestuurlijke beslissingen mee in overweging worden genomen. In het specifieke geval dat een vergunningverlenende overheid zich dient uit te spreken over het definitief verwijderen van een goed, dat is opgenomen in de vastgestelde inventaris van het bouwkundig erfgoed of de vastgestelde inventaris van houtige beplantingen met erfgoedwaarden, is deze volgens artikel 4.1.10 verplicht om het advies van de administratie te integreren in haar beslissing. De rechtsgevolgen die aan de vaststelling van een goed verbonden zijn, verschillen sterk van de juridische bepalingen van beschermde goederen, vermeld in hoofdstuk 6. Ten gunste van vastgestelde goederen kunnen er binnen de Vlaamse decreet- en regelgeving een aantal uitzonderingsmaatregelen gelden, met als doel dit onroerend erfgoed zoveel mogelijk te vrijwaren. Deze rechtsgevolgen zijn niet noodzakelijk belangrijk voor particuliere zakelijkrechthouders.

Artikel 4.1.2

De opname of het schrappen van onroerende goederen met erfgoedwaarden in een inventaris berust niet op een toevalligheid of een ongefundeerd oordeel. Voor een dergelijke opname of schrapping baseert het zich op een set aan criteria, die een afgewogen oordeel over het onroerend goed mogelijk maken. Deze criteria zijn publiek raadpleegbaar op het internet.

Artikel 4.1.3

De vast te stellen inventaris wordt in de betrokken gemeenten aan een openbaar onderzoek onderworpen. Het openbaar onderzoek wordt aangekondigd door een bericht uit te hangen in de betrokken gemeenten. Wanneer de betrokken gemeente over een website beschikt moet ze het openbaar onderzoek ook kenbaar maken op deze website. De Vlaamse overheid is verantwoordelijk voor de organisatie van dit openbaar onderzoek, bij voorkeur in samenwerking met de betrokken gemeente: de Vlaamse overheid kondigt het openbaar onderzoek aan in het Belgisch Staatsblad en in ten minste drie dagbladen die in het Vlaamse Gewest worden verspreid en met een bericht op de website van het agentschap. Het staat elke gemeente uiteraard vrij om de betrokken inwoners op individuele basis aan te schrijven of te horen.

De 69.000 vastgestelde items uit de huidige inventaris Bouwkundig Erfgoed zullen op die manier ook onderworpen worden aan een openbaar onderzoek.

Tijdens het openbaar onderzoek krijgt iedereen de kans om opmerkingen te formuleren of een bezwaar in te dienen. De bezwaarindiener hoeft geen persoonlijk belang aan te tonen, maar moet zijn opmerkingen en bezwaren wel met feitelijke argumenten staven. Een feitelijkheid betreft bijvoorbeeld een wijziging aan een vastgesteld onroerend goed, alsook een correctie van de benaming of de lokalisatie van het goed.

Na afloop van het openbaar onderzoek en uiterlijk negentig dagen na het neerleggen van de lijst neemt het agentschap de opmerkingen en bezwaren op in een proces-verbaal.

Het onderzoek van de bezwaren gaat de vaststelling van de lijst vooraf. De Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed adviseert de Vlaamse Regering over de lijst en de opmerkingen en bezwaren. De Vlaamse Regering bepaalt hierover nadere regels. De Vlaamse Regering stelt na het advies van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed de lijst geheel of gedeeltelijk vast. Uit het vaststellingsbesluit moet blijken hoe de Vlaamse Regering de bezwaren behandelde.

Artikel 4.1.4

De Vlaamse Regering kan een vastgestelde inventaris actualiseren of er onroerende goederen aan toevoegen of uit verwijderen. Voor de betrokken onroerende goederen wordt een openbaar onderzoek georganiseerd onder de voorwaarden en in de vorm vastgesteld in artikel 4.1.3.

Artikel 4.1.5

Onroerend erfgoed is niet zomaar een ruimtelijk decor. Monumenten, archeologische sites, landschappen of stads- en dorpsgezichten zijn veel meer dan een gevel, muur of perceelsgrens. Achter de muren van monumenten of binnen grote percelen bevinden zich vaak waardevolle elementen die integraal deel uitmaken van het onroerend goed in kwestie. Bij het inventariseren van onroerend erfgoed is het dus essentieel dat deze elementen ook mee in rekening kunnen worden gebracht. Daarom regelt dit decreet de toegang tot onroerend erfgoed, met uitzondering van particuliere woningen en bedrijfslokalen, in functie van het onderzoek naar de waarden ervan.

Artikel 4.1.6

Aan de vaststelling van een onroerend goed zijn een aantal voorwaarden verbonden. Behalve de benaming en een beschrijving op basis van de erfgoedkenmerken moet het onroerend goed gelokaliseerd worden met behulp van een georeferencieerd plan, en dit indien mogelijk tot op kadastraal niveau. Deze vaste gegevens komen de eenvormigheid van de vastgestelde inventarissen ten goede en kunnen met andere gegevens zoals een beschrijving van de erfgoedelementen worden aangevuld. Voor het aanmaken van het (op kadastraal niveau) georeferencieerd plan wordt van de bestaande Vlaamse standaarden, zoals KADVEC of GRB, gebruik gemaakt.

Artikel 4.1.7

Omdat inventarissen essentieel zijn voor de kennisverspreiding over het onroerend erfgoed, worden ze na de vaststelling digitaal ontsloten in een voor het publiek te raadplegen

GIS-laag (GIS als een geheel van hardware, software en procedures om ruimtelijk gedefinieerde gegevens op te slaan, te beheren, te verwerken en weer te geven). Door het digitaal ontsluiten van de gegevensbestanden met geografische informatie in georeferencieerde bestanden zijn de vastgestelde inventarisatiegegevens niet alleen publiek consulteerbaar maar ook bruikbaar in diverse Vlaamse en lokale beleidsprocessen.

Waar mogelijk zullen deze inventarissen afgestemd worden met bestaande inventarissen, zoals de Databank Ondergrond Vlaanderen (DOV), en geografische informatiesystemen, die door de Vlaamse overheid worden gecreëerd.

Artikel 4.1.8

Dit artikel benadrukt dat de vaststelling van een onroerend goed ingevolge de opname van het goed in een vastgestelde inventaris, geen negatieve rechtsgevolgen heeft voor de burger, in die zin dat de opname geen weigeringsmotief is in het kader van aanvragen tot stedenbouwkundige vergunningen, verkavelingsvergunningen en aanvragen tot milieu- en natuurvergunningen.

Voor werken, activiteiten of processen van een administratieve overheid, kan de opname van het goed in een vastgestelde inventaris wel als weigeringsgrond worden ingeroepen. Onder deze activiteiten worden niet de administratieve taken van een overheid, zoals het verlenen van vergunningen, begrepen.

Artikel 4.1.9

De vaststelling van onroerende goederen stelt ten aanzien van administratieve overheden een zorgplicht en motiveringplicht in. De zorgplicht is van toepassing op alle werken, activiteiten en processen van een administratieve overheid. De administratieve taken van een overheid ten aanzien van derden, zoals het verlenen van vergunningen, vallen niet onder dit zorgbeginsel.

In hun zorgvuldigheid voorkomt elk openbaar bestuur en administratieve overheid altijd schade aan het gekende onroerend erfgoed, dat in de vastgestelde inventaris is opgenomen. Door schadebeperkende maatregelen te nemen, wordt elke betekenisvolle schade door deze administratieve overheden beperkt.

De Vlaamse Regering bepaalt hierover de nadere regels. Deze regels kunnen de verantwoordelijkheid van de administratieve overheid inzake de uitvoering van de zorgplicht verduidelijken, de inschatting van de impact op de erfgoedwaarden weergeven, de toepassing van de verschillende maatregeltypes en de opbouw van de motivering bevatten. Voor de toepassing van het zorgbeginsel zal het beleidsveld onroerend erfgoed ten behoeve van de betrokken administratieve overheden duidelijke richtlijnen en eventueel ook een standaardformulier opmaken.

Voor de reeds vastgestelde items uit de inventaris van het Bouwkundig Erfgoed zal de zorgplicht enkel gelden voor de onroerende goederen waarvoor een op basis van artikel 4.1.3 openbaar onderzoek werd gevoerd.

Artikel 4.1.10

In toepassing van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening is een stedenbouwkundige vergunning vereist voor de afbraak van een goed, dat is opgenomen in de vastgestelde inven-

taris van het bouwkundig erfgoed. De aanvrager van de sloopvergunning moet een extra exemplaar van het dossier met bijkomend fotomateriaal indienen (cf. artikelen 4, 8, 17 en 20, 6°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2004 betreffende de dossiersamenstelling van de aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning). De gemeente kan de sloopvergunning alleen uitreiken, nadat zij advies heeft gevraagd over de erfgoedwaarden van het gebouw (cf. artikel 1, 1°, g, van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 tot aanwijzing van de instanties die over een vergunningsaanvraag advies verlenen). Deze adviesverplichting wordt ook ingeschreven voor de vergunningsaanvragen voor het ontbossen van met bomen begroeide oppervlakten en het vellen van bomen, die zijn opgenomen in de vastgestelde inventaris van houtige beplantingen met erfgoedwaarde.

Op die manier wordt vermeden dat vastgestelde constructies of houtige beplantingen zonder bijkomend onderzoek worden gesloopt, gekapt of geveld. Op basis van gedegen advies moet het vergunningverlenend bestuursorgaan kunnen oordelen of het belang van het project ten behoeve waarvan de vergunning aangevraagd wordt, wel opweegt tegen het verlies van erfgoedwaarden.

Uiteraard kan een vergunning voor het slopen van constructies, die zijn opgenomen in de vastgestelde inventaris van het bouwkundig erfgoed en voor het ontbossen van met bomen begroeide oppervlakten of het vellen van bomen, die zijn opgenomen in de vastgestelde inventaris van houtige beplantingen met erfgoedwaarden, slechts worden afgeleverd, in zoverre de constructie, de begroeide oppervlakte of de boom niet getroffen is door de beschermingsregelingen in hoofde van beschermde monumenten, landschappen, stads- en dorpsgezichten of archeologische sites en zones.

Artikel 4.1.11

De instrumenterende ambtenaar, vastgoedmakelaar en ander personen die in de uitoefening van hun beroep of activiteiten onderhandse akten opmaken, hebben een informatieverplichting. Zij zijn verplicht om in alle onderhandse en authentieke akten van verkoop of van verhuring voor meer dan negen jaar van een onroerend goed, van een inbreng van een onroerend goed in een vennootschap en ook in alle akten van vestiging van erfpacht of opstal en in elke andere andere akte een eigendomsoverdracht ten bezwarende titel, met uitzondering van huwelijkscontracten en hun wijzigingen en met uitzondering van contracten aangaande de mandeligheid dat het onroerend goed verwijzen naar de opname van het goed in een of meerdere vastgestelde inventarissen en naar de rechtsgevolgen die aan de opname verbonden zijn door hoofdstuk 4 van het decreet en de beschrijving van het onroerend goed in de inventaris als bijlage bij de akte te voegen.

Als de instrumenterende ambtenaar een onderhandse akte in een authentieke akte dient op te nemen, waarbij de eerste niet beantwoordt aan de voorschriften van het eerste lid, dan wijst hij de partijen bij de opmaak van de akte op het eerste lid. De partijen kunnen geen vordering tot vernietiging invoeren indien de inbreuk op de informatieplicht met betrekking tot de publiciteit en de onderhandse overeenkomst is rechtgezet bij de authentieke akteverlening en de informatiegerechtigde in deze akte verzaakt aan de vordering tot nietigverklaring op basis van een inbreuk op de informatieplicht.

Hoofdstuk 5. Archeologie

Hoofdstuk 5 behandelt een aantal aspecten van het onroerenderfgoedbeleid die specifiek betrekking hebben op het archeologisch erfgoed en het onderzoek ernaar. In tegenstelling tot andere vormen van onroerend erfgoed is het archeologisch erfgoed veelal niet zichtbaar aanwezig aan het oppervlak of in de leefomgeving. Daarom zijn, bovenop de instrumenten voor behoud en beheer die ook voor de andere erfgoedvormen van toepassing zijn, bijkomende maatregelen nodig, die in dit hoofdstuk beschreven worden.

De opbouw vertrekt vanuit een aantal beginselen die algemeen gelden voor iedere burger, gaat vervolgens dieper in op de verplichtingen die gelden ten aanzien van zakelijkrecht-houders van archeologische ensembles en de code van goede praktijk voor metaaldetectie en archeologisch onderzoek, behandelt daarna de procedure die gevolgd moet worden bij bouw- of verkavelingswerken, om na de procedures die van toepassing zijn bij onderzoek dat vertrekt vanuit een zuiver wetenschappelijke benadering te eindigen met bepalingen rond de evaluatie van de effecten van dit hoofdstuk.

De afdeling 4 gaat nader in op het archeologisch onderzoek dat plaatsvindt naar aanleiding van bouw- of verkavelingswerken en is opgesplitst in onderafdelingen, die telkens gelden ten aanzien van een specifieke actor in het proces: initiatiefnemers van ontwikkelingsprojecten, erkende archeologen, vergunningverleners en administratieve overheden. Elke onderafdeling is ook specifiek van toepassing op een welbepaalde stap in het archeologisch proces. Het Onroerenderfgoeddecreet beoogt op die wijze enerzijds de verschillende stappen in dit archeologisch proces duidelijk te maken en anderzijds klaarheid te scheppen rond de verantwoordelijkheden van eenieder hierin. De onderafdelingen volgen de chronologie van dit proces, met uitzondering van onderafdeling 8 die een uitzonderingsprocedure op enkele stappen bevat en deze stappen vervangt.

Afdeling 1. Algemene beginselen

Onderafdeling 1. Passiefbehoudsbeginsel

Artikel 5.1.1

Het is verboden archeologische artefacten, archeologische sites en archeologische ensembles te ontsieren, te beschadigen of te vernielen.

Onderafdeling 2. Metaaldetectie

Artikel 5.1.2

Het gebruik van metaaldetectoren om archeologische sites of archeologische artefacten op te sporen, blijft in de regel verboden. Dit gebruik kan enkel door erkende metaaldetectoren (artikel 3.6.1) en erkende archeologen (artikel 3.5.1), die conform de code van goede praktijk (artikel 5.3.1) van deze toestellen gebruik maken. Aan de voorwaarden van erkenning en het handelen conform de code van goede praktijk moet worden voldaan.

Onderafdeling 3. Archeologisch onderzoek

Artikel 5.1.3

Het inzamelen van archeologische informatie door middel van archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem leidt onherroepelijk tot de onherstelbare vernietiging van de archeologische sporen. Deze unieke positie van het archeologische onderzoek en het broze karakter van archeologische sporen rechtvaardigt een nauwlettende reglementering van deze onderzoeken. Om deze reden is het zonder meer verboden zonder melding aan of toelating van het agentschap, of in voorkomend geval zonder melding aan de erkende onroerenderfgoedgemeente, een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem of een archeologische opgraving uit te voeren, graafwerken uit te voeren met de bedoeling archeologische sites op te sporen en vrij te leggen of archeologische artefacten te verzamelen of uit hun originele context te verwijderen. Enkel het agentschap kan archeologisch vooronderzoek of een archeologische opgraving uitvoeren en metaaldetectoren gebruiken zonder toelating. Uiteraard zijn archeologische onderzoeken, die geen bodemingrepen

met zich meebrengen, zoals veldprospectie, luchtfotografische of geofysische prospectie, archivalisch onderzoek of andere, vrijgesteld van een melding aan of toelating van het agentschap of in voorkomend geval van een melding aan de erkende onroerenderfgoedgemeente.

Onderafdeling 4. Toevalsvondsten

Artikel 5.1.4

Elkeen die anders dan bij het uitvoeren van een archeologisch vooronderzoek; een opgraving of het gebruik van een metaaldetector een goed vindt, waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat het een archeologische vondst betreft, is verplicht hiervan binnen drie dagen aangifte te doen bij de Vlaamse overheid. Dit goed kan zowel een archeologisch artefact als een archeologische site zijn, of beide. In het uitvoeringsbesluit kan worden aangegeven hoe deze aangifte dient te gebeuren (bij voorkeur elektronisch). De bij decreet opgelegde bewaarmogelijkheden blijven gedurende tien dagen van kracht. Gedurende deze periode beschikt de Vlaamse overheid over de nodige tijd om de noodzakelijke vaststellingen te doen of te laten doen op het terrein. De Vlaamse overheid werkt zoveel mogelijk samen met de betrokken onroerenderfgoedgemeente(n). Op basis van de terreinevaluatie kan de Vlaamse overheid de termijn van tien dagen verlengen of inkorten.

Eventuele financiële tegemoetkomingen als gevolg van een termijnverlenging kunnen in uitvoeringsbesluiten worden behandeld (zoals bepaald in artikel 10.3.3). Omdat deze financiële tegemoetkomingen volledig voor rekening van de Vlaamse overheid zijn, is de Vlaamse administratie volledig voor het proces van toevalsvondsten bevoegd.

Afdeling 2. Verplichtingen zakelijkrechthouders en gebruikers van archeologische artefacten en archeologische ensembles

Artikel 5.2.1

Voor archeologische ensembles, d.i. het geheel van de materiële resten en het opgravingsarchief, geldt het actiefbehoudsbeginsel, zoals ook in het Verdrag van Valletta (artikel 4, paragrafen 2 en 3) wordt bepaald. Zakelijkrechthouders van een archeologisch ensemble moeten overeenkomstig de bepalingen in de nota, het rapport en het eindverslag het ensemble als één geheel bewaren en in goede staat behouden. Conform het actiefbehoudsbeginsel moeten de zakelijkrechthouders mogelijke nadelige gevolgen ten aanzien van het ensemble voorkomen door de gepaste voorzorgsmaatregelen te nemen. Voorts moeten de zakelijkrechthouders het ensemble voor onderzoek en ontsluiting beschikbaar houden. Een zakelijkrechthouder kan zich aan de opgesomde plichten onttrekken, door schenking of bruikleen aan een erkend onroerenderfgoeddepot.

Artikel 5.2.2

Het agentschap wenst te weten wie zakelijkrechthouder is van de archeologische ensembles en waar ze zich bevinden om indien gewenst verder onderzoek te kunnen doen. De zakelijkrechthouder of de gebruiker van een archeologisch artefact of van een archeologisch ensemble, dat afkomstig is uit het Vlaamse Gewest, moet dan ook binnen dertig dagen elke wijziging van bewaarplaats of zakelijkrechthouder melden bij het agentschap. In het uitvoeringsbesluit kan verder uitgewerkt worden hoe deze melding best kan gebeuren.

Artikel 5.2.3

Het voornemen om een archeologisch artefact of archeologisch ensemble buiten het Vlaamse Gewest te brengen moet ook worden gemeld bij het agentschap. Enerzijds kan het agentschap op die manier toch nog enigszins weten waar de goederen zich bevinden. Anderzijds biedt het de mogelijkheid om indien gewenst voor te stellen de betrokken goederen aan te kopen. Ook hier kan de meldingswijze verder worden uitgewerkt in het uitvoeringsbesluit.

Afdeling 3. Code van goede praktijk

Artikel 5.3.1

Voor disciplines en activiteiten waarvoor binnen het archeologische werkveld een grote vraag is naar een kwalitatieve erkenning, zoals archeologisch vooronderzoek, archeologische opgravingen of metaaldetectie, geeft het decreet aan dat deze disciplines en activiteiten conform de vastgestelde code van goede praktijk moeten worden uitgevoerd. De Vlaamse Regering zal deze code vaststellen. Alle erkende archeologen en metaaldetectoristen, die deze disciplines of activiteiten uitoefenen, moeten conform deze vastgestelde code van goede praktijk werken.

Afdeling 4. Archeologisch onderzoek bij vergunningsplichtige ingrepen in de bodem

Onderafdeling 1. Verplichtingen vergunningsaanvrager

Artikelen 5.4.1 en 5.4.2

De implementatie van het geratificeerde Verdrag van Valletta betekent dat archeologie en archeologische bronnen een evident onderdeel van onze samenleving gaan uitmaken. Bijgevolg worden in plannings- of ontwikkelingstrajecten archeologische erfgoedwaarden zonder meer in rekening genomen. Net zoals iedereen het tegenwoordig logisch vindt dat er een architect of een veiligheidscoördinator betrokken wordt, moet het evident zijn om tijd, ruimte en financiële middelen ter beschikking te stellen voor het vrijwaren van erfgoedwaarden door middel van archeologisch onderzoek. Dit betekent dat grondwerken of bodemingrepen, die aan het archeologisch patrimonium schade kunnen berokkenen en die onderworpen zijn aan de verplichting tot het bekomen van een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning, archeologisch begeleid moeten worden. Onder bodemingrepen verstaat de regelgever elke wijziging van de eigenschappen van de ondergrond door verwijdering of toevoeging van materie, verhoging of verlaging van de grondwatertafel, of samendrukken van de materialen waaruit de ondergrond bestaat. Vernieuwbouw, die geen ingreep in de bodem vertegenwoordigt, valt hier niet onder en vereist bijgevolg geen bekrachtigde archeologienota.

Werken en handelingen, die van de stedenbouwkundige vergunningsplicht zijn vrijgesteld of die meldingsplichtig zijn, vallen niet onder artikel 5.4.1.

De aanvrager van een stedenbouwkundige vergunning met ingreep in de bodem of van een verkavelingsvergunning voegt bij zijn aanvraag de bekrachtigde archeologienota. De in houd en vorm van deze nota worden behandeld in artikelen 5.4.8 en 5.4.12. In dit decreet worden onder 'bodem' zowel landbodems als onderwaterbodems, zoals zeebodems, rivierbeddingen en andere begrepen.

De koppeling van de archeologieverplichting aan een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning kan worden herbekeken bij structurele wijzigingen aan de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) (bv. evolutie naar unieke vergunning).

De regelgever introduceert oppervlaktecriteria die gebaseerd zijn op de huidige stedenbouwkundige en archeologische vergunningsservaringen. In 2010 bouwde het toenmalige agentschap Ruimte en Erfgoed een theoretisch model op om na te gaan wat de impact zou zijn van een nieuw archeologiebeleid. Hiervoor werd de structuur van een eerdere studie uit 2005 als basis genomen, hoewel de gehanteerde criteria werden geactualiseerd en een opdeling volgens oppervlaktedrempels werd toegevoegd.

Als basis voor het model voor oppervlaktecriteria is uitgegaan van de jaarlijkse consumptie aan terreinen voor nieuwbouw. Het gaat hier enerzijds om onbezette percelen die aangesneden worden voor bebouwing, en anderzijds om terreinen die na sloop vrij gemaakt worden voor een nieuw gebouw. Verbouwingen en vernieuwbouw werden uitgesloten van het model gezien hun geringe(re) impact op het bodemarchief. Er werd aangenomen dat alle nieuwbouwprojecten een bedreiging kunnen vormen voor eventueel aanwezige archeologische sites, ongeacht hun oppervlakte. Als bron voor de inschatting van deze consumptie is uitgegaan van de gegevens over de bouwvergunningen in Vlaanderen⁴. Deze bouwvergunningen werden onderverdeeld in klassen volgens oppervlakte van de percelen die betrokken waren bij de vergunning⁵. Van iedere klasse werd het aantal vergunningen, de gemiddelde oppervlakte per vergunning en de totaaloppervlakte van de klasse genomen. Hierop is een eerste correctie toegepast in functie van verkavelingen. Bij een verkaveling vindt het archeologisch (voor)onderzoek immers plaats in de verkavelingsfase en niet bij de bouw van iedere individuele woning binnen de verkaveling. Daarom werden de individuele bouwvergunningen die verleend werden binnen goedgekeurde verkavelingen uit de desbetreffende klassen gefilterd, en werden in ruil de verkavelingsvergunningen ingevoerd in hun respectievelijke (hogere) klassen⁶. In de gegevensbronnen bestaat een onderscheid tussen residentiële⁷ en niet-residentiële⁸ gebouwen. Dit onderscheid werd behouden omwille van het sterk verschillende ruimtegebruik van beide types bouwwerken. Bovenop deze categorieën werd een categorie ‘infrastructuur’ gecreëerd⁹.

Deze verkregen gegevensreeks werd onderverdeeld in twee types: een minderheid bouwwerken die in gekende archeologische zones zou plaatsvinden, en een meerderheid die buiten deze gekende zones zou ingeplant worden. De kans op het aantreffen van een archeologische vindplaats, en daarmee de noodzaak tot het uitvoeren van een archeologische opgraving is immers groter binnen een zone die reeds gekend is als archeologische site, dan erbuiten. Daarom werd een aanname gedaan van het aantal en het oppervlak aan gekende archeologische zones in Vlaanderen. Hiervoor is gebruik gemaakt van de Archeologische Monumentenkaart (AMK) die in Nederland is opgesteld doorheen de voorbije decennia en gekende archeologische sites in Nederland weergeeft. Het aantal en het oppervlak aan gekende sites werd geëxtrapoleerd naar Vlaanderen, op basis van de verhouding van het

⁴ FOD Economie, cijfers bouwvergunningen 2005-2007.

⁵ Het totaaloppervlak van de percelen binnen een ontwikkelingsproject vormt de theoretisch maximale impact op het bodemarchief van dit project. Tijdens het archeologisch vooronderzoek kan dit verder bijgesteld worden tot een deel van het perceel dat daadwerkelijk verstoord wordt. De impact van geplande werken en het al dan niet vormen van een verstorende activiteit dient bovendien geanalyseerd te worden door personen die beschikken over de juiste expertise om deze inschatting te kunnen maken (erkend archeoloog).

⁶ Ruimte en Erfgoed, vergunningenregister gemeenten.

⁷ Woongebouwen.

⁸ Niet-woongebouwen zoals kantoren, industrie, handel, publieke diensten, parkeer garages, sportinfrastructuur enzovoort.

⁹ Wegenis, omgevingswerken, spoorwegen enzovoort.

grondgebied van beide territoria¹⁰. Daarnaast werd een recente studie naar de afbakening van historische kernen in Vlaanderen aangewend¹¹. Er werd aangenomen dat deze voorraad gekende sites gelijkmatig over Vlaanderen verspreid is, en dat dit areaal aan eenzelfde tempo en onder dezelfde modaliteiten aangesneden wordt als de ongekende gebieden. De verkregen verhouding werd dan ook toegepast op de datareeks, waarbij een aandeel bouwvergunningen binnen gekende sites werd gefilterd uit de volledige data.

Bij de verdere bewerking van de gegevensreeksen werd nagegaan hoeveel archeologische vooronderzoeken dienen uitgevoerd te worden (in principe een per bouwvergunning), en tot hoeveel opgravingen deze vooronderzoeken zouden leiden. Er is aangenomen dat 10% van het grondgebied van Vlaanderen een archeologische site omvat¹². Indien bij ieder nieuwbouwproject een archeologisch vooronderzoek wordt uitgevoerd, zal in 10% van de gevallen de ondergrond uit een archeologische site bestaan. In gekende archeologische zones is deze kans significant hoger. Er is aangenomen dat hier 50% van het oppervlak uit archeologische sites zal bestaan¹³. Het aantal vooronderzoeken dat leidt tot een opgraving ligt in een gekende zone dan ook hoger dan buiten een gekende zone.

Wanneer bij ieder nieuwbouwproject een vooronderzoek uitgevoerd dient te worden, kan men ervan uitgaan dat in 100% van de gevallen een archeologisch vooronderzoek wordt uitgevoerd, en dat daarbij 100% van het oppervlak aan archeologische sites gedetecteerd zal worden, waarna 100% van de archeologische oppervlakte die bedreigd wordt door de werken opgegraven zal worden. Dit betekent echter dat ook in gevallen met een erg lage potentiële impact een archeologisch vooronderzoek noodzakelijk is, waarbij statistisch gezien in een beperkter aantal gevallen een opgraving en kenniswinst zal volgen. Gezien de aard van het ruimtegebruik in Vlaanderen zijn er immers – voornamelijk bij woningbouw – erg veel percelen van een relatief beperkt oppervlak. Daardoor beslaat een grote groep aan bouwwerken slechts een relatief beperkt totaaloppervlak aan terrein, en dus een relatief beperkt verlies aan archeologische sites wanneer deze niet onderworpen worden aan een vooronderzoek. Daarom werd van iedere oppervlakteklasse nagegaan hoeveel percelen elke klasse omvat, en welk totaaloppervlak zij vertegenwoordigt. Daardoor kan een afweging gemaakt worden tussen enerzijds het aantal dossiers waarbij een archeologische verplichting wordt opgelegd en anderzijds het oppervlak aan potentiële archeologie dat al dan niet aan een archeologisch (voor)onderzoek zal onderworpen worden. Met andere woorden: hoeveel procent van het archeologisch oppervlak wordt getroffen (baten) versus hoeveel procent van de ontwikkelingsprojecten krijgen te maken met een preventief archeologisch traject (kosten)? Op basis van deze afweging kunnen oppervlaktedrempels ingesteld worden, waarbij bepaalde oppervlaktecategorieën vrijgesteld worden van een preventief archeologisch onderzoek. Hierbij kan bovendien een onderscheid gemaakt worden tussen gekende archeologische zones en ongekend archeologisch gebied. In gekende zones is de kans op het aantreffen van een site groter, en kan moeilijker een vrijstelling geboden worden (de baten liggen er duidelijk hoger).

Als referentie kan telkens verwezen worden naar het scenario waarbij geen drempelwaarden worden gehanteerd ('0-drempel') en waarbij 100% van het archeologisch erfgoed ge-

¹⁰ Centraal Bureau voor de Statistiek (NL), FOD Economie (B). Het Nederlandse grondgebied is 4 miljoen ha groot. De Archeologische Monumentenkaart omvat 13.000 sites, goed voor een afgebakend oppervlak van 67.000 ha (1,7% van het grondgebied). Na extrapolatie voor Vlaanderen (oppervlak grondgebied: 1,35 miljoen ha) betekent dit voor Vlaanderen ca. 4400 sites, goed voor een oppervlak van 22.500 ha. De afgebakende historische kernen omvatten ca. 6000 ha, goed voor 26% van het theoretisch gekende oppervlak.

¹¹ 2010, Vrije Universiteit Brussel in opdracht van het Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed.

¹² Ruimte en Erfgoed, Rijksdienst Cultureel Erfgoed (NL), Institut de Recherches Archéologiques Préventives (FR), Intergemeentelijke Archeologische Dienst Raakvlak.

¹³ Ook in gekende zones zal een deel van de terreinen geen bodemarchief omvatten. Delen van sites zijn reeds verstoord door bouwwerken in het verleden, weggeërodeerd, of bevinden zich in een deel van een site die ook in het verleden niet door de mens gebruikt werd.

vrijwaard wordt maar tevens 100% van de dossiers getroffen worden door een archeologisch traject. In het 0-drempelscenario worden theoretisch ca. 16.000 vooronderzoeken uitgevoerd die leiden tot ca. 2150 opgravingen.

Op basis van deze afwegingen werd geopteerd voor een 300 m²-drempel in gekende zones, en voor een 3000 m²-drempel in ongekend gebied. Hierbij werd eveneens rekening gehouden met de verschillende effecten van deze drempelwaarden binnen de categorieën residentieel en niet residentieel¹⁴, en de categorieën historische kernen en buitengebied¹⁵.

In gekende archeologische zones wordt bij een 300 m²-drempel 99% van het archeologisch oppervlak getroffen door preventief onderzoek, wat staat voor 92% van de dossiers. In ongekende zones wordt bij een 3000 m²-drempel 66% van het archeologisch oppervlak getroffen wat staat voor 31% van de dossiers (door 1/3 van de dossiers te onderwerpen aan een preventief archeologisch traject wordt 2/3 van het bodemarchief onderworpen aan een voorafgaand archeologisch onderzoek). In totaliteit genomen dienen op deze basis jaarlijks ca. 3000 dossiers aan een preventief archeologietraject onderworpen te worden (= 16% vergunningen nieuwbouw).

Op basis van deze kennis en de bevinding, dat kleine ingrepen in de bodem geen planlast voor de initiatiefnemer wettigen, oordeelt de regelgever, dat de bekrachtigde archeologienota conform artikel 5.4.8, niet bij de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag moet worden gevoegd, wanneer:

- de werken geen invloed hebben op het oppervlak of de ondergrond van een onroerend goed. Dit geldt onder meer voor de vele vernieuwingsprojecten;
- de oppervlakte van de zone waar de ingrepen in de bodem plaatsvinden kleiner is dan 100 m²;
- de werken volledig binnen een gebied vallen waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt. Deze zones, zoals voormalige groeven, stortplaatsen, al opgegraven of onderzochte terreinen en andere, worden door de Vlaamse Regering vastgesteld;
- de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de werken zullen worden uitgevoerd minder dan 300 m² bedraagt. Door de geringe impact van deze werken op het archeologisch erfgoed, is de balans tussen de maatschappelijke meerwaarde van het onderzoek enerzijds, en de financiële last en druk op het draagvlak voor archeologie anderzijds, zonder meer negatief;
- de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de werken worden uitgevoerd minder dan 3000 m² bedraagt én deze percelen geheel gelegen zijn buiten de archeologische zones opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones;
- de percelen waarop de werken worden uitgevoerd liggen volledig buiten de archeologische zones en de oppervlakte van de werken waarop de verstoring van ingreep in de bodem betrekking heeft beslaat minder dan 1000 m²;
- de aanvraag heeft betrekking op werkzaamheden binnen het gabarit van bestaande lijninfrastructuur en haar aanhorigheden. Onder deze werkzaamheden wordt verstaan: werkzaamheden die tot doel hebben bestaande lijninfrastructuur en de aanhorigheden ervan te behouden en exploiteren, te herstellen, te onderhouden of te vernieuwen zonder dat hierbij de begrenzing van de oorspronkelijke aanleg overschreden wordt en zonder bijkomende verstoring van de bodem. Bij deze bepaling gelden geen nadere regels rond oppervlakte van de ingreep in de bodem of perceelsoppervlak;
- de aanvrager een natuurlijke persoon of privaatrechtelijke rechtspersoon is en de oppervlakte van de ingreep in de bodem minder dan 5000 m² beslaat en de betrokken

¹⁴ Bv. residentieel bouw bij drempel 3000: 37% oppervlak gevat door 6% van dossiers te vatten, niet-residentieel bouw bij drempel 3000: 96% oppervlak gevat door 55% dossiers te vatten.

¹⁵ Bv. historische kernen bij drempel 300: 73% aan oppervlak archeologie gevat door 20% van dossiers te vatten, bij drempel 3000 zou dit slechts 30% archeologisch oppervlak zijn voor 5% dossiers. M.a.w.: door 15% minder dossiers te vatten gaat 43% van het (bovendien te verwachten) archeologisch oppervlak verloren voor preventief archeologisch onderzoek.

percelen volledig gelegen zijn buiten woongebied of recreatiegebied en buiten archeologische zones zoals opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones.

De verkavelingsvergunningen vormen, zoals eerder gesteld, een aparte groep binnen de stedenbouwkundige ontwikkelingen. De rechtstreekse impact van de vergunde werken is immers relatief beperkt, in tegenstelling tot andere stedenbouwkundige vergunningen: het gaat veelal enkel om de aanleg van wegen en nutsleidingen. De grootste impact op de ondergrond van een verkavelingsvergunning ligt evenwel in de woningen en aanhorigheden die later gerealiseerd zullen worden binnen de verkaveling. De verkavelingsvergunning is echter de eerste stap in dit proces en de verkavelaar is degene die het initiatief voor de ontwikkeling neemt, waardoor dit de meest aangewezen fase is om het archeologisch onderzoek uit te voeren. Door het ontbreken van grootschalige ingrepen in de bodem in deze fase, houden de vrijstellingen voor het bijvoegen van een bekrachtigde nota geen rekening met aspecten rond de oppervlakte van de ingreep in de bodem.

De bekrachtigde archeologienota moet ook niet bij de verkavelingsvergunningsaanvraag worden gevoegd, wanneer:

- de aanvraag volledig valt binnen een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt, zoals vastgesteld door de Vlaamse Regering;
- de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de verkavelingsvergunning betrekking heeft, minder dan 300 m² bedraagt;
- de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de verkavelingsvergunning betrekking heeft, tussen 300 m² en 3000 m² bedraagt en de percelen helemaal buiten de archeologische zones liggen, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones.

Voor vergunningsplichtige werken op terreinen zonder kadastraal nummer, zoals openbaar domein en andere, gelden vanzelfsprekend dezelfde oppervlaktecriteria. In deze situatie geldt de totale oppervlakte van de werf als oppervlaktecriterium.

Bij elk van bovenstaande uitzonderingen blijft uiteraard wel de vondstmeldingsplicht van artikel 5.1.4 gelden. Indien tijdens dergelijke werken archeologische sites en artefacten tevoorschijn komen, moeten deze nog altijd correct door de Vlaamse administratie gedocumenteerd en geborgen worden. Initiatiefnemers die dit mogelijke oponthoud willen uitsluiten kunnen voorafgaand aan hun vergunningsaanvraag desgewenst toch archeologisch vooronderzoek laten uitvoeren, zelfs indien het project onder de opgesomde uitzonderingen valt.

Indien men een vergunningsaanvraag indient met bijgevoegde bekrachtigde archeologienota en deze aanvraag geweigerd wordt door de vergunningverlener, kan men bij een hernieuwde aanvraag dezelfde bekrachtigde archeologienota voegen, op voorwaarde dat de ingreep in de bodem van de hernieuwde aanvraag dezelfde is als die in de oorspronkelijke aanvraag. Indien dit niet het geval is en er een bijkomende ingreep in de bodem wordt voorzien, zal de aanvrager een aangepaste bekrachtigde archeologienota dienen bij te voegen.

Het gebruik van oppervlaktecriteria bij het beheer van het archeologisch patrimonium is een nieuw gegeven in Vlaanderen. Daarom voorziet het Onroerenderfgoeddecreet in een jaarlijkse evaluatie van dit beheer (artikel 5.6.1). Indien uit deze evaluatie zou blijken dat het vooropgesteld doel, met name het behoud van het archeologisch patrimonium onvoldoende gewaarborgd wordt, zullen de decretale oppervlaktecriteria door middel van een decreetswijziging worden aangepast.

Artikel 5.4.3

De aanvrager van een stedenbouwkundige vergunning met ingreep in de bodem of van een verkavelingsvergunning die volgens artikelen 5.4.1 en 5.4.2 een bekrachtigde archeologienota bij zijn aanvraag dient te voegen, stelt een erkend archeoloog aan om deze bekrachtigde archeologienota te bekomen.

De aanvrager van de stedenbouwkundige vergunning is niet altijd de eigenaar van het onroerend goed of de grond. Het kan ook diegene zijn die de stedenbouwkundige vergunningsplichtige bodemingrepen wenst uit te voeren in functie van de realisatie van haar/zijn project.

Onderafdeling 2. Verplichting vergunningsverlener

Artikel 5.4.4

De verlener van de stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning neemt, indien het verkrijgen van een bekrachtigde archeologienota verplicht is, het naleven van de bekrachtigde archeologienota en van dit decreet op als voorwaarde in de vergunning.

De werken die omschreven zijn in de bekrachtigde archeologienota worden geacht te zijn vergund. Het gaat hier om het archeologisch onderzoek dat dient uitgevoerd te worden voor een behoud ex situ, dan wel de civieltechnische werken die vereist zijn voor een fysiek behoud in situ.

Onderafdeling 3. Verplichtingen aangestelde erkende archeoloog – Archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem

Artikel 5.4.5

Het Onroerendergoeddecreet gaat uit van het principe dat het archeologisch vooronderzoek, zowel de fase zonder ingreep in de bodem als de fase met ingreep in de bodem, plaatsvindt voorafgaand aan de aanvraag van de stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning. Dit biedt immers de grootste rechtszekerheid aan de initiatiefnemer (noodzaak tot verder onderzoek, kosten, termijnen enzovoort), en tevens de grootste garantie op een optimale omgang met eventuele archeologische sites en artefacten (fysiek behoud, planaanpassing, opgraving enzovoort). In uitzonderlijke gevallen is het echter niet mogelijk of opportuun om reeds ingrepen uit te voeren op het terrein. Daarom kan de erkende archeoloog uitzonderlijk voorstellen het archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem pas uit te voeren na het verkrijgen van de vergunning. De redenen hiervoor dienen uitvoerig te worden gemotiveerd in de archeologienota die het resultaat is van een vooronderzoek zonder ingreep in de bodem. Het kan bv. onmogelijk zijn om het terrein te onderzoeken wanneer dit nog bebouwd is of de initiatiefnemer nog niet de zakelijkrecht-houder is, of onwenselijk het onderzoek uit te voeren indien er grote onzekerheid bestaat over het verkrijgen van de vergunning of de ingrepen plaatsvinden in een waardevol gebied waar eerst andere sectorale afwegingen gemaakt dienen te worden.

Indien geopteerd wordt om het vooronderzoek met ingreep in de bodem pas uit te voeren na het verkrijgen van de stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning, dient de uitzonderingsprocedure gevolgd te worden zoals omschreven in onderafdeling 7.

Artikel 5.4.6

Het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem, zoals gedefinieerd in artikel 2.1, 8°, is vrijwel steeds het onderzoek van archeologische erfgoedwaarden voorafgaand aan de realisatie van latere bouw- of ontwikkelingsprojecten. Het is essentieel dat tijdens dit vooronderzoek archeologische sporen en resten zo objectief mogelijk in kaart worden gebracht. Het is dan ook belangrijk dat het vooronderzoek door een erkende archeoloog wordt uitgevoerd, en dit op basis van de vastgestelde code van goede praktijk. Voorafgaand aan het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem meldt de archeoloog die aangesteld is door de initiatiefnemer aan de Vlaamse administratie of de erkende onroerendergoedgemeente het voornemen tot het uitvoeren van dit archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem. De melding omvat minstens:

- de naam en het adres van de initiatiefnemer;
- het erkenningsnummer van de erkende archeoloog;
- de woonplaats of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog;
- de kadastrale gegevens van de betrokken percelen;
- de aanleiding voor het archeologisch vooronderzoek. De aangestelde archeoloog omschrijft welk toekomstig bouw- of ontwikkelingsproject de aanleiding vormt voor het archeologisch vooronderzoek;
- de voorgestelde uitvoeringswijze. Archeologisch vooronderzoek kent immers vele methoden en technieken, die sterk kunnen verschillen, afhankelijk van de aard van het terrein, het grondgebruik en andere factoren. De voorgestelde uitvoeringswijze beoogt een maximaal rendement betreffende het inzamelen van archeologische kennis. Er wordt gestreefd naar een optimum tussen destructie van het bodemarchief en verwerving van informatie.

Het agentschap of in voorkomend geval de erkende onroerendergoedgemeente kan het archeologisch vooronderzoek met bodemingreep weigeren of er voorwaarden aan koppelen en meldt dit in voorkomend geval binnen vijftien dagen na ontvangst van de melding aan de door de initiatiefnemer gemachtigde erkende archeoloog. In dat geval kan de initiatiefnemer een georganiseerd administratief beroep instellen bij de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering kan over het beroepsschrift advies inwinnen bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed.

Indien het agentschap of de erkende onroerendergoedgemeente de melding niet weigeren of er geen voorwaarden aan koppelen, kan de erkende archeoloog na het verstrijken van de termijn een aanvang nemen met het vooronderzoek.

Artikel 5.4.7

Een archeologisch vooronderzoek wordt altijd door een erkende archeoloog uitgevoerd op basis van de in de melding voorgestelde uitvoeringswijze, de code van goede praktijk en de eventuele voorwaarden die het agentschap of de erkende onroerendergoedgemeente stellen. De code van goede praktijk formuleert basisvoorschriften, waaraan een archeologisch vooronderzoek moet voldoen. Dit waarborgt een objectief toezicht op de kwaliteit van de uitvoering van het onderzoek enerzijds, en creëert een grotere transparantie voor de initiatiefnemers ten aanzien van archeologische keuzen bij een archeologisch vooronderzoek anderzijds. De uitvoeringstermijn van dit archeologisch vooronderzoek maakt deel uit van de contractuele vrijheid tussen twee particulieren, namelijk de erkende archeoloog en de initiatiefnemer.

Onderafdeling 4. Verplichtingen aangestelde erkende archeoloog – Indienen archeologienota**Artikel 5.4.8**

Op basis van de resultaten van het archeologisch vooronderzoek maakt de door de initiatiefnemer aangestelde erkende archeoloog een archeologienota op.

In de situatie zoals omschreven in artikel 5.4.7 wordt de nota opgesteld op basis van een vooronderzoek met ingreep in de bodem, dat voorafging aan de aanvraag van de stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning. Deze nota kan zowel inhouden dat er geen verdere verplichtingen t.a.v. archeologie meer zijn, als bepalen dat verder archeologisch onderzoek of fysiek behoud noodzakelijk is.

In het geval van artikel 5.4.5, waarbij een vooronderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk wordt geacht, maar niet uitgevoerd kan worden, dient de procedure zoals omschreven in onderafdeling 7 gevolgd te worden. De erkende archeoloog dient dan een archeologienota in zoals omschreven in artikel 5.4.12. De bepalingen van artikelen 5.4.8 t.e.m. 5.4.11 zijn in deze situatie niet van toepassing.

De archeologienota houdt rekening met de geldende taalwetten en bevat een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen die een maximale vrijwaring van de archeologische erfgoedwaarden beogen en de aard van deze maatregelen. Het advies vermeldt in voorkomend geval welke planaanpassingen in functie van in-situbehoud wenselijk zijn, welke competenties er noodzakelijk zijn, welke opgravings- of onderzoeksmethodes kunnen worden gekozen, de relevante geschatte kostprijs bij de uitvoering van het advies enzovoort. De resultaten van het vooronderzoek geven aan hoe en met welke kwaliteitsgaranties de uiteindelijke opgravingen zullen worden uitgevoerd. In detail vermeldt de archeologienota:

- een gegeoreferencieerd plan waarop de betrokken percelen, de precieze plaats van het archeologisch vooronderzoek en de geplande verstoring van de ondergrond nauwkeurig worden afgelijnd;
- de resultaten van het archeologisch vooronderzoek;
- een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen en de aard ervan. Deze maatregelen hebben niet enkel betrekking op het archeologisch vervolgonderzoek door middel van opgravingen, maar ook op de ontsluitingsmaatregelen tijdens de opgraving en in-situ-instandhoudings- en beheersmaatregelen. Deze maatregelen kunnen – indien dit wenselijk is – gefaseerd worden uitgevoerd (bij verkavelingen, bij lineaire tracés enzovoort);
- in voorkomend geval de noodzakelijke competenties die de uitvoerders van de voorgestelde maatregelen moeten bezitten;
- in voorkomend geval een raming en de geschatte duur van de voorgestelde maatregelen. Op basis van deze raming zijn de kosten van de opgraving voor de zakelijk-rechthouder en initiatiefnemer, voorafgaand aan de feitelijke uitvoering, transparant en beheersbaar;
- in voorkomend geval een gemotiveerd voorstel over het bewaren of deponeren van het archeologisch ensemble dat het resultaat is van het archeologisch vooronderzoek.

De archeologienota kan:

- 1° voorzien in een fasering van de in voorkomend geval uit te voeren archeologische opgravingen;
- 2° voorzien dat delen van de kadastrale percelen waar de ingreep in de bodem is gepland van archeologische opgravingen worden vrijgesteld. Het gaat hierbij om zones waar geen archeologische site aanwezig is, en waar de werken dan ook geen archeologisch erfgoed zullen vernietigen.

Onderafdeling 5. Verplichtingen aangestelde erkende archeoloog – Bekrachtiging archeologienota**Artikel 5.4.9**

Binnen een termijn van maximaal eenentwintig dagen na ontvangst van de archeologienota, bekrachtigt of weigert het agentschap op gemotiveerde wijze de archeologienota of koppelt er voorwaarden aan. Het agentschap stelt de initiatiefnemer en de erkende archeoloog per beveiligde zending op de hoogte van deze beslissing. Elke ingediende archeologienota die door de Vlaamse administratie wordt goedgekeurd, geldt als een bekrachtigde archeologienota. Indien de Vlaamse administratie geen opgravingen of bijkomende maatregelen noodzakelijk acht, dan wordt dit in de bekrachtigde archeologienota kenbaar gemaakt.

De initiatiefnemer kan een georganiseerd administratief beroep instellen bij de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering kan over het beroepschrift advies inwinnen bij de Vlaamse Commissie voor het Onroerend Erfgoed.

Wanneer de archeologienota onvolledig is of onduidelijkheden bevat, weigert de Vlaamse administratie de archeologienota.

De bekrachtigde archeologienota geldt als toelating voor de in de bekrachtigde archeologienota omschreven archeologische opgraving in de mate dat de geplande verstoring daadwerkelijk plaatsvindt. Indien de uiteindelijke (vergunde) verstoring groter is of op een andere locatie plaatsvindt dan omschreven in de bekrachtigde archeologienota, voldoen de voorziene maatregelen in de nota immers niet meer voor een gedegen omgang met het aanwezige bodemarchief.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels over het verspreiden van de informatie uit de bekrachtigde archeologienota ten aanzien van alle belanghebbenden. Het is bijvoorbeeld belangrijk dat de aannemer tijdig op de hoogte wordt gebracht van de resultaten van het archeologisch (voor)onderzoek zodat hij deze in rekening kan brengen bij zijn prijszetting, uitvoeringstermijn en planning. Het verslag van het onderzoek en de resultaten daarvan zijn dan weer van belang voor de maatschappij.

Onderafdeling 6. Verplichtingen aangestelde erkende archeoloog – Uitvoeren bekrachtigde archeologienota**Artikel 5.4.10**

Omdat de tijd tussen het archeologisch vooronderzoek en de feitelijke opgraving kan verschillen, is de aanvang van een opgraving meldingsplichtig. De erkende archeoloog, aangesteld door de initiatiefnemer voor wie de opgraving werd uitgevoerd, meldt hiertoe de aanvang (startdatum) van de archeologische opgraving.

Artikel 5.4.11

De archeologische opgraving moet worden uitgevoerd zoals omschreven in de bekrachtigde archeologienota en conform de vastgestelde code van goede praktijk. De opgraving beperkt zich bovendien tot de zones die daadwerkelijk verstoord worden door de bouw- of aanlegwerken. Het Verdrag van Valletta streeft immers naar een behoud in situ waar dit mogelijk is en streeft naar het vermijden van onnodige verstoring van het bodemarchief. Uiteraard mag deze bepaling niet te eng gelezen worden. Behoud in situ dient te gebeuren op macroniveau (site) en niet op microniveau (individueel spoor). De afbakening van de zone die opgegraven moet worden, maakt deel uit van de archeologienota en wordt daarin

gemotiveerd door de erkende archeoloog. Ze is het resultaat van een analyse van de impact van de bouwwerken op het aanwezige bodemarchief, en houdt rekening met de ruimtelijke spreiding van de aanwezige site en de inhoudelijke karakteristieken ervan. Ze kan ook delen van het terrein omvatten waar geen rechtstreekse graafwerken plaatsvinden, maar waarvan de archeologische waarde onherroepelijk verloren gaat doordat de omringende context wordt vernield. Zo is de impact van funderingspalen op het bodemarchief niet beperkt tot de verstoring van de paal zelf, maar maakt ook de zone tussen de palen hier deel van uit, zowel omwille van fysieke impact (zetting, grondwatertafel enzovoort) als omwille van het onleesbaar worden van het bodemarchief.

Onderafdeling 7. Procedure bij de onmogelijkheid of de onwenselijkheid om voorafgaand aan het aanvragen van de vergunning een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem uit te voeren

Artikelen 5.4.12, 5.4.13, 5.4.14 en 5.4.15

In het geval het niet mogelijk of juridisch, economisch of maatschappelijk onwenselijk is om voorafgaand aan het aanvragen van de vergunning een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem uit te voeren, hoewel dit noodzakelijk is om tot een gedegen oordeel te komen over de archeologische waarde van het terrein, volstaan de resultaten van het archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem voorlopig als te bekrachtigen archeologienota. De erkende archeoloog moet deze voorgestelde 'afwijking' motiveren. De bekrachtiging van de archeologienota, de administratieve beroepsprocedure en het uitvoeren van het vooronderzoek met ingreep in de bodem verlopen in grote lijnen gelijkaardig aan de procedure omschreven in de onderafdeling 5.

De archeologienota bevat naast de resultaten van het archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem evenwel ook de voorgestelde uitvoeringswijze van het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem, dat zal worden uitgevoerd na het verlenen van de stedenbouwkundige vergunning. Hierdoor kan de bekrachtiging van de archeologienota tevens gelden als toelating voor dit vooronderzoek met ingreep in de bodem. De melding zoals omschreven in artikel 5.4.6 is dan ook overbodig in deze procedure, en wordt vervangen door een informatieve melding van de aanvang van het onderzoek.

Artikel 5.4.16

Het vooronderzoek met ingreep in de bodem vindt plaats wanneer de belemmeringen zich niet meer voordoen die een uitvoering voorafgaand aan de aanvraag van de stedenbouwkundige vergunning onmogelijk of onwenselijk maakten. Dit gebeurt steeds voorafgaand aan de aanvang van de vergunde werken. Na het beëindigen van dit archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem bezorgt de erkende archeoloog een nota aan het agentschap. Deze nota is gelijkaardig aan de archeologienota die ingediend moet worden in het geval er voorafgaand aan de vergunning wel een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem mogelijk is (artikel 5.4.8). Deze nota kan zowel inhouden dat er geen verdere verplichtingen t.a.v. archeologie meer zijn, als bepalen dat verder archeologisch onderzoek of fysiek behoud noodzakelijk is en wat hier de modaliteiten van zijn.

Artikel 5.4.17

De nota die wordt ingediend na het uitvoeren van het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem dient te worden bekrachtigd. Na de bekrachtiging dient ofwel de voorgestelde archeologische opgraving te worden uitgevoerd of is er geen verder onder-

zoek nodig waardoor de verkregen stedenbouwkundige of verkavelingsvergunning uitvoerbaar wordt. De bekrachtiging verloopt analoog aan de procedure zoals omschreven in artikel 5.4.9.

Artikel 5.4.18

De aanvang van een archeologische opgraving dient steeds te worden gemeld aan het agentschap en in voorkomend geval aan de erkende onroerenderfgoedgemeente.

Artikel 5.4.19

De archeologische opgraving moet worden uitgevoerd overeenkomstig de bekrachtigde archeologienota en de code van goede praktijk.

Onderafdeling 8. Verplichtingen aangestelde erkende archeoloog – Archeologierapport

Artikel 5.4.20

De erkende archeoloog bezorgt binnen twee maanden na het beëindigen van de opgraving een Nederlandstalig rapport per beveiligde zending aan het agentschap. Dit rapport is geen exhaustief wetenschappelijk rapport, maar geeft voldoende motivatiegrond om de onderzochte terreinen vrij te geven voor verdere bouw- of ontwikkelingsprojecten. Het dient vooral aan te tonen dat alle noodzakelijke onderzoeksactiviteiten of werken voor fysiek behoud zijn uitgevoerd. Na het indienen van dit rapport kan de initiatiefnemer onverminderd zijn stedenbouwkundig vergunde werken uitvoeren.

In dit rapport staat:

- een beknopte beschrijving van de uitgevoerde werken en de resultaten;
- een beschrijving van de verdere aanpak;
- een gemotiveerd voorstel over het bewaren of deponeren van het archeologisch ensemble. Dit gemotiveerd voorstel houdt rekening met het advies betreffende archivering in de bekrachtigde archeologienota.

Onderafdeling 9. Verplichtingen aangestelde erkende archeoloog – Eindverslag

Artikel 5.4.21

De erkende archeoloog bezorgt binnen een termijn van twee jaar na het beëindigen van de opgraving een eindverslag conform de vastgestelde code van goede praktijk per beveiligde zending aan het agentschap en geeft tegelijkertijd de Vlaamse administratie de toelating om dit eindverslag digitaal te ontsluiten. Deze regeling bindt de erkende archeoloog en niet de initiatiefnemer, hoewel deze laatste de nodige middelen dient te voorzien om het eindverslag op te maken.

De erkende archeoloog publiceert het eindverslag. Nadere regels kunnen onder meer betrekking hebben op een brede maatschappelijke kennisdeling van de eindresultaten.

De Vlaamse administratie verzekert de digitale ontsluiting van de eindverslagen van de archeologische opgravingen.

Afdeling 5. Archeologisch onderzoek met het oog op wetenschappelijke vraagstellingen**Artikel 5.5.1**

Hoewel binnen het Vlaamse archeologiebeleid het behoud in situ primeert boven opgravingen en ex-situbehoud in onroerendergoedgepots, kan in uitzonderlijke gevallen de aanleiding van een archeologisch onderzoek van zuiver wetenschappelijke aard zijn (in tegenstelling tot onderzoek dat een geplande ruimtelijke ontwikkeling als aanleiding heeft). In dergelijke situaties is het archeologisch onderzoek gebaseerd op weloverwogen en gedocumenteerde vraagstellingen, zoals het documenteren van erfgoedwaarden in functie van de bescherming van een archeologische site. Bovendien is het aanbevelenswaardig dat de wetenschappelijke onderzoeker zich in zijn vraagstelling niet beperkt tot de archeologische kennisbron in de enge zin, maar ook informatie betreffende de in-situbewaring van archeologische sporen inzamelt. Het is immers aangewezen een langetermijnvisie betreffende het beheer van het archeologisch patrimonium op te bouwen. Dit kan door tijdens wetenschappelijke archeologische opgravingen ook aandacht te schenken aan de fysieke en bodemkundige bewaaromstandigheden van archeologische sporen en resten, waardoor het in-situbeheer van gekende archeologische sites in Vlaanderen kan worden verbeterd. Op langere termijn kan met deze informatie ook het beheer van de beschermde archeologische sites aanzienlijk worden verbeterd.

Artikel 5.5.2

Wetenschappelijk onderzoek is geen onderzoek dat door een ruimtelijke initiatiefnemer of zakelijkrechthouder van de grond wordt opgestart. Het is dan ook noodzakelijk dat de erkende archeoloog, voorafgaand aan het onderzoek, met de zakelijkrechthouder van de grond sluitende afspraken maakt betreffende eventuele onderzoekstermijnen, schade aan de grond, zoals cultuurschade, en regelingen treft rond de bestemming van het archeologisch ensemble.

Artikel 5.5.3

Voorafgaand aan het wetenschappelijk onderzoek vraagt de erkende archeoloog bij het agentschap een toelating tot uitvoeren van het onderzoek. De aanvraag omvat minstens:

- het erkenningsnummer van de erkende archeoloog;
- de woonplaats of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog;
- in voorkomend geval de kadastrale gegevens van de betrokken percelen;
- een grondige motivatie van de wetenschappelijke vraagstelling en het belang van het wetenschappelijk onderzoek op basis van belangrijke referentiedocumenten, zoals de inventaris van archeologische zones en de onderzoeksbalans (www.onderzoeksbalans.be). De aanvrager vermeldt of het archeologisch onderzoek plaatsvindt in het kader van een toekomstige bescherming;
- de voorgestelde uitvoeringswijze. Bij archeologische onderzoeken in functie van een bescherming van archeologische sites beperkt de wetenschappelijke onderzoeker zich tot een archeologisch vooronderzoek;
- de overeenkomst tussen de zakelijkrechthouder van de grond en de wetenschappelijke onderzoeker;
- de motivatie waarom onderzoek primeert op behoud.

De bevoegde administratie onderzoekt alle toegestuurde documenten en beoordeelt de gegrondheid van de wetenschappelijke vraagstelling. Op basis van deze afweging kan het agentschap de toelating tot wetenschappelijk onderzoek toekennen, weigeren of er voor-

waarden aan verbinden. In voorkomend geval kan de wetenschappelijke onderzoeker bij de Vlaamse Regering een beroepsaanvraag indienen.

Artikel 5.5.4

De erkende archeoloog meldt aan het agentschap de aanvang van het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem en de archeologische opgraving.

De wetenschappelijke onderzoeker bezorgt binnen twee maanden na het beëindigen van de opgraving een rapport per beveiligde zending aan het agentschap.

In dit rapport staat:

- een beknopte beschrijving van de uitgevoerde werken en de resultaten;
- een beschrijving van de verdere aanpak.

De wetenschappelijk onderzoeker bezorgt binnen een termijn van twee jaar na het beëindigen van het onderzoek (hetzij na het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem, hetzij na de opgraving) een eindverslag per beveiligde zending aan het agentschap en geeft tegelijkertijd de Vlaamse administratie de toelating om dit eindverslag digitaal te ontsluiten. Dit eindverslag is opgesteld conform de vastgestelde code van goede praktijk.

De erkende archeoloog publiceert het eindverslag. Nadere regels kunnen onder meer betrekking hebben op een brede maatschappelijke kennisdeling van de eindresultaten.

De Vlaamse administratie verzekert de digitale ontsluiting van de eindverslagen van de wetenschappelijke onderzoeken.

Afdeling 6. Evaluatie**Artikel 5.6.1**

De effectiviteit en efficiëntie van de voorgestelde maatregelen in hoofdstuk 5 hangen af van verschillende parameters, zoals de economische conjunctuur, de beschikbaarheid van archeologisch personeel, de bijdragen in het solidariteitsfonds en andere. Een nauwkeurige en jaarlijkse opvolging van dit hoofdstuk zal de Vlaamse Regering in staat stellen de werking van dit hoofdstuk bij te sturen wanneer dit noodzakelijk zou blijken. In het jaarlijkse evaluatierapport komen daarom ten minste een beschrijving en beoordeling van de sterktes en de te verbeteren punten, de kansen en de moeilijkheden bij archeologisch onderzoek en de financiering ervan. Het jaarlijkse evaluatierapport wordt opgemaakt door de bevoegde administratie. Zij kan hierbij het advies van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed inwinnen.

Hoofdstuk 6. Beschermingen en erfgoedlandschappen**Afdeling 1. Beschermingsprocedure****Onderafdeling 1. Voorlopige bescherming****Artikel 6.1.1**

Dit artikel bepaalt dat waardevol onroerend erfgoed kan worden beschermd en op die manier kan worden bewaard voor toekomstige generaties. De Vlaamse overheid geeft zo aan wat van algemeen belang is. Het beschermingsinstrument kent vier mogelijke statuten, namelijk:

- een beschermd monument;
- een beschermd cultuurhistorisch landschap;
- een beschermd stads- of dorpsgezicht;
- een beschermde archeologische site.

Deze vier statuten vloeien voort uit de voorgaande decreten die betrekking hebben op de bescherming van het onroerend erfgoed. Deze statuten zijn nog steeds zeer actueel en blijven dus adequaat om de grote verscheidenheid aan onroerend erfgoed op gepaste wijze te beschermen. Deze verschillende statuten dekken ook alle aspecten van het onroerend erfgoed. Verschillende toepassingen zijn denkbaar, zoals het beschermen van solitaire bomen als monument. Aan deze verschillende statuten kunnen ook verschillende maatregelen tot bescherming worden gekoppeld, zodat een bescherming op maat mogelijk blijft.

Omwille van de specificiteit van het statuut blijft een bescherming als stads- en dorpsgezicht tot de mogelijkheden behoren. De definitie van een stads- of dorpsgezicht wordt in voorliggend decreet evenwel teruggebracht tot haar oorspronkelijk betekenis. In het decreet van 3 maart 1976 werd de mogelijkheid voorzien om een groepering van onroerende goederen met de omgevende bestanddelen, die omwille van hun erfgoedwaarden van algemeen belang zijn, te beschermen als stads- en dorpsgezicht. Door de decreetswijziging van 22 februari 1995 werd er evenwel een tweede betekenis toegevoegd aan de definitie van stads- of dorpsgezichten. Vanaf dan kon ook de onmiddellijke omgeving van een beschermd monument als een stads- of dorpsgezicht worden beschermd. De twee betekenissen van stads- en dorpsgezichten hebben doorheen de jaren echter tot veel verwarring geleid. Er is dan ook gebleken dat een bescherming als stads- of dorpsgezicht geen gepast instrument is om de omgeving van een beschermd onroerend goed te vrijwaren. De voorschriften die gelden binnen een stads- en dorpsgezicht zijn vaak te stringent en hebben voornamelijk tot doel om het uitzicht van de bevattende bestanddelen gaaf te bewaren. Om impact te hebben op de omgeving van een beschermd onroerend goed zijn minder strenge bepalingen vaak voldoende om de erfgoedwaarden van het betreffend onroerend goed te bewaren.

De vrijwaring van de onmiddellijke omgeving van een beschermd goed kan bij toekomstige beschermingen daarom beter gegarandeerd worden door een bescherming als overgangszone. In functie van een effectieve bescherming van het Werelderfgoed beveelt het World Heritage Committee onder punt 104 van haar 'Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention' de creatie van bufferzones aan. Ook op Vlaams niveau is het creëren van een bufferzone of overgangszone bij beschermd onroerend erfgoed aanbevelenswaardig. Een overgangszone kan zowel rond een beschermd monument, een beschermd cultuurhistorisch landschap, een beschermd stads- of dorpsgezicht of een beschermde archeologische site worden afgebakend. Een overgangszone geeft, binnen het kader van de bescherming van een onroerend goed, aan een aangrenzend gebied bijzondere of aanvullende voorschriften, waardoor de bescherming beter kan worden gewaarborgd. De overgangszone sluit onmiddellijk aan bij het beschermd onroerend erfgoed. Een overgangszone heeft een belangrijke visueel-ruimtelijke component en omvat gebieden of voorwerpen die een belangrijke functionele drager zijn voor het beschermd onroerend erfgoed. Kenmerkende voorbeelden zijn de windvang van een windmolen of de aangrenzende percelen bij een defensieve dijk waardoor het dijklichaam beter kan beschermd worden tegen riviererosie. Details over de grootte, de kenmerken en de voorschriften van overgangszones worden in de beschermingsbesluiten opgenomen.

Artikel 6.1.2

Onroerend erfgoed is niet zomaar een ruimtelijk decor. Monumenten, archeologische sites, landschappen en stads- en dorpsgezichten zijn veel meer dan een gevel, muur of per-

ceelgrens. Achter de muren van monumenten of binnen grote percelen bevinden zich vaak waardevolle elementen die integraal deel uitmaken van het onroerend goed in kwestie. Bij een onderzoek naar beschermingswaardigheid is het dus essentieel dat deze elementen ook mee in rekening kunnen worden gebracht. Daarom regelt dit decreet de toegang tot archeologische sites, landschappen, monumenten en stads- en dorpsgezichten die voor bescherming in aanmerking komen. Tot particuliere woningen en bedrijfslokalen hebben de aangewezen ambtenaren evenwel alleen toegang tussen negen uur 's morgens en negen uur 's avonds en met machtiging van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg. De machtiging wordt gevraagd bij eenzijdig verzoekschrift overeenkomstig artikelen 1025 tot 1034 van het Gerechtelijk Wetboek.

Artikel 6.1.3

Voorafgaand aan de formele beschermingsprocedure voorziet het decreet in een verplichte consultatie van de Vlaamse Commissie, de colleges van burgemeester en schepenen van de betrokken gemeentebesturen en de departementen of agentschappen van de Vlaamse overheid bevoegd voor ruimtelijke ordening, woonbeleid en onroerend erfgoed, leefmilieu, natuur en energie, mobiliteit en openbare werken en landbouw en visserij die het beschermingsdossier kunnen beoordelen. Deze departementen coördineren voor hun beleidsdomeinen de adviezen; agentschappen zoals bijvoorbeeld de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) of Natuur en Bos geven hun advies via het departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE). Deze beoordeling gebeurt op het ogenblik dat het dossier door de administratie is opgemaakt en voorafgaand aan de voorlopige bescherming door de bevoegde minister. De Vlaamse Commissie en de gemeentebesturen formuleren met andere woorden een advies nog voor de formele procedure tot bescherming is ingezet. Op deze manier kan de minister rekening houden met de standpunten van de betrokken lokale overheden, de administratie en zijn technische adviesraad. Aan deze adviesvereiste kan voorbijgegaan worden in geval van dringende noodzakelijkheid. Hieronder wordt bijvoorbeeld verstaan: imminente dreiging tot sloop of moedwillige beschadiging, voorkomen van instorting enzovoort.

Artikel 6.1.4

Na de voorlopige bescherming en de eventuele consultatie van de Vlaamse Commissie, wordt de formele beschermingsprocedure ingezet. Aanvankelijk was de inhoud van een beschermingsbesluit erg summier: een beperkte beschrijving van het onroerend goed, een beknopte motivering van de erfgoedwaarden, enkel opname van beheersdoelstellingen bij bescherming van landschappen enzovoort. Op het vlak van rechtszekerheid, handhaving en duurzaam beheer leverde dit vaak problemen op. Er is intussen een lange weg afgelegd waarbij zowel het beschermingsbesluit als het bijhorend beschermingsdossier heel wat meer relevante informatie bevatten. Nu kunnen we vaststellen dat een zorgvuldig opgebouwd beschermingsdossier een veel efficiënter beheer mogelijk maakt. Dit komt zowel de zakelijkrechthouder als de overheid ten goede. Daarom voorziet dit decreet in een modernisering van het beschermingsbesluit en worden de gegevens die in een beschermingsbesluit dienen te worden opgenomen decretaal verankerd.

In het beschermingsbesluit wordt zoveel mogelijk relevante informatie opgenomen. De opgenomen informatie kent een logisch openvolging van:

- beschrijvende informatie, zoals beknopte wetenschappelijke informatie, erfgoedelementen en erfgoedkenmerken en erfgoedwaarden;
- een toekomstvisie met beheersdoelstellingen of ontwikkelingsmogelijkheden vanuit het beleidsveld onroerend erfgoed ten aanzien van het beschermde onroerend erfgoed;
- een verordenend en normerend gedeelte met beschermingsvoorschriften.

De vermelding van de kadastrale gegevens van het perceel of de percelen waarop het onroerend goed zich bevindt, zal uitsluitend geven over de precieze ligging en afbakening van de bescherming. Verder zal ook het beschermingsstatuut van het onroerend goed duidelijk worden vermeld in het besluit (archeologische site, monument, cultuurhistorisch landschap, stads- of dorpsgezicht). Dit kan eventueel ook een combinatie van deze verschillende statuten zijn. Indien er een overgangszone wordt ingesteld, wordt dit duidelijk vermeld in het besluit tot bescherming. Ook de kadastrale gegevens van deze percelen worden in het besluit opgenomen. Om opzoekingen (in databanken) te vergemakkelijken, wordt steeds de benaming van het onroerend goed weergegeven. Indien er voor het onroerend goed echter geen naam in gebruik is of bekend is, dan wordt een naam toegekend aan het onroerend goed. De naam geeft kort de uiterlijke kenmerken van het onroerend goed weer. De beknopte wetenschappelijke beschrijving gaat verder in op de kenmerken van het onroerend goed en geeft gedetailleerd alle bestanddelen van het goed weer, eventueel gekaderd in zijn ruimere context. De erfgoedwaarden die aan het onroerend goed worden toegekend, worden duidelijk in het besluit opgesomd, besproken en gemotiveerd. De weergave van de erfgoedwaarden vormt in feite de kern van het beschermingsbesluit. Verder worden steeds de beheersdoelstellingen omschreven. De beheersdoelstellingen omschrijven de optimale verwezenlijking van de erfgoedwaarden die aanleiding hebben gegeven tot de bescherming. In sommige gevallen zullen de algemene beschermingsvoorschriften worden aangevuld met bijzondere voorschriften betreffende instandhouding en onderhoud. Deze bijzondere voorschriften kunnen zowel betrekking hebben op het onderhoud en de instandhouding van het beschermde goed zelf, als op de overgangszone. Deze bijzondere voorschriften worden in het beschermingsbesluit weergegeven.

Enkele documenten worden niet in het besluit zelf weergegeven, maar worden als bijlage bij het beschermingsbesluit gevoegd omwille van de aard van de documenten.

In elk geval wordt er een gegeoreferent plan (indien mogelijk tot op kadastraal niveau) bijgevoegd waarop het beschermd goed en, in voorkomend geval, de overgangszone, nauwkeurig worden afgeleid. Ook de plaats van aanplakking van het bericht betreffende het openbaar onderzoek wordt op het plan aangeduid. Dit is vooral nuttig bij een afbakening van enige omvang, zoals bij landschappen en stads- en dorpsgezichten vaak het geval is.

Nieuw is dat er bij elk besluit ook een fotoregistratie van de fysieke toestand van het beschermd goed wordt gevoegd. Deze fotoregistratie geeft weer wat de toestand is van het goed op het moment van de bescherming en dient dus van recente datum te zijn. De onomwonden weergave van de fysieke toestand is nodig om een efficiënte en effectieve handhaving in het kader van dit decreet mogelijk te maken. Het opleggen van herstelmaatregelen is immers enkel mogelijk indien de fysieke toestand van het goed ten tijde van de bescherming bekend is.

Indien er cultuurgoederen integrerend deel uitmaken van het beschermd goed en zij in dat geval ook mee worden beschermd, dient een lijst van deze cultuurgoederen als bijlage bij het beschermingsbesluit te worden gevoegd. Dit maakt het voor iedereen duidelijk welke goederen in de bescherming zijn opgenomen, zodat dit een gepast beheer mogelijk maakt. Zoals hierboven in de definitie van 'cultuurgoederen' werd aangegeven, moet de opname van deze cultuurgoederen gemotiveerd zijn.

De voorgaande opsomming bevat de minimale invulling van het beschermingsbesluit samen met haar bijlagen. De Vlaamse Regering kan steeds nog aanvullingen op het beschermingsbesluit vastleggen. Het beschermingsbesluit wordt uitgebreider vanuit de filosofie dat een grondige voorbereiding, voorafgaand aan de bescherming, het beheer en de handhaving van het onroerend erfgoed zal vergemakkelijken. Bij de opmaak van het beschermingsbesluit wordt steeds een administratief dossier opgemaakt dat nog meer informatie bevat met betrekking tot het beschermd goed.

Artikel 6.1.5

Elk besluit tot voorlopige bescherming wordt door een uittreksel in het Belgisch Staatsblad publiek kenbaar gemaakt.

Artikel 6.1.6

Met uitzondering van de bescherming van landschappen wordt het besluit tot voorlopige bescherming met haar bijlagen per beveiligde zending ter kennis gebracht aan de zakelijkrechthouders. Voor de bescherming van landschappen worden het publiek en de zakelijkrechthouders door middel van een aankondiging in de media op de hoogte gebracht. De termijn waarbinnen het bevoegde agentschap deze beveiligde zending na ondertekening van de voorlopige bescherming door de minister betekent of in geval van beschermde landschappen door middel van een publiek mediabericht verspreidt, wordt in de beheersovereenkomst tussen de Vlaamse minister en het agentschap vastgelegd.

De beschermingsprocedure in twee fasen wordt aangehouden. Dit stelt de Vlaamse overheid in staat om een openbaar onderzoek te organiseren alvorens al dan niet over te gaan tot de definitieve bescherming. De eerste fase wordt de voorlopige bescherming genoemd. De term 'ontwerp van lijst', zoals die werd gebruikt voor monumenten en stads- en dorpsgezichten, wordt dus niet verder aangehouden. Het besluit tot voorlopige bescherming wordt binnen een termijn van dertig dagen na ondertekening met bijlagen via beveiligde zending bezorgd aan de zakelijkrechthouders. De zakelijkrechthouder is verplicht om eventuele gebruikers en de eigenaars van de cultuurgoederen op de hoogte te brengen van de voorlopige bescherming. Op die manier zullen ook eigenaars van cultuurgoederen persoonlijk kennis nemen van een voorlopige bescherming en de mogelijkheid hebben bezwaren of opmerkingen in te dienen. De zakelijkrechthouder dient ook de administratie op de hoogte te brengen van de eventuele verkoop, overdracht van het eigendomsrecht of overdracht van een ander zakelijk recht.

Artikel 6.1.7

Tijdens de voorlopige bescherming wordt gedurende dertig dagen een openbaar onderzoek gevoerd. Hierbij worden het besluit tot voorlopige bescherming en het beschermingsdossier zowel bij de betrokken gemeenten als bij het agentschap neergelegd. De betrokken gemeenten openen het openbaar onderzoek uiterlijk dertig dagen na de ontvangst van het besluit tot voorlopige bescherming. Indien de betrokken gemeente over een website beschikt kan het bericht van openbaar onderzoek op de website van de gemeente worden geplaatst. Het bericht betreffende het openbaar onderzoek dient te worden aangeplakt zoals aangeduid op het plan als bijlage bij het beschermingsbesluit. Voor grotere gebieden, zoals cultuurhistorische landschappen, stads- of dorpsgezichten, is het immers aangewezen de precieze plaats van aanplakking te kennen. Na afloop van het openbaar onderzoek stellen de gemeenten een proces-verbaal op waarin alle opmerkingen en bezwaren worden gebundeld. Na maximaal vijftien dagen wordt dit proces-verbaal aan het agentschap overgemaakt.

De gemeenten melden de aanvang van het openbaar onderzoek aan het agentschap. Op basis van deze kennisgeving publiceert het agentschap de aanvang van dit openbaar onderzoek op haar website.

Als de gemeente het openbaar onderzoek niet opent binnen de vooropgestelde termijn van dertig dagen, organiseert het agentschap het openbaar onderzoek. Het openbaar onderzoek wordt in ieder geval tijdig opgestart en afgerond om de negen maanden van voorlopige bescherming, mogelijks verlengd met drie maanden, niet te overschrijden.

Artikel 6.1.8

Als er voorafgaand aan de voorlopige bescherming geen advies werd gevraagd aan de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed omwille van dringende noodzakelijkheid dan wordt dit na de voorlopige bescherming alsnog gevraagd.

Artikel 6.1.9

De doorlooptijd van de voorlopige bescherming wordt verkort. Waar vroeger een termijn van twaalf maanden werd aangehouden, wordt de procedure in tijd teruggebracht tot negen maanden. De termijn kan nog eenmalig worden verlengd met drie maanden (in plaats van voorheen zes maanden). Dit betekent dat de maximale termijn om over te gaan tot de definitieve bescherming wordt teruggebracht tot één jaar. Dit betekent een aanzienlijke verkorting van de procedure.

Artikel 6.1.10

Tijdens de ganse periode van de voorlopige bescherming zijn de rechtsgevolgen van de bescherming van toepassing. De rechtsgevolgen zijn van toepassing op de zakelijkrechthouders, de gebruikers en de eigenaars van de cultuurobjecten vanaf het ogenblik dat zij ter kennis gegeven zijn. De rechtsgevolgen zijn voor eenieder van toepassing vanaf het moment van publicatie in het Belgisch Staatsblad.

Artikel 6.1.11

Als na de doorlooptijd van negen maanden, en eventuele verlenging van drie maanden, van de voorlopige bescherming geen besluit tot definitieve bescherming is genomen, vervallen de voorlopige bescherming en haar rechtsgevolgen.

Onderafdeling 2. Definitieve bescherming

Artikel 6.1.12

Ook in de loop van de beschermingsprocedure voorziet het decreet in een facultatieve consultatie van de Vlaamse Commissie. De Commissie kan dus door de minister zowel voor het besluit tot voorlopige bescherming als voor het besluit tot definitieve bescherming worden geraadpleegd. De bevoegde minister doet dit op eigen initiatief. In het eerste geval zal het advies van de Commissie zich voornamelijk toespitsen op de beschermingswaardigheid van het betreffend onroerend goed; in het tweede geval zal de Commissie zich voornamelijk buigen over de ingewonnen adviezen en de eventuele bezwaren die zijn voortgekomen uit het openbaar onderzoek.

Artikel 6.1.13

Binnen de doorlooptijd van negen maanden, en eventuele verlenging, van de voorlopige bescherming, kan tot definitieve bescherming worden overgegaan.

Artikel 6.1.14

Het besluit tot definitieve bescherming en de bijlagen bevatten dezelfde gegevens als de voorlopige bescherming.

Bij de bijlagen wordt nog een document gevoegd waaruit de behandeling van de bezwaren blijkt. De Raad van State oordeelde lange tijd dat het niet vereist was dat de bezwaren in het besluit zelf werden weerlegd. Recente uitspraken zorgden echter voor de vernietiging van beschermingsbesluiten omdat de bezwaarindieners uit de hun betekende documenten niet zouden kunnen afgeleid hebben in welke mate hun bezwaren onderzocht werden en waarom de beschermingsprocedure ondanks hun bezwaren werd voortgezet (o.a. Raad van State 18 februari 2010, nr. 201.046, Raad van State 25 maart 2010, nr. 202.229, en Raad van State 3 februari 2011, nr. 210.986). Door het mee betekenen van de behandeling van de bezwaren als bijlage bij het beschermingsbesluit wordt dit probleem ondervangen. De bezwaarindieners hoeven nu niet langer het administratief dossier in te kijken om kennis te krijgen over de behandeling van hun bezwaren.

Artikel 6.1.15

Het besluit tot definitieve bescherming wordt bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.

Artikelen 6.1.16 en 6.1.17

Met uitzondering van de bescherming van landschappen worden het besluit tot definitieve bescherming en de bijlagen per beveiligde zending aan de zakelijkrechthouders en de betrokken gemeente(n) ter kennis gegeven. De zakelijkrechthouders brengen de gebruikers en eigenaars van cultuurobjecten op de hoogte. De termijn waarbinnen het bevoegde agentschap deze beveiligde zending ter kennis geeft wordt in de beheersovereenkomst tussen de Vlaamse minister en het agentschap vastgelegd.

Artikel 6.1.18

De rechtsgevolgen van een besluit tot definitieve bescherming zijn van toepassing voor de zakelijkrechthouders, de gebruikers en de eigenaars van cultuurobjecten vanaf het ogenblik dat zij ter kennis gebracht zijn. De rechtsgevolgen zijn voor eenieder van toepassing vanaf het moment van publicatie in het Belgisch Staatsblad.

Afdeling 2. Wijzigen en opheffen van een besluit tot definitieve bescherming**Onderafdeling 1. Wijziging of opheffing van een besluit tot definitieve bescherming**

Artikel 6.2.1

Op basis van praktijkervaring besteedt het decreet uitgebreid aandacht aan een procedure voor wijziging of gehele of gedeeltelijke opheffing van een bescherming. Dit kan gebeuren in drie gevallen.

Eerst en vooral in situaties waarbij de erfgoedwaarden van het beschermde goed ernstig zijn aangetast of verloren zijn gegaan door een oorzaak, die niet kan worden toegeschreven aan de zakelijkrechthouder(s) of gebruiker(s) van het goed sinds de voorlopige be-

scherming. Het gaat in dit geval om een ernstige (onvrijwillige) aantasting van de erfgoedwaarden, zoals na een calamiteit (brand, natuurramp enzovoort). In geen geval kan verwaarlozing of gebrek aan onderhoud door de (huidige of vorige) zakelijkrechthouder of beheerder aanleiding geven tot een wijziging of gehele of gedeeltelijke opheffing van de bescherming.

In een tweede geval is een gehele of gedeeltelijke opheffing mogelijk, wanneer de verplaatsing van het beschermd goed voor het behoud ervan noodzakelijk is. De wijziging houdt dan de verplaatsing van het onroerend goed in. Hierdoor voorziet dit artikel de toepassing van artikel 5 van de Conventie van Granada. Het dient evenwel duidelijk te zijn dat verplaatsing van een beschermd onroerend goed enkel te rechtvaardigen is wanneer het behoud in situ onmogelijk blijkt. Verplaatsing is echt een allerlaatste redmiddel.

In een derde geval is een wijziging of gehele of gedeeltelijke opheffing van een bescherming omwille van het algemeen belang vereist. Door een wijzigende context kan het algemeen belang immers geëvolueerd zijn ten opzichte van het algemeen belang ten tijde van de bescherming. Van deze mogelijkheid zal voornamelijk gebruik worden gemaakt om tot een ruimtelijke afweging te kunnen komen. Op die manier kunnen verschillende (ruimtelijke) belangen tegenover elkaar worden afgewogen om zo het algemeen belang te vrijwaren. Uiteraard mag deze mogelijkheid geen vrijgeleide zijn om het belang van de bescherming te ondermijnen. Daarom wordt de procedure voor het wijzigen of opheffen van een bescherming uitgebreid.

In een laatste geval is een geheel of gedeeltelijke wijziging van het beschermingsbesluit vereist, omdat de geformuleerde beheersdoelstellingen, de bijzondere voorschriften voor instandhouding en onderhoud en/of de bijzondere voorschriften voor instandhouding en onderhoud in de bijhorende overgangszone (zoals vermeld in artikel 6.1.14, 7° tot en met 9°) niet adequaat zijn om het betreffende beschermde onroerend goed te beheren, of omdat deze formuleringen ontbreken in het beschermingsbesluit.

Artikel 6.2.2

Het opheffen of wijzigen van een besluit tot definitieve bescherming van een onroerend goed kan ook binnen de geldende procedures van een gewestelijk bestemmingsplan, zoals een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan, worden meegenomen. In een dergelijk geval regelt het gewestelijk bestemmingsplan de opheffing of wijziging. Binnen deze plannen worden de erfgoedwaarden gelijktijdig en evenwaardig met andere ruimtelijke belangen afgewogen. Deze afweging wordt in het genoemde plan ten aanzien van het beschermd onroerend erfgoed exhaustief behandeld en openbaar onderzocht. De goedkeuring van dit plan op niveau van de Vlaamse Regering en dus ook door de Vlaamse minister bevoegd voor onroerend erfgoed geeft uitvoering aan de opheffing of wijziging van het besluit tot definitieve bescherming.

Artikel 6.2.3

De procedure tot wijziging of opheffing van een bescherming wordt gespiegeld aan de procedure voor het nemen van een beschermingsbesluit in deze gevallen waar de erfgoedwaarden onherstelbaar zijn aangetast of verloren gegaan, waar een verplaatsing van het beschermde goed noodzakelijk is voor het behoud ervan of waar een geheel of gedeeltelijke wijziging of opheffing vereist is omwille van het algemeen belang (artikel 6.2.1, 1° tot en met 3°). Een dergelijke wijziging of opheffing van het besluit kan immers een grote invloed hebben op de omgeving en de gemeenschap.

In die gevallen waar zich een geheel of gedeeltelijke wijziging van het beschermingsbesluit opdringt omdat er beheersdoelstellingen of bijzondere voorschriften moeten worden toegevoegd of gewijzigd (artikel 6.2.1, 4°) is een dergelijke omvangrijke procedure niet noodzakelijk. Een wijziging van het beschermingsbesluit vereist dan enkel de schriftelijke toestemming van de eigenaar(s) van het beschermde goed en het inwinnen van een advies van de Commissie. Indien de eigenaar geen schriftelijke toestemming geeft, dan wordt alsnog de procedure gevolgd zoals de gevallen waar de erfgoedwaarden onherstelbaar zijn aangetast of verloren gegaan, waar een verplaatsing van het beschermde goed noodzakelijk is voor het behoud ervan of waar een geheel of gedeeltelijke wijziging of opheffing vereist is omwille van het algemeen belang (artikel 6.2.1, 1° tot en met 3°).

Onderafdeling 2. Voorlopige wijziging of opheffing van een besluit tot definitieve bescherming

Artikel 6.2.4

Bij een wijziging of opheffing van een beschermingsbesluit wordt altijd het advies van de Vlaamse Commissie ingewonnen nog voor de ondertekening van het besluit tot voorlopige opheffing of wijziging. De Commissie zal zich dus altijd eerst uitspreken over de noodzaak tot wijziging of opheffing nog voor de formele procedure wordt ingezet. De Vlaamse Regering kan dit advies naast zich neerleggen mits motivatie van deze beslissing.

Artikel 6.2.5

Erfgoedwaarden vervullen een maatschappelijke functie. Een wijzigings- of opheffingsprocedure rechtvaardigt daarom een vergelijkbaar verloop als deze voor de bescherming, waarbij eveneens publieke inspraak is voorzien. De procedure voor een wijziging of opheffing van een bescherming wordt dus ook opgesplitst in twee fasen (voorlopig en definitief). Dit geeft de gelegenheid om na het besluit tot voorlopige wijziging of opheffing een openbaar onderzoek te organiseren en het advies in te winnen van de betrokken gemeente(n).

In alle besluiten tot voorlopige wijziging of opheffing van een bescherming worden daarom volgende gegevens opgenomen:

- het opschrift van het beschermingsbesluit dat wordt gewijzigd of opgeheven;
- de datum van bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van het betreffend definitief beschermingsbesluit;
- de kadastrale gegevens van het perceel of de percelen waarop het beschermd goed zich bevindt (aangepast aan de actuele situatie);
- de redenen van wijziging of opheffing, die op een objectieveerbare afweging zijn gefundeerd;
- de aanduiding van de te registreren en documenteren erfgoedwaarden die verloren gaan. Op basis van deze aanduiding kunnen bepaalde maatregelen worden voorgeschreven om deze erfgoedwaarden te registreren en te documenteren (bv. door middel van historisch, archeologisch, archivalisch of natuurwetenschappelijk onderzoek);
- het advies van de Vlaamse Commissie voor het Onroerend Erfgoed, met in voorkomend geval de weerlegging van dit advies.

In het geval het een wijzigingsbesluit betreft, worden bijkomende gegevens in het besluit opgenomen:

- de impact van de wijziging op de erfgoedwaarden;
- de impact van de wijziging op de beheersdoelstellingen;
- in voorkomend geval de impact van de wijziging op de bijzondere voorschriften betreffende instandhouding en onderhoud.

In het geval het een gedeeltelijke of volledige opheffing betreft, kunnen er bepalingen worden opgenomen om de verplaatsing van het onroerend goed te verplichten of om bepaalde onderdelen van het onroerend goed in een onroerenderfgoeddepot op te slaan. Bij monumenten kan dit zowel over constructieve of bouwkundige elementen gaan, als over de cultuurobjecten die integrerend deel uitmaken van het onroerend goed. Ook de resultaten van het gevoerde onderzoek worden gearhiveerd. Voor de gevoerde archeologische onderzoeken gelden de regels en voorwaarden uit hoofdstuk 5 van het decreet.

Indien het onroerend goed wordt verplaatst, worden de maatregelen voor de ontmanteling, de verplaatsing en de heropricting op een geschikte plaats eveneens in het besluit vermeld.

Als bijlage bij een besluit tot voorlopige wijziging of opheffing worden een georeferentieplan, een fotoregistratie van de fysieke toestand en eventueel een lijst van de cultuurobjecten die integrerend deel uitmaken van het monument toegevoegd.

Voorlopige besluiten tot wijziging of opheffing worden bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.

Voorlopige besluiten tot wijziging of opheffing worden samen met de bijlagen via beveiligde zending aan de zakelijkrechthouder(s) en de gemeente(n) bezorgd.

Onderafdeling 3. Definitieve wijziging of opheffing van een besluit tot definitieve bescherming

Artikel 6.2.6

Het proces tot definitieve wijziging of opheffing kent eveneens een vergelijkbaar verloop als deze voor de definitieve bescherming. Het definitief besluit tot wijziging of opheffing bevat dezelfde gegevens als deze van het voorlopig besluit. Ook de bijlagen bij het opheffings- of wijzigingsbesluit blijven dezelfde. Er wordt wel nog een document toegevoegd waaruit de behandeling van de bezwaren, geuit in het openbaar onderzoek, blijkt.

Definitieve besluiten tot wijziging of opheffing worden bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.

Definitieve besluiten tot wijziging of opheffing worden samen met de bijlagen via beveiligde zending aan de zakelijkrechthouder(s) en de gemeente(n) bezorgd.

Artikel 6.2.7

Tot de kennisgeving of publicatie van het besluit tot definitieve wijziging of opheffing blijven de rechtsgevolgen van het betreffende beschermingsbesluit van kracht.

Afdeling 3. Informatie over beschermde goederen

Onderafdeling 1. Databank van beschermde goederen

Artikel 6.3.1

Het is zowel voor de burger als voor de overheden van groot belang op een eenvoudige manier correcte informatie over beschermde goederen terug te vinden. Het agentschap houdt daarom een databank bij van alle beschermde onroerende goederen waarin de beschermingsbesluiten opgenomen zijn. Het agentschap stelt deze databank digitaal beschikbaar.

Daarnaast zal er ook een databank worden opgemaakt waarin alle beschikbare pv's en hiermee samenhangende informatie worden opgenomen. Aangezien het hier over gevoelige gegevens gaat zullen deze gegevens niet zomaar publiek ter beschikking worden gesteld. Enkel de bevoegde overheden en iedereen die voor eigen rekening of als tussenpersoon een goed verkoopt, verhuurt voor meer dan negen jaar, een onroerend goed inbrengt in een vennootschap, een erfpacht of een opstalrecht overdraagt of op andere wijze de eigendomsoverdracht met een vergeldend karakter van het goed bewerkstelligt, zullen op eerste verzoek onmiddellijk toegang krijgen tot deze informatie en enkel in functie van de opdrachten en verplichtingen die voortvloeien uit de toepassing van dit decreet. Andere personen die toegang wensen te krijgen tot bepaalde gegevens zullen zich moeten beroepen op het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur. De bevoegde overheid zal op basis van dit decreet oordelen of er al dan niet toegang kan worden verleend.

Onderafdeling 2. Herkenningsteken

Artikel 6.3.2

Omwille van het maatschappelijke draagvlak is het belangrijk dat mensen kunnen zien dat een bepaald object of een specifieke zone beschermd is. Daarom creëert de regelgever de mogelijkheid tot het aanbrengen van een herkenningsteken.

Afdeling 4. Rechtsgevolgen van een bescherming

Onderafdeling 1. Actiefbehoudsbeginsel

Artikelen 6.4.1 en 6.4.2

De zakelijkrechthouders en gebruikers van een beschermd goed behouden het in goede staat door de nodige instandhoudings-, beveiligings-, beheers-, herstellings- en onderhoudswerken. Het actiefbehoudsbeginsel vraagt van de zakelijkrechthouders en de gebruikers een actieve inzet ten aanzien van het beschermde goed. Het betekent dat ze zich vooruitziend en zorgvuldig gedragen. De zakelijkrechthouders en gebruikers moeten in redelijkheid de nadelige gevolgen van hun handelen of van externe oorzaken voor de beschermde erfgoedwaarden inbeelden en dergelijke nadelige gevolgen voorkomen door de gepaste voorzorgsmaatregelen te nemen.

De algemene voorschriften voor deze instandhouding en dit onderhoud zullen door de Vlaamse Regering worden vastgesteld. In een beschermingsbesluit kan van deze algemene beschermingsvoorschriften worden afgeweken. Deze bijzondere beschermingsvoorschriften hebben in dat geval voorrang op de algemene voorschriften.

Onderafdeling 2. Passiefbehoudsbeginsel

Artikel 6.4.3

Voor iedereen is het verboden om beschermde goederen te ontsieren, te beschadigen, te vernielen of andere handelingen te stellen die de erfgoedwaarde ervan aantasten. Zo is het bijvoorbeeld ook niet toegestaan om beschermde goederen zonder voorafgaande toelating van de bevoegde administratie tijdelijk of definitief te verplaatsen. Het passiefbehoudsbeginsel betekent dat iedereen ten aanzien van het beschermd erfgoed geen nadelige handelingen of daden stelt. Het passiefbehoudsbeginsel impliceert de verplichting tot het voorkomen van schade aan de erfgoedwaarden door gepaste voorzorgsmaatregelen te nemen.

Onderafdeling 3. Handelingen aan of in beschermd goederen**Artikel 6.4.4**

In uitvoering van het regeerakkoord 2009-2014 wordt de regeling in verband met de bindende adviezen vanwege onroerend erfgoed bij vergunningsaanvragen herbekeken. Het Onroerenderfgoeddecreet streeft hierbij naar een maximale afstemming in eerste instantie met de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening maar ook met andere vergunningverlenende regelgeving.

Heel wat handelingen hebben directe of indirecte gevolgen voor het beschermd onroerend erfgoed. Deze handelingen zijn veelal onderhevig aan de stedenbouwkundige vergunningsplicht, de verkavelingsplicht, de milieuvergunningsplicht of de vergunningsplichten die volgen uit het Bos- en Natuurdecreet. Dit artikel regelt de procedurele integratie van de toelatingsplicht en de overige vergunningsplichten. De toelating wordt dan als een verplicht in te winnen advies geïntegreerd in de respectieve vergunningsprocedures. Dit laat toe dat de initiatiefnemer niet cumulatief verplicht wordt tot het aanvragen van verschillende sectorale toelatingen en machtigingen. De procedurele integratie impliceert verder dat het agentschap in alle vergunningsprocedures wordt aangewezen als adviesverlenende instantie en beschikt over een redelijke adviestermijn, een afschrift ontvangt van het in eerste aanleg of in beroep genomen besluit van de vergunningverlenende overheid en desgewenst beroep kan instellen.

Indien er geen stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning, geen milieuvergunning en geen vergunning, toelating, machtiging, ontheffing of afwijking volgens het Bos- en Natuurdecreet is vereist voor handelingen aan of in een beschermd goed, kunnen deze handelingen nooit worden aangevat zonder een dergelijke voorafgaande toelating vanwege het college van burgemeester en schepenen van een erkende onroerenderfgoedgemeente. Bij gebrek aan dergelijke erkenning van de gemeente wordt de toelating afgeleverd door het agentschap.

Als de handeling wel vergunningsplichtig is volgens de VCRO, het Milieuvergunningen-, Bos- en Natuurdecreet, dan wint de vergunningverlenende overheid bij het bevoegde agentschap altijd een advies in. Dit advies heeft in alle procedures dezelfde gevolgen als alle andere sectorale adviezen overeenkomstig de artikelen 4.3.3 en 4.3.4 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. Indien uit het advies blijkt dat het aangevraagde strijdig is met een direct werkende norm (zoals een beschermingsbesluit of beschermingsvoorschrift) dan moet de vergunning geweigerd worden of moeten er in de vergunning voorwaarden opgenomen worden die waarborgen bieden met betrekking tot de naleving van de direct werkende norm. Indien het gevraagde onwenselijk is in het licht van een doelstelling of zorgplicht in het kader van dit decreet dan kan de vergunningverlener de vergunning weigeren. Het advies toetst de voorliggende handelingen aan het actief- en passief-behoudsbeginsel alsook aan de bepalingen van het individuele beschermingsbesluit van het betrokken onroerend erfgoed. De vergunningverlenende overheid integreert dit advies in haar vergunning of wijkt op gemotiveerde wijze van het geformuleerde advies af. Voor werken die zijn opgenomen in een goedgekeurd beheersplan dient geen (nieuwe) toelating of advies te worden aangevraagd. De goedkeuring van het beheersplan geldt immers als een toelating voor de werken die er expliciet in zijn vrijgesteld (cf. hoofdstuk 8).

Artikel 6.4.5

Cultuuroederen die werden beschermd als integrerend deel van een onroerend goed, en als dusdanig zijn opgesomd in de bijlage van een beschermingsbesluit, mogen niet zonder toelating van het bevoegde agentschap uit dit onroerend goed worden verwijderd. Een

toelating voor de verplaatsing van dergelijke cultuuroederen kan onder meer worden verleend voor tentoonstellingsdoeleinden, voor conserverings- of restauratiewerken of om veiligheidsredenen. Het agentschap kan bovendien bepaalde voorwaarden opleggen om de verplaatsing van het roerend goed in kwestie op een verantwoorde manier te laten gebeuren. Zo kan bijvoorbeeld de wijze van transport worden geregeld of kunnen er bepaalde klimatologische omstandigheden worden opgelegd.

Artikel 6.4.6

Sinds 2009 werd de expertencommissie voor onroerend erfgoed in het leven geroepen. Deze commissie geeft adviezen in het kader van beroepen tegen machtigingen of adviezen vanwege onroerend erfgoed in het kader van de stedenbouwkundige vergunningsprocedure. Met het oog op het gelijkschakelen van alle beschermingsprocedures en om de rechtszekerheid voor alle burgers te garanderen, worden in dit decreet de beroepsmogelijkheden tegen toelatingen vanwege onroerend erfgoed uitgebreid naar alle erfgoedvormen.

Dit artikel regelt de tussenkomst van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed in beroepsprocedures, die in toepassing van dit decreet, of in toepassing van de VCRO, het Milieuvergunningen-, Bos- en Natuurdecreet zijn geïnitieerd. In dit laatste geval is de tussenkomst van de Commissie beperkt tot die gevallen waarin het beroepsschrift middelen opwerpt over het advies van het agentschap, dat in toepassing van artikel 6.4.4 is verleend, of de behandeling van dit advies in het aangevochten besluit.

Wanneer een toelating wordt geweigerd of wanneer een toelating voorwaarden koppelt aan de uitvoering van de werken, kan de aanvrager een georganiseerd administratief beroep instellen bij de Vlaamse Regering. Ook de administrateur-generaal van het agentschap of een andere betrokken partij kan een beroep instellen tegen de toekenning van de toelating, de weigering van deze toelating of tegen de voorwaarden die worden gesteld. De Vlaamse Regering kan over het beroepsschrift advies inwinnen bij de Vlaamse Commissie voor het Onroerend Erfgoed.

Wanneer de toelating in eerste aanleg als advies geïntegreerd werd in een vergunningsprocedure overeenkomstig de VCRO, het Milieuvergunningen-, Bos- en Natuurdecreet, kan de aanvrager een administratief of jurisdictioneel beroep instellen tegen het toekennings- of weigeringsbesluit. Daarnaast is het mogelijk dat de administrateur-generaal van het agentschap of een andere betrokken partij een beroep instelt tegen de toekenning, de weigering van de vergunning, tegen de voorwaarden die worden gesteld of de gemotiveerde afwijking van het advies van het agentschap. Concreet betekent dit dat:

- de instantie die de administratieve beroepen behandelt over beslissingen houdende de toekenning of de weigering van een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning, een milieuvergunning of een vergunning, toelating, machtiging, ontheffing of afwijking overeenkomstig het Bos- en Natuurdecreet een advies inwint bij de Commissie. Indien het advies van de Commissie door de Vlaamse minister bevoegd voor onroerend erfgoed (die de delegatiebevoegdheid hiervoor zal krijgen) wordt gevalideerd, dan moet de beroepsinstantie dit advies overnemen in haar beslissing;
- het administratief rechtcollege dat jurisdictionele beroepen behandelt over beslissingen houdende de toekenning of de weigering van een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning, een milieuvergunning of een vergunning, toelating, machtiging, ontheffing of afwijking overeenkomstig het Bos- en Natuurdecreet het advies kan inwinnen bij de Commissie.

Artikel 6.4.7

De sloop van een beschermd onroerend goed is in principe verboden. Dit algemene uitgangspunt vormt onweerlegbaar de kern van een bescherming. Dit basisprincipe staat in sommige gevallen echter haaks op de dagdagelijkse realiteit. Vergunningen verleend met betrekking tot monumenten en stads- en dorpsgezichten worden de laatste jaren immers zeer kritisch beoordeeld door de Raad van State. Zelfs het slopen van een beperkt onderdeel van een stads- of dorpsgezicht wordt niet aanvaard zonder voorafgaande wijziging of opheffing van het beschermingsbesluit. Deze strakke houding houdt echter geen rekening met de aanvankelijke visie op de stads- en dorpsgezichten waarbij het waardevolle ruimere, coherente geheel primeert op de individuele delen. Om in de toekomst een zekere beleidsvrijheid bij het beoordelen van vergunningsaanvragen in beschermd onroerend erfgoed te garanderen, wordt een specifieke regeling betreffende het toelaten van gedeeltelijke sloop zonder wezenlijke impact op de erfgoedwaarden decretaal verankerd. De volledige sloop van een beschermd monument of stads- of dorpsgezicht blijft verboden. De Vlaamse Regering kan echter wel een toelating verlenen voor de gedeeltelijke sloop van een beschermd goed wanneer deze de erfgoedwaarde niet wezenlijk aantast. De toelating vermeldt de voorwaarden waaronder de sloop wordt toegelaten.

Onderafdeling 4. Informatieplicht met betrekking tot publiciteit

Artikel 6.4.8

Iedereen die voor eigen rekening of als tussenpersoon een goed verkoopt, verhuurt voor meer dan negen jaar, een onroerend goed inbrengt in een vennootschap, een erfpacht of een opstalrecht overdraagt of op andere wijze de eigendomsoverdracht met een vergelijkend karakter van het goed bewerkstelligt, vermeldt in de hieraan verbonden publiciteit dat het onroerend goed beschermd is en de rechtsgevolgen die aan de bescherming verbonden zijn. De Vlaamse Regering zal nog verder bepalen op welke manier en in welke vorm deze vermeldingen dienen te gebeuren en kan ook vrijstellingen bepalen voor bepaalde vormen van publiciteit.

Onderafdeling 5. Informatieplicht onderhandse en authentieke akten

Artikel 6.4.9

De instrumenterende ambtenaar, vastgoedmakelaar en ander personen die in de uitoefening van hun beroep of activiteiten onderhandse akten opmaken, hebben een informatieverplichting. Zij zijn verplicht om in alle onderhandse en authentieke akten van verkoop of van verhuring voor meer dan negen jaar van een onroerend goed, van een inbreng van een onroerend goed in een vennootschap en ook in alle akten van vestiging van erfpacht of opstal en in elke andere andere akte een eigendomsoverdracht ten bezwarende titel, met uitzondering van huwelijkscontracten en hun wijzigingen en met uitzondering van contracten aangaande de mandeligheid dat het onroerend goed verwijzen naar de bescherming en naar de rechtsgevolgen die aan de opname bescherming verbonden zijn door hoofdstuk 6 van het decreet en het beschermingsbesluit als bijlage bij de akte te voegen.

Als de instrumenterende ambtenaar een onderhandse akte in een authentieke akte dient op te nemen, waarbij de onderhandse akte niet beantwoordt aan de informatieplicht dan wijst hij de betrokken partijen hierop. De partijen kunnen geen vordering tot vernietiging inroepen indien de inbreuk op de informatieplicht is rechtgezet bij de authentieke akteverlening en de informatiegerechtigde in deze akte verzaakt aan de vordering tot nietigverklaring op basis van een inbreuk op de informatieplicht.

Onderafdeling 6. Onteigening

Artikel 6.4.10

De sinds 1931 bestaande wettelijke mogelijkheid om beschermd onroerend erfgoed dat dreigt te vervallen, te worden beschadigd of te worden vernield, te onteigenen, blijft behouden. Het principe geldt in het voorliggend decreet voor alle beschermde monumenten, beschermde cultuurhistorische landschappen, beschermde archeologische sites en onroerende goederen opgenomen in een beschermd stads- of dorpsgezicht. De Vlaamse Regering kan bovendien het gemeentebestuur op wiens grondgebied het beschermd onroerend erfgoed gelegen is of een autonoom gemeentebedrijf, de toestemming verlenen om tot deze onteigening over te gaan.

Afdeling 5. Erfgoedlandschappen

Artikel 6.5.1

Het decreet houdende maatregelen tot behoud van erfgoedlandschappen van 13 februari 2004, dat een nieuw hoofdstuk aan het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg toevoegde, vormde een belangrijke stap in een vernieuwd landschapsbeleid. Dit omwille van het feit dat het een tweede spoor met betrekking tot het beschermen van landschappen introduceerde en de mogelijkheid voorzag erfgoedlandschappen in de ruimtelijke uitvoeringsplannen of plannen van aanleg op te nemen conform de door de Europese Landschapsconventie gevraagde geïntegreerde benadering. Het belang hiervan schuilt in het feit dat de beheers- en handhavingsmodaliteiten met betrekking tot onroerend erfgoed verzekerd zijn in zones, die door andere administratieve overheden worden afgebakend.

Het concept 'erfgoedlandschappen' legt het accent bij een geheel van erfgoedelementen en -waarden. Een erfgoedlandschap vormt een groot ruimtelijk geheel, dat vanuit onroenerfgoeddoogpunt belangrijk is. Het concept getuigt van een holistische benadering (en dus een brede interdisciplinaire en beleidsdomeinoverschrijdende aanpak) van het landschap conform de Europese Landschapsconventie. Het instrument komt tegemoet aan de bepalingen van artikel 5 ("een landschapsbeleid te ontwerpen en in de praktijk om te zetten, met het oog op de bescherming, het beheer en de inrichting van landschappen door het invoeren van specifieke maatregelen", "het landschap te integreren in het beleid van ruimtelijke ordening") en artikel 6 (onder meer "elke ondertekenaar verbindt zich ertoe objectieven in verband met landschapskwaliteit te formuleren voor omschreven en beoordeelde landschappen, na raadpleging van de bevolking, overeenkomstig artikel 5.c.") van het verdrag.

Binnen deze erfgoedlandschappen kunnen betrokken burgers en besturen beroep doen op financiële ondersteuning voor het beheer van de opgenomen erfgoedwaarden. Omdat de afbakening van erfgoedlandschappen door derden financiële gevolgen heeft voor het beleidsveld onroerend erfgoed, gaat aan de afbakening een initiële beslissing van het beleidsveld onroerend erfgoed vooraf.

Voor het subsidiabel maken van het beheer van de erfgoedwaarden is een decretaale basis voorzien in hoofdstuk 10. Erfgoedlandschappen worden immers verankerd door instrumenten en middelen buiten het beleidsveld onroerend erfgoed (processen van ruimtelijke ordening, leefmilieu enzovoort). Aandacht en zorg voor het gemeenschappelijk onroerend erfgoed zijn vandaag ook een belangrijke grondslag bij de ruimtelijke planvormingsprocessen binnen het milieubeleid of ruimtelijke ordening. Gebieden en zones, die binnen de bestemmingsprocessen van deze regelgeving omwille van hun onroenderfgoedwaarden als dusdanig worden afgebakend, worden van rechtswege als een erfgoedlandschap beschouwd.

Artikel 6.5.2

De afbakening van een erfgoedlandschap in een bestemmingsplan is een integratieproces waaraan voor eenieder rechtsgevolgen kunnen verbonden worden, in die zin dat een maximaal respect voor de aanwezige erfgoedwaarden kan worden afgedwongen.

Artikel 6.5.3

De afbakening van een erfgoedlandschap in een bestemmingsplan stelt ten aanzien van administratieve overheden een zorgplicht en motiveringsplicht in.

De Vlaamse Regering stelt hierover nadere regels vast. Deze regels kunnen de verantwoordelijkheid van de administratieve overheid verduidelijken inzake de uitvoering van de zorgplicht, de inschatting van de impact op de erfgoedwaarden, de toepassing van de verschillende maatregeltypen en de opbouw van de motivering.

In zeer uitzonderlijke gevallen kan de overheid een voor de maatschappij dermate belangrijk werk, dat betekenisvolle schade toebrengt aan de erfgoedwaarden van (een deel van) het erfgoedlandschap of de erfgoedwaarden zelfs vernietigt, toch vergunnen of toestaan. Deze uitzonderingsmaatregel kan slechts worden toegepast in een beperkt aantal gevallen. Daarbij moet het gebrek aan een alternatief, in combinatie met een dwingende noodzaak tot het uitvoeren van dat werk omwille van redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, omstandig worden aangetoond. De uitzonderingsmaatregel doet geen afbreuk aan de verplichting zoveel als mogelijk de zorg voor de erfgoedwaarden in acht te nemen en de schade maximaal te beperken. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels omtrent deze belangenafweging binnen de afbakening van een erfgoedlandschap.

Artikel 6.5.4

De afbakening van een erfgoedlandschap in een bestemmingsplan heeft geen impact op het statuut van de binnen de afbakening gelegen beschermde onroerende goederen.

Hoofdstuk 7. Onroerenderfgoedrichtplannen

Artikel 7.1.1

De Vlaamse Regering stelt gebiedsspecifieke of thematische onroerenderfgoedrichtplannen op. Deze onroerenderfgoedrichtplannen werken een erfgoedvisie uit op maat van een geografisch afgebakend gebied (bv. het WO I-gebied in de Westhoek, de Vlaamse Rand of de Antwerpse fortengordel) of voor een welbepaald thema (bv. sociale huisvesting, leegstand van het agrarisch bouwkundig erfgoed en van het religieus en kerkelijk patrimonium).

Bij de opmaak van het onroerenderfgoedrichtplan werkt de Vlaamse overheid zoveel mogelijk samen met de betrokken onroerenderfgoedgemeente(n).

Artikel 7.1.2

Een onroerenderfgoedrichtplan formuleert specifieke ontwikkelingsperspectieven voor het onroerend erfgoed per geografisch afgebakend gebied of per thema. Binnen de gebiedsgerichte of thematische strategie, die in een richtplan voor het onroerend erfgoed

wordt uitgetekend, staat het streven naar een duurzame ontwikkeling met respect voor de erfgoedwaarden centraal. Een onroerenderfgoedrichtplan integreert de kennis uit de inventarissen van het onroerend erfgoed.

Het onroerenderfgoedrichtplan biedt een erfgoedvisie op de toekomstige ontwikkeling van het onroerend erfgoed in een gebied of met betrekking tot een bepaald thema en verduidelijkt de aandachtspunten uit het erfgoedbeleid bij de start van een planproces of een project. De selectie van gebieden en thema's maakt de prioriteiten van het onroerend-erfgoedbeleid kenbaar en bespreekbaar. Het is een instrument voor een participatief en proactief beleid, dat dus ook in het kader van het transversaal beleid zijn nut bewijst en toelaat de cultuurhistorische kwaliteiten in dialoog met relevante maatschappelijke betrokkenen verder vorm te geven. Erfgoedrichtplannen zijn de basis voor de noodzakelijke belangenafweging en afstemming en vormen zo een middel voor participatie en communicatie.

Als nieuw planinstrument opent het onroerenderfgoedrichtplan de deur naar een meer transversaal landschapsbeleid. Het instrument laat toe om 'het landschap', volgens de betekenis die de Europese Landschapsconventie eraan geeft, geïntegreerd te benaderen en in samenspraak met andere sectoren en bestuursniveaus verschillende maatregelen te plannen. De geïntegreerde aanpak voorkomt dat de verschillende sectoren tegenstrijdige beleidsdoelstellingen nastreven en bij de beleidsuitvoering met elkaar botsen. De mogelijkheid tot het opstellen van een sectoroverschrijdend actieprogramma (zie artikel 7.1.5.) komt tegemoet aan de in het Landschapsverdrag gevraagde integratie met andere beleidssectoren.

Artikel 7.1.3

De opmaak van onroerenderfgoedrichtplannen laat een meer doelgericht en efficiënt onroerenderfgoedbeleid toe. Dit hoeft uiteraard niet te betekenen dat er niet flexibel kan worden ingespeeld op onvoorziene ontwikkelingen. Op basis van door de Vlaamse Regering aangenomen regels kan een onroerenderfgoedrichtplan worden herzien.

Artikel 7.1.4

Een onroerenderfgoedrichtplan is een sectoraal voorstel van het beleidsveld onroerend erfgoed binnen de planningsprocessen voor bestemmings-, inrichtings-, en beheersplannen van andere beleidsdomeinen en -velden, en dit op alle bestuurlijke niveaus.

Het vroegtijdig anticiperen op gebiedsontwikkelingen door middel van onroerenderfgoedrichtplannen komt tegemoet aan een van de belangrijkste aanbevelingen van de parlementaire Commissie Versnelling Maatschappelijk Belangrijke Investeringsprojecten. Binnen dit beleidskader kan een onroerenderfgoedrichtplan, samen met andere sectorale voorstellen, gelijktijdig en evenwaardig worden afgewogen in ruimtelijke en andere processen. Ze dragen bij aan de visieontwikkeling, die de aanzet geeft voor het voorkeursbesluit van de Vlaamse Regering.

Artikel 7.1.5

De in het onroerenderfgoedrichtplan omschreven visie vormt de basis voor de uitwerking van een actieprogramma onroerend erfgoed. Het actieprogramma onroerend erfgoed voorziet in een plan van aanpak om de in het onroerenderfgoedrichtplan omschreven doelstellingen op het terrein te verwezenlijken.

Het actieprogramma onroerend erfgoed vormt de essentiële link tussen de gebiedsspecifieke of thematische doelstellingen, zoals verwoord in het onroerenderfgoedrichtplan, en de verwezenlijking van die doelstellingen op het terrein. De legitimiteit van het actieprogramma onroerend erfgoed volgt uit de officiële goedkeuring ervan. Een actieprogramma onroerend erfgoed, dat uitsluitend het instrumentarium vanuit onroerend erfgoed inzet, kan door de bevoegde minister voor onroerend erfgoed worden goedgekeurd. Een actieprogramma onroerend erfgoed, dat in overleg met andere beleidsvelden en -domeinen diverse instrumenten inzet, wordt door alle betrokken ministers of zelfs de Vlaamse Regering goedgekeurd.

Het actieprogramma onroerend erfgoed is uitvoeringsgericht. In het actieprogramma onroerend erfgoed worden instrumenten en middelen opgesomd, die ter beschikking staan van de overheid en vanuit erfgoeddoelpunt nuttig of noodzakelijk zijn om de doelstellingen per gebied of per thema te verwezenlijken.

De instrumenten die vanuit onroerend erfgoed kunnen ingezet worden, betreffen:

- het onderzoeken van onroerend erfgoed is erop gericht hiaten in de kennis en de inventarissen op te vullen;
- het beschermen van onroerend erfgoed stelt de meest verregaande zorgplicht in (toelatingsplicht). De rechtsgevolgen van de bescherming volgen uit de algemene decretaal bepaalde beschermingsvoorschriften en het beschermingsbesluit zelf;
- het beheren van beschermd onroerend erfgoed gebeurt bij voorkeur planmatig en wordt via het premiestelsel gestimuleerd. Voor de opmaak en uitvoering van beheersplannen worden financiële stimuli voorzien;
- voor erfgoedlandschappen die overeenkomstig de vigerende regelgeving ruimtelijke ordening zijn afgebakend, voorziet het onroerenderfgoedbeleid in een gepast beheer en handhaving vanuit onroerend erfgoed.

Behalve de inzet van de klassieke beheersinstrumenten, kunnen specifieke initiatieven naar lokale besturen of naar andere beleidsvelden genomen worden. Daarnaast kunnen ook andere instrumenten ingezet worden. Daarbij kan gedacht worden aan de bestaande instrumenten voor inrichting (natuur- en landinrichtingsplannen, ruilverkavelingsplannen), de natuurbeleidsinstrumenten (natuurrichtplannen, natuur- en bosbeheerplannen), ruimtelijke uitvoeringsplannen, oppervlaktedelfstoffenplannen, bekkenbeheerplannen enzovoort).

Het actieprogramma onroerend erfgoed hoeft niet eenzijdig door het beleidsveld onroerend erfgoed te worden opgesteld. Via afstemming en overleg met andere betrokken beleidssectoren en stakeholders kan een compromis bereikt worden inzake de verwezenlijking van de erfgoeddoelstellingen, zoals die in een onroerenderfgoedrichtplan voor een bepaald gebied of met betrekking tot een bepaald thema zijn geformuleerd. Deze overlegfase kan ertoe leiden dat een gezamenlijk actieprogramma onroerend erfgoed wordt opgezet, waarin een selectie wordt gemaakt van de in te zetten instrumenten en middelen. De Vlaamse Regering kan verdere regels aannemen over het verloop van dit overlegproces.

De goedkeuring van het actieprogramma onroerend erfgoed met de daaraan gekoppelde middelen en instrumenten houdt een engagement in van de Vlaamse Regering tot de realisatie van de vooropgestelde doelstellingen.

Hoofdstuk 8. Beheer van onroerend erfgoed

Artikel 8.1.1

Ook in de onroerenderfgoedzorg geldt 'beter voorkomen dan genezen'. Deze gulden regel geldt voor alle vormen van het onroerend erfgoed en erfgoedlandschappen en verruimt

daarmee de bestaande praktijk van het landschapsbeheers- en herwaarderingsplan. Ook voor erfgoedlandschappen kunnen beheersplannen worden opgesteld. Vanuit deze visie primeren onderhoud en beheer boven restauratie en is het aangewezen een langetermijnvisie betreffend het beheer van het onroerend erfgoed op te bouwen.

In het decreet is voorzien dat bij elke bescherming als onroerend erfgoed de beheersdoelstellingen worden opgenomen in het beschermingsbesluit. De opname van de beheersdoelstellingen in het beschermingsbesluit is een positieve evolutie, waarbij toekomstgerichte uitspraken gedaan worden over hoe het beschermd goed op termijn zou kunnen/moeten evolueren. Een beheersplan vertaalt deze visie en geeft invulling aan de beheersdoelstellingen van het beschermd onroerend erfgoed.

Voor het beheer van alle aspecten van het onroerend erfgoed met erfgoedwaarden (cultuurhistorische landschappen, monumenten, archeologische sites en stads- en dorpsgezichten) of van een erfgoedlandschap kunnen de zakelijkrechthouder(s), -gebruiker(s) of -beheerder(s) een beheersplan opmaken.

Het decreet stimuleert beheersplanning maximaal via financiële stimuli of het vrijstellen van toelatingsaanvragen. De indiener van het beheersplan kan bij het afkeuren van dit plan – naar analogie met de toelatingen – bij de Vlaamse Regering in beroep gaan.

Een beheersplan geeft een overzicht van de nodige activiteiten en acties die ten behoeve van het behoud van de erfgoedwaarde(n) van het beschermd erfgoed op een langere termijn kunnen of moeten worden georganiseerd. De gehanteerde filosofie van het landschapsbeheers- en herwaarderingsplan wordt in het Onroerenderfgoeddecreet doorgetrokken naar alle vormen van onroerend erfgoed. Een beheersplan geeft invulling aan de beheersdoelstellingen van het beschermd onroerend erfgoed. Concreet gebeurt dat door een overzicht te geven van de activiteiten, handelingen en acties die nodig zijn voor het behoud of het herstel van de intrinsieke erfgoedwaarde. Tevens wordt de manier waarop dit op een langere termijn kan/moet worden georganiseerd, besproken.

Een periode van bijvoorbeeld 10 jaar lijkt het minimum in functie van een visie op lange termijn. Omwille van de dynamiek, eventueel veranderende inzichten, nieuwe praktijkmogelijkheden, kansen enzovoort is het belangrijk dat een beheersplan zo nodig kan worden aangepast. Er wordt voorzien in financiële ondersteuning voor de opmaak van het beheersplan.

Alles zal in het werk worden gesteld om de opmaak van zo'n plan op een eenduidige en vlotte manier te laten verlopen, bijvoorbeeld door te werken met richtlijnen of typevoorbeelden of door het gebruik van zoveel mogelijk bestaande documenten aan te moedigen. In functie van een efficiënte financiering wordt in het beheersplan een duidelijk onderscheid gemaakt tussen instandhoudings- of onderhoudswerken enerzijds, en restauratie-, herstel- of verbeteringswerken anderzijds.

Artikel 8.1.2

Een beheerscommissie fungeert als een overlegplatform voor het beheer van het beschermd onroerend erfgoed in het geval er meerdere zakelijkrechthouders of beheerders zijn. Deze commissie kan een of meerdere taken hebben, zoals het uitwerken van beheersdoelstellingen, het begeleiden van de opmaak van het beheersplan, het opmaken van het beheersplan, het begeleiden van het beheer, de uitvoering van het beheersplan, het creëren van structureel overleg en het afstemmen met verschillende ruimtegebonden initiatieven (ruimtelijke ordening, landelijke inrichting, stadskernvernieuwing enzovoort). Het samenstellen van een beheerscommissie is een mogelijkheid, maar geen verplichting, tenzij anders is

bepaald door de Vlaamse Regering. De commissie wordt, naast zakelijkrechthouders en beheerders, samengesteld uit vertegenwoordigers uit de betrokken beleidsdomeinen en entiteiten (natuur, landbouw, stedenbeleid enzovoort). Het instellen van deze beheerscommissies schept ook de mogelijkheid om de lokale besturen en andere lokale actoren verder te betrekken bij de bescherming en het beheer van het onroerend goed. De samenstelling kan verschillen afhankelijk van het beschermd onroerend erfgoed (cf. samenstelling van natuurinrichtingscomités).

Artikel 8.1.3

Op basis van het Bosdecreet, het Natuurdecreet en het Onroerenderfgoeddecreet kent het gebiedsgericht beleid in Vlaanderen drie types beheersplannen. Hoewel deze plannen elk hun eigen finaliteit hebben, is deze situatie voor zakelijkrechthouders, grondgebruikers, terreinbeherende overheden en verenigingen niet wenselijk. In de beleidsnota onroerend erfgoed 2009-2014, die in het Vlaams Parlement werd goedgekeurd, werd voorgesteld om te komen tot één gebiedsgerichte beheersplanning voor landschap, bos en natuur. Wanneer een terrein door twee of meerdere beleidsdoelstellingen is gevat, met name in het geval van overlap van verschillende beschermingsstatuten, wordt altijd naar één afgestemd beheersplan gewerkt. Dit afgestemd beheersplan omvat steeds de verschillende beheersdoelstellingen en garandeert één afgestemde gebiedsgerichte visie van het Vlaamse Gewest. De verschillende beleidsdoelstellingen uit deze beleidsvelden kunnen hierdoor elkaar versterken. In een uitvoeringsbesluit zal dit principe verder uitgewerkt worden.

Hoofdstuk 9. Prijzen

Artikel 9.1.1

Het decreet behoudt de mogelijkheid tot het organiseren van prijzen, die voorbeeldig behoud en beheer van onroerend erfgoed honoreren. Er kan hierbij onder meer gedacht worden aan een continuïteit voor de Monumentenprijs, die sinds 1993 in Vlaanderen wordt georganiseerd. De Monumentenprijs kent haar juridische basis in het decreet van 3 maart van 1976 en wordt jaarlijks toegekend aan een uitgevoerd onroerenderfgoedproject (restauratie, ontsluiting enzovoort van beschermd of niet-beschermd erfgoed). Het geformuleerde artikel kan ook betrekking hebben op de organisatie van de Europese Landshaps-prijs zoals bepaald in artikel 11 van het Europese landshapsverdrag (Firenze, 20 oktober 2000).

Hoofdstuk 10. Financiering onroerenderfgoedzorg

Het decreet voorziet in een gezond kader voor de financiering van onroerend erfgoed. Het decreet onderscheidt twee types van financiering:

- subsidie: een financiële bijdrage vanwege de Vlaamse overheid voor de ondersteuning van verenigingen en rechtspersonen voor het stimuleren van de uitvoering van het onroerenderfgoedbeleid. Deze bijdrage is meestal forfaitair en steeds beperkt in tijd en aan bepaalde voorwaarden verbonden;
- premie: een financiële bijdrage vanwege de Vlaamse overheid voor het uitvoeren van werkzaamheden, meer bepaald voor archeologisch onderzoek of voor werken aan of in beschermd onroerend erfgoed en in erfgoedlandschappen, die tot doel hebben de onroerenderfgoedwaarden te ondersteunen of te herstellen. Deze bijdrage staat meestal in verhouding tot de genomen engagementen van de bouwheer of initiatiefnemer en is steeds aan een welbepaald dossier gebonden.

Afdeling 1. Subsidies

Artikel 10.1.1

Subsidies worden toegekend aan partners die aan welbepaalde criteria voldoen. Basisprincipe is dat de subsidie niet wordt verleend op basis van specifieke beheersdossiers, maar op basis van een formeel engagement. Voor zover dat engagement beheer betreft, bepalen de partners hun prioriteiten. De subsidies zijn beperkt in tijd en worden periodiek geëvalueerd.

We onderscheiden drie types van subsidies:

- op basis van samenwerkingsovereenkomsten: overeenkomsten voor welbepaalde termijnen en welbepaalde partners voor de uitbouw van een bredere erfgoedwerking. Er kan onder strikte voorwaarden worden overwogen om beheersovereenkomsten in samenwerkingsovereenkomsten te integreren. Door het subsidiëren van erkende intergemeentelijke onroerenderfgoeddiensten worden ook de grotere erkende onroerenderfgoedgemeenten aangemoedigd om hun expertise met de omliggende buurgemeenten te delen. De mogelijkheid wordt ingeschreven om een samenwerkingsakkoord af te sluiten met Regionale Landschappen. Onroerend Erfgoed zal inzake erkenning, subsidiëring en opvolging van de Regionale Landschappen weliswaar de beweging volgen die gekozen wordt in het proces van de Interne Staatshervorming;
- op basis van beheersovereenkomsten: overeenkomsten voor welbepaalde termijnen, welbepaalde (beheers)werkzaamheden of welbepaalde types beschermd of onbeschermd onroerend erfgoed en welbepaalde partners, zoals de landbouwsector. Beheersovereenkomsten betreffen in principe kleine reguliere werkzaamheden, die op forfaitaire basis kunnen worden betoelaagd. De financiële stimuli voor deze maatregelen zijn niet cumuleerbaar met premies, die in het kader van het decreet onroerend erfgoed kunnen worden aangewend. In de regel zullen beheersovereenkomsten onroerend erfgoed toepasbaar zijn voor beschermd én niet-beschermd onroerend erfgoed in het gehele Vlaamse Gewest. In de praktijk zullen wel regionale of beleidsmatige keuzes worden gemaakt. Op termijn kan ook worden gedacht aan een systeem van beheersovereenkomsten voor grote werkzaamheden;
- op basis van projectsubsidies: communicatie, educatie en sensibilisering zijn de beste manieren om de burger te bereiken en te overtuigen van het belang van onroerend erfgoed. Hiervoor voorziet het decreet in jaarlijkse nominatieve subsidies door middel van de projectoproepen. Deze projectoproepen kunnen educatie, sensibilisatie en de duurzame ontsluiting en beleving van het onroerend erfgoed voor het brede publiek beogen. Een inbedding in het decreet Onroerend Erfgoed is meer aangewezen dan een louter jaarlijks terugkerende opname in het begrotingsdecreet. Bij projectsubsidies is de inhoud, die mogelijk door de Vlaamse Regering kan worden bepaald, essentieel. De projectsubsidies kunnen bijvoorbeeld worden toegekend aan projecten, die een thematische aanpak beogen, een gebiedsgerichte aanpak voor onroerend erfgoed door landschapsplanning uitvoeren, syntheserapporten van archeologische onderzoeken opmaken of andere. Deze subsidies kunnen zich dan ook richten op verenigingen, administratieve overheden, particulieren en erkende archeologen.

Subsidies worden uitgekeerd door de Vlaamse overheid maar kunnen desgewenst worden aangevuld met bijdragen van andere (overheids)partners. Met het oog op het aantrekken van andere subsidiemogelijkheden, worden deze instrumenten (in het bijzonder beheersovereenkomsten) idealiter zo veel mogelijk afgestemd op het bestaande Europees instrumentarium en de Europese regeling betreffende staatssteun.

Afdeling 2. Premies

Artikel 10.2.1

Het decreet creëert een eenvoudige basis voor het premiestelsel. De nu bestaande complexiteit van procedures en percentages wordt tot de essentie teruggebracht.

Zoals afgesproken in het regeerakkoord wordt het systeem van de zogenaamde koppel-subsidies (de in de regelgeving verankerde, verplichte bijdrage van provinciale en gemeentelijke overheden aan de restauratiepremies voor werkzaamheden aan beschermde monumenten) volledig verlaten, onverminderd de problematiek betreffende de financiering van de restauratie van het kerkelijke patrimonium, en de noodzaak om lokale besturen te blijven ondersteunen in hun verantwoordelijkheid als onroerendergoedbeheerder. De afschaffing van de koppelsubsidies sluit niet uit dat provincies en gemeenten financiële bijdragen blijven leveren aan restauratieprojecten, en impliceert evenmin dat de huidige restauratiebudgetten op Vlaams, provinciaal en gemeentelijk niveau een andere bestemming krijgen.

Het decreet kent zeven types van premies voor het behoud van onroerend erfgoed:

- premies voor welbepaalde categorieën van werken aan beschermd onroerend erfgoed. Het gaat hierbij over werken, die in het decreet van 3 maart 1976 als onderhouds- of restauratiewerken werden omschreven;
- meerjarige premieovereenkomsten. De overheid kan beslissen om meerjarige premieovereenkomsten aan te gaan. Dit kan in het geval van grote en langdurige werkzaamheden aan een of meerdere beschermde goederen, die worden afgesloten binnen het keurslijf van het premiestelsel;
- premies voor het opmaken van een beheersplan;
- premies voor het beheer van beschermd onroerend erfgoed. Om grote (restauratie)kosten in de toekomst te kunnen vermijden, legt het onroerendergoedbeleid de klemtoon op regulier onderhoud en beheer in plaats van op restauratie. Het Onroerendergoed-decreet wil er voor zorgen dat dagelijks beheer en regelmatig onderhoud, bijvoorbeeld door het uitvoeren van een beheersplan, worden aangemoedigd. De bedoeling is om de restauratietermijn, de termijn tussen twee algemene restauraties, te verlengen en zo lang mogelijk te maken;
- premies voor beheer van onroerend erfgoed waarvoor een beheersplan werd goedgekeurd overeenkomstig de decreetsbepalingen onder hoofdstuk 8;
- premies voor het uitvoeren van werken voor algemene landschapszorg. Voor erfgoed-elementen en -kenmerken, die verankerd zijn in ruimtelijke bestemmings- of inrichtingsplannen, en die in een goedgekeurd actieprogramma zijn opgenomen, wordt het mogelijk om beroep te doen op betoelaging in het kader van de “maatregelen voor algemene landschapszorg”. In tegenstelling tot erfgoedlandschappen gaat het hier niet alleen om ruimtelijke gehelen, maar ook om individuele elementen en kenmerken, die een ruimtelijk structurerende betekenis hebben (een waardevolle dreef, een houtkant, een historisch dijklichaam enzovoort);
- premies bij een buitensporige directe kost van het verplicht uit te voeren archeologisch onderzoek zoals opgenomen in de bekrachtigde archeologienota.

Premies worden toegekend volgens welbepaalde criteria, die door de Vlaamse Regering worden vooropgesteld, tenzij de dossiers in kwestie nominatief zijn opgenomen in het investeringsprogramma.

Afdeling 3. Archeologie**Onderafdeling 1. Archeologisch vooronderzoek en archeologische opgraving**

Artikel 10.3.1

De kosten van archeologisch vooronderzoek en de archeologische opgraving worden gedragen door de zakelijkrechthouder van het onroerend goed. Het staat de zakelijkrechthouder evenwel vrij om een overeenkomst te sluiten met een derde persoon die anders bepaalt (bv. in gevallen waar de aanvrager van de stedenbouwkundige vergunning nog niet de eigenaar van het onroerend goed of de grond is waarop het project gerealiseerd wordt, maar wel de initiatiefnemer van dit project).

Onderafdeling 2. Toevalsvondsten

Artikel 10.3.2

Het Vlaamse Gewest draagt de kosten van het onderzoek na een toevalsvondst.

Artikel 10.3.3

Voor aantoonbare schade ten gevolge van de instandhoudingsverplichting van toevalsvondsten en hun vindplaats, kan een vergoeding worden toegekend voor zover de schade voortvloeit uit de verlenging van de termijn van tien kalenderdagen en voor zover de totale termijn dertig kalenderdagen overschrijdt.

Onderafdeling 3. Archeologisch solidariteitsfonds

Artikel 10.3.4

Omwille van organisatorische redenen, om de gelijkheid tussen alle betrokken personen te garanderen en de versnippering van middelen tegen te gaan, kan het Vlaamse Gewest één en slechts één archeologisch solidariteitsfonds opgericht onder de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk erkennen.

Het archeologisch solidariteitsfonds regelt de solidarisering van de betrokken partners binnen het archeologisch traject onder afdeling 4 van hoofdstuk 5, zowel de natuurlijke personen als de privaatrechtelijke en publiekrechtelijke rechtspersonen.

Het fonds legt zijn leden, op straffe van uitsluiting, de betaling van een lidgeld op, waarvan de berekeningswijze overeengekomen wordt tussen het archeologisch solidariteitsfonds en de Vlaamse Regering. Het lidgeld is afhankelijk van de mate waarin het lid als initiatiefnemer of als aannemer van diensten of werken voor rekening van derden activiteiten uitvoert die gepaard gaan met bodemingrepen. Het lidgeld staat dus altijd in verhouding tot het aantal bodemingrepen, die het lid jaarlijks laat uitvoeren of zelf uitvoert, en daardoor ook in verhouding tot de jaarlijkse mogelijke verstoring van het archeologische patrimonium.

De middelen in dit fonds garanderen de vergoedingen, die voortkomen uit de archeologische opgravingen in overeenstemming met afdeling 4 van hoofdstuk 5, aan de betrokken initiatiefnemers. De voorwaarden hiervan worden opgenomen in een hoger genoemde overeenkomst.

Artikel 10.3.5

Binnen de beschikbare begrotingskredieten kan het Vlaamse Gewest een toelage aan het fonds toekennen. In bijkomende regelen zal de Vlaamse Regering toezien op de berekeningswijze van het lidgeld en de vergoeding. Uitvoeringsbesluiten beogen een sluitende rapportage en controle in functie van een gegarandeerd behoud van de archeologische erfgoedwaarden.

Hoofdstuk 11. Handhaving

Om meerdere redenen betekent dit hoofdstuk een stijlbreuk met het verleden. Naast de klassieke mogelijkheden van gerechtelijke handhaving, waarbij straffen en herstelmaatregelen worden opgelegd door de rechter, introduceert dit decreet de bestuurlijke handhaving in het beleidsveld Onroerend Erfgoed, naar het voorbeeld van het Vlaamse decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (hierna: DABM) en de Nederlandse Algemene Wet Bestuursrecht.

Omdat er in Vlaanderen nu eenmaal (nog) geen algemeen decreet Bestuursrecht bestaat, is dit slechts mogelijk door alle voor de rechtsbescherming van de burger noodzakelijke procedures in het decreet op te nemen, vaak als een doordruk van het DABM, dat in de sector van het milieuhygiëne- en milieubeheerrecht wel reeds fungeert als een generiek decreet voor de bestuurlijke handhaving van meerdere materies.

De omvang van dit hoofdstuk is dan ook navenant, en staat in schril contrast met de te vervangen decreten, waarin het handhavingsluik doorgaans wordt afgewikkeld met enkele fragmentarische artikelen. De klassieke gerechtelijke handhaving kan dan ook bogen op respectievelijk het Wetboek van Strafvordering en het Gerechtelijk Wetboek als generiek kader, en expliciteert enkel bijzondere regelingen die hiervan afwijken.

Uit de adviezen van de SARO en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) bij het voorontwerp blijken meerdere misverstanden. Het hoofdstuk 11 zou te uitgebreid zijn, een onwaarschijnlijke mix aan instrumenten bevatten, te zeer uitgaan van een conflictmodel, de gemeenten willens nillens bij de handhaving betrekken en de rechtszekerheid van de burger uit het oog verliezen. De implementatie zou bovendien een vertienvoudiging van het personeelsbestand vereisen.

De omvang van dit hoofdstuk werd hierboven reeds verklaard, en is rechtstreeks gerelateerd aan de bekommernis om de rechtszekerheid van de burger maximaal te waarborgen. Bovendien zijn de instrumenten van gerechtelijke en bestuurlijke handhaving geen mix maar wel mekaars alternatieven, die in beginsel niet gelijktijdig worden ingezet en waarbij de gerechtelijke variant steeds primeert (artikel 11.5.4). Een vergelijkbaar arsenaal aan instrumenten is overigens terug te vinden in het DABM, zonder dat dit in de milieusector als onwerkbaar of rechtsonzeker wordt ervaren.

Vanuit dezelfde bekommernis van rechtszekerheid, wordt de notie 'gewapend bestuur' in dit decreet minimaal ingevuld. De uitvoerbaarheid van bestuurlijke maatregelen niet-teenstaande rechterlijk beroep blijft beperkt tot die werken die noodzakelijk zijn voor het vrijwaren en herstel van de bedreigde of beschadigde erfgoedwaarden. In tegenstelling tot de herstelmaatregelen inzake ruimtelijke ordening, zullen deze werken doorgaans waarde toevoegen en bijgevolg vaak geen rechtstreeks financieel nadeel toebrengen aan de overtreder die ze moet ondergaan of uitvoeren. Bovendien staat tegen bestuurlijke maatregelen, door de inspecteur Onroerend Erfgoed opgelegd krachtens dit hoofdstuk, in beginsel

steeds een schorsend administratief beroep open bij de Vlaamse Regering (artikel 11.5.8, §1, artikel 11.5.15, §1). Enkel wanneer sprake is van hoogdringendheid kan de inspecteur Onroerend Erfgoed zijn besluit uitvoerbaar verklaren niettegenstaande beroep bij de Vlaamse Regering (artikel 11.5.7, §6).

Het effectief invorderen van op grond van bestuurlijke handhaving verschuldigde bedragen is per definitie niet dringend. Om deze reden voorziet het decreet steeds in een schorsend rechterlijk verzet tegen dwangbevelen, zowel in het kader van bestuurlijke geldboeten (artikel 11.2.5, §6, en artikel 11.2.6, §4, derde lid) als in het kader van de invordering van kosten, gemaakt in uitvoering van bestuurlijke maatregelen (artikel 11.5.10, §2, tweede lid). Het opleggen van een vergoeding voor definitief verloren gegane erfgoedwaarden wordt zelfs geweerd uit het bestuurlijk luik, en voorbehouden aan de rechter (artikel 11.4.1, §2 en §3).

Om de belangen van de overheid als schuldeiser veilig te stellen, voorziet het decreet in een wettelijke hypotheek als geëigende zekerheid naar het model van artikel 6.2.1, zesde lid, van de VCRO. Precies omdat gerechtelijke of bestuurlijke herstelmaatregelen in dit beleidsveld vaak waarde toevoegen, wordt deze zekerheid ook uitgebreid t.a.v. de actuele eigenaar van het onroerend goed, waar de maatregelen zullen worden uitgevoerd. Ook hier voorziet het decreet echter in een bescherming voor de eigenaar te goeder trouw, in die zin dat het onderpand beperkt wordt tot het goed waarop de maatregel rust en het verhaal beperkt blijft tot de verrijking die hij daadwerkelijk door de uitvoering van de maatregelen heeft bekomen (artikel 11.4.4, §2, tweede lid, en §3, tweede lid, artikel 11.5.10, §2, tweede lid, en §3). Dit betekent een belangrijke correctie op het gemeenrechtelijk regime van artikel 555 B.W., dat de eigenaar oplegt de waarde van de materialen en het arbeidsloon te vergoeden, onafhankelijk van de verkregen meerwaarde. Bij werken aan beschermd onroerend erfgoed is de kostprijs van deze werken immers vaak hoger dan de waardevermeerdering die eruit voortvloeit.

Dat het conflictmodel door het decreet niet wordt gepropageerd maar de inzet van 'harde' handhaving integendeel wordt beschouwd als een 'last resort', blijkt uit de uitdrukkelijke opname van figuren zoals raadgevingen en aanmaningen (artikelen 11.3.1 en 11.3.2). Hiermee wordt de huidige administratieve praktijk, waarbij de erfgoedconsulenten eerst pogen tot een consensus te komen met de eigenaar van het beschermd erfgoed alvorens aangifte te doen bij inspecteur Onroerend Erfgoed, decretaal verankerd. Dankzij de figuur van de minnelijke schikking, beschikt de inspecteur Onroerend Erfgoed bovendien ook dan nog over de mogelijkheid om te komen tot een voor beide partijen bevredigende oplossing (artikelen 11.6.1. tot 11.6.5). Het motto van dit decreet is dan ook 'soepel als het kan, streng als het moet'. Zoals de SARO zelf opmerkt, laat de personeelsbezetting van het met de handhaving belaste agentschap ten andere geen massale inzet van harde handhaving toe.

Als stelregel geldt dat bestuurlijke handhaving sneller tot resultaten leidt, maar anderzijds wel een grotere administratieve belasting met zich meebrengt. Dit houdt in dat nog steeds gekozen kan worden voor gerechtelijke handhaving, wanneer de optie voor bestuurlijke handhaving tot overbelasting zou leiden. De frequentie waarmee bepaalde bestuurlijke handhavinginstrumenten kunnen worden ingezet, zal weliswaar afhankelijk zijn van de beleidskeuze om bepaalde middelen al dan niet vrij te maken voor handhaving, maar dit neemt niet weg dat men zonodig nog steeds kan terugvallen op de klassieke gerechtelijke

handhaving. Anderzijds kan de inzet van snellere bestuurlijke maatregelen ook kosten- en tijdsbesparend werken, in die zin dat sneller kan worden geredigeerd aan een schadeverwekkende toestand en aldus te herstellen schade kan worden vermeden.

Tot slot moet worden opgemerkt dat de gemeenten geen formele taak krijgen toegewezen op het vlak van handhaving. Artikel 11.3.3 maakt het enkel mogelijk om gemeentelijke ambtenaren als verbalisant aan te stellen. Dit betreft een loutere mogelijkheid en geen verplichting, waarbij het de gemeente vrijstaat al dan niet ambtenaren voor te dragen. Bovendien heeft de gemeente hoe dan ook geen enkele bevoegdheid om rechterlijke herstellvorderingen in te leiden of bestuurlijke handhaving toe te passen. De handhaving binnen dit beleidsveld blijft dan ook onverkort verankerd op het gewestelijk niveau.

Afdeling 1. Handhavingsbeleid Onroerend Erfgoed

Artikel 11.1.1

De Vlaamse Regering geeft richting aan het handhavingsbeleid binnen de marges die door het decreet worden gesteld. Zij ziet toe op de algemene coördinatie tussen de verschillende beleidsniveaus, zonder afbreuk te doen aan gemeentelijke of federale prerogatieven.

Het handhavingsbeleid van de Vlaamse Regering wordt kenbaar gemaakt in een handhavingsprogramma Onroerend Erfgoed, dat wordt vastgesteld op basis van een ontwerp, opgemaakt door de gewestelijke administratie belast met de handhaving van dit decreet. Het handhavingsprogramma wordt geactualiseerd via gehele of gedeeltelijke herzieningen, telkens wanneer dit noodzakelijk blijkt.

Het handhavingsprogramma Onroerend Erfgoed zet de grote krachtlijnen uit van het Handhavingsbeleid Onroerend Erfgoed op gewestelijk niveau, en kan aanbevelingen bevatten voor de handhaving op andere beleidsniveaus en de onderlinge samenwerking tussen deze niveaus. Het handhavingsprogramma zal in die zin voornamelijk bestaan uit beleidsmatige aanbevelingen. In geen geval zal het handhavingsprogramma de concrete te voeren acties op het terrein omschrijven, en zal het evenmin instructies of richtlijnen bevatten voor de parketten of voor de handhavingsactoren. Inhoudelijk sluit het handhavingsprogramma Onroerend Erfgoed bijgevolg aan bij het Milieuhandhavingsprogramma zoals voorzien door het DABM, met dien verstande dat de temporele horizon in beginsel breder zal zijn dan bij het jaarlijks te vervangen Milieuhandhavingsprogramma.

De Vlaamse Regering kan, in zoverre dit noodzakelijk mocht blijken, nadere regels vaststellen voor de inhoud, de opstelling en verspreiding van het handhavingsprogramma Onroerend Erfgoed.

Artikel 11.1.2

De gewestelijke entiteit stelt jaarlijks een handhavingsrapport Onroerend Erfgoed op. Dit rapport geeft een evaluatie van het gevoerde handhavingsbeleid van het voorbije werkjaar. Het rapporteert over de seponeringspraktijk van het Openbaar Ministerie, de inzet van de verschillende handhavingsinstrumenten, de beslissingspraktijk bij beroepen tegen besluiten houdende bestuurlijke maatregelen, en bevat verder aanbevelingen tot verbetering en verdere ontwikkeling van de regelgeving en het beleid inzake Onroerend Erfgoed.

Het rapport wordt meegedeeld aan de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de inhoud, de opstelling en de verspreiding van het rapport.

Afdeling 2. Sancties

Onderafdeling 1. Basisbepalingen

Artikel 11.2.1

Het is niet de bedoeling van dit decreet om iedere schending van de regelgeving – hoe miniem ook – strafrechtelijk te gaan beteugelen door middel van gevangenisstraffen en strafrechtelijke geldboeten. Sommige inbreuken op dit decreet hebben enkel betrekking op het niet naleven van administratieve verplichtingen, zonder veel risico op schade aan erfgoedwaarden. Voor deze inbreuken wordt geopteerd voor een sanctionering buiten het strafrecht, via exclusieve bestuurlijke geldboetes. Op deze manier blijven deze inbreuken niet ongestraft, terwijl het strafrecht in strikte zin voorbehouden blijft voor meer ernstige feiten.

Handelingen of omissies in strijd met het decreet die worden gesanctioneerd via exclusieve bestuurlijke geldboetes, worden inbreuken genoemd. Alle andere door dit decreet verboden handelingen of omissies worden misdrijven genoemd, al bestaat er ook in deze categorie nog een onderverdeling. Voor een aantal misdrijven bestaat immers de mogelijkheid tot het opleggen van een alternatieve bestuurlijke geldboete, telkens wanneer het parket meent dat een strafrechtelijke behandeling niet aangewezen is. Deze bijzondere regeling, die geïnspireerd is op de regeling van het DABM zonder er volledig mee samen te vallen, vindt zijn oorsprong in de bekommernis om bepaalde specifieke misdrijven, die vanuit hun aard bijzonder vatbaar zijn voor herhaling, in beginsel nooit zonder sanctie te laten.

Onderafdeling 2. Misdrijven Onroerend Erfgoed

Artikel 11.2.2

Deze bepaling omschrijft de misdrijven, strafbaar gesteld onder dit decreet. Misdrijven Onroerend Erfgoed onderscheiden zich van inbreuken Onroerend Erfgoed door de graad van ernst en de daarmee verbonden strafwaardigheid enerzijds, en het potentieel schadeverwekkend karakter anderzijds.

In essentie stelt artikel 11.2.2 de negatie van de materiële voorschriften van dit decreet strafbaar, door ze uitdrukkelijk aan te wijzen. Voor de inhoud van de strafbaar gestelde wetsinbreuken kan bijgevolg worden verwezen naar de toelichting bij de betreffende voorschriften zelf.

Aangezien bouw misdrijven en misdrijven op dit decreet gelijkaardige misdrijven zijn, en vaak gecombineerd voorkomen, wordt de strafmaat op hetzelfde niveau gebracht als deze bepaald door de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. Andere innovaties, overgenomen uit de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, zijn de strafbaarstelling van feiten van instandhouding, en de strafbaarstelling van de eigenaar die toestaat of aanvaardt dat een door dit decreet strafbaar gestelde inbreuk op zijn onroerend goed wordt gepleegd of in standgehouden.

Wanneer de toelating voor op grond van dit decreet vergunningsplichtige handelingen vervat zit in een stedenbouwkundige vergunning, zal sprake zijn van eendaadse samenloop, waarbij eenzelfde handeling zowel een bouw misdrijf als een misdrijf in de zin van dit decreet zal uitmaken. Hetzelfde geldt wanneer een in de vastgestelde inventaris bouwkundig erfgoed opgenomen constructie wordt gesloopt zonder stedenbouwkundige vergunning. Deze samenloop is een bewuste keuze, die de status van onroerend erfgoed als een aan

ruimtelijke ordening evenwaardig algemeen belang onderstreept, en is verder ingegeven door de vaststelling dat het handhavingsinstrumentarium van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening niet in alle gevallen een gepast herstel van beschadigde onroerend erfgoedwaarde kan garanderen.

Zowel de SARO als de SERV wijzen op het problematisch karakter van de strafbaarstelling van het niet naleven van de verplichtingen, door artikel 5.6.1 opgelegd bij toevalsvondsten, “zeker gezien de grote onduidelijkheid bij de beoordeling of een vondst effectief een archeologische erfgoedwaarde heeft.”. Nochtans bestaat deze strafbaarstelling reeds sinds de inwerkingtreding van het Archeologiedecreet van 30 juni 1993, en heeft zij nog nooit aanleiding gegeven tot noemenswaardige problemen.

Het niet melden en/of tijdelijk vrijwaren van toevalsvondsten kan leiden tot een onherroepelijk kennisverlies over vroegere tijdperken en beschavingen. Gelet op het potentieel bijzonder schadelijk karakter, opteert het decreet ervoor om het nalaten van deze verplichtingen in de strafrechtelijke sfeer te houden.

Alleen de persoon die minstens redelijkerwijze moet vermoeden dat het om een roerend of onroerend object met archeologische erfgoedwaarde gaat, zal overigens strafbaar zijn. Zijn de artefacten als dusdanig niet in redelijkheid herkenbaar voor de betrokkene, dan is er geen sprake van een misdrijf. Anderzijds is het logisch dat bij gerede twijfel geen risico mag worden genomen en vondstmelding moet worden gedaan. De overheid verschaft vervolgens duidelijkheid binnen een termijn van uiterlijk 10 dagen.

Het plegen van nieuwe inbreuken op dit decreet binnen de twee jaar na een veroordelend vonnis wordt ten slotte ingeschreven als verzwarende omstandigheid, met hogere minimumstraffen tot gevolg.

Artikel 11.2.3

In lijn met de VCRO en het decreet van 3 maart 1976, schrijft het tweede lid voor dat de dagvaarding voor de strafrechter op straffe van ontvankelijkheid moet worden overgeschreven in de registers van de hypotheekbewaarder. Deze publiciteitsmaatregel strekt in de eerste plaats tot bescherming van potentiële kopers van het betreffende onroerende goed, maar laat eveneens toe in een gedifferentieerde behandeling van nieuwe eigenaars te voorzien naar gelang de eigendom werd verkregen voor of na de overschrijving van de dagvaarding.

De sanctie van onontvankelijkheid treft volgens de gevestigde rechtspraak niet alleen de herstellervordering maar ook de strafvordering. Anderzijds gaat het om een louter dilatoire exceptie, die zich voordoet als een beletsel om de behandeling voort te zetten en vatbaar is voor regularisatie hangende het geding. Om redenen van proceseconomie zal de rechter, die al dan niet ambtshalve vaststelt dat dit voorschrift werd miskend, de vorderende partij in staat stellen alsnog tot overschrijving over te gaan.

Onderafdeling 3. Inbreuken Onroerend Erfgoed

Artikel 11.2.4

Deze bepaling omschrijft de inbreuken Onroerend Erfgoed. Deze inbreuken vallen buiten het strafrecht, en zijn enkel sanctioneerbaar met een exclusieve bestuurlijke geldboete. Het betreft voornamelijk administratieve tekortkomingen, die geen rechtstreekse schade aan erfgoedwaarden kunnen veroorzaken.

Het decreet bevestigt uitdrukkelijk dat de bestuurlijke geldboete, zoals de correctionele straffen, kan worden opgelegd aan alle deelnemers aan de inbreuk. Het bedrag van de exclusieve bestuurlijke geldboete wordt vastgesteld met een vork van 1 tot en met 10.000 euro, naar het voorbeeld van artikel 16.4.25 van het DABM te vermeerderen met de opdeciemen die van toepassing zijn voor de strafrechtelijke geldboete. De relatieve hoogte van het maximumbedrag wordt verantwoord door het feit dat deze inbreuken soms zijn ingegeven door financiële overwegingen, zoals het niet naleven van bepaalde informatieplichten. Toch is het maximumbedrag slechts 20% van het maximumbedrag voorzien voor exclusieve bestuurlijke geldboetes in het DABM. Dit substantieel lager bedrag is te verklaren door het feit dat dit decreet een minder breed spectrum aan inbreuken sanctioneert, en deze inbreuken doorgaans de volksgezondheid niet in gevaar kunnen brengen.

In tegenstelling tot het DABM, is niet voorzien in de mogelijkheid tot het opleggen van een flankerende voordeelontneming. Wel zal bij het bepalen van het bedrag van de geldboete, naast de ernst van de feiten, tevens rekening moeten worden gehouden met potentieel verkregen vermogensvoordelen. Omdat de geldboete echter niet als dusdanig strekt tot voordeelontneming, zal een gedetailleerde begroting van de in concreto verkregen vermogensvoordelen niet noodzakelijk zijn.

In zijn advies bij dit ontwerp wees de Raad van State erop dat een algemene strafbaarstelling van het verzuim om conform artikel 6.5.2 bij het uitvoeren van werken en handelingen de nodige zorg voor de erfgoedwaarden van erfgoedlandschappen in acht te nemen, mogelijk onbestaanbaar is met het legaliteitsbeginsel.¹⁶ Veiligheidshalve wordt er voor geopteerd om aan de miskenning van artikel 6.5.2 geen straf of sanctie meer te verbinden.

Een schending van deze decretale verplichting wordt gelijkgesteld met een inbreuk, met het uitdrukkelijke voorbehoud dat zij nooit aanleiding kan geven tot het opleggen van een bestuurlijke geldboete. Hierdoor blijft de schending van voormelde verplichting een fout uitmaken, die kan worden vastgesteld in een verslag van vaststelling, het voorwerp kan uitmaken van een raadgeving of een aanmaning, en nog steeds het opleggen van herstelmaatregelen door de burgerlijke rechter of bestuurlijke maatregelen door de inspecteur Onroerend Erfgoed kan gronden.¹⁷

Zowel voor de exclusieve als de alternatieve geldboete wordt voorzien in de mogelijkheid van uitstel van tenuitvoerlegging gedurende een proefperiode van één tot drie jaar¹⁸. Een veroordeling tot straf of het opleggen van een bestuurlijke geldboete wegens een nieuwe schending van de bepalingen van dit decreet, gepleegd tijdens de proefperiode, doet het uitstel van rechtswege vervallen.

Probatie-uitstel, gekoppeld aan het uitvoeren van het feitelijk herstel van de door de inbreuk (of het misdrijf, ingeval van een alternatieve bestuurlijke geldboete) veroorzaakte schade, is mogelijk. Bij de niet integrale uitvoering binnen de proefperiode van het gebeurd aan het uitstel gekoppelde feitelijk herstel kan de inspecteur Onroerend Erfgoed beslissen tot het herroepen van het uitstel, conform de reguliere procedure voor het opleggen van een bestuurlijke geldboete.

Artikel 11.2.5

Deze bepaling omschrijft de procedure tot het opleggen van een exclusieve geldboete, nu hieromtrent geen gemeenrechtelijke regeling voorhanden is. Deze procedure is sterk geïnspireerd op de soortgelijke procedure, vervat in artikel 16.4.40 en volgende van het DABM.

¹⁶ Advies Raad van State randnummer 46.

¹⁷ Cf Cass. 20 januari 2004, www.cass.be, rolno. P031189N.

¹⁸ Zie ook het advies Raad van State, randnummer 54.

Binnen een ordetermin van zestig dagen na ontvangst van het verslag van vaststelling of het proces-verbaal waaruit het bestaan van een inbreuk blijkt, kan de inspecteur Onroerend Erfgoed de vermoedelijke overtreder op de hoogte brengen van zijn voornemen om hem een bestuurlijke geldboete op te leggen. De vermoedelijke overtreder beschikt vervolgens over een termijn van dertig dagen om zijn schriftelijk verweer te voeren, en desgevallend aan te geven dat hij dit verweer mondeling wenst toe te lichten. De inspecteur Onroerend Erfgoed beslist ten slotte binnen een termijn van negentig dagen. Het overschrijden van deze laatste termijn maakt het opleggen van een administratieve geldboete onmogelijk.

In functie van het algemeen beginsel van onpartijdigheid, schrijft het decreet voor dat de inspecteur Onroerend Erfgoed die oordeelt over het opleggen van een bestuurlijke geldboete nooit de auteur mag zijn van het proces-verbaal of het verslag van vaststelling, waarin de inbreuk en de mogelijke betrokkenheid van de vermoedelijke overtreder wordt beschreven.

Voor het beroep tegen de beslissing van de inspecteur Onroerend Erfgoed en het verzet tegen dwangbevel staat, op advies van de Raad van State, artikel 102bis, paragrafen 6 tot 8, van de Wooncode model.¹⁹

Het beroep tegen de beslissing van de inspecteur Onroerend Erfgoed wordt binnen een termijn van dertig dagen aangetekend bij de rechtbank van eerste aanleg, die uitspraak doet over de geldigheid van de bestuurlijke geldboete en zelf een beslissing kan nemen over het bedrag ervan.

Het voorontwerp bepaalde aanvankelijk dat het beroep de bestreden beslissing niet schorst, en dit naar het model van (oorspronkelijk) artikel 16.4.44 van het DABM. Deze laatste bepaling werd ondertussen echter in andere zin gewijzigd door het decreet van 23 december 2010 houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en natuur (B.S. 18 februari 2011). Gelijksprekend met artikel 6.1.50 van de VCRO en het gewijzigde artikel 16.4.44 van het DABM, voorziet ook artikel 11.2.5 voortaan in een schorsende werking van het verzet.

De bestuurlijke geldboete wordt ingevorderd bij dwangbevel, dat gevisieerd en uitvoerbaar verklaard wordt door de daartoe door de Vlaamse Regering aangewezen ambtenaar. De wettigheid en de rechtmatigheid van de tenuitvoerlegging van de tenuitvoerlegging van het dwangbevel kan daarnaast door de beslagrechter worden getoetst. (Cass. 18 maart 2010, www.cass.be, rolnr. C090149N).

In zijn advies wijst de SERV naar het ontbreken van een beroepsmogelijkheid tegen de opgelegde bestuurlijke geldboete. Het hoeft niet gezegd dat voormelde procedure nochtans gelijkstaat met een volwaardig justitieel beroep, weze het dat dit beroep naar het voorbeeld van artikel 102bis, §6, van de Wooncode en artikel 6.1.50, §4, van de VCRO moet worden ingesteld bij de Rechtbank van Eerste Aanleg en niet bij het Milieuhandhavingcollege, zoals in het DABM. Binnen de huidige stand van de regelgeving is het immers niet mogelijk om dit college bevoegdheden te verlenen m.b.t. een ander beleidsveld. Van zodra gebeurlijk een Vlaams Administratief Rechtscollege met algemene bevoegdheid wordt opgericht, kan overwogen worden om deze nieuwe administratieve rechtbank bevoegd te maken. In afwachting wordt aangesloten bij de rechterlijke controle zoals deze reeds meer dan tien jaar functioneert m.b.t. administratieve geldboetes, opgelegd naar aanleiding van de doorbreking van een stedenbouwkundig stakingsbevel.

De Vlaamse Regering kan zo nodig nadere regels uitwerken m.b.t. het opleggen van de bestuurlijke geldboete, het verzet tegen deze boete en de invordering ervan.

¹⁹ Advies Raad van State, randnummer 52.

Onderafdeling 4. Alternatieve bestuurlijke geldboete voor bepaalde misdrijven

Artikel 11.2.6

Voor twee specifieke misdrijven wordt voorzien in de mogelijkheid tot het opleggen van een alternatieve bestuurlijke geldboete, wanneer het parket niet binnen een periode van 180 dagen na ontvangst van het proces-verbaal te kennen geeft dat het tot vervolging wenst over te gaan. Deze termijn is eenmalig gemotiveerd verlengbaar met een aanvullende periode van maximaal 180 dagen.

Het betreft meer bepaald het gebruik van metaaldetectoren in strijd met dit decreet en het doorbreken van een stakingsbevel. Afhankelijk van de concrete feitelijke situatie kunnen deze misdrijven bijzonder zware schade veroorzaken aan onroerend erfgoedwaarden, terwijl de strafwaardigheid van de feiten zelf niet altijd in verhouding zal staan van de aangerichte schade.

Hoewel het voortzetten van verboden handelingen en het negeren van een stakingsbevel onderscheiden misdrijven zijn (cf. Cass. 10 februari 2010, www.cass.be, P091281.F), die afzonderlijk kunnen worden vervolgd, komt het in de praktijk vaak voor dat bij de vervolging het doorbreken van het stakingsbevel geen aparte tenlastelegging uitmaakt.

Bedoelde misdrijven zijn vanuit hun aard bovendien bij uitstek vatbaar voor herhaling bij het uitblijven van een gepaste reactie van overheidswege. Via de techniek van de alternatieve bestuurlijke geldboete, overgenomen uit het DABM, wordt het parket verplicht snel te beslissen of een vervolging zal worden ingesteld. Bij negatief antwoord, of ingeval van het uitblijven van dit antwoord, kan op korte termijn een bestuurlijke geldboete worden opgelegd.

Besluit het parket tot vervolging, dan is het opleggen van een alternatieve bestuurlijke geldboete onmogelijk. Een beslissing houdende geen strafrechtelijke behandeling van het misdrijf, of het verstrijken van de voorziene termijnen zonder dat een beslissing wordt genomen, impliceert onherroepelijk het verval van de strafvordering. Dit verval strekt zich evenwel nooit uit tot andere misdrijven, zelfs niet wanneer deze met het misdrijf van doorbreking of van verboden gebruik van een metaaldetector verbonden zijn door eenheid van opzet. Het verval van de strafvordering voor het doorbreken van het stakingsbevel zal bijvoorbeeld geen gevolgen hebben voor de strafvordering m.b.t. het misdrijf van het uitvoeren van handelingen zonder de vereiste toelating, ook niet wanneer de doorbreking precies voortvloeit uit deze handelingen.

Het gebrek aan een tijdige beslissing van het parket heeft het verval van de strafvordering tot gevolg en maakt tegelijkertijd het opleggen van een bestuurlijke geldboete mogelijk. Hiermee wijkt het decreet af van de regeling zoals voorzien in het DABM: volgens artikel 16.4.34, tweede lid, van het DABM is een bestuurlijke geldboete in deze omstandigheid immers uitgesloten. In de rechtsleer wordt evenwel kritiek geuit op deze bepaling, omdat zij tot gevolg kan hebben dat een rechtmatige sanctiëring van een milieumisdrijf achterwege blijft²⁰. Om deze reden kiest het decreet voor de tegengestelde oplossing, vergelijkbaar met de regeling die geldt in Wallonië²¹ en Brussel²².

²⁰ In die zin bv. H. Van Landeghem, 'Strafrechtelijke handhaving in het Milieuhandhavingdecreeet', in L. Lavrysen (ed.), Het Milieuhandhavingdecreeet in de praktijk, Die Keure, Brugge, 2010, 139.

²¹ D.162, laatste lid, en D. 163, eerste lid, van het decreet van 5 juni 2008 betreffende de opsporing, de vaststelling, de vervolging en de beteugeling van de milieuovertredingen en de herstelmaatregelen inzake leefmilieu.

²² Artikel 37 van de ordonnantie van 37 maart 1999 betreffende de opsporing, de vaststelling, de vervolging en de beteugeling van misdrijven inzake leefmilieu.

De bestuurlijke geldboete wordt opgelegd en ingevorderd via de procedure van de exclusieve bestuurlijke geldboete, met dien verstande dat de termijn van zestig dagen waarbinnen de overtreder op de hoogte dient te worden gebracht van het voornemen om een bestuurlijke geldboete op te leggen, eerst aanvangt nadat vaststaat dat het parket niet tot vervolging zal overgaan, hetzij door de ontvangst van een uitdrukkelijke beslissing in die zin, hetzij door het verstrijken van de termijnen waarbinnen een beslissing moest worden genomen, verlengd met twintig dagen. Deze termijnverlenging van twintig dagen wordt verantwoord door het feit dat, hoewel de beslissing genomen moet worden binnen de 180 dagen, zij niet binnen deze termijn moet worden verzonden. Om te vermijden dat de inspecteur Onroerend Erfgoed de procedure voor het opleggen van een bestuurlijke geldboete opstart terwijl de brief met een tijdige andersluidende beslissing van het parket hem nog niet bereikt heeft, wordt een wachttermijn gegund.

Ook het verzet bij de rechtbank is gelijklopend met de procedure voor exclusieve bestuurlijke geldboeten. Dit houdt ondermeer in dat het gerechtelijk beroep, zoals in het DABM, schorsende werking heeft.

Het bedrag van de bestuurlijke geldboete wordt vastgesteld met inachtneming van een vork van 1 tot en met 50.000 euro, te vermeerderen met de opdecimen die van toepassing zijn voor de strafrechtelijke geldboete. De geldboete wordt ook hier afgestemd op de ernst van het misdrijf en eventuele uit het misdrijf verkregen vermogensvoordelen. Het hogere maximumbedrag in vergelijking met de exclusieve bestuurlijke geldboete voor inbreuken, wordt verklaard door het meer zwaarwichtig karakter van deze feiten en het potentieel schadelijk karakter ervan. Opnieuw is het maximumbedrag overigens slechts 20% van het maximumbedrag voorzien voor alternatieve bestuurlijke geldboeten in het DABM, zodat de verhouding t.a.v. het DABM bewaard blijft.

Afdeling 3. Raadgeving, aanmaning en vaststelling

Onderafdeling 1. Raadgeving en aanmaning

Artikelen 11.3.1 en 11.3.2

De praktijk leert dat inbreuken en misdrijven Onroerend Erfgoed vaak worden gepleegd (of dreigen te worden gepleegd) door onwetendheid en/of een gebrek aan financiële middelen. In deze gevallen ressorteert een 'zachte' of oneigenlijke handhaving via raadgevingen of aanmaningen vaak een beter effect dan de 'harde' handhaving, die van start gaat met het opstellen van processen-verbaal of verslagen van vaststelling. Niet zelden mondt de harde handhaving uit in een procedurele stellingenoorlog, die mogelijk vermeden had kunnen worden door het gesprek gaande te houden en de overtreder met besliste doch zachte hand te begeleiden naar een voor allen aanvaardbare oplossing.

Op zich behoeven deze instrumenten geen expliciete rechtsgrond om te kunnen worden ingezet. Sinds de 'Beter Bestuurlijk Beleid'-hervorming van de Vlaamse overheid, naar aanleiding waarvan de erfgoedconsulenten hun verbaliserende bevoegdheid verloren, is trouwens een informele praktijk ontstaan waarbij de erfgoedconsulenten de betrokkenen eerst trachten te sensibiliseren via raadgevingen of aanmaningen, alvorens de inspecteur Onroerend Erfgoed over het misdrijf in te lichten. In het licht van de schaarse personele middelen die deze inspecteur ter beschikking staan, is deze werkwijze overigens een praktische noodzaak.

Dit decreet kiest er niettemin voor om genoemde informele instrumenten decretaal te verankeren, al was het maar om het belang van een voortraject aan de eigenlijke handhaving te ondersteunen.

Zoals in het DABM blijft de inzet van deze instrumenten facultatief. Facultatief staat echter geenszins gelijk met vrijblijvend. De verankering ervan in het decreet toont immers het belang aan dat de decreetgever hecht aan het motto 'soepel waar het kan, streng waar het moet'. Tenzij de onmiddellijke opstart materieel wordt verantwoord door factoren zoals het laakbaar gedrag van de overtreder, diens profiel of voorgeschiedenis, het schadeverwekkend karakter van de toestand of de hoge beschermingswaardigheid van de bedreigde erfgoedwaarden, kan het negeren van de zachte aanloopfase bij het opleggen van bestuurlijke maatregelen mogelijk in conflict komen met de beginselen van behoorlijk bestuur, inzonderheid het evenredigheidsbeginsel.

De mogelijkheid tot het inzetten van de instrumenten staat open voor verbalisanten en de daartoe aangeduide gewestelijke personeelsleden zonder verbalisatiebevoegdheid van de beleidsdomeinen Ruimtelijke Ordening, Wonen en Onroerend Erfgoed. Deze bevoegdheid kan echter niet worden aangewend om 'ambtelijk of politioneel' te seponeren, wat in strijd zou zijn met de dwingende bepalingen van artikelen 29 en 53 van het Wetboek van Strafvordering.

Raadgevingen hebben tot doel misdrijven of inbreuken, die dreigen gepleegd te worden, te voorkomen. Zij gaan als dusdanig het misdrijf of de inbreuk vooraf, en hebben een zuiver preventieve werking. De eigenaar van een monument kan bijvoorbeeld worden aangespoord om de nodige onderhoudswerken uit te voeren, waardoor vermeden wordt dat een ongelukkige staat van onderhoud uitmondt in een misdrijf van verwaarlozing. Deze raadgevingen bevatten bij voorkeur concrete technische adviezen en desgevallend informatie over het aanvragen van premies en andere financiële tegemoetkomingen, naast een algemene waarschuwing voor de gevolgen van een misdrijf.

Aanmaningen hebben daarentegen betrekking op reeds aangevangen misdrijven of inbreuken, en zijn bijgevolg te beschouwen als een curatief instrument, erop gericht het misdrijf of de inbreuk te beëindigen en/of de schadelijke gevolgen ervan te herstellen.

De aanmaning wordt betekend aan alle betrokkenen. Het niet naleven van een aanmaning, desgevallend na rappel, doet in hoofde van de aanmanen een plicht ontstaan tot aangifte van het misdrijf of de inbreuk bij de inspecteur Onroerend Erfgoed.

Het herstel van de schadelijke gevolgen van het misdrijf is in beginsel slechts zonder verdere plichtplegingen mogelijk in de mate de toestand nog in zijn oorspronkelijke toestand kan worden hersteld. Blijkt daarentegen gehele of gedeeltelijke reconstructie noodzakelijk, dan zal, bij afwezigheid van een uitvoerbaar rechterlijk bevel of een uitvoerbare bestuurlijke maatregel, doorgaans een stedenbouwkundige vergunning of toelating moeten worden verkregen alvorens de werken kunnen worden uitgevoerd.

Het spreekt voor zich dat de eis om een voorafgaande toelating of stedenbouwkundige vergunning te bekomen een spoedige afwikkeling van het misdrijf in de weg kan staan. In de mate de betrokkene wordt bereid gevonden om vrijwillig de nodige werken uit te voeren op aanwijzing van de bevoegde overheid, biedt een minnelijke schikking, af te sluiten met de inspecteur Onroerend Erfgoed, een oplossing. De werken die het voorwerp uitmaken van een dergelijke minnelijke schikking zijn immers nooit vergunnings-, meldings- of toelatingsplichtig op grond van dit decreet of de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (zie artikel 11.6.1 van dit decreet). Bijkomend voordeel is bovendien dat de uitvoering van handelingen overeenkomstig maatregelen, besloten in een minnelijke schikking, nooit kunnen leiden tot het verval van het recht om voor deze handelingen een premie aan te vragen.

Onderafdeling 2. Vaststelling van misdrijven onroerend erfgoed**Artikel 11.3.3**

Deze bepaling is gebaseerd op artikel 6.1.5 van de Codex Ruimtelijke Ordening, dat de opsporing van bouw misdrijven regelt. De bevoegdheden van de verbalisanten zijn bijgevolg dezelfde als in de sector van de ruimtelijke ordening. Zoals artikel 6.1.5 van de Codex Ruimtelijke Ordening bevestigt artikel 11.3.3. uitdrukkelijk dat hun processen-verbaal gelden tot het bewijs van het tegendeel, wat overigens de regel is wanneer (politie)ambtenaren in een bijzondere wet een bijzondere opdracht krijgen om misdrijven vast te stellen.²³

Bevoegde verbalisanten hebben een principieel betredingsrecht. Onderzoeksverrichtingen die de kenmerken van een huiszoeking dragen, vereisen evenwel een machtiging van de politierechter.

Zoals de stedenbouwkundig inspecteur, heeft de inspecteur Onroerend Erfgoed de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings.

Gewestelijke verbalisanten worden aangeduid door de Vlaamse Regering. Gemeentelijke ambtenaren worden individueel aangesteld door de leidend ambtenaar van de entiteit die door de Vlaamse Regering belast wordt met de handhaving van dit decreet.

Onderafdeling 3. Vaststelling van inbreuken Onroerend Erfgoed**Artikel 11.3.4**

Een inbreuk valt buiten de sfeer van het strafrecht in strikte zin. Wanneer uitsluitend een inbreuk wordt vastgesteld, is er dan ook geen enkele reden om een proces-verbaal in de zin van het Wetboek van Strafvordering op te stellen.

Bij gebreke aan samenloop met een misdrijf, wordt de inbreuk geacteerd in een verslag, dat (ondermeer) aan de inspecteur Onroerend Erfgoed wordt gericht. Bestaat er wel samenloop, dan wordt de vaststelling van de inbreuk vermeld in het proces-verbaal waarin wordt bericht over het misdrijf. Een afschrift van een proces-verbaal moet steeds worden gericht aan de inspecteur Onroerend Erfgoed, die bijgevolg steeds in de mogelijkheid is de vastgestelde inbreuken te sanctioneren met een exclusieve bestuurlijke geldboete.

Alle verbalisanten die bevoegd zijn om een misdrijf Onroerend Erfgoed vast te stellen, zijn tevens bevoegd om inbreuken Onroerend Erfgoed vast te stellen. De toegangsrechten, die gelden voor het vaststellen van misdrijven, zijn van overeenkomstige toepassing, met uitzondering van de gemeenrechtelijke mogelijkheden bij heterdaad.

Het decreet erkent bijgevolg de bevoegdheid van reguliere politiediensten om inbreuken vast te stellen, als een onderdeel van hun opdrachten van bestuurlijke politie in de zin van artikel 14 van de wet op het politieambt.

Afdeling 4. Rechterlijke herstelmaatregel**Artikel 11.4.1**

Het doel van het decreet is niet alleen wetsinbreuken te bestraffen, maar evenzeer de door deze inbreuken aan het algemeen belang toegebrachte schade te herstellen. Het decreet doet daartoe in de eerste plaats beroep op de 'teruggave in brede zin'. Deze figuur werd in de 19de eeuw jurisprudentieel ontwikkeld rond de artikelen 161 van het Wetboek van Strafvordering en 44 van het Strafwetboek, maar is in de loop der jaren uitgereoid tot

²³ Raad van State, 26 maart 2012, nr. 218.627; vergelijk met advies Raad van State, randnummer 56.

een klassieker in bijzondere wetten en decreten die beogen een specifiek algemeen belang te vrijwaren. Zij was dan ook al terug te vinden in de voorlopers van dit decreet.

De teruggave zoals in artikel 11.4.1 omschreven strekt tot het feitelijk herstel van de geschonden erfgoedwaarden in een originele, goede staat, desgevallend door gehele of deeltelijke reconstructie, en hierbij per evidentie gebruik makend van historisch verantwoordde technieken, materialen en beplantingen. De ervaring leert evenwel dat bij schade aan erfgoedwaarden een volledig feitelijk herstel vaak niet mogelijk is, waardoor de maatregel van teruggave niet kan worden opgelegd of ook na uitvoering nog een schadeveld achter zich laat.

Daarom wordt in de eerste plaats voorzien in de mogelijkheid tot compensatoire maatregelen als alternatief voor het herstel in de vorige staat. Deze maatregelen hebben tot doel om het niveau van erfgoedwaarden, zoals dit bestond voor het plegen van het misdrijf, opnieuw zo veel mogelijk te benaderen door de opwaardering van de resterende erfgoedwaarden, desnoods op een andere locatie. Toch zullen ook deze compensatoire maatregelen vaak niet volstaan om een volledig herstel van de schade te bereiken.

Het onvermogen om via de teruggave tot een volledig herstel van de schade komen, is eigen aan de door dit decreet beschermde belangen, en doet zich bijvoorbeeld veel minder gevoelen in de sector van de ruimtelijke ordening, waar de aanslag op de goed geordende ruimte doorgaans eenvoudig kan worden weggenomen door de afbraak van de zonder of in strijd met de vergunning opgerichte constructie.

Toch is het bestaan van feitelijk onherstelbare schade in het leerstuk van de schadeloosstelling een bekend fenomeen. Bij schade aan private belangen wordt de teruggave voor wat betreft het onherstelbare gedeelte van de schade aangevuld met een pecuniaire vergoeding. Door de techniek van vergoeding blijft de onherstelbare schade uiteraard feitelijk bestaan, maar worden ter compensatie geldmiddelen aangeboden, als een ersatz. Hier gebeurt de verplaatsing naar de hypothetische onbeschadigde toestand als het ware fictief.²⁴

De afwikkeling van publiekrechtelijke schade blijft daarentegen meestal beperkt tot de teruggave, ongeacht of hiermee de volledige door de wetsinbreuk veroorzaakte schade al dan niet wordt hersteld. Voorbeelden van bijzondere wetten die naast de teruggave ook voorzien in een aanvullende schadevergoeding voor eventuele onherstelbare schade aan publieke belangen, zijn bijzonder schaars. Zelfs de meerwaarde in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening is geen vorm van vergoeding, maar wel een bijzondere verschijningsvorm van de teruggave, gericht op het wegnemen van de ten gevolge van de inbreuk in hoofde van de overtreder ontstane verrijking in plaats van op de vergoeding van de door het algemeen belang opgelopen schade.

De afwezigheid van schadevergoeding als aanvulling op de teruggave bij de afwikkeling van schade aan publieke belangen, mag verbazen nu de hoger aangehaalde artikelen 44 van het Strafwetboek en 161 van het Wetboek van Strafvordering de teruggave en de schadevergoeding in één adem vermelden als naast de straf te bevelen. Bovendien wordt schade naar Belgisch recht ingevuld als belangenkrenking²⁵, zodat niet ontkend kan worden dat ook het algemeen belang naar aanleiding van het plegen van een misdrijf schade in de eigenlijke zin van het woord kan oplopen.

Een mogelijke verklaring voor deze afwezigheid is dat de teruggave in brede zin als jurisprudentiële constructie werd ontwikkeld naar aanleiding van de problematiek van werken,

²⁴ D. Simoens, Buitencontractuele aansprakelijkheid. Deel II. Schade en Schadeloosstelling, Antwerpen, Story – Scientia, 1999, 34.

²⁵ E. Dirix, *Het begrip schade*, Antwerpen, Kluwer, 1984, 25.

opgericht in strijd met wetten en voorschriften²⁶, waar de teruggave meestal zal volstaan om tot een volledig herstel van het door de aanwezigheid van dergelijke constructies gekrenkte algemeen belang te komen. Deze oplossing uit de rechtspraak werd vervolgens door de wetgever overgenomen in wetten in dezelfde sfeer²⁷, waardoor het ontbreken van de schadevergoeding werd geïnstitutionaliseerd en gaandeweg niet meer in vraag gesteld.

Zoals gezegd zijn de door dit decreet beschermde belangen, eenmaal gekrenkt, vaak niet meer (geheel) te herstellen in hun aan de inbreuk voorafgaande staat. De wederrechtelijke verstoring van archeologisch erfgoed veroorzaakt bijvoorbeeld een verlies aan kennispotentieel, dat feitelijk onherstelbaar is. Ingeval van wederrechtelijke afbraak van een beschermd monument blijft er, zelfs na verplichte reconstructie volgens de regels van de kunst, altijd een (in de feiten onherstelbaar) verlies aan erfgoedwaarden te betreuren.

Hieraan kan niet worden geredieerd via de strafrechtelijke geldboete, die immers niet zozeer wordt afgemeten aan de veroorzaakte schade dan wel aan de subjectieve schuld van de overtreder, terwijl (zeker) in de sfeer van het onroerend erfgoed er niet noodzakelijk een verband bestaat tussen het laakbaar karakter van de wetsinbreuk en de hieruit voortvloeiende schade. Ook subjectief kleinere inbreuken kunnen zeer zware schade veroorzaken. M.b.t. het plegen van dergelijke kleinere inbreuken bestaat tot op heden een sfeer van vrijblijvendheid, gelet op de beperkte kans op vervolging, de te verwachten lichte strafmaat en de onmogelijkheid om financieel aansprakelijk te worden gesteld voor de aan het algemeen belang toegebrachte schade.

Om deze redenen introduceert het decreet de figuur van het ‘integrale herstel’, die naast de maatregel van teruggave ook in het opleggen van een aanvullende schadevergoeding voorziet. Bedoelde schadevergoeding wordt door de rechter bevolen telkens wanneer blijkt dat ondanks de toepassing van de maatregel van teruggave, er sprake is van een blijvend verlies aan intrinsieke erfgoedwaarden.

Dit betekent niet dat de rechter ervoor zou kunnen opteren om de maatregel van het feitelijk herstel in een originele, goede staat te vervangen door een schadevergoeding die het geheel van de schade (fictief) dekt. Dit is slechts mogelijk wanneer een gehele of gedeeltelijke reconstructie volgens het gemotiveerde oordeel van de inspecteur Onroerend Erfgoed onmogelijk of minstens niet opportuun is. Een dergelijk oordeel is een beleidskeuze, die conform het beginsel van scheiding der machten toekomt aan de uitvoerende macht, in casu de daartoe aangewezen gespecialiseerde overheid, en waarop de rechter een marginale controle uitoefent zonder zijn eigen waardeoordeel in de plaats te kunnen stellen.

Vanuit de algemene regel dat wie zelf zijn schade veroorzaakt die ook zelf moet dragen en niet kan afwentelen op anderen, is bij deze keuze uitsluitend het algemeen belang betrokken, zonder dat de kostprijs van de maatregel van het feitelijk herstel mag worden afgewogen tegen de kostprijs voor pecuniaire schadevergoeding voor het (fictief) geheel²⁸. M.a.w. de gemeenschap dient als slachtoffer van de wetens en willens door de overtreder gepleegde wetsinbreuk geen genoeg te nemen met een pecuniaire schadevergoeding om de enkele reden dat deze voordeliger uitvalt voor de overtreder dan een herstel in de vorige staat of een combinatie van herstel en schadevergoeding.

²⁶ P.E. Trousse, *Les Nouvelles, Droit Pénal*, I.1, 1956, 265.

²⁷ Met als eerste wapenfeiten het nog steeds van kracht zijnde artikel 33 van de wet van 10 april 1841 op de buurtwegen en het ondertussen afgeschafte artikel 10 van de wet van 1 februari 1844 op de politie van de wegen.

²⁸ Cass. 14 november 2007, www.cass.be, rol.nr. C960375F.

Ingeval geen feitelijk herstel mogelijk of opportuun is, kan de volledige schadevergoeding bovendien worden aangevuld met maatregelen die het optreden van verdere schade moeten uitsluiten, zoals de vrijwaring van verstoord archeologisch erfgoed door een archeologische opgraving of de staking van de schadeverwekkende activiteit.

De rechter begroet de pecuniaire schadevergoeding in principe soeverein. Aangezien het herkennen en afmeten van schade aan onroerend erfgoed gespecialiseerde kennis veronderstelt, zal de in de vordering van de inspecteur Onroerend Erfgoed op te nemen begroting van deze schade uiteraard een belangrijke houvast zijn voor de rechter. De Vlaamse Regering kan hieromtrent nadere regels bepalen.

Het door de rechter als te betalen aangeduide bedrag omvat de vergoeding voor het (resterende) verlies aan erfgoedwaarden, te vermeerderen met vergoedende intresten vanaf het ontstaan van dit verlies.²⁹

Enkel het zijnsverlies is vergoedbaar, voor het door de wetsinbreuk veroorzaakte ‘préjudice moral’ krijgt de samenleving al volledige genoegdoening door het opleggen van de straf.

Hoger werd er al op gewezen dat inbreuken op dit decreet vaak ook bouwmisdriven zullen uitmaken. Waar dit decreet het feitelijk herstel als principiële maatregel vooropstelt, verplicht de Vlaamse Ruimtelijke Ordening de bevoegde stedenbouwkundige overheden om een in een groot aantal gevallen te opteren voor het vorderen van een meerwaarde. Een dergelijke meerwaarde roomt enkel het vermogensvoordeel voor de overtreder af, maar laat de gevolgen van de gepleegde inbreuk feitelijk voortbestaan. Het spreekt voor zich dat de uitgangspunten van beide decreten hier vanuit de eigenheid van de te beschermen belangen fundamenteel verschillen, wat een regeling van samenloop noodzakelijk maakt.

Omdat een feitelijk herstel ook op het vlak van de ruimtelijke ordening nog steeds de meest volkomen herstellvorm is³⁰, wordt bepaald dat de vordering van de inspecteur Onroerend Erfgoed voorrang heeft in de mate zij een dergelijk herstel als voorwerp heeft.

Artikel 11.4.2

Deze bepaling schrijft voor dat, in de mate waarin de veroordeelde wordt veroordeeld tot het (doen) uitvoeren van werken, hem principieel een termijn moet worden gegund om deze werken vrijwillig uit te voeren. Met het bepalen van een maximumtermijn van drie jaar wenst de decreetgever enerzijds te voorkomen dat het feitelijk herstel van de schade wordt bemoeilijkt door het opleggen van al te lange termijnen, die geen verband meer houden met de reële uitvoeringsduur van de werken, maar biedt hij anderzijds de rechter voldoende marge om rekening te houden met de soms complexe aard van de uit te voeren werken.

Indien elk verder uitstel zou leiden tot het feitelijk onherstelbaar verlies van erfgoedwaarden, dan hoeft evenwel geen termijn te worden gegund, zodat de uitvoering onmiddellijk zal moeten aanvangen en de gemachtigde overheid op elk ogenblik het initiatief van de veroordeelde kan overnemen in de mate waarin dit noodzakelijk blijkt.

²⁹ Hierin onderscheidt de schadevergoeding zich van de meerwaarde, waarop geen vergoedende intresten kunnen worden toegepast om de reden dat meerwaarde geen schadevergoeding is, en de vergoedende intresten precies deel uitmaken van de schadevergoeding (Cass. 25 februari 1992, *Arr. Cass.* 1992, nr. 333, concl. Adv. Gen. De Waef.).

³⁰ Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2008-09, nr. 2011/1, p. 288: “Het herstel in de oorspronkelijke toestand (of de staking van het strijdige gebruik) (is) van aard om de plaatselijke ordening op de meest volkomen wijze te herstellen.”.

Vaak zal het nodig blijken om de maximale hersteltermijn van drie jaar op te splitsen in deelperiodes, waarbinnen welomschreven onderdelen van de bevolen maatregel moeten worden uitgevoerd. De veroordeelde mag niet worden toegelaten om tijdens de toegestane hersteltermijn volledig te blijven stilzitten, wat immers de definitieve ondergang van de al beschadigde erfgoedwaarden tot gevolg kan hebben.

De pecuniaire schadevergoeding is steeds onmiddellijk betaalbaar. Vanaf de datum van de rechterlijke beslissing tot de datum van betaling zijn verwijlntresten verschuldigd.

Artikel 11.4.3

Deze bepaling geeft aan de inspecteur Onroerend Erfgoed een rechtsvordering om namens de samenleving het integraal herstel van de door de wetsinbreuk aan het algemeen belang toegebrachte schade te eisen voor de strafrechter of de burgerlijke rechter. De keuze voor de strafrechtelijke of burgerlijke weg is daarbij vrij, en zal in grote mate afhangen van procedurele overwegingen. Wanneer de inspecteur Onroerend Erfgoed opteert voor de strafrechter, zal hij als titularis van een vordering tot vergoeding van schade uit een misdrijf namens het gekrenkte algemeen belang de hoedanigheid aannemen als eiser tot integraal herstel, die in rechte treedt volgens de vormen van de burgerlijke partijstelling zonder met een private burgerlijke partij te kunnen worden gelijkgesteld.³¹

De figuur van ‘eiser tot integraal herstel’ verwijst naar de jurisprudentiële figuur van ‘eiser tot herstel’, zoals ontwikkeld door het Hof van Cassatie in de materie van bouwmisdrijven³². De toevoeging ‘integraal’ verwijst naar het gegeven dat de inspecteur Onroerend Erfgoed, in tegenstelling tot de stedenbouwkundig inspecteur, niet alleen over een rechtsvordering beschikt m.b.t. de teruggave, maar ook m.b.t. de aanvullende schadevergoeding.

Paragraaf 2 verleent de inspecteur onroerend erfgoed bovendien uitdrukkelijk toegang tot de rechter in kort geding voor die gevallen waarin dringende (voorlopige) instandhoudingswerken noodzakelijk zijn om een dreigende vernieling, beschadiging of ontsiering van onroerend erfgoed te voorkomen.

Elke gedinginleidende akte³³ dient op straffe van onontvankelijkheid te worden overgeschreven in de registers van de Hypotheekbewaarder. Deze klassieke vormvereiste doet zich voor als een dilatoire exceptie, die nog hangende het geding kan worden hersteld.

Artikel 11.4.4

Elke rechterlijke beslissing waarin werken worden bevolen, dient de mogelijkheid tot indeplaatsstelling door de inspecteur Onroerend Erfgoed op kosten van de veroordeelde te voorzien, zelfs wanneer dit niet zou worden gevorderd. Deze ambtshalve te verlenen

³¹ Vergelijkbaar met de stedenbouwkundig inspecteur. Omdat de stedenbouwkundig inspecteur een wettelijke opdracht in het algemeen belang uitoefent en geen particulier belang nastreeft, kan hij niet gelijk gesteld worden met een private burgerlijke partij in de zin van artikel 162bis van het Wetboek van Strafvordering, en kan hij niet veroordeeld worden tot een rechtsplegingsvergoeding: zie Cass. 24 mei 2011, www.cass.be, rol.nr. P102052N.

³² Cass. 24 februari 2004, www.cass.be, rol.nr. P031143N.

³³ In zijn advies beveelt de Raad van State de schrapping aan van de woorden ‘(of) het exploit tot inleiding van het geding’. Deze toevoeging, die van oudsher ook terug te vinden is in de reglementering inzake Ruimtelijke Ordening, drukt echter uit dat het geding ook aanhangig kan worden gemaakt via andere akten dan een dagvaarding, en wordt om deze reden behouden.

machtiging vindt zijn oorsprong immers in de publiekrechtelijke verhouding die wegens het misdrijf ontstaat tussen de overtreder enerzijds, en de inspecteur als houder van de actio iudicati namens het algemeen belang anderzijds.³⁴

De kosten van een eventuele ambtshalve uitvoering worden klassiek gewaarborgd door een wettelijke hypotheek, die zich uitstrekt tot alle zakelijke rechten van de overtreder. Conform artikel 50 van het Strafwetboek zijn alle wegens hetzelfde misdrijf veroordeelde personen hoofdelijk gehouden tot teruggave en schadevergoeding.

Nieuw is dat het decreet evenzeer voorziet in een (naar gelang het geval al dan niet beperkt) kostenverhaal tegen de houder van een zakelijk recht op het onroerend goed, zelfs wanneer deze niet als overtreder kan worden beschouwd. De werken die bij wijze van herstelmaatregel of dringende instandhoudingsmaatregel door de rechter worden bevolen en ingevolge het stilzitten van de veroordeelde ambtshalve worden uitgevoerd door de inspecteur Onroerend Erfgoed, zullen in de regel waarde toevoegen aan het onroerend goed dat er het voorwerp van uitmaakt, dit in tegenstelling tot de herstelmaatregelen in de sfeer van de ruimtelijke ordening die doorgaans van destructieve aard zijn. Het spreekt voor zich dat wanneer door de gemeenschap ge(pre)financierde werken worden uitgevoerd die in hoofde van de eigenaar van het onroerend goed een verrijking tot gevolg hebben, de gemeenschap (in aanvulling op haar vordering tegen de overtreder zelf) moet kunnen beschikken over een vordering tegen deze eigenaar, minstens ten belope van de hem toegevalen verrijking. Op deze manier wordt de gemeenschap als slachtoffer van de inbreuk toch enigszins beschermd tegen het risico op insolventie van de veroordeelde.

Deze regeling is overigens gunstiger voor de ‘onschuldige’ eigenaar dan de gemeenrechtelijke regeling, zoals opgenomen in artikel 555 van het B.W. Volgens dit artikel dient de eigenaar, die verkiest de door een derde tot stand gebrachte beplantingen, gebouwen en werken te behouden (waartoe de eigenaar hier verplicht zal zijn, gelet op de decretale bescherming van het onroerend erfgoed en de tegenstelbaarheid van de tussengekomen rechterlijke beslissing, gewezen in het algemeen belang), de waarde van de materialen en het arbeidsloon te vergoeden, wat, gelet op de zware kosten die verbonden zijn aan het herstel van beschadigde erfgoedwaarden, vaak een veelvoud zal zijn van de verrijking, begrepen als de verhoging van de marktwaarde van het onroerend goed.

Om misbruiken uit te sluiten, zal het kostenverhaal tegen de eigenaar, die na de overschrijving van de dagvaarding en dus met kennis van het hangende geschil het onroerend goed toch besluit aan te kopen, wel onbeperkt zijn, zelfs wanneer hij vreemd is aan de noodzaak tot herstel. Voor deze categorie van ‘niet-veroordeelde doch verwittigde’ eigenaars geldt bijgevolg de algemene regeling van artikel 555 van het B.W. onverkort.³⁵

De vordering lastens de ‘onschuldige én onwetende’ eigenaar wordt gewaarborgd door een wettelijke hypotheek, ten belope van de hem toegevalen verrijking en beperkt tot zijn zakelijke rechten op het goed dat het voorwerp uitmaakt van de opgelegde maatregel. De vordering lastens de ‘niet-veroordeelde doch verwittigde’ eigenaar wordt gewaarborgd door een wettelijke hypotheek ten belope van het geheel van de kosten van ambtshalve uitvoering op alle zakelijke rechten van deze eigenaar.

³⁴ Cass. 28 oktober 2008, www.cass.be, rol.nr. P080851N; Cass. 17 februari 2009, www.cass.be, rol.nr. P.08.1585.N.

³⁵ Opnieuw met dien verstande dat ook deze eigenaar, gelet op de decretale bescherming van het Onroerend Erfgoed en de tegenstelbaarheid van de tussengekomen rechterlijke beslissing, gewezen in het algemeen belang, niet over het in artikel 555 van het B.W. bepaalde keuzerecht beschikt.

Artikel 11.4.5

Deze bepaling veralgemeent de al in artikel 15 van het decreet van 3 maart 1976 opgenomen methodiek tot vaststelling van uitvoering van door de rechter bevolen werken. Deze regeling is bovendien gelijklopend met haar tegenhanger in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening.

De veroordeelde is verplicht de vrijwillige uitvoering van de bevolen werken onmiddellijk aan de inspecteur Onroerend Erfgoed te melden. Zolang deze melding niet is geschied, mag de inspecteur er bij de tenuitvoerlegging van de rechterlijke beslissing van uit gaan dat het bevolen herstel nog niet, minstens niet integraal, is uitgevoerd. Het voorschrift dat, behoudens bewijs van het tegendeel, enkel het proces-verbaal van vaststelling als bewijs van het herstel en van de datum van herstel geldt, houdt verder een omkering van bewijslast in.

Het proces-verbaal van uitvoering wordt ingeschreven op de kant van de overschrijving van de gedingleidende akte, en neutraliseert deze overschrijving en de latere kantmelding van de veroordelende eindbeslissing. Opnieuw naar het voorbeeld van ruimtelijke ordening kan, zolang de kantmelding van het proces-verbaal van uitvoering niet is geschied, het onroerend goed maar worden overgedragen aan een nieuwe eigenaar voor zover deze ten aanzien van het algemeen belang het engagement aangaat om de bevolen werken uit te voeren, onverminderd de verplichting van de veroordeelde. De notaris neemt deze eenzijdige verbintenis op in een afzonderlijke akte, waarvan hij een afschrift overmaakt aan de inspecteur Onroerend Erfgoed.

De notariële akte is uitvoerbaar zoals een vonnis, en verschaft het algemeen belang bijgevolg een bijkomende titel. Het verplichte engagement heeft evenwel slechts betrekking op door de rechter bevolen werken, met uitsluiting van de verplichting tot het betalen van een schadevergoeding. De veroordeling tot schadevergoeding is immers van louter pecuniare aard, en tenuitvoerlegging ervan raakt enkel het vermogen van de veroordeelde en niet het onroerend goed als dusdanig.

Afdeling 5. Bestuurlijke maatregelen

In België en in Vlaanderen bestaat een lange traditie om het herstel van schade uit wetsinbreuken volledig via gerechtelijke weg af te handelen, ook wanneer de opgetreden schade de krenking van publieke belangen betreft. Slechts hoogst uitzonderlijk wordt aan een bestuur toegestaan om onmiddellijk, d.i. zonder voorafgaande gerechtelijke tussenkomst, uitvoerbare beslissingen te nemen tot herstel van dergelijke schade. Meestal blijft de bevoegdheid van het bestuur tot het nemen van uitvoerbare beslissingen beperkt tot het geven van een preventief stakingsbevel, waarbij getracht wordt om bijkomende schade te vermijden door de wederrechtelijke handeling te doen stoppen en de toestand in situ te bevriezen.

Schade aan onroerend erfgoed kan echter vaak slechts ingeperkt worden door onmiddellijke herstelacties. Een beschadigd dak zal op zeer korte termijn leiden tot de vernietiging van het interieur en op langere termijn het gebouw zelf in gevaar brengen. Een beschadigde muur die niet onmiddellijk hersteld wordt, bedreigt per evidentie het voortbestaan van de volledige constructie.

In deze situaties volstaat het louter bevriezen van laakbare activiteit op de site uiteraard niet om verdere schade te voorkomen, maar dient precies het niet handelen te worden aangepakt. Om dezelfde reden is de techniek van het stakingsbevel evenmin bruikbaar in de strijd tegen ommissiedelicten zoals de verwaarlozing van onroerend erfgoed, toch één van de meest voorkomende inbreuken op dit decreet.

Bij de vrijwaring van erfgoedwaarden is het snel ondernemen van herstelacties essentieel, terwijl de ervaring leert dat een procedure die dergelijke acties afhankelijk maakt van een voorafgaande rechterlijke machtiging, de vereiste snelheid haast per definitie ontbeert, zelfs bij toepassing van termijnen (zoals) in kortgeding.

In urgente gevallen moet het mogelijk worden voor het bestuur om zichzelf een titel te verschaffen tot het uitvoeren of doen uitvoeren van herstelacties onder een a posteriori in plaats van een a priori rechterlijke controle, uiteraard met eerbiediging van de beginselen van behoorlijk bestuur en met de mogelijkheid tot een georganiseerd administratief beroep. Om deze reden maakt dit decreet de sprong van een preventieve naar een volwaardige, curatieve bestuurlijke handhaving. Dit is bepaald geen sprong in het duister: in het buitenland bestaan voldoende voorbeelden, die meestal erg succesvol zijn gebleken en de toets van artikel 6 van het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) met glans hebben doorstaan. Met de inwerking-treding van het Milieuhandhavingsdecreet van 21 december 2007³⁶ op 1 mei 2009, beschikt ook Vlaanderen thans over een systeem van bestuurlijke handhaving, meer bepaald in de sfeer van de milieuhygiënewetgeving en de milieubeheerswetgeving. Voor het uitwerken van deze onderafdeling haalt dit decreet de mosterd zowel bij het Milieuhandhavingsdecreet als bij de Algemene Wet Bestuursrecht van onze noorderburen, zonder de eigenheid van de handhaving van onroerend erfgoed in een daarenboven Vlaamse en Belgische context uit het oog te verliezen.

Een a priori rechterlijke controle biedt niet alleen aan de overtreder maar ook aan de bevoegde overheid zelf grotere waarborgen dan de a-posteriori variant, inzonderheid m.b.t. de verhaalbaarheid van door de overheid gemaakte kosten tot herstel van erfgoedwaarden, die vaak erg hoog oplopen. Om deze reden wordt ervoor geopteerd om de gerechtelijke en bestuurlijke handhaving naast elkaar te laten bestaan, en (voor wat betreft het opleggen van herstelmaatregelen) gelijkwaardig uit te bouwen. Het zal aan de bevoegde overheid toekomen om geval per geval te oordelen welke weg bewandeld dient te worden.

Overigens is een combinatie tussen bestuurlijke en gerechtelijke afwikkeling geenszins uitgesloten, en vaak zelfs noodzakelijk. De hoger aangehaalde Belgische en Vlaamse traditie indachtig, blijft de rechter exclusief bevoegd voor het bepalen van gehele of aanvullende pecuniare schadevergoedingen. De financiële vergoeding van definitief teloorgegangene erfgoedwaarden heeft immers niet hetzelfde urgent karakter als het feitelijk herstel van mits doortastend optreden nog te redden erfgoedwaarden.

Gelet op de kwetsbaarheid van erfgoedwaarden, kunnen ook lichte inbreuken of misdrijven leiden tot zeer zware schade, die daarenboven niet op voorhand, d.i. voor het plegen van de inbreuk, kan worden gekwantificeerd. De verplichting tot herstel van de door de inbreuk beschadigde erfgoedwaarden, waar mogelijk in natura en in het andere geval bij wijze van financieel equivalent, zal vaak de meest afgemeten reactie zijn, ook in functie van de ontrading van wetsinbreuken³⁷. Het financieel risico, verbonden aan het plegen van inbreuken of misdrijven op dit decreet, zal immers potentieel erg groot zijn. Daarnaast blijft het mogelijk om via de door dit decreet voorziene strafsancities of bestuurlijke geldboetes bestraffend op te treden telkens wanneer de strafwaardigheid van de gepleegde overtredingen dit vereist.

³⁶ Decreet van 21 december 2007 tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen betreffende milieubeleid met een titel XVI 'Toezicht, handhaving en veiligheidsmaatregelen', *B.S.* 29 februari 2008, gewijzigd door het decreet van 12 december 2008 houdende diverse bepalingen betreffende energie, leefmilieu, openbare werken, landbouw en visserij (*B.S.* 4 februari 2009) en het decreet van 30 april 2009 tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen betreffende milieubeleid en tot wijziging aan diverse bepalingen betreffende de milieuhandhaving (*B.S.* 25 juni 2009).

³⁷ Het feit dat van een herstelmaatregel een sterk ontradend effect uitgaat, maakt van deze maatregel overigens nog geen straf: zie EHRM, 8 november 2005, *Saliba vs. Malta*, nr. 4251/02, §46, en E.H.R.M. 25 januari 2011, *Öztürk vs. Turkije*, nr. 53994/09.

Ter ondersteuning van zowel de gerechtelijke als de bestuurlijke (curatieve) handhaving, blijft het stakingsbevel als preventieve maatregel behouden. Om zijn preventieve rol maximaal te kunnen spelen, worden naar het voorbeeld van ruimtelijke ordening alle personen die bevoegd zijn om misdrijven en inbreuken op dit decreet op te sporen en vast te stellen, tevens bevoegd om bij de vaststelling van een misdrijf of inbreuk de (voorlopige) staking van de schadeverwekkende activiteit te bevelen.

De totstandkoming en de tenuitvoerlegging van rechterlijke en notariële titels verloopt volgens de voorschriften van het Wetboek van Strafvordering, het Gerechtelijk Wetboek en aanverwante wetten. Omdat dit kader bij de door dit decreet ingevoerde bestuurlijke handhaving niet op dezelfde wijze voorhanden is, worden in onderafdelingen 3 en 4 gedetailleerde regels ter zake opgenomen, die waar mogelijk evenwel dezelfde zijn als voor de gerechtelijke handhaving.

Onderafdeling 1. Basisbepalingen

Artikel 11.5.1

Het opleggen en uitvoeren van bestuurlijke maatregelen verloopt volgens strikte termijnen, met niet zelden verstrekkende gevolgen bij overschrijding. De termijnen vangen doorgaans aan na betekening. Bij betekening via gerechtsdeurwaardersexploot kan worden aangenomen dat de betrokkene de voor hem relevante beslissing op de datum van het exploit heeft ontvangen. Bij betekening per aangetekend schrijven is het minder evident de datum van ontvangst correct te bepalen. Om deze reden bepaalt het decreet dat de betekening per aangetekend schrijven geacht wordt te zijn geschied op de derde werkdag na de afgifte ter post van het aangetekend schrijven.

Artikel 11.5.2

Een stakingsbevel is een louter preventieve en voorlopige maatregel, die kan worden ingetrokken wanneer de bevoegde instantie dit opportuun of noodzakelijk acht. Als bevoegde instantie geldt uitsluitend de inspecteur Onroerend Erfgoed, ook al werd het stakingsbevel door een andere verbalisant gegeven. Deze regel bevestigt de inspecteur Onroerend Erfgoed als hoogste administratieve instantie inzake stakingsbevelen, belast met een administratief toezicht³⁸, en garandeert de eenvormigheid van het beleid. Bovendien wordt de dagvaarding tot opheffing van een stakingsbevel uitgebracht tegen de inspecteur Onroerend Erfgoed, optredend namens het Vlaamse Gewest.

Het staat de belanghebbende vrij om de inspecteur te verzoeken het stakingsbevel op te heffen of bepaalde handelingen toe te laten. Omgekeerd vermag de inspecteur het stakingsbevel te combineren met een maatregel van bestuursdwang of last onder dwangsom, wanneer dit noodzakelijk is om de aanwezige erfgoedwaarden te beveiligen.

Artikel 11.5.3

Een definitief besluit tot toepassing van bestuursdwang of last onder dwangsom heeft een curatief oogmerk, en heeft een met een rechtelijke beslissing vergelijkbare status. Eenmaal definitief, kan een dergelijk besluit uitsluitend door de instantie die het heeft genomen worden ingetrokken of gewijzigd, in volgende omstandigheden:

1° wanneer door gewijzigde omstandigheden een bijsturing van de opgelegde maatregelen noodzakelijk blijkt;

³⁸ Cass. 27 mei 2010, rolnr C090293N.

2° in de gevallen, bepaald in artikel 1133 van het Gerechtelijk Wetboek, die in de gemeenschappelijke regeling ook aanleiding kunnen geven tot herroeping van gewijsde van een rechtelijke beslissing;

3° wanneer het noodzakelijk blijkt om een maatregel van last onder dwangsom te vervangen door een maatregel van bestuursdwang, of vice versa, bijvoorbeeld omdat de opgelegde dwangsom niet het verhoopte effect heeft op het gedrag van de overtreder.

Bestuursdwang en last onder dwangsom vormen elkaars alternatieven. Zij mogen wel na elkaar worden opgelegd, maar niet gelijktijdig. Op het ogenblik dat blijkt dat het instrument van bestuurlijke handhaving waarvoor aanvankelijk werd gekozen niet tot het beoogde resultaat zal leiden, moet het worden ingetrokken vooraleer het alternatieve instrument kan worden ingezet. Deze 'intrekking' heeft evenwel geen invloed op de rechtsgevolgen die de beslissing tot last onder dwangsom of toepassing van bestuursdwang ondertussen heeft gesorteerd. Dwangsommen, verbeurd ingevolge een rechtmatig gegeven doch later wegens onwerkzaamheid ingetrokken dwangsombesluit, blijven verbeurd. Uitvoeringskosten, gemaakt ingevolge een rechtmatig gegeven doch later wegens onwerkzaamheid ingetrokken bestuursdwangbesluit, blijven verschuldigd.

Artikel 11.5.4

Deze bepaling regelt de samenloop tussen gerechtelijke en bestuurlijke handhaving. Zij bevestigt de principiële voorrang van de rechterlijke handhaving op de bestuurlijke handhaving, door te bepalen dat bestuurlijke beslissingen nooit afbreuk mogen doen aan het gezag van gewijsde van een conform dit hoofdstuk tussengekomen rechterlijke beslissing. Dit gezag van gewijsde is onafhankelijk van het instellen van een al dan niet schorsend beroepsmiddel, en blijft bestaan zolang de beslissing niet ongedaan is gemaakt.³⁹

Aangezien de noodzaak tot het toepassen van bestuurlijke handhaving zich ook hangende het geding voor de rechter kan laten gevoelen, bv. ingevolge een ernstige verslechtering van de toestand sinds de dagvaarding, wordt ervoor geopteerd om bestuurlijke handhaving ook in deze omstandigheden nog mogelijk te laten. Van zodra vervolgens een rechterlijke beslissing in de zin van dit hoofdstuk tussenkomt, dient de beslissing van bestuurlijke handhaving zo nodig te worden aangepast.

Onderafdeling 2. Stakingsbevel

Artikel 11.5.5 en 11.5.6

De in deze onderafdeling voorziene bepalingen zijn een quasi letterlijke overname van artikel 6.1.47 en volgende van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. De regeling rond het administratief stakingsbevel, die voor het eerst in de ruimtelijke ordening werd ingevoerd door de wet van 22 december 1970 tot wijziging van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de Ruimtelijke Ordening en van de Stedebouw, heeft ondertussen haar deugdelijkheid bewezen, en heeft nog aanzienlijk aan daadkracht gewonnen door de introductie op 1 mei 2000 van de administratieve geldboete als sanctie bij doorbreking van een bekrachtigd stakingsbevel. Een gelijkaardige regeling is terug te vinden in artikel 14 van het decreet van 3 maart 1976, maar de toepassing hiervan bleef beperkt, onder meer omdat de staking enkel bevolen kon worden door gespecialiseerde ambtenaren en niet door politiediensten, en omdat de flankerende regeling rond de administratieve geldboete bij gebreke aan het benodigde uitvoeringsbesluit dode letter bleef.⁴⁰

³⁹ Artikel 26 van het Gerechtelijk Wetboek.

⁴⁰ Opgemerkt kan worden dat ook het Archeologiedecreet voorzag in een stakingsbevel, dat echter om onduidelijke redenen maar kon worden uitgebracht voor bepaalde inbreuken en bovendien niet voorzag in een administratieve geldboete bij doorbreking.

De nieuwe regeling geeft thans aan alle verbalisanten die bevoegd zijn om inbreuken op dit decreet op te sporen, de bevoegdheid de staking van bepaalde handelingen, m.i.v. gebruikshandelingen, te bevelen. Tenzij het stakingsbevel wordt gegeven door een bevoegde ambtenaar van het agentschap, belast met de handhaving van dit decreet, verliest het echter van rechtswege zijn uitwerking wanneer het niet door de inspecteur Onroerend Erfgoed wordt bekrachtigd binnen een termijn van acht dagen nadat het hem ter kennis werd gebracht. Deze bekrachtiging kadert in een administratief toezicht⁴¹ vanwege de inspecteur Onroerend Erfgoed als gespecialiseerd ambtenaar, en impliceert een kwaliteitscontrole, die de burger moet beschermen tegen een onoordeelkundig gebruik van het administratief stakingsbevel.

Het administratief toezicht geldt enkel voor stakingsbevelen, gegeven door (voor de inspecteur Onroerend Erfgoed) 'externe' verbalisanten. Wanneer het stakingsbevel uitgaat van verbalisanten, verboden aan het voor handhaving bevoegde agentschap, wordt, gelet op de specialisatie die hen eigen is, een dergelijk toezicht niet noodzakelijk geacht. Ook in dit laatste geval kan de inspecteur Onroerend Erfgoed uiteraard het gegeven stakingsbevel intrekken of in omvang beperken, en dit ambtshalve of op verzoek van belanghebbenden. Wanneer dit noodzakelijk blijkt, kan hij daarenboven het uitvoeren van veiligheidsmaatregelen toelaten of opleggen.

Daarnaast kan de opheffing van het (bekrachtigd) stakingsbevel voor de rechtbank worden nagestreefd middels dagvaarding in kortgeding van de inspecteur Onroerend Erfgoed, optredend namens het Vlaamse Gewest.

Het stakingsbevel is een preventieve maatregel, gericht op het voorkomen van misdrijven of het voorkomen dan wel het temperen van verdere schade gerelateerd aan inbreuken op dit decreet⁴². De doorbreking ervan wordt gesanctioneerd met correctieel straffen of een alternatieve bestuurlijke geldboete, volgens de daartoe voorziene algemene procedure van onderafdeling 4 van afdeling 2.

Een eerder mineur verschil met de regeling van het decreet houdende de organisatie van ruimtelijke ordening, betreft de mogelijkheid van het geven van een mondeling stakingsbevel tijdens een navolgend verhoor van de overtreder, nadat eerder niemand ter plaatse was aangetroffen. Dit laat de verbalisant toe de overtreder desgevallend nog te horen alvorens tot staking te besluiten, en is in een aantal gevallen praktischer dan het aanbrengen van een schriftelijk stakingsbevel ter plaatse.

De bevoegde verbalisanten zijn gerechtigd tot het nemen van alle maatregelen, met inbegrip van verzegeling, inbeslagname van materiaal en materieel, om het bevel tot staking, de bekrachtigingsbeslissing of, in voorkomend geval, de beschikking in kort geding onmiddellijk te kunnen toepassen. In zijn advies bij het ontwerp noemt de Raad van State deze bevoegdheden 'zeer ingrijpend' en mogelijk niet bestaansbaar met artikel 1 van het Aanvullend Protocol bij het EVRM. Bovendien zou niet voorzien zijn in de mogelijkheid tot rechterlijke controle.

Dit oordeel mag verbazen. Dezelfde bepaling is sinds 1970 aanwezig in de reglementering inzake ruimtelijke ordening (artikel 68, vierde lid, van de Stedenbouwwet), is al die tijd onveranderd gebleven en heeft nog nooit tot enig toepassingsprobleem aanleiding gegeven. De genoemde maatregelen kunnen enkel worden genomen ter ondersteuning van het stakingsbevel, waaraan zij hun rechtsgrond ontleen. Door de opheffing van het stakingsbevel, door de rechter in kort geding of de inspecteur Onroerend Erfgoed, of door het niet tijdig bekrachtigen van een 'extern' stakingsbevel, nemen de bijkomende maatregelen van

⁴¹ Cass. 27 mei 2010, rol nr. C090293N.

⁴² Cass. 1 maart 2010, www.cass.be, rol nr. C090392N; Cass. 16 januari 2009, www.cass.be, rol nr. C060480N; Cass. 18 mei 2007, www.cass.be, rol nr. C060567N; Cas. 3 november 2005, www.cass.be, rol nr. C050056N.

rechtswege een einde. De rechterlijke controle op deze aan het stakingsbevel toegevoegde maatregel verloopt dan ook op dezelfde wijze als deze op het stakingsbevel zelf, met name via de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg (Cass. 23 februari 2012, www.cass.be, rol nr. C100333N). Onevenredige bijkomende maatregelen kunnen door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg worden opgeheven of bijgestuurd.

Er lijkt dan ook geen enkele reden te bestaan om te voorzien "in een meer omstandige regeling", en hierdoor de symmetrie met de Codex Ruimtelijke Ordening te doorbreken.

Onderafdeling 3. Bestuursdwang

Artikel 11.5.7

Bestuursdwang is het bestuurlijke equivalent van de gerechtelijke veroordeling tot het uitvoeren van herstelmaatregelen, met de mogelijkheid voor de bevoegde overheid om bij stilzitten van de overtreder zelf tot de bevolen werken over te gaan op kosten van deze laatste.

De beslissing tot bestuursdwang wordt genomen door de inspecteur Onroerend Erfgoed. Een op schrift gestelde beslissing tot bestuursdwang wordt een besluit genoemd. Zoals bij de klassieke gerechtelijke handhaving, wordt ook in de beslissing tot bestuursdwang een termijn toegekend voor vrijwillig herstel, "tenzij de vereiste spoed zich hiertegen verzet", d.i. wanneer elk verder uitstel zou leiden tot verder onherstelbaar verlies van erfgoedwaarden. Deze termijn begint te lopen vanaf de betekening van het besluit.

Naar algemene regel dient het besluit aan de overtreder en de houders van zakelijke rechten op het goed te worden betekend voorafgaandelijk aan de gedwongen uitvoering van de bevolen werken. Slechts in zeer uitzonderlijke gevallen, met name wanneer een algehele vernietiging van onroerend erfgoed maar kan worden voorkomen door het terstond uitvoeren van instandhoudingswerken, kan aan deze regel worden voorbijgegaan. In dat geval zorgt de inspecteur Onroerend Erfgoed zo spoedig mogelijk, en (naar het voorbeeld van artikel 16.4.10, §4bis, in fine, van het DABM) uiterlijk binnen vijf werkdagen na het nemen van de beslissing, voor de betekening van het besluit, dat volgens de normale regels ook nog andere, minder dringende herstelmaatregelen kan bevatten, uit te voeren binnen de in het besluit bepaalde termijn. Te denken valt aan een onmiddellijk ingrijpen van de inspecteur Onroerend Erfgoed tot stabilisatie van een al gedeeltelijk ingestort monument, met navolgende minder dringende maatregelen gericht op een volledig herstel.

Bij gebreke aan een gedinginleidende akte zoals bij de gerechtelijke handhaving, wordt bij de bestuurlijke handhaving het besluit zelf overgeschreven in het Hypotheekkantoor, en zullen vervolgens de eventuele administratieve beroepsbeslissing en gerechtelijke eindbeslissing worden ingeschreven op de kant van deze overschrijving. De overschrijving dient te gebeuren binnen een termijn van twee maanden, en heeft zoals bij de gerechtelijke handhaving tot gevolg dat derden-verkrijgers, wiens titel eerst nadien wordt overgeschreven, geen derdenverzet meer kunnen instellen tegen het besluit of eventuele navolgende beslissingen in de administratieve of gerechtelijke beroepsfase⁴³. De overschrijving van het besluit en de daaropvolgende kantmeldingen van de latere beslissingen zijn rechtstreeks mogelijk op grond van de artikelen 2 tot en met 4 van de Hypotheekwet, zodat met dit voorschrift geen afbreuk wordt gedaan aan de prerogatieven van de federale wetgever.

Aangezien zij zijn ingegeven door het algemeen belang, zijn het besluit en eventuele navolgende beslissingen zoals bij de gerechtelijke handhaving steeds tegenstelbaar aan derden, die de gevolgen ervan behoudens een met succes ingesteld beroepsmiddel dienen te gedogen.

⁴³ Cass. 22 februari 2005, www.cass.be, rol nr. P040998N.

Artikel 11.5.8

Tegen het besluit van de inspecteur Onroerend Erfgoed kan door de vermoedelijke overtreder binnen de dertig dagen beroep worden ingesteld bij de Vlaamse Regering of de door haar aangewezen ambtenaar. Dit beroep heeft schorsende werking, behoudens wanneer de inspecteur Onroerend Erfgoed zijn beslissing om (in het besluit terdege gemotiveerde) redenen van hoogdringendheid uitvoerbaar heeft verklaard, of wanneer hij gebruik heeft moeten maken van de bevoegdheid om uiterst dringende instandhoudingswerken uit te voeren vóór de betekening van het besluit. In dat geval beschikt de belanghebbende echter over de mogelijkheid om de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te vatten met de vraag om de uitvoerbaarheid van de bij voorraad uitvoerbaar verklaarde beslissing opnieuw op te schorten tot aan de beslissing over het administratief beroep.⁴⁴

Op zijn verzoek, wordt de indiener van het beroep gehoord. Over het beroep wordt vervolgens uitspraak gedaan binnen een termijn van negentig dagen, eenmalig middels een gemotiveerd schrijven te verlengen met een bijkomende termijn van dertig dagen. Wanneer deze termijnen worden overschreden, vervalt de beslissing tot bestuursdwang.

De schorsende werking van het beroep neemt een einde de dag na de betekening van de beslissing tot verwerping ervan, waarna de door de inspecteur Onroerend Erfgoed bepaalde termijn voor vrijwillig herstel opnieuw begint te lopen, met aftrek van het de dagen die al verstreken waren op het ogenblik van het indienen van het beroep.

Elke belanghebbende kan de opheffing of wijziging van de in laatste administratieve aanleg opgelegde maatregel vorderen bij de rechtbank van eerste aanleg van het ambtsgebied waarin de bestuurlijke maatregelen moeten worden uitgevoerd, via dagvaarding van de inspecteur Onroerend Erfgoed, optredend in naam van het Vlaamse Gewest.

Met “de in laatste administratieve aanleg opgelegde maatregel” wordt de maatregel bedoeld, ofwel vervat in een administratieve beroepsbeslissing, ofwel vervat in een besluit in zoverre de termijn van dertig dagen voor het instellen van beroep door de overtreder ondertussen is verstreken en geen beroep werd aangetekend.

De overtreder aan wie kan worden verweten dat hij een besluit niet heeft bestreden met een administratief beroep, wordt echter geacht te hebben verzaakt aan zijn recht de opheffing of wijziging ervan te vragen voor de rechter. Een gerechtelijk beroep tegen een besluit staat bijgevolg enkel open voor andere belanghebbenden dan de overtreiders aan wie het besluit werd betekend. De overtreder die zijn administratief beroep tegen een besluit afgewezen zag kan daarentegen wel nog naar de rechter tegen de beslissing in beroep.

In de mate waarin het de rechtbank van eerste aanleg van het ambtsgebied waarin de bestuurlijke maatregelen moeten worden uitgevoerd aanduidt als de bevoegde rechtbank, voorziet het decreet in een uitzondering op de algemene territoriale bevoegdheidsregeling vervat in artikel 624 van het G.W., in die zin dat op grond van deze bepaling nog andere rechtbanken *ratione loci* zouden kunnen worden gevat. Eerder besliste het Grondwettelijk Hof echter al dat de gelijkaardige regeling van artikel 151 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening bestaande is met artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.⁴⁵

De administratieve beroepsbeslissing is steeds van rechtswege uitvoerbaar, zodat een gerechtelijk beroep in beginsel nooit een schorsende werking heeft.

⁴⁴ Zie advies RvS, randnummer 66.

⁴⁵ Arbitragehof 26 november 2003, *www.arbitrage*, nr. 154/2003.

Artikel 11.5.9

Deze bepaling stelt de regeling zoals opgenomen voor de melding van vrijwillige uitvoering van de gerechtelijke herstelmaatregel (artikel 11.4.5) van overeenkomstige toepassing, en behoeft bijgevolg geen verdere toelichting.

Artikel 11.5.10

In navolging van artikel 50 van het Strafwetboek, bepaalt dit artikel dat elke overtreder aan wie het besluit of de beroepsbeslissing is betekend, hoofdelijk gehouden is alle aan de bestuursdwang verbonden kosten te voldoen. Deze kosten betreffen niet alleen de eigenlijke uitvoering van de werken, maar ook alle kosten die ter voorbereiding ervan werden gemaakt, zoals de kosten van stabiliteits- en andere technische of historische onderzoeken, ook al werden deze onderzoeken voorafgaandelijk aan het nemen van de beslissing tot toepassing van bestuursdwang gevoerd. Bij de opheffing van de onwettige situatie door externe factoren, zoals een gehele of gedeeltelijke opheffing of vernietiging van de bescherming of de tussenkomst van een regularisatievergunning, blijven de al gemaakte kosten verschuldigd.

Zoals bij de gerechtelijke herstelmaatregel, wordt ook bij bestuursdwang voorzien in een (naar gelang het geval al dan niet beperkt) verhaalsrecht lastens de (onschuldige) houder van een zakelijk recht op het goed, en wordt verder eveneens voorzien in een wettelijke hypotheek als zekerheid voor de te maken kosten bij gedwongen uitvoering. Aangezien de regeling identiek is, wordt verwezen naar de toelichting bij de paragrafen 2 en 3 van artikel 11.4.4.

Artikel 11.5.11

De gedwongen invordering van de gemaakte kosten geschiedt door de gerechtsdeurwaarder op grond van een dwangbevel, dat wordt uitgevaardigd door de inspecteur Onroerend Erfgoed, en geviséerd en uitvoerbaar verklaard door een daartoe door de Vlaamse Regering aangewezen ambtenaar. Deze regeling is vergelijkbaar met de regeling tot invordering van de bestuurlijke geldboete zoals opgenomen in het artikel 11.2.5 (paragrafen 5 en 6), die op zijn beurt teruggaat op artikel 6.1.50 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening.

Omdat de in te vorderen bedragen vaak veel hoger zullen zijn dan de bedragen van bestuurlijke geldboetes, worden de gevolgen van een gebeurlijk verzet tegen het dwangbevel evenwel gedifferentieerd. Anders dan bij bestuurlijke geldboeten, heeft het verzet hier wel een principieel schorsende werking, maar de inspecteur Onroerend Erfgoed kan de beslagrechter namens het Vlaamse Gewest verzoeken om deze schorsing onmiddellijk terug te op te heffen, voorafgaand aan de eigenlijke behandeling van het verzet. Ten slotte beoogt het dwangbevel de recuperatie van door de overheid voorgeschoten gelden, die bijgevolg werkingsmiddelen uitmaken voor toekomstige handhavingsacties en niet onnodig lang geblokkeerd mogen blijven. Bij zijn beslissing om de schorsing al dan niet op te heffen, zal de beslagrechter de in het geding zijnde belangen afwegen, in het bijzonder rekening houdend met de verwachte slaagkansen van het door de overtreder ingestelde verzet en/of diens jurisdictioneel beroep tegen de administratieve beslissing, gewezen in tweede aanleg.

Van zijn kant beschikt de overtreder over de mogelijkheid om de beslagrechter te verzoeken de schorsing, die in principe ophoudt na de afwijzing van zijn verzet tegen het uitgevaardigde dwangbevel, te verlengen tot aan de definitieve uitspraak over zijn jurisdictioneel beroep. De beslagrechter zal dit verzoek uiteraard slechts inwilligen in zoverre hij dit jurisdictioneel beroep kennelijk gegrond acht.

Op deze manier worden de belangen van de overheid als schuldeiser verzoend met de bekommernis om de overtreder die de bestuursdwang heeft ondergaan een maximale rechtsbescherming te bieden.

Uiteraard kan de schorsing nooit het nemen van bewarende maatregelen, zoals het inschrijven van een wettelijke hypotheek, beletten.

Artikel 11.5.12

Overeenkomstig artikel 516 van het Gerechtelijk Wetboek zijn alleen de gerechtsdeurwaarders bevoegd tot het ten uitvoerleggen van alle rechterlijke beslissingen, akten of titels in uitvoerbare vorm. Aangezien de tenuitvoerlegging door een gespecialiseerd en onafhankelijk ministerieel ambtenaar belangrijke waarborgen inhoudt voor zowel de schuldenaar als de schuldeiser, wordt ervoor geopteerd dit principe uitdrukkelijk door te trekken naar de bestuurlijke handhaving.

Hierop bestaat slechts één uitzondering, met name de omstandigheid waarin de inspecteur Onroerend Erfgoed zich, gelet op de in paragraaf 5 van artikel 11.5.7 beschreven spoedeisendheid, gedwongen ziet om nog voor de betekening van het besluit instandhoudingswerken te doen uitvoeren, in welk geval ook het beroep doen op een gerechtsdeurwaarder voor gedwongen uitvoering als een vertragende factor zou worden ervaren. Bovendien betekent de tussenkomst van de gerechtsdeurwaarder alsdan geen meerwaarde, aangezien er op dat ogenblik nog geen geschreven beschikking voorhanden is en de gerechtsdeurwaarder zich zal moeten gedragen naar de mondelinge instructie van de inspecteur Onroerend Erfgoed. Deze uitzondering betreft uiteraard enkel de urgente werken en niet de na betekening nog uit te voeren herstelmaatregelen of de invordering van de kosten.

Aangezien de gerechtdeurwaarder of de inspecteur Onroerend Erfgoed de uitvoering van de werken zullen overlaten aan gespecialiseerde vaklui, bepaalt het decreet volledigheidshalve dat de door hen aangewezen personen toegang hebben tot elke plaats in de mate waarin dit nodig is voor de vervulling van hun taak.

Artikel 11.5.13

Deze bepaling verschafft de mogelijkheid om goederen af te voeren, wanneer dit nodig is voor de uitvoering van de bevolen werken. Het verdere lot van deze goederen, inzonderheid de bewaring en eventuele teruggave ervan, moet nader worden geregeld door de Vlaamse Regering.

De in deze bepaling bedoelde verzegeling betreft een bewarende maatregel, waartoe in de loop van de dwanguitvoering gebeurlijk wordt besloten om het vlot verloop ervan te garanderen, niet geautoriseerde toegang te verhinderen en te vermijden dat schade wordt toegebracht of diefstallen worden gepleegd. Deze verzegeling moet onderscheiden worden van de verzegeling bedoeld in artikel 11.5.6, die specifiek tot doel heeft het stakingsbevel te doen naleven.

Onderafdeling 4. Last onder dwangsom

Artikel 11.5.14

Last onder dwangsom is het bestuurlijke equivalent van de gerechtelijke veroordeling tot het uitvoeren van herstelmaatregelen op straffe van een dwangsom per tijdseenheid vertraging of per vastgestelde overtreding.

De beslissing tot last onder dwangsom wordt genomen door de inspecteur Onroerend Erfgoed, en maakt een uitvoerbare titel uit, die opnieuw 'besluit' wordt genoemd. Zoals bij de gerechtelijke herstelmaatregel en de bestuursdwang, wordt ook hier een termijn toegekend voor vrijwillig herstel, "tenzij de vereiste spoed zich hiertegen verzet", d.i. wanneer elk verder uitstel zou leiden tot verder onherstelbaar verlies van erfgoedwaarden.

Deze termijn begint te lopen vanaf de betekening bij gerechtsdeurwaardersexploot aan de overtreder. In het uitzonderlijke geval waarin geen termijn voor vrijwillig herstel wordt toegekend, zal de dwangsom hoe dan ook na betekening kunnen verbeuren.

De verplichting tot hypothecaire overschrijving van het besluit en tot kantmelding van navolgende beslissingen is gelijkaardig met deze zoals voorzien voor de bestuursdwang, zodat verwezen kan worden naar de toelichting bij artikel 11.5.7. Hetzelfde geldt voor wat de tegenstelbaarheid van deze beslissingen betreft.

Artikel 11.5.15

Tegen het besluit van de inspecteur Onroerend Erfgoed kan binnen de 30 dagen beroep worden ingesteld bij de Vlaamse Regering of de door haar aangewezen ambtenaar. Dit beroep heeft schorsende werking, behoudens wanneer de inspecteur Onroerend Erfgoed zijn besluit om (terdege gemotiveerde) redenen van hoogdringendheid uitvoerbaar heeft verklaard.

Op zijn verzoek, wordt de indiener van het beroep gehoord. Over het beroep wordt vervolgens uitspraak gedaan binnen een termijn van dertig dagen, eenmalig middels een gemotiveerd schrijven te verlengen met een bijkomende termijn van dertig dagen. Wanneer deze termijnen worden overschreden, wordt het beroep geacht te zijn ingewilligd.

De schorsende werking van het beroep neemt een einde de dag na de betekening van de beslissing tot verwerping ervan, waarna de door de inspecteur Onroerend Erfgoed bepaalde termijn voor vrijwillig herstel opnieuw begint te lopen, met aftrek van de dagen die al verstreken waren op het ogenblik van het indienen van het beroep.

Tegen de beslissing kan beroep worden aangetekend bij de rechtbank van eerste aanleg van het arrondissement van de plaats waar de goederen gelegen zijn, via dagvaarding van het Vlaamse Gewest.

De administratieve beroepsbeslissing is echter van rechtswege uitvoerbaar, zodat een gerechtelijk beroep in beginsel nooit een schorsende werking heeft.

De vaststelling van de uitvoering van de opgelegde herstelmaatregel en het bewijs van het tijdstip van deze uitvoering is volkomen gelijklopend met de regeling zoals opgenomen voor de gerechtelijke herstelmaatregel (artikel 11.4.5), en behoeft bijgevolg geen verdere toelichting.

Artikel 11.5.16

De gedwongen invordering van de verbeurde dwangsommen geschiedt overeenkomstig artikel 1385quater van het Gerechtelijk Wetboek op grond van de dwangsomtitel. Tegen het op deze titel gebaseerde bevel tot betalen staat volgens de gemeenschappelijke regeling verzet open bij de beslagrechter.

Artikel 11.5.17

Volgens artikel 1385quinquies van het Gerechtelijk Wetboek kan de rechter die de dwangsom heeft opgelegd, op vordering van de veroordeelde de dwangsom opheffen, de looptijd ervan opschorten gedurende de door hem te bepalen termijn of de dwangsom vermindere in geval van blijvende of tijdelijke, gehele of gedeeltelijke onmogelijkheid voor de veroordeelde om aan de hoofdveroordeling te voldoen. Dit artikel voorziet in gelijkaardige regeling, met dien verstande dat de bevoegdheid om over de onmogelijkheid te oordelen niet wordt opgedragen aan de instantie die de dwangsom heeft opgelegd, maar wel aan de Rechtbank van eerste aanleg of desgevallend het Hof van Beroep wanneer dit in casu als dwangsomrechter te beschouwen is. Deze beperkte afwijking op het beginsel dat de onmogelijkheid door de dwangsomrechter wordt beoordeeld, is ingegeven door de bekommernis om een maximale rechtsbescherming te geven aan de persoon aan wie de last onder dwangsom werd opgelegd.

Betwistingen rond de mogelijkheid tot het uitvoeren van de maatregel zijn immers nauw verwant aan uitvoeringsgeschillen, waar rechterlijke arbitrage tussen de overheid als executant en de particulier die de executie ondergaat aangewezen lijkt.

Zoals artikel 1385quinquies van het Gerechtelijk Wetboek, dient ook deze bepaling restrictief te worden uitgelegd en toegepast. Enkel wanneer daadwerkelijk onmogelijkheid wordt vastgesteld, kan de rechter van deze bevoegdheid gebruik maken.

Artikel 11.5.18

Deze bepaling sluit aan bij artikel 1385octies van het Gerechtelijk Wetboek, en behoeft aldus geen nadere toelichting.

Afdeling 6. Minnelijke schikking

In de regelgeving betreffende ruimtelijke ordening werd de figuur van de minnelijke schikking al geïntroduceerd in 1970. Recent nog, naar aanleiding van de introductie van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, werden de mogelijkheden van deze figuur verder uitgebreid. De minnelijke schikking, zoals ingebed in artikel 6.1.51 e.v. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, wordt door de stedenbouwkundig inspecteur na toestemming van het parket aangeboden aan de overtreder, en heeft impact op zowel de straf- als de herstellvordering.

In de regelgeving betreffende onroerend erfgoed was tot op heden geen specifieke mogelijkheid tot minnelijke schikking opgenomen. In dit beleidsveld gold bijgevolg enkel de gemeenrechtelijke figuur van het VSBG (verval van de strafvordering door het betalen van een geldboete), die conform artikel 216 Sv. door het parket kan worden toegestaan en enkel gevolgen heeft voor de strafvordering.

Dit decreet voorziet wel in de mogelijkheid tot minnelijke schikking, weze het enkel op het vlak van de burgerlijke gevolgen van de gepleegde inbreuken. Dit laatste is een bewuste keuze, die toelaat de minnelijke schikking maximaal in te zetten voor een concensueel en dus versneld veiligstellen en herstellen van beschadigde erfgoedwaarden, los van de strafwaardigheid van de schadeverwekkende gedraging en dus de nood tot strafrechtelijke vervolging van de overtreder. Wat dit laatste aspect betreft, blijft het openbaar ministerie als enige gemachtigd om de overtreder al dan niet parallel een VSBG aan te bieden, te seponeren of over te gaan tot vervolging.

Het voordeel van de minnelijke schikking voor het algemeen belang bestaat er in dat de onzekerheden en vertragingen, verbonden met gerechtelijke en deels ook bestuurlijke procedures worden uitgesloten, terwijl de minnelijke schikking toch een titel oplevert met zeer gelijkaardige rechtsgevolgen als een uitvoerbaar vonnis of besluit.

Evengoed heeft de minnelijke schikking belangrijke voordelen voor de overtreder en/of de eigenaar van het onroerend goed:

- ook voor de overtreder komt er onmiddellijk een einde aan de onzekerheid na het sluiten van de minnelijke schikking;
- de overtreder of de eigenaar kan de in de minnelijke schikking begrepen werken onmiddellijk uitvoeren, zonder dat hij hierdoor het recht kan verliezen om voor deze handelingen een premie aan te vragen volgens de normaal geldende regels;
- in het kader van een minnelijke schikking kunnen de nodige werken gespreid worden over maximum acht jaar (i.p.v. de maximumtermijn van drie jaar bij gerechtelijke of bestuurlijke handhaving), en kan maximaal twee jaar uitstel worden gegeven voor de betaling van de schadevergoeding voor definitief verloren erfgoedwaarden, terwijl deze bij de gerechtelijke handhaving onmiddellijk betaalbaar is;
- de partijen kunnen een andere waarborg afspreken ter vervanging van de 'standaard' voorziene wettelijke hypotheek op alle zakelijke rechten van de personen met wie de minnelijke schikking wordt aangeaan, of de wettelijke hypotheek beperken tot welbepaalde onroerende goederen. Dit kan van belang zijn wanneer de onroerende goederen in het vermogen van de overtreder, tegelijkertijd diens werkkapitaal uitmaken;
- de werken die het voorwerp uitmaken van een minnelijke schikking zijn nooit vergunnings-, meldings- of toelatingsplichtig op grond van dit decreet of de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening.

Artikel 11.6.1

De mogelijkheid tot het aangaan van een minnelijke schikking, is een zeer verregaande bevoegdheid, die maar mag worden uitgeoefend binnen strikte grenzen, die door deze bepaling worden afgebakend.

Aangezien de minnelijke schikking in dit decreet de strafvordering onverlet laat, is de beperking van het toepassingsgebied niet zozeer verbonden met de ernst van de inbreuk, maar wel met het schadeverwekkend karakter ervan. De minnelijke schikking kan bijgevolg maar worden toegepast wanneer de inbreuk geen al te grote onherstelbare schade heeft veroorzaakt, met een absoluut maximum van 50.000 euro. De omvang van de onherstelbare schade wordt berekend door de inspecteur Onroerend Erfgoed conform artikel 11.4.1, paragrafen 2 en 3. Overstijgt de berekende onherstelbare schade dit maximum, dan dient de vordering tot betaling van (aanvullende) vergoeding voor deze schade noodzakelijk door de rechtbank worden beoordeeld.

Omdat de minnelijke schikking leidt tot een uitvoerbare titel, en men niet andermans goed kan bezwaren, bepaalt het decreet dat de minnelijke schikking moet worden gesloten met (minstens) alle actuele titularissen van zakelijke rechten op het onroerend goed. Dergelijke titularissen hebben bijgevolg een vetorecht.

Anderzijds is het de betrachting om het resultaat van de minnelijke schikking volledig gelijk te stellen met het resultaat van gerechtelijke of bestuurlijke handhaving. De uitvoerbare titel, product van de minnelijke schikking, dient alle waarborgen op een correcte uitvoering te bevatten zoals deze ook in een vonnis of besluit zullen voorkomen. Het decreet bepaalt daarom dat de herstelmaatregel, begrepen in de minnelijke schikking, inhoudelijk volledig moet overeenstemmen met deze zoals de rechter ze zou opleggen. De minnelijke

schikking is verder slechts geldig voor zover zij een uitvoeringstermijn én een dwangsom bij niet-tijdige uitvoering omvat.

Ten slotte wordt bepaald dat een minnelijke schikking nooit afbreuk kan doen aan het gezag van gewijsde van een volgens dit decreet (of zijn voorgangers) tussengekomen rechterlijke beslissing. Deze regel van samenloop met de gerechtelijke handhaving is identiek aan dezelfde regel, van toepassing op de samenloop tussen gerechtelijke handhaving en bestuursdwang of last onder dwangsom.

Het is niet uitgesloten dat ook andere personen dan overtreders belang kunnen hebben bij het afsluiten van een minnelijke schikking. Te denken valt bv. aan de eigenaar die pas een zwaar verwaarloosd onroerend goed heeft verworven, en thans zekerheid wil over hoe de door zijn rechtsvoorganger veroorzaakte situatie kan worden rechtgezet. In tegenstelling tot de regeling, vervat in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, voorziet dit decreet in een open regeling, beschikbaar voor alle belanghebbenden, uiteraard onder de voorwaarde dat alle titularissen van zakelijke rechten op het goed ook vertegenwoordigd zijn. De minnelijke schikking doet t.a.v. dergelijke belanghebbenden dan wel een hoofdelijke herstelplicht t.a.v. het algemeen belang (m.i.v. het betalen van de eventueel pecuniaire schadevergoeding) ontstaan, zonder dat zij hebben deelgenomen aan een inbreuk op dit decreet. In de onderlinge relatie tussen de belanghebbende en de overtreders, blijven de verhouding uiteraard ongewijzigd.

Artikel 11.6.2

Het aangaan van een minnelijke schikking geschiedt op vrijwillige basis, zowel in hoofde van de inspecteur Onroerend Erfgoed als de overtreder of andere belanghebbende personen. Eenmaal de minnelijke schikking echter in een akte is neergelegd, vereist het decreet, zoals bij een rechterlijke beslissing, dat zij namens het algemeen belang wordt uitgevoerd. Of nog: het aangaan van een minnelijke schikking is voor de partijen vrij, maar de uitvoering ervan verplichtend.

Om die reden wordt de minnelijke schikking opgenomen in een akte met dezelfde kenmerken zoals een akte, verleden conform de Wet op het Notarisambt. Zoals al aangehaald, zijn dergelijke akten uitvoerbaar zoals een vonnis, en verschaffen zij het algemeen belang bijgevolg een titel tot uitvoeren.

De akte wordt verleden door de leidend ambtenaar van de entiteit die door de Vlaamse Regering belast wordt met de handhaving, of, mits zijn toestemming, door een daartoe aangezochte notaris. De inmenging van de leidend ambtenaar wordt gezien als een belangrijke waarborg tegen misbruiken, nu de flexibiliteit van de minnelijke schikking deze figuur ook erg fraudegevoelig maakt.

Artikel 11.6.3

Deze bepaling schrijft voor dat in de akte de inspecteur Onroerend Erfgoed steeds wordt gemachtigd om uitvoering te geven aan de minnelijke schikking in de plaats en op kosten van de persoon of personen met wie de minnelijke schikking werd aangegaan, in de mate deze in gebreke blijven.

Zoals een vonnis of een besluit, wordt de uitvoering van de minnelijke schikking gewaarborgd door een wettelijke hypotheek, die hier evenwel moduleerbaar is en in de minnelijke schikking vervangen kan worden door een andere zekerheid met gelijkwaardige of minstens afdoende waarborgen.

Zoals een vonnis of een besluit, moet de akte worden overgeschreven in de registers van de Hypotheekbewaarder.

Artikel 11.6.4

Deze bepaling stelt artikel 11.4.5 van overeenkomstige toepassing. De personen die ertoe gehouden zijn de minnelijke schikking uit te voeren, dienen de vrijwillige uitvoering onmiddellijk te melden, waarna de inspecteur Onroerend Erfgoed, na controle ter plaatse, een proces-verbaal van uitvoering zal opstellen. Dit proces-verbaal wordt gekantmeld op de overschrijving van de minnelijke schikking.

Zolang deze overschrijving niet is gebeurd, dient de koper van het kwestieus onroerend goed een eenzijdige verbintenis aan te gaan om de uit de minnelijke schikking voortvloeiende verbintenissen uit te voeren, onverminderd de verplichtingen van de personen die zich via de minnelijke schikking hebben verbonden.

De minnelijke schikking kan echter ook strekken tot het (tevens) betalen van een pecuniaire vergoeding voor schade, toegevalen aan het algemeen belang door de in de feiten onherstelbare vernietiging van erfgoedwaarden. Eerst nadat ook deze betaling is doorgevoerd, kan de minnelijke schikking als uitgevoerd worden beschouwd, met als gevolg dat elk verder recht op herstel in hoofde van het algemeen belang komt te vervallen. Deze uitvoering wordt bevestigd in een door de inspecteur af te leveren certificaat, waarvan de Vlaamse Regering de verdere regels zal vaststellen.

Artikel 11.6.5

Vanuit de praktijk wordt vastgesteld dat regels, die om begrijpelijke redenen het verlenen van een premie uitsluiten wanneer de werken voor de goedkeuring van de premieaanvraag worden uitgevoerd, de overtreders er soms toe aanzetten uiterst dringende instandhoudingswerken uit te stellen. Om te voorkomen dat dit gegeven het sluiten van minnelijke schikkingen in de weg zou staan, bepaalt het decreet dat de uitvoering van handelingen conform de minnelijke schikking (en dus met akkoord van overheidswege) nooit tot het gevolg kan hebben dat men het recht verliest een premie aan te vragen conform de normaal geldende regels. De uitvoering van een minnelijke schikking impliceert uiteraard geen garantie of voorrang op het bekomen van een dergelijke premie, maar staat de toekenning ervan ook niet in de weg.

Afdeling 7. Diverse bepalingen

Artikel 11.7.1

Naar het voorbeeld van artikel 6.1.57 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, schrijft deze bepaling voor dat de handelingen, uit te voeren conform een rechterlijk bevel, een bestuurlijk besluit of een minnelijke schikking, niet afhankelijk zijn van de afgifte van een voorafgaande vergunning, melding of toelating. Voormelde titels zijn immers onlosmakelijk verbonden met het oordeel van de bevoegde overheid dat de erin besloten handelingen onontbeerlijk zijn voor het herstel en de vrijwaring van de beschadigde of bedreigde erfgoedwaarden.

Aangezien de inbreuken op dit decreet vaak ook te beschouwen zijn als inbreuken op de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, geldt deze ontheffing van vergunningsplicht

voor beide decreten. Dit artikel gaat m.a.w. verder dan artikel 6.1.57, dat in beginsel enkel ontheffing verleent voor de stedenbouwkundige vergunningplicht. Aangezien het ontworpen decreet steeds een feitelijk herstel in een originele, goede staat beoogt zolang dit niet onmogelijk of onzinnig is, lijkt deze verbreding nochtans verantwoord. In tegenstelling tot genoemde Codex, blijft de status quo ante, d.i. de situatie zoals ze bestond voordat de inbreuk werd gepleegd, immers de norm. Bovendien kan er op gewezen worden dat de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening verregaande afwijkingen toelaat van de stedenbouwkundige voorschriften, wanneer het handelingen betreft aan een monument, of in een beschermd stads- of dorpsgezicht of cultuurhistorisch landschap, “voor zover de betrokken handelingen gunstig worden geadviseerd vanuit het beleidsveld onroerend erfgoed.”.

Hoofdstuk 12. Wijzigings-, opheffings-, overgangs- en inwerkingtredingsbepalingen

Afdeling 1. Wijzigingsbepalingen

Onderafdeling 1. Wijziging van het Bosdecreet van 13 juni 1990

Artikelen 12.1.1 en 12.1.2

Op basis van artikel 8.1.3 initieert dit decreet één gebiedsgerichte beheersplanning voor landschap, bos en natuur. Het creëren van één afgestemd beheersplan binnen het Vlaamse Gewest impliceert daarom ook aanvullingen binnen het vigerende Bosdecreet.

Onderafdeling 2. Wijziging van het decreet van 19 april 1995 houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten

Artikelen 12.1.3 en 12.1.4

Het artikel 4, vijfde lid, punt 2°, in dit decreet regelt de vrijstelling van heffingsplicht op leegstand van monumenten of stads- en dorpsgezichten. Omdat het niet wenselijk is de leegstand van beschermd onroerend erfgoed aan te moedigen, wordt deze vrijstelling geschrapt. In artikel 11 van hetzelfde decreet wordt punt 4° opgeheven.

Onderafdeling 3. Wijzigingen van het decreet van 22 december 1995 houdende bepalingen van de begroting 1996

Artikel 12.1.5

Het artikel 42, §2, punt 2°, in dit decreet regelt de vrijstelling van heffingsplicht op verkrotting van monumenten of stads- en dorpsgezichten. Omdat het niet wenselijk is de verkrotting van beschermd onroerend erfgoed aan te moedigen, wordt deze vrijstelling geschrapt.

Artikel 12.1.6

Dit artikel regelt de naamswijziging van de voormalige decreten naar de nieuwe naam ‘Onroerenderfgoeddecreet’ conform artikel 1.2.

Onderafdeling 4. Wijzigingen van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu

Artikel 12.1.7

Op basis van artikel 8.1.3 initieert dit decreet één gebiedsgerichte beheersplanning voor landschap, bos en natuur. Het creëren van één afgestemd beheersplan binnen het Vlaamse Gewest impliceert daarom ook aanvullingen binnen het vigerende Natuurdecreet.

Artikel 12.1.8

Dit artikel regelt de naamswijziging van de voormalige decreten naar de nieuwe naam ‘Onroerenderfgoeddecreet’ conform artikel 1.2.

Onderafdeling 5. Wijzigingen van het decreet van 3 februari 1998 houdende vaststelling van het wapen van privépersonen en instellingen

Artikel 12.1.9

Door het samenvoegen van de expertencommissie en de afdelingen archeologie, landschappen en monumenten en stad- en dorpsgezichten van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen tot één technische adviesraad, namelijk de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed, hebben afzonderlijke afdelingen voor heraldiek en varend erfgoed binnen hogergenoemde KCML geen betekenis. De afdeling heraldiek wordt nu de ‘Vlaamse Heraldische Raad’. Zoals alle technische adviesraden van het beleidsveld onroerend erfgoed, worden de secretariaten binnen deze van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed geïntegreerd.

Artikelen 12.1.10, 12.1.11, 12.1.12, 12.1.13 en 12.1.14

Het decreet van 3 februari 1998 houdende vaststelling van het wapen van privépersonen en instellingen wordt met één hoofdstuk uitgebreid. Dit hoofdstuk regelt de samenstelling van de Vlaamse Heraldische Raad en haar secretariaat.

Onderafdeling 6. Wijzigingen van het decreet van 8 december 1998 houdende diverse bepalingen naar aanleiding van de begrotingscontrole 1998

Artikel 12.1.15

Dit artikel regelt de naamswijziging van de voormalige decreten naar de nieuwe naam ‘Onroerenderfgoeddecreet’ conform artikel 1.2.

Onderafdeling 7. Wijzigingen aan het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van varend erfgoed

Artikel 12.1.16

Door het samenvoegen van de expertencommissie en de afdelingen archeologie, landschappen en monumenten en stad- en dorpsgezichten van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen tot één technische adviesraad, namelijk de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed, hebben afzonderlijke afdelingen voor heraldiek en varend erfgoed binnen hogergenoemde KCML geen betekenis. De afdeling varend erfgoed wordt nu de ‘Vlaamse Commissie voor Varend Erfgoed’. Zoals alle technische adviesraden van het

beleidsveld onroerend erfgoed, worden de secretariaten binnen deze van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed geïntegreerd.

Artikelen 12.1.17, 12.1.18, 12.1.19, 12.1.20, 12.1.21 en 12.1.22

Het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van varend erfgoed wordt met een hoofdstuk uitgebreid. Dit hoofdstuk regelt de samenstelling van de Vlaamse Commissie voor Varend Erfgoed, haar secretariaat en de opmaak van het huishoudelijk reglement.

Onderafdeling 8. Wijzigingen aan het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang

Artikel 12.1.23

Dit artikel regelt de naamswijziging van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten naar ‘de Vlaamse regelgeving’.

Onderafdeling 9. Wijzigingen aan het decreet van 10 maart 2006 houdende de oprichting van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed

Artikel 12.1.24

Dit artikel regelt de naamswijziging van Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen naar de ‘Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed’, conform artikelen 3.1.1 tot en met 3.1.4.

Onderafdeling 10. Wijzigingen aan het decreet van 16 juni 2006 betreffende het oprichten van de Vlaamse grondenbank en houdende wijziging van diverse bepalingen

Artikel 12.1.25

In het Onroerenderfgoeddecreet wordt geen gebruik gemaakt van het instrument ‘koopplicht’ of ‘voorkooprecht’ voor onroerende goederen. De opgenomen koopplicht in het decreet van 16 juni 2006 betreffende het oprichten van de Vlaamse grondenbank en houdende wijziging van diverse bepalingen komt dan ook te vervallen.

Onderafdeling 11. Wijzigingen aan het decreet van 27 april 2007 houdende vaststelling van het wapen en de vlag van de provincies, gemeenten en districten en de Vlaamse Gemeenschapscommissie

Artikel 12.1.26

Dit artikel regelt de naamswijziging van Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen naar de ‘Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed’, overeenkomstig artikelen 3.1.1 tot en met 3.1.4.

Onderafdeling 12. Wijzigingen aan het decreet van 29 juni 2007 houdende de bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2007

Artikel 12.1.27

Dit artikel biedt een wettelijke basis om de DAB Herstelfonds in te zetten in het kader van de handhaving bij onroerend erfgoed.

Onderafdeling 13. Wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende het grond- en pandenbeleid

Artikel 12.1.28

Het artikel 3.2.21 in dit decreet regelt de vrijstelling van heffingsplicht op leegstand van monumenten of stads- en dorpsgezichten. Omdat het niet wenselijk is de leegstand van beschermd onroerend erfgoed te stimuleren of aan te moedigen, wordt deze vrijstelling geschrapt.

Onderafdeling 14. Wijzigingen aan het decreet van 18 december 2009 houdende bepalingen tot begeleiding van de derde aanpassing van de begroting 2009

Artikel 12.1.29

Dit artikel regelt de naamswijziging van de voormalige decreten naar de nieuwe naam ‘Onroerenderfgoeddecreet’ overeenkomstig artikel 1.2.

Onderafdeling 15. Wijzigingen aan de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening

Artikelen 12.1.30, 12.1.31 en 12.1.32

Deze artikelen regelen de procedure tot opheffing en wijziging van een beschermingsbesluit binnen de procedure van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan.

Artikelen 12.1.33 en 12.1.34

Deze artikelen regelen de naamswijziging van de voormalige decreten naar de nieuwe naam ‘Onroerenderfgoeddecreet’ overeenkomstig artikel 1.2.

Afdeling 2. Opheffingsbepalingen

Artikel 12.2.1

De voormalige wetgeving betreffende landschappen, archeologisch patrimonium, monumenten en stads- en dorpsgezichten wordt geschrapt en vervangen door dit Onroerenderfgoeddecreet.

Afdeling 3. Overgangsbepalingen

Onderafdeling 1. Lopende beschermingsprocedures

Artikel 12.3.1

Lopende en opgestarte procedures op basis van de binnen de voormalige wetgeving betreffende landschappen, archeologisch patrimonium, monumenten en stads- en dorpsgezichten kunnen op basis van de toen geldende procedure worden afgerond. Als op het moment van de inwerkingtreding van het stuk over de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed het advies van de KCML nog niet ter kennis werd gebracht, wordt het advies tijdens de voorlopige bescherming aan de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed gevraagd.

Onderafdeling 2. Oude beschermingsbesluiten

Artikel 12.3.2

Dit artikel regelt de rechtsgrond van de beschermingen als monument op basis van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen of het decreet van

3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten. Beschermd monumenten blijven onder het voorliggende Onroerenderfgoeddecreet beschermde monumenten. Deze herbevestiging vereist geen procedurele handeling. Ten aanzien van deze beschermingsbesluiten gelden de algemene voorschriften voor instandhouding en onderhoud vastgesteld overeenkomstig artikel 6.4.2 voor zover zij niet afwijken van de bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud opgenomen in het beschermingsbesluit.

Artikelen 12.3.3, 12.3.4, 12.3.5, 12.3.6 en 12.3.7

In voorkomend geval kan het wenselijk zijn een bescherming als monument op basis van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen of het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten om te zetten naar een andere bescherming, zoals archeologische zone of cultuurhistorisch landschap. Het procedurele verloop voor een dergelijke omzetting is gelijkaardig aan de procedure voor bescherming in het voorliggende Onroerenderfgoeddecreet.

Artikel 12.3.8

Dit artikel regelt de rechtsgrond van de beschermingen als landschap op basis van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen of het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg. Beschermd landschappen blijven zonder meer beschermde (cultuurhistorische) landschappen.

In voorkomend geval kan het wenselijk zijn een bescherming als landschap op basis van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen of het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg om te zetten naar een andere bescherming, zoals archeologische zone. Het procedurele verloop voor een dergelijke omzetting is gelijkaardig aan de procedure voor bescherming in het voorliggende Onroerenderfgoeddecreet. Ten aanzien van deze beschermingsbesluiten gelden de algemene voorschriften voor instandhouding en onderhoud vastgesteld overeenkomstig artikel 6.4.2 voor zover zij niet afwijken van de bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud opgenomen in het beschermingsbesluit.

Artikel 12.3.9

Dit artikel regelt de rechtsgrond van de beschermingen als stads- en dorpsgezichten, die op basis van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen of het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten werden beschermd omwille van hun betekenis als de directe, er onmiddellijk mee verbonden visuele omgeving van een monument die door haar beeldbepalend karakter de intrinsieke waarde van het monument tot zijn recht doet komen en wel door haar fysische eigenschappen de instandhouding en het onderhoud van het monument kan waarborgen. De genoemde beschermde stads- en dorpsgezichten blijven zonder meer beschermde stads- en dorpsgezichten.

In voorkomend geval kan het wenselijk zijn een bescherming als stads- en dorpsgezicht op basis van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen of het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten om te zetten naar een andere bescherming. Voor de genoemde bescherming is wellicht een omzetting naar overgangszone uitermate aangewezen. Het procedurele verloop voor

een dergelijke omzetting is gelijkaardig aan de procedure voor bescherming in het voorliggende Onroerenderfgoeddecreet.

Artikel 12.3.10

Dit artikel regelt de rechtsgrond van de beschermingen als stads- en dorpsgezichten, die op basis van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen of het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten werden beschermd omwille van hun betekenis als groepering van één of meer monumenten en/of onroerende goederen met omgevende bestanddelen zoals onder meer beplantingen, omheiningen, waterlopen, bruggen, wegen, straten en pleinen, die vanwege hun artistieke, wetenschappelijke, historische, volkskundige, industrieel-archeologische of andere sociaal-culturele waarde van algemeen belang zijn. De genoemde beschermde stads- en dorpsgezichten blijven zonder meer beschermde stads- en dorpsgezichten.

In voorkomend geval kan het wenselijk zijn een bescherming als stads- en dorpsgezicht op basis van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen of het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten om te zetten naar een andere bescherming, zoals bijvoorbeeld monument of cultuurhistorisch landschap. Het procedurele verloop voor een dergelijke omzetting is gelijkaardig aan de procedure voor bescherming in het voorliggende Onroerenderfgoeddecreet. Ten aanzien van deze beschermingsbesluiten gelden de algemene voorschriften voor instandhouding en onderhoud vastgesteld overeenkomstig artikel 6.4.2 voor zover zij niet afwijken van de bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud opgenomen in het beschermingsbesluit.

Artikel 12.3.11

Dit artikel regelt de rechtsgrond van de beschermingen als archeologisch monument of archeologische zone op basis van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium. De genoemde beschermingen blijven nominatief behouden.

In voorkomend geval kan het wenselijk zijn een bescherming als archeologisch monument of archeologische zone op basis van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium om te zetten naar een andere bescherming, zoals bijvoorbeeld cultuurhistorisch landschap. Het procedurele verloop voor een dergelijke omzetting is gelijkaardig aan de procedure voor bescherming in het voorliggende Onroerenderfgoeddecreet. Ten aanzien van deze beschermingsbesluiten gelden de algemene voorschriften voor instandhouding en onderhoud vastgesteld overeenkomstig artikel 6.4.2 voor zover zij niet afwijken van de bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud opgenomen in het beschermingsbesluit.

Onderafdeling 3. Premies

Artikel 12.3.12

De dossiers die betekend werden bij het agentschap voor de datum van inwerkingtreding van het decreet zullen betoelaagd worden volgens de toen geldende procedure.

Onderafdeling 4. Beheersplannen beschermde landschappen en erfgoedlandschappen

Artikel 12.3.13

Goedgekeurde herwaarderingsplannen op basis van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten en de goedgekeurde beheersplannen opgemaakt op basis van het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg behouden hun rechtskracht tot zij overeenkomstig dit decreet worden gewijzigd of opgeheven. Ten aanzien van deze beheersplannen gelden alle gevolgen die dit decreet verbindt aan de beheersplannen vermeld in hoofdstuk 8.

Onderafdeling 5. Vergunningsaanvragen en beroepsprocedures

Artikel 12.3.14

Voor alle afgeronde en lopende vergunnings- en beroepsprocedures is een overgangsmaatregel geschreven, in grote mate geïnspireerd door gelijkaardige bepalingen in de VCRO.

Daarnaast is er een vangnetbepaling: vanaf de datum van inwerkingtreding is dit decreet van toepassing op alle toelatings-, vergunnings- en beroepsprocedures zoals vastgelegd bij dit decreet in de toestand waarin zij zich bevinden.

Onderafdeling 6. Ankerplaatsen en erfgoedlandschappen

Artikel 12.3.15

Dit artikel regelt de rechtsgrond van de definitief aangeduide ankerplaatsen op basis van het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg. De definitief aangeduide ankerplaatsen worden beschouwd als een vaststelling van de landschapsatlas en als onroerenderfgoedrichtplannen. De ankerplaatsen die bij de inwerkingtreding van het decreet voorlopig zijn aangeduid kunnen nog overeenkomstig het decreet van 1996 definitief worden aangeduid.

Artikel 12.3.16

Dit artikel regelt de rechtsgrond van de erfgoedlandschappen op basis van het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg. Zij behouden hun naam en hun rechtsgevolgen worden op gelijke voet geplaatst als de vastgestelde landschapsatlas en de erfgoedlandschappen in dit decreet.

Onderafdeling 7. Inspecteurs Onroerend Erfgoed

Artikel 12.3.17

Gelet op het burgerlijk karakter van de in hoofdstuk 11 voorziene herstelmaatregelen hebben wijzigingen aan procedureregels die strekken tot het opleggen van deze maatregelen, onmiddellijke uitwerking. Dit betekent concreet dat het nieuwe handhavingsinstrumentarium na de inwerkingtreding van dit decreet ook toegepast kan worden op inbreuken, gepleegd vóór deze datum, met dien verstande dat de herstelmaatregel maar gegrond kan worden op een gedraging die strafbaar of verboden was gesteld ten tijde van het plegen ervan, en dit tot op heden zo is gebleven.

Verjaarde rechtsvorderingen kunnen uiteraard niet herleven, wat niet belet dat de volgehouden instandhouding van schade aan erfgoedwaarden veroorzaakt door een gedraging die destijds strafbaar was en dit nog steeds is, een nieuwe rechtsvordering zal doen ontstaan in hoofde van de instandhouder.

Het principe van de onmiddellijke uitwerking geldt ook voor de bepaling die de inspecteur Onroerend Erfgoed toelaat een aanvullende pecuniaire schadevergoeding te vorderen voor onherstelbare schade aan erfgoedwaarden. De verboden onherstelbare vernietiging van erfgoedwaarden resulteerde ook voor de inwerkingtreding van dit decreet in een principiële aanspraak van de samenleving op een vervangende schadevergoeding. Het enkele gegeven dat de gemachtigde ambtenaar t.a.v. dit deel van de schade niet over een rechtsvordering beschikte, betekent niet dat de inspecteur Onroerend Erfgoed de door dit decreet namens de samenleving verleende rechtsvordering niet vermag te verbinden aan een eerder in hoofde van de samenleving ontstaan materieel recht. Zoals voor het opleggen van de teruggave, verschaft artikel 44 van het Strafwetboek en 161 van het Wetboek van Strafvordering overigens reeds een gemeenrechtelijke rechtsgrond voor de rechter om een dergelijke schadevergoeding te bevelen.

Kortom, de onmiddellijke werking is de norm. Om de continuïteit te verzekeren, bepaalt het ontworpen artikel dat de onder vigeur van de oude decreten bevoegde ambtenaren hun bevoegdheden m.b.t. de gerechtelijke handhaving en het preventief stakingsbevel behouden, en in overeenkomstige toepassing van dit decreet voortzetten zolang de inspecteurs Onroerend Erfgoed nog niet zijn benoemd.

Eenmaal de inspecteurs Onroerend Erfgoed zijn benoemd, volgen zij hun voorgangers van rechtswege op in alle lopende procedures en bij de tenuitvoerlegging van reeds voorheen bekomen titels, met dien verstande dat zij daarbij eveneens gebruik kunnen maken van de nieuwe instrumenten die dit decreet hen ter beschikking stelt.

Tot slot bepaalt dit artikel nog dat de stakingsbevelen, gegeven onder gelding van de voorgangers van dit decreet, geacht moeten worden dezelfde rechtsgevolgen te ressorteren als huidige stakingsbevelen, gegeven krachtens dit decreet. Concreet betekent dit dat de doorbreking van een 'oud' stakingsbevel na de inwerkingtreding van dit decreet, gesanctioneerd zal kunnen worden met een correctionele straf in de zin van artikel 11.2.2 of een alternatieve bestuurlijke geldboete in de zin van artikel 11.2.6.

Onderafdeling 8. Inventaris bouwkundig erfgoed

Artikel 12.3.18

Dit artikel regelt de rechtsgrond van de actueel vastgestelde inventaris bouwkundig erfgoed. Deze vaststelling wordt behouden. De rechtsgevolgen zijn deze zoals ze in dit Onroenderfgoeddecreet zijn opgenomen. De zorgplicht voor overheden is op deze inventaris enkel van toepassing voor de goederen die overeenkomstig artikel 4.1.3 aan een openbaar onderzoek zijn onderworpen. In het uitvoeringsbesluit bij dit decreet kunnen de huidige rechtsgevolgen van de inventaris bouwkundig erfgoed opgenomen in de uitvoeringsbesluiten van andere beleidsvelden van toepassing worden verklaard op de overeenkomstig dit artikel en artikel 4.1.1 vastgestelde inventaris.

Onderafdeling 9. Informatieplicht met betrekking tot publiciteit en onderhandse en authentieke akten

Artikel 12.3.19

De artikelen 4.1.11 en 6.4.9 zijn pas van toepassing op de onderhandse en authentieke akten afgesloten na de datum van inwerkingtreding van het decreet.

Onderafdeling 10. Bestaande reglementaire bepalingen

Artikel 12.3.20

Dit artikel regelt de rechtsgrond van de actueel geldende reglementaire bepalingen die onder het toepassingsgebied van deze codex vallen en niet zonder voorwerp noch in tegenstrijd zijn met dit decreet. Het gaat onder meer over reglementaire initiatieven in het kader van de voormalige wetgeving betreffende landschappen, archeologisch patrimonium, monumenten en stads- en dorpsgezichten.

Afdeling 4. Inwerkingtreding

Artikelen 12.4.1 en 12.4.2

Het Onroerendergoeddecreet treedt in werking op de datum die door de Vlaamse Regering per artikel zal worden bepaald. De Vlaamse Regering zal het hoofdstuk over archeologisch pas in werking laten treden als er voldoende archeologen zijn erkend en de archeologische zones zijn vastgesteld.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting,
Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport,

Philippe MUYTERS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,

Joke SCHAUVLIEGE

De Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie,

Freya VAN DEN BOSSCHE

Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014

(gecoördineerde versie - 2016)

**BESLUIT VAN DE VLAAMSE REGERING VAN 16 MEI 2014
BETREFFENDE DE UITVOERING VAN HET ONROERENDERFgoed-
DECREET VAN 12 JULI 2013**

Gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 4 december 2015

INHOUD

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling.....	1
Hoofdstuk 2. Definities	1
Hoofdstuk 3. Instanties en actoren van het onroerenderfgoedbeleid	4
Afdeling 1. Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed.....	4
Afdeling 2. Erkenning als onroerenderfgoedgemeente.....	6
Afdeling 3. Erkenning als intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst	10
Afdeling 4. Erkenning als onroerenderfgoeddepot.....	14
Afdeling 5. Aanduiding als erkende archeoloog.....	19
Afdeling 6. Aanduiding als erkende metaaldetectorist	24
Afdeling 7. Kwaliteitslabel onroerenderfgoedondernemers.....	27
Hoofdstuk 4. Inventarissen	31
Afdeling 1. Criteria voor opname in de vastgestelde inventarissen	31
Afdeling 2. Zorpplicht	32
Hoofdstuk 5. Archeologie.....	32
Afdeling 1. Toevalsvondsten	32
Afdeling 2. Verplichtingen zakelijkrechthouders en gebruikers van archeologische artefacten en archeologische ensembles	33
Afdeling 3. Code van goede praktijk	34
Afdeling 4. Archeologisch onderzoek bij vergunningsplichtige ingrepen in de bodem	34
Onderafdeling 1. Gebieden waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt	34
Onderafdeling 2. Verplichtingen aangestelde erkende archeoloog – Archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem.....	35
Onderafdeling 3. Verplichtingen aangestelde erkende archeoloog – Indienen archeologienota	35
Onderafdeling 4. Verplichtingen aangestelde erkende archeoloog – Uitvoeren bekrachtigde archeologienota	37
Onderafdeling 5. Verplichtingen aangestelde erkende archeoloog – Indienen nota	37
Onderafdeling 6. Verplichtingen vergunningsverlener – Afwijkende vergunde werken.....	37
Onderafdeling 7. Verplichtingen aangestelde erkende archeoloog – Melding aanvang archeologische opgraving	38
Onderafdeling 8. Ontsluiting en publicatie	38
Afdeling 5. Archeologisch onderzoek met het oog op wetenschappelijke vraagstellingen.....	38
Afdeling 6. Beroepsprocedure.....	40
Hoofdstuk 6. Beschermingen en erfgoedlandschappen.....	41
Afdeling 1. Algemene voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud van beschermde goederen.....	41
Onderafdeling 1. Generieke voorschriften.....	41
Onderafdeling 2. Aanvullende voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud van als monument beschermd werkend industrieel erfgoed	42
Onderafdeling 3. Aanvullende voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud van als monument beschermde orgels, beiaarden, klokken, klokkenspelen en uurwerken	42
Afdeling 2. Toelatingsplichten	43
Onderafdeling 1. Algemene bepalingen	43
Onderafdeling 2. Generieke toelatingsplichten voor beschermde monumenten, beschermde cultuurhistorische landschappen en beschermde archeologische sites.....	43
Onderafdeling 3. Specifieke toelatingsplichten voor beschermde monumenten.....	43
Onderafdeling 4. Handelingen in beschermde stads- en dorpsgezichten	45
Onderafdeling 5. Specifieke toelatingsplichten voor beschermde cultuurhistorische landschappen	46
Onderafdeling 6. Specifieke toelatingsplichten voor beschermde archeologische sites	47
Onderafdeling 7. Specifieke toelatingsplichten voor het interieur van beschermde monumenten en voor de cultuurgooederen die er integrerend deel van uitmaken	48
Onderafdeling 8. Aanvullende toelatingsplichten voor als monument beschermd industrieel erfgoed	48
Onderafdeling 9. Aanvullende toelatingsplichten voor als monument beschermde orgels	49

Onderafdeling 10. Aanvullende toelatingsplichten voor als monument beschermde klokken, klokkenspelen en beiaarden	49
Onderafdeling 11. Aanvullende toelatingsplichten voor als monument beschermde uurwerken	50
Afdeling 3. De toelatingsprocedure voor handelingen aan of in beschermde goederen	50
Onderafdeling 1. Aanvraag en behandeling	50
Onderafdeling 2. Beroepsprocedure	54
Onderafdeling 3. Beroepsprocedure vergunningsplichtige handelingen	56
Afdeling 4. De meldingsprocedure voor schadegevallen en noodmaatregelen.....	57
Afdeling 5. Register van toelatingen en adviezen	57
Afdeling 6. Herkenningstekens	58
Afdeling 7. Erfgoedlandschappen	59
Hoofdstuk 7. Onroerenderfgoedrichtplannen	59
Hoofdstuk 8. Beheer van onroerend erfgoed	60
Afdeling 1. Beheersplannen	60
Onderafdeling 1. Opdrachtgever	60
Onderafdeling 2. Aanvraag tot opmaak	60
Onderafdeling 3. Goedkeuring van de aanvraag tot opmaak	60
Onderafdeling 4. Opmaak	61
Onderafdeling 5. Indiening	62
Onderafdeling 6. Goedkeuringsprocedure	62
Onderafdeling 7. Geldigheidsduur	63
Onderafdeling 8. Evaluatie en opvolging	64
Onderafdeling 9. Aanpassingen	64
Onderafdeling 10. Beroepsprocedure	65
Afdeling 2. Beheerscommissies	66
Afdeling 3. Geïntegreerde beheersplannen	67
Afdeling 4. Open Erfgoed.....	67
Hoofdstuk 9. Prijzen	68
Afdeling 1. Onroerenderfgoedprijs	68
Afdeling 2. Europese Landschapsprijs.....	68
Hoofdstuk 10. Subsidies	69
Afdeling 1. Subsidies in het kader van samenwerkingsovereenkomsten	69
Onderafdeling 1. De subsidiëring van erkende intergemeentelijke onroerenderfgoeddiensten in het kader van een samenwerkingsovereenkomst	69
Onderafdeling 2. De subsidiëring van erkende onroerenderfgoeddepots in het kader van een samenwerkingsovereenkomst.....	73
Afdeling 2. Subsidies in het kader van beheersovereenkomsten	76
Onderafdeling 1. Algemene bepalingen	76
Onderafdeling 2. Doelstelling en toepassingsgebied	77
Onderafdeling 3. Toezicht op de naleving van de beheersovereenkomsten.....	77
Onderafdeling 4. Procedurebepalingen	78
Onderafdeling 5. Bijzondere bepalingen	79
Afdeling 3. Projectsubsidies	80
Onderafdeling 1. Toepassingsgebied.....	80
Onderafdeling 2. Aard van de projectsubsidie.....	80
Onderafdeling 3. De aanvraagprocedure	81
Onderafdeling 4. De beoordeling van de projectvoorstellen.....	82
Onderafdeling 5. Verantwoording van de aanwending van de subsidies en toezicht	83
Hoofdstuk 11. Premies.....	85
Afdeling 1. Onroerende goederen waarvoor geen premies worden toegekend	85
Afdeling 2. Erfgoedpremie.....	86
Onderafdeling 1. Beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten waarvoor een erfgoedpremie aangevraagd kan worden	86
Onderafdeling 2. Twee procedures voor het aanvragen van de erfgoedpremie	87
Onderafdeling 3. De volgorde van toekenning van de erfgoedpremie bij de bijzondere procedure	87
Onderafdeling 4. Bedrag op basis waarvan de erfgoedpremie wordt berekend	88
Onderafdeling 5. Premiepercentages	88
Onderafdeling 6. Aantal aanvragen voor een erfgoedpremie per kalenderjaar.....	89

Onderafdeling 7. Wijziging van de zakelijkrechthouder van de onroerende goederen, wijziging van de premienemer en wijziging van de werken waarvoor de premie is aangevraagd	90
Onderafdeling 8. Aanvragen van een erfgoedpremie volgens de standaardprocedure	91
Onderafdeling 9. Uitbetaling van de erfgoedpremie bij de standaardprocedure	92
Onderafdeling 10. Aanvragen van een erfgoedpremie volgens de bijzondere procedure	93
Onderafdeling 11. Uitbetaling van de erfgoedpremie bij de bijzondere procedure	96
Afdeling 3. Onderzoekspremie	98
Onderafdeling 1. Beheersplannen en voorafgaande onderzoeken waarvoor een onderzoekspremie aangevraagd kan worden	98
Onderafdeling 2. Bedrag op basis waarvan de onderzoekspremie wordt berekend	98
Onderafdeling 3. Premiepercentages	98
Onderafdeling 4. Aantal aanvragen voor een onderzoekspremie per kalenderjaar	99
Onderafdeling 5. Wijziging van de zakelijkrechthouder van de onroerende goederen, wijziging van de premienemer en wijziging van de werken waarvoor een onderzoekspremie is aangevraagd	99
Onderafdeling 6. Aanvragen van een onderzoekspremie	100
Onderafdeling 7. Uitbetaling van de onderzoekspremie	102
Onderafdeling 8. Ontsluiting van de resultaten	102
Afdeling 4. Meerjarenpremieovereenkomsten voor grote of langdurige werkzaamheden aan of in beschermde goederen of erfgoedlandschappen	103
Onderafdeling 1. Projecten die in aanmerking komen voor een meerjarenpremieovereenkomst	103
Onderafdeling 2. Procedure voor het sluiten van een meerjarenpremieovereenkomst	103
Onderafdeling 3. Inhoud van een meerjarenpremieovereenkomst	104
Onderafdeling 4. Bijdragen in het kader van een meerjarenpremieovereenkomst	104
Onderafdeling 5. Dossier per fase	105
Onderafdeling 6. Voorschotten	105
Onderafdeling 7. Einddossier en definitieve bijdrage	105
Onderafdeling 8. Bijkomende erfgoedpremie	106
Afdeling 5. Kwaliteit	106
Afdeling 6. Terugbetaling van premies	108
Afdeling 7. Premie buitensporige opgravingskosten	108
Onderafdeling 1. Archeologische opgravingen waarvoor geen premie voor buitensporige opgravingskosten wordt toegekend	108
Onderafdeling 2. Archeologische opgravingen waarvoor een premie voor buitensporige opgravingskosten kan worden aangevraagd	109
Onderafdeling 3. Bedrag van de premie voor buitensporige opgravingskosten	109
Onderafdeling 4. Aantal premies voor buitensporige opgravingskosten per verplicht uit te voeren archeologische opgraving	110
Onderafdeling 5. Aanvragen van een premie voor buitensporige opgravingskosten	110
Onderafdeling 6. Vastlegging en uitbetaling van de premie voor buitensporige opgravingskosten	111
Afdeling 8. Toelage voor een erkend archeologisch solidariteitsfonds	111
Onderafdeling 1. Erkenning als archeologisch solidariteitsfonds	111
Onderafdeling 2. De betoelaging van erkende archeologische solidariteitsfondsen	112
Hoofdstuk 12. Handhaving	114
Hoofdstuk 13. Wijzigings-, opheffings-, overgangs- en inwerkingtredingsbepalingen	115
Afdeling 1. Wijzigingsbepalingen	115
Afdeling 2. Opheffingsbepalingen	129
Afdeling 3. Overgangsbepalingen	130
Afdeling 4. Inwerkingtreding	135

HOOFDSTUK 1. INLEIDENDE BEPALING

Artikel 1. Dit besluit wordt aangehaald als: het Onroerenderfgoedbesluit van ...

HOOFDSTUK 2. DEFINITIES

Art. 2. In dit besluit wordt verstaan onder:

1° beheersdienst: de administratieve overheid die belast is met de uitvoering van de beheersovereenkomsten;

2° beheersmaatregel: het werk, de dienst of de handeling die de zakelijkrechthouder of beheerder in het kader van een beheersovereenkomst verricht, laat verrichten of achterwege laat, afhankelijk van de beheersdoelstelling;

3° beheerspakket: een geheel van beheersmaatregelen die tegemoetkomen aan een specifieke beheersdoelstelling;

4° belanghebbende: de zakelijkrechthouder en de gebruiker van het onroerend goed, de zakelijkrechthouders van percelen die grenzen aan het onroerend goed, de gemeente of de provincie waarin het onroerend goed gelegen is, het agentschap en in voorkomend geval de leden van de beheerscommissie;

5° beleidsprioriteiten: de beleidsdoelstellingen die de Vlaamse Regering formuleert en waarbij ze, al dan niet met een subsidieregeling, de lokale besturen aanmoedigt of verplicht om binnen de geformuleerde doelstellingen een eigen lokaal beleid te voeren;

6° bijwerken: de bijkomende werkzaamheden, beheersmaatregelen of diensten die, door niet voorzienbare omstandigheden, tijdens de uitvoering van goedgekeurde werkzaamheden of beheersmaatregelen noodzakelijk blijken en niet vermeld zijn in de kostenraming op basis waarvan de erfgoedpremie werd toegekend;

7° Commissie: de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed, vermeld in artikel 3.1.1 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013;

8° cultuurgoederen: roerende goederen, die omwille van hun erfgoedwaarde van algemeen belang zijn, waarvan het samen voorkomen met het gebouw een bijzondere waarde heeft en die ofwel ontworpen zijn voor of vervaardigd met het beschermd goed ofwel gerelateerd zijn aan de functie van het beschermd goed en waarvoor historische verbondenheid met het beschermd goed kan aangetoond worden. Voor beschermde onroerende goederen in eigendom van privé-personen of -rechtspersonen moeten de cultuurgoederen opgenomen zijn in een beschermingsbesluit of een goedgekeurd beheersplan of er moet voorheen voor het beheer ervan een premie verleend zijn opdat ze als cultuurgoederen beschouwd kunnen worden;

9° discipline: een bepaald vakgebied, specialisme of beroep binnen de onroerenderfgoedsector;

10° forfaitaire werkzaamheden: de werkzaamheden of diensten, opgenomen in een door de minister vastgestelde lijst, die op forfaitaire basis overeenkomstig de

bedragen, vermeld in die lijst, in aanmerking komen voor de toekenning van een erfgoed- of onderzoekspremie;

11° gespecialiseerde werkzaamheden:

a) beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten aan:

1) orgels, beiaarden, torenuurwerken, luiklokken;

2) historische instrumenten;

3) beeldhouwwerken of grafstenen;

4) panelen, schilderijen, muurschilderingen;

5) muurbekledingen, textiel;

6) bomen, historische tuinen en parken;

7) meubilair, lambriserings, tuin- en straatmeubilair;

8) heraldische wapens en symbolen;

9) glasramen;

10) smeedwerk;

11) archeologische ensembles of sites;

12) industrieel erfgoed met inbegrip van installaties, uitrustingsstukken en onderdelen;

13) cultuurobjecten;

b) beveiligingswerken tegen diefstal, brand en blikseminslag van beschermde monumenten en de cultuurobjecten die er integrerend deel van uitmaken;

12° kostenraming: een lijst met posten van de beoogde maatregelen, werkzaamheden en diensten, met aanduiding van de benodigde hoeveelheden en hun vermoedelijke kostprijs, al dan niet gebaseerd op de goedgekeurde lijst met forfaitaire werkzaamheden;

13° lokale beleidscyclus: de beleidscyclus van zes jaar die gekoppeld is aan de lokale bestuursperiode en die begint in het tweede jaar dat volgt op de lokale verkiezingen en eindigt op het einde van het jaar na de daaropvolgende verkiezingen;

14° meerwerken: de bijkomende werkzaamheden, beheersmaatregelen of diensten die de vermoedelijke hoeveelheden die in de aanvaarde kostenraming worden vermeld, overschrijden;

15° minister: de Vlaamse minister, bevoegd voor het onroerend erfgoed;

16° monument, bestemd voor een erkende eredienst: de gebouwen vermeld in artikel 4, 81, 117, 153, 189 en 232 van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten, voor zover ze bestemd zijn voor de eredienst;

17° onderwijsgebouw: een onroerend goed dat op grond van zijn onderwijsbestemming vrijgesteld is van de onroerende voorheffing;

18° onroerenderfgoedactoren: de betrokkenen en belanghebbenden bij de zorg voor het onroerend erfgoed op het grondgebied van de gemeente;

19° ontwerper: de natuurlijke persoon of rechtspersoon die het ontwerp maakt van de werkzaamheden of diensten aan of in beschermde goederen of in erfgoedlandschappen, en ze begeleidt en controleert of het beheersplan opmaakt;

20° open erfgoed: een beschermd goed, een erfgoedlandschap, of een deel ervan dat een opzichzelfstaand geheel vormt, dat op exemplarische wijze en op regelmatige basis opengesteld wordt met het doel het grote publiek op een actieve en sprekende manier inzicht te geven in de erfgoedwaarde van het goed, waarbij het integraal benaderd wordt, en waarvan de erkenning vermeld is in de beslissing waarbij het beheersplan werd goedgekeurd;

21° post: een gedetailleerde omschrijving per onderdeel van de te leveren goederen, diensten en te verrichten werkzaamheden;

22° premienemer: elkeen die opdrachtgever is van de beheersmaatregelen, werkzaamheden, diensten, voorafgaande onderzoeken of de opmaak van het beheersplan en die de kosten ervan draagt;

22°/1 premie voor buitensporige opgravingskosten: de premie ter financiering van de buitensporige directe kosten van de verplichte en al uitgevoerde archeologische opgraving, zoals opgenomen in de bekrachtigde archeologienota of de bekrachtigde nota ter uitvoering van artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013;

23° (...)

24° regulier onderhoud: de preventieve en periodieke onderhoudswerken, gericht op het duurzaam in goede staat houden van een goed, die geen vervanging of wijziging van materiaal en uitvoeringstechniek impliceren en die geen negatieve impact op de erfgoedwaarde en geen impact op de bodem hebben;

25° toekenning: de officiële kennisgeving aan de premienemer van het ministerieel besluit waarbij het bedrag van de erfgoedpremie, aangevraagd volgens de bijzondere procedure, wordt vastgesteld;

26° uitvoerder: de natuurlijke persoon of rechtspersoon, die het beheer van of de werkzaamheden aan onroerend erfgoed en erfgoedlandschappen uitvoert;

27° voorafgaand onderzoek: elke vorm van voorbereidend onderzoek dat noodzakelijk is voor het kwaliteitsvolle beheer of de herwaardering van een beschermd goed of een erfgoedlandschap en waarvan verondersteld mag worden dat het buiten de gebruikelijke opdracht van een eventuele ontwerper valt, met inbegrip van de werkzaamheden die nodig zijn om dat onderzoek uit te voeren;

28° ZEN-erfgoed: beschermde onroerende goederen of onroerende goederen gelegen in een erfgoedlandschap, of een deel ervan dat een opzichzelfstaand geheel vormt, dat niet van dien aard is dat het economisch nut kan hebben, en dat uitdrukkelijk als dusdanig erkend is in de beslissing waarbij het beheersplan werd goedgekeurd.

HOOFDSTUK 3. INSTANTIES EN ACTOREN VAN HET ONROERENDERFGOEDBELEID

Afdeling 1. Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed

Art. 3.1.1. De Commissie bestaat uit:

- 1° veertien leden met expertise in minstens één van de disciplines van onroerend erfgoed;
- 2° zeven leden uit het maatschappelijke middenveld.

Art. 3.1.2. Het lidmaatschap van de Commissie is niet verenigbaar met:

- 1° een mandaat in het Europees Parlement, de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Senaat, het Vlaams Parlement of het Brussels Hoofdstedelijk Parlement;
- 2° het ambt van minister of staatssecretaris;
- 3° het ambt van personeelslid van een departement of agentschap van de Vlaamse overheid, belast met de uitvoering van het beleid inzake onroerend erfgoed;
- 4° het ambt van personeelslid van het secretariaat van de strategische adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed.

De leden, bedoeld in artikel 3.1.1, 1°, treden in de Commissie niet op als vertegenwoordiger van de organisatie waarin ze deel uitmaken van de bestuursorganen, of waartoe ze behoren als werknemer of als vrijwilliger maar vanuit hun deskundigheid op het vlak van onroerend erfgoed.

De leden, bedoeld in artikel 3.1.1, 2°, streven er naar om het belang dat verdedigd wordt door een maatschappelijke belangengroep te overstijgen en mee te werken aan adviezen die gericht zijn op het algemeen belang en de doelstellingen van het onroerenderfgoedbeleid.

Ten hoogste twee derde van de leden van de Commissie is van hetzelfde geslacht.

Art. 3.1.3. De leden van de Commissie worden benoemd door de Vlaamse Regering na een openbare oproep tot kandidaatstelling, die ten minste bekendgemaakt wordt in het Belgisch Staatsblad, op de website van het agentschap en op andere relevante websites.

De voorzitter van de Commissie is één van de leden. De voorzitter wordt benoemd door de Vlaamse Regering.

Art. 3.1.4. De Vlaamse Regering kan een einde maken aan het mandaat van een lid of voorzitter van de Commissie:

- 1° op verzoek van de mandaathouder;

- 2° op verzoek van de Commissie;

3° na advies van de Commissie als de mandaathouder drie opeenvolgende vergaderingen zonder geldige verantwoording niet bijwoont;

4° na advies van de Commissie als de mandaathouder activiteiten of functies uitoefent die onverenigbaar zijn met het mandaat of die een strijdigheid van belangen tot gevolg hebben.

De Vlaamse Regering voorziet in de vervanging van overleden of ontslagen leden. Als een lid vervangen wordt in de loop van de vierjarige termijn, wordt zijn mandaat voleindigd door zijn vervanger.

Art. 3.1.5. De Commissie legt binnen de drie maanden na de benoeming van haar leden een voorstel van huishoudelijk reglement ter goedkeuring voor aan de minister.

Art. 3.1.6. Het secretariaat van de Commissie wordt uitgeoefend door het secretariaat van de strategische adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed.

Het secretariaat is belast met de administratieve, logistieke en inhoudelijke ondersteuning van de Commissie. Het secretariaat zorgt onder andere voor de verslaggeving van de vergaderingen en voor de redactie van de ontwerpadviezen, ontwerpverslagen en ontwerpbesluiten.

Art. 3.1.7. De Vlaamse Regering voorziet, via de jaarlijkse dotatie aan de strategische adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed, in de nodige financiële middelen voor de werking van de Commissie.

Art. 3.1.8. De Commissie kan aan de agentschappen, bevoegd voor het onroerend erfgoed, vragen om toelichtingen te verschaffen over de aangelegenheden die passen in het kader van de werkzaamheden van de Commissie.

De Commissie kan alle nodige informatie inwinnen bij administratieve overheden of bij de indiener van een beroep.

De vergaderingen van de Commissie zijn besloten. De Commissie kan evenwel te allen tijde externe deskundigen of betrokkenen uitnodigen om in een adviserende hoedanigheid deel te nemen aan haar vergaderingen en om hen te raadplegen over bijzondere vraagstukken. Ze verlaten de vergadering voor de besluitvorming.

De Commissie kan werkcommissies oprichten.

Art. 3.1.9. De Commissie brengt jaarlijks verslag uit over haar werkzaamheden bij de minister. Dat verslag wordt openbaar gemaakt.

Art. 3.1.10. De leden van de commissie hebben recht op een presentiegeld en op de terugbetaling van hun reis- en maaltijdkosten. Het presentiegeld wordt aan hen toegekend en de reis- en maaltijdkosten worden aan hen terugbetaald overeenkomstig de volgende regels:

1° een presentiegeld van 30 euro wordt toegekend voor een deelneming gedurende minstens drie uur, op dezelfde dag, aan een of meer vergaderingen van de commissie. Het presentiegeld bedraagt 45 euro voor een deelneming gedurende minstens zes uur op dezelfde dag;

2° hun reis- en maaltijdkosten worden terugbetaald volgens de bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 januari 2006 houdende vaststelling van de rechtspositie van het personeel van de diensten van de Vlaamse overheid. Voor de berekening van de reis- en maaltijdvergoedingen wordt de woonplaats als standplaats beschouwd.

Voor de leden van de commissie die andersvalide zijn en zonder assistentie van een derde persoon de zittingen niet kunnen bijwonen, bedragen de presentiegelden, vermeld in het eerste lid, 60 euro voor een deelneming gedurende minstens drie uur, op dezelfde dag, aan een of meer vergaderingen van de commissie, en 90 euro voor een deelneming gedurende minstens zes uur op dezelfde dag.

Er wordt voor maximaal 24 vergaderingen per jaar een presentiegeld toegekend.

Art. 3.1.11. Vanaf 1 januari 2015 worden de presentiegelden, vermeld in artikel 3.1.10, jaarlijks aangepast aan de gezondheidsindex, met als referentie de maand december die voorafgaat aan het jaar waarvoor de presentiegelden worden toegekend. Die bedragen zijn gekoppeld aan de gezondheidsindex 100,41 van december 2013 (basis 2013 = 100).

Onder de gezondheidsindex wordt verstaan het prijsindexcijfer dat berekend en benoemd wordt voor de toepassing van artikel 2, eerste lid, van het koninklijk besluit van 24 december 1993 ter uitvoering van de wet van 6 januari 1989 tot vrijwaring van 's lands concurrentievermogen, bekrachtigd bij de wet van 30 maart 1994.

Art. 3.1.12. De presentiegelden en de reis- en maaltijdvergoedingen, vermeld in artikel 3.1.10, worden jaarlijks door het secretariaat betaald aan de leden van de commissies, op voorlegging van een door het lid opgemaakte en voor echt en juist verklaarde kostenstaat.

Afdeling 2. Erkenning als onroerenderfgoedgemeente

Art. 3.2.1. Om erkend te worden en te blijven als onroerenderfgoedgemeente moet de onroerenderfgoedgemeente voldoen aan de volgende Vlaamse beleidsprioriteiten inzake het onroerenderfgoedbeleid:

1° de gemeente beschikt over een onderbouwde beleidsvisie die het actief behoud van het onroerend erfgoed op haar grondgebied voor ogen heeft en die complementair is aan het Vlaamse onroerenderfgoedbeleid:

a) de beleidsvisie is integraal en omvat dus een visie op de zorg voor het archeologisch erfgoed, voor de monumenten en voor de cultuurhistorische landschappen;

b) de beleidsvisie is geïntegreerd en is dus afgestemd met andere beleidsvelden die raakvlakken hebben met de onroerenderfgoedzorg;

c) de beleidsvisie houdt rekening met de noden van de aanwezige onroerenderfgoedactoren;

2° de gemeente ondersteunt de vrijwilligerswerking die zich inzet voor het duurzame behoud en beheer en voor de ontsluiting van het onroerend erfgoed op haar grondgebied en neemt acties om een lokaal draagvlak voor de onroerenderfgoedzorg te creëren;

3° de gemeente neemt een voorbeeldfunctie op met betrekking tot het duurzame behoud en beheer van het onroerend erfgoed in haar eigendom of onder haar beheer, en integreert de visie op dat onroerend erfgoed in de beslissingen en plannen van de gemeente;

4° de gemeente bouwt met het oog op expertiseverwerving een consultatienetwerk uit met de diensten en organisaties die betrokken zijn bij de zorg voor het onroerend erfgoed en betreft een door de gemeenteraad erkende adviesraad, waarin de aanwezige onroerenderfgoedactoren vertegenwoordigd zijn, bij de voorbereiding, de uitvoering en de evaluatie van hun gemeentelijke onroerenderfgoedbeleid;

5° de gemeente houdt de toelatingen, de adviezen en de meldingen, afgeleverd in het kader van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en dit besluit, bij in een register dat digitaal raadpleegbaar is door het agentschap.

De minister kan de nadere vormvereisten voor het register, vermeld in het eerste lid, 5°, bepalen.

Als een gemeente voldoet aan de Vlaamse beleidsprioriteiten inzake het onroerenderfgoedbeleid, voldoet de gemeente ook aan de voorwaarden om te worden erkend als onroerenderfgoedgemeente. Om te voldoen aan de Vlaamse beleidsprioriteiten kan een gemeente zich laten ondersteunen door een erkende intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst.

Art. 3.2.2. Uiterlijk op 15 januari van het eerste jaar van de lokale beleidscyclus of, bij een evaluatie na drie jaar door de Vlaamse Regering, op 15 januari van het vierde jaar van de lokale beleidscyclus, dient de gemeente de lokale invulling van de Vlaamse beleidsprioriteiten bij de Vlaamse Regering in. De gemeente bezorgt daarvoor de relevante onderdelen van de door de gemeenteraad goedgekeurde strategische meerjarenplanning, vermeld in artikel 146 en 147 van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, aan de Vlaamse Regering. Daarin geeft de gemeente aan hoe ze uitwerking zal geven aan de Vlaamse beleidsprioriteiten inzake het onroerenderfgoedbeleid. De gemeente kan op eigen initiatief aanvullende documenten bezorgen.

De strategische meerjarenplanning bevat:

- 1° een beschrijving van de gewenste effecten en indicatoren van het onroerendergoedbeleid;
- 2° de actieplannen en de acties die de gemeente in samenwerking met lokale actoren opzet om vorm te geven aan het onroerendergoedbeleid;
- 3° een beschrijving van de manier waarop de gemeente de participatie organiseert.

Art. 3.2.3. Het agentschap beoordeelt de aanvraag tot erkenning van de onroerendergoedge gemeente op basis van de Vlaamse beleidsprioriteiten inzake het onroerendergoedbeleid en brengt daarover een advies uit aan de minister uiterlijk op 15 maart van hetzelfde jaar van de indiening van de Vlaamse beleidsprioriteiten.

Art. 3.2.4. Op basis van het advies van het agentschap beslist de minister over de erkenning van de onroerendergoedge gemeente. De minister kan het advies van de Commissie inwinnen.

Art. 3.2.5. Uiterlijk op 30 april van het eerste jaar, en in voorkomend geval, van het vierde jaar van de lokale beleidscyclus brengt de minister de gemeenten op de hoogte van het al dan niet aanvaarden van de erkenningsaanvraag.

Art. 3.2.6. De erkenning van een onroerendergoedge gemeente wordt bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd.

Art. 3.2.7. Een erkenning als onroerendergoedge gemeente is voor onbepaalde duur en geldt zolang aan de erkenningsvoorwaarden, vermeld in artikel 3.2.1, en aan de voorwaarden in het kader van de opvolging, vermeld in artikel 3.2.9, voldaan wordt.

Art. 3.2.8. De erkenning als onroerendergoedge gemeente gaat in vanaf 1 juli van het jaar waarin de aanvraag werd goedgekeurd.

Art. 3.2.9. Uiterlijk op 31 juli van elk jaar rapporteert de erkende onroerendergoedge gemeente over de uitvoering van haar engagementen, behalve in het jaar van de aanvraag tot erkenning. De gemeente bezorgt daartoe de relevante onderdelen van de door de gemeenteraad goedgekeurde jaarrekening van het voorafgaande jaar aan de Vlaamse Regering. Daarin geeft de gemeente aan welke activiteiten en prestaties werden verricht of effecten werden bereikt in het kader van de Vlaamse beleidsprioriteiten inzake het onroerendergoedbeleid.

Art. 3.2.10. Als de erkende onroerendergoedge gemeente niet voldoet aan de erkenningsvoorwaarden of aan de rapporteringsverplichtingen, als de rapportering manifest onduidelijk is of als de gemeente onvoldoende aantoon dat ze de vooropgestelde doelstellingen heeft nagestreefd, maakt de minister uiterlijk drie maanden na de ontvangst van de rapportering of, bij gebrek aan rapportering uiterlijk drie maanden na de uiterste indieningsdatum, per beveiligde zending bezwaar bij de

gemeente. De gemeente bezorgt, binnen twee maanden na de ontvangst van het bezwaar aan de minister een aangepaste rapportering of een motiverende nota met de redenen waarom bepaalde engagementen niet zijn nagekomen.

Art. 3.2.11. Het agentschap kan op verzoek van de minister vragen aan een visitatiecommissie om de werking van de erkende onroerendergoedge gemeente te evalueren. Daarvoor wordt een visitatiecommissie door het agentschap samengesteld met minstens één vertegenwoordiger uit de Commissie en minstens één vertegenwoordiger aangewezen door de representatieve organisatie die de belangen behartigt van de Vlaamse steden en gemeenten. De visitatiecommissie wordt paritair samengesteld. Het secretariaat van de visitatiecommissie wordt waargenomen door het agentschap. De visitatiecommissie kan alle documenten opvragen die betrekking hebben op de erkenningsvoorwaarden, kan de erkende onroerendergoedge gemeente vragen om toelichting te komen geven en kan de erkende onroerendergoedge gemeente zelf bezoeken om na te gaan of de erkende onroerendergoedge gemeente wel blijft voldoen aan de erkenningsvoorwaarden.

Art. 3.2.12. Het agentschap deelt de resultaten van de evaluatie mee aan de minister binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van de bevindingen van de visitatiecommissie. De minister kan bij een negatieve evaluatie de erkenning van de onroerendergoedge gemeente schorsen voor een termijn van maximaal honderdtwintig dagen. Het agentschap deelt die beslissing tot schorsing per beveiligde zending mee aan de erkende onroerendergoedge gemeente. De erkende onroerendergoedge gemeente beschikt vanaf de betekening van de beslissing tot schorsing over een termijn van zestig dagen om de redenen voor de schorsing van de erkenning te remediëren.

Tijdens een periode van schorsing kan de erkende onroerendergoedge gemeente haar taken en bevoegdheden ter uitvoering van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 en dit besluit verder uitvoeren en uitoefenen. De visitatiecommissie heeft evenwel toegang tot het register met toelatingen, adviezen en meldingen, vermeld in artikel 3.2.1, eerste lid, 5°.

De geschorste onroerendergoedge gemeente bezorgt binnen de bovenvermelde termijn van zestig dagen per beveiligde zending een reactie aan het agentschap waarin ze beschrijft welke acties ze heeft ondernomen of onverwijld zal ondernemen ter remediëring.

Als de visitatiecommissie van oordeel is dat de acties volstaan om te voldoen aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de visitatiecommissie een voorstel tot opheffing van de schorsing. Als de visitatiecommissie van oordeel is dat de acties niet volstaan om te voldoen aan de erkenningsvoorwaarden of als de onroerendergoedge gemeente geen schriftelijke reactie heeft bezorgd binnen de gestelde termijn, formuleert de visitatiecommissie een voorstel tot intrekking van de erkenning.

Op basis van het voorstel van de visitatiecommissie maakt het agentschap voor de minister een voorstel op van de beslissing tot opheffing van de schorsing of

tot intrekking van de erkenning. De minister beslist uiterlijk binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van het voorstel.

Art. 3.2.13. Als een erkende onroerendergoedgemeente zelf te kennen geeft dat ze niet meer erkend wil zijn, formuleert het agentschap een definitief voorstel van beslissing over de intrekking van de erkenning zonder dat de onroerendergoedgemeente eerst wordt geschorst. De minister beslist uiterlijk binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van het voorstel van beslissing over het intrekken van de erkenning.

Art. 3.2.14. Het agentschap brengt de gemeente per beveiligde zending onverwijld op de hoogte van de beslissing van de minister over het al dan niet intrekken van de erkenning of de opheffing van de schorsing. De intrekking van de erkenning of de opheffing van de schorsing gaat in op de dag die volgt op de dag van de betekening van de beslissing aan de onroerendergoedgemeente.

Als de minister geen beslissing neemt binnen de termijn, vermeld in artikel 3.2.12 of 3.2.13, wordt de erkenning geacht niet te zijn ingetrokken en de schorsing te zijn opgeheven.

Art. 3.2.15. De intrekking van een erkenning als onroerendergoedgemeente wordt bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd.

Art. 3.2.16. Als een gemeente na de intrekking van haar erkenning opnieuw een aanvraag tot erkenning als onroerendergoedgemeente wil indienen, moet ze de volledige aanvraagprocedure opnieuw doorlopen.

Art. 3.2.17. Als de erkenning van een onroerendergoedgemeente wordt ingetrokken, behandelt de gemeente de ontvankelijke vergunnings- en toelatingsaanvragen die voor de kennisgeving van de intrekking van de erkenning zijn ingediend, overeenkomstig artikel 4.1.10 en 6.4.4, §1, van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013.

Afdeling 3. Erkenning als intergemeentelijke onroerendergoeddienst

Art. 3.3.1. Om een aanvraag tot erkenning als intergemeentelijke onroerendergoeddienst te kunnen indienen moet het intergemeentelijk samenwerkingsverband:

1° opgericht zijn overeenkomstig het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking;

2° bestaan uit minimaal drie gemeenten die allen in het Vlaams Gewest liggen.

Art. 3.3.2. Om erkend te worden en te blijven als intergemeentelijke onroerendergoeddienst moet de intergemeentelijke onroerendergoeddienst voldoen aan de volgende erkenningsvoorwaarden:

1° het intergemeentelijk samenwerkingsverband toont aan dat zijn werkingsgebied beschikt over een gemeenschappelijk erfgoedpakket op basis van een gezamenlijke omgevingsanalyse;

2° het intergemeentelijk samenwerkingsverband dient een onroerendergoedbeleidsplan in dat het actief behoud van het onroerend erfgoed op het grondgebied van de aangesloten gemeenten voor ogen heeft en complementair is aan het Vlaamse onroerendergoedbeleid en dat bovendien aan de volgende voorwaarden voldoet:

a) het onroerendergoedbeleidsplan stelt een gezamenlijke visie en een gezamenlijk plan van aanpak voorop;

b) het onroerendergoedbeleidsplan is integraal en omvat dus de zorg voor het archeologisch erfgoed, voor de monumenten en voor de cultuurhistorische landschappen;

c) het onroerendergoedbeleidsplan is geïntegreerd en is dus afgestemd met andere beleidsvelden die raakvlakken hebben met de onroerendergoedzorg;

d) het onroerendergoedbeleidsplan houdt rekening met de noden van de aanwezige onroerendergoedactoren;

3° het intergemeentelijk samenwerkingsverband ondersteunt de vrijwilligerswerking die zich inzet voor het duurzame behoud en beheer en voor de ontsluiting van het onroerend erfgoed op zijn grondgebied en neemt acties om een lokaal draagvlak voor de onroerendergoedzorg te creëren;

4° het intergemeentelijk samenwerkingsverband beschikt over voldoende expertise om dat onroerendergoedbeleidsplan uit te voeren en bouwt met het oog op expertiseverwerving een consultatienetwerk uit met alle diensten en organisaties die betrokken zijn bij de zorg voor het onroerend erfgoed.

Als erkende onroerendergoedgemeenten deel uitmaken van het intergemeentelijk samenwerkingsverband of als een aanvraag voor erkenning als onroerendergoedgemeente van één of meer van de deelnemende gemeenten tegelijk met de erkenning van de intergemeentelijke onroerendergoeddienst wordt aangevraagd, dan wordt aangetoond op welke manier de intergemeentelijke onroerendergoeddienst de erkende onroerendergoedgemeente of -gemeenten zal ondersteunen bij het uitvoeren van hun taken en bevoegdheden, en omgekeerd hoe de erkende onroerendergoedgemeente of -gemeenten zullen bijdragen tot de uitbouw van het consultatienetwerk van de erkende intergemeentelijke onroerendergoeddienst.

Art. 3.3.3. Het agentschap stelt op zijn website een modelformulier ter beschikking waarmee een aanvraag tot erkenning van een intergemeentelijke onroerendergoeddienst kan worden ingediend. Door het invullen van dat modelformulier kan het intergemeentelijk samenwerkingsverband aantonen dat ze aan alle erkenningsvoorwaarden voldoet. De aanvrager bezorgt het volledig ingevulde formulier samen met de gevraagde bijlagen uiterlijk op 15 januari aan het agentschap.

Art. 3.3.4. Het agentschap beoordeelt de aanvraag tot erkenning van de intergemeentelijke onroerendergoeddienst op basis van de erkenningsvoorwaarden, en brengt daarover een advies uit aan de minister uiterlijk op 15 maart van hetzelfde jaar van de erkenningsaanvraag.

Art. 3.3.5. Op basis van het advies van het agentschap beslist de minister over de erkenning van de intergemeentelijke onroerendergoeddienst. De minister kan het advies van de Commissie inwinnen.

Art. 3.3.6. Uiterlijk op 30 april van het jaar van de aanvraag tot erkenning brengt de minister het intergemeentelijk samenwerkingsverband per beveiligde zending op de hoogte van het al dan niet aanvaarden van de erkenningsaanvraag.

Art. 3.3.7. De erkenning van een intergemeentelijke onroerendergoeddienst wordt bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd.

Art. 3.3.8. Een erkenning als intergemeentelijke onroerendergoeddienst is voor onbepaalde duur en geldt zolang aan de voorwaarden, vermeld in artikel 3.3.1, de erkenningsvoorwaarden, vermeld in artikel 3.3.2 en aan de voorwaarden in het kader van de opvolging, vermeld in artikel 3.3.9 voldaan wordt.

Art. 3.3.9. Uiterlijk op 31 juli van elk jaar, behalve in het jaar van de aanvraag tot erkenning, rapporteert de erkende intergemeentelijke onroerendergoeddienst over de uitvoering van zijn onroerendergoedbeleidsplan.

Art. 3.3.10. Als de intergemeentelijke onroerendergoeddienst niet voldoet aan de erkenningsvoorwaarden of aan de rapporteringsverplichtingen of als de rapportering manifest onduidelijk is of als de intergemeentelijke onroerendergoeddienst onvoldoende aantoont dat hij de vooropgestelde doelstellingen heeft nagestreefd, maakt de minister uiterlijk drie maanden na de ontvangst van de rapportering of bij gebrek aan rapportering uiterlijk drie maanden na de uiterste indieningsdatum, per beveiligde zending bezwaar bij de intergemeentelijke onroerendergoeddienst. De intergemeentelijke onroerendergoeddienst bezorgt, binnen twee maanden na de ontvangst van het bezwaar, de minister een aangepaste rapportering of een motiverende nota met de redenen waarom bepaalde engagements niet zijn nagekomen.

Art. 3.3.11. Het agentschap kan op verzoek van de minister vragen aan een visitatiecommissie om de werking van de erkende intergemeentelijke onroerendergoeddienst te evalueren. Daarvoor wordt een visitatiecommissie door het agentschap samengesteld met minstens één vertegenwoordiger uit de Commissie en minstens één vertegenwoordiger aangewezen door de representatieve organisatie die de belangen behartigt van de Vlaamse steden en gemeenten. De visitatiecommissie wordt paritair samengesteld. Het secretariaat van de visitatiecommissie wordt waargenomen door het agentschap. De visitatiecommissie kan alle documenten opvragen die betrekking hebben op de erkenningsvoorwaarden, kan de erkende intergemeentelijke onroerendergoeddienst

vragen om toelichting te komen geven en kan de erkende intergemeentelijke onroerendergoeddienst zelf bezoeken om na te gaan of de erkende intergemeentelijke onroerendergoeddienst wel blijvend voldoet aan de erkenningsvoorwaarden.

Art. 3.3.12. Het agentschap deelt de resultaten van de evaluatie mee aan de minister binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de uitvoering van de evaluatie. De minister kan in geval van een negatieve evaluatie de erkenning van de intergemeentelijke onroerendergoeddienst schorsen voor een termijn van maximaal honderdtwintig dagen. Het agentschap deelt die beslissing tot schorsing per beveiligde zending mee aan de intergemeentelijke onroerendergoeddienst. De intergemeentelijke onroerendergoeddienst heeft vanaf de betekening van de beslissing tot schorsing een termijn van zestig dagen om de redenen voor de schorsing van de erkenning te remediëren.

De geschorste intergemeentelijke onroerendergoeddienst bezorgt binnen de bovenvermelde termijn van zestig dagen per beveiligde zending een reactie aan het agentschap waarin beschreven is welke acties hij heeft ondernomen of onverwijld zal ondernemen ter remediëring.

Als de visitatiecommissie van oordeel is dat de acties volstaan om te voldoen aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de visitatiecommissie een voorstel tot opheffing van de schorsing. Als de visitatiecommissie van oordeel is dat de acties niet volstaan om te voldoen aan de erkenningsvoorwaarden of als de onroerendergoedgemeente geen schriftelijke reactie heeft bezorgd binnen de gestelde termijn, formuleert de visitatiecommissie een voorstel tot intrekking van de erkenning.

Op basis van het voorstel van de visitatiecommissie maakt het agentschap voor de minister een voorstel op van de beslissing tot opheffing van de schorsing of tot intrekking van de erkenning. De minister beslist uiterlijk binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van het voorstel.

Art. 3.3.13. Als een erkende intergemeentelijke onroerendergoeddienst zelf te kennen geeft dat hij niet meer erkend wenst te zijn, formuleert het agentschap een definitief voorstel van beslissing over de intrekking van de erkenning zonder dat de intergemeentelijke onroerendergoeddienst eerst wordt geschorst. De minister beslist uiterlijk binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van het voorstel van beslissing over het intrekken van de erkenning.

Art. 3.3.14. Het agentschap deelt de beslissing van de minister over de intrekking van de erkenning of de opheffing van de schorsing onverwijld per beveiligde zending mee aan de intergemeentelijke onroerendergoeddienst. De intrekking van de erkenning of de opheffing van de schorsing gaat in op de dag die volgt op de dag van de betekening van de beslissing aan de intergemeentelijke onroerendergoeddienst.

Als de minister geen beslissing neemt binnen de termijn, vermeld in artikel 3.2.12 of 3.2.13, wordt de erkenning geacht niet te zijn ingetrokken en de schorsing te zijn opgeheven.

Art. 3.3.15. De intrekking van een erkenning als intergemeentelijke onroerendergoeddienst wordt bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd.

Art. 3.3.16. Om na de intrekking van de erkenning opnieuw een aanvraag tot erkenning in te dienen, moet de intergemeentelijke onroerendergoeddienst de volledige aanvraagprocedure opnieuw doorlopen.

Afdeling 4. Erkenning als onroerendergoeddepot

Art 3.4.1. Om een aanvraag tot erkenning als onroerendergoeddepot te kunnen indienen, moet een organisatie:

1° een permanente organisatie met rechtspersoonlijkheid zijn die als doel heeft archeologische ensembles, archeologische artefacten of onderdelen van beschermd onroerend erfgoed, afkomstig uit het Vlaamse Gewest, tijdelijk of permanent te bewaren en te beheren;

2° aantonen dat de infrastructuur om dat onroerend erfgoed te bewaren en te beheren, in het Vlaamse Gewest ligt.

Art 3.4.2. Om erkend te worden als onroerendergoeddepot, dient een rechtspersoon een aanvraag tot erkenning in bij het agentschap en hij toont daarbij aan dat hij minstens aan de volgende erkenningsvoorwaarden voldoet:

1° de organisatie vervult een receptieve functie voor archeologische ensembles, archeologische artefacten of onderdelen van beschermd onroerend erfgoed, afkomstig uit het Vlaamse Gewest, die permanent of tijdelijk ex situ worden bewaard en ze beschikt daarvoor over adequate middelen;

Om dat te staven toont de organisatie aan dat ze:

a) beschikt over een aangepaste depotruimte voor langdurige opslag om de collectie duurzaam te bewaren;

b) werkt volgens de principes van gescheiden opslag met gecontroleerde bewaaromstandigheden;

c) beschikt over een afzonderlijke transitruimte en een afzonderlijke raadpleegruimte;

d) beschikt over voldoende gekwalificeerd personeel, afhankelijk van de omvang van de collectie en de aard van de instelling, om die receptieve functie te vervullen. Ten minste een van de personeelsleden heeft het beheer van het depot in zijn takenpakket en fungeert als aanspreekpunt voor de werking van het onroerendergoeddepot.

2° de organisatie schakelt zich in binnen het Vlaamse en provinciale depotbeleid.

Om dat te staven toont de organisatie aan dat:

a) haar depotprofiel is bepaald in overleg met de andere erkende

onroerendergoeddepots;

b) afspraken zijn gemaakt over de uitoefening van de receptieve functie voor onroerend erfgoed en de afstemming van de depotprofielen met de andere erkende onroerendergoeddepots;

c) haar kennis en expertise op een actieve manier ter beschikking worden gesteld;

3° de organisatie toont een kwaliteitsvolle inhoudelijke werking aan.

Om dat te staven toont de organisatie aan dat ze beschikt over:

a) een geschreven depotplan met daarin minstens:

1) een missie, visie en plan van aanpak over de receptieve functie van het depot, het depotprofiel en de aanvaardingsvoorwaarden;

2) een registratieplan, een calamiteitenplan en een stopzettingsscenario;

b) een digitaal ontsloten systeem voor informatiebeheer, documentatie en registratie waardoor het mogelijk wordt het onroerend erfgoed dat zich tijdelijk of permanent ex situ bevindt te traceren;

c) een globale beschrijving van de aanwezige collectie op metaniveau en van de materiële toestand van de aanwezige collectie op metaniveau, van de depotruimten en van de actieve en preventieve maatregelen tot het behoud van de aanwezige collectie;

d) een geschreven kwaliteitshandboek waarin de principes van interne kwaliteitszorg worden gehanteerd, dat een continu verbeteringsproces waarborgt, met verwijzing naar de gehanteerde algemeen aanvaarde standaarden en deontologische regels, binnen een jaar na de erkenning;

e) een geschreven publieks- en onderzoeksbeleid:

1) waarin wordt aangegeven dat het onroerendergoeddepot minstens een dag per week, al dan niet op afspraak, geopend is voor bezoekers;

2) waarin de bruikleenregels worden bepaald om stukken in bruikleen te geven en het zo mogelijk te maken dat stukken worden tentoongesteld aan een breder publiek;

3) waarin wordt aangetoond op welke manier de stukken beschikbaar worden gesteld voor wetenschappelijk onderzoek en hoe dat onderzoek wordt gefaciliteerd;

4° de organisatie voert een degelijk zakelijk beleid zodat er voldoende garanties worden gegeven dat het onroerendergoeddepot in de toekomst blijft bestaan.

Om dat te staven toont de organisatie aan dat ze beschikt over:

a) een missie en doelstellingen die in overeenstemming zijn met de erkenningsvoorwaarden;

b) een organisatiestructuur waarbij er duidelijke afspraken zijn over procedures en bevoegdheden en waarbij een interne controle wordt georganiseerd;

c) een degelijk personeelsbeleid dat is aangepast aan de schaalgrootte van de organisatie, waarbij minstens ieder personeelslid beschikt over een functiebeschrijving, periodiek wordt geëvalueerd en de mogelijkheid krijgt om zich bij te scholen;

d) een archiefsysteem voor het eigen archief van de organisatie.

In afwijking van het eerste lid, 3°, e), 1) kan een langere sluitingsperiode gemotiveerd worden vanuit de omgang van de collectie of in geval van een tijdelijke sluitingsperiode voor infrastructuurwerken.

In het eerste lid wordt verstaan onder:

1° depotprofiel: een omschrijving van het werkingsgebied en de specialisatie(s) van het onroerendergoeddepot en van de opdrachten die het onroerendergoeddepot wil en kan opnemen, waaruit duidelijk blijkt voor welk onroerend erfgoed, dat zich definitief of tijdelijk ex situ bevindt, het onroerendergoeddepot een receptieve functie kan uitoefenen;

2° kwaliteitshandboek: een verslag van het kwaliteitsbeleid van een rechtspersoon waarin de rechtspersoon aangeeft op welke manier de kwaliteit van de dienstverlening wordt geëvalueerd, bestendigd en verbeterd.

Art. 3.4.3. Het agentschap stelt op zijn website een modelformulier ter beschikking waarmee een aanvraag tot erkenning van een onroerendergoeddepot kan worden ingediend. Door dat modelformulier in te vullen kan het onroerendergoeddepot aantonen dat het voldoet aan alle erkenningsvoorwaarden. De aanvrager dient zijn aanvraag in bij het agentschap door het formulier volledig in te vullen en het uiterlijk op 15 maart van elk jaar met de bijhorende stavingsstukken te bezorgen aan het agentschap.

Art. 3.4.4. Een aanvraag is ontvankelijk als ze tijdig is ingediend en voldoet aan de vereisten, vermeld in artikel 3.4.1.

Het agentschap meldt de aanvrager, per beveiligde zending, binnen een termijn van vijftien dagen, die ingaat op de dag na de uiterlijke indieningsdatum, of de aanvraag ontvankelijk is. Als de aanvraag niet ontvankelijk is, wordt de reden daarvan meegedeeld. Als de aanvrager geen melding van ontvankelijkheid heeft ontvangen, wordt de aanvraag geacht ontvankelijk te zijn.

Art. 3.4.5. Het agentschap bezorgt, binnen een termijn van vijftien dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van de aanvraag, een afschrift van de ontvankelijke aanvraag aan de provincie op het grondgebied waarvan de depotinfrastructuur ligt, als de aanvrager niet beheerd wordt door de provincie. De provincie formuleert over de aanvraag een advies en bezorgt dat binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van het afschrift aan het agentschap. Als deze termijn wordt overschreden, mag aan de adviesvereiste worden voorbijgegaan.

Art. 3.4.6. Het agentschap beoordeelt de aanvraag tot erkenning van het onroerendergoeddepot op basis van de erkenningsvoorwaarden, en in voorkomend geval, op basis van het advies van de betrokken provincie(s). Het agentschap kan het onroerendergoeddepot bezoeken om de aanvraag tot erkenning ten gronde te beoordelen. Het agentschap brengt op basis daarvan een advies uit aan de minister

binnen een termijn van zestig dagen, die ingaat op de dag na het verstrijken van de adviestermin van de provincies, vermeld in artikel 3.4.5.

Art. 3.4.7. Op basis van het advies van het agentschap beslist de minister over de erkenning van het onroerendergoeddepot. De minister kan het advies van de Commissie inwinnen.

Art. 3.4.8. Uiterlijk op 31 juli van elk jaar brengt de minister de aanvragers per beveiligde zending op de hoogte van het al dan niet aanvaarden van de erkenningsaanvraag.

Art. 3.4.9. De erkenning van een onroerendergoeddepot wordt bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd.

Art. 3.4.10. Een erkenning als onroerendergoeddepot is voor onbepaalde duur en geldt zolang aan de voorwaarden, vermeld in artikel 3.4.1, de erkenningsvoorwaarden, vermeld in artikel 3.4.2 en aan de voorwaarden in het kader van de opvolging, vermeld in artikel 3.4.11 voldaan wordt.

Art. 3.4.11. In het kader van de opvolging van de erkende onroerendergoeddepots moet het erkend onroerendergoeddepot:

1° alle wijzigingen die betrekking hebben op de erkenningsvoorwaarden, onverwijld melden aan het agentschap;

2° altijd te werk gaan volgens alle wettelijke en decretale voorschriften voor tijdelijke en permanente opslag van materialen, en volgens de internationaal aanvaarde standaarden;

3° jaarlijks een inhoudelijk verslag opstellen en bezorgen aan het agentschap over de inhoudelijke werking van het onroerendergoeddepot.

Art. 3.4.12. Uiterlijk op 1 oktober van elk jaar, behalve in het jaar van de aanvraag tot erkenning, rapporteert het erkende onroerendergoeddepot in een inhoudelijk verslag, zoals vermeld in artikel 3.4.11, 3°, over de jaarlijkse werking.

Art. 3.4.13. Als het onroerendergoeddepot niet voldoet aan de erkenningsvoorwaarden, de rapporteringsverplichtingen of als de rapportering manifest onduidelijk is of als het onroerendergoeddepot onvoldoende aantoonst dat het de vooropgestelde doelstellingen heeft nagestreefd, maakt de minister uiterlijk drie maanden na de ontvangst van de rapportering, of bij gebrek aan rapportering, uiterlijk drie maanden na de uiterste indieningsdatum per beveiligde zending bezwaar bij het onroerendergoeddepot. Het onroerendergoeddepot bezorgt, binnen twee maanden na de ontvangst van het bezwaar de minister een aangepaste rapportering, vermeld in artikel 3.4.11, 3°, of een motiverende nota met de redenen waarom bepaalde engagementen niet zijn nagekomen.

Art. 3.4.14. Het agentschap kan op verzoek van de minister een erkend onroerendergoeddepot evalueren met het oog op de opvolging van de erkenningsvoorwaarden. Daarvoor wordt een visitatiecommissie door het agentschap samengesteld met minstens één vertegenwoordiger uit de Commissie en minstens

één vertegenwoordiger van de provincies. De visitatiecommissie wordt paritair samengesteld. Het secretariaat van de visitatiecommissie wordt waargenomen door het agentschap. De visitatiecommissie kan alle documenten opvragen die betrekking hebben op de erkenningsvoorwaarden, kan het erkende onroerendergoeddepot vragen om toelichting te komen geven en kan het erkende onroerendergoeddepot zelf bezoeken om na te gaan of het erkende onroerendergoeddepot wel blijvend voldoet aan alle erkenningsvoorwaarden.

Art. 3.4.15. Het agentschap deelt de resultaten van de evaluatie binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de uitvoering van de evaluatie mee aan de minister. De minister kan in geval van een negatieve evaluatie de erkenning van het onroerendergoeddepot schorsen voor een termijn van maximaal honderdtwintig dagen. Het agentschap deelt de beslissing tot schorsing per beveiligde zending mee aan het onroerendergoeddepot. Het geschorste onroerendergoeddepot heeft een termijn van zestig dagen, die ingaat op de dag na de betekening van de beslissing tot schorsing, om de redenen voor de schorsing van de erkenning te remediëren.

Tijdens de schorsingsperiode kan het onroerendergoeddepot geen receptieve functie meer opnemen voor het ontvangen van onroerend erfgoed dat zich door omstandigheden ex situ bevindt. Er worden afspraken gemaakt met de andere erkende onroerendergoeddepots om die receptieve functie tijdelijk te ondervangen.

Het geschorste onroerendergoeddepot bezorgt binnen de termijn van zestig dagen, vermeld in het eerste lid, per beveiligde zending een reactie aan het agentschap waarin het beschrijft welke acties het heeft ondernomen of onverwijld zal ondernemen ter remediëring.

Als de visitatiecommissie van oordeel is dat de acties volstaan om te voldoen aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de visitatiecommissie een voorstel tot opheffing van de schorsing. Als de visitatiecommissie van oordeel is dat de acties niet volstaan om te voldoen aan de erkenningsvoorwaarden of als het onroerendergoeddepot geen schriftelijke reactie heeft bezorgd binnen de gestelde termijn, formuleert de visitatiecommissie een voorstel tot intrekking van de erkenning.

Op basis van het voorstel van de visitatiecommissie maakt het agentschap voor de minister een voorstel op van de beslissing tot opheffing van de schorsing of tot intrekking van de erkenning. De minister beslist uiterlijk binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van het voorstel.

Art. 3.4.16. Als een erkend onroerendergoeddepot ophoudt te bestaan of als een erkend onroerendergoeddepot zelf te kennen geeft dat het niet meer erkend wil zijn, kan het agentschap een voorstel van beslissing formuleren over de intrekking van de erkenning zonder dat het onroerendergoeddepot eerst wordt geschorst. De minister beslist uiterlijk binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van het voorstel van beslissing over de intrekking van de erkenning.

Art. 3.4.17. Binnen een termijn van vijftien dagen, die ingaat op de dag na de beslissing van de minister, deelt de administratie de beslissing tot intrekking van de erkenning of opheffing van de schorsing, per beveiligde zending, mee aan het

onroerendergoeddepot. De intrekking van de erkenning of de opheffing van de schorsing gaat in op de dag die volgt op de dag van de betekening van de beslissing aan het onroerendergoeddepot.

Als de minister geen beslissing neemt binnen de termijn, vermeld in artikel 3.4.15, vijfde lid of 3.4.16, neemt, wordt de erkenning geacht niet te zijn ingetrokken en de schorsing te zijn opgeheven.

De intrekking van de erkenning als onroerendergoeddepot wordt bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd.

Afdeling 5. Aanduiding als erkende archeoloog

Art. 3.5.1. Een aanvraag tot aanduiding als erkende archeoloog is ontvankelijk als de aanvrager een overzicht indient van alle verslagen die hij moet indienen overeenkomstig artikel 14, §1, 4°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende de bescherming van het archeologisch patrimonium nadat aan hem een vergunning is verleend als vermeld in artikel 6 van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium. In het overzicht motiveert de aanvrager, in voorkomend geval, waarom hij bepaalde verslagen nog niet heeft ingediend.

Art. 3.5.2. Om aangeduid te worden als erkende archeoloog moet een natuurlijk persoon een aanvraag tot aanduiding indienen bij het agentschap en daarbij aantonen dat hij minstens voldoet aan de volgende erkenningsvoorwaarden:

1° houder zijn van een van de volgende diploma's en dat staven door een duidelijke kopie ervan in te dienen of houder zijn van gelijkwaardige getuigschriften door een EVC-procedure waarbij een daarvoor bevoegde instelling de verworven competenties van een individu formeel heeft bevestigd:

- a) licentiaat of master in de Geschiedenis met specialisatie "in de Oudste tijden";
 - b) licentiaat of master in de "Kunstgeschiedenis en Oudheidkunde" met specialisatie in de archeologie;
 - c) licentiaat of master in de "Kunstwetenschappen en Archeologie" met specialisatie in de archeologie;
 - d) licentiaat of master in de Archeologie;
 - e) een diploma of getuigschrift dat bij of krachtens een wet, decreet, Europese verordening of richtlijn of internationale overeenkomst als gelijkwaardig met een van de diploma's vermeld in punt a) tot en met d) is erkend en dat staven door een gelijkwaardigheidserkenning van een buitenlands diploma of getuigschrift in Vlaanderen;
- 2° een opleiding hebben genoten over opgravingstechnieken en –methoden;
- 3° beschikken over een archeologische opgravingservaring van minimaal een jaar gedurende de vijf jaar die voorafgaan aan de datum van de aanvraag tot aanduiding;
- 4° beschikken over de geschikte infrastructuur en faciliteiten om vondsten tijdelijk te bewaren en tijdelijk op te slaan;
- 5° de laatste vijf jaar niet bij definitieve gerechtelijke of bestuurlijke beslissing

schuldig zijn bevonden aan een deelname aan een inbreuk of een misdrijf als vermeld in het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, dit besluit of erfgoedwetgeving van een lidstaat van de Europese Unie, te staven aan de hand van een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 595 van het Wetboek van Strafvordering en een verklaring op erewoord;

6° niet in staat van faillissement verkeren of een gerechtelijk akkoord verkregen hebben, dan wel in een soortgelijke toestand verkeren als gevolg van een soortgelijke procedure die geldt in het land waar hij gevestigd is.

7° niet geschorst zijn of in het laatste jaar het voorwerp hebben uitgemaakt van een intrekking van een erkenning wegens het niet naleven van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, dit besluit of de code van goede praktijk.

Een archeoloog in dienst van een gemeente, op datum van inwerkingtreding van dit besluit, wordt, onverminderd de bepalingen uit artikel 3.5.8 tot en met 3.5.14, van rechtswege aangeduid als een erkend archeoloog op voorwaarde dat het college van burgemeester en schepenen van de betrokken gemeente bevestigt dat de archeoloog voldoet aan alle voorwaarden, vermeld in het eerste lid. De bevestiging van het college van burgemeester en schepenen wordt bezorgd aan het agentschap. De aanduiding als een erkend archeoloog geldt zolang de archeoloog in dienst blijft van de betrokken gemeente.

Art. 3.5.3. Om aangeduid te worden als erkende archeoloog moet een rechtspersoon een aanvraag tot aanduiding indienen bij het agentschap en daarbij aantonen dat hij minstens voldoet aan de volgende erkenningsvoorwaarden:

1° opgericht zijn in overeenstemming met de wetgeving van het land waarin hij gevestigd is;

2° als de persoon een handelaar is, ingeschreven zijn in het handels- of beroepsregister van het land waar hij gevestigd is;

3° het kwalitatieve onderzoek van het archeologisch erfgoed en de rapportage daarover als een van zijn doelstellingen hebben;

4° minstens beschikken over één erkende archeoloog die kan bewijzen dat hij voldoet aan de erkenningsvoorwaarden, vermeld in artikel 3.5.2, 1° en 2° en die beschikt over een opgravingservaring van minstens drie jaar gedurende de tien jaar die voorafgaan aan de datum van de aanvraag tot aanduiding;

5° beschikken over de geschikte infrastructuur en faciliteiten om vondsten tijdelijk te bewaren en tijdelijk op te slaan;

6° voor de bestuurders en de personen die de rechtspersoon kunnen verbinden: de laatste vijf jaar niet bij definitieve gerechtelijke of bestuurlijke beslissing schuldig zijn bevonden aan een deelname aan een inbreuk of een misdrijf als vermeld in het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, dit besluit of erfgoedwetgeving van een lidstaat van de Europese Unie, te staven aan de hand van

een uittreksel uit het strafregister overeenkomstig artikel 595 van het Wetboek van Strafvordering en een verklaring op erewoord;

7° niet in staat van faillissement verkeren of een gerechtelijk akkoord verkregen hebben, dan wel in een soortgelijke toestand verkeren als gevolg van een soortgelijke procedure die geldt in het land waar hij gevestigd is.

8° niet geschorst zijn of in het laatste jaar het voorwerp hebben uitgemaakt van een intrekking van een erkenning wegens het niet naleven van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, dit besluit of de code van goede praktijk.

Universiteiten die de diploma's, vermeld in artikel 3.5.2, 1°, uitreiken, worden van rechtswege aangeduid als een erkend archeoloog voor het uitvoeren van archeologisch onderzoek met het oog op wetenschappelijke vraagstellingen zoals vermeld in hoofdstuk 5, afdeling 5 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013. Deze van rechtswege aanduiding als erkend archeoloog geldt niet voor archeologisch onderzoek bij vergunningsplichtige ingrepen in de bodem zoals vermeld in hoofdstuk 5, afdeling 4 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013.

Art. 3.5.4. Het agentschap stelt op zijn website een modelformulier ter beschikking waarmee een aanvraag tot aanduiding als erkende archeoloog kan worden ingediend. Door dat modelformulier in te vullen, kan de aanvrager aantonen dat hij voldoet aan alle erkenningsvoorwaarden. De aanvrager voegt bij zijn aanvraag het volledig ingevuld modelformulier en de daarin gevraagde stavingsstukken, en hij dient zijn aanvraag per beveiligde zending in bij het agentschap. Als de stavingsstukken die in het modelformulier gevraagd worden, in een andere taal dan het Nederlands zijn opgesteld, voegt hij een beëdigde vertaling ervan bij het formulier.

Art. 3.5.5. Het agentschap bezorgt de aanvrager per beveiligde zending en binnen een termijn van vijftien dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van de aanvraag, een ontvankelijkheidsbewijs of deelt mee dat de aanvraag onvolledig is en met welke stukken de aanvraag moet worden aangevuld. De aanvrager bezorgt binnen een termijn van vijftien dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van het verzoek tot aanvulling de aanvullende stukken aan het agentschap, waarna het dossier al dan niet ontvankelijk wordt verklaard.

Als de aanvrager na het verstrijken van de termijn, vermeld in het eerste lid, geen ontvankelijkheidsbewijs of geen verzoek tot aanvulling van het dossier heeft ontvangen, wordt de aanvraag volledig en dus ontvankelijk geacht te zijn.

Het agentschap onderzoekt de ontvankelijke aanvraag en beslist binnen een termijn van zestig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van de aanvraag, over de aanvraag tot aanduiding als erkende archeoloog. Deze termijn kan met dertig dagen worden verlengd als het agentschap het nodig acht het advies van de Commissie in te winnen. Deze verlenging moet binnen de eerste termijn van zestig dagen, per beveiligde zending aan de aanvrager worden gemeld.

Het agentschap deelt zijn beslissing binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de beslissing, mee aan de aanvrager per beveiligde zending. Het agentschap bezorgt tegelijk met de beslissing tot aanduiding als erkende archeoloog een legitimatiebewijs van erkende archeoloog. Als de aanvrager na het verstrijken van deze termijn geen beslissing van het agentschap heeft ontvangen, wordt de aanvraag tot aanduiding als erkende archeoloog geacht geweigerd te zijn.

Art. 3.5.6. De aanduiding als erkende archeoloog wordt bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd.

Art. 3.5.7. Een aanduiding als erkende archeoloog is van onbepaalde duur en geldt zolang aan de erkenningsvoorwaarden, vermeld in artikel 3.5.2 of 3.5.3 voldaan wordt.

Art. 3.5.7/1. In het kader van de opvolging van de aanduiding als erkende archeoloog moet de erkende archeoloog:

- 1° alle wijzigingen die betrekking hebben op de erkenningsvoorwaarden, onverwijld met een beveiligde zending melden aan het agentschap;
- 2° bij de uitvoering van veldwerk altijd een kopie van zijn legitimatiebewijs van erkende archeoloog kunnen voorleggen;
- 3° archeologisch onderzoek altijd uitvoeren overeenkomstig de bepalingen van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, dit besluit en de code van goede praktijk;
- 4° als het een natuurlijk persoon is, blijven beschikken over een archeologische opgravingservaring van minimaal een jaar gedurende vijf jaar;
- 5° als het een rechtspersoon is, blijven beschikken over minstens één erkende archeoloog die beschikt over een opgravingservaring van minstens drie jaar gedurende tien jaar.

Art. 3.5.8. Het agentschap kan op verzoek van de minister, op verzoek van de Commissie of op eigen initiatief een erkende archeoloog evalueren. Het agentschap kan daarbij het advies van de Commissie inwinnen. Het agentschap kan alle documenten opvragen die betrekking hebben op de erkenningsvoorwaarden, kan de erkende archeoloog vragen om een toelichting te komen geven, of kan de erkende archeoloog bezoeken met het oog op de controle van de infrastructuur en van de faciliteiten om de vondsten te bewaren.

Art. 3.5.9. Het agentschap kan na evaluatie een erkende archeoloog schorsen voor een termijn van maximaal honderdtwintig dagen als hij:

- 1° het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, dit besluit of de code van goede praktijk niet naleeft;
- 2° of onvoldoende toezicht houdt op het veldwerk of op de correcte registratie;
- 3° of niet meer voldoet aan de erkenningsvoorwaarden;
- 4° of bij een vonnis of arrest veroordeeld is voor een misdrijf dat door de aard ervan zijn beroepsethiek als erkende archeoloog aantast;
- 5° of de voorwaarden voor de opvolging van de aanduiding niet naleeft.

Art. 3.5.10. Het agentschap bezorgt de schorsingsbeslissing per beveiligde zending aan de erkende archeoloog. De schorsing treedt in werking vanaf het moment van de betekening. De schorsing van de aanduiding als erkende archeoloog wordt bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd.

De geschorste archeoloog bezorgt binnen de termijn van zestig dagen, die ingaat op de dag na de betekening van de beslissing tot schorsing per beveiligde zending een reactie waarin hij beschrijft welke acties hij heeft ondernomen of onverwijld zal ondernemen ter remediëring of ter tegemoetkoming aan de erkenningsvoorwaarden.

Binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van de reactie beslist het agentschap tot opheffing van de schorsing of tot intrekking van de aanduiding als erkende archeoloog. Als de geschorste archeoloog geen reactie heeft bezorgd binnen de gestelde termijn, trekt het agentschap de aanduiding als erkende archeoloog onverwijld in.

Het agentschap deelt de beslissing per beveiligde zending binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat de dag na de beslissing, mee aan de aanvrager. Vanaf die betekening is de erkenning als archeoloog ingetrokken. Als het agentschap nalaat een beslissing te nemen of nalaat de beslissing aan de aanvrager mee te delen binnen de voorziene termijn, wordt de schorsing geacht opgeheven te zijn.

Art. 3.5.11. Als een erkende archeoloog zelf te kennen geeft dat hij niet meer aangeduid wil zijn of als de erkende archeoloog zijn activiteiten in het kader van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 stopzet, trekt het agentschap de aanduiding in na een schriftelijke melding daarvan door de erkende archeoloog.

Art. 3.5.12. De aanduiding als erkende archeoloog vervalt als het agentschap vaststelt dat de erkende archeoloog gedurende vijf opeenvolgende jaren geen activiteiten meer heeft verricht ter uitvoering van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013. Het agentschap deelt die intrekking van de erkenning per beveiligde zending mee aan de aanvrager.

Art. 3.5.13. De intrekking van de aanduiding als erkende archeoloog wordt bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd.

Art. 3.5.14. Als het agentschap de aanduiding weigert of intrekt, kan de aanvrager of de erkende archeoloog een georganiseerd administratief beroep instellen bij de minister.

Het beroepsschrift wordt per beveiligde zending ingediend binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag na de kennisgeving van de beslissing van het agentschap over de weigering van de erkenning of de intrekking ervan. Als de aanvrager geen beslissing van het agentschap heeft ontvangen binnen de termijn vermeld in artikel 3.5.5, vierde lid en de aanvraag dus geacht wordt geweigerd te zijn, kan hij binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na het verstrijken van die termijn, een beroepsschrift indienen per beveiligde zending.

De minister neemt zijn beslissing over het ingestelde beroep na een verplicht in te winnen advies van de Commissie en nadat de Commissie de betrokken partijen op hun verzoek schriftelijk of mondeling heeft gehoord.

De minister neemt een beslissing over het beroep binnen een termijn van zestig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van het beroepsschrift. Die termijn wordt verlengd met zestig dagen als toepassing wordt gemaakt van het mondelinge of schriftelijke hoorrecht, vermeld in het derde lid. Als geen beslissing wordt genomen binnen de toepasselijke vervaltermijn wordt het beroep geacht te zijn afgewezen. De beslissing wordt onverwijld bezorgd aan de indiener van het beroep per beveiligde zending.

Afdeling 6. Aanduiding als erkende metaaldetectorist

Art. 3.6.1. Om aangeduid te worden als erkende metaaldetectorist dient een natuurlijk persoon een aanvraag tot erkenning in bij het agentschap en toont daarbij aan dat hij minstens voldoet aan de volgende erkenningsvoorwaarden:

1° meerderjarig zijn;

2° de laatste vijf jaar niet bij definitieve gerechtelijke of bestuurlijke beslissing schuldig zijn bevonden aan een deelname aan een inbreuk of een misdrijf als vermeld in het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, dit besluit of erfgoedwetgeving van een lidstaat van de Europese Unie, en dat staven aan de hand van een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 595 van het Wetboek van Strafvordering en een verklaring op erewoord;

3° er zich toe verbinden altijd te werken overeenkomstig het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 en dit besluit;

4° niet geschorst zijn of in het laatste jaar het voorwerp hebben uitgemaakt van een intrekking van een erkenning wegens het niet naleven van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, dit besluit of de code van goede praktijk.

Art. 3.6.2. De aanduiding van een rechtspersoon als erkende metaaldetectorist is alleen van toepassing op rechtspersonen die aangeduid zijn als erkende archeoloog.

Art. 3.6.3. Het agentschap stelt op zijn website een modelformulier ter beschikking waarmee een aanvraag tot aanduiding als erkende metaaldetectorist kan worden ingediend. Door dat formulier in te vullen kan de aanvrager aantonen dat hij voldoet aan alle erkenningsvoorwaarden.

De aanvrager voegt bij zijn aanvraag het volledig ingevuld modelformulier en de daarin gevraagde stavingstukken, en hij dient zijn aanvraag in per beveiligde zending in bij het agentschap. Als de stavingstukken die in het modelformulier gevraagd worden, in een andere taal dan het Nederlands zijn opgesteld, voegt hij een beëdigde vertaling ervan bij het formulier.

Art. 3.6.4. Het agentschap bezorgt de aanvrager per beveiligde zending en binnen een termijn van vijftien dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van de aanvraag, een ontvankelijkheidsbewijs of deelt mee dat de aanvraag onvolledig is en met welke stukken de aanvraag moet worden aangevuld. De aanvrager bezorgt binnen een termijn van vijftien dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van het verzoek tot aanvulling de aanvullende stukken aan het agentschap, waarna het dossier al dan niet ontvankelijk wordt verklaard.

Als de aanvrager na het verstrijken van de termijn, vermeld in het eerste lid, geen ontvankelijkheidsbewijs heeft ontvangen of geen verzoek tot aanvulling van het dossier, wordt de aanvraag volledig en dus ontvankelijk geacht te zijn.

Het agentschap onderzoekt de ontvankelijke aanvraag en beslist binnen een termijn van zestig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van de aanvraag over de aanvraag tot aanduiding als erkende metaaldetectorist. Die termijn kan met dertig dagen worden verlengd als het agentschap het nodig acht het advies van de Commissie in te winnen. Die verlenging moet binnen de eerste termijn van zestig dagen, per beveiligde zending, aan de aanvrager worden gemeld.

Het agentschap deelt zijn beslissing per beveiligde zending binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de beslissing, mee aan de aanvrager. Het agentschap bezorgt tegelijk met de beslissing tot aanduiding als erkende metaaldetectorist, een legitimatiebewijs van erkende metaaldetectorist. Als de aanvrager na het verstrijken van deze termijn geen beslissing van het agentschap heeft ontvangen, wordt deze aanvraag tot aanduiding als erkende metaaldetectorist geacht geweigerd te zijn.

Art. 3.6.5. Een aanduiding als erkende metaaldetectorist is van onbepaalde duur, en geldt zolang aan de erkenningsvoorwaarden, vermeld in artikel 3.6.1, en aan de voorwaarden in het kader van de opvolging, vermeld in artikel 3.6.6, voldaan wordt.

Art. 3.6.6. In het kader van de opvolging van de aanduiding als erkende metaaldetectorist moet de erkende metaaldetectorist:

1° alle wijzigingen die betrekking hebben op de erkenningsvoorwaarden, onverwijld per beveiligde zending melden aan het agentschap;

2° bij het uitvoeren van veldwerk altijd een kopie van zijn legitimatiebewijs van erkende metaaldetectorist kunnen voorleggen;

3° veldwerk altijd uitvoeren overeenkomstig de bepalingen van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, dit besluit en de code van goede praktijk;

4° alle archeologische artefacten en archeologische sites die hij vindt bij het gebruik van een metaaldetector onverwijld melden aan het agentschap met een meldingsformulier waarvan het model ter beschikking wordt gesteld op de website van het agentschap.

Art. 3.6.7. Het agentschap kan op eigen initiatief, op verzoek van de minister of op verzoek van de Commissie een erkende metaaldetectorist evalueren met het oog op de controle van de erkenningsvoorwaarden. Het agentschap kan daarbij het advies van de Commissie inwinnen. Het agentschap kan alle documenten opvragen die

betrekking hebben op de erkenningsvoorwaarden of kan de erkende metaaldetectorist vragen om een toelichting te komen geven.

Art 3.6.8. Het agentschap kan de aanduiding als erkende metaaldetectorist schorsen voor een termijn van maximaal honderdtwintig dagen als deze:

1° het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, dit besluit of de code van goede praktijk niet naleeft;

2° of niet meer voldoet aan de erkenningsvoorwaarden;

3° of de voorwaarden voor de opvolging van de aanduiding, niet naleeft.

Art. 3.6.9. Het agentschap bezorgt de gemotiveerde schorsingsbeslissing per beveiligde zending aan de erkende metaaldetectorist. De schorsing treedt in werking op de datum van de betekening.

Vanaf de betekening mag de geschorste metaaldetectorist geen archeologische artefacten en archeologische sites opsporen met behulp van een metaaldetector.

De geschorste metaaldetectorist bezorgt per beveiligde zending binnen een termijn van zestig dagen, die ingaat op de dag na de betekening van de schorsingsbeslissing een reactie waarin hij beschrijft welke acties hij heeft ondernomen of onverwijld zal ondernemen ter remediëring of verantwoording.

Binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van de reactie beslist het agentschap tot opheffing van de schorsing of tot intrekking van de erkenning. Als de geschorste metaaldetectorist geen reactie heeft bezorgd binnen de gestelde termijn, trekt het agentschap de aanduiding als erkende metaaldetectorist onverwijld in.

Het agentschap deelt de beslissing per beveiligde zending binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de beslissing, mee aan de aanvrager. Vanaf deze betekening is de erkenning als metaaldetectorist ingetrokken. Als het agentschap nalaat te beslissen of deze beslissing aan de aanvrager mee te delen binnen de voorziene termijn, dan wordt de schorsing geacht opgeheven te zijn.

Art. 3.6.10. Als een erkende metaaldetectorist zelf te kennen geeft dat hij niet meer aangeduid wil zijn, trekt het agentschap de aanduiding in na een schriftelijke melding daarvan door de erkende metaaldetectorist.

Art. 3.6.11. De schorsing of intrekking van een aanduiding als erkende archeoloog betekent van rechtswege een schorsing of intrekking van de aanduiding als erkende metaaldetectorist.

Art. 3.6.12. Als het agentschap de aanduiding weigert of intrekt, kan de aanvrager of de erkende metaaldetectorist een georganiseerd administratief beroep instellen bij de minister.

Het beroepsschrift wordt per beveiligde zending ingediend binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de kennisgeving van de beslissing van het

agentschap over de weigering van de erkenning of de intrekking ervan. Als de aanvrager geen beslissing van het agentschap heeft ontvangen binnen de termijn vermeld in artikel 3.6.4, vierde lid en de aanvraag dus geacht wordt geweigerd te zijn, kan de aanvrager binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na het verstrijken van de termijn een beroepsschrift indienen per beveiligde zending.

De minister neemt zijn beslissing over het ingestelde beroep na een verplicht in te winnen advies van de Commissie en nadat de Commissie de betrokken partijen op hun verzoek schriftelijk of mondeling heeft gehoord.

De minister neemt een beslissing over het beroep binnen een termijn van zestig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van het beroepsschrift. Die termijn wordt verlengd met zestig dagen als toepassing wordt gemaakt van het mondelinge of schriftelijke hoorrecht, vermeld in het derde lid. Als geen beslissing wordt genomen binnen de toepasselijke vervaltermijn, wordt het beroep geacht te zijn afgewezen. De beslissing wordt per beveiligde zending onverwijld bezorgd aan de indiener van het beroep.

Afdeling 7. Kwaliteitslabel onroerendergoedondernemers

Art. 3.7.1. Een natuurlijk persoon of rechtspersoon kan een kwaliteitslabel toegekend krijgen voor een of meer disciplines.

De Vlaamse Regering bepaalt de disciplines waarvoor een kwaliteitslabel aangevraagd kan worden. De minister specificeert per discipline de kwaliteitscriteria en stelt ze vast samen met de bijbehorende richtlijnen voor onroerendergoedondernemers.

In het tweede lid wordt verstaan onder richtlijnen voor onroerendergoedondernemers: de geschreven en publiek toegankelijke regels met betrekking tot de uitvoering van onderzoekopdrachten, studieopdrachten en uitvoeringsopdrachten in het kader van de onroerendergoedzorg en de regels van goed vakmanschap die bij de betrokken beroepscategorieën algemeen aanvaard zijn.

Art. 3.7.2. Om als onroerendergoedondernemer een kwaliteitslabel toegekend te krijgen en te behouden moet een natuurlijk persoon een aanvraag indienen bij het agentschap en daarbij aantonen dat hij minstens voldoet aan de volgende toekenningsvoorwaarden:

1° de persoon heeft een geschikte opleiding genoten in de betreffende discipline of heeft een ruime ervaring opgebouwd in de betreffende discipline en kan dat aantonen op basis van diploma's, getuigschriften of referentieprojecten;

2° de persoon verbindt zich ertoe te werken volgens de door de minister vastgestelde richtlijnen over de betreffende discipline en houdt zich aan de internationaal aanvaarde standaarden, als die bestaan voor de uitoefening van de betreffende discipline;

3° de persoon is de laatste tien jaar niet bij definitieve gerechtelijke of bestuurlijke beslissing schuldig bevonden aan een deelname aan een inbreuk of een misdrijf als

vermeld in het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, dit besluit of erfgoedwetgeving van een lidstaat van de Europese Unie, en kan dit staven aan de hand van een uittreksel uit het strafregister overeenkomstig artikel 595 van het Wetboek van Strafvordering en een verklaring op erewoord.

Art. 3.7.3. Om als onroerendergoedondernemer een kwaliteitslabel toegekend te krijgen en te behouden dient een rechtspersoon een aanvraag in bij het agentschap en toont hij daarbij aan dat hij minstens voldoet aan de volgende toekenningsvoorwaarden:

1° de rechtspersoon heeft de onroerendergoedzorg als een van zijn doelstellingen en maakt dat formeel bekend;

2° de rechtspersoon toont op basis van het organogram van de organisatie aan dat hij over voldoende competent personeel beschikt en hij verbindt zich ertoe dat personeel in te zetten voor de uitvoering van opdrachten in het kader van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013;

3° de rechtspersoon heeft ten minste één natuurlijk persoon voltijds in dienst met een geschikte opleiding of een ruime ervaring in de discipline waarvoor de rechtspersoon een kwaliteitslabel aanvraagt en hij draagt aan die persoon (of aan die personen) de verantwoordelijkheid op voor de uitvoering van opdrachten in het kader van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013;

4° de rechtspersoon verbindt zich ertoe te werken volgens door de minister vastgestelde richtlijnen over de betreffende discipline en houdt zich aan de internationaal aanvaarde standaarden, als die bestaan voor de uitoefening van de betreffende discipline;

5° de bestuurders en de personen die de rechtspersoon kunnen verbinden zijn de laatste tien jaar niet bij definitieve gerechtelijke of bestuurlijke beslissing schuldig bevonden aan een deelname aan een inbreuk of een misdrijf als vermeld in het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, dit besluit of erfgoedwetgeving van een lidstaat van de Europese Unie, en kunnen dit staven aan de hand van een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 595 van het Wetboek van Strafvordering en een verklaring op erewoord.

Art. 3.7.4. Het agentschap stelt op zijn website een modelformulier ter beschikking waarmee een aanvraag tot toekenning van een kwaliteitslabel als onroerendergoedondernemer kan worden ingediend. Door dat formulier in te vullen kan de aanvrager aantonen dat hij voldoet aan alle toekenningsvoorwaarden. De aanvrager voegt bij zijn aanvraag het volledig ingevulde modelformulier en de daarin gevraagde stavingsstukken, en hij dient zijn aanvraag per beveiligde zending in bij het agentschap. Als de stavingsstukken die in het modelformulier gevraagd worden, in een andere taal dan het Nederlands zijn opgesteld, voegt hij een beëdigde vertaling ervan bij het formulier.

Art. 3.7.5. Het agentschap bezorgt de aanvrager per beveiligde zending en binnen een termijn van vijftien dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van de aanvraag, een ontvankelijkheidsbewijs of deelt mee dat de aanvraag onvolledig is en met welke stukken de aanvraag moet worden aangevuld. De aanvrager bezorgt binnen een termijn van vijftien dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van het verzoek tot aanvulling de aanvullende stukken aan het agentschap, waarna het dossier al dan niet ontvankelijk wordt verklaard.

Als de aanvrager na het verstrijken van de termijn, vermeld in het eerste lid, geen ontvankelijkheidsbewijs of geen verzoek tot aanvulling van het dossier heeft ontvangen, wordt de aanvraag volledig en dus ontvankelijk geacht te zijn.

Het agentschap onderzoekt de ontvankelijke aanvraag en beslist binnen een termijn van zestig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van de aanvraag over de aanvraag tot de toekenning van het kwaliteitslabel. Die termijn kan met dertig dagen worden verlengd als het agentschap het nodig acht het advies van de Commissie in te winnen. Die verlenging moet binnen de eerste termijn van zestig dagen, per beveiligde zending aan de aanvrager worden gemeld.

Het agentschap deelt zijn beslissing binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de beslissing per beveiligde zending mee aan de aanvrager. Het agentschap bezorgt tegelijk met de beslissing het kwaliteitslabel aan de aanvrager. Als de aanvrager na het verstrijken van deze termijn geen beslissing van het agentschap heeft ontvangen, wordt de aanvraag tot toekenning van het kwaliteitslabel geacht geweigerd te zijn.

Art. 3.7.6. Als de aanvrager al over een kwaliteitslabel als onroerendergoedondernemer beschikt voor een of meer disciplines, maar voor bijkomende disciplines een kwaliteitslabel wil verwerven, dient de aanvrager een nieuwe aanvraag in voor deze bijkomende disciplines met vermelding van de disciplines waarvoor hij al over een kwaliteitslabel beschikt. Als het agentschap het kwaliteitslabel toekent voor die bijkomende disciplines, bezorgt het agentschap per beveiligde zending een nieuw kwaliteitslabel, met vermelding van alle disciplines, aan de onroerendergoedondernemer.

Art. 3.7.7. De toekenning van een kwaliteitslabel aan een onroerendergoedondernemer is van onbepaalde duur en geldt zolang aan de toekenningsvoorwaarden, vermeld in artikel 3.7.2 of in artikel 3.7.3, en aan de voorwaarden in het kader van de opvolging, vermeld in artikel 3.7.8, voldaan wordt.

Art. 3.7.8. In het kader van de opvolging van de kwaliteit van de onroerendergoedondernemers aan wie een kwaliteitslabel is toegekend, moet de onroerendergoedondernemer:

1° alle wijzigingen die betrekking hebben op de toekenningsvoorwaarden onverwijld melden aan het agentschap;

2° jaarlijks uiterlijk op 31 juli een jaarverslag indienen, behalve in het jaar van de toekenning van het kwaliteitslabel, met een formulier waarvan het model ter

beschikking wordt gesteld op de website van het agentschap waarin wordt aangegeven hoe blijvend wordt voldaan aan de toekenningsvoorwaarden en welke initiatieven er zijn genomen om de kwaliteit te verbeteren en kennis en expertise te delen.

Art. 3.7.9. Het agentschap kan op verzoek van de minister, op verzoek van de Commissie of op eigen initiatief de toekenning van een kwaliteitslabel evalueren met het oog op de controle van de toekenningsvoorwaarden. Het agentschap kan het advies van de Commissie inwinnen. Het agentschap kan alle documenten opvragen die betrekking hebben op de toekenningsvoorwaarden of kan de onroerendergoedondernemer vragen om een toelichting te komen geven.

Art 3.7.10. Het agentschap kan na evaluatie de toekenning van een kwaliteitslabel schorsen voor een termijn van maximaal honderdtwintig dagen als blijkt dat de onroerendergoedondernemer:

1° de taken niet overeenkomstig de bepalingen van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 of dit besluit uitvoert;

2° niet meer voldoet aan de toekenningsvoorwaarden;

3° de voorwaarden voor de opvolging van de toekenning, niet naleeft;

4° bij een vonnis of arrest veroordeeld is voor een misdrijf dat door de aard ervan de beroepsethiek van de onroerendergoedondernemer in kwestie aantast.

Art. 3.7.11. Het agentschap bezorgt de gemotiveerde schorsingsbeslissing per beveiligde zending aan de onroerendergoedondernemer. De schorsing treedt in werking vanaf het moment van de betekening.

Vanaf de betekening van de schorsing kan de onroerendergoedondernemer het kwaliteitslabel in zijn geheel niet dragen. Vanaf de betekening van de schorsing schrapt het agentschap de onroerendergoedondernemer van de lijst die gepubliceerd is op de website van het agentschap.

De onroerendergoedondernemer bezorgt per beveiligde zending binnen de termijn van zestig dagen, die ingaat op de dag na de betekening van de schorsingsbeslissing een reactie waarin hij beschrijft welke acties hij heeft ondernomen of onverwijld zal ondernemen ter remediëring of ter tegemoetkoming aan de toekenningsvoorwaarden.

Binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van de reactie beslist het agentschap tot opheffing van de schorsing of tot intrekking. Als de onroerendergoedondernemer geen reactie heeft bezorgd binnen de gestelde termijn, trekt het agentschap het kwaliteitslabel onverwijld in.

Het agentschap deelt, per beveiligde zending, zijn beslissing binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de beslissing, mee aan de onroerendergoedondernemer. Vanaf die betekening is het kwaliteitslabel ingetrokken. Als het agentschap nalaat een beslissing te nemen of nalaat de beslissing mee te delen binnen de voorziene termijn, wordt de schorsing geacht opgeheven te zijn.

Art. 3.7.12. Als de onroerendergoedondernemer zelf te kennen geeft dat hij geen kwaliteitslabel meer wil of als de onroerendergoedondernemer zijn activiteiten in het kader van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 stopzet, trekt het agentschap het kwaliteitslabel in na een schriftelijke melding van die feiten door onroerendergoedondernemer.

Art. 3.7.13. Als het agentschap de toekenning van een kwaliteitslabel aan een onroerendergoedondernemer weigert of intrekt, kan de onroerendergoedondernemer een georganiseerd administratief beroep instellen bij de minister.

Het beroepschrift wordt per beveiligde zending ingediend binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag na de kennisgeving van de beslissing van het agentschap over de weigering van de toekenning of de intrekking ervan. Als de aanvrager geen beslissing van het agentschap heeft ontvangen binnen de termijn vermeld in artikel 3.7.5, vierde lid en de aanvraag dus geacht wordt geweigerd te zijn, kan de aanvrager binnen een termijn van honderdtwintig dagen, die ingaat op de dag na de aanvraag tot toekenning per beveiligde zending een beroepschrift indienen.

De minister neemt zijn beslissing over het ingestelde beroep na een verplicht in te winnen advies van de Commissie en nadat de Commissie de betrokken partijen op hun verzoek schriftelijk of mondeling heeft gehoord.

De minister neemt een beslissing over het beroep binnen een termijn van zestig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van het beroepschrift. Deze termijn wordt verlengd met zestig dagen als toepassing wordt gemaakt van het mondelinge of schriftelijke hoorrecht, vermeld in het derde lid. Als geen beslissing wordt genomen binnen de toepasselijke vervaltermijn wordt het beroep geacht te zijn afgewezen. De beslissing wordt per beveiligde zending onverwijld bezorgd aan de indiener van het beroep.

HOOFDSTUK 4. INVENTARISSEN

Afdeling 1. Criteria voor opname in de vastgestelde inventarissen

Art. 4.1.1. Een onroerend goed of een geheel van onroerende goederen kan opgenomen worden in de vastgestelde inventaris van bouwkundig erfgoed, de vastgestelde landschapsatlas, de vastgestelde inventaris van houtige beplantingen met erfgoedwaarde of de vastgestelde inventaris van historische tuinen en parken als het een of meer erfgoedwaarden bezit en voldoende goed bewaard is.

Art. 4.1.2. Een onroerend goed of een geheel van onroerende goederen wordt geschrapt uit de vastgestelde inventaris als het niet langer erfgoedwaarde bezit of als het niet langer voldoende goed bewaard is.

Art. 4.1.3. Een archeologische zone kan opgenomen worden in de vastgestelde inventaris van archeologische zones als ze waarschijnlijk voldoende goed bewaard is.

Art. 4.1.4. Een archeologische zone wordt geschrapt uit de vastgestelde inventaris van archeologische zones als ze niet voldoende goed bewaard is.

Art. 4.1.5. De minister stelt, na mededeling aan de Vlaamse Regering, voor elke inventaris, vermeld in artikel 4.1.1 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, een inventarismethodologie vast. Deze inventarismethodologie bevat:

1° de wijze van beschrijving van de erfgoedwaarden;

2° het afwegingskader dat gehanteerd wordt om het onroerend goed te waarderen.

Voor de inventarissen, vermeld in artikel 4.1.1, 1°, 3°, 4° en 5° van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, worden in de inventarismethodologie minstens de selectiecriteria zeldzaamheid, herkenbaarheid, representativiteit, ensemblewaarde en contextwaarde opgenomen.

Art. 4.1.6. De minister stelt een inventaris, vermeld in artikel 4.1.1 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, na de vaststelling van de inventarismethodologie, vast.

Afdeling 2. Zorgplicht

Art. 4.2.1. De administratieve overheid geeft in elke beslissing over een eigen werk of een eigen activiteit met directe impact op geïnventariseerd erfgoed aan hoe ze rekening heeft gehouden met de verplichting, vermeld in artikel 4.1.9 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013.

In de beslissing dient opgenomen te worden welke geïnventariseerde onroerende goederen er directe impact ondervinden en desgevallend met welke maatregelen uitvoering is gegeven aan de zorgplicht.

Art. 4.2.2. Als in het kader van de beslissing, vermeld in artikel 4.2.1, een milieueffectrapport of een milieueffectbeoordeling van impact op erfgoedwaarden opgemaakt is, is voldaan aan de verplichting, vermeld in artikel 4.1.9, tweede lid, van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013.

Art. 4.2.3. Als een onroerend goed dat opgenomen is in een vastgestelde inventaris ook als erfgoedlandschap opgenomen is in een ruimtelijk uitvoeringsplan, geldt de verplichting vermeld in artikel 6.7.1 en 6.7.2.

HOOFDSTUK 5. ARCHEOLOGIE

Afdeling 1. Toevalsvondsten

Art. 5.1.1. De zakelijkrechthouder en de gebruiker van een onroerend goed kunnen een vergoeding vorderen voor schade ten gevolge van de verlenging van de termijn

van tien dagen, vermeld in artikel 5.1.4, vijfde lid, van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013.

De vergoeding wordt berekend op basis van de aangetoonde schade die ontstaan is vanaf de eenendertigste dag na de aangifte van de toevalsvondst bij het agentschap.

Het agentschap stelt die vergoeding vast en keert ze uit. Bij betwisting stelt de bevoegde rechtbank de vergoeding vast.

De zakelijkrechthouder en de gebruiker kunnen geen aanspraak maken op een vergoeding als ze zich niet hebben gehouden aan de verplichtingen, vermeld in artikel 5.1.4 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013.

Art. 5.1.2. De aanvraag van een vergoeding wordt schriftelijk ingediend bij het agentschap. De aanvraag bevat minstens:

1° de naam en het adres van de aanvrager;

2° de locatie van het archeologisch onderzoek;

3° de omschrijving van de schade;

4° de raming van de schade met de nodige bewijsstukken.

Afdeling 2. Verplichtingen zakelijkrechthouders en gebruikers van archeologische artefacten en archeologische ensembles

Art. 5.2.1. §1. Het agentschap houdt een register van bewaarplaatsen, zakelijkrechthouders en gebruikers van archeologische artefacten en archeologische ensembles bij. Als de zakelijkrechthouder of de gebruiker een publiekrechtelijk rechtspersoon of een erkend onroerendergoeddepot is, worden de gegevens van de zakelijkrechthouder of de gebruiker publiek bekendgemaakt.

De minister kan de nadere vormvereisten voor het register, vermeld in het eerste lid, bepalen.

§2. Iedereen die een archeologisch artefact of archeologisch ensemble wetenschappelijk wil onderzoeken, maakt die intentie schriftelijk bekend aan het agentschap, waarbij minstens de volgende gegevens worden vermeld:

1° de contactgegevens van de verzoeker;

2° de omschrijving van het gewenste wetenschappelijk onderzoek.

Het agentschap bezorgt de intentie, vermeld in het eerste lid, aan de zakelijkrechthouder of de gebruiker van het archeologisch artefact of het archeologisch ensemble, die na de beoordeling van de intentie contact opneemt met de verzoeker.

Als de gegevens van de zakelijkrechthouder of de gebruiker publiek beschikbaar zijn in het register, maakt de verzoeker, in afwijking van het eerste lid, zijn intentie rechtstreeks schriftelijk bekend aan de zakelijkrechthouder of de gebruiker, die na de beoordeling van de intentie contact opneemt met de verzoeker.

Art. 5.2.2. Het agentschap stelt op zijn website een formulier ter beschikking om de wijziging van de bewaarplaats van een archeologisch artefact of een archeologisch ensemble te melden.

Art. 5.2.3. Het agentschap stelt op zijn website een formulier ter beschikking voor de melding van het voornemen om een archeologisch artefact of een archeologisch ensemble buiten het Vlaamse Gewest te brengen.

De zakelijkrechthouder of de gebruiker van een archeologisch artefact of een archeologisch ensemble wordt vrijgesteld van de melding van het voornemen om het buiten het Vlaamse Gewest te brengen als vermeld in artikel 5.2.3 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, als het zich maximaal vijf jaar buiten het Vlaamse Gewest zal bevinden en als het buiten het Vlaamse Gewest gebracht wordt wegens educatieve, wetenschappelijke of conservatiedoeleinden en als daarvoor een schriftelijke overeenkomst wordt gesloten. De schriftelijke overeenkomst kan meermaals voor een periode van maximaal vijf jaar worden hernieuwd. Bij hernieuwing van de overeenkomst is evenmin een melding nodig.

Art. 5.2.4. Met behoud van de toepassing van de verplichtingen, vermeld in artikel 5.1.1 en 5.2.1 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, is de zakelijkrechthouder of de gebruiker van een archeologisch artefact of een archeologisch ensemble dat tot stand is gekomen voor 1 januari 2016, vrijgesteld van de verplichtingen, vermeld in artikel 5.2.2 en 5.2.3 van het voormelde decreet.

In afwijking van het eerste lid moeten erkende onroerenderfgoeddepots waaraan het beheer van archeologische artefacten en archeologische ensembles is toevertrouwd, ook voor archeologische artefacten en archeologische ensembles die tot stand zijn gekomen voor 1 januari 2016, maar in het depot opgenomen werden na deze datum, de nodige meldingen doen overeenkomstig artikel 5.2.2 en 5.2.3 van dit besluit.

Afdeling 3. Code van goede praktijk

Art. 5.3.1. De minister stelt een code van goede praktijk vast voor de uitvoering van en de rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en voor het gebruik van metaaldetectoren als vermeld in artikel 5.3.1 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

Afdeling 4. Archeologisch onderzoek bij vergunningsplichtige ingrepen in de bodem

Onderafdeling 1. Gebieden waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt

Art. 5.4.1. De minister stelt, na mededeling aan de Vlaamse Regering, de gebieden vast waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt, vermeld in artikel 5.4.1, derde lid, 1°, en artikel 5.4.2, derde lid, van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

De gebieden waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt, worden vastgesteld als een georeferencieerd plan waarop die gebieden nauwkeurig worden aangeduid. Dat georeferencieerd plan wordt publiek toegankelijk gemaakt op een GIS-laag op een website van het agentschap.

In het eerste en tweede lid wordt verstaan onder gebieden waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt: de gebieden waar op basis van waarnemingen en wetenschappelijke argumenten onderbouwd kan worden dat ze met hoge waarschijnlijkheid geen archeologische waarde hebben.

Onderafdeling 2. Verplichtingen aangestelde erkende archeoloog – Archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem

Art. 5.4.2. Na vooronderzoek zonder ingreep in de bodem moet geen vooronderzoek met ingreep in de bodem volgen, indien het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem voldoende informatie genereert om een archeologienota of nota op te maken die voldoet aan de bepalingen daarover in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, dit besluit en de code van goede praktijk.

Art. 5.4.3. De melding van het voornemen om een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem uit te voeren bevat, naast de gegevens, vermeld in artikel 5.4.6, §1, tweede lid, van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, minstens de volgende bijkomende gegevens:

- 1° de resultaten van het archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem;
- 2° de doelstellingen en de te beantwoorden onderzoeksvragen van het vooronderzoek met ingreep in de bodem;
- 3° de plannen, kaarten en foto's die noodzakelijk zijn voor een goed begrip van de melding.

Art. 5.4.4. Als het agentschap of, in voorkomend geval, de erkende onroerenderfgoedgemeente het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem weigert of er voorwaarden aan koppelt, kan de initiatiefnemer of de daartoe door hem aangestelde erkende archeoloog een georganiseerd administratief beroep instellen bij de minister volgens de procedure, vermeld in afdeling 6.

Onderafdeling 3. Verplichtingen aangestelde erkende archeoloog – Indienen archeologienota

Art. 5.4.5. De archeologienota, opgemaakt overeenkomstig artikel 5.4.8 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, bevat, naast de gegevens, vermeld in het voormelde artikel, minstens de volgende bijkomende gegevens:

- 1° de naam en het adres van de initiatiefnemer;
- 2° het erkenningsnummer van de erkende archeoloog;
- 3° de woonplaats of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog;
- 4° de aanleiding voor het archeologisch vooronderzoek;
- 5° de doelstellingen en de te beantwoorden onderzoeksvragen van het archeologisch vooronderzoek;
- 6° de uitvoeringswijze van het archeologisch vooronderzoek;

7° de naam van de andere personen dan de erkende archeoloog die bij het archeologisch vooronderzoek betrokken zijn;

8° de resultaten van het archeologisch vooronderzoek, overeenkomstig de bepalingen daarover in de code van goede praktijk;

9° de volgende gegevens van de zakelijkrechthouder en de gebruiker van het archeologisch ensemble dat het resultaat is van het archeologisch vooronderzoek, of, in het geval van rechtspersonen, de volgende gegevens van de gemandateerden:

a) de naam;

b) het adres;

c) het rijksregisternummer of een ander uniek nationaal identificatienummer voor natuurlijke personen;

10° de bewaarplaats van het archeologisch ensemble dat het resultaat is van het archeologisch vooronderzoek;

11° plannen, kaarten, tekeningen, foto's, lijsten, formulieren en ander illustratief materiaal, noodzakelijk voor een goed begrip van de archeologienota.

Art. 5.4.6. De archeologienota, opgemaakt overeenkomstig artikel 5.4.5 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 bevat, naast de gegevens bepaald in artikel 5.4.12, eerste lid, van het voormelde decreet, minstens de volgende bijkomende gegevens:

1° de aanleiding voor het archeologisch vooronderzoek;

2° de doelstellingen en de te beantwoorden onderzoeksvragen van het archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem;

3° de uitvoeringswijze van het archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem;

4° een geëxploteerd plan waarop de betrokken percelen, de precieze plaats van het archeologisch vooronderzoek en de geplande werken nauwkeurig worden afgeleid;

5° de naam van de andere personen dan de erkende archeoloog die bij het archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem betrokken zijn;

6° de resultaten van het archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem, overeenkomstig de bepalingen daarover in de code van goede praktijk;

7° de volgende gegevens van de zakelijkrechthouder en de gebruiker van het archeologisch ensemble dat het resultaat is van het archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem, of, in geval van rechtspersonen, de volgende gegevens van de gemandateerden:

a) de naam;

b) het adres;

c) het rijksregisternummer of een ander uniek nationaal identificatienummer voor natuurlijke personen;

8° de bewaarplaats van het archeologisch ensemble dat het resultaat is van het archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem;

9° plannen, kaarten, tekeningen, foto's, lijsten, formulieren en ander illustratief materiaal, noodzakelijk voor een goed begrip van de archeologienota.

Art. 5.4.7. Als het agentschap de archeologienota weigert of er voorwaarden aan koppelt, kan de initiatiefnemer of de daartoe door hem aangestelde erkende archeoloog een georganiseerd administratief beroep instellen bij de minister volgens de procedure, vermeld in afdeling 6.

Onderafdeling 4. Verplichtingen aangestelde erkende archeoloog – Uitvoeren bekrachtigde archeologienota

Art. 5.4.8. De erkende archeoloog meldt de aanvang van het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem, vermeld in artikel 5.4.14 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, schriftelijk en minstens drie dagen op voorhand.

Onderafdeling 5. Verplichtingen aangestelde erkende archeoloog – Indienen nota

Art. 5.4.9. De nota, opgemaakt overeenkomstig artikel 5.4.16 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, bevat, naast de gegevens, vermeld in het voormelde artikel, de volgende bijkomende gegevens:

1° de naam en het adres van de initiatiefnemer;

2° het erkenningsnummer van de erkende archeoloog;

3° de woonplaats of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog;

4° een geëxploteerd plan waarop de betrokken percelen, de precieze plaats van het archeologisch vooronderzoek en de geplande werken nauwkeurig worden afgeleid;

5° de aanleiding voor het archeologisch vooronderzoek;

6° de doelstellingen en de te beantwoorden onderzoeksvragen van het archeologisch vooronderzoek;

7° de uitvoeringswijze van het archeologisch vooronderzoek;

8° de naam van de andere personen dan de erkende archeoloog die bij het archeologisch vooronderzoek betrokken zijn;

9° de resultaten van het archeologisch vooronderzoek, overeenkomstig de bepalingen daarover in de code van goede praktijk;

10° de volgende gegevens van de zakelijkrechthouder en de gebruiker van het archeologisch ensemble dat het resultaat is van het archeologisch vooronderzoek, of, in geval van rechtspersonen, de volgende gegevens van de gemandateerden:

a) de naam;

b) het adres;

c) het rijksregisternummer of een ander uniek nationaal identificatienummer voor natuurlijke personen;

11° de bewaarplaats van het archeologisch ensemble dat het resultaat is van het archeologisch vooronderzoek;

12° plannen, kaarten, tekeningen, foto's, lijsten, formulieren en ander illustratief materiaal, noodzakelijk voor een goed begrip van de archeologienota.

Art. 5.4.10. Als het agentschap de nota weigert of er voorwaarden aan koppelt, kan de initiatiefnemer of de daartoe door hem aangestelde erkende archeoloog een georganiseerd administratief beroep instellen bij de minister volgens de procedure, vermeld in afdeling 6.

Onderafdeling 6. Verplichtingen vergunningsverlener – Afwijkende vergunde werken

Art. 5.4.11. Als de ingreep in de bodem van de vergunde werken afwijkt van de ingreep in de bodem van de werken, omschreven in de bekrachtigde archeologienota, geldt de bekrachtigde archeologienota niet als toelating voor de maatregelen die erin omschreven zijn. In voorkomend geval geldt de procedure overeenkomstig artikel 5.4.16 tot en met artikel 5.4.21 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

Onderafdeling 7. Verplichtingen aangestelde erkende archeoloog – Melding aanvang archeologische opgraving

Art. 5.4.12. De melding van de aanvang van de archeologische opgraving, vermeld in artikel 5.4.10 en 5.4.18 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, wordt minstens drie dagen op voorhand schriftelijk gedaan.

Onderafdeling 8. Ontsluiting en publicatie

Art. 5.4.13. Het agentschap bezorgt de bekrachtigde archeologienota en de bekrachtigde nota in voorkomend geval aan de erkende onroerenderfgoedgemeente en de erkende intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst. Het agentschap stelt de resultaten van het archeologisch vooronderzoek publiek beschikbaar op zijn website.

Art. 5.4.14. De erkende archeoloog publiceert het eindverslag, vermeld in artikel 5.4.21 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, binnen zes maanden nadat hij het bezorgd heeft aan het agentschap. Het eindverslag dat de erkende archeoloog publiceert, is identiek aan het eindverslag dat hij aan het agentschap heeft bezorgd, met uitzondering van de privacy- en bedrijfsgevoelige informatie.

Art. 5.4.15. Het agentschap ontsluit de eindverslagen digitaal op zijn website.

Afdeling 5. Archeologisch onderzoek met het oog op wetenschappelijke vraagstellingen

Art. 5.5.1. De aanvraag tot toelating om een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem of een archeologische opgraving met het oog op wetenschappelijke vraagstellingen uit te voeren, bevat, naast de gegevens, vermeld in artikel 5.5.3 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, minstens de volgende bijkomende gegevens:

- 1° een samenvatting van de resultaten van het al uitgevoerde archeologisch vooronderzoek;
- 2° de competenties waarover de uitvoerders van het archeologisch vooronderzoek of de archeologische opgraving beschikken;
- 3° een gemotiveerd voorstel over het bewaren of deponeren van het archeologisch ensemble dat het resultaat is van het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem of de archeologische opgraving;
- 4° de plannen, kaarten en foto's, die noodzakelijk zijn voor een goed begrip van de aanvraag tot toelating.

Art. 5.5.2. De erkende archeoloog bezorgt de aanvraag tot toelating om een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem of een archeologische opgraving met het oog op wetenschappelijke vraagstellingen uit te voeren, schriftelijk en met een beveiligde zending aan het agentschap.

Art. 5.5.3. Het agentschap neemt een beslissing over de aanvraag tot toelating binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de dag waarop de aanvraag is ingediend.

Als geen beslissing is genomen binnen de termijn, vermeld in het eerste lid, wordt de toelating geacht te zijn goedgekeurd.

Het agentschap bezorgt de gemotiveerde beslissing of de kennisgeving van de stilzwijgende beslissing met een beveiligde zending aan de erkende archeoloog. De gemotiveerde beslissing vermeldt de voorwaarden die van toepassing zijn.

De toelating wordt verleend voor een termijn van maximaal twee jaar, die ingaat op de dag na de datum van de beslissing of het verstrijken van de termijn, vermeld in het eerste lid. Een afschrift van de toelating of de kennisgeving van de stilzwijgende beslissing is tijdens de uitvoering van het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem of de archeologische opgraving ter beschikking op het terrein in kwestie.

Art. 5.5.4. Met toepassing van artikel 5.1.4 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en in afwijking van artikel 5.5.1 tot en met artikel 5.5.3, van dit besluit geldt voor archeologische vooronderzoeken met ingreep in de bodem en archeologische opgravingen die volgen op een toevalsvondst en uitgevoerd worden door het agentschap, een onmiddellijke toelating.

Art. 5.5.5. Als het agentschap de toelating om een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem of een archeologische opgraving met het oog op wetenschappelijke vraagstellingen uit te voeren, weigert of er voorwaarden aan koppelt, kan de erkende archeoloog een georganiseerd administratief beroep instellen bij de minister volgens de procedure, vermeld in afdeling 6.

Art. 5.5.6. De melding van de aanvang van het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem en de archeologische opgraving, vermeld in artikel 5.5.4, eerste lid, van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, wordt minstens drie dagen op voorhand schriftelijk gedaan.

Art. 5.5.7. De erkende archeoloog publiceert het eindverslag, vermeld in artikel 5.5.4 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, binnen zes maanden nadat hij het bezorgd heeft aan het agentschap. Het eindverslag dat de erkende archeoloog publiceert, is identiek aan het eindverslag dat hij aan het agentschap heeft bezorgd, met uitzondering van de privacy- en bedrijfsgevoelige informatie.

Art. 5.5.8. Het agentschap ontsluit de eindverslagen digitaal op zijn website.

Afdeling 6. Beroepsprocedure

Art. 5.6.1. Het beroepschrift wordt met een beveiligde zending ingediend binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de kennisgeving van de beslissing van het agentschap of, in voorkomend geval, van de erkende onroerenderfgoedgemeente over:

- 1° de weigering van het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem of het koppelen van voorwaarden daaraan;
- 2° de weigering van de bekrachtiging van de archeologienota of het koppelen van voorwaarden daaraan;
- 3° de weigering van de bekrachtiging van de nota of het koppelen van voorwaarden daaraan;
- 4° de weigering van het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem of de archeologische opgraving met het oog op wetenschappelijke vraagstellingen of het koppelen van voorwaarden daaraan.

Het beroepschrift bestaat minstens uit een gemotiveerd verzoekschrift met vermelding van de datum en het referentienummer van de bestreden beslissing.

Het beroepschrift wordt gedagtekend en ondertekend door de indiener van het beroep of door zijn raadsman. Als de woonplaatskeuze wordt gedaan bij de raadsman van de indiener van het beroep, wordt dat ook in het beroepschrift aangegeven.

De indiener van het beroep kan bij het beroepschrift de bewijsstukken voegen die hij nodig acht. De bewijsstukken worden door de indiener van het beroep gebundeld en op een inventaris ingeschreven.

Art. 5.6.2. De minister gaat na of voldaan is aan alle voorwaarden, vermeld in artikel 5.6.1, en of de dossiergegevens een onderzoek ten gronde toelaten.

Als het beroepschrift onvolledig is, kan de minister binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de datum van de indiening van het beroep, de beroepsindiener met een beveiligde zending vragen om de ontbrekende gegevens of documenten bij het beroep te voegen, en de termijn bepalen waarin dat moet gebeuren.

Als de beroepsindiener nalaat de ontbrekende gegevens of documenten binnen de termijn, vermeld in het tweede lid, bij het beroepschrift te voegen, wordt het beroep als onvolledig beschouwd.

Art. 5.6.3. De minister kan over het beroepschrift het advies van de Commissie inwinnen.

De Commissie beschikt over een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de datum van de ontvangst van de adviesvraag om over het beroep een advies uit te brengen. Als er niet tijdig advies wordt verleend, wordt aan de adviesvraag voorbijgegaan.

Art. 5.6.4. De minister beslist over het beroep binnen een termijn van zestig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van het beroepschrift.

Als geen beslissing wordt genomen binnen de toepasselijke vervalt termijn, wordt het beroep geacht te zijn afgewezen. De beslissing wordt onvervuld met een beveiligde zending bezorgd aan de erkende archeoloog.

HOOFDSTUK 6. BESCHERMINGEN EN ERFGOEDLANDSCHAPPEN

Afdeling 1. Algemene voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud van beschermde goederen

Onderafdeling 1. Generieke voorschriften

Art. 6.1.1. De zakelijkrechthouder en de gebruiker van een beschermd goed zijn verplicht de instandhouding en het onderhoud ervan te verzekeren door:

- 1° het goed als een goede huisvader te beheren en de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen tegen schade ten gevolge van brand, blikseminslag, diefstal, vandalisme, wind of water;
- 2° de toestand van het goed regelmatig te controleren;
- 3° regulier onderhoud uit te oefenen;
- 4° onmiddellijk passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen te nemen in geval van nood.

Art. 6.1.2. De minister kan richtlijnen vaststellen voor de uitvoering van het onderhoud en het gebruik van beschermde goederen.

Art. 6.1.3. Er is geen toelating vereist voor het onmiddellijk nemen van passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen in geval van nood.

Er is geen toelating vereist voor de maatregelen die het voorwerp vormen van een aanmaning vermeld in artikel 11.3.2 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, als voldaan is aan de volgende voorwaarden:

- 1° de aanmaning gaat uit van de inspecteur Onroerend Erfgoed of van een personeelslid van het agentschap, dat daarvoor aangewezen is overeenkomstig artikel 11.3.2 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, voor het volledige grondgebied van het Vlaamse Gewest, of van een gemeentelijk verbalisant als vermeld in artikel 11.3.3, eerste lid, van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, voor het grondgebied van een erkende onroerenderfgoedgemeente;
- 2° de maatregelen worden in de aanmaning, in voorkomend geval onder voorwaarden, uitdrukkelijk aangeduid als niet-toelatingsplichtig in de zin van dit artikel;
- 3° de aanmaning is nog niet ingetrokken en het voorwerp ervan is niet strijdig met

een gerechtelijke of bestuurlijke maatregel, als vermeld in hoofdstuk 11, afdeling 4 en 5 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013.

Art. 6.1.4. Er is geen toelating vereist voor de uitvoering van regulier onderhoud van beschermde goederen.

Onderafdeling 2. Aanvullende voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud van als monument beschermd werkend industrieel erfgoed

Art. 6.1.5. De zakelijkrechthouder en de gebruiker van als monument beschermd werkend industrieel erfgoed zijn verplicht zorg te dragen voor de instandhouding en het onderhoud ervan, ondermeer door:

- 1° de nodige maatregelen te nemen om de werking als werktuig te verzekeren;
- 2° de windvang voor windmolens en de watertoevoer van watermolens te vrijwaren;
- 3° het regelmatig in werking te stellen volgens de regels van de kunst. Met de werking wordt bedoeld het functioneren van het totale productieproces waar dat mogelijk is.

In het eerste lid wordt verstaan onder als monument beschermd werkend industrieel erfgoed: een beschermd monument waar een (semi-)industriële activiteit of een productieproces wordt uitgevoerd, of actieve machines of toestellen die mee beschermd zijn met een monument, een stads- of dorpsgezicht of een cultuurhistorisch landschap.

Onderafdeling 3. Aanvullende voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud van als monument beschermde orgels, beiaarden, klokken, klokkenspelen en uurwerken

Art. 6.1.6. De zakelijkrechthouder en de gebruiker van als monument beschermde orgels, beiaarden, klokken, klokkenspelen en uurwerken zijn verplicht zorg te dragen voor de instandhouding en het onderhoud ervan, ondermeer door:

- 1° gerestaureerde, bespeelbare orgels regelmatig te bespelen;
- 2° gerestaureerde, bespeelbare beiaarden regelmatig te bespelen;
- 3° gerestaureerde klokken en klokkenspelen regelmatig in werking te stellen volgens de regels van de kunst;
- 4° gerestaureerde uurwerken regelmatig in werking stellen volgens de regels van de kunst.

Afdeling 2. Toelatingsplichten

Onderafdeling 1. Algemene bepalingen

Art. 6.2.1. In de voorlopige en definitieve beschermingsbesluiten voor monumenten, cultuurhistorische landschappen, archeologische sites en stads- en dorpsgezichten, wordt bij de gegevens zoals bepaald in artikel 6.1.4, §2, 8° en 9° en art. 6.1.14, 8° en 9°, van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, een lijst met toelatingsplichtige handelingen opgenomen. Onderafdeling 2 tot en met 7 van dit hoofdstuk zijn niet van toepassing op deze beschermde goederen.

Art. 6.2.2. Er is geen toelating vereist voor de uitvoering van handelingen aan of in beschermde goederen, als die handelingen uitdrukkelijk van toelating zijn vrijgesteld in een daarvoor opgestelde lijst die bij een overeenkomstig artikel 8.1.1 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 goedgekeurd beheersplan hoort.

Onderafdeling 2. Generieke toelatingsplichten voor beschermde monumenten, beschermde cultuurhistorische landschappen en beschermde archeologische sites

Art. 6.2.3. De volgende handelingen aan of in beschermde monumenten, beschermde cultuurhistorische landschappen en beschermde archeologische sites kunnen niet worden aangevat zonder toelating van het agentschap of, zoals vermeld in artikel 6.4.4, §1, eerste lid, van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, van de erkende onroerendergoedgemeente:

- 1° de aanmerkelijke reliëfwijziging van de bodem;
- 2° elke handeling die een aanzienlijke wijziging van de landschapskenmerken tot gevolg heeft, met uitzondering van cultuurgewassen, onder meer voor de landbouw, en tuinbeplanting.

Onderafdeling 3. Specifieke toelatingsplichten voor beschermde monumenten

Art. 6.2.4. De volgende handelingen aan of in beschermde monumenten kunnen niet worden aangevat zonder toelating van het agentschap of, zoals vermeld in artikel 6.4.4, §1, eerste lid, van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, van de erkende onroerendergoedgemeente:

- 1° het plaatsen, slopen, verbouwen of heropbouwen van een constructie;
- 2° het verwijderen, vervangen, wijzigen of verstevigen van constructieve elementen;
- 3° het verwijderen, vervangen of wijzigen van historische materialen en het toepassen van behandelingen met als doel de historische materialen te reinigen, te herstellen, te verduurzamen of te beschermen tegen verweer en aantasting;
- 4° het uitvoeren van de volgende werken aan het dak en de buitenmuren van

constructies:

- a) het verwijderen, vervangen of wijzigen van dakbedekking en gootconstructies;
- b) het verwijderen van voegen en het hervoegen;
- c) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van de kleur, textuur of samenstelling van de afwerkingslagen;
- d) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van buitenschrijnwerken, deuren, ramen, luiken, poorten, inclusief de al dan niet figuratieve beglazing, beslag, hang- en sluitwerk;
- e) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van aard- en nagelvaste elementen, smeedijzer en beeldhouwwerk, inclusief nieuwe toevoegingen;
- f) het aanbrengen, vervangen of wijzigen van opschriften, publiciteitsinrichtingen of uithangborden, met uitzondering van verkiezingspubliciteit en met uitzondering van publiciteitsinrichtingen, waarbij wordt bekendgemaakt dat het goed te koop of te huur is, op voorwaarde dat de totale maximale oppervlakte niet meer bedraagt dan 4 m²;
- 5° het uitvoeren van de volgende omgevingswerken:
 - a) het plaatsen of wijzigen van bovengrondse nutsvoorzieningen en leidingen;
 - b) het plaatsen of wijzigen van afsluitingen, met uitzondering van gladde schrikdraad en prikkeldraad ten behoeve van veekering;
 - c) het aanleggen, structureel en fundamenteel wijzigen of verwijderen van wegen en paden;
 - d) het vellen of beschadigen van bomen en struiken die opgenomen zijn in het beschermingsbesluit of in een goedgekeurd beheersplan, en elke handeling die een wijziging van de groeiplaats en groeivorm van de bomen en de struiken die opgenomen zijn in het beschermingsbesluit of in een goedgekeurd beheersplan tot gevolg kan hebben;
 - e) het aanleggen of wijzigen van verharding met een minimale gezamenlijke grondoppervlakte van 30 m² of het uitbreiden van bestaande verhardingen met minimaal 30 m², met uitzondering van verhardingen geplaatst binnen een straal van 30 meter rond een vergund of een vergund geacht gebouw;
 - f) het plaatsen of wijzigen van straatmeubilair, met uitzondering van niet-aard- en niet-nagelvaste elementen en verkeersborden vermeld in artikel 65 van het Koninklijk Besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg;
 - g) het aanleggen van sport- en spelinfrastructuur of parkeerplaatsen;
 - h) het structureel en fundamenteel wijzigen van de aanleg van historische tuinen en parken en begraafplaatsen.

In het eerste lid wordt verstaan onder aard- en nagelvast: duurzaam met de grond of met gebouwen of constructies verenigd.

Onderafdeling 4. Handelingen in beschermde stads- en dorpsgezichten

Art. 6.2.5. Voor de volgende handelingen aan of in beschermde stads- en dorpsgezichten geldt de procedure van artikel 6.3.12 van dit besluit:

1° (...);

2° het verwijderen, vervangen, wijzigen of verstevigen van constructieve elementen;

3° het uitvoeren van de volgende werken aan het dak en de buitenmuren van constructies:

- a) het verwijderen, vervangen of wijzigen van dakbedekking en gootconstructies;
- b) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van de kleur, textuur of samenstelling van de afwerkingslagen;
- c) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van buitenschrijnwerken, deuren, ramen, luiken, poorten, inclusief de al dan niet figuratieve beglazing, beslag, hang- en sluitwerk;
- d) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van aard- en nagelvaste elementen, smeedijzer en beeldhouwwerk, inclusief nieuwe toevoegingen;
- e) het aanbrengen, vervangen of wijzigen van opschriften, publiciteitsinrichtingen of uithangborden, met uitzondering van verkiezingspubliciteit en met uitzondering van publiciteitsinrichtingen, waarbij wordt bekendgemaakt dat het goed te koop of te huur is, op voorwaarde dat de totale maximale oppervlakte niet meer bedraagt dan 4 m²;
- 4° het uitvoeren van de volgende omgevingswerken:
 - a) het plaatsen of wijzigen van bovengrondse nutsvoorzieningen en leidingen;
 - b) het plaatsen of wijzigen van afsluitingen, met uitzondering van gladde schrikdraad en prikkeldraad ten behoeve van veekering;
 - c) het aanleggen, wijzigen of verwijderen van wegen en paden;
 - d) het vellen of beschadigen van bomen en struiken die opgenomen zijn in het beschermingsbesluit of in een goedgekeurd beheersplan, en elke handeling die een wijziging van de groeiplaats en groeivorm van de bomen en de struiken die opgenomen zijn in het beschermingsbesluit of in een goedgekeurd beheersplan tot gevolg kan hebben;
 - e) het aanleggen of wijzigen van verharding met een minimale gezamenlijke grondoppervlakte van 30 m² of het uitbreiden van bestaande verhardingen met minimaal 30 m², met uitzondering van verhardingen geplaatst binnen een straal van 30 meter rond een vergund of een vergund geacht gebouw;
 - f) het plaatsen of wijzigen van straatmeubilair, met uitzondering van niet-aard- en niet-nagelvaste elementen en verkeersborden vermeld in artikel 65 van het Koninklijk Besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg;
 - g) het aanleggen van sport- en spelinfrastructuur of parkeerplaatsen;
 - h) het fundamenteel en structureel wijzigen van de aanleg van historische tuinen en parken en begraafplaatsen;
- 5° de aanmerkelijke reliëfwijziging van de bodem;

6° elke handeling die een aanzienlijke wijziging van de landschapskenmerken tot gevolg heeft, met uitzondering van cultuurgewassen, onder meer voor de landbouw, en tuinbeplanting.

In het eerste lid wordt verstaan onder aard- en nagelvast: duurzaam met de grond of met gebouwen of constructies verenigd.

Als voor de handelingen, vermeld in het eerste lid, ook een toelating vereist is omwille van een bescherming als monument, cultuurhistorisch landschap of archeologische site, geldt de meldingsprocedure, vermeld in artikel 6.3.12, niet.

Voor de hele of gedeeltelijke sloop, het optrekken of het plaatsen of het herbouwen van een gebouw of een constructie in een beschermd stads- of dorpsgezicht moet een toelating gevraagd worden overeenkomstig artikel 6.3.2 tot en met 6.3.11.

Onderafdeling 5. Specifieke toelatingsplichten voor beschermde cultuurhistorische landschappen

Art. 6.2.6. De volgende handelingen aan of in beschermde cultuurhistorische landschappen kunnen niet worden aangevat zonder toelating van het agentschap of, zoals vermeld in artikel 6.4.4, §1, eerste lid, van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, van de erkende onroerenderfgoedgemeente:

1° het plaatsen van constructies met een minimale grondoppervlakte van 6 m² en een minimale hoogte van 4 meter, met uitzondering van niet-permanente en verplaatsbare constructies binnen een straal van 30 meter rond een vergund of vergund geacht gebouw;

2° het slopen, verbouwen of heropbouwen van constructies die als erfgoedelement zijn opgenomen of als karakteristiek gebouw zijn aangegeven in beschermingsbesluit;

3° het aanbrengen, vervangen of wijzigen van opschriften, publiciteitsinrichtingen of uithangborden, met uitzondering van verkiezingspubliciteit en met uitzondering van publiciteitsinrichtingen, waarbij wordt bekendgemaakt dat het goed te koop of te huur is, op voorwaarde dat de totale maximale oppervlakte niet meer bedraagt dan 4 m²;

4° het plaatsen of wijzigen van bovengrondse nutsvoorzieningen en leidingen;

5° het plaatsen of wijzigen van afsluitingen, met uitzondering van gladde schrikdraad en prikkeldraad ten behoeve van veekering;

6° het aanleggen, structureel en fundamenteel wijzigen of verwijderen van wegen en paden;

7° het vellen of beschadigen van bomen en struiken of kleine landschapselementen die opgenomen zijn in het beschermingsbesluit of in een goedgekeurd beheersplan, en elke handeling die een wijziging van de groeiplaats en groeivorm van de bomen en de struiken die opgenomen zijn in het beschermingsbesluit of in een goedgekeurd beheersplan tot gevolg kan hebben;

8° het aanleggen of wijzigen van verharding met een minimale gezamenlijke grondoppervlakte van 30 m² of het uitbreiden van bestaande verhardingen met minimaal 30 m²;

9° het plaatsen of wijzigen van straatmeubilair, met uitzondering van niet-aard- en niet-nagelvaste elementen en verkeersborden vermeld in artikel 65 van het Koninklijk Besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg;

10° het aanleggen van sport- en spelinfrastructuur of parkeerplaatsen;

11° het fundamenteel en structureel wijzigen van de aanleg van historische tuinen en parken en begraafplaatsen;

12° het organiseren van grote evenementen, die het normaal gebruik van het beschermd cultuurhistorisch landschap overstijgen;

13° het scheuren van grasland of het omzetten van grasland in akkerland van:

1) historisch permanent grasland: een halfnatuurlijke vegetatie die bestaat uit grasland dat gekenmerkt wordt door het langdurig grondgebruik als graasweide, hooiland of wisselweide met cultuurhistorische waarde of met een soortenrijke vegetatie van kruiden en grassoorten waarbij het milieu meestal wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van sloten, greppels, poelen, uitgesproken microreliëf, bronnen of kwelzones;

2) overig grasland in de groengebieden, parkgebieden, buffergebieden, bosgebieden, valleigebieden, brongebieden, agrarische gebieden met ecologisch belang, agrarische gebieden met bijzondere waarde, natuurontwikkelingsgebieden, gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen met als overdruk overstromingsgebied, wachtbekkens en militaire domeinen, ontginningsgebieden die een van de bestemmingen, vermeld in dit artikel, als nabestemming hebben, op de plannen van aanleg en de ruimtelijke uitvoeringsplannen met toepassing van de VCRO;

3) overig grasland in de beschermde duingebieden, aangewezen met toepassing van het decreet van 14 juli 1993 houdende maatregelen tot bescherming van de kustduinen;

14° het plaatsen of wijzigen van oeverbeschoeiing.

Onderafdeling 6. Specifieke toelatingsplichten voor beschermde archeologische sites

Art. 6.2.7. De volgende handelingen aan of in beschermde archeologische sites kunnen niet worden aangevat zonder de toelating van het agentschap of, zoals vermeld in artikel 6.4.4, §1, eerste lid, van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, van de erkende onroerenderfgoedgemeente:

1° graafwerken in functie van het bouwen, verbouwen of heropbouwen van constructies;

2° het plaatsen van ondergrondse leidingen;

3° het aanleggen of wijzigen van wegen en paden;

- 4° het aanplanten, vellen, rooien en ontstronken van bomen;
- 5° het plaggen en het afvoeren van de plaggen;
- 6° het scheuren van grasland;
- 7° het eerste diepploegen van akkerland.

Onderafdeling 7. Specifieke toelatingsplichten voor het interieur van beschermde monumenten en voor de cultuurgoederen die er integrerend deel van uitmaken

Art. 6.2.8. De volgende handelingen aan of in het interieur van beschermde monumenten en de cultuurgoederen die er integrerend deel van uitmaken, kunnen niet worden aangevat zonder de toelating van het agentschap of, zoals vermeld in artikel 6.4.4, §1, eerste lid, van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, van de erkende onroerendergoedgemeente:

- 1° het uitvoeren van destructief materiaaltechnisch onderzoek;
- 2° het uitvoeren van structurele werken en het toevoegen van nieuwe structuren;
- 3° het verwijderen, vervangen of wijzigen van historische materialen en het toepassen van behandelingen met als doel de historische materialen te reinigen, te herstellen, te verduurzamen of te beschermen tegen verweer en aantasting;
- 4° het verwijderen, vervangen of wijzigen van plafonds, gewelven, vloeren, trappen, binnenschrijnwerken, inclusief de al dan niet figuratieve beglazing, lambrisering, beslag, hang- en sluitwerk, en van de waardevolle interieurdecoratie;
- 5° het bepleisteren van niet-bepleisterde elementen of het bepleisteren met een andere samenstelling of textuur, alsook het ontleisteren van bepleisterde elementen;
- 6° het beschilderen van ongeschilderde elementen of het schilderen in andere kleuren of kleurschakeringen of met een andere verfsoort dan de aanwezige;
- 7° het uitvoeren van werken aan en het verplaatsen of verwijderen van de cultuurgoederen die opgenomen zijn in een beschermingsbesluit.

Onderafdeling 8. Aanvullende toelatingsplichten voor als monument beschermd industrieel erfgoed

Art. 6.2.9. De volgende handelingen aan of in als monument beschermd industrieel erfgoed kunnen niet worden aangevat zonder de toelating van het agentschap of, zoals vermeld in artikel 6.4.4, §1, eerste lid, van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, van de erkende onroerendergoedgemeente:

- 1° het wijzigen, vervangen of herstellen van het beschermd goed of onderdeel ervan met niet-originele materialen en constructietechnieken;
- 2° het volledig of gedeeltelijk uiteen nemen, het verplaatsen of het wijzigen van de technische kenmerken van toestellen.

Onderafdeling 9. Aanvullende toelatingsplichten voor als monument beschermde orgels

Art. 6.2.10. De volgende handelingen aan als monument beschermde orgels kunnen niet worden aangevat zonder de toelating van het agentschap of, zoals vermeld in artikel 6.4.4, §1, eerste lid, van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, van de erkende onroerendergoedgemeente:

- 1° het wijzigen van de onmiddellijke akoestische, thermische of klimatologische omgeving;
- 2° het winddicht maken van windladen waarbij werken nodig zijn aan de fundamenttafel, de canceldichting onderaan, de slepen, de pijpstokken, pijproosters en ventielen;
- 3° het vernieuwen of opnieuw belederen van de blaasbalgen, dichtingswerken aan de windkanalen;
- 4° systematisch en globaal herstelwerk aan of uittlengen van historisch pijpwerk, alsook verstevigings- en herstelwerk aan historische frontpijpen;
- 5° soldeerwerk verrichten aan oude pijpen, opsmeden verlagen of verhogen, inkorten van pijpwerk, en systematisch wijzigen van voetopeningen of het aanbrengen van nieuwe steminsnijdingen;
- 6° kaders van windladen doorboren en laden onderaan doorprikken;
- 7° wijzigingen aanbrengen aan de orgelkast;
- 8° het demonteren, verplaatsen of vervangen van het orgel of delen ervan.

Onderafdeling 10. Aanvullende toelatingsplichten voor als monument beschermde klokken, klokkenspelen en beiaarden

Art. 6.2.11. De volgende handelingen aan of in als monument beschermde klokken, klokkenspelen en beiaarden kunnen niet worden aangevat zonder toelating van het agentschap of, zoals vermeld in artikel 6.4.4, §1, eerste lid, van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, van de erkende onroerendergoedgemeente:

- 1° werken aan de klokken zelf: lassen van scheuren, herstel van kronen, stemmingscorrecties, restaureren of vervangen van klepels, het keren van een klok met als doel een nieuw slagvlak te creëren;
- 2° het verplaatsen van een klok, zowel binnen de bestaande klokkenstoel als naar een andere locatie;
- 3° het vervangen van ophangconstructies en luidbalken;
- 4° het uitbreiden van een gelui of een beiaard;
- 5° het restaureren of vervangen van een klokkenstoel, van luidwielen, van beiaardklavieren, speelmechanieken of speeltrommels.

Onderafdeling 11. Aanvullende toelatingsplichten voor als monument beschermde uurwerken

Art. 6.2.12. De volgende handelingen aan als monument beschermde uurwerken kunnen niet worden aangevat zonder de toelating van het agentschap of, zoals vermeld in artikel 6.4.4, §1, eerste lid, van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, van de erkende onroerenderfgoedgemeente:

- 1° het vervangen van opwindsystemen en het herstellen van originele gewichtsaandrijving;
- 2° het reinigen of verven van onderdelen;
- 3° het herstellen van de wijzeraandrijvingen;
- 4° het vervangen van originele onderdelen;
- 5° het mechanisch ingrijpen aan authentiek materiaal;
- 6° het verplaatsen van een uurwerk, zowel binnen de klokkentoren als naar een andere locatie;
- 7° het buiten gebruik stellen van een historisch uurwerk.

Onderafdeling 12. Aanvullende toelatingsplichten voor als monument, stads- of dorpsgezicht of cultuurhistorisch landschap beschermde begraafplaatsen

Art. 6.2.13. Het ontgraven van een binnenkerkse begraving of een gesloten begraafplaats binnen een beschermd monument, een beschermd stads- of dorpsgezicht of een beschermd cultuurhistorisch landschap kan niet worden aangevat zonder de toelating van het agentschap of, zoals vermeld in artikel 6.4.4, §1, eerste lid van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, van de erkende onroerenderfgoedgemeente.

In het eerste lid wordt verstaan onder gesloten begraafplaats: een begraafplaats waar geen begravingen of bijzettingen meer mogen gebeuren.

Afdeling 3. De toelatingsprocedure voor handelingen aan of in beschermde goederen

Onderafdeling 1. Aanvraag en behandeling

Art. 6.3.1. §1. Als voor de handelingen aan of in beschermde goederen een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning, een milieuvergunning of een vergunning, toelating, machtiging, ontheffing of afwijking overeenkomstig de VCRO, het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, het Bosdecreet van 13 juni 1990 of het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu vereist is, gebeurt de aanvraag van een

toelating volgens de bepalingen van artikel 6.4.4, §2 en §3, van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

§2. Als de handelingen aan of in beschermde goederen overeenkomstig de bepalingen van de VCRO, het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, het Bosdecreet van 13 juni 1990 of het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu van vergunning, toelating of machtiging zijn vrijgesteld, wordt de aanvraag van een toelating voor handelingen aan of in beschermde monumenten, beschermde cultuurhistorische landschappen of beschermde archeologische sites ingediend en behandeld volgens de procedure zoals bepaald in artikel 6.3.2 tot en met 6.3.11-.

Art. 6.3.2. De aanvraag van een toelating voor handelingen aan of in beschermde goederen waarvoor met toepassing van de VCRO, het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, het Bosdecreet van 13 juni 1990 of het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu geen vergunning, toelating, machtiging, ontheffing of afwijking hoeft te worden aangevraagd, wordt per beveiligde zending ingediend bij het agentschap of, in voorkomend geval, bij het college van burgemeester en schepenen van de erkende onroerenderfgoedgemeente waar het beschermde goed ligt.

De aanvraag bestaat minstens uit de volgende elementen:

- 1° de contactgegevens van de aanvrager;
- 2° een nauwkeurige beschrijving van de werken en de noodzaak ervan, de uitvoeringstechniek en het te gebruiken materiaal, eventueel vergezeld van een technische fiche, de huidige staat van het goed en de precieze plaats waar de werken zullen worden uitgevoerd, aangevuld met tekeningen of plannen, een situeringsplan en fotomateriaal van de bestaande toestand;
- 3° de vermelding van de vermoedelijke datum van het begin en het einde van de werken.

Het agentschap stelt daarvoor een modelformulier ter beschikking op zijn website.

Art. 6.3.3. Het agentschap of, in voorkomend geval, de erkende onroerenderfgoedgemeente gaat na of voldaan is aan alle voorwaarden, vermeld in artikel 6.3.2, en of de dossiergegevens een onderzoek ten gronde toelaten.

Als de aanvraag onvolledig is, kan het agentschap of, in voorkomend geval, de erkende onroerenderfgoedgemeente binnen een termijn van twintig dagen, die ingaat op de dag na de dag waarop de aanvraag is ingediend, de aanvrager per beveiligde zending vragen om de ontbrekende gegevens of documenten bij de aanvraag te voegen, en de termijn bepalen waarbinnen dat moet gebeuren.

Art. 6.3.4. Als de overheid waarbij de aanvraag is ingediend, vaststelt dat ze niet bevoegd is voor de aanvraag, stuurt ze die aanvraag binnen een termijn van tien

dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van de aanvraag door naar de bevoegde overheid, vermeld in artikel 6.3.2. De overheid waarbij de aanvraag is ingediend, brengt de aanvrager er gelijktijdig van op de hoogte dat de aanvraag is doorgestuurd. De bevoegde overheid, vermeld in artikel 6.3.2, behandelt vervolgens de aanvraag.

Voor de toepassing van dit besluit geldt de datum waarop de overheid de aanvraag doorstuurt naar de bevoegde overheid als de datum waarop de aanvraag is ingediend.

Art. 6.3.5. Het agentschap of, in voorkomend geval, het college van burgemeester en schepenen van de erkende onroerendergoedgemeente neemt een beslissing over de aanvraag binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de dag waarop de volledige aanvraag is ingediend.

Als geen beslissing is genomen binnen de termijn, vermeld in het eerste lid, wordt de toelating geacht te zijn goedgekeurd.

De beslissing vermeldt de voorwaarden die van toepassing zijn.

Als de toelating voor een bepaalde duur wordt verleend, vermeldt de beslissing de duur van de toelating en de reden daarvoor.

Art. 6.3.6. Het agentschap of, in voorkomend geval, het college van burgemeester en schepenen van de erkende onroerendergoedgemeente maakt de beslissing binnen een ordetermijn van tien dagen, die ingaat op de dag na de datum van de beslissing of de dag na het verstrijken van de termijn, vermeld in artikel 6.3.5, eerste lid, als volgt bekend:

1° het agentschap of, in voorkomend geval, het college van burgemeester en schepenen van de erkende onroerendergoedgemeente bezorgt per beveiligde zending een afschrift van de uitdrukkelijke beslissing of een kennisgeving van de stilzwijgende beslissing aan de aanvrager;

2° als het gaat om een beslissing van het agentschap wordt een afschrift van die uitdrukkelijke beslissing of een kennisgeving van de stilzwijgende beslissing gelijktijdig en schriftelijk aan de gemeente bezorgd, en wordt die beslissing ingeschreven in het register van toelatingen en adviezen, vermeld in artikel 6.5.1;

3° als het gaat om een beslissing van het college van burgemeester en schepenen van de erkende onroerendergoedgemeente wordt die beslissing ingeschreven in het register van toelatingen en adviezen, vermeld in artikel 6.5.1.

Art. 6.3.7. Als een uitdrukkelijke of stilzwijgende toelating wordt verleend, moet de aanvrager:

1° een mededeling die te kennen geeft dat de toelating is verleend gedurende tien dagen op een goed zichtbare plek op de plaats waarop de toelating betrekking heeft,

aanplakken;

2° ofwel aan de belanghebbenden vermeld in artikel 2, 4°, per beveiligde zending de mededeling die te kennen geeft dat de toelating is verleend bezorgen.

De aanvrager houdt de stavingsstukken hiervan ter beschikking van de instanties die, in voorkomend geval, het beroep behandelen.

Art. 6.3.8. De aanvrager mag alleen gebruik maken van de toelating, als hij niet binnen een termijn van vijftien dagen, die ingaat op de dag na de dag van aanplakking of op de dag na de dag waarop de laatste belanghebbende de mededeling, vermeld in artikel 6.3.7, 2°, heeft ontvangen, op de hoogte is gebracht van de instelling van een schorsend administratief beroep, als vermeld in artikel 6.3.14.

Art. 6.3.9. Als dat opgenomen is in de voorwaarden van de toelating, meldt de aanvrager de start en het einde van de uitvoering van de werken aan de provinciale diensten van het agentschap of, in voorkomend geval, aan het college van burgemeester en schepenen van de erkende onroerendergoedgemeente. De werken worden uitgevoerd overeenkomstig de voorwaarden die bepaald zijn in de toelating.

Art. 6.3.10. Een afschrift van de toelating of kennisgeving van de stilzwijgende beslissing ligt tijdens de duur van de werkzaamheden ter uitvoering van de toelating ter beschikking op de plaats die het voorwerp uitmaakt van de toelating.

Art. 6.3.11. De toelating vervalt als de werken twee jaar na het verlenen van de toelating niet gestart zijn of gedurende meer dan drie opeenvolgende jaren onderbroken worden. De termijn van twee jaar vangt aan op de dag na de datum van de betekening van de beslissing vermeld in artikel 6.3.6, 1°.

Als voor de werken een premie is aangevraagd, wordt de vervalttermijn geschorst zolang de premie niet is toegekend.

Art. 6.3.12. Voor handelingen aan of in beschermde stads- of dorpsgezichten, zoals vermeld in artikel 6.2.5 of het beschermingsbesluit, wordt per beveiligde zending bij het college van burgemeester en schepenen een melding ingediend. Deze handelingen mogen worden aangevat vanaf de twintigste dag na de datum van de melding, behalve als het college van burgemeester en schepenen de aanmelder voordien per beveiligde zending op de hoogte brengt dat de aangemelde handelingen van aard zijn om de wezenlijke eigenschappen van het beschermde stads- of dorpsgezicht te verstoren. In dat geval kunnen de handelingen slechts worden aangevat nadat het agentschap of in voorkomend geval de erkende onroerendergoedgemeente een toelating heeft verleend. De aanvraag van de toelating door de aanmelder en de behandeling ervan gebeurt overeenkomstig artikel 6.3.2 tot en met 6.3.11.

Het college van burgemeester en schepenen kan niet oordelen dat aangemelde handelingen van aard zijn om de wezenlijke eigenschappen van een beschermd stads- of dorpsgezicht te verstoren indien deze werken niet zichtbaar zijn

vanaf een openbare weg of opgenomen in de daartoe opgestelde lijst van werken horende bij een overeenkomstig artikel 8.1.1 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 goedgekeurd beheersplan.

De melding bestaat minstens uit:

- 1° een nauwkeurige beschrijving van de werken;
- 2° de aanwijzing van de precieze plaats waar de werken zullen worden uitgevoerd;
- 3° de vermelding van de vermoedelijke datum van het begin en het einde van de werken.

Als het mogelijk is, wordt de melding aangevuld met tekeningen of foto's.

De melding wordt in voorkomend geval geïntegreerd in de stedenbouwkundige melding, vermeld in artikel 4.2.2 van de VCRO.

Onderafdeling 2. Beroepsprocedure

Art. 6.3.13. De aanvrager of iedere belanghebbende kan tegen de uitdrukkelijke of stilzwijgende beslissing van het agentschap of, in voorkomend geval, van het college van burgemeester en schepenen van de erkende onroerendergoedgemeente, vermeld in artikel 6.3.5, over de toelatingsaanvraag een georganiseerd administratief beroep instellen bij de minister.

De leidend ambtenaar van het agentschap kan tegen de uitdrukkelijke of stilzwijgende beslissing van het college van burgemeester en schepenen van de erkende onroerendergoedgemeente, vermeld in artikel 6.3.5, over de toelatingsaanvraag een georganiseerd administratief beroep instellen bij de minister.

Art. 6.3.14. Het beroep wordt op straffe van onontvankelijkheid ingesteld binnen een termijn van vijftien dagen, ingaand:

- 1° de dag na de datum waarop de personen of instanties, vermeld in artikel 6.3.6 en 6.3.7, eerste lid, 2°, het afschrift van de bestreden beslissing of de mededeling ontvangen;
- 2° de dag na de eerste dag van de aanplakking van de bestreden beslissing overeenkomstig artikel 6.3.7, eerste lid, 1°, in de overige gevallen.
- 3° (...).

Art. 6.3.15. Het beroep schorst de uitvoering van de bestreden beslissing tot de dag na de datum van de betekening van de beslissing in beroep aan de aanvrager.

Art. 6.3.16. Het beroep wordt op straffe van onontvankelijkheid per beveiligde zending ingesteld bij de minister.

Het beroepschrift bestaat minstens uit een gemotiveerd verzoekschrift met vermelding van de datum en het referentienummer van de bestreden beslissing en in voorkomend geval de datum van aanplakking.

Het beroepschrift wordt gedagtekend en ondertekend door de indiener van het beroep of door zijn raadsman. Als de woonplaatskeuze wordt gedaan bij de raadsman van de indiener van het beroep, wordt dat ook in het beroepschrift aangegeven.

De indiener van het beroep kan bij het beroepschrift de stavingsstukken voegen die hij nodig acht. De stavingsstukken worden door de indiener van het beroep gebundeld en op een inventaris ingeschreven.

Art. 6.3.17. De minister bezorgt per beveiligde zending onverwijld een afschrift van het verzoekschrift aan:

- 1° de aanvrager van de toelating, behalve als de aanvrager zelf het beroep instelt;
- 2° het college van burgemeester en schepenen van de erkende onroerendergoedgemeente, als die in eerste administratieve aanleg de beslissing heeft genomen.

Een beroepschrift kan gedurende de indieningstermijn worden vervangen door een nieuw beroepschrift dat uitdrukkelijk de intrekking van het eerdere beroepschrift bevestigt.

Art. 6.3.18. De minister gaat na of voldaan is aan alle voorwaarden, vermeld in artikel 6.3.16, en of de dossiergegevens een onderzoek ten gronde toelaten.

Als het beroepschrift onvolledig is, kan de minister binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de datum van de indiening van het beroep, de beroepsindiener per beveiligde zending vragen om de ontbrekende gegevens of documenten bij het beroep te voegen en de termijn bepalen waarbinnen dit moet gebeuren.

Als de beroepsindiener nalaat de ontbrekende gegevens of documenten binnen de termijn, vermeld in het tweede lid, aan het beroepschrift toe te voegen, wordt het beroep als onvolledig beschouwd.

Art. 6.3.19. De minister kan over het beroep het advies van de Commissie inwinnen.

De Commissie beschikt over een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de datum van de ontvangst van de adviesvraag, om over het beroep een advies uit te brengen. Als er niet tijdig advies wordt verleend, wordt aan de adviesvraag voorbijgegaan.

Art. 6.3.20. De minister beslist over het beroep binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de betekening van het beroep.

In het geval het advies van de Commissie wordt ingewonnen, wordt de termijn in het eerste lid geschorst gedurende de termijn bepaald in artikel 6.3.19.

Als geen beslissing is genomen binnen de termijn, vermeld in het eerste lid, herleeft de beslissing die in eerste aanleg genomen is.

De beslissing vermeldt de voorwaarden die van toepassing zijn.

Als de toelating voor een bepaalde duur wordt verleend, vermeldt de beslissing de duur van de toelating en de reden daarvoor.

Art. 6.3.21. Binnen een ordetermijn van tien dagen, die ingaat op de dag na de datum van de beslissing of de dag na het verstrijken van de termijn, vermeld in artikel 6.3.20, bezorgt de minister een afschrift van de beslissing per beveiligde zending aan de indiener van het beroep en aan de aanvrager, als het beroep niet door hem is ingesteld, en neemt die beslissing op in het register van toelatingen en adviezen, vermeld in artikel 6.5.1.

Art. 6.3.22. Als de toelating in beroep verleend wordt nadat ze in eerste aanleg is geweigerd, plakt de aanvrager gedurende tien dagen een mededeling die te kennen geeft dat de toelating is verleend op een goed zichtbare plek aan op de plaats waarop de toelating betrekking heeft.

Art. 6.3.23. De aanvrager mag bij de ontvangst van het afschrift van de beslissing de toegelaten handelingen onmiddellijk uitvoeren.

Art. 6.3.24. Als dat opgenomen is in de voorwaarden van de toelating, meldt de aanvrager de start en het einde van de uitvoering van de werken aan de overheid, die over de aanvraag in eerste aanleg een beslissing heeft genomen. De werken worden uitgevoerd overeenkomstig de voorwaarden die bepaald zijn in de toelating.

Art. 6.3.25. Een afschrift van de toelating ligt tijdens de duur van de werkzaamheden ter uitvoering van de toelating ter beschikking op de plaats die het voorwerp uitmaakt van de toelating.

Art. 6.3.26. De toelating vervalt als de werken twee jaar na het verlenen van de toelating niet gestart zijn of gedurende meer dan drie opeenvolgende jaren onderbroken worden. De termijn van twee jaar vangt aan op de dag na de datum van de betekening van de beslissing vermeld in artikel 6.3.21.

Onderafdeling 3. Beroepsprocedure vergunningsplichtige handelingen

Art. 6.3.27. Deze onderafdeling is van toepassing op de administratieve beroepen tegen een beslissing houdende de toekenning of de weigering van een vergunning, toelating, machtiging, ontheffing of afwijking voor een handeling, vermeld in artikel 6.4.4, §2 en 3 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, in zoverre in het

beroepschrift middelen worden opgeworpen tegen het advies van het agentschap over die vergunning, toelating, machtiging, ontheffing of afwijking.

Art. 6.3.28. Binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de dag van de ontvangst van het administratief beroep, wint de betrokken beroepsinstantie een advies in over de beroepsmiddelen die betrekking hebben op het advies van het agentschap.

De adviesvraag wordt per beveiligde zending bezorgd aan de Commissie.

De adviesaanvraag bevat een kopie van:

- 1° de aanvraag tot vergunning, toelating, machtiging, ontheffing of afwijking;
- 2° de bestreden beslissing;
- 3° het verzoekschrift.

Art. 6.3.29. De Commissie beschikt over een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de datum van de ontvangst van de adviesvraag, om over het beroep een advies uit te brengen. Als er niet tijdig advies wordt verleend, wordt aan de adviesvraag voorbijgegaan.

Art. 6.3.30. De Commissie bezorgt het commissieadvies aan de betrokken beroepsinstantie.

Afdeling 4. De meldingsprocedure voor schadegevallen en noodmaatregelen

Art. 6.4.1. De zakelijkrechthouder of gebruiker van een beschermd goed doet onverwijld en per beveiligde zending melding van elk schadegeval en in voorkomend geval, van de in nood getroffen maatregelen bij de provinciale diensten van het agentschap.

Een melding bestaat minstens uit de volgende elementen:

- 1° een beschrijving van het schadegeval;
- 2° in voorkomend geval, een beschrijving van de genomen consolidatie- en beveiligingsmaatregelen waaruit blijkt dat de aangemelde handelingen tijdelijk en omkeerbaar zijn;
- 3° de aanwijzing van de precieze plaats van het schadegeval.

Het agentschap stelt een modelformulier ter beschikking op zijn website.

Afdeling 5. Register van toelatingen en adviezen

Art. 6.5.1. Het agentschap stelt een databank van adviezen en beslissingen over aanvragen tot het verkrijgen van een toelating voor handelingen aan of in beschermde goederen digitaal beschikbaar. Die databank bevat:

1° de adviezen van het agentschap over aanvragen tot het verkrijgen van een toelating voor handelingen aan of in beschermde goederen, waarvoor met toepassing van de VCRO, het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, het Bosdecreet van 13 juni 1990 of het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu ook een vergunning, toelating, machtiging, ontheffing of afwijking hoeft te worden aangevraagd, verleend in eerste administratieve aanleg;

2° de adviezen van de Commissie over aanvragen tot het verkrijgen van een toelating voor handelingen aan of in beschermde goederen, waarvoor met toepassing van de VCRO, het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, het Bosdecreet van 13 juni 1990 of het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu geen vergunning, toelating, machtiging, ontheffing of afwijking hoeft te worden aangevraagd, in voorkomend geval verleend in beroep;

3° de adviezen van de Commissie over aanvragen tot het verkrijgen van een toelating voor handelingen aan of in beschermde goederen, waarvoor met toepassing van de VCRO, het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, het Bosdecreet van 13 juni 1990 of het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu ook een vergunning, toelating, machtiging, ontheffing of afwijking hoeft te worden aangevraagd, in voorkomend geval verleend in beroep;

4° de beslissingen over aanvragen tot het verkrijgen van een toelating voor handelingen aan of in beschermde goederen waarvoor met toepassing van de VCRO, het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, het Bosdecreet van 13 juni 1990 of het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu geen vergunning, toelating, machtiging, ontheffing of afwijking hoeft te worden aangevraagd;

5° de in beroep genomen beslissingen over aanvragen tot het verkrijgen van een toelating voor handelingen aan of in beschermde goederen waarvoor met toepassing van de VCRO, het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, het Bosdecreet van 13 juni 1990 of het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu geen vergunning, toelating, machtiging, ontheffing of afwijking hoeft te worden aangevraagd.

Afdeling 6. Herkenningsteken

Art. 6.6.1. De minister stelt de modellen van het herkenningsteken voor beschermde archeologische sites, beschermde monumenten, beschermde cultuurhistorische landschappen en beschermde stads- en dorpsgezichten vast.

Afdeling 7. Erfgoedlandschappen

Art. 6.7.1. De administratieve overheid beschrijft bij elke beslissing over eigen werkzaamheden en eigen handelingen in erfgoedlandschappen en bij het verlenen van een toestemming of vergunning voor een activiteit die een erfgoedlandschap geheel of gedeeltelijk kan vernietigen of die een betekenisvolle schade kan veroorzaken aan de erfgoedwaarden ervan hoe ze voldoet aan de verplichting, vermeld in artikel 6.5.3, eerste lid, van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

Art. 6.7.2. De administratieve overheid beschrijft bij elke beslissing over een eigen werk of over het verlenen van een opdracht daarvoor en over een eigen plan of verordening die een erfgoedlandschap nadelig kan beïnvloeden hoe ze voldoet aan de verplichting, vermeld in artikel 6.5.3, tweede lid, van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

In de beslissing dient opgenomen te worden welke erfgoedlandschappen nadelig beïnvloed worden en desgevallend met welke maatregelen uitvoering is gegeven aan de verplichting, vermeld in artikel 6.5.3, tweede lid, van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

Art. 6.7.3. Als in het kader van de beslissing, vermeld in artikel 6.7.1 en 6.7.2 een milieueffectrapport of een milieueffectbeoordeling van impact op erfgoedwaarden opgemaakt is, is voldaan aan de verplichting, vermeld in artikel 6.5.3, derde lid, van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

Afdeling 8. Informatieplicht met betrekking tot publiciteit

Art. 6.8.1. De publiciteit, zowel in digitale als papieren vorm, die verbonden is aan de situaties, vermeld in artikel 6.4.8 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, bevat de volgende gegevens:

1° de vermelding dat het gaat om een beschermd monument, beschermd landschap, beschermd cultuurhistorisch landschap, beschermd stadsgezicht, beschermd dorpsgezicht, beschermde archeologische site, beschermde archeologische zone of een beschermd archeologisch monument;

2° de vermelding “voor meer informatie over de rechtsgevolgen, ga naar www.onroerenderfgoed.be”;

Als het publiciteitsmedium het gebruik van een beperkte hoeveelheid informatie veronderstelt, kan er gebruikgemaakt worden van de verkorte vermelding “beschermd (info: www.onroerenderfgoed.be)”.

HOOFDSTUK 7. ONROERENDERFGOEDRICHTPLANNEN

Art. 7.1.1. De Vlaamse Regering kan per thema of gebied een onroerenderfgoedrichtplan opstellen.

HOOFDSTUK 8. BEHEER VAN ONROEREND ERFGOED

Afdeling 1. Beheersplannen

Onderafdeling 1. Opdrachtgever

Art. 8.1.1. Voor onroerend erfgoed en erfgoedlandschappen of voor een deel ervan dat een opzichzelfstaand geheel vormt, kan door of in opdracht van de zakelijkrechthouder of de gebruiker een beheersplan opgemaakt worden.

Een of meer zakelijkrechthouders of gebruikers kunnen een aanvraag tot opmaak van een beheersplan laten indienen door een gevolmachtigde.

Onderafdeling 2. Aanvraag tot opmaak

Art. 8.1.2. Voor er gestart wordt met de opmaak van een beheersplan, dient de zakelijkrechthouder, de gebruiker of de gevolmachtigde een aanvraag tot opmaak in bij het agentschap.

De aanvraag, vermeld in het eerste lid, bevat de volgende elementen:

- 1° de identificatiegegevens van de zakelijkrechthouder, de gebruiker en in voorkomend geval, van de gevolmachtigde. De gevolmachtigde voegt bij de aanvraag een geschreven volmacht;
- 2° de identificatie en grafische afbakening van het onroerend erfgoed of erfgoedlandschap of van het deel ervan dat een opzichzelfstaand geheel vormt, waarvoor het nodige beheersplan zal worden opgesteld;
- 3° een beknopte omschrijving van de visie op het beheer;
- 4° een voorstel van de ontwerper die het beheersplan zal opstellen, waaruit blijkt dat hij beschikt over de noodzakelijke deskundigheid die relevant is voor de opmaak van het desbetreffende beheersplan;
- 5° als het beheersplan betrekking heeft op verschillende zakelijkrechthouders of gebruikers, een voorstel over hoe de participatie in en communicatie over de opmaak van het beheersplan zal verlopen;
- 6° als de aanvraag wordt ingediend door een gebruiker, het schriftelijk akkoord van de zakelijkrechthouders;
- 7° als de aanvraag wordt ingediend door een zakelijkrechthouder of een gevolmachtigde, een stuk waaruit blijkt dat, in voorkomend geval, de gebruikers op de hoogte werden gebracht van het voornemen om een beheersplan op te stellen.

Onderafdeling 3. Goedkeuring van de aanvraag tot opmaak

Art. 8.1.3. Het agentschap onderzoekt de aanvraag tot opmaak en neemt een beslissing daarover binnen een termijn van negentig dagen, die ingaat op de dag na de aanvraag.

Als er binnen de afbakening vermeld in artikel 8.1.2, tweede lid, 2°, van dit besluit, zones voorkomen met habitats die beschermd zijn met toepassing van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, of als het onroerend erfgoed of erfgoedlandschap geheel of gedeeltelijk ligt in het Vlaams Ecologisch Netwerk of een speciale beschermingszone in toepassing van het voormelde decreet, vraagt het agentschap voorafgaand aan de beslissing over de ontvankelijkheid een advies aan het Agentschap voor Natuur en Bos over de voorgestelde visie op het beheer. Dat advies wordt verleend binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van de adviesaanvraag. Als deze termijn wordt overschreden, kan aan de adviesvereiste worden voorbijgegaan.

Het agentschap brengt de beslissing over de goedkeuring ter kennis per beveiligde zending van de indiener van de aanvraag en in voorkomend geval van de zakelijkrechthouder of gebruiker. Het agentschap brengt ook de gemeente(s) of intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst(en) op het grondgebied waarvan het onroerend erfgoed of erfgoedlandschap, of een deel ervan dat een opzichzelfstaand geheel vormt, ligt, op de hoogte van de beslissing, waarbij een aanvraag tot opmaak goedgekeurd wordt.

Het agentschap deelt in de beslissing tot goedkeuring ook mee welke bijkomende elementen het beheersplan moet bevatten naast de elementen, vermeld in artikel 8.1.4 van dit besluit.

Als het agentschap geen beslissing neemt binnen de daarvoor vastgelegde termijn, wordt de aanvraag geacht niet goedgekeurd te zijn.

Onderafdeling 4. Opmaak

Art. 8.1.4. §1. Het beheersplan moet een betekenisvolle meerwaarde voor het onroerend erfgoed of het erfgoedlandschap of voor een deel ervan dat een opzichzelfstaand geheel vormt, beogen en bevat ten minste de volgende elementen:

- 1° de identificatie en het kadasterplan met de afbakening van het onroerend erfgoed of erfgoedlandschap of van het deel ervan dat een opzichzelfstaand geheel vormt, waarvoor het beheersplan wordt opgesteld;
- 2° een historische nota, die op basis van geschreven of iconografische bronnen en van archeologische of natuurwetenschappelijke bevindingen of sporen een helder inzicht geeft in de totstandkoming en ontwikkeling van het onroerend erfgoed of erfgoedlandschap vanaf zijn ontstaan tot de huidige toestand;
- 3° een inventarisatie van de erfgoedelementen binnen de afbakening. De huidige toestand wordt geïllustreerd met recente plannen en foto's die een duidelijk beeld geven van het onroerend erfgoed of erfgoedlandschap, of van het deel ervan dat een opzichzelfstaand geheel vormt;
- 4° de situering en de beschrijving van de erfgoedwaarden en de juridische toestand van het onroerend erfgoed of het erfgoedlandschap of van het deel ervan dat een opzichzelfstaand geheel vormt, waarop het beheersplan betrekking heeft;
- 5° een onderbouwde visie op het beheer van het onroerend erfgoed of erfgoedlandschap of van het deel ervan dat een opzichzelfstaand geheel vormt en de

beheersdoelstellingen die eruit voortvloeien;

6° de opsomming en verantwoording van de concrete richtlijnen, eenmalige en terugkerende maatregelen en werkzaamheden die nodig zijn om de beoogde beheersdoelstellingen te bereiken;

7° een voorstel voor de manier en het tijdstip waarop de beoogde beheersdoelstellingen opgevolgd en geëvalueerd zullen worden.

De visie op het beheer, de beheersdoelstellingen en de richtlijnen, de maatregelen en de werkzaamheden moet in voorkomend geval in overeenstemming zijn met de geldende wet-, decreet- en regelgeving.

§2. In voorkomend geval wordt in een afzonderlijk deel van het beheersplan aangetoond dat voldaan is aan de voorwaarden van open erfgoed, vermeld in artikel 8.4.1.

Als het aangewezen is om af te wijken van de openstellingsvoorwaarden, vermeld in artikel 8.4.1, 5°, wordt in dat onderdeel van het beheersplan een motivatie daarvoor opgenomen.

Onderafdeling 5. Indiening

Art. 8.1.5. Een beheersplan wordt in twee papieren exemplaren en digitaal ingediend bij het agentschap.

Onderafdeling 6. Goedkeuringsprocedure

Art. 8.1.6. §1. Als er binnen de afbakening vermeld in artikel 8.1.4, eerste lid, 1°, van dit besluit, zones voorkomen met habitats die beschermd zijn met toepassing van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, of als het onroerend erfgoed of erfgoedlandschap geheel of gedeeltelijk ligt in het Vlaams Ecologisch Netwerk of een speciale beschermingszone met toepassing van hetzelfde decreet, vraagt het agentschap voorafgaand aan de beslissing over de goedkeuring van het beheersplan een advies aan het Agentschap voor Natuur en Bos over de voorgestelde beheersdoelstellingen en de richtlijnen, de maatregelen en de werkzaamheden. Dat advies wordt verleend binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van de adviesaanvraag. Als die termijn wordt overschreden, kan aan de adviesvereiste worden voorbijgegaan.

§2. Na onderzoek van het beheersplan beslist het agentschap binnen een termijn van negentig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van het beheersplan over de goedkeuring van het beheersplan. De beslissing wordt per beveiligde zending ter kennis gebracht van de aanvrager.

Het agentschap kan in de beslissing tot goedkeuring voorwaarden opleggen voor de uitvoering en de opvolging van het beheersplan. Het agentschap kan in de beslissing tot goedkeuring het onroerend erfgoed of voor een deel ervan dat een opzichzelfstaand geheel vormt, erkennen als open erfgoed of als ZEN-erfgoed.

Als het beheersplan een voorstel van werken die vrijgesteld zijn van melding of toelating, een voorstel van ZEN-erfgoed of een voorstel van open erfgoed bevat, wordt ook de beslissing daarover meegedeeld.

Als het beheersplan onvolledig is bevonden, of het duurzame behoud en beheer van erfgoedwaarden onvoldoende garandeert, meldt het agentschap om welke redenen en in welke zin, het beheersplan moet worden aangepast om voor goedkeuring in aanmerking te komen.

§3. Een aangepast beheersplan kan ingediend worden bij het agentschap binnen een termijn van negentig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van de melding vermeld in paragraaf 2, vierde lid. Het aangepaste beheersplan moet tegemoet komen aan de voorgestelde wijzigingen, vermeld in paragraaf 2, vierde lid. Een aanpassing van het beheersplan kan bovendien alleen met betrekking tot de voorgestelde wijzigingen en kan de oppervlakte van het gebied waarop het betrekking heeft, niet uitbreiden.

Als het aangepaste beheersplan tegemoetkomt aan de voorgestelde wijzigingen, beslist het agentschap tot de goedkeuring van het beheersplan. Als het aangepaste beheersplan niet tegemoet komt aan de voorgestelde wijzigingen, vermeld in paragraaf 2, vierde lid, of als er binnen de termijn van negentig dagen, vermeld in het eerste lid, geen aangepast beheersplan is ingediend, keurt het agentschap het beheersplan af. Het agentschap beslist binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van het aangepaste beheersplan.

De beslissing tot goedkeuring of tot afkeuring wordt per beveiligde zending ter kennis gebracht van de aanvrager.

§4. Het agentschap brengt ook de gemeente(s) of intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst(en) op het grondgebied waarvan het onroerend erfgoed of erfgoedlandschap, of een deel ervan dat een opzichzelfstaande entiteit vormt, ligt, schriftelijk op de hoogte van de beslissing tot goedkeuring of tot afkeuring. Het agentschap brengt ook het Agentschap voor Natuur en Bos schriftelijk op de hoogte van die beslissing, als er advies is verleend.

§5. Als het agentschap geen beslissing neemt binnen de daarvoor vastgelegde termijn, wordt het beheersplan geacht afgekeurd te zijn.

§6. De goedkeuring van het beheersplan wordt bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.

Onderafdeling 7. Geldigheidsduur

Art. 8.1.7. Een goedgekeurd beheersplan heeft een geldigheidsduur van twintig jaar.

Onderafdeling 8. Evaluatie en opvolging

Art. 8.1.8. §1. De zakelijkrechthouder, de gebruiker of zijn gevolmachtigde volgt de uitvoering van het beheersplan op en maakt een verslag op voor het agentschap, vermeld in artikel 8.1.4, eerste lid, 7°.

§2. Als uit de evaluatie blijkt dat de beheersmaatregelen die zijn opgenomen in het goedgekeurde beheersplan onvoldoende uitgevoerd zijn of niet geschikt zijn om de beheersdoelstellingen te halen, neemt het agentschap een beslissing daarover binnen een termijn van negentig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van het verslag.

Het agentschap brengt deze beslissing per beveiligde zending ter kennis van de zakelijkrechthouder, de gebruiker of zijn gevolmachtigde, met de vermelding, om welke redenen en in welke zin, het beheer moet worden aangepast.

Het agentschap brengt ook de gemeente(s) of intergemeentelijke onroerendergoeddienst(en) op het grondgebied waarvan het onroerend erfgoed of erfgoedlandschap, of een deel ervan dat een op zichzelfstaand geheel vormt, ligt, schriftelijk op de hoogte van die beslissing.

Onderafdeling 9. Aanpassingen

Art. 8.1.9. Een goedgekeurd beheersplan kan aangepast worden op gemotiveerd verzoek van de zakelijkrechthouder, de gebruiker of de gevolmachtigde of na schriftelijk verzoek van het agentschap aan de zakelijkrechthouder, de gebruiker of de gevolmachtigde als de aanpassing van het goedgekeurde beheersplan wenselijk is in het kader van een optimaler beheer van de erfgoedwaarden.

De aanvraag tot aanpassing bevat de volgende elementen:

1° de identificatiegegevens van de zakelijkrechthouder, de gebruiker of de gevolmachtigde. De gevolmachtigde voegt een geschreven volmacht bij de aanvraag;

2° de identificatie van het onroerend goed of erfgoedlandschap of van het deel ervan dat een op zichzelfstaande entiteit vormt, waarvoor het beheersplan moet worden aangepast;

3° de afbakening op het kadasterplan van het deel waarvoor het beheersplan moet worden aangepast;

4° de motivering van het verzoek tot aanpassing en een gecoördineerde versie van de aangepaste delen van het goedgekeurde beheersplan met aanduiding van de aangepaste gegevens.

Als er binnen de afbakening, vermeld in artikel 8.1.9, 3°, zones voorkomen met habitats die beschermd zijn met toepassing van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, of als het onroerend erfgoed of erfgoedlandschap geheel of gedeeltelijk ligt in het Vlaams Ecologisch Netwerk of een speciale beschermingszone in toepassing van voormeld decreet, vraagt het

agentschap voorafgaand aan de beslissing een advies aan het Agentschap voor Natuur en Bos met betrekking tot de voorgestelde aanpassing. Dat advies wordt verleend binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van de adviesaanvraag. Als deze termijn wordt overschreden, kan aan de adviesvereiste worden voorbijgegaan.

Het agentschap onderzoekt de aanvraag tot aanpassing en beslist binnen negentig dagen, vanaf de dag na de ontvangst. De beslissing wordt door het agentschap per beveiligde zending ter kennis gebracht van de aanvrager.

Als het agentschap geen beslissing neemt binnen de daarvoor vastgelegde termijn, wordt de aanpassing van het beheersplan geacht geweigerd te zijn.

Het agentschap kan in de beslissing tot goedkeuring ook voorwaarden opleggen voor de uitvoering en de opvolging van het aangepaste beheersplan.

De goedkeuring van de aanpassing van een beheersplan geldt voor de resterende termijn van de oorspronkelijke looptijd van het beheersplan.

Onderafdeling 10. Beroepsprocedure

Art. 8.1.10. De zakelijkrechthouder, de gebruiker of de gevolmachtigde kan tegen de beslissingen die genomen zijn met toepassing van dit hoofdstuk, een georganiseerd administratief beroep instellen bij de minister.

Een beroepschrift wordt per beveiligde zending ingediend binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag na de kennisgeving van de beslissing of in geval van een stilzwijgende beslissing na het verstrijken van de vastgelegde beslissingstermijn, vanaf de dag die volgt op het verstrijken van die termijn.

Het beroepschrift bestaat minstens uit een gemotiveerd verzoekschrift met vermelding van de datum en het referentienummer van de bestreden beslissing.

De minister kan bij de Commissie advies inwinnen over het beroep. De Commissie beschikt over een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van de adviesvraag, om over het beroep een advies uit te brengen. Als er niet tijdig advies wordt verleend, wordt aan de adviesvraag voorbijgegaan.

De minister neemt een beslissing over het beroep binnen een termijn van zestig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van het beroepschrift. Als er geen beslissing wordt genomen binnen de toepasselijke vervaltijd, wordt het beroep geacht te zijn afgewezen. De beslissing wordt onverwijld per beveiligde zending bezorgd aan de indiener van het beroep.

Afdeling 2. Beheerscommissies

Art. 8.2.1. §1. Elke zakelijkrechthouder, gebruiker of gevolmachtigde die betrokken is bij het beheer van onroerend erfgoed en erfgoedlandschappen kan bij het agentschap een aanvraag indienen tot oprichting van een beheerscommissie.

§2. De aanvraag tot oprichting van een beheerscommissie bevat minstens volgende elementen:

- 1° de identificatiegegevens van de zakelijkrechthouder, de gebruiker of de gevolmachtigde;
- 2° de identificatie van het onroerend erfgoed, erfgoedlandschap of van het deel ervan dat een opzichzelfstaande entiteit vormt waarvoor de beheerscommissie wordt opgericht;
- 3° een voorstel van samenstelling van de beheerscommissie;
- 4° een voorstel van taken die de beheerscommissie op zich wil nemen.

§3. Een beheerscommissie heeft minstens een van de volgende taken:

- 1° structurering en organisatie van overleg tussen de verschillende zakelijkrechthouders, gebruikers en beheerders van het onroerend erfgoed of erfgoedlandschap in kwestie;
- 2° adviesverlening en begeleiding bij de opmaak van het beheersplan;
- 3° adviesverlening, begeleiding bij het beheer en de uitvoering van het beheersplan;
- 4° opvolging en evaluatie van de effectiviteit van de maatregelen die genomen zijn in het kader van het beheersplan.

§4. Het agentschap beslist binnen een termijn van negentig dagen die ingaat op de dag na de aanvraag over het nut van de oprichting van een beheerscommissie en deelt de beslissing daarover per beveiligde zending mee aan de aanvrager. Het agentschap deelt, na overleg met de aanvrager, op dat moment ook mee welke relevante, bijkomende partijen vertegenwoordigd moeten zijn in een beheerscommissie, naast de partijen, vermeld in paragraaf 5.

§5. De samenstelling van een beheerscommissie wordt bekrachtigd door het agentschap en bestaat ten minste uit een evenredige vertegenwoordiging van de zakelijkrechthouders of de gebruikers en een vertegenwoordiging van de adviserende overheden. De voorzitter wordt gekozen onder de leden van de beheerscommissie.

§6. De beheerscommissie kan pas geldig de taken uitvoeren die bepaald zijn in de goedgekeurde aanvraag tot oprichting, na de bekrachtiging van de samenstelling, vermeld in paragraaf 5. Wijzigingen in de samenstelling van de beheerscommissie moeten ook ter bekrachtiging aan het agentschap worden voorgelegd.

§7. De beheerscommissie vergadert ten minste één keer per jaar. Een vergadering wordt ook georganiseerd als tenminste een derde van de leden daarom verzoekt.

Deskundigen of getuigen kunnen alleen aan een vergadering deelnemen na een schriftelijke uitnodiging van de voorzitter.

De beheerscommissie bezorgt de verslagen van de vergaderingen aan het agentschap.

Afdeling 3. Geïntegreerde beheersplannen

...

Afdeling 4. Open Erfgoed

Art. 8.4.1. Een beschermd goed, een erfgoedlandschap, of een deel ervan dat een op zichzelf staand geheel vormt, kan erkend worden als open erfgoed als het aan de volgende voorwaarden voldoet:

- 1° het goed wordt op een (inter)actieve en sprekende manier ontsloten;
- 2° de openstelling geeft de bezoeker inzicht in de erfgoedwaarden, -kenmerken en – elementen van het goed in hun maatschappelijke context;
- 3° de openstelling richt zich op minstens twee verschillende doelgroepen;
- 4° de openstelling is exemplarisch voor Vlaanderen of een ruimer gebied op de volgende vlakken:
 - a) de ontsluiting van de erfgoedwaarden van het goed;
 - b) het gebruik van innovatieve ontsluitingstechnieken;
 - c) het beheer van de site;
 - d) de publiekswerking en de publiciteit errond;
- 5° het goed wordt gedurende een periode van tien jaar minstens vijftig dagen en driehonderd uur per jaar opengesteld. Die periode begint te lopen de dag na ontvangst van het verzoek tot uitbetaling van het saldo van de erfgoedpremie die op grond van de erkenning als open erfgoed is toegekend. In de beslissing waarbij het beheersplan wordt goedgekeurd, kunnen afwijkende openstellingsperiodes worden opgenomen;
- 6° het goed is, in de mate dat de verplichtingen van de bescherming dat toelaten, integraal toegankelijk voor bezoekers. Daarvoor moet een advies over de toegankelijkheid gevraagd worden aan de instantie die erkend is door de Vlaamse Regering;
- 7° de openstelling mag niet leiden tot verlies of beschadiging van erfgoedwaarden. Als dat nodig is, wordt er in flankerende maatregelen voorzien om dat risico te vermijden of te beperken, of om de negatieve gevolgen teniet te doen;
- 8° het goed maakt deel uit van een netwerk dat specifiek gericht is op erfgoedontsluiting.

Art. 8.4.2. Een goed wordt erkend als open erfgoed samen met de goedkeuring van een beheersplan door het agentschap.

Daarvoor wordt in het ontwerp van het beheersplan een afzonderlijk deel opgenomen, waarin aangetoond wordt dat voldaan is aan de voorwaarden, vermeld in artikel 8.4.1.

Het agentschap kan over de erkenning als open erfgoed het advies van de Commissie inwinnen.

HOOFDSTUK 9. PRIJZEN

Afdeling 1. Onroerenderfgoedprijs

Art. 9.1.1. De minister kent jaarlijks de Onroerenderfgoedprijs toe aan een privé-persoon, een privé-instelling, een openbare instelling of een openbaar bestuur voor een recente verwezenlijking op het gebied van onroerend erfgoed.

Art. 9.1.2. De Onroerenderfgoedprijs wordt toegekend wegens het uitzonderlijk belang, de verdienste, de hefboomfunctie of het vernieuwend karakter van de verwezenlijking die een bijzondere erkenning verdient.

Art. 9.1.3. De minister wijst jaarlijks de laureaten aan van de Onroerenderfgoedprijs. De minister bepaalt in het wedstrijdreglement het aantal laureaten.

De minister kent aan elke laureaat een bedrag toe van 2500 euro.

Art. 9.1.4. De minister wijst jaarlijks onder de laureaten een of meerdere winnaars aan van de Onroerenderfgoedprijs. De minister bepaalt in het wedstrijdreglement het aantal winnaars.

De minister kent aan de winnaar, bovenop het bedrag vermeld in artikel 9.1.3, tweede lid, een bedrag toe van 12.500 euro.

Art. 9.1.5. De minister kan het advies van de Commissie inwinnen.

Art. 9.1.6. Verwezenlijkingen met betrekking tot onroerend erfgoed in eigendom van of beheerd door de Vlaamse overheid, het agentschap of de door het agentschap aangewezen instanties of verenigingen worden uitgesloten van deelname aan de Onroerenderfgoedprijs.

Art. 9.1.7. De minister stelt een wedstrijdreglement vast voor de Onroerenderfgoedprijs.

Afdeling 2. Europese Landschapsprijs

Art. 9.2.1. De minister kan een wedstrijd organiseren om een kandidaat aan te wijzen voor deelname aan de Landschapsprijs van de Raad van Europa.

Art. 9.2.2. De kandidatuur wordt toegekend aan verenigingen, groeperingen, partnerschappen, lokale overheden of autoriteiten die ofwel op individuele basis

ofwel in overleg met andere lokale of regionale actoren een beleid of maatregelen in de praktijk omgezet hebben met het oog op de bescherming, het beheer, de ontwikkeling of de inrichting van het landschap in Vlaanderen. Het beleid of de maatregelen moeten blijf geven van duurzaamheid. Ze kunnen zodoende als voorbeeld dienen voor andere betrokken actoren. Grens- of gewestoverschrijdende projecten komen in aanmerking op voorwaarde dat ze het voorwerp uitmaken van een gecoördineerd beheer.

Art. 9.2.3. De minister stelt een wedstrijdreglement vast om de kandidaat voor deelname aan de Landschapsprijs van de Raad van Europa aan te wijzen.

HOOFDSTUK 10. SUBSIDIES

Afdeling 1. Subsidies in het kader van samenwerkingsovereenkomsten

Onderafdeling 1. De subsidiëring van erkende intergemeentelijke onroerenderfgoeddiensten in het kader van een samenwerkingsovereenkomst

Art. 10.1.1. De minister kan overeenkomstig de bepalingen van dit besluit en binnen de perken van de daarvoor bestemde kredieten op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap een subsidie toekennen aan een erkende intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst in het kader van een samenwerkingsovereenkomst.

Art. 10.1.2. De samenwerkingsovereenkomst heeft een looptijd van drie jaar of zes jaar.

De aanvrager dient de subsidieaanvraag per beveiligde zending in bij het agentschap vanaf 1 januari tot uiterlijk 1 juli van het eerste of het vierde jaar van de lokale beleidscyclus. In het eerste geval heeft de samenwerkingsovereenkomst een looptijd van zes jaar. In het tweede geval heeft de samenwerkingsovereenkomst een looptijd van drie jaar. De samenwerkingsovereenkomst vangt aan op 1 januari van het jaar dat volgt op het jaar waarin de subsidieaanvraag is goedgekeurd.

Art. 10.1.3. Om gesubsidieerd te worden in het kader van een samenwerkingsovereenkomst moet een intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst erkend zijn overeenkomstig artikel 3.3.5.

Als de erkenning van een intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst gedurende de looptijd van de samenwerkingsovereenkomst is ingetrokken overeenkomstig artikel 3.3.12 of 3.3.13, heeft hij geen recht op een subsidie voor het jaar waarin de erkenning wordt ingetrokken en is hij gehouden tot de onmiddellijke terugbetaling van de reeds uitbetaalde subsidie van het lopende jaar, overeenkomstig artikel 13, 1°, van de wet van 16 mei 2003 tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor de begrotingen, de controle op de subsidies en voor de boekhouding van de gemeenschappen en de gewesten, alsook voor de organisatie van de controle door het Rekenhof.

Art. 10.1.4. De aanvrager kan de subsidieaanvraag gelijktijdig indienen met de aanvraag tot erkenning als intergemeentelijke onroerendergoeddienst, vermeld in artikel 3.3.3.

Art. 10.1.5. De subsidieaanvraag bevat minstens de volgende elementen:

- 1° de organisatiestructuur van de intergemeentelijke onroerendergoeddienst;
- 2° een meerjarenbegroting waarin alle verwachte kosten en opbrengsten opgenomen zijn, met vermelding van de inbreng van de gemeenten die deel uitmaken van het intergemeentelijke samenwerkingsverband.

Het agentschap stelt hiervoor een modelformulier ter beschikking op zijn website. Als de aanvrager gelijktijdig een erkenning als intergemeentelijke onroerendergoeddienst en een subsidie aanvraagt, voegt hij de elementen, vermeld in het eerste lid, bij het modelformulier, vermeld in artikel 3.3.3.

Art. 10.1.6. De subsidieaanvraag is ontvankelijk als ze tijdig wordt ingediend en volledig is. Als het agentschap vaststelt dat de aanvraag niet alle vereiste elementen, vermeld in artikel 10.1.5, bevat, brengt het de aanvrager binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van de subsidieaanvraag per beveiligde zending op de hoogte van de ontbrekende elementen. Als de aanvrager het dossier niet binnen een termijn van veertien dagen, die ingaat op de dag na de betekening, aanvult, wordt de subsidieaanvraag onontvankelijk verklaard. Het agentschap deelt die beslissing per beveiligde zending mee aan de aanvrager.

Art. 10.1.7. Het agentschap beoordeelt de ontvankelijke subsidieaanvraag van de erkende intergemeentelijke onroerendergoeddienst en brengt daarover advies uit aan de minister.

Art. 10.1.8. Uiterlijk op 1 oktober van het jaar waarin de ontvankelijke subsidieaanvraag is ingediend, beslist de minister over de toekenning en het bedrag van de subsidie. Als er geen beslissing is genomen binnen deze termijn, wordt de aanvraag geacht te zijn geweigerd.

Een afschrift van de beslissing wordt per beveiligde zending bezorgd aan de erkende intergemeentelijke onroerendergoeddienst.

Art. 10.1.9. Uiterlijk op 1 oktober van het jaar waarin de subsidieaanvraag is goedgekeurd, ondertekenen het agentschap en de erkende intergemeentelijke onroerendergoeddienst waaraan de subsidie is toegekend een samenwerkingsovereenkomst.

De samenwerkingsovereenkomst bevat minstens de volgende elementen:

- 1° het bedrag van de jaarlijkse subsidie;
- 2° de looptijd;

3° de rapporteringsverplichtingen met het oog op het jaarlijkse toezicht, vermeld in artikel 10.1.12;

4° de rapporteringsverplichtingen met het oog op de driejaarlijkse evaluatie, vermeld in artikel 10.1.13;

5° een afsprakennota met de te bereiken doelstellingen.

Art. 10.1.10. De subsidie omvat zowel personeels- als werkmiddelen.

De jaarlijkse basissubsidie bedraagt minstens 85.000 euro en wordt vermeerderd met een bedrag dat is gekoppeld aan de volgende criteria:

1° het aantal inwoners, ingeschreven in het bevolkingsregister van de gemeenten die deel uitmaken van het intergemeentelijke samenwerkingsverband op 31 december van het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarin de ontvankelijke subsidieaanvraag is ingediend;

2° de oppervlakte van het werkingsgebied van de erkende intergemeentelijke onroerendergoeddienst;

3° in voorkomend geval, het aanwezige onroerend erfgoed dat zich bevindt op het grondgebied van een erkende onroerendergoedgemeente binnen het werkingsgebied. Dit bijkomende subsidiebedrag wordt bepaald op basis van:

- a) de oppervlakte van het grondgebied van de erkende onroerendergoedgemeente;
- b) de grondoppervlakte van de beschermde goederen die binnen het grondgebied van de erkende onroerendergoedgemeente liggen;
- c) het aantal onroerende goederen, dat opgenomen is in de vastgestelde inventaris van het bouwkundig erfgoed of in de vastgestelde inventaris van houtige beplantingen met erfgoedwaarde en dat binnen het grondgebied van de erkende onroerendergoedgemeente ligt.

Als een gemeente die in het werkingsgebied ligt gedurende de looptijd van de samenwerkingsovereenkomst, erkend wordt als onroerendergoedgemeente, als vermeld in artikel 3.2.4, wordt de subsidie aangevuld met het bedrag vermeld in het tweede lid, 3°, voor de jaren die volgen op het jaar van de erkenning van de gemeente als onroerendergoedgemeente. Het agentschap brengt de erkende intergemeentelijke onroerendergoeddienst per beveiligde zending op de hoogte van de verhoging van de toegekende subsidie.

De minister stelt de eenheidsprijzen per criterium vast.

Art. 10.1.11. De subsidie wordt gedurende de looptijd van de samenwerkingsovereenkomst jaarlijks beschikbaar gesteld in de vorm van een voorschot en een saldo:

1° een voorschot van 70% van het jaarlijkse subsidiebedrag wordt uitbetaald uiterlijk op 1 april van het lopende werkingsjaar;

2° een saldo van het jaarlijkse subsidiebedrag wordt uitbetaald na de uitvoering van het jaarlijkse toezicht, vermeld in artikel 10.1.12, op basis van verantwoorde kosten.

Art. 10.1.12. Het agentschap oefent het jaarlijkse toezicht uit op de aanwending van de subsidie en kan hiervoor alle initiatieven nemen die het nodig acht.

Met het oog op het toezicht, vermeld in het eerste lid, kan de minister nader bepalen welke kosten al dan niet in aanmerking komen voor subsidiëring.

Het agentschap brengt de erkende intergemeentelijke onroerendergoeddienst per beveiligde zending op de hoogte van de resultaten van het jaarlijkse toezicht.

Als er bij het jaarlijkse toezicht ernstige tekortkomingen worden vastgesteld, wordt het saldo niet of slechts gedeeltelijk uitbetaald.

Art. 10.1.13. Het agentschap voert driejaarlijks een evaluatie uit op de naleving van de samenwerkingsovereenkomst

1° een tussentijdse evaluatie, tenzij de samenwerkingsovereenkomst een looptijd van drie jaar heeft;

2° een eindevaluatie.

Het agentschap kan voor de evaluatie, vermeld in het eerste lid, alle initiatieven nemen die het nodig acht.

Het agentschap brengt de erkende intergemeentelijke onroerendergoeddienst per beveiligde zending op de hoogte van de resultaten van de, in voorkomend geval, tussentijdse evaluatie, vermeld in het eerste lid, 1°, en van de eindevaluatie, vermeld in het eerste lid, 2°.

Als er bij de tussentijdse evaluatie ernstige tekortkomingen worden vastgesteld, kan de minister op voorstel van het agentschap beslissen om de samenwerkingsovereenkomst vervroegd te beëindigen. Die beslissing heeft dezelfde gevolgen als de beslissing over de intrekking van de erkenning.

Art. 10.1.14. Een erkende intergemeentelijke onroerendergoeddienst kan een gemotiveerde aanvraag indienen om de samenwerkingsovereenkomst vervroegd te beëindigen. De aanvraag wordt per beveiligde zending ingediend bij het agentschap.

De minister neemt een beslissing over de aanvraag binnen een termijn van zestig dagen, die ingaat op de dag nadat de aanvraag is ingediend. Als de samenwerkingsovereenkomst vervroegd beëindigd wordt, loopt ze af op 31 december van het lopende jaar.

Onderafdeling 2. De subsidiëring van erkende onroerendergoeddepots in het kader van een samenwerkingsovereenkomst

Art. 10.1.15. De minister kan overeenkomstig de bepalingen van dit besluit en binnen de perken van de daarvoor bestemde kredieten op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap een subsidie toekennen aan een erkend onroerendergoeddepot in het kader van een samenwerkingsovereenkomst.

Art. 10.1.16. De samenwerkingsovereenkomst heeft een looptijd van zes jaar.

De samenwerkingsovereenkomst vangt aan op 1 januari van het jaar dat volgt op het jaar waarin de subsidieaanvraag is goedgekeurd.

Art. 10.1.17. Om gesubsidieerd te worden in het kader van een samenwerkingsovereenkomst moet een onroerendergoeddepot voldoen aan de volgende voorwaarden:

1° het depot is erkend overeenkomstig artikel 3.4.7;

2° het depot vervult een receptieve functie van gemeentegrensoverschrijdend belang;

3° het depot voldoet aan minstens een van de volgende voorwaarden:

a) het depot beschikt over een calamiteitenennetwerk;

b) het depot heeft een interdisciplinaire werking;

c) het depot heeft een specifieke thematische werking.

Als de erkenning van een onroerendergoeddepot gedurende de looptijd van de samenwerkingsovereenkomst is ingetrokken overeenkomstig artikel 3.4.15 of 3.4.16, heeft het geen recht op een subsidie voor het jaar waarin de erkenning wordt ingetrokken en is het gehouden tot de onmiddellijke terugbetaling van de reeds uitbetaalde subsidie van het lopende jaar, overeenkomstig artikel 13, 1°, van de wet van 16 mei 2003 tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor de begrotingen, de controle op de subsidies en voor de boekhouding van de gemeenschappen en de gewesten, alsook voor de organisatie van de controle door het Rekenhof.

Art. 10.1.18. De aanvrager dient de subsidieaanvraag per beveiligde zending in bij het agentschap vanaf 1 januari tot uiterlijk 1 september van elk jaar.

De aanvrager kan de subsidieaanvraag gelijktijdig indienen met de aanvraag tot erkenning als onroerendergoeddepot, vermeld in artikel 3.4.3.

Art. 10.1.19. De subsidieaanvraag bevat minstens de volgende elementen:

1° een meerjarenbegroting waarin alle verwachte kosten en opbrengsten opgenomen zijn;

2° de nodige bewijsstukken waaruit blijkt dat voldaan is aan de voorwaarden, vermeld in artikel 10.1.17.

Het agentschap stelt hiervoor een modelformulier ter beschikking op zijn website. Als de aanvrager gelijktijdig een erkenning als onroerendergoeddepot en een subsidie aanvraagt, voegt hij de elementen, vermeld in het eerste lid, bij het modelformulier, vermeld in artikel 3.4.3.

Art. 10.1.20. De subsidieaanvraag is ontvankelijk als ze tijdig wordt ingediend en volledig is. Als het agentschap vaststelt dat de aanvraag niet alle vereiste elementen, vermeld in artikel 10.1.17, bevat, brengt het de aanvrager binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van de subsidieaanvraag per beveiligde zending op de hoogte van de ontbrekende elementen. Als de aanvrager het dossier niet binnen een termijn van veertien dagen, die ingaat op de dag na de betekening, aanvult, wordt de subsidieaanvraag onontvankelijk verklaard. Het agentschap deelt die beslissing per beveiligde zending mee aan de aanvrager.

Art. 10.1.21. Het agentschap beoordeelt de ontvankelijke subsidieaanvraag van het erkende onroerendergoeddepot en brengt daarover advies uit aan de minister.

Art. 10.1.22. Uiterlijk op 1 december van het jaar waarin de ontvankelijke subsidieaanvraag is ingediend, beslist de minister over de toekenning en het bedrag van de subsidie. Als er geen beslissing is genomen binnen die termijn, wordt de aanvraag geacht te zijn geweigerd.

Een afschrift van de beslissing wordt per beveiligde zending bezorgd aan het erkende onroerendergoeddepot.

Art. 10.1.23. Uiterlijk op 1 december van het jaar waarin de subsidieaanvraag is goedgekeurd, ondertekenen het agentschap en het erkende onroerendergoeddepot waaraan de subsidie is toegekend een samenwerkingsovereenkomst.

De samenwerkingsovereenkomst bevat minstens de volgende elementen:

- 1° het bedrag van de jaarlijkse subsidie;
- 2° de looptijd;
- 3° de rapporteringsverplichtingen met het oog op het jaarlijkse toezicht, vermeld in artikel 10.1.26;
- 4° de rapporteringsverplichtingen met het oog op de driejaarlijkse evaluatie, vermeld in artikel 10.1.27;
- 5° een afsprakennota met de te bereiken doelstellingen.

Art. 10.1.24. De subsidie omvat zowel personeels- als werkmiddelen.

De jaarlijkse basissubsidie bedraagt minstens 85.000 euro en wordt vermeerderd met een bedrag dat is gekoppeld aan de volgende criteria:

- 1° het aantal inwoners, ingeschreven in het bevolkingsregister van de gemeenten die

deel uitmaken van het gebied waar het onroerendergoeddepot zijn receptieve diensten verleent op 31 december van het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarin de ontvankelijke subsidieaanvraag is goedgekeurd;

2° de oppervlakte van het gebied waar het onroerendergoeddepot zijn receptieve diensten verleent;

3° de grootte van de collectie.

De minister stelt de eenheidsprijzen per criterium vast.

Art. 10.1.25. De subsidie wordt gedurende de looptijd van de samenwerkingsovereenkomst jaarlijks beschikbaar gesteld in de vorm van een voorschot en een saldo:

1° een voorschot van 70% van het jaarlijkse subsidiebedrag wordt uitbetaald uiterlijk op 1 april van het lopende werkingsjaar;

2° een saldo van het jaarlijkse subsidiebedrag wordt uitbetaald na de uitvoering van het jaarlijks toezicht, vermeld in artikel 10.1.26, op basis van verantwoorde kosten.

Art. 10.1.26. Het agentschap oefent het jaarlijkse toezicht uit op de aanwending van de subsidie en kan hiervoor alle initiatieven nemen die het nodig acht.

Met het oog op het toezicht, vermeld in het eerste lid, kan de minister nader bepalen welke kosten al dan niet in aanmerking komen voor subsidiëring.

Het agentschap brengt het erkende onroerendergoeddepot per beveiligde zending op de hoogte van de resultaten van het jaarlijkse toezicht.

Als er bij het jaarlijkse toezicht ernstige tekortkomingen worden vastgesteld, wordt het saldo niet of slechts gedeeltelijk uitbetaald.

Art. 10.1.27. Het agentschap evalueert driejaarlijks de naleving van de samenwerkingsovereenkomst op basis van:

1° een tussentijdse evaluatie;

2° een eindevaluatie.

Het agentschap kan voor de evaluatie, vermeld in het eerste lid, alle initiatieven nemen die het nodig acht.

Het agentschap brengt het erkende onroerendergoeddepot per beveiligde zending op de hoogte van de resultaten van de tussentijdse evaluatie, vermeld in het eerste lid, 1°, en van de eindevaluatie, vermeld in het eerste lid, 2°.

Als er bij de tussentijdse evaluatie ernstige tekortkomingen worden vastgesteld, kan de minister op voorstel van het agentschap beslissen om de

samenwerkingsovereenkomst vervroegd te beëindigen. Die beslissing heeft dezelfde gevolgen als de beslissing over de intrekking van de erkenning..

Art. 10.1.28. Een erkend onroerendergoeddepot kan een gemotiveerde aanvraag indienen om de samenwerkingsovereenkomst vervroegd te beëindigen. De aanvraag wordt per beveiligde zending ingediend bij het agentschap.

De minister neemt een beslissing over de aanvraag binnen een termijn van zestig dagen, die ingaat op de dag nadat de aanvraag is ingediend. Als de samenwerkingsovereenkomst vervroegd beëindigd wordt, loopt ze af op 31 december van het lopende jaar.

Afdeling 2. Subsidies in het kader van beheersovereenkomsten

Onderafdeling 1. Algemene bepalingen

Art. 10.2.1. Een beheersovereenkomst is een overeenkomst tussen de beheersdienst en een zakelijkrechthouder of een beheerder van een archeologische site, monument, een of meer percelen in een cultuurhistorisch landschap, stads- of dorpsgezicht of erfgoedlandschap, waarbij die zich er vrijwillig toe verbindt om gedurende een bepaalde termijn een of meer beheerspakketten uit te voeren tegen betaling van een vooraf bepaalde vergoeding, binnen de perken van de daarvoor bestemde kredieten op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

De beheersdienst kan geen beheersovereenkomst sluiten met de diensten en agentschappen die afhangen van het Vlaamse Gewest, de besturen, alsook de publiekrechtelijke en privaatrechtelijke rechtspersonen die in het Vlaamse Gewest belast zijn met taken van openbaar nut.

Art. 10.2.2. Een beheersovereenkomst wordt gesloten voor een duur van vijf jaar. De looptijd van de beheersovereenkomst kan verlengd worden als de verlenging verantwoord is in het licht van de beheersdoelstelling.

Een beheersovereenkomst vangt aan op 1 januari van het jaar dat volgt op het jaar waarin de beheersovereenkomst is gesloten.

Art. 10.2.3. Vanaf het sluiten van de beheersovereenkomst moet de zakelijkrechthouder of de beheerder de beheersovereenkomst naleven, zich onderwerpen aan de controle van de naleving ervan en alle gegevens die nodig zijn om de evaluatie van de maatregelen mogelijk te maken aan de beheersdienst ter beschikking stellen.

Art. 10.2.4. Een beheersovereenkomst kan gecombineerd worden met andere beheersovereenkomsten, milieufacties of maatregelen, op voorwaarde dat ze elkaar aanvullen en onderling verenigbaar zijn. Een beheersvergoeding kan niet gecumuleerd worden met andere vormen van vergoeding, toegekend voor dezelfde of een soortgelijke prestatie.

Onderafdeling 2. Doelstelling en toepassingsgebied

Art. 10.2.5. De beheersovereenkomsten zijn gericht op het duurzaam behoud en beheer van onroerend erfgoed.

In het kader van de beheersdoelstelling, vermeld in het eerste lid, kunnen de volgende beheerspakketten worden uitgevoerd via beheersovereenkomsten:

1° het creëren van een bufferstrook ter bescherming van cultuurhistorisch waardevolle landschapselementen;

2° het beheer van houtig erfgoed;

3° het beschermen van bodem en reliëfvormen.

De minister stelt de jaarlijkse beheersvergoeding vast voor de beheerspakketten, vermeld in het tweede lid.

Art. 10.2.6. In de beheerspakketten worden beheersmaatregelen opgenomen, die wezenlijk bijdragen tot de instandhouding en bescherming van de erfgoedkenmerken en de erfgoedwaarden.

De minister bepaalt voor elk beheerspakket de beheersmaatregelen en voorwaarden.

Art. 10.2.7. De minister bepaalt het beheersgebied waarin beheersovereenkomsten kunnen worden gesloten in functie van de beheersdoelstelling, vermeld in artikel 10.2.5, eerste lid.

Art. 10.2.8. De minister kan bepalen welke beheersgebieden of gedeelten ervan of welke beheerspakketten prioritair in aanmerking komen om beheersovereenkomsten te sluiten. Daarbij wordt rekening gehouden met de positieve resultaten die verwacht kunnen worden door beheerspakketten in te zetten en met de optimale besteding van de begrotingskredieten.

Onderafdeling 3. Toezicht op de naleving van de beheersovereenkomsten

Art. 10.2.9. De beheersdienst is belast met het toezicht op de naleving van de beheersovereenkomsten. Om na te gaan of de beheersovereenkomst is nageleefd, voert hij administratieve controles en controles ter plaatse uit. Hij kan zich daarvoor laten bijstaan door derden.

Art. 10.2.10. In geval van een controle ter plaatse hebben de bevoegde personeelsleden het recht om de percelen in kwestie te betreden en om de nodige vaststellingen over de uitvoering van de beheersovereenkomst te doen.

Op verzoek van de bevoegde personeelsleden begeleidt de zakelijkrechthouder of de beheerder hen naar de percelen in kwestie. De beheerder verstrekt alle documenten en inlichtingen die noodzakelijk zijn voor de controle. Als de zakelijkrechthouder of de beheerder de controle verhindert, heeft hij geen recht op een beheersvergoeding voor zijn beheersovereenkomst.

De zakelijkrechthouder of de beheerder wordt in de gelegenheid gesteld het verslag van de controle te ondertekenen om zijn aanwezigheid bij de controle te bevestigen, en er opmerkingen aan toe te voegen.

Als wordt vastgesteld dat de zakelijkrechthouder of de beheerder de beheersmaatregelen en voorwaarden niet naleeft, ontvangt hij een kopie van het verslag van de controle ter plaatse.

Art. 10.2.11. Naargelang de ernst, de omvang en het permanente karakter van de niet-naleving legt de beheersdienst de volgende sancties op:

- 1° de beheersvergoeding voor het betreffende jaar wordt verlaagd of niet uitbetaald;
- 2° de reeds betaalde beheersvergoedingen worden gedeeltelijk of volledig teruggevorderd;
- 3° de beheersovereenkomst of een deel van de beheersovereenkomst wordt onmiddellijk beëindigd en de reeds betaalde beheersvergoedingen worden gedeeltelijk of volledig teruggevorderd.

De minister kan nadere regels vaststellen voor de controle en de toe te passen sancties.

Onderafdeling 4. Procedurebepalingen

Art. 10.2.12. Uiterlijk op 1 oktober van het jaar voor het gewenste aanvangsjaar van de beheersovereenkomst wordt de aanvraag tot het sluiten van de beheersovereenkomst ingediend bij de beheersdienst.

De minister bepaalt de gegevens die de aanvraag moet bevatten. In voorkomend geval laat de beheersdienst aan de zakelijkrechthouder of de beheerder weten welke gegevens in de aanvraag ontbreken of een nadere toelichting vereisen.

De beheersdienst kan een model van aanvraagformulier ter beschikking stellen.

Art. 10.2.13. Het agentschap gaat na of de beheersovereenkomst kan worden gesloten en of de gevraagde beheerspakketten in overeenstemming zijn met de beheersdoelstelling en de gestelde prioriteiten.

Als de beheersdienst op basis van het advies van het agentschap beslist dat een beheersovereenkomst kan worden gesloten, verzendt hij het ontwerp van de beheersovereenkomst aan de zakelijkrechthouder of de beheerder.

De exemplaren van de beheersovereenkomst die de zakelijkrechthouder of de beheerder ondertekend hebben, worden, op straffe van verval van de beheersovereenkomst, voor de ingangsdatum van de beheersovereenkomst aan de beheersdienst bezorgd. De beheersdienst bezorgt de beheersovereenkomst die beide partijen ondertekend hebben aan de zakelijkrechthouder of de beheerder.

Art. 10.2.14. De minister bepaalt de nadere regels met betrekking tot de procedure voor het sluiten van beheersovereenkomsten en de voorwaarden van betaling van de beheersvergoeding en kan de nodige modelformulieren vaststellen.

Onderafdeling 5. Bijzondere bepalingen

Art. 10.2.15. De zakelijkrechthouder, de beheerder of zijn rechtsopvolger kan een gemotiveerde aanvraag indienen om de beheersovereenkomst of een deel van de beheersovereenkomst vervroegd te beëindigen wegens overmacht of uitzonderlijke omstandigheid. De aanvraag wordt schriftelijk ingediend bij de beheersdienst.

De beheersdienst beslist of het meegedeelde geval overmacht of een uitzonderlijke omstandigheid is. In geval van overmacht of uitzonderlijke omstandigheid eindigt de beheersovereenkomst of het betreffende deel van de beheersovereenkomst.

Art. 10.2.16. §1. Als de zakelijkrechthouder of de beheerder een landbouwer is, als vermeld in artikel 2, 7°, van het decreet van 22 december 2006 houdende inrichting van een gemeenschappelijke identificatie van landbouwers, exploitaties en landbouwgrond in het kader van het meststoffenbeleid en van het landbouwbeleid, en van oordeel is dat hij de bepalingen van de beheersovereenkomst niet kan blijven nakomen doordat zijn bedrijf wordt herverkaveld of valt binnen een ruilverkaveling die de overheid goedgekeurd heeft, deelt de beheerder dat onmiddellijk schriftelijk mee aan de beheersdienst.

§2. Als de beheersdienst beslist dat een aanpassing van de beheersovereenkomst aan de nieuwe bedrijfssituatie mogelijk is, bepaalt de beheersdienst de voorwaarden van die aanpassing. De beheersdienst kan daarvoor een aangepaste beheersovereenkomst voorleggen.

Als de beheersdienst beslist dat een aanpassing aan de nieuwe bedrijfssituatie onmogelijk is, eindigt de beheersovereenkomst of het betreffende deel van de beheersovereenkomst.

Art. 10.2.17. Als de zakelijkrechthouder of de beheerder een landbouwer is als vermeld in artikel 2, 7°, van het decreet van 22 december 2006 houdende inrichting van een gemeenschappelijke identificatie van landbouwers, exploitaties en landbouwgrond in het kader van het meststoffenbeleid en van het landbouwbeleid, en gedurende de looptijd van zijn beheersovereenkomst alle percelen landbouwgrond, vermeld in artikel 2, 12°, van het voormelde decreet, of een deel ervan overdraagt, kan de overnemer van de percelen landbouwgrond de beheersovereenkomst of het betreffende deel van de beheersovereenkomst voor de resterende looptijd overnemen. De beheerder brengt de beheersdienst schriftelijk op de hoogte van de overname van de percelen landbouwgrond en van het feit dat de overnemer van die percelen de beheersovereenkomst of het betreffende deel van de beheersovereenkomst al dan niet overneemt.

Afdeling 3. Projectsubsidies

Onderafdeling 1. Toepassingsgebied

Art. 10.3.1. De minister kan overeenkomstig de bepalingen van dit besluit en binnen de perken van de daarvoor bestemde kredieten op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap een projectsubsidie toekennen.

De Belgische staat, federale instellingen en deelstaten, met uitzondering van de onderwijsinstellingen, komen niet aanmerking voor een projectsubsidie.

Onderafdeling 2. Aard van de projectsubsidie

Art. 10.3.2. Een subsidieaanvraag wordt ingediend bij het agentschap om participatieve en sensibiliserende projecten uit te voeren in een van de volgende modules:

- 1° educatie en publiekswerking;
- 2° onderzoek.

Het project voldoet aan de volgende voorwaarden:

- 1° het project heeft een duur van maximaal drie jaar;
- 2° het toepassingsgebied van het project is het Vlaams Gewest en heeft betrekking op onroerend erfgoed.

Art. 10.3.3. De minister kan jaarlijks een of meer prioritaire thema's voor de subsidieaanvragen bepalen. In voorkomend geval wordt dat bekendgemaakt in de projectoproep, vermeld in artikel 10.3.6.

Art. 10.3.4. §1. Alleen kosten die direct en uitsluitend verbonden zijn aan het project, komen in aanmerking voor subsidiëring.

De projectsubsidie bedraagt maximaal 60% van de totale aanvaardbare projectkosten.

De projectsubsidie kan bovendien alleen toegekend worden voor het deel van de projectkosten dat niet gefinancierd wordt of zal worden door een andere Vlaamse overheidsinstantie of door een andere nationale of internationale publiekrechtelijke rechtspersoon.

§2. De projectsubsidie moet worden aangewend voor het doel waarvoor ze is toegekend. Eventuele ontvangsten die voortvloeien uit het gesubsidieerde project, moeten integraal worden aangewend voor de uitvoering van het project.

Art. 10.3.5. De minister stelt jaarlijks een maximumbedrag voor de projectsubsidie vast. Dat bedrag wordt in de projectoproep bekendgemaakt.

Onderafdeling 3. De aanvraagprocedure

Art. 10.3.6. Uiterlijk op 31 januari kan het agentschap een projectoproep lanceren. De oproep wordt minstens bekendgemaakt op de website van het agentschap en op een website die gerelateerd is aan onroerend erfgoed.

De projectoproep vermeldt minstens de volgende gegevens:

- 1° het thema en de module waarin de projecten moeten passen;
- 2° het maximale subsidiebedrag.

Art. 10.3.7. Uiterlijk op 1 april wordt de aanvraag ingediend bij het agentschap met een volledig ingevuld modelformulier, dat ter beschikking gesteld is op de website van het agentschap.

De aanvraag bevat minstens de volgende elementen:

- 1° de naam en de contactgegevens van de aanvrager;
- 2° het rekeningnummer waarop de projectsubsidie gestort kan worden;
- 3° een inhoudelijke beschrijving van het project, die minstens de volgende gegevens bevat:
 - a) een omschrijving van de uitgangssituatie;
 - b) een omschrijving van een of meer doelgroepen;
 - c) een uitwerking van de doelstellingen en de visie van het project in functie van de module waarin het project wordt ingediend en van de beoogde meerwaarde voor de doelgroep(en);
 - d) een omschrijving van de verschillende didactische of onderzoeksmethodieken die gebruikt zullen worden in functie van de module;
- 4° een motivatie waaruit blijkt dat het project past in de module en aansluit bij het thema dat aangegeven is in de projectoproep;
- 5° een plan van aanpak, dat minstens de volgende gegevens bevat:
 - a) de totale uitvoeringstermijn van het project;
 - b) een stappenplan met timing en opgave van de verschillende fasen, de beoogde tussentijdse resultaten en de mijlpalen van het project;
 - c) de uitvoerders van het project en de personen die erbij betrokken zijn in functie van hun bijdrage in de verschillende fasen;
- 6° een financieel plan, dat minstens de volgende gegevens bevat:
 - a) de hoofdlijnen van de begroting voor het project;
 - b) een raming van de benodigde personeels- en werkmiddelen;

- c) de financieringswijze van alle kosten die inherent zijn aan het project;
- d) de opgave van de reeds verkregen, de te verwachten of aan te vragen subsidies die de aanvrager op grond van andere wetgeving of reglementering dan dit besluit heeft verkregen of kan verkrijgen, en welke andere actoren het project mee bekostigen.

Het agentschap gaat na of de subsidieaanvraag alle elementen, vermeld in het tweede lid, bevat. Als het agentschap vaststelt dat de aanvraag niet alle vereiste elementen bevat, brengt het de aanvrager binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van de subsidieaanvraag per beveiligde zending op de hoogte van de ontbrekende elementen. Als de aanvrager het dossier niet binnen een termijn van veertien dagen, die ingaat op de dag na de betekening, aanvult, wordt de subsidieaanvraag onontvankelijk verklaard. Het agentschap deelt die beslissing per beveiligde zending mee aan de aanvrager.

Onderafdeling 4. De beoordeling van de projectvoorstellen

Art. 10.3.8. De ontvankelijke projectvoorstellen worden beoordeeld aan de hand van de volgende criteria:

- 1° het participatieve karakter van het project en de bijdrage van het project aan de vergroting van het maatschappelijke draagvlak voor de erfgoedzorg en de uitstraling bij de beoogde doelgroep(en);
- 2° de maatschappelijke relevantie van het project;
- 3° het duurzame karakter en de voorbeeldfunctie van het project;
- 4° de projectstructuur;
- 5° de financiële en organisatorische haalbaarheid van het project.

Voor de beoordeling van de ontvankelijke projectvoorstellen binnen de module educatie en publiekswerking worden de volgende bijkomende criteria gehanteerd:

- 1° een coherente communicatiestrategie;
- 2° de doelgroepbenadering van het project.

Voor de beoordeling van de ontvankelijke projectvoorstellen binnen de module onderzoek worden de volgende bijkomende criteria gehanteerd:

- 1° de wetenschappelijke relevantie van het project;
- 2° de verscheidenheid van de bronnen of sites;
- 3° de wetenschappelijke omkadering van het project.

De minister kan de criteria verduidelijken overeenkomstig de beleidsprioriteiten en de noodwendigheden.

Art. 10.3.9. De projectvoorstellen worden beoordeeld door een jury, die is samengesteld uit twee vertegenwoordigers van het agentschap en drie vertegenwoordigers van de Commissie. De jury kan in voorkomend geval aangevuld worden met externe experts die beschikken over relevante deskundigheid inzake het thema van de projectoproep. Elk jurylid is stemgerechtigd.

Art. 10.3.10. §1. Het agentschap legt de ontvankelijke subsidieaanvragen voor aan de jury die een gemotiveerd advies erover formuleert.

Het advies van de jury bevat de volgende elementen:

- 1° een beknopte evaluatie per project op basis van de beoordelingscriteria vermeld in artikel 10.3.8;
- 2° een opdeling van de projecten in positief en negatief geadviseerde projecten;
- 3° een rangschikking van de positief geadviseerde projecten.

§2. Als de jury bijkomende informatie nodig acht, kan het agentschap die informatie opvragen bij de aanvrager. De aanvrager stelt binnen de termijn van minstens veertien dagen die het agentschap vastgesteld heeft, de aanvullende stukken ter beschikking.

§3. Het agentschap bezorgt het advies van de jury aan de minister.

§4. Uiterlijk op 1 augustus beslist de minister over de toekenning van de projectsubsidies en over eventuele specifieke voorwaarden. De projectsubsidies worden toegekend in de volgorde van de rangschikking die aan de projecten wordt gegeven.

Het agentschap deelt de beslissing per beveiligde zending mee aan de indieners van de projectvoorstellen. Aan de begunstigden wordt ook het maximale bedrag van de projectsubsidie per project meegedeeld.

Onderafdeling 5. Verantwoording van de aanwending van de subsidies en toezicht

Art. 10.3.11. De begunstigde brengt het agentschap per beveiligde zending op de hoogte van de start van het project en de mijlpalen van het project, zoals aangegeven in het plan van aanpak.

Art. 10.3.12. Op gemotiveerd en schriftelijk verzoek van de begunstigde kan het agentschap de maximale looptijd van het project eenmaal met maximaal één jaar verlengen.

De aanvraag tot verlenging wordt uiterlijk ingediend bij het agentschap drie maanden voor de afloop van de uitvoeringstermijn die is vastgelegd in het plan van aanpak.

Art. 10.3.13. Uiterlijk zes maanden na de afloop van het project bezorgt de begunstigde een inhoudelijk eindverslag aan het agentschap, dat minstens de volgende gegevens bevat:

- 1° een beschrijving van het verloop van het project;
- 2° een weergave van de beoogde en de bereikte resultaten van het project;
- 3° een beknopte beschrijving van de activiteiten in het kader van het project en de prestaties die zijn geleverd.

Bij het inhoudelijk eindverslag wordt een financieel eindrapport gevoegd, dat minstens de volgende gegevens bevat:

- 1° een gedetailleerde financiële eindafrekening;
- 2° een aanvraag tot uitbetaling van het saldo van de projectsubsidie;
- 3° een staat van de werkelijke inkomsten die betrekking hebben op het project;
- 4° een afrekening van de bedragen die ontvangen zijn op grond van andere wetgeving of reglementering dan dit besluit.

De minister bepaalt de nadere regels voor de verplichte vermeldingen in het financiële eindrapport.

De bewijsstukken van de gemaakte kosten kunnen op elk moment door het agentschap worden opgevraagd.

Art. 10.3.14. Een voorschot van 70% van het maximaal toegekende bedrag van de projectsubsidie wordt uitbetaald bij de start van het project.

De minister bepaalt de nadere regels voor de berekening van het saldo van de projectsubsidie.

Art. 10.3.15. Als de begunstigde niet voldoet aan de rapporteringsverplichtingen, vermeld in artikel 10.3.11 en 10.3.13 of als de rapportering manifest onduidelijk is, of als de begunstigde onvoldoende aantoonst dat hij de vooropgestelde doelstellingen heeft nagestreefd, verzoekt het agentschap uiterlijk drie maanden na de ontvangst van de documenten, vermeld in artikel 10.3.11 en 10.3.13 om een aangepaste rapportering of een motiverende nota met de redenen waarom bepaalde engagementen niet zijn nagekomen.

Als uit de aangepaste rapportering of uit de bijkomende motivering blijkt dat de subsidie niet aangewend is voor het doel waarvoor ze is verleend, kan het agentschap de verdere toegekende subsidies niet of slechts gedeeltelijk uitbetalen en kan het agentschap de geheel of gedeeltelijk uitbetaalde subsidies terugvorderen.

Art. 10.3.16. Teveel uitbetaalde bedragen worden teruggevorderd.

Art. 10.3.17. Met behoud van de toepassing van de bevoegdheden van de Inspectie van Financiën en het Rekenhof is het agentschap belast met het toezicht op de aanwending door de begunstigde van de subsidie die krachtens dit besluit wordt toegekend.

Gemachtigde personeelsleden van de Vlaamse overheid of van het Rekenhof kunnen een controle ter plaatse uitvoeren.

Art. 10.3.18. Bij de uitvoering van elke activiteit die aansluit bij het project, moet de steun van de Vlaamse overheid duidelijk worden vermeld. Op elke publicatie die in het kader van het project wordt verspreid, moet ook het logo 'Met steun van de Vlaamse overheid' duidelijk en in redelijke verhouding tot de logo's van eventuele andere ondersteunende instanties worden aangebracht.

HOOFDSTUK 11. PREMIES

Afdeling 1. Onroerende goederen waarvoor geen premies worden toegekend

Art. 11.1.1. Er worden geen premies toegekend voor:

- 1° beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten aan of in een onroerend goed waarvan de Belgische staat, federale instellingen, andere deelstaten dan de deelstaten, vermeld in punt 2°, andere staten of hun deelgebieden zakelijkrechthouder zijn;
- 2° beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten aan of in een onroerend goed, eigendom van het Vlaamse Gewest of de Vlaamse Gemeenschap;
- 3° beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten aan of in een onroerend goed, eigendom van een provincie of een autonoom provinciebedrijf.

In afwijking van het eerste lid kunnen wel premies worden toegekend voor beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten aan of in:

- 1° kathedralen, bisschoppelijke of aartsbisschoppelijke paleizen en seminaries;
- 2° onderwijsgebouwen;
- 3° onroerende goederen, in erfpacht gegeven aan de nv Vlaamse Erfgoedkluis;
- 4° onroerende goederen, in erfpacht gegeven aan Herita vzw;
- 5° onroerende goederen, in erfpacht gegeven aan gemeenten;
- 6° onroerende goederen in het domein Bokrijk;
- 7° onroerende goederen of erfgoedlandschappen, die uitgevoerd worden door of in opdracht van verenigingen die het herstel en het beheer van een beschermd goed of erfgoedlandschap tot doel hebben, als het beheer over de onroerende goederen in kwestie voor een periode van minstens vijf jaar schriftelijk eraan is toegewezen.

Afdeling 2. Erfgoedpremie

Onderafdeling 1. Beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten waarvoor een erfgoedpremie aangevraagd kan worden

Art. 11.2.1. Binnen de perken van de daarvoor op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap beschikbare kredieten kan aan een premienemer een erfgoedpremie worden toegekend voor beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten die noodzakelijk zijn voor het behoud of de herwaardering van erfgoedkenmerken en -elementen van een beschermd goed, een erfgoedlandschap, of een deel ervan dat een opzichzelfstaand geheel vormt, of in de overgangszone bij een beschermd goed.

In het geval van een project dat ofwel beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten aan goederen gelegen in beschermde stads- en dorpsgezichten, beschermde cultuurhistorische landschappen, erfgoedlandschappen of beschermde archeologische sites omvat, of waarbij verschillende gespecialiseerde werkzaamheden gecombineerd worden, of waarvoor een meerjarenpremieovereenkomst wordt aangevraagd, of dat beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten omvat waarvoor een verhoogde erfgoedpremie van 60% of 80% wordt aangevraagd, wordt een erfgoedpremie slechts toegekend als de beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten die het voorwerp uitmaken van de erfgoedpremieaanvraag vermeld worden in een goedgekeurd beheersplan.

Art. 11.2.2. Er kan voor cultuuroederen alleen een erfgoedpremie worden toegekend voor het behoud en het beheer ervan en voor werkzaamheden eraan als ze integrerend deel uitmaken van een beschermd monument en uitdrukkelijk zijn opgenomen in een besluit tot definitieve bescherming of in een goedgekeurd beheersplan.

Art. 11.2.3. Een aanvraag van een erfgoedpremie voor het beheer van of voor werkzaamheden aan een orgel kan alleen in overweging worden genomen als de voorgestelde beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten passen in een duidelijk bestemmings- of herbestemmingsplan voor het gebouw waarin het orgel zich bevindt. Bovendien moet de aanvrager aantonen dat het orgel op regelmatige basis zal worden bespeeld.

Alleen beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten die gericht zijn op het opnieuw bespeelbaar maken of het bespeelbaar houden van het orgel komen in aanmerking voor een erfgoedpremie.

Beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten aan een orgel dat dateert van na de Eerste Wereldoorlog komen niet in aanmerking voor een erfgoedpremie, tenzij het orgel zich in een beschermd monument bevindt en expliciet vermeld wordt in het besluit tot definitieve bescherming of in het goedgekeurde beheersplan.

Art. 11.2.4. De volgende beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten komen niet in aanmerking voor een erfgoedpremie:

1° niet-erfgoedgebonden onderhoud;

2° comfort- en isolatiewerkzaamheden, beveiligingswerkzaamheden, of werkzaamheden of diensten die opgelegd zijn door andere regelgevingen, tenzij ze essentieel zijn voor het behoud van de erfgoedkenmerken en -elementen;

3° het opnieuw aanbrengen van niet meer aanwezige waardevolle elementen, behalve als er voldoende materiële gegevens of iconografisch materiaal aanwezig zijn om een verantwoorde reconstructie mogelijk te maken en als de reconstructie vereist is om een storende lacune aan te vullen;

4° ontsluitingswerken, behalve als ze opgenomen zijn in een goedgekeurd beheersplan voor open erfgoed.

In het eerste lid, 1°, wordt verstaan onder niet-erfgoedgebonden onderhoud: de preventieve en periodieke onderhoudswerken zonder impact op de erfgoedkenmerken of -elementen van het onroerend goed, die elke eigenaar of beheerder van een onroerend goed verondersteld wordt uit te voeren en die niet zijn opgenomen in de vastgestelde lijst met forfaitaire werkzaamheden.

Een aanvrager kan nooit aanspraak maken op een erfgoedpremie voor de uitvoering van werkzaamheden of diensten waartoe hij al gehouden is op grond van zijn deelname aan een misdrijf of inbreuk als vermeld in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

Onderafdeling 2. Twee procedures voor het aanvragen van de erfgoedpremie

Art. 11.2.5. De erfgoedpremie kan worden aangevraagd volgens twee procedures:

1° de standaardprocedure, waarbij maximaal 25.000 euro van de aanvaarde kostenraming in aanmerking wordt genomen voor de berekening van de erfgoedpremie;

2° de bijzondere procedure, waarbij de werkelijke, aanvaarde, kostenraming in aanmerking wordt genomen voor de berekening van de erfgoedpremie en waarbij de premienemer na toekenning ervan de werkzaamheden moet gunnen en de offertes moet indienen bij het agentschap.

Onderafdeling 3. De volgorde van toekenning van de erfgoedpremie bij de bijzondere procedure

Art. 11.2.6. De toekenning van een erfgoedpremie voor aanvragen die ingediend zijn volgens de bijzondere procedure verloopt in chronologische volgorde, bepaald op basis van de datum waarop het agentschap zich inhoudelijk akkoord verklaart met de voorgestelde beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten.

In afwijking van het eerste lid zal het beschikbare budget eerst worden aangesproken om de volgende structurele voorafnames te financieren:

1° aanvragen van een bijkomende erfgoedpremie ten gevolge van onvoorzienbare meer- of bijwerken;

2° actualisaties naar aanleiding van de verhogingen van de prijsherzieningsindexen S en I;

3° aanvragen voor een erfgoedpremie voor beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten die vermeld zijn in een goedgekeurd beheersplan.

De minister kan bijkomende structurele voorafnames bepalen.

Onderafdeling 4. Bedrag op basis waarvan de erfgoedpremie wordt berekend

Art. 11.2.7. De erfgoedpremie wordt berekend op basis van de aanvaarde kostenraming. Bij de standaardprocedure, als vermeld in onderafdeling 7 en 8, wordt maximaal 25.000 euro van de aanvaarde kostenraming in aanmerking genomen.

Art. 11.2.8. Een premienemer kan voor beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten waarvoor een erfgoedpremie wordt aangevraagd een beroep doen op gespecialiseerde opleidingscentra of instellingen die zorgen voor de opleiding of tewerkstelling van werkzoekenden. De erfgoedpremie wordt in dat geval bepaald op basis van de bedragen vermeld in de door de minister vastgestelde lijst met forfaitaire werkzaamheden, of wordt berekend op basis van de aankooprij van materialen of de huurprijs van toestellen en stellingen.

Onderafdeling 5. Premiepercentages

Art. 11.2.9. De erfgoedpremie bedraagt 40% van de aanvaarde kostenraming, exclusief btw.

Art. 11.2.10. Een verhoogde erfgoedpremie van 60% van de aanvaarde kostenraming, exclusief btw, wordt toegekend voor het beheer van of voor werkzaamheden of diensten aan of in:

1° ZEN-erfgoed;

2° onderwijsgebouwen.

Art. 11.2.11. Een verhoogde erfgoedpremie van 80% van de aanvaarde kostenraming, exclusief btw, wordt toegekend voor het beheer van of voor werkzaamheden of diensten aan of in:

1° beschermde monumenten die bestemd zijn voor een erkende eredienst. De verhoogde premie kan alleen worden toegekend als er een actueel kerkenbeleidsplan bestaat voor de gebouwen van een erkende eredienst, met uitzondering van de kathedralen. Een kerkenbeleidsplan biedt een langetermijnvisie voor alle gebouwen die bestemd zijn voor de eredienst op het grondgebied van de gemeente of regio in kwestie;

2° beschermde goederen die eigendom zijn van een gemeente, autonoom gemeentebedrijf, OCMW, OCMW-vereniging of een sociale huisvestingsmaatschappij. Als het gebouw bestemd is voor de eredienst, moet ook voldaan worden aan de voorwaarden, vermeld in punt 1°;

3° open erfgoed. De beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten moeten passen in de realisatie van de erkenning als open erfgoed, vermeld in artikel 8.4.1 en

8.4.2. De openstelling moet gerealiseerd worden conform het goedgekeurde beheersplan.

Een premienemer die een erfgoedpremie van 80% aanvraagt voor het behoud of de herwaardering van open erfgoed, gaat het engagement aan om gedurende minstens tien jaar die ingaat op de dag na de ontvangst van na het verzoek tot uitbetaling van het saldo van de erfgoedpremie die met toepassing van het eerste lid, 3°, is toegekend, te voldoen aan de specifieke bepalingen over open erfgoed in het goedgekeurde beheersplan.

Als hij dat engagement naast zich neerlegt voor de termijn van tien jaar, vermeld in het derde lid, is verstreken, moet hij de helft van de toegekende erfgoedpremie terugbetalen, vermeerderd met de wettelijke intresten, verminderd met 10% voor elk jaar dat volledig verstreken is, vanaf de datum waarop de uitbetaling van het saldo van de erfgoedpremie is aangevraagd.

Als het saldo van de erfgoedpremie niet binnen redelijke termijnen kan worden opgevraagd door overmacht, kan het agentschap uitzonderlijk een andere startdatum van de periode van tien jaar bepalen. De premienemer richt daarvoor een gemotiveerd verzoek aan het agentschap dat in voorkomend geval gestaafd wordt met bewijsstukken. In dat verzoek doet de premienemer een redelijk en gemotiveerd voorstel voor de startdatum van de periode van tien jaar.

In het geval van open erfgoed kan bijkomend een erfgoedpremie van 20% worden toegekend voor beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten gericht op een verbeterde inhoudelijke of fysieke ontsluiting van het goed, op voorwaarde dat ze ook bijdragen aan het behoud of de herwaardering van erfgoedkenmerken en -elementen.

In geval van onderwijsgebouwen, erkend als open erfgoed, komen beheersmaatregelen, werkzaamheden en diensten niet in aanmerking voor de verhoogde erfgoedpremie van 80%.

Art. 11.2.12. Als de premienemer kan aantonen dat hij de btw niet kan recupereren dan wordt de erfgoedpremie berekend op de aanvaarde kostenraming, inclusief btw.

Art. 11.2.13. De beheersmaatregelen, werkzaamheden en diensten mogen ook gefinancierd worden met andere overheidsbijdragen. De gezamenlijke overheidsbijdragen, met inbegrip van eventuele Europese middelen, kunnen evenwel niet meer bedragen dan de totale en aangetoonde kostprijs van de uitgevoerde beheersmaatregelen, werkzaamheden en diensten.

Een cumulatie van een erfgoedpremie aangevraagd volgens de standaardprocedure, een erfgoedpremie aangevraagd volgens de bijzondere procedure, een onderzoekspremie of een premie voor buitensporige opgravingskosten voor eenzelfde beheersmaatregel, werk, dienst of verplicht uit te voeren archeologische opgraving aan of in eenzelfde beschermd goed is uitgesloten.

Onderafdeling 6. Aantal aanvragen voor een erfgoedpremie per kalenderjaar

Art. 11.2.14. Een premienemer kan in hetzelfde kalenderjaar voor hetzelfde beschermde goed, hetzelfde erfgoedlandschap, of een deel ervan dat een opzichzelfstaand geheel vormt, voor elk van de volgende drie categorieën in

aanmerking komen voor hoogstens één erfgoedpremie aangevraagd volgens de standaardprocedure:

1° beheer van of werkzaamheden of diensten aan het exterieur;

2° beheer van of werkzaamheden of diensten aan waardevolle interieurelementen en -kenmerken van een beschermd monument en cultuurobjecten die er integrerend deel van uitmaken;

3° ontsluitingswerkzaamheden die gericht zijn op de verbeterde inhoudelijke of fysieke ontsluiting van open erfgoed.

In afwijking van het eerste lid kan een premienemer in hetzelfde kalenderjaar voor het beheer van of werkzaamheden of diensten, zoals bedoeld in het eerste lid, punt 1, aan hetzelfde beschermde cultuurhistorisch landschap, hetzelfde erfgoedlandschap, of een deel ervan dat een opzichzelfstaand geheel vormt, in aanmerking komen voor twee erfgoedpremies aangevraagd volgens de standaardprocedure.

Onderafdeling 7. Wijziging van de zakelijkrechthouder van de onroerende goederen, wijziging van de premienemer en wijziging van de werken waarvoor de premie is aangevraagd

Art. 11.2.15. De wijziging van de zakelijkrechthouder van onroerende goederen die het voorwerp vormen van een premieaanvraag is mogelijk. Het agentschap moet daarvan bij het verlijden van de akte of in voorkomend geval bij de vestiging van het vruchtgebruik door de premienemer op de hoogte worden gebracht.

Als de premienemer niet wordt gewijzigd, moet het agentschap in het bezit worden gesteld van de formele bevestiging van de nieuwe eigenaar of van de zakelijkrechthouder dat de oorspronkelijke premienemer met zijn goedkeuring de opdrachtgever blijft van de beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten, en de kosten ervan draagt.

De wijziging van premienemer is mogelijk op voorwaarde dat de nieuwe premienemer de opdrachtgever is van de beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten en dat hij de kosten ervan draagt.

Een premienemer kan nog gewijzigd worden:

1° als het gaat om een aanvraag van een erfgoedpremie volgens de standaardprocedure, tot op het moment van de aanvraag tot uitbetaling van de premie;

2° als het gaat om een aanvraag van een erfgoedpremie volgens de bijzondere procedure, zolang de geplande beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten nog niet gestart zijn, of zolang er nog geen voorschot is uitbetaald.

De wijziging van premienemer vereist het akkoord van de oorspronkelijke en de nieuwe premienemer en van het agentschap.

Bij de wijziging van premienemer kan geen hoger premiepercentage worden toegekend, ook niet als het statuut van de nieuwe premienemer dat bepaalt. De premie zal echter wel worden verlaagd als het gaat om een verhoogde premie, en als de nieuwe premienemer niet langer voldoet aan de voorwaarden om in aanmerking te komen voor een verhoogde premie.

Art. 11.2.16. De premienemer voert de aangevraagde werken volledig en volgens het goedgekeurde dossier uit. Eventuele wijzigingen moeten vooraf voorgelegd worden aan en goedgekeurd worden door het agentschap.

Onderafdeling 8. Aanvragen van een erfgoedpremie volgens de standaardprocedure

Art. 11.2.17. De beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten waarvoor een erfgoedpremie wordt gevraagd volgens de standaardprocedure mogen pas worden gestart na de vastlegging van de premie.

Art. 11.2.18. De premienemer dient de aanvraag voor de erfgoedpremie volgens de standaardprocedure in bij het agentschap. Het aanvraagdossier bevat, als dat van toepassing is:

1° een volledig ingevuld en ondertekend aanvraagformulier dat ter beschikking wordt gesteld op de website van het agentschap;

2° een motivering van de geplande beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten, met duidelijke verwijzing naar de relevante bepalingen van het goedgekeurde beheersplan of de motivatie waarom een beheersplan niet nodig is;

3° een beschrijving van de geplande beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten, aangevuld met een kostenraming of een gedetailleerde verwijzing naar de door de minister vastgestelde lijst met forfaitaire werkzaamheden;

4° (...).

De minister kan de nadere regels voor de inhoud van het aanvraagdossier bepalen.

Art. 11.2.19. §1. De aanvraag van een erfgoedpremie volgens de standaardprocedure kan gelijktijdig ingediend worden met de aanvraag van de toelating voor de beheersmaatregelen, werkzaamheden, diensten of handelingen. Het agentschap stelt hiervoor op de website een gecombineerd aanvraagformulier ter beschikking. Een dergelijke gecombineerde aanvraag wordt ingediend bij het agentschap of, in voorkomend geval, bij de erkende onroerenderfgoedgemeente.

§2. Als de aanvraag wordt ingediend bij het agentschap, dan wordt de behandelingstermijn, vermeld in artikel 6.3.5, eerste lid, verlengd tot negentig dagen en geldt de vastlegging van de erfgoedpremie, vermeld in artikel 11.2.20, als toelating voor de aangevraagde beheersmaatregelen, werkzaamheden, diensten of handelingen.

§3. Als de aanvraag wordt ingediend bij de erkende onroerenderfgoedgemeente, stuurt de onroerenderfgoedgemeente een kopie van de aanvraag en de bijhorende stukken door naar het agentschap binnen een termijn van vijf dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst ervan.

Art. 11.2.20. Het agentschap onderzoekt de aanvraag inhoudelijk en neemt een beslissing binnen een termijn van negentig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst ervan. In geval van akkoord wordt de erfgoedpremie vastgelegd waarna een kopie van dit besluit per beveiligde zending aan de aanvrager wordt bezorgd.

Als het dossier niet in aanmerking komt voor een erfgoedpremie volgens de standaardprocedure, onvolledig wordt bevonden of als de waarborgen voor een vakkundige uitvoering onvoldoende worden geacht, wordt onverwijld per beveiligde zending aan de aanvrager gemeld waarom de aanvraag wordt geweigerd, en in voorkomend geval in welke zin het dossier moet worden aangepast of aangevuld om voor goedkeuring in aanmerking te komen. Een aangepaste aanvraag moet aan die opmerkingen tegemoetkomen en kan overeenkomstig artikel 11.2.18 opnieuw worden ingediend.

Art. 11.2.21. De premienemer brengt het agentschap minstens vijftien dagen op voorhand per beveiligde zending op de hoogte van de start van de werken en van de vastgelegde uitvoeringstermijn.

Art. 11.2.22. Een premienemer is verplicht om op de werf aan te geven dat een erfgoedpremie is toegekend. De minister kan daarover nadere richtlijnen bepalen.

Onderafdeling 9. Uitbetaling van de erfgoedpremie bij de standaardprocedure

Art. 11.2.23. Na afloop van de beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten bezorgt de premienemer het agentschap een gedocumenteerd overzicht van de uitgevoerde beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten en vraagt hij per beveiligde zending de uitbetaling van de premie. De premienemer voegt bij de aanvraag in voorkomend geval de nodige betalingsbewijzen die aantonen dat de beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten die in aanmerking komen voor de premie, volledig betaald zijn.

Na controle van de ingediende stukken en van de uitgevoerde beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten door het agentschap wordt de erfgoedpremie uitbetaald.

Als de aanvraag tot uitbetaling onvolledig wordt bevonden of als de uitgevoerde beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten niet worden aanvaard, wordt aan de premienemer per beveiligde zending gemeld waarom de uitbetaling wordt geweigerd, en in welke zin het dossier in voorkomend geval kan worden aangepast of aangevuld om alsnog voor uitbetaling in aanmerking te komen. Een nieuwe aanvraag tot uitbetaling moet aan die opmerkingen tegemoetkomen en kan overeenkomstig het eerste lid opnieuw worden ingediend.

Art. 11.2.24. Het bedrag van de erfgoedpremie dat in totaal uitgekeerd moet worden, ligt niet hoger dan het definitieve premiebedrag dat aan de premienemer is

meegedeeld in de beslissing van het agentschap waarbij de aanvraag is goedgekeurd.

Bij de afrekening van een toegekende erfgoedpremie neemt de premienemer bijgevolg de aanvullende kosten voor de meer- en bijwerken voor zijn rekening als het bedrag van de eindafrekening hoger is dan het definitieve premiebedrag dat aan de premienemer is meegedeeld.

Art. 11.2.25. Bij de uitbetaling van de erfgoedpremie volgens de standaardprocedure wordt alleen rekening gehouden met de beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten die werkelijk en volgens de regels van de kunst uitgevoerd zijn, die door het agentschap goedgekeurd zijn en die in voorkomend geval bewezen kunnen worden aan de hand van betalingsbewijzen.

Art. 11.2.26. Een premienemer wordt geacht afstand te doen van de erfgoedpremie als hij niet, overeenkomstig artikel 11.2.25, verzoekt om de uitbetaling ervan binnen een termijn van twee jaar, die ingaat op de dag na de beveiligde zending waarmee het agentschap de voorgestelde beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten goedkeurt.

In uitzonderlijke omstandigheden en na uitdrukkelijke toestemming kan de termijn, vermeld in het eerste lid, eenmalig verlengd worden. Daarvoor richt de premienemer vóór het verstrijken termijn, vermeld in het eerste lid, per beveiligde zending, een gemotiveerd verzoek aan het agentschap.

Onderafdeling 10. Aanvragen van een erfgoedpremie volgens de bijzondere procedure

Art. 11.2.27. De maatregelen en werken waarvoor een erfgoedpremie wordt gevraagd volgens de bijzondere procedure mogen pas worden gestart na de toekenning ervan.

In uitzonderlijke omstandigheden kan een premienemer beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten uitvoeren vóór de toekenning van de premie zonder dat hij het recht op de premie verliest. Hij dient daartoe, nadat hij de bevestiging heeft ontvangen dat de beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten in aanmerking komen voor een erfgoedpremie, een gemotiveerde aanvraag in bij het agentschap. Daarin geeft hij onder meer aan waarom niet langer gewacht kan worden, en welke beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten voorafgaand aan de toekenning van de erfgoedpremie zullen worden uitgevoerd.

Het agentschap onderzoekt de aanvraag en neemt een beslissing binnen een termijn van vijftien dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst ervan. Het agentschap deelt die beslissing per beveiligde zending onverwijld mee aan de aanvrager.

Alleen als het agentschap instemt met het feit dat er beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten vóór de toekenning van de premie worden uitgevoerd, en als de premienemer zich beperkt tot de beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten die in de goedkeuring vermeld zijn, verliest hij het recht op de premie niet.

Art. 11.2.28. De premienemer dient de aanvraag voor de erfgoedpremie volgens de bijzondere procedure in bij het agentschap. Het aanvraagdossier bevat, als dat van toepassing is:

- 1° een volledig ingevuld en ondertekend aanvraagformulier dat ter beschikking wordt gesteld op de website van het agentschap;
- 2° een inventaris en opmetingstekeningen die de bestaande toestand weergeven;
- 3° een diagnosenota, die inzicht geeft in de technische en fysische problemen van het beschermde goed, het erfgoedlandschap of een deel ervan dat een opzichzelfstaand geheel vormt;
- 4° de motivering van de geplande beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten, gesitueerd binnen de globale visie op het toekomstige beheer van het goed, met duidelijke verwijzing naar de diagnosenota, en naar alle relevante stavingsstukken;
- 5° een gedetailleerde en volgens post geordende beschrijving van de beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten;
- 6° een kostenraming met uitsplitsing per post of de gedetailleerde verwijzing naar de door de minister vastgestelde lijst met forfaitaire werkzaamheden;
- 7° alle relevante documenten over de aanstelling van de ontwerper, of de motivatie waarom er geen ontwerper hoeft te worden aangesteld;
- 8° bij beschermde monumenten die bestemd zijn voor een erkende eredienst: het kerkenbeleidsplan van de gemeente of regio in kwestie.

De minister kan de nadere regels voor de inhoud van het aanvraagdossier bepalen.

Art. 11.2.29. §1. De aanvraag van een erfgoedpremie volgens de bijzondere procedure kan gelijktijdig ingediend worden met de aanvraag van de toelating voor de beheersmaatregelen, werkzaamheden, diensten of handelingen. Het agentschap stelt hiervoor op de website een gecombineerd aanvraagformulier ter beschikking. Een dergelijke gecombineerde aanvraag wordt ingediend bij het agentschap of, in voorkomend geval, bij de erkende onroerenderfgoedgemeente.

§2. Als de aanvraag wordt ingediend bij het agentschap, dan wordt de behandelingstermijn, vermeld in artikel 6.3.5, eerste lid, verlengd tot negentig dagen en geldt de beslissing, vermeld in artikel 11.2.30, waarbij de premieaanvraag ontvankelijk wordt verklaard als toelating voor de aangevraagde beheersmaatregelen, werkzaamheden, diensten of handelingen.

§3. Als de aanvraag wordt ingediend bij de erkende onroerenderfgoedgemeente, dan stuurt de onroerenderfgoedgemeente een kopie van de aanvraag en de bijhorende stukken door naar het agentschap binnen vijf dagen vanaf de dag na de ontvangst.

Art. 11.2.30. Het agentschap onderzoekt de aanvraag en neemt binnen negentig dagen, vanaf de datum van de ontvangst ervan een beslissing. Het agentschap deelt deze beslissing per beveiligde zending onverwijld mee aan de aanvrager.

Als het dossier niet in aanmerking komt voor een erfgoedpremie volgens de bijzondere procedure, onvolledig wordt bevonden of als de waarborgen voor een vakkundige uitvoering onvoldoende worden geacht, wordt in de beslissing vermeld waarom de aanvraag wordt geweigerd, en in voorkomend geval in welke zin het dossier moet worden aangepast of aangevuld om voor goedkeuring in aanmerking te komen. Een aangepaste aanvraag moet aan die opmerkingen tegemoetkomen en kan overeenkomstig artikel 11.2.28 opnieuw worden ingediend.

Art. 11.2.31. Als het agentschap zich inhoudelijk akkoord verklaart met de ingediende aanvraag, kan de minister een erfgoedpremie toekennen. Het agentschap deelt die beslissing per beveiligde zending onverwijld mee aan de aanvrager.

Art. 11.2.32. Op verzoek van de premienemer kan de toekenning van de erfgoedpremie worden uitgesteld, bijvoorbeeld met het oog op een fasering van de werken of wegens bepaalde cofinanciering.

Art. 11.2.33. De premienemer stelt het agentschap minstens vijftien dagen op voorhand per beveiligde zending op de hoogte van de start van de werken en van de vastgelegde uitvoeringstermijn.

Art. 11.2.34. Na de ontvangst van de toekenning van de erfgoedpremie dient de premienemer een gunningsdossier in bij het agentschap. Dat dossier omvat, als dat van toepassing is:

1° het bestek en de plannen waarop de inschrijvingen zijn gebaseerd, als de aanvraag, vermeld in artikel 11.2.28, is gewijzigd;

2° het toewijzingsbesluit, dat rekening houdt met de maatregelen ter bevordering van de kwaliteit, vermeld in afdeling 5;

3° de stedenbouwkundige vergunning en het verslag van de brandweer.

Art. 11.2.35. De leidend ambtenaar van het agentschap bevestigt het bedrag van de erfgoedpremie of past het aan als het bedrag van de offerte op basis waarvan de werkzaamheden worden gegund, lager is dan de goedgekeurde kostenraming. Het bedrag van de erfgoedpremie wordt in dat geval herberekend op basis van de geselecteerde offerten.

Als in de periode, tussen de datum van de aanvaarde kostenraming en de datum van de offerte van de uitvoerder aan wie de beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten worden toegewezen, de prijsherzieningsindexen S en I, zoals gepubliceerd door de bevoegde federale overheidsdienst, met meer dan 5% zijn gestegen of als in die periode het goed waarvoor een erfgoedpremie is verkregen, bijkomende schade heeft opgelopen waarvan de kosten meer bedragen dan 5% van de aanvaarde kostenraming, kan, nadat de premienemer een schriftelijke en gemotiveerde aanvraag heeft ingediend bij het agentschap, de erfgoedpremie worden verhoogd. De premienemer bewijst dat hij met de gepaste zorgvuldigheid getracht heeft de bijkomende schade te voorkomen. Het agentschap deelt de beslissing daarover onverwijld mee aan de aanvrager.

De verhoging van de erfgoedpremie wordt berekend op basis van een bedrag van ten hoogste 10% van de aanvaarde kostenraming en bedraagt maximaal 125.000 euro.

Onderafdeling 11. Uitbetaling van de erfgoedpremie bij de bijzondere procedure

Art. 11.2.36. De premienemer kan bij de start van de beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten een voorschot van 50% van de toegekende erfgoedpremie vragen. Hij dient daarvoor een schriftelijke aanvraag in bij het agentschap. Die aanvraag bevat, als dat van toepassing is:

- 1° de bestelling van de beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten;
- 2° een afschrift van het aanvangsbevel;
- 3° het borgstellingbewijs;
- 4° het rekeningnummer waarop de premie moet worden gestort;
- 5° de data van de werfvergaderingen.

Art. 11.2.37. Het saldo van de erfgoedpremie kan, op schriftelijk verzoek van de premienemer, worden uitbetaald nadat hij het agentschap in het bezit heeft gesteld van:

- 1° een eindverslag dat, als dat van toepassing is, de volgende documenten bevat:
 - a) de werfverslagen;
 - b) het proces-verbaal van de oplevering, aangevuld met een evaluatief relaas van de wijze waarop de aannemers de beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten hebben uitgevoerd;
 - c) de resultaten of verslagen van onderzoeken, analyses en controles, uitgevoerd tijdens en na de werken;
 - d) een vergelijkend fotografisch verslag;
 - e) een opgave van de ontwerper(s), de hoofdaannemer en de onderaannemers met vermelding van de uitgevoerde beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten en contactgegevens;
 - f) de richtlijnen voor verder beheer en onderhoud met het oog op de opgelegde toestandsrapporten;
 - g) de as-buittattesten, vermeld in artikel 4.2.7 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening;
 - h) een beknopte toelichting bij de uitgevoerde beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten en de verwerkte materialen die niet in het premiedossier opgenomen waren;
 - i) productfiches van de aangewende materialen die niet in het premiedossier vermeld waren;
- 2° een afrekening, die volgens post gerelateerd is aan de kostenraming;
- 3° betalingsbewijzen die aantonen dat de beheersmaatregelen, werkzaamheden of

diensten die in aanmerking komen voor de erfgoedpremie volledig betaald zijn.

De minister kan de nadere regels voor de inhoud van de in te dienen documenten bepalen.

Na controle van de ingediende stukken en de uitgevoerde beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten door het agentschap wordt de erfgoedpremie, in geval van akkoord, uitbetaald.

Als de aanvraag tot uitbetaling onvolledig wordt bevonden of de uitgevoerde beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten niet worden aanvaard, wordt gemeld waarom de uitbetaling wordt geweigerd, en in welke zin het dossier in voorkomend geval kan worden aangepast of aangevuld om alsnog voor uitbetaling in aanmerking te komen. Een nieuwe aanvraag tot uitbetaling moet aan die opmerkingen tegemoetkomen en kan overeenkomstig het eerste lid opnieuw worden ingediend.

Art. 11.2.38. Het in totaal uit te keren bedrag van een erfgoedpremie ligt niet hoger dan het definitieve premiebedrag dat aan de premienemer is meegedeeld in de toekenning of het besluit van de leidend ambtenaar van het agentschap, als het bedrag van de erfgoedpremie met toepassing van artikel 11.2.35 is verlaagd.

Bij de afrekening van een toegekende erfgoedpremie neemt de premienemer bijgevolg de aanvullende kosten voor de meer- en bijwerken voor zijn rekening voor als het bedrag van de eindafrekening hoger is dan het definitieve premiebedrag dat aan de premienemer is meegedeeld.

In afwijking van het eerste lid kan een bijkomende erfgoedpremie aangevraagd worden, als ingevolge onvoorzienbare omstandigheden tijdens de uitvoering van de beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten bijkomende ingrepen, hetzij meer- of bijwerken, noodzakelijk zijn die onmogelijk kunnen worden losgekoppeld van de beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten die in uitvoering zijn. Daarvoor wordt schriftelijk een gemotiveerde aanvraag ingediend bij het agentschap, op basis waarvan de minister een bijkomende erfgoedpremie kan toekennen.

Een bijkomende erfgoedpremie wordt berekend overeenkomstig de bepalingen van onderafdeling 4 en 5 van deze afdeling. De totale omvang van de bijkomende erfgoedpremie(s) kan ten hoogste 10% bedragen van het definitieve premiebedrag dat aan de premienemer is meegedeeld in de toekenning of het besluit van de leidend ambtenaar van het agentschap, met een maximum van 125.000 euro.

De onvoorzienbare beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten waarvoor een bijkomende erfgoedpremie aangevraagd wordt, mogen onmiddellijk worden gegund en volledig worden uitgevoerd zodra het agentschap de aanvraag inhoudelijk heeft goedgekeurd.

Art. 11.2.39. Bij de uitbetaling van de erfgoedpremie wordt alleen rekening gehouden met de diensten, beheersmaatregelen en werkzaamheden die werkelijk en volgens de regels van de kunst zijn uitgevoerd, die door het agentschap goedgekeurd zijn, en

die in voorkomend geval bewezen kunnen worden aan de hand van betalingsbewijzen.

Art. 11.2.40. Te veel uitgekeerde bedragen moet de premienemer terugstorten binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag nadat hij daarvan per beveiligde zending op de hoogte is gebracht door het agentschap.

Art. 11.2.41. Een premienemer wordt geacht afstand te doen van de erfgoedpremie volgens de bijzondere procedure als hij niet, overeenkomstig artikel 11.2.37, verzoekt om de uitbetaling ervan binnen een termijn van vijf jaar, de dag na de datum van het besluit van de leidend ambtenaar van het agentschap of zijn gemachtigde, waarbij het bedrag van de erfgoedpremie wordt bevestigd of aangepast.

In uitzonderlijke omstandigheden en na uitdrukkelijke toestemming kan de termijn, vermeld in het eerste lid, eenmalig verlengd worden. Daarvoor richt de premienemer vóór het verstrijken van de termijn, vermeld in het eerste lid, een gemotiveerd verzoek aan het agentschap.

Afdeling 3. Onderzoekspremie

Onderafdeling 1. Beheersplannen en voorafgaande onderzoeken waarvoor een onderzoekspremie aangevraagd kan worden

Art. 11.3.1. Binnen de perken van de daarvoor op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap beschikbare kredieten kan een onderzoekspremie worden toegekend voor:

1° de opmaak van een beheersplan voor onroerend erfgoed of voor een beschermd goed, een erfgoedlandschap of een deel ervan dat een opzichzelfstaand geheel vormt;

2° de uitvoering van een noodzakelijk voorafgaand onderzoek met betrekking tot een beschermd erfgoed of een erfgoedlandschap, of een deel ervan dat een opzichzelfstaand geheel vormt.

Onderafdeling 2. Bedrag op basis waarvan de onderzoekspremie wordt berekend

Art. 11.3.2. De onderzoekspremie wordt berekend op basis van de aanvaarde kostenraming. Er wordt maximaal een geraamd bedrag van 25.000 euro in aanmerking genomen.

Onderafdeling 3. Premiepercentages

Art. 11.3.3. De onderzoekspremie bedraagt 80% van de aanvaarde kostenraming, exclusief btw.

Als de premienemer kan aantonen dat hij de btw niet kan recupereren dan wordt de onderzoekspremie berekend op de aanvaarde kostenraming, inclusief btw.

Art. 11.3.4. De beheersmaatregelen, werkzaamheden en diensten mogen ook gefinancierd worden met andere overheidsbijdragen. De gezamenlijke overheidsbijdragen, met inbegrip van eventuele Europese middelen, kunnen evenwel niet meer bedragen dan de totale en aangetoonde kostprijs van de uitgevoerde beheersmaatregelen, werkzaamheden en diensten.

Als andere overheidsbijdragen aangevraagd worden, voegt de premienemer bij het verzoek tot uitbetaling van het saldo van de onderzoekspremie een volledig overzicht van die andere overheidsbijdragen. Als blijkt dat de gezamenlijke overheidsbijdragen 100% overschrijden, zal de premie verminderd worden tot de gezamenlijke overheidsbijdrage gelijk is aan 100% van de totale en aangetoonde kostprijs. Het agentschap deelt de beslissing om daartoe over te gaan onverwijld mee aan de aanvrager.

Een cumulatie van een erfgoedpremie aangevraagd volgens de standaardprocedure, een erfgoedpremie aangevraagd volgens de bijzondere procedure, een onderzoekspremie of een premie voor buitensporige opgravingskosten voor eenzelfde beheersmaatregel, werk, dienst of verplicht uit te voeren archeologische opgraving aan of in eenzelfde beschermd goed is uitgesloten.

Onderafdeling 4. Aantal aanvragen voor een onderzoekspremie per kalenderjaar

Art. 11.3.5. Een premienemer kan in hetzelfde kalenderjaar voor hetzelfde beschermde goed, een erfgoedlandschap, of een deel ervan dat een opzichzelfstaand geheel vormt in aanmerking komen voor hoogstens één onderzoekspremie binnen elk van de volgende categorieën:

1° de opmaak van een beheersplan;

2° historisch en historisch-archivalisch, bouwtechnisch, materiaaltechnisch, of stabiliteitstechnisch voorafgaand onderzoek, of archeologisch vooronderzoek;

3° voorafgaand onderzoek naar de kwaliteit van houtige beplanting met erfgoedwaarde en de groeiplaats ervan, met inbegrip van de analyse van de impact van geplande ingrepen;

4° bestemmings- en herbestedingsonderzoek;

5° (...).

De minister kan de nadere regels daarvoor bepalen.

Onderafdeling 5. Wijziging van de zakelijkrechthouder van de onroerende goederen, wijziging van de premienemer en wijziging van de werken waarvoor een onderzoekspremie is aangevraagd

Art. 11.3.6. De wijziging van de zakelijkrechthouder van de onroerende goederen die het voorwerp vormen van een premieaanvraag is mogelijk. Het agentschap moet

daarvan bij het verlijden van de akte of in voorkomend geval bij de vestiging van het vruchtgebruik door de premienemer op de hoogte worden gebracht.

Als de premienemer niet wordt gewijzigd, moet het agentschap in het bezit te worden gesteld van de formele bevestiging van de nieuwe eigenaar of zakelijkrechthouder dat de oorspronkelijke premienemer met zijn goedkeuring de opdrachtgever blijft van de voorafgaande onderzoeken of van de opmaak van het beheersplan, en dat hij de kosten ervan draagt.

De wijziging van premienemer is mogelijk op voorwaarde dat de nieuwe premienemer de opdrachtgever is van de voorafgaande onderzoeken of van de opmaak van het beheersplan, en dat hij de kosten ervan draagt.

Een premienemer kan nog gewijzigd worden tot op het moment van de aanvraag tot uitbetaling van de premie.

De wijziging van premienemer vereist het akkoord van de oorspronkelijke en de nieuwe premienemer en van het agentschap.

Art. 11.3.7. De premienemer voert de diensten, beheersmaatregelen en werkzaamheden volledig en volgens het goedgekeurde dossier uit. Eventuele wijzigingen moeten vooraf voorgelegd worden aan en goedgekeurd worden door het agentschap.

Onderafdeling 6. Aanvragen van een onderzoekspremie

Art. 11.3.7/1. De beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten waarvoor een onderzoekspremie wordt gevraagd, mogen pas worden gestart na de vastlegging van de premie.

Art. 11.3.8. De premienemer dient de aanvraag van de onderzoekspremie in bij het agentschap. Het aanvraagdossier bevat minstens volgende elementen:

- 1° een volledig ingevuld en ondertekend aanvraagformulier dat ter beschikking wordt gesteld op de website van het agentschap;
- 2° een gedetailleerde omschrijving van de opdracht, overeenkomstig artikel 6.3.2, 2°;
- 3° als de aanvraag betrekking heeft op de opmaak van een beheersplan, een beknopte omschrijving van de visie op het beheer;
- 4° een raming van de kostprijs;
- 5° een voorstel van toewijzing van de opdracht, dat rekening houdt met de maatregelen ter bevordering van de kwaliteit vermeld in afdeling 5;
- 6° als de aanvraag betrekking heeft op de opmaak van een beheersplan waarbij verschillende zakelijkrechthouders of gebruikers betrokken zijn, een voorstel van de manier waarop participatie en communicatie zullen verlopen.

De minister kan de nadere regels voor de inhoud van het aanvraagdossier bepalen.

Art. 11.3.9. §1. De aanvraag van een onderzoekspremie kan gelijktijdig ingediend worden met de aanvraag van de toelating voor de beheersmaatregelen, werkzaamheden, diensten of handelingen waarvoor een onderzoekspremie wordt aangevraagd. Het agentschap stelt hiervoor op de website een gecombineerd aanvraagformulier ter beschikking. Een dergelijke gecombineerde aanvraag wordt ingediend bij het agentschap of, in voorkomend geval, bij de erkende onroerenderfgoedgemeente.

§2. Als de aanvraag wordt ingediend bij het agentschap, dan wordt de behandelingstermijn, vermeld in artikel 6.3.5, eerste lid, verlengd tot negentig dagen en geldt de vastlegging van de onderzoekspremie, vermeld in artikel 11.3.10, als toelating voor de aangevraagde beheersmaatregelen, werkzaamheden, diensten of handelingen.

§3. Als de aanvraag wordt ingediend bij de erkende onroerenderfgoedgemeente, stuurt de onroerenderfgoedgemeente een kopie van de aanvraag en de bijhorende stukken door naar het agentschap binnen een termijn vijf dagen, die ingaat de dag na de ontvangst ervan.

Art. 11.3.10. Het agentschap onderzoekt of de aanvraag in aanmerking komt voor een onderzoekspremie, en neemt een beslissing binnen een termijn van negentig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van de aanvraag.

In geval van akkoord wordt de onderzoekspremie vastgelegd, waarna een kopie van dit besluit per beveiligde zending aan de aanvrager wordt bezorgd.

Als de aanvraag betrekking heeft op de opmaak van een beheersplan deelt het agentschap in de beslissing ook mee welke bijkomende elementen het beheersplan zal moeten omvatten, naast de verplicht op te nemen elementen, vermeld in hoofdstuk 8, afdeling 1.

Als het dossier niet in aanmerking komt voor een onderzoekspremie, onvolledig wordt bevonden of de waarborgen voor een vakkundige uitvoering onvoldoende worden geacht, wordt onverwijld per beveiligde zending aan de aanvrager gemeld waarom de aanvraag wordt geweigerd, en in voorkomend geval in welke zin het dossier moet worden aangepast om voor goedkeuring in aanmerking te komen. Een aangepaste aanvraag moet aan die opmerkingen tegemoetkomen, en kan overeenkomstig artikel 11.3.8 opnieuw worden ingediend.

In geval van een voorafgaand onderzoek brengt de premienemer het agentschap minstens vijftien dagen voor de aanvang ervan per beveiligde zending op de hoogte van de start en van de vastgelegde uitvoeringstermijn ervan.

Art. 11.3.11. Een premienemer is verplicht bij het onroerend goed in kwestie en in alle communicatie die voortvloeit uit het onderzoek, aan te geven dat een onderzoekspremie is toegekend. De minister kan nadere richtlijnen daarover bepalen.

Onderafdeling 7. Uitbetaling van de onderzoekspremie

Art. 11.3.12. De premienemer dient het beheersplan of het eindverslag van het voorafgaande onderzoek na oplevering van de opdracht in bij het agentschap, en houdt daarbij voor beheersplannen rekening met de desbetreffende voorschriften en modaliteiten, en verzoekt schriftelijk om de uitbetaling van de onderzoekspremie. Hij voegt ook de nodige betalingsbewijzen toe die aantonen dat de werkzaamheden of diensten die in aanmerking komen voor de premie volledig betaald zijn.

Als het beheersplan wordt goedgekeurd, of als vastgesteld wordt dat het voorafgaand onderzoek correct is uitgevoerd, gaat het agentschap over tot de uitbetaling van de onderzoekspremie.

Als de voorgelegde stukken onvolledig of onvoldoende worden bevonden, wordt gemeld waarom de uitbetaling wordt geweigerd, en in welke zin het dossier in voorkomend geval kan worden aangepast of aangevuld om voor goedkeuring in aanmerking te komen. Een nieuwe aanvraag tot uitbetaling moet aan die opmerkingen tegemoetkomen, en kan vervolgens opnieuw worden ingediend.

Art. 11.3.13. Bij de uitbetaling van de onderzoekspremie wordt alleen rekening gehouden met de diensten, beheersmaatregelen en werkzaamheden die werkelijk en volgens de regels van de kunst uitgevoerd zijn, die goedgekeurd zijn door het agentschap, en, die bewezen kunnen worden aan de hand van betalingsbewijzen.

Art. 11.3.14. Te veel uitgekeerde bedragen moet de premienemer terugstorten binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag nadat hij daarvan per beveiligde zending op de hoogte is gebracht door het agentschap.

Art. 11.3.15. Een premienemer wordt geacht afstand te doen van de onderzoekspremie als hij niet, overeenkomstig artikel 11.3.12, verzoekt om de uitbetaling ervan binnen twee jaar vanaf de dag die volgt op de beveiligde zending waarmee het agentschap het voorstel tot opmaak van een beheersplan of tot uitvoering van voorafgaand onderzoek goedkeurt.

In uitzonderlijke omstandigheden en na uitdrukkelijke toestemming kan de termijn, vermeld in het eerste lid, eenmalig verlengd worden. Daarvoor richt de premienemer vóór het verstrijken van de termijn, vermeld in het eerste lid, een gemotiveerd schriftelijk verzoek aan het agentschap.

Onderafdeling 8. Ontsluiting van de resultaten

Art. 11.3.16. Zowel de premienemer als het agentschap zorgt voor de ontsluiting van het beheersplan of het eindverslag van het voorafgaand onderzoek.

Afdeling 4. Meerjarenpremieovereenkomsten voor grote of langdurige werkzaamheden aan of in beschermde goederen of erfgoedlandschappen

Onderafdeling 1. Projecten die in aanmerking komen voor een meerjarenpremieovereenkomst

Art. 11.4.1. Binnen de perken van de daarvoor op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap beschikbare kredieten kan de Vlaamse Regering meerjarenpremieovereenkomsten sluiten voor grote of langdurige werkzaamheden aan of in beschermde goederen of in erfgoedlandschappen.

Art. 11.4.2. Om in aanmerking te komen voor een meerjarenpremieovereenkomst moet het project voldoen aan de volgende voorwaarden:

- 1° het project vereist een strikte uitvoeringstiming om budgettaire, organisatorische of uitvoeringstechnische redenen;
- 2° het project heeft een gefaseerde uitvoeringstermijn van minimaal drie jaar en maximaal vijf jaar;
- 3° de kostenraming voor de subsidieerbare beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten bedraagt minstens vijf miljoen euro, exclusief btw;
- 4° het project voorziet in of verbetert de ontsluiting van het beschermde goed, het erfgoedlandschap, of minstens een representatief deel ervan.

Onderafdeling 2. Procedure voor het sluiten van een meerjarenpremieovereenkomst

Art. 11.4.3. De premienemer dient bij het agentschap een dossier in voor een meerjarenpremieovereenkomst dat minstens de volgende documenten bevat:

- 1° een motiveringsnota;
- 2° een globale kostenraming;
- 3° een financieel plan dat aangeeft hoe de beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten gefinancierd zullen worden;
- 4° een gedetailleerd toestandsrapport;
- 5° een beheersplan dat een beeld geeft van de beoogde beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten op korte, middellange en lange termijn en dat de prioriteiten aangeeft op basis van het toestandsrapport;
- 6° een faseringsplan dat afgestemd is op het beheersplan, waarbij in voorkomend geval de geplande beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten op elkaar worden afgestemd;
- 7° een rapport over de publieke toegankelijkheid voor, tijdens en na de beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten en over de eventuele bestemming of herbestemming.

Art. 11.4.4. De Vlaamse Regering neemt minstens de volgende elementen in aanmerking bij de beoordeling van het project:

- 1° de proportionaliteit tussen de gevraagde middelen en het beoogde doel;
- 2° het maatschappelijk belang van het project;
- 3° de samenwerkingsgraad met relevante partners;
- 4° de erkenning van het beschermde goed of het erfgoedlandschap als UNESCO-werelderfgoed of de opname op de indicatieve lijst in functie van deze erkenning;
- 5° de toekenning van een Europees erfgoedlabel of de voordracht om daarvoor in aanmerking te komen;
- 6° de cofinanciering met dwingende voorwaarden.

De minister kan bijkomende elementen bepalen die in aanmerking kunnen worden genomen.

Art. 11.4.5. Een meerjarenpremieovereenkomst kan zonder beoordeling op basis van artikel 11.4.4 eenmalig met maximaal 5 jaar verlengd worden. De premienemer dient daarvoor overeenkomstig artikel 11.4.3 een dossier in bij het agentschap.

Onderafdeling 3. Inhoud van een meerjarenpremieovereenkomst

Art. 11.4.6. In de meerjarenpremieovereenkomst wordt de fasering van het overheidsengagement en de termijn van indiening van het einddossier vastgelegd.

De Vlaamse Regering kan in de meerjarenpremieovereenkomst onder andere voorwaarden opleggen met betrekking tot:

- 1° de indiening van premiedossiers, met het oog op de periodieke uitbetaling van voorschotten, overeenkomstig de vastgelegde fasering;
- 2° het maximale bedrag dat jaarlijks in aanmerking kan worden genomen voor de berekening van de premie;
- 3° de rapportering over de voortgang van de beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten;
- 4° de publieke toegankelijkheid tijdens en na de uitvoering van de beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten;
- 5° de uitvoering van het beheersplan.

De minister kan de voorwaarden nader omschrijven of uitbreiden.

Onderafdeling 4. Bijdragen in het kader van een meerjarenpremieovereenkomst

Art. 11.4.7. De financiële bijdrage van het Vlaamse Gewest in het kader van een meerjarenpremieovereenkomst wordt berekend overeenkomstig de bepalingen van de erfgoedpremie volgens de bijzondere procedure, eventueel rekening houdend met het bedrag dat in de meerjarenpremieovereenkomst voor een jaarlijkse fase als maximale berekeningsbasis vermeld wordt.

Onderafdeling 5. Dossier per fase

Art. 11.4.8. Voor de premienemer start met de beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten die aan een bepaalde fase verbonden zijn, dient hij een dossier in overeenkomstig de voorwaarden, vermeld in de meerjarenpremieovereenkomst.

Als het dossier onvolledig wordt bevonden of als de waarborgen voor een vakkundige uitvoering onvoldoende worden geacht, wordt per beveiligde zending gemeld in welke zin het dossier moet worden aangepast of aangevuld om voor goedkeuring in aanmerking te komen. Een nieuwe aanvraag moet aan die opmerkingen tegemoetkomen.

Art. 11.4.9. Als het agentschap akkoord gaat met het ingediende dossier, wordt dat per beveiligde zending meegedeeld aan de premienemer. Het akkoord geldt als toelating van het agentschap voor de werken.

Art. 11.4.10. De premienemer brengt het agentschap minstens vijftien dagen voor de aanvang van de werken schriftelijk op de hoogte van de start ervan en van de vastgelegde uitvoeringstermijn.

Onderafdeling 6. Voorschotten

Art. 11.4.11. De bijdrage van het Vlaamse Gewest voor een bepaalde fase kan als voorschot aan de premienemer worden uitbetaald. De premienemer dient daarvoor in de loop van het desbetreffende jaar en uiterlijk 1 september een schriftelijk verzoek tot uitbetaling van de middelen die voor dat jaar vastgelegd zijn bij het agentschap. Na de ontvangst van dat verzoek, en na het akkoord van het agentschap, zal de bijdrage van het Vlaamse Gewest die voor de desbetreffende fase is vastgelegd, integraal als voorschot uitbetaald worden.

Art. 11.4.12. Voor de laatste fase uit de meerjarenpremieovereenkomst kan geen voorschot gevraagd worden. Het agentschap gaat pas over tot de uitbetaling van de laatste schijf na een volledige controle van het einddossier, dat ingediend moet worden door de premienemer na afloop van de beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten en binnen de termijn die daarvoor vastgesteld is in de meerjarenovereenkomst.

Als de premienemer nalaat een einddossier in te dienen binnen de daarvoor vastgelegde termijn in de meerjarenovereenkomst, kan het agentschap de reeds uitbetaalde voorschotten terugvorderen.

Onderafdeling 7. Einddossier en definitieve bijdrage

Art. 11.4.13. De samenstelling van het einddossier wordt omschreven in de meerjarenpremieovereenkomst en omvat minstens:

- 1° een gedetailleerd overzicht van alle uitgevoerde beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten;

2° een afrekening die postgewijs gerelateerd is aan de kostenraming;

3° betalingsbewijzen die aantonen dat de beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten volledig betaald zijn.

Art. 11.4.14. Na de controle van het einddossier legt het agentschap de definitieve bijdrage van het Vlaamse Gewest vast, overeenkomstig artikel 11.2.37 tot en met artikel 11.2.39 en gaat het over tot uitbetaling. Als op basis van deze controle blijkt dat de totale bijdrage van het Vlaamse Gewest lager ligt dan het oorspronkelijk geraamde bedrag, dan zal de bijdrage voor de laatste fase naar verhouding worden verminderd, of zullen eventueel te veel uitgekeerde bijdragen worden teruggevorderd.

Als de bijdrage van het Vlaamse Gewest die vastgelegd is voor de laatste fase uit de meerjarenpremieovereenkomst minder bedraagt dan 50% van de totale bijdrage van het Vlaamse Gewest, zoals geraamd bij de ondertekening van de overeenkomst, zal in afwijking van artikel 11.4.11 ook het bedrag dat voor eerdere fases als voorschot vastgelegd is, worden verminderd, zodat minstens 50% van het oorspronkelijk vastgelegde bedrag pas kan worden uitgekeerd na controle van het einddossier.

De uiteindelijke bijdrage van het Vlaamse Gewest kan niet hoger liggen dan het bedrag dat bij de ondertekening van de meerjarenpremieovereenkomst werd overeengekomen.

Als de bijdrage van het Vlaamse Gewest wordt aangepast overeenkomstig dit artikel, wordt een afrekening per beveiligde zending ter kennis gebracht van de premienemer.

Onderafdeling 8. Bijkomende erfgoedpremie

Art. 11.4.15. Gedurende de looptijd van een meerjarenpremieovereenkomst voor grote of langdurige werkzaamheden aan of in beschermde goederen of in erfgoedlandschappen kunnen geen andere erfgoedpremies toegekend worden voor de desbetreffende beschermde goederen of erfgoedlandschappen, of de delen ervan die het voorwerp vormen van de overeenkomst.

In afwijking van het eerste lid kan, op het einde van de looptijd van de overeenkomst, wel één bijkomende erfgoedpremie worden toegekend ter financiering van onvoorzienbare meer- en bijwerken volgens de modaliteiten en voorwaarden vermeld in artikel 11.2.38, met dien verstande dat het bedrag dat als bijkomende erfgoedpremie kan worden toegekend ten hoogste 5% bedraagt van de totale, subsidieerbare kostprijs van de werkzaamheden die omschreven zijn in de meerjarenpremieovereenkomst, en maximaal 250.000 euro.

Afdeling 5. Kwaliteit

Art. 11.5.1. De premienemer is verantwoordelijk voor het bewaken van de kwaliteit bij de uitvoering van de beheersmaatregelen, de werkzaamheden en diensten.

Art. 11.5.2. Als een erfgoedpremie van meer dan 50% volgens de bijzondere procedure of een onderzoekspremie aangevraagd wordt, gelden de volgende bepalingen:

1° bij de aanstelling van ontwerpers en uitvoerders wordt minstens rekening gehouden met de volgende elementen:

- a) de relevante studie- en beroepskwalificaties;
- b) de algemene deskundigheid met betrekking tot de specifieke projectopdracht;
- c) een vermelding van het gedeelte van de opdracht dat de ontwerper of uitvoerder minstens in eigen beheer zal uitvoeren;

2° de ontwerp- en uitvoeropdracht houdende de opmaak van beheersplannen, de voorafgaande onderzoeken, en de beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten aan beschermde goederen en erfgoedlandschappen wordt minstens gegund op basis van de volgende gunningscriteria:

- a) een conceptnota, met omschrijving van de aanpak en de methodologie van de opdracht;
- b) de aanpak inzake duurzaamheid;
- c) de vermelding van welke diensten voor welk ereloon geleverd zullen worden;
- d) als dat van toepassing is: de visie op de werfopvolging.

Art. 11.5.3. In geval van onderaanneming voor gespecialiseerde werkzaamheden moet de aannemer aan wie de opdracht is toegewezen per specialiteit schriftelijk aan de opdrachtgever minstens drie onderaannemers opgeven en de garantie bieden dat met één van hen gewerkt zal worden. Die onderaannemers zijn onderworpen aan dezelfde criteria met betrekking tot de algemene deskundigheid en studie- en beroepskwalificaties als de uitvoerders.

Van het aantal, vermeld in het eerste lid, kan, door de premienemer of de ontwerper, gemotiveerd afgeweken worden.

Als tijdens de uitvoering van de opdracht alle opgegeven onderaannemers verhinderd zijn ingevolge duidelijke overmacht, geeft de aannemer schriftelijk een nieuwe onderaannemer op. Die onderaannemer is onderworpen aan dezelfde criteria met betrekking tot de algemene deskundigheid en studie- en beroepskwalificaties als de uitvoerder. De opdrachtgever beslist over de aanvaarding van de onderaannemers.

Art. 11.5.4. In de overeenkomst, die gesloten is tussen de premienemer en de uitvoerder van de beheersmaatregelen, werkzaamheden, diensten of voorafgaande onderzoeken, moet uitdrukkelijk worden bepaald dat de uitvoerder verplicht is een register bij te houden van de diensten, maatregelen of werkzaamheden die hij door onderaannemers laat uitvoeren.

Afdeling 6. Terugbetaling van premies

Art. 11.6.1. Een premienemer die afwijkt van de voorwaarden van dit hoofdstuk verliest, voor het gecontesteerde deel van de opdracht, het recht op de premie die aan hem is toegekend, en is in voorkomend geval verplicht voor dat deel van de opdracht alle reeds uitgekeerde bedragen, verhoogd met de wettelijke intrest, terug te betalen. Het agentschap brengt de premienemer daarvan per beveiligde zending op de hoogte.

Art. 11.6.2. Als erfgoedpremies uitgekeerd zijn om schade te herstellen die het gevolg is van een misdrijf of inbreuk als vermeld in het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, kunnen ze worden teruggevorderd van diegenen die door hun deelname aan het misdrijf of de inbreuk die schade mee hebben veroorzaakt.

Afdeling 7. Premie buitensporige opgravingskosten

Onderafdeling 1. Archeologische opgravingen waarvoor geen premie voor buitensporige opgravingskosten wordt toegekend

Art. 11.7.1. Er wordt geen premie voor buitensporige opgravingskosten toegekend voor:

1° archeologische opgravingen bij projecten die vallen onder het toepassingsgebied van artikel 5.4.1 van het Onroerendergoeddecreet en waarbij een overeenkomst werd gesloten tot eigendomsovergang van een te bouwen, of in aanbouw zijnde huis of appartement, mits het huis of het appartement tot huisvesting of tot beroepsdoeleinden en huisvesting is bestemd en de koper of de opdrachtgever volgens de overeenkomst verplicht is vóór de voltooiing van het gebouw een of meer stortingen te doen;

2° archeologische opgravingen bij projecten die vallen onder het toepassingsgebied van artikel 5.4.1 van het Onroerendergoeddecreet van opdrachtgevers of verkrijgers wiens werkzaamheid erin bestaat gebouwen op te richten, te laten oprichten of te verwerven, al dan niet om ze onder bezwarende titel te vervreemden;

3° archeologische opgravingen bij projecten die vallen onder het toepassingsgebied van artikel 5.4.1 van het Onroerendergoeddecreet, waarbij de opdrachtgevers op regelmatige basis optreden als opdrachtgevers van een bouwproject;

4° archeologische opgravingen bij projecten die vallen onder het toepassingsgebied van artikel 5.4.1 van het Onroerendergoeddecreet van opdrachtgevers die beschouwd kunnen worden als onderdeel van een groep of een sector die op regelmatige basis optreedt als opdrachtgever van een projecten die vallen onder het toepassingsgebied van artikel 5.4.1 van het Onroerendergoeddecreet;

5° archeologische opgravingen waarvoor al een erfgoedpremie of onderzoekspremie is toegekend.

In het eerste lid, 3° en 4°, wordt verstaan onder op regelmatige basis optreden als opdrachtgever van een project dat valt onder het toepassingsgebied van artikel 5.4.1 van het Onroerendergoeddecreet: de opdrachtgevers die in de drie jaar

voorafgaand aan de aanvraag van een premie voor buitensporige opgravingskosten minstens één handeling aangevat hebben die valt onder het toepassingsgebied van artikel 5.4.1 en artikel 5.4.2 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013.

Onderafdeling 2. Archeologische opgravingen waarvoor een premie voor buitensporige opgravingskosten kan worden aangevraagd

Art. 11.7.2. Binnen de perken van de daarvoor op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap beschikbare kredieten kan een premie voor buitensporige opgravingskosten worden toegekend.

Art. 11.7.3. Een premie voor buitensporige opgravingskosten kan worden toegekend voor archeologische opgravingen bij projecten die vallen onder het toepassingsgebied van artikel 5.4.1 van het Onroerendergoeddecreet van natuurlijke personen en van kleinschalige ondernemingen of kleinschalige verenigingen.

Om in aanmerking te komen voor een premie voor buitensporige opgravingskosten:

1° moet de archeologische opgraving uitgevoerd zijn overeenkomstig het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, dit besluit en de omschrijving in de bekrachtigde archeologienota of de bekrachtigde nota;

2° mogen de premienemer en de natuurlijke persoon, kleinschalige onderneming of kleinschalige vereniging, vermeld in het eerste lid, de laatste tien jaar bij definitieve gerechtelijke of bestuurlijke beslissing niet schuldig bevonden zijn aan deelname aan een inbreuk of een misdrijf als vermeld in het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapzorg, het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, dit besluit of erfgoedwetgeving van een lidstaat van de Europese Unie.

In het eerste en tweede lid wordt verstaan onder:

1° kleinschalige onderneming: een onderneming waar minder dan tien personen werken, uitgezonderd seizoensarbeid en piekarbeid, en waarvan de omzet of het jaarlijkse balanstotaal in het boekjaar dat voorafgaat aan het boekjaar waarin de premie wordt aangevraagd, niet meer dan 5 miljoen euro bedraagt;

2° kleinschalige vereniging: een vereniging waar minder dan tien personen werken en waarvan de omzet of het jaarlijkse balanstotaal in het boekjaar dat voorafgaat aan het boekjaar waarin de premie wordt aangevraagd, niet meer dan 5 miljoen euro bedraagt.

Onderafdeling 3. Bedrag van de premie voor buitensporige opgravingskosten

Art. 11.7.4. §1. De premie voor buitensporige opgravingskosten wordt berekend door de forfaitaire basiskosten te vermenigvuldigen met de variabelen die

overeenstemmen met de aangetroffen toestand, verminderd met de door de minister vastgestelde franchise, en dat bedrag te vermenigvuldigen met 40%. De forfaitaire basiskosten worden uitgedrukt als een bedrag per oppervlakte-eenheid.

De minister stelt de forfaitaire basiskosten, de variabelen en de franchise vast.

In deze paragraaf wordt verstaan onder franchise: de niet-betoelaagbare eerste schijf van de kosten van de verplicht uit te voeren archeologische opgraving.

§2. De premie voor buitensporige opgravingskosten bedraagt maximaal 40.000 euro.

§3. Als de premienemer kan aantonen dat hij de BTW niet kan recupereren dan wordt de premie voor buitensporige opgravingskosten berekend op de forfaitaire basiskosten, inclusief btw.

Art. 11.7.5. De archeologische opgraving mag ook gefinancierd worden met andere overheidsbijdragen. De gezamenlijke overheidsbijdragen, met inbegrip van eventuele Europese middelen, kunnen evenwel niet meer bedragen dan het product van de forfaitaire basiskosten en de variabelen die overeenstemmen met de aangetroffen toestand, zoals vastgesteld door de minister.

Onderafdeling 4. Aantal premies voor buitensporige opgravingskosten per verplicht uit te voeren archeologische opgraving

Art. 11.7.6. In het kader van een verplicht uit te voeren archeologische opgraving kan hoogstens één premie voor buitensporige opgravingskosten toegekend worden.

Onderafdeling 5. Aanvragen van een premie voor buitensporige opgravingskosten

Art. 11.7.7. Een premienemer dient de aanvraag voor een premie voor buitensporige opgravingskosten in bij het agentschap.

Het aanvraagdossier bevat een volledig ingevuld en ondertekend aanvraagformulier dat ter beschikking wordt gesteld op de website van het agentschap.

De minister kan de nadere regels voor de inhoud van het aanvraagdossier bepalen.

Art. 11.7.8. De premie voor buitensporige opgravingskosten kan aangevraagd worden vanaf de indiening van het archeologierapport tot 120 dagen erna.

Onderafdeling 6. Vastlegging en uitbetaling van de premie voor buitensporige opgravingskosten

Art. 11.7.9. Het agentschap onderzoekt de aanvraag inhoudelijk en neemt een beslissing binnen een termijn van negentig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst ervan.

In geval van akkoord wordt de premie voor buitensporige opgravingskosten vastgelegd, waarna een afschrift van dit besluit met een beveiligde zending aan de aanvrager wordt bezorgd en het agentschap overgaat tot de uitbetaling van de premie.

Als de aanvraag onvolledig is of niet voldoet aan de voorwaarden, vermeld in deze afdeling, wordt aan de premienemer met een beveiligde zending gemeld waarom de aanvraag wordt geweigerd, en in welke zin het dossier, in voorkomend geval, kan worden aangepast of aangevuld om alsnog voor toekenning en uitbetaling in aanmerking te komen. Een nieuwe aanvraag moet aan die opmerkingen tegemoetkomen en kan overeenkomstig artikel 11.7.7 opnieuw worden ingediend.

Art. 11.7.10. De vastlegging of de uitbetaling van een aangevraagde premie voor buitensporige opgravingskosten zal worden opgeschort als de premienemer tijdens de archeologische opgraving of na afloop ervan beschuldigd wordt van deelname aan een inbreuk of een misdrijf als vermeld in artikel 11.2.2 en 11.2.4, §1, van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

Het recht op een premie voor buitensporige opgravingskosten vervalt definitief als de premienemer bij definitieve gerechtelijke of bestuurlijke beslissing schuldig bevonden wordt aan een deelname aan de inbreuk of het misdrijf, vermeld in het eerste lid. Ten onrechte uitgekeerde bedragen zullen in dat geval ook teruggevorderd worden.

Afdeling 8. Toelage voor een erkend archeologisch solidariteitsfonds

Onderafdeling 1. Erkenning als archeologisch solidariteitsfonds

Art. 11.8.1. De minister sluit met een archeologisch solidariteitsfonds een overeenkomst als vermeld in artikel 10.3.4 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

De overeenkomst bevat minstens de volgende gegevens:

- 1° de berekeningswijze van de bijdrage van de leden aan het archeologisch solidariteitsfonds;
- 2° de voorwaarden voor de vergoeding van de leden;
- 3° de doelstellingen van het archeologisch solidariteitsfonds;
- 4° de doelgroep van het archeologisch solidariteitsfonds;
- 5° de duur van de overeenkomst.

Art. 11.8.2. De minister erkent overeenkomstig artikel 10.3.4 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 het archeologisch solidariteitsfonds nadat de overeenkomst, vermeld in artikel 11.8.1 van dit besluit, gesloten is.

Art. 11.8.3. De erkenning gaat in op de datum van het besluit tot erkenning van het archeologisch solidariteitsfonds.

Art. 11.8.4. De erkenning als archeologisch solidariteitsfonds wordt bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.

Art. 11.8.5. Een erkenning als archeologisch solidariteitsfonds is van onbepaalde duur en geldt zolang aan de erkenningsvoorwaarden, vermeld in artikel 10.3.4 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, voldaan wordt.

Onderafdeling 2. De betoelaging van erkende archeologische solidariteitsfondsen

Art. 11.8.6. De minister kan overeenkomstig de bepalingen van dit besluit en binnen de perken van de daarvoor op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap beschikbare kredieten een toelage toekennen aan een erkend archeologisch solidariteitsfonds.

Art. 11.8.7. Een erkend archeologisch solidariteitsfonds kan daarvoor bij het agentschap uiterlijk op 1 april van elk jaar met een beveiligde zending een aanvraag indienen.

De aanvraag van een toelage bevat minstens de volgende elementen:

- 1° een identificatie van het erkende archeologisch solidariteitsfonds;
- 2° een lijst van de leden, aangesloten bij het archeologisch solidariteitsfonds op 31 december van het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarin de aanvraag wordt ingediend;
- 3° een begroting;
- 4° vanaf het tweede werkingsjaar van het erkend archeologisch solidariteitsfonds, een jaarrapport van de werking van het archeologisch solidariteitsfonds van het voorafgaande jaar.

Het jaarrapport, vermeld in het tweede lid, 4°, bevat minstens de volgende elementen:

- 1° een inhoudelijk verslag over de werking van het erkend archeologisch solidariteitsfonds met inbegrip van een overzicht van de gerealiseerde activiteiten van het fonds voor de begeleiding van de leden bij de uitvoering van hoofdstuk 5 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013;
- 2° een financieel verslag dat minstens een overzicht geeft van de ontvangen ledenbijdragen, de uitgekeerde vergoedingen aan de leden en de werking van het archeologisch solidariteitsfonds;
- 3° een verslag van de wijze waarop het archeologisch solidariteitsfonds beantwoordt aan de bepalingen in de overeenkomst, vermeld in artikel 11.8.1 van dit besluit.

Art. 11.8.8. De aanvraag is onvankelijk als ze tijdig ingediend is en volledig is. In geval van onvolledigheid brengt het agentschap de aanvrager met een beveiligde

zending op de hoogte van de ontbrekende elementen binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van de aanvraag. Als de aanvrager het dossier niet aanvult binnen een termijn van veertien dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van het verzoek tot aanvulling, wordt de aanvraag onontvankelijk verklaard. Het agentschap deelt die beslissing met een beveiligde zending mee aan de aanvrager.

Art. 11.8.9. Vanaf het tweede werkingsjaar, brengt het agentschap na beoordeling van het jaarrapport vermeld in artikel 11.8.7 advies uit aan de minister.

Art. 11.8.10. Binnen een termijn van zestig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van de onvankelijke aanvraag van een toelage, beslist de minister over de toekenning en het bedrag van de toelage. Als er geen beslissing is genomen binnen die termijn, wordt de aanvraag geacht te zijn geweigerd.

Een afschrift van de beslissing wordt met een beveiligde zending bezorgd aan het erkende archeologische solidariteitsfonds.

Art. 11.8.11. De toelage kan onder andere aangewend worden voor de werking van het fonds.

De jaarlijkse basistoelage bedraagt minstens 50.000 euro en wordt vermeerderd met een bedrag dat gekoppeld is aan een van de volgende criteria:

- 1° het aantal leden, opgenomen op de lijst van leden die aangesloten zijn bij het archeologisch solidariteitsfonds op 31 december van het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarin de onvankelijke aanvraag is ingediend;
- 2° het aantal uitgekeerde vergoedingen;
- 3° het aantal activiteiten van het archeologisch solidariteitsfonds voor de begeleiding van de leden bij de uitvoering van hoofdstuk 5 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, vermeld in het jaarrapport van het fonds.

De minister stelt de eenheidsprijs per lid, per uitgekeerde vergoeding en per activiteit en de berekeningswijze daarvoor vast.

Art. 11.8.12. De toelage wordt jaarlijks beschikbaar gesteld in de vorm van het volgende voorschot en saldo:

- 1° een voorschot van 70% van het bedrag wordt uitbetaald uiterlijk op 1 augustus van het lopende werkingsjaar;
- 2° een saldo van het jaarlijkse bedrag wordt uitbetaald na de beoordeling van het jaarrapport, vermeld in artikel 11.8.7, derde lid.

Het agentschap brengt het erkende archeologische solidariteitsfonds met een beveiligde zending op de hoogte van de resultaten van de beoordeling. Als er bij de beoordeling ernstige tekortkomingen worden vastgesteld, wordt het saldo niet of gedeeltelijk uitbetaald.

HOOFDSTUK 12. HANDHAVING

Art. 12.1.1. Als gemeentelijke verbalisant, vermeld in artikel 11.3.3 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, kunnen alleen de personeelsleden van gemeenten of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden worden aangesteld die daarvoor een bekwaamheidsbewijs hebben verkregen.

Dat bekwaamheidsbewijs wordt afgegeven door het agentschap, belast met de handhaving van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. De minister bepaalt de opleidings- of ervaringsvereisten die verbonden zijn aan de afgifte van het bekwaamheidsbewijs.

Art. 12.1.2. §1. Als zaken op grond van de bevoegdheid, vermeld in artikel 11.5.13 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, worden meegevoerd en opgeslagen, laat, al naar gelang het geval, de gerechtsdeurwaarder of de inspecteur Onroerend Erfgoed daarvan een proces-verbaal opmaken, waarvan een afschrift wordt verstrekt aan degene die de zaken onder zijn beheer had en, als dat een andere persoon is en als die bekend is, aan de rechthebbende.

§2. De inspecteur Onroerend Erfgoed draagt namens het Vlaamse Gewest zorg voor de bewaring van de opgeslagen zaken en geeft die zaken terug aan de rechthebbende. Hij is bevoegd de afgifte op te schorten tot de kosten, vermeld in artikel 11.5.11 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, te vermeerderen met de kosten van bewaring, zijn voldaan. Als geen van de rechthebbenden als overtreder kan worden beschouwd, mag de afgifte evenwel alleen afhankelijk worden gesteld van de betaling van de kosten van bewaring.

§3. Als de meegevoerde en opgeslagen zaken niet binnen drie maanden na de meevoering worden opgeëist door de rechthebbende, is de inspecteur Onroerend Erfgoed gerechtigd ze te verkopen of, als verkoop naar zijn oordeel niet mogelijk is, de zaak om niet aan een derde in eigendom over te dragen of te laten vernietigen. In de mate waarin de meegevoerde zaken goederen met een erfgoedwaarde betreffen die in situ moeten worden bewaard, wordt dat naar aanleiding van de eigendomsoverdracht bedongen.

De inspecteur Onroerend Erfgoed heeft gelijke bevoegdheid, zelfs vóór het verstrijken van de termijn van drie maanden, zodra de kosten van bewaring, vermeerderd met de kosten die geraamd zijn voor de verkoop, de eigendomsoverdracht om niet of de vernietiging, in verhouding tot de waarde van de zaak onevenredig hoog worden.

Verkoop, eigendomsoverdracht of vernietiging vindt evenwel niet plaats binnen twee weken na de verstrekking van het afschrift, vermeld in paragraaf 1, tenzij het gevaarlijke stoffen of eerder aan bederf onderhevige stoffen betreft.

§4. Gedurende één jaar na het tijdstip van verkoop heeft degene die op dat tijdstip eigenaar was, recht op de opbrengst van de zaak onder aftrek van de verschuldigde kosten, als vermeld in paragraaf 2. Na het verstrijken van die termijn vervalt het eventuele batige saldo aan het Vlaamse Gewest.

Art. 12.1.3. De minister stelt de nadere regels vast voor het opstellen en afleveren van het certificaat, vermeld in artikel 11.6.4, §2, van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

HOOFDSTUK 13. WIJZIGINGS-, OPHEFFINGS-, OVERGANGS- EN INWERKINGTREDINGSBEPALINGEN

Afdeling 1. Wijzigingsbepalingen

Onderafdeling 1. Wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 1983 houdende sommige maatregelen tot harmonisatie van de werking en van de presentiegelden en vergoedingen van adviesorganen

Art. 13.1.1. In punt 7 van de bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 1983 houdende sommige maatregelen tot harmonisatie van de werking en van de presentiegelden en vergoedingen van adviesorganen worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden “Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen” worden vervangen door de woorden “Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed”;

2° de volgende bepaling wordt toegevoegd:

“Vlaamse Commissie voor Varend Erfgoed”.

Onderafdeling 2. Wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning

Art. 13.1.2. In artikel 1, 43°, e), van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 12 mei 2006, wordt tussen het woord “beschermd” en het woord “landschap” het woord “cultuurhistorisch” ingevoegd.

Onderafdeling 3. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 februari 1994 houdende aanwijzing van de besturen en openbare instellingen die advies geven over gemeentelijke plannen van aanleg

Art. 13.1.3. In artikel 1, B, 3, van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 februari 1994, houdende aanwijzing van de besturen en openbare instellingen die advies geven over gemeentelijke plannen van aanleg, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juni 2011, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° tussen de zinsnede “monument,” en het woord “landschap” wordt het woord “cultuurhistorisch” ingevoegd;

2° de zinsnede “voorlopig of definitief zijn aangeduid als ankerplaats met toepassing van de bepalingen van hoofdstuk 4 van het decreet betreffende de landschapszorg” wordt vervangen door de zinsnede “opgenomen zijn in de vastgestelde landschapsatlas met toepassing van de bepalingen van hoofdstuk 4 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013”.

Onderafdeling 4. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium

Art. 13.1.4. In artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 22 juni 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 4°/2 wordt opgeheven;

2° punt 5° wordt vervangen door wat volgt:

“5°: Commissie: de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed, vermeld in artikel 3.1.1 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013;”.

3° punt 7° wordt vervangen door wat volgt:

“7° minister: de Vlaamse minister, bevoegd voor het Onroerend Erfgoed;”.

Art. 13.1.5. In artikel 2 van hetzelfde besluit worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in §1 wordt punt 2° opgeheven;

2° §2 wordt opgeheven.

Art. 13.1.6. Artikel 3 van hetzelfde besluit wordt opgeheven.

Art. 13.1.7. Artikel 4 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006 wordt opgeheven.

Art. 13.1.8. In artikel 5 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, wordt paragraaf 1 vervangen door wat volgt:

“§1. De eigenaar en gebruiker van een bij toeval gevonden archeologisch monument of archeologische zone zijn er toe gehouden maatregelen te nemen om overeenkomstig artikel 8, tweede lid, van het decreet de bij toevalsvonsten ontdekte

archeologische monumenten tegen ongunstige weersomstandigheden, beschadiging, vandalisme, diefstal en brand te beveiligen.”.

Art. 13.1.9. Artikel 6 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van 23 juni 2006, wordt opgeheven.

Art. 13.1.10. Artikel 7 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, wordt opgeheven

Art. 13.1.11. Artikel 8 van hetzelfde besluit, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 22 juni 2012, wordt opgeheven.

Art. 13.1.12. Artikel 9 en 10 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, worden opgeheven.

Art. 13.1.13. In artikel 14, §1, 5°, van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juni 2011, wordt het woord “Expertencommissie” vervangen door het woord “Commissie”.

Art. 13.1.14. In artikel 15, §5, tweede lid, van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 1 april 2011, wordt het woord “Raad” vervangen door het woord “Commissie”.

Art. 13.1.15. In artikel 16 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 9 mei 2008, 1 april 2011 en 22 juni 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht

1° in paragraaf 4 wordt het woord “Expertencommissie” telkens vervangen door het woord “Commissie”;

2° in paragraaf 5, eerste lid, wordt het woord “expertencommissie” telkens vervangen door het woord “Commissie”.

Onderafdeling 5. Wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne

Art. 13.1.16. In artikel 5.2.1.4, §1, 7°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2001, wordt tussen het woord “beschermd” en het woord “landschappen” het woord “cultuurhistorische” ingevoegd.

Onderafdeling 6. Wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juli 1997 tot uitvoering van het decreet van 19 april 1995 houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten

Art. 13.1.17. In artikel 3, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juli 1997 tot uitvoering van het decreet van 19 april 1995 houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, wordt punt 3° opgeheven.

Art.13.1.18. In artikel 6, §1, van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, wordt punt 10° vervangen door

“10° als de bedrijfsruimte krachtens decreet beschermd is als monument of stads- of dorpsgezicht of bij ministerieel besluit is opgenomen in een ontwerp van lijst tot bescherming : de datum van het voormelde ministerieel besluit;”.

Onderafdeling 7. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu

Art. 13.1.19. In artikel 7, eerste lid, 4°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juli 2009, wordt de zinsnede “een op grond van het decreet van 16 april 1996 beschermd landschap” vervangen door de woorden “een beschermd cultuurhistorisch landschap”.

Onderafdeling 8. Wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 mei 2000 betreffende de openbare onderzoeken over aanvragen tot stedenbouwkundige vergunning, verkavelingsaanvragen en aanvragen tot verkavelingswijziging

Art. 13.1.20. In artikel 3, §3, 7°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 mei 2000 betreffende de openbare onderzoeken over aanvragen tot stedenbouwkundige vergunning, verkavelingsaanvragen en aanvragen tot verkavelingswijziging worden de woorden “of op een ontwerp van lijst voorkomend monument” opgeheven.

Onderafdeling 9. Wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 februari 2001 tot vaststelling van nadere regels inzake compensatie van ontbossing en ontheffing van het verbod op ontbossing

Art. 13.1.21. In artikel 14, §1, tweede lid, 4°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 februari 2001 tot vaststelling van nadere regels inzake compensatie van ontbossing en ontheffing van het verbod op ontbossing wordt punt c) vervangen door wat volgt:

“c) de bescherming als cultuurhistorisch landschap;”.

Onderafdeling 10. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 11 mei 2001 tot aanwijzing van de instellingen en administraties die adviseren over voorontwerpen van ruimtelijke uitvoeringsplannen

Art. 13.1.22. In artikel 2, 2°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 11 mei 2001 tot aanwijzing van de instellingen en administraties die adviseren over voorontwerpen van ruimtelijke uitvoeringsplannen, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 12 juli 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt b) wordt tussen het woord “als” en het woord “landschap” het woord “cultuurhistorisch” ingevoegd;

2° punt c) en punt d) worden opgeheven;

3° punt e) wordt vervangen door wat volgt:

“e) geheel of ten dele deel uitmaken van een in het voorontwerp afgebakend erfgoedlandschap, van een reeds eerder afgebakend erfgoedlandschap of geheel of ten dele opgenomen zijn in de vastgestelde landschapsatlas;”

4° punt f) wordt vervangen door wat volgt:

“f) geheel of ten dele beschermd zijn als archeologische site;”.

Art. 13.1.23. In artikel 3 van hetzelfde besluit wordt de zinsnede “, 6°, b), 7°, b)” opgeheven.

Onderafdeling 11. Wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 juni 2003 betreffende de erkenning en de subsidiëring van bosgroepen en de wijze waarop leden van het Agentschap voor Natuur en Bos kunnen meewerken in erkende bosgroepen

Art. 13.1.24. In punt 2°, e), van bijlage II bij het besluit van de Vlaamse Regering van 27 juni 2003 betreffende de erkenning en de subsidiëring van bosgroepen en de wijze waarop leden van het Agentschap voor Natuur en Bos kunnen meewerken in erkende bosgroepen wordt tussen het woord “beschermd” en het woord “landschap” het woord “cultuurhistorisch” ingevoegd.

Onderafdeling 12. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 juni 2003 tot vaststelling van de voorwaarden voor de erkenning van natuureservaten en van terreinbeherende natuurverenigingen en houdende toekenning van subsidies

Art. 13.1.25. In artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 juni 2003 tot vaststelling van de voorwaarden voor de erkenning van natuurreservaten en van terreinbeherende natuurverenigingen en houdende toekenning van subsidies, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 7 maart 2008, wordt punt 14° opgeheven.

Art. 13.1.26. In artikel 10, §4, eerste lid, van hetzelfde besluit, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juli 2009, wordt punt 4° vervangen door wat volgt:

“4° als het visiegebied binnen de grenzen van een beschermd cultuurhistorisch landschap ligt, het agentschap Onroerend Erfgoed voor advies over onder meer de inpasbaarheid van de beheersvisie in de bescherming als cultuurhistorisch landschap.”.

Art. 13.1.27. In artikel 25 van hetzelfde besluit wordt punt 5° vervangen door wat volgt:

“5° vergoedingen die toegekend zijn met toepassing van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013;”.

Art. 13.1.28. In punt 6 van bijlage III bij hetzelfde besluit wordt de zinsnede “beschermd landschap overeenkomstig het landschapsdecreet, artikel 17, §5” vervangen door de zinsnede “beschermd cultuurhistorisch landschap overeenkomstig het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013”.

Onderafdeling 13. Wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 november 2003 tot vaststelling van de lijst van toelaatbare zonevreemde functiewijzigingen

Art. 13.1.29. In artikel 10, 1°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 november 2003 tot vaststelling van de lijst van toelaatbare zonevreemde functiewijzigingen, gewijzigd bij, wordt de zinsnede “12/1 van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten” vervangen door de zinsnede “4.1.1 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013”.

Onderafdeling 14. Wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed

Art. 13.1.30. In artikel 1, §2, van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 1° wordt vervangen door wat volgt:

“1° de monumenten en de stads- en dorpsgezichten, vermeld in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013;”;

2° punt 2° wordt vervangen door wat volgt:

“2° de cultuurhistorische landschappen, vermeld in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013;”.

Art. 13.1.31. In artikel 3 van hetzelfde besluit, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 22 juni 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid, 2°, c), wordt de zinsnede “archeologische monumenten en zones, landschappen” vervangen door de zinsnede “archeologische sites, cultuurhistorische landschappen”;

2° in het eerste lid, 2°, c), wordt de zinsnede “, alsook de dossiers over de voorlopige en definitieve aanduiding van ankerplaatsen” opgeheven;

3° het tweede lid wordt opgeheven.

Art. 13.1.32. In artikel 9, eerste lid van hetzelfde besluit, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006 en gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juni 2011, wordt de zinsnede “6 van het Monumentendecreet, artikel 40, §1 van het Landschapsdecreet” vervangen door de zinsnede “4.1.5 en 6.1.2 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013”.

Art. 13.1.33. In artikel 9/1, 3°, van hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juni 2011, wordt de zinsnede “artikel 4 van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen en artikel 34 van het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg” vervangen door de zinsnede “artikel 6.4.10 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013”.

Onderafdeling 15. Wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2004 betreffende de dossiersamenstelling van de aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning

Art. 13.1.34. In artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2004 betreffende de dossiersamenstelling van de aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 2 juli 2010, wordt het tweede tot en met het vierde lid vervangen door wat volgt:

“Als de aanvraag strekt tot het verwijderen van een onroerend goed, opgenomen in de vastgestelde inventaris van bouwkundig erfgoed, of van een onroerend goed, opgenomen in de vastgestelde inventaris van houtige beplantingen met erfgoedwaarde, worden de foto's, vermeld in artikel 3, 3°, in aantal en qua beeld dusdanig aangevuld dat ze de actuele staat van elke zijde van het te verwijderen onroerend goed, alsook het grotere geheel waartoe het onroerend goed behoort, visualiseren. De foto's geven in elk geval een actueel beeld van de onderdelen beschreven in de inventaris.

Onder het grotere geheel waartoe het onroerend goed behoort, bedoeld in het vorige lid, worden onder meer de volgende elementen verstaan:

- 1° al dan niet aansluitende gebouwen;
- 2° de omgevende gronden;
- 3° het straatbeeld.

Op het plan, vermeld in artikel 3, 2°, a), worden de opnamepunten en de kijkrichting van de foto's aangegeven. Als het plan dat niet toelaat, wordt daarvoor een aanvullend plan bij de aanvraag gevoegd.”.

Art. 13.1.35. In artikel 8 van van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 2 juli 2010, wordt het tweede tot en met het vierde lid vervangen door wat volgt:

“Als de aanvraag strekt tot het verwijderen van een onroerend goed, opgenomen in de vastgestelde inventaris van bouwkundig erfgoed, of van een onroerend goed, opgenomen in de vastgestelde inventaris van houtige beplantingen met erfgoedwaarde, worden de foto's, vermeld in artikel 7, 4°, in aantal en qua beeld dusdanig aangevuld dat ze de actuele staat van elke zijde van het te verwijderen onroerend goed, alsook het grotere geheel waartoe het onroerend goed behoort, visualiseren. De foto's geven in elk geval een actueel beeld van de onderdelen beschreven in de inventaris.

Onder het grotere geheel waartoe het onroerend goed behoort, bedoeld in het vorige lid, worden onder meer de volgende elementen verstaan :

- 1° al dan niet aansluitende gebouwen;
- 2° de omgevende gronden;
- 3° het straatbeeld.

Op het plan, vermeld in artikel 7, 3°, b), worden de opnamepunten en de kijkrichting van de foto's aangegeven. Als het plan dat niet toelaat, wordt daarvoor een aanvullend plan bij de aanvraag gevoegd.”.

Art. 13.1.36. In artikel 12 van hetzelfde besluit, wordt een tweede tot en met vierde lid toegevoegd:

“Als de aanvraag strekt tot het verwijderen van een onroerend goed, opgenomen in de vastgestelde inventaris van houtige beplantingen met erfgoedwaarde, worden de foto's, vermeld in artikel 11, 4° in aantal en qua beeld dusdanig aangevuld dat ze de actuele staat van elke zijde van het te verwijderen onroerend goed, alsook het grotere geheel waartoe het onroerend goed behoort, visualiseren. De foto's geven in elk geval een actueel beeld van de onderdelen beschreven in de inventaris.

Onder het grotere geheel waartoe het onroerend goed behoort, bedoeld in het vorige lid, worden onder meer de volgende elementen verstaan:

- 1° al dan niet aansluitende gebouwen;
- 2° de omgevende gronden;
- 3° het straatbeeld.

Op het plan, vermeld in artikel 11, 3°, c) worden de opnamepunten en de kijkrichting van de foto's aangegeven. Als het plan dat niet toelaat, wordt daarvoor een aanvullend plan bij de aanvraag gevoegd.”.

Art. 13.1.37. In artikel 17 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 2 juli 2010, wordt het derde tot en met het vijfde lid vervangen door wat volgt:

“Als de aanvraag strekt tot het verwijderen van een onroerend goed, opgenomen in de vastgestelde inventaris van bouwkundig erfgoed, of van een onroerend goed, opgenomen in de vastgestelde inventaris van houtige beplantingen met erfgoedwaarde, worden de foto's, vermeld in artikel 16, 4°, in aantal en qua beeld dusdanig aangevuld dat ze de actuele staat van elke zijde van het te verwijderen onroerend goed, alsook het grotere geheel waartoe het onroerend goed behoort, visualiseren. De foto's geven in elk geval een actueel beeld van de onderdelen beschreven in de inventaris.

Onder het grotere geheel waartoe het onroerend goed behoort, bedoeld in het vorige lid, worden onder meer de volgende elementen verstaan :

- 1° al dan niet aansluitende gebouwen;
- 2° de omgevende gronden;
- 3° het straatbeeld.

Op het plan, vermeld in artikel 16, 3°, c) worden de opnamepunten en de kijkrichting van de foto's aangegeven. Als het plan dat niet toelaat, wordt daarvoor een aanvullend plan bij de aanvraag gevoegd.”.

Art. 13.1.38. In artikel 20 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 2 juli 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 3° wordt de zinsnede “landschap ligt, ofwel als een dergelijk ontwerp van lijst van voor bescherming vatbare goederen bestaat” vervangen door de woorden “cultuurhistorisch landschap ligt”;

2° in punt 4° worden de woorden “voorlopig of definitief beschermd archeologisch goed” vervangen door de woorden “beschermd archeologische site”

3° punt 6 wordt vervangen door wat volgt:

“6° de aanvraag strekt tot het verwijderen van een onroerend goed, opgenomen in de vastgestelde inventaris van bouwkundig erfgoed, of van een onroerend goed, opgenomen in de vastgestelde inventaris van houtige beplantingen met erfgoedwaarde.”.

Onderafdeling 16. Wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage

Art. 13.1.39. In artikel 1, 4°, f, van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten

onderworpen aan milieueffectrapportage worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° tussen het woord “beschermd” en het woord “landschap” wordt het woord “cultuurhistorisch” ingevoegd;

2° het woord “zone” wordt vervangen door het woord “site”.

Onderafdeling 17. Wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 november 2005 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Inspectie RWO

Art. 13.1.40. In artikel 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 november 2005 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Inspectie RWO, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 1, 1°, wordt een punt h) toegevoegd, dat luidt als volgt:

“h) hoofdstuk 11 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.”;

2° aan paragraaf 1, 3°, wordt een punt l) toegevoegd, dat luidt als volgt:

“l) het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013;”

3° aan paragraaf 1 wordt een punt 6° toegevoegd, dat luidt als volgt:

‘6° de terugvordering van erfgoedpremies, uitgekeerd voor het herstellen van de schade die het gevolg is van een misdrijf of inbreuk als vermeld in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, van diegenen die door hun deelname aan een misdrijf of inbreuk die schade mee hebben veroorzaakt.’

Art. 13.1.41. In artikel 7 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij de besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 en 20 mei 2011, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 1, 1° wordt een punt e) toegevoegd, dat luidt als volgt:

“e) artikel 11.3.3 en 11.3.4 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013;”;

2° aan paragraaf 1, 3°, wordt de volgende zinsnede toegevoegd:

“, en artikel 11.2.5, §5, en artikel 11.5.11, §1, van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.”;

3° aan paragraaf 2 wordt een punt 4° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“4° inspecteur Onroerend Erfgoed als vermeld in het Onroerenderfgoeddecreet van

12 juli 2013.”;

4° in paragraaf 3, 1°, worden de woorden “voor de sociale huisvesting en stedenbouwkundige inspecteurs als vermeld” vervangen door de zinsnede “toezichthouders voor sociale huisvesting, stedenbouwkundige inspecteurs en inspecteurs Onroerend Erfgoed als vermeld”;

5° in paragraaf 3, 2°, wordt tussen de zinsnede “§1, 3°” de woorden “of met” de zinsnede “en 4°” ingevoegd;

6° aan paragraaf 3 worden een punt 4° en een punt 5° toegevoegd, die luiden als volgt:

“4° het aanwijzen van de bevoegde personen, vermeld in artikel 11.3.1, tweede lid;

5° het aanwijzen van de personeelsleden, vermeld in artikel 12.1.1 van het Onroerenderfgoedbesluit van...”.

Onderafdeling 18. Wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstantie en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid

Art. 13.1.42. In punt 2 van bijlage II bij het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstanties en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 14 oktober 2011, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 6° wordt opgeheven;

2° punt 7° wordt vervangen door wat volgt:

“7° een beheersplan zoals bepaald in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013;”.

Onderafdeling 19. Wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 oktober 2006 houdende het algemeen reglement op de boekhouding van de besturen van de erkende erediensten en van de centrale besturen van de erkende erediensten

Art. 13.1.43. In artikel 34, derde lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 oktober 2006 houdende het algemeen reglement op de boekhouding van de besturen van de erkende erediensten en van de centrale besturen van de erkende erediensten wordt de zinsnede “het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten met latere wijzigingen” vervangen door de zinsnede “het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 ”.

Onderafdeling 20. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 oktober 2007 betreffende de milieueffectrapportage over plannen en programma's

Art. 13.1.44. In punt 9° van de bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering van 12 oktober 2007 betreffende de milieueffectrapportage over plannen en programma's, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 16 maart 2012 en 11 januari 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt b) wordt tussen het woord "als" en het woord "landschap" het woord "cultuurhistorisch" ingevoegd;

2° punt c), d) en e) worden opgeheven;

3° punt f) wordt vervangen door wat volgt:

"f) geheel of ten dele beschermd zijn als archeologische site;".

Onderafdeling 21. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 november 2008 betreffende de subsidiëring van de bebossing van landbouwgronden ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 1698/2005 van de Raad van 20 september 2005 inzake steun voor plattelandsontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO)

Art. 13.1.45. In artikel 10, derde lid, 4°, d), van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 november 2008 betreffende de subsidiëring van de bebossing van landbouwgronden ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 1698/2005 van de Raad van 20 september 2005 inzake steun voor plattelandsontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO) wordt tussen het woord "als" en het woord "landschap" het woord "cultuurhistorisch" ingevoegd.

Art. 13.1.46. In artikel 11, 5°, van hetzelfde besluit wordt tussen de woorden "bescherming van een" en het woord "landschap" het woord "cultuurhistorisch" ingevoegd.

Onderafdeling 22. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 tot vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake toegankelijkheid

Art. 13.1.47. In artikel 2, §2, 3°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 tot vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake toegankelijkheid, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juni 2011, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden "archeologische monumenten" worden vervangen door de woorden "archeologische sites";

2° tussen de zinsnede "dorpsgezichten," en het woord "landschappen" wordt het woord "cultuurhistorisch" ingevoegd;

3° de zinsnede " , ankerplaatsen of archeologische zones" wordt opgeheven.

Onderafdeling 23 Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 tot aanwijzing van de instanties die over een vergunningsaanvraag advies verlenen

Art. 13.1.48. In artikel 1, eerste lid, 1° van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 tot aanwijzing van de instanties die over een vergunningsaanvraag advies verlenen, gewijzigd door het besluit van de Vlaamse Regering van 12 juli 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt b) wordt tussen het woord "beschermd" en het woord "landschap" het woord "cultuurhistorische" ingevoegd;

2° in punt c), 1), wordt de zinsnede "vermeld in artikel 12/1 van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten" vervangen door wat volgt:

"vermeld in artikel 4.1.1 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013"

3° punt d) wordt geschrapt:

4° punt e) wordt vervangen door wat volgt:

"aanvragen met betrekking tot percelen die in voorlopig of definitief beschermd archeologische sites liggen"

5° in punt f), 2) en 3) wordt telkens na "bufferzone" de volgende zinsnede ingevoegd: "zoals goedgekeurd door het UNESCO-werelderfgoedcomité"

6° punt g) wordt vervangen door wat volgt:

"aanvragen die de sloop van gebouwen of constructies bevatten, opgenomen in de vastgestelde inventaris van het bouwkundig erfgoed, vermeld in artikel 4.1.1 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, met uitzondering van het in het tweede lid van dit punt bedoelde geval.

Als de vergunningverlenende overheid een overeenkomstig artikel 3.2.1 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 erkende onroerendergoedgemeente is, wordt het advies ingewonnen van een deskundig medewerker van de eigen diensten of de intergemeentelijke onroerendergoeddienst waar de gemeente deel van uitmaakt;"

7° wordt een punt h) toegevoegd, dat luidt als volgt:

"aanvragen die betrekking hebben op het verwijderen van items opgenomen in de inventaris van houtige beplantingen met erfgoedwaarde, vermeld in artikel 4.1.1 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013"

Onderafdeling 24. Wijzigingen aan het besluit van de Vlaamse Regering van 29 mei 2009 betreffende de dossiersamenstelling van de aanvraag voor een verkavelingsvergunning

Art. 13.1.49. Aan artikel 3, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 mei 2009 betreffende de dossiersamenstelling van de aanvraag voor een verkavelingsvergunning, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 19 oktober 2012 en 1 maart 2013, wordt een punt 16° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“16° een aanvraag die betrekking heeft op handelingen aan of in een beschermd goed, waarvoor overeenkomstig artikel 6.4.4, §2, van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 een toelating vereist is, moet ook de elementen, vermeld in artikel 6.3.2 van het Onroerenderfgoedbesluit... bevatten.”.

Art. 13.1.50. In artikel 6 van hetzelfde besluit worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 2° wordt vervangen door wat volgt:

“2° als het goed als monument is beschermd of een beschermd monument bevat, of als het binnen een beschermd stads- of dorpsgezichten of binnen een beschermd cultuurhistorisch landschap ligt;”;

2° in punt 3° worden de woorden “beschermd archeologisch goed of binnen een archeologische site” vervangen door de woorden “beschermd archeologische site”.

Onderafdeling 25. Wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2009 houdende nadere regelen betreffende het leegstandsregister en houdende wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 april 1996 betreffende de heffing ter bestrijding van leegstand en verkrotting van gebouwen en/of woningen

Art. 13.1.51. Aan artikel 2, tweede lid van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2009 houdende nadere regelen betreffende het leegstandsregister en houdende wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 april 1996 betreffende de heffing ter bestrijding van leegstand en verkrotting van gebouwen en/of woningen, wordt een achtste punt toegevoegd, dat luidt als volgt:

“8° als het pand voorlopig of definitief werd beschermd als monument of als stads- of dorpsgezicht: de datum van bedoeld besluit;”

Onderafdeling 26. Wijzigingen aan het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 betreffende de meldingsplichtige handelingen ter uitvoering van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening

Art. 13.1.52. In artikel 6, tweede lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 betreffende de meldingsplichtige handelingen ter uitvoering van de Vlaamse

Codex Ruimtelijke Ordening, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 12 juli 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° tussen het woord “beschermd” en het woord “landschappen” wordt het woord “cultuurhistorische” ingevoegd;

2° de woorden “archeologische monumenten” worden vervangen door de woorden “archeologische sites”.

Onderafdeling 27. Wijzigingen aan het Energiebesluit van 19 november 2010

Art. 13.1.53. In artikel 1.1.1, §2, 55°, van het Energiebesluit van 19 november 2010, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juni 2011, wordt de zinsnede “3, §1, tweede lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed” vervangen door de zinsnede “4.1.1 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013”.

Art. 13.1.54. In artikel 9.1.23, eerste lid, van hetzelfde besluit, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 20 mei 2011, wordt tussen het woord “beschermd” en het woord “landschap” het woord “cultuurhistorisch” ingevoegd.

Onderafdeling 28. Wijziging van het Financieringsbesluit van 21 december 2012

Art. 13.1.55. In artikel 8, §2, tweede lid, 2°, van het Financieringsbesluit van 21 december 2012 wordt tussen het woord “of” en het woord “landschap” het woord “cultuurhistorisch” ingevoegd.

Afdeling 2. Opheffingsbepalingen

Art. 13.2.1. De volgende regelingen worden opgeheven:

1° het ministerieel besluit van 7 december 1976 tot inrichting van het register van monumenten en stads- en dorpsgezichten;

2° het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 1991 houdende vaststelling van de procedures inzake de subsidiëring van werken aan beschermde monumenten die door of op initiatief van regionale of lokale besturen worden uitgevoerd, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juli 1992;

3° het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juli 1992 tot vaststelling van de modaliteiten voor de toekenning en uitbetaling van de subsidies voor werken aan beschermde monumenten die door of op initiatief van regionale of lokale besturen worden uitgevoerd;

4° het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse

Regering van 22 juni 2012;

5° het besluit van de Vlaamse Regering van 12 oktober 1994 tot het instellen van een onderhoudspremie voor gerangschikte landschappen;

6° het besluit van de Vlaamse Regering van 26 april 1995 tot vaststelling van een premie voor werken aan beschermde archeologische goederen, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juni 2011;

7° het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 1997 houdende algemene beschermingsvoorschriften, advies- en toestemmingsprocedure, instelling van een register en vaststelling van een herkenningsteken voor beschermde landschappen, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juni 2011;

8° het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2001 houdende vaststelling van het premiestelsel voor restauratiewerkzaamheden aan beschermde monumenten, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 29 juni 2012;

9° het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2002 houdende de organisatie van de Vlaamse Monumentenprijs;

10° het besluit van de Vlaamse Regering van 4 april 2003 betreffende de oprichting, de samenstelling en de werking van de beheerscommissies voor beschermde landschappen, het laatst gewijzigd bij het besluit van 9 september 2011;

11° het besluit van de Vlaamse Regering van 4 april 2003 tot instelling van een premiestelsel voor beschermde landschappen, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juni 2011;

12° het besluit van de Vlaamse Regering van 5 maart 2004 betreffende de samenstelling, de organisatie, de bevoegdheden en de werking van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van het Vlaamse Gewest;

13° het besluit van de Vlaamse Regering van 14 juli 2004 tot het vaststellen van een onderhoudspremie voor beschermde monumenten en stads- en dorpsgezichten, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juni 2011;

14° het besluit van de Vlaamse Regering van 9 mei 2008 tot bepaling van nadere regels voor de zorgplicht betreffende definitief aangeduide ankerplaatsen en erfgoedlandschappen.

Afdeling 3. Overgangsbepalingen

Art. 13.3.1. Een gemeente kan in 2015 of 2016 voorlopig erkend worden als onroerendergoedgemeente indien deze gemeente voldoet aan de volgende erkenningsvoorwaarden:

1° de gemeente dient een onroerendergoedbeleidsplan in dat het actief behoud van onroerend erfgoed op het grondgebied van de gemeente voor ogen heeft en complementair is aan het Vlaamse onroerendergoedbeleid en dat bovendien aan de volgende voorwaarden voldoet:

- a) het onroerendergoedbeleidsplan stelt een visie en een plan van aanpak voorop;
- b) het onroerendergoedbeleidsplan is integraal en omvat dus de zorg voor het

archeologisch erfgoed, voor de monumenten en voor de cultuurhistorische landschappen;

c) het onroerendergoedbeleidsplan is geïntegreerd en is dus afgestemd met andere beleidsvelden die raakvlakken hebben met de onroerendergoedzorg;

d) het onroerendergoedbeleidsplan houdt rekening met de noden van de aanwezige onroerendergoedactoren;

2° de gemeente ondersteunt de vrijwilligerswerking die zich inzet voor het duurzame behoud en beheer en voor de ontsluiting van het onroerend erfgoed op haar grondgebied en neemt acties om een lokaal draagvlak voor de onroerendergoedzorg te creëren;

3° de gemeente beschikt over voldoende expertise om dat onroerendergoedbeleidsplan uit te voeren en bouwt met het oog op expertiseverwerving een consultatienetwerk uit met de diensten en organisaties die betrokken zijn bij de zorg voor het onroerend erfgoed;

4° de gemeente neemt een voorbeeldfunctie op met betrekking tot het duurzame behoud en beheer van onroerend erfgoed in haar eigendom of onder haar beheer, en integreert de visie op dat onroerend erfgoed in de beslissingen en plannen van de gemeente;

5° de gemeente houdt de toelatingen, de adviezen en de meldingen, afgeleverd in het kader van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 en dit besluit, bij in een register dat digitaal raadpleegbaar is voor het agentschap.

De procedure voor de erkenning als onroerendergoedgemeente verloopt in de jaren 2015 en 2016 zoals beschreven in artikel 3.3.3 tot en met 3.3.7.

De voorlopige erkenning als onroerendergoedgemeente gaat in vanaf 1 juli van het jaar waarin de aanvraag is goedgekeurd.

De voorlopige erkenning van de onroerendergoedgemeente geldt zolang aan de erkenningsvoorwaarden voldaan wordt en loopt tot 1 juli 2017. Indien de erkende onroerendergoedgemeente de erkenning wenst te behouden, dient ze uiterlijk op 15 januari 2017 een aanvraag tot erkenning in volgens de procedure beschreven in artikel 3.2.1 tot en met 3.2.8.

De procedure voor de schorsing en de intrekking van de voorlopige erkenning als onroerendergoedgemeente verloopt in 2015 en 2016 zoals beschreven in artikel 3.3.11 tot en met 3.3.15.

Art. 13.3.2. De herwaarderingsplannen opgemaakt overeenkomstig artikel 11, §9, derde lid, 4°, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten en de landschapsbeheersplannen opgemaakt overeenkomstig artikel 32, §1, van het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg blijven geldig tot de afloop van hun geldigheidsduur. De herwaarderingsplannen of landschapsbeheersplannen kunnen aangepast worden en als beheersplan ter goedkeuring voorgelegd worden overeenkomstig de procedure van artikel 8.1.9 van dit besluit.

Art. 13.3.3. Aanvragen bij de vergunningverlenende overheden voor vergunningen in het kader van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 13 januari 2012, het besluit van de Vlaamse Regering van 21 november 2003 houdende maatregelen ter uitvoering van het gebiedsgericht natuurbeleid, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007, 7 maart 2008 en 11 januari 2003 of het besluit van de Vlaamse Regering van 5 december 2008 betreffende de toegankelijkheid van de bossen en de natuurreervaten, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juli 2009, die betekend werden voor de inwerkingtreding van hoofdstuk 13 van dit besluit, worden behandeld volgens de procedures die golden voorafgaand aan die datum. De beslissingen worden bekendgemaakt en kunnen worden bestreden en uitgevoerd overeenkomstig de regels die golden voorafgaand aan die datum.

Art. 13.3.4. Artikel 13.1.35 is van toepassing op voorontwerpen van ruimtelijke uitvoeringsplannen waarvan de uitnodiging voor de plenaire vergadering wordt verstuurd na de inwerkingtreding van dit besluit.

Art. 13.3.5. Open monumenten worden, zolang de geldigheidsduur van tien jaar van de goedkeuring van het beleidsplan niet is verstreken en op voorwaarde dat tijdens deze periode blijvend voldaan aan de voorwaarden van de artikelen 18 en 19 van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2001 houdende vaststelling van het premiestelsel voor restauratiewerkzaamheden aan beschermde monumenten, beschouwd als open erfgoed en de betrokken vereniging als open-monumentenvereniging. Na verstrijken van de geldigheidsduur van de goedkeuring van het beleidsplan, vervalt de erkenning als open erfgoed en moet, om in aanmerking te komen voor een verhoogde premie van tachtig procent, worden voldaan aan de voorwaarden vermeld in dit besluit.

Art. 13.3.6. Meerjarige subsidiëringsovereenkomsten, afgesloten vóór de inwerkingtreding van dit besluit, overeenkomstig de bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2001 houdende vaststelling van het premiestelsel voor restauratiewerkzaamheden aan beschermde monumenten, worden uitgevoerd volgens de voorwaarden en modaliteiten omschreven in de meerjarige subsidiëringsovereenkomst zolang hun looptijd niet verstreken is.

Premieaanvragen op basis van meerjarige subsidiëringsovereenkomsten afgesloten voor de inwerkingtreding van dit besluit worden afgehandeld overeenkomstig de regels die golden voorafgaand aan die datum.

Art. 13.3.7. In functie van het bepalen van de volgorde van toekenning van de erfgoedpremie, zoals voorzien in artikel 11.2.6, worden de aanvragen voor een onderhoudspremie, restauratiepremie, landschapspremie of premie voor archeologie ontvankelijk verklaard voor de inwerkingtreding van dit besluit, gelijk gesteld aan een aanvraag van een erfgoedpremie voor werkzaamheden of beheersmaatregelen opgenomen in een goedgekeurd beheersplan, zoals bedoeld in artikel 8.1.6, §2.

Art. 13.3.8. Tussen 15 januari 2015 en 1 juli 2015 kan een intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst een subsidieaanvraag indienen overeenkomstig artikel

10.1.1 tot en met 10.1.14 met het oog op subsidiëring vanaf 1 januari 2016. Deze samenwerkingsovereenkomst heeft een looptijd van 2 jaar.

Tussen 15 januari 2016 en 1 juli 2016 kan een intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst een subsidieaanvraag indienen overeenkomstig artikel 10.1.1 tot en met 10.1.14 met het oog op subsidiëring vanaf 1 januari 2017. Deze samenwerkingsovereenkomst heeft een looptijd van 4 jaar.

Art. 13.3.9. Voor aanvragen voor een premie voor de opmaak van een landschapsbeheerplan, die overeenkomstig artikel 16 van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 april 2003 tot instelling van een premiestelsel voor beschermde landschappen ontvankelijk zijn verklaard, geldt de goedkeuring van een beheersplan overeenkomstig dit besluit, als een goedkeuring van een landschapsbeheersplan zoals bepaald in artikel 14, §6, van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 april 2003 tot instelling van een premiestelsel voor beschermde landschappen.

Art. 13.3.10. De aanvragen van een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning waarin ook moet geoordeeld worden over archeologisch vooronderzoek of een archeologische opgraving, die ingediend zijn vóór de inwerkingtreding van artikel 5.4.1, 5.4.2, 5.4.3 en 5.4.4 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, worden behandeld overeenkomstig de regels die golden voorafgaand aan die datum. De beslissingen worden, wat het archeologisch vooronderzoek of de archeologische opgraving betreft, bekendgemaakt, uitgevoerd en bestreden overeenkomstig de regels die golden voorafgaand aan die datum.

Art. 13.3.11. De beroepen bij de deputatie over de toekenning of weigering van een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning waarin ook geoordeeld wordt over archeologisch vooronderzoek of een archeologische opgraving waarvan de aanvraag bij het college van burgemeester en schepenen ingediend is vóór de inwerkingtreding van artikel 5.4.1, 5.4.2, 5.4.3 en 5.4.4 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, worden, wat het archeologisch vooronderzoek of de archeologische opgraving betreft, behandeld overeenkomstig de regels die golden voorafgaand aan die datum. De beslissingen worden, wat het archeologisch vooronderzoek of de archeologische opgraving betreft, bekendgemaakt, uitgevoerd en bestreden overeenkomstig de regels die golden voorafgaand aan die datum.

Art. 13.3.12. De beroepen bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen over de toekenning of weigering van een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning waarin ook geoordeeld wordt over archeologisch vooronderzoek of een archeologische opgraving waarvan de aanvraag ingediend is vóór de inwerkingtreding van artikel 5.4.1, 5.4.2, 5.4.3 en 5.4.4 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, worden, wat het archeologisch vooronderzoek of de archeologische opgraving betreft, behandeld overeenkomstig de regels die golden voorafgaand aan die datum.

Art. 13.3.13. Als een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning waarvan de aanvraag ingediend is vóór de inwerkingtreding van artikel 5.4.1, 5.4.2,

5.4.3 en 5.4.4 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, een archeologisch vooronderzoek of een archeologische opgraving oplegt, wordt de schriftelijke vergunning van het agentschap, vermeld in artikel 6 en 9 van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, daarvoor aangevraagd, toegekend, bestreden en uitgevoerd overeenkomstig de regels die golden voorafgaand aan die datum.

Art. 13.3.14. Als er tegen een beslissing van het agentschap over een schriftelijke vergunning voor de uitvoering van werken, werkzaamheden en activiteiten als vermeld in artikel 4 en 6 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, een beroep wordt ingesteld overeenkomstig artikel 8, §1, van het voormelde besluit en er nog geen advies door de expertencommissie verleend is terwijl artikel 5.4.1, 5.4.2, 5.4.3 en 5.4.4 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 al in werking zijn getreden, wint het agentschap het advies in van de Commissie. Dat advies wordt ingewonnen en behandeld overeenkomstig artikel 8, §4 en §5, van het voormelde besluit.

Art. 13.3.15. Als er tegen een beslissing van het agentschap over een schriftelijke vergunning voor een archeologische opgraving of een prospectie met ingreep in de bodem een beroep wordt ingesteld overeenkomstig artikel 16, §5, van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, wordt het advies ingewonnen van de Commissie.

Art. 13.3.16. In afwijking van artikel 15, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende de bescherming van het archeologisch patrimonium kan een vergunning voor archeologische prospectie met ingreep in de bodem, een archeologische opgraving of het gebruik van een detector overgedragen worden aan een derde. De nieuwe vergunninghouder moet voldoen aan de kwalificatievoorwaarden voor de uitvoerders van archeologische opgravingen en archeologische prospecties met ingreep in de bodem, vermeld in artikel 12 en 13 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende de bescherming van het archeologisch patrimonium en aan de persoonsgebonden voorwaarden die opgenomen zijn in de vergunning.

De vergunninghouder dient voor de overdracht met een beveiligde zending een gemotiveerd schriftelijk verzoek in bij het agentschap. Het agentschap neemt een beslissing binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van het verzoek en brengt de vergunninghouder met een beveiligde zending op de hoogte. Bij overdracht wordt bij de vergunning een addendum gevoegd waaruit blijkt dat de vergunning is overgedragen. De nieuwe vergunninghouder stelt de vergunning met addendum altijd ter beschikking voor inzage op de plaats waar de vergunning wordt uitgevoerd. De oorspronkelijke vergunninghouder kan de vergunning na overdracht niet langer uitvoeren.

Art. 13.3.17. De geldigheidstermijn van een vergunning voor archeologische prospectie met ingreep in de bodem, een archeologische opgraving of het gebruik van een detector verkregen met toepassing van het decreet van 30 juni 1993

houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, kan, in geval van overmacht om de vergunning tijdig uit te voeren, verlengd worden. De vergunninghouder vraagt met een beveiligde zending de verlenging van de geldigheidstermijn aan het agentschap. Het agentschap kan de verlenging toestaan, weigeren of inperken. Het agentschap neemt een beslissing binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst van de verlengingsaanvraag en brengt de vergunninghouder met een beveiligde zending op de hoogte.

Art. 13.1.18. Aanvragen van schadevergoedingen die voortvloeien uit de toepassing van artikel 7 van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium worden ingediend en behandeld overeenkomstig artikel 10 van het voormelde decreet.

Art. 13.3.19 De aanvragen voor metaaldetectie die overeenkomstig artikel 19 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van archeologisch patrimonium ingediend zijn vóór de inwerkingtreding van artikel 5.1.2 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 worden behandeld overeenkomstig de regels die golden voorafgaand aan die datum. De beslissingen worden bekendgemaakt, uitgevoerd en bestreden overeenkomstig de regels die golden voorafgaand aan die datum.

Afdeling 4. Inwerkingtreding

Art. 13.4.1. Het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 treedt in werking op 1 januari 2015 met uitzondering van de volgende artikelen die in werking treden op een door de Vlaamse Regering te bepalen datum:

1° artikel 2.1, 4°, 7°, 8°, 9°, 12°, 21° en 36°;

2° artikel 5.1.1 tot en met 5.6.1;

3° artikel 8.1.3;

4° artikel 10.2.1, 6° en 7°;

5° artikel 10.3.1;

6° artikel 10.3.2;

7° artikel 10.3.3;

8° artikel 11.2.2, 4°, 5° en 10°;

9° artikel 11.2.4, 2° en 4°;

10° artikel 12.1.2 en 12.1.3.

Art. 13.4.2. Artikel 12.2.1, 3°, van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 treedt in werking op 1 januari 2015 met uitzondering van artikel 1, artikel 3, 1°, 2°, 3°, 5° tot en met 8°, 10° en 11°, artikel 4 tot en met 10, artikel 30, 31, 32, 33, §1, artikel 34, artikel 35, 1° tot en met 8°, 13° en 14°, artikel 36 en artikel 37 van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium.

Art. 13.4.3. Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2015.

Art. 13.4.4. De Vlaamse minister, bevoegd voor het onroerend erfgoed, de Vlaamse minister, bevoegd voor Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, de Vlaamse minister, bevoegd voor Leefmilieu, Natuur en Cultuur en de Vlaamse minister, bevoegd voor Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport zijn, ieder wat hem of haar betreft, belast met de uitvoering van dit besluit.

